

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA

EUROSISTĒMA

06 | 2009

MĒNEŠA BIĻETENS

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA

01 | 2009

02 | 2009

03 | 2009

04 | 2009

05 | 2009

06 | 2009

07 | 2009

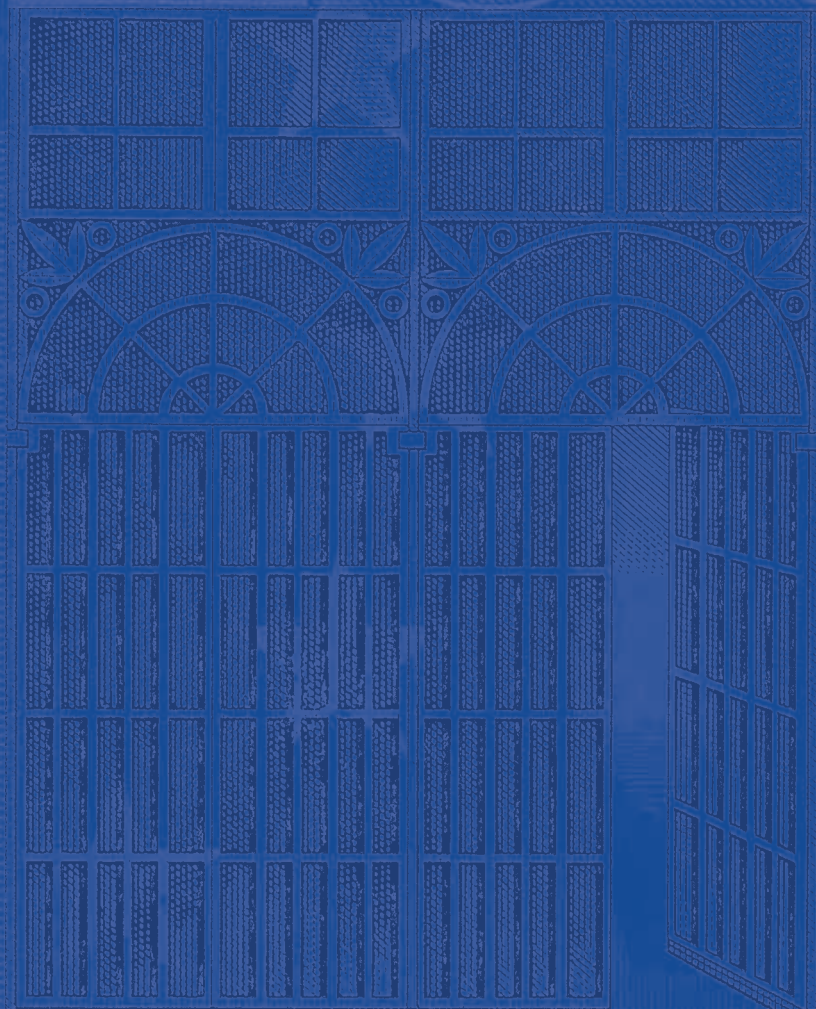
08 | 2009

09 | 2009

10 | 2009

11 | 2009

12 | 2009

MĒNEŠA BIĻETENS
JŪNIJS

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA

EUROSISTĒMA

Visās ECB 2009. gada
publikācijās attēlots
200 euro banknotes
motīvs.

**MĒNEŠA BIĻETENS
2009. GADA JŪNIJS**

© Eiropas Centrālā banka, 2009

Adrese

Kaiserstrasse 29
60311 Frankfurt am Main
Germany

Pasta adrese

Postfach 16 03 19
60066 Frankfurt am Main
Germany

Tālrunis

+49 69 1344 0

Interneta lapa

<http://www.ecb.int>

Fakss

+49 69 1344 6000

*ECB Valde ir atbildīga par šā biļetena
sagatavošanu. Tulkojumus sagatavo un
publicē nacionālās centrālās bankas.*

*Visas tiesības rezervētas. Atļauta
pārpublicēšana izglītības un nekomerciālos
nolūkos, norādot avotu.*

*Šajā numurā iekļautie statistiskie dati atbilst
stāvoklim 2009. gada 3. jūnijā.*

ISSN 1830-0057 (interneta versija)

SATURS

IEVADRAKSTS

PADOMES LĒMUMI PAR NESTANDARTA PASĀKUMIEM

EKONOMISKĀS UN MONETĀRĀS NORISES

Euro zonas ārējā vide	11
Monetārās un finanšu norises	18
Cenas un izmaksas	53
Produkcijas izlaide, pieprasījums un darba tirgus	68
Fiskālās norises	79
Eurosistēmas speciālistu makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai	86
Valūtu kursu un maksājumu bilances pārmaiņas	91

Ielikumi

1. MFI veikto euro zonas valdības sektora emitēto parāda vērtspapīru pirkumu jaunākās norises	21
2. Likviditāte un monetārās politikas operācijas (2009. gada 11. februāris–2009. gada 12. maijs)	33
3. Nefinanšu sabiedrību ārējais finansējums euro zonā un ASV	46
4. Atsevišķu pamatinflācijas rādītāju jaunākās tendences euro zonā	54
5. Jaunākās euro zonas mājokļu tirgu tendences	64
6. Darba tirgus korekcijas pašreizējās ekonomiskās aktivitātes pavājināšanās laikā	76
7. 2009. gada ziņojums par iedzīvotāju novecošanu: aktualizētas ar iedzīvotāju novecošanu saistīto valsts izdevumu iespēju aplēses	83
8. Tehniskie pieņēmumi par procentu likmēm, valūtu kursiem, preču cenām un fiskālo politiku	86
9. Citu institūciju prognozes	89
10. Euro zonas tirdzniecības lejupslīde	96

5 EURO ZONAS STATISTIKA

PIELIKUMI

9 Eurosistēmas monetārās politikas pasākumu hronoloģija	I
11 Eiropas Centrālās bankas publicētie dokumenti (sākot ar 2008. gada janvāri)	V
18 Terminu skaidrojums	XIII

SI

SAĪSINĀJUMI

VALSTIS

BE	Beļģija	LU	Luksemburga
BG	Bulgārija	HU	Ungārija
CZ	Čehijas Republika	MT	Malta
DK	Dānija	NL	Nīderlande
DE	Vācija	AT	Austrija
EE	Igaunija	PL	Polija
IE	Īrija	PT	Portugāle
GR	Grieķija	RO	Rumānija
ES	Spānija	SI	Slovēnija
FR	Francija	SK	Slovākija
IT	Itālija	FI	Somija
CY	Kipra	SE	Zviedrija
LV	Latvija	UK	Lielbritānija
LT	Lietuva	JP	Japāna
		US	Amerikas Savienotās Valstis

CITI

ASV	Amerikas Savienotās Valstis
CIF	preces cena, apdrošināšana, vedmaksa uz importētājvalsts robežas
ECB	Eiropas Centrālā banka
ECBS	Eiropas Centrālo banku sistēma
EKS 95	Eiropas Kontu sistēma
EMI	Eiropas Monetārais institūts
EMS	Ekonomikas un monetārā savienība
ES	Eiropas Savienība
EUR	euro
EVK	efektīvais valūtas kurss
FOB	franko uz kuģa klāja uz eksportētājvalsts robežas
HSEI	Hamburgas Starptautiskās ekonomikas institūts
IKP	iekšzemes kopprodukts
MBR5	SVF Maksājumu bilances rokasgrāmata (5. izdevums)
MFI	monetārā finanšu iestāde
NACE 1. red.	Eiropas Kopienas Ekonomiskās darbības statistiskā klasifikācija
NCB	nacionālā centrālā banka (valsts centrālā banka)
OECD	Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (<i>Organisation for Economic Co-operation and Development</i>)
PCI	patēriņa cenu indekss
RCI	ražotāju cenu indekss
SDO	Starptautiskā Darba organizācija
SITC 4. red.	Starptautiskā Standartizētā tirdzniecības klasifikācija (4. redakcija)
SNB	Starptautisko norēķinu banka
SPCI	saskaņotais patēriņa cenu indekss
SVF	Starptautiskais Valūtas fonds
VDIAR	vienības darbaspēka izmaksas apstrādes rūpniecībā
VDIT	vienības darbaspēka izmaksas tautsaimniecībā

Saskaņā ar Kopienas praksi šajā biļetenā ES valstis uzskaitītas alfabētiskā secībā atbilstoši attiecīgo valstu nosaukumiem to nacionālajās valodās.

IEVADRAKSTS

2009. gada 4. jūnija sanāksmē, pamatojoties uz regulāro tautsaimniecības un monetāro analīzi, Padome nolēma nemainīt galvenās ECB procentu likmes. Pašreizējās procentu likmes ir atbilstošas, ņemot vērā Padomes maija sākumā pieņemtos lēmumus (t.sk. par pastiprinātiem kredītēšanas atbalsta pasākumiem) un visu pēc tam pieejamo informāciju un analīzi. Padome vēlreiz atkārtoja: tā gaida, ka politikai svarīgajā periodā cenu attīstību joprojām palēninās būtiska ekonomiskās aktivitātes pavājināšanās euro zonā un pasaulē. Jaunākie apsekojumu dati liecina – pēc divu ceturkšņu ļoti negatīvas izaugsmes gaidāms, ka atlikušajā 2009. gada daļā ekonomiskās aktivitātes samazināšanās temps būs daudz mazāks. Gaidāms, ka pēc stabilizācijas perioda ceturkšņa pieauguma temps no 2010. gada vidus būs pozitīvs. Šajā novērtējumā ņemta vērā negatīva novēlota ietekme, piemēram, turpmāka darba tirgus situācijas pasliktināšanās, kas, visticamāk, īstenosies nākamo mēnešu laikā. Vienlaikus pieejamie vidēja un ilgāka termiņa inflācijas gaidu rādītāji joprojām stingri turas līmenī, kas atbilst Padomes mērķim vidējā termiņā nodrošināt inflācijas līmeni zemāku par 2%, bet tuvu tam. Monetārās analīzes rezultāti apstiprina novērtējumu, ka inflācijas spiediens ir mērens, jo monetāro rādītāju un kredītu atlikuma gada kāpums turpinājis samazināties. Šādos apstākļos Padome gaida, ka vidējā termiņā tiks saglabāta cenu stabilitāte, tādējādi veicinot euro zonas mąjsaimniecību pirktpspēju.

Runājot par tautsaimniecības analīzi, ekonomiskā aktivitāte 2009. gada 1. ceturksnī ievērojami samazinājās, atspoguļojot finanšu tirgus satricinājuma ietekmi un (īpaši) kraso pasaules pieprasījuma un tirdzniecības kritumu. Saskaņā ar *Eurostat* pirmo aplēsi euro zonas ekonomiskā aktivitāte saruka par 2.5% salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni (kritums 2008. gada 4. ceturksnī – 1.8%). Tas būtiski negatīvi ietekmēs 2009. gada vidējo kāpuma tempu. Tomēr pēdējā laikā apsekojumu rādītāji uzlabojušies, lai gan joprojām saglabājas ļoti zemā līmenī. Atbilstoši šādām liecībām pēc ārkārtīgi sliktajiem 1. ceturkšņa rādītājiem gaidāms, ka šā gada atlikušajos mēnešos

aktivitātes krituma temps būs daudz mazāks. Gaidāms, ka pēc stabilizācijas perioda ceturkšņa pieauguma temps no 2010. gada vidus būs pozitīvs.

Šāds novērtējums pamatā atbilst arī Eurosistēmas speciālistu 2009. gada jūnija makroekonomiskajām iespēju aplēsēm euro zonai, kas paredz, ka reālā IKP gada kāpums 2009. gadā būs no –5.1% līdz –4.1% un 2010. gadā – no –1.0% līdz 0.4%. Salīdzinājumā ar ECB speciālistu 2009. gada marta makroekonomiskajām iespēju aplēsēm diapazoni ir koriģēti un tagad ir zemāki, īpaši 2009. gadā. Iepriekšējā gada norišu būtiska negatīvā pārnestā ietekme un ļoti slikti 2009. gada 1. ceturkšņa rezultāti ievērojami ietekmēja šo leļupvērsto korekciju. Paredzamā pakāpeniskā atveseļošanās nākamajā gadā, izaugsmes tempam atgriežoties pozitīvā līmenī 2010. gada vidū, atspoguļo uzsākto nozīmīgo makroekonomisko stimulēšanas pasākumu, kā arī pasākumu, kas līdz šim veikti, lai atjaunotu finanšu sistēmas darbību gan euro zonā, gan ārpus tās, ietekmi. Starptautisko organizāciju prognozes pamatā atbilst Eurosistēmas speciālistu 2009. gada jūnija iespēju aplēsēm, ņemot vērā 1. ceturkšņa rezultātus.

Padome uzskata, ka ar tautsaimniecības perspektīvu saistītie riski ir izlīdzināti. Pozitīvais ir tas, ka iespējama īstenoto plašo makroekonomisko stimulu un citu veikto politikas pasākumu spēcīgāka ietekme, nekā paredzēts. Arī konfidence varētu uzlaboties āgrāk, nekā pašlaik tiek gaidīts. No otras puses, saglabājas bažas par tādiem iespējamajiem faktoriem kā finanšu tirgu satricinājuma spēcīgāka ietekme uz reālo tautsaimniecību, nelabvēlīgākas darba tirgus norises, protekcionisma spiediena pastiprināšanās un, visbeidzot, negatīvas norises pasaules tautsaimniecībā sakarā ar haotiskām globālās nesabalansētības korekcijām.

Kas attiecas uz cenu attīstību, saskaņā ar *Eurostat* ātro aplēsi SPCI gada inflācija maijā bija 0.0% (aprīlī – 0.6%). Turpmāka inflācijas samazināšanās bija pilnībā gaidīta un

galvenokārt atspoguļo bāzes efektus, ko izraisījušas krasas pasaules preču cenu svārstības pēdējos 12 mēnešos.

Paredzams, ka gada inflācija šo bāzes efektu dēļ turpinās samazināties un nākamajos mēnešos pagaidām joprojām būs negatīva, iekams atkal kļūs pozitīva 2009. gada beigās. Tomēr šādas īstermiņa svārstības no monetārās politikas viedokļa nav nozīmīgas. Runājot par tālāku nākotni, gaidāms, ka cenu un izmaksu attīstība joprojām būs lēna sakarā ar pašreizējo vājo pieprasījumu euro zonā un citur.

Šī perspektīva atbilst Eurosistēmas speciālistu 2009. gada jūnija euro zonas inflācijas iespēju aplēsēm, kurās SPCI gada inflācija 2009. gadā tiek prognozēta diapazonā 0.1–0.5% (koriģēta un nedaudz pazemināta salīdzinājumā ar ECB speciālistu 2009. gada marta iespēju aplēsēm). 2010. gadā Eurosistēmas speciālisti prognozē SPCI gada inflāciju diapazonā 0.6–1.4% (aplēses pamatā nav mainījušās salīdzinājumā ar ECB speciālistu 2009. gada marta iespēju aplēsēm). Pieejamās starptautisko organizāciju prognozes sniedz līdzīgu ainu.

Šādos apstākļos būtiski vēlreiz uzsvērt, ka vidēja un ilgāka termiņa inflācijas gaidu rādītāji joprojām stingri turas līmenī, kas atbilst Padomes mērķim vidējā termiņā nodrošināt inflācijas līmeni zemāku par 2%, bet tuvu tam.

Ar šīm iespēju aplēsēm saistītie riski kopumā ir līdzsvaroti. Lejupvērstie riski īpaši saistīti ar ekonomiskās aktivitātes perspektīvām, bet augšupvērstie riski – ar augstākām preču cenām, nekā tika gaidīts. Turklāt netiešo nodokļu un administratīvi regulējamo cenu kāpums varētu būt spēcīgāks, nekā pašlaik tiek gaidīts, jo nākamajos gados nepieciešama fiskālā konsolidācija.

Tagad – par monetāro analīzi. Jaunākie dati apstiprina, ka pamatā esošās monetārās ekspansijas temps turpina palēnināties, apstiprinot novērtējumu, ka inflācijas spiediens ir mērens. Aprīlī M3 gada pieauguma temps un privātajam sektoram izsniegto aizdevumu

atlikuma kāpuma temps turpināja samazināties (attiecīgi līdz 4.9% un 2.4%). Tomēr (īpaši attiecībā uz M3 pieaugumu) gada pieauguma tempa samazināšanās bija lēnāka nekā iepriekšējos mēnešos, atspoguļojot straujo monetāro rādītāju kāpumu aprīlī.

Jaunākā M3 sastāvdaļu dinamika joprojām lielā mērā atspoguļo agrākā galveno ECB procentu likmju samazinājuma ietekmi, kas izraisīja gan dažādu noguldījumu procentu likmju, gan to starpību samazināšanos. Tas, piemēram, nozīmē zemākas izvēles izmaksas tirgus dalībniekiem, lai pārvirzītu līdzekļus uz noguldījumiem uz nakti ar ļoti augstu likviditāti, un izskaidro M1 gada pieauguma tempa kāpumu līdz 8.4% aprīlī. Vienlaikus citu īstermiņa noguldījumu un tirgojamo instrumentu atlīdzības kritums turpina veicināt līdzekļu pārvirzīšanu uz M3 neietilpstošajiem instrumentiem.

Privātajam sektoram izsniegto MFI aizdevumu atlikums aprīlī turpināja nedaudz sarukt. Arī šādu tendenci galvenokārt noteica nefinanšu sabiedrībām izsniegto īstermiņa aizdevumu negatīvā plūsma, kas daļēji atspoguļo mazāku apgrozāmā kapitāla nepieciešamību pēc tam, kad gada pirmajos mēnešos krasi samazinājās ekonomiskā aktivitāte un pasliktinājās uzņēmējdarbības perspektīvas, un plašāku likviditātes rezervju izmantošanu šāda apgrozāmā kapitāla finansēšanai. Turpretī nefinanšu sabiedrībām izsniegto ilgāka termiņa aizdevumu atlikumu kāpums joprojām bija pozitīvs. Galveno ECB procentu likmju agrākā pazemināšana turpināja ietekmēt procentu likmes aizdevumiem nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām. Tādējādi uzlabotajiem finansēšanas nosacījumiem arī nākotnē vajadzētu turpināt labvēlīgi ietekmēt ekonomisko aktivitāti. Tomēr, ņemot vērā gaidāmās grūtības, bankām būtu jāveic attiecīgi pasākumi, lai turpmāk nostiprinātu savu kapitāla bāzi un (nepieciešamības gadījumā) pilnībā izmantotu valdības pasākumus finanšu sektora atbalstam, īpaši attiecībā uz rekapitalizāciju.

Apkopojot var teikt, ka pašreizējās galvenās ECB procentu likmes ir atbilstošas, ņemot vērā

Padomes maija sākumā pieņemtos lēmumus (t.sk. par pastiprinātiem kredītēšanas atbalsta pasākumiem) un visu pēc tam pieejamo informāciju un analīzi. Padome vēlreiz atkārtoja: tā gaida, ka politikai svarīgajā periodā cenu attīstību joprojām palēninās būtiska ekonomiskās aktivitātes pavājināšanās euro zonā un pasaulē. Jaunākie apsekojumu dati liecina – pēc divu ceturkšņu ļoti negatīvas izaugsmes gaidāms, ka šā gada atlikušajā daļā ekonomiskās aktivitātes samazināšanās temps būs daudz mazāks. Gaidāms, ka pēc stabilizācijas perioda ceturkšņa pieauguma temps no 2010. gada vidus būs pozitīvs. Šajā novērtējumā ņemta vērā negatīva novēlota ietekme, piemēram, turpmāka darba tirgus situācijas pasliktināšanās, kas, visticamāk, īstenosies nākamo mēnešu laikā. Vienlaikus pieejamie vidēja un ilgāka termiņa inflācijas gaidu rādītāji joprojām stingri turas līmenī, kas atbilst Padomes mērķim vidējā termiņā nodrošināt inflācijas līmeni zemāku par 2%, bet tuvu tam. Salīdzinājums ar monetārās analīzes rezultātiem apstiprina novērtējumu, ka inflācijas spiediens ir mērens, jo monetāro rādītāju un kredītu atlikuma gada kāpums turpinājis samazināties. Šādos apstākļos Padome gaida, ka vidējā termiņā tiks saglabāta cenu stabilitāte, tādējādi veicinot euro zonas mājāsaimniecību pirkstspēju.

Tā kā monetārās politikas transmisija darbojas ar laika nobīdi, Padomes politikas pasākumi pakāpeniski pilnībā izpaudīsies tautsaimniecībā. Tādējādi, veicot visus pasākumus, monetārā politika turpinās nodrošināt atbalstu mājāsaimniecībām un uzņēmumiem. Padome nodrošinās, ka, uzlabojoties makroekonomiskajai videi, veiktos pasākumus varēs ātri atcelt un nodrošināto likviditāti absorbēt. Tādējādi var efektīvi laikus novērst draudus cenu stabilitātei vidējā un ilgākā termiņā. Padome turpinās nodrošināt vidēja termiņa inflācijas gaidu stingru stabilizēšanu. Šāda stabilizēšana ir obligāta, lai stimulētu ilgtspējīgu izaugsmi un nodarbinātību un veicinātu finanšu stabilitāti. Tāpēc Padome arī turpmāk ļoti uzmanīgi sekos visām norisēm.

Runājot par fiskālo politiku, Eiropas Komisijas jaunākās prognozes norāda uz euro zonas valstu valdības budžeta deficīta un parāda rādītāju krasu palielināšanos 2009. gadā. Paredzams, ka budžeta deficīts 2009. gadā pieaugs līdz 5.3% no IKP un 2010. gadā – līdz 6.5% no IKP (2008. gadā – 1.9% no IKP), bet parāda rādītājs 2010. gadā sasniegs 80% no IKP. Gaidāms, ka lielākā daļa euro zonas valstu 2009. un 2010. gadā pārsniegs budžeta deficīta atsaucēs vērtību 3% no IKP. Lai nodrošinātu sabiedrības uzticēšanos valsts finanšu ilgtspējai, būs nepieciešami plaši un uzticami korigēšanas centieni, nodrošinot pēc iespējas ātru atgriešanos pie stabilas fiskālās situācijas, kā arī būs pilnībā jāpiemēro Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumi. Būs nepieciešams ātri panākt stabilu fiskālo stāvokli, lai valstis varētu mazināt papildu fiskālo slogu, ko izraisa demogrāfiskā novecošana, kā arī ar finanšu sektoru stabilizēšanai sniegtajām valdības garantijām saistītie riski.

Runājot par strukturālo politiku, būtu nopietni jāapsver turpmāku centienu īstenošana, lai veicinātu euro zonas izaugsmes potenciālu. Būtiski, ka galvenā uzmanība pašlaik pievērsta euro zonas tautsaimniecības pielāgošanās spējas un elastības stiprināšanai atbilstoši atklātā tirgus ekonomikas principam. Tāpēc pašreizējo stāvokli var uzskatīt par katalizatoru, kas paātrinās nepieciešamo iekšējo reformu, īpaši darba tirgus reformu, īstenošanu, lai veicinātu pareizu darba samaksas noteikšanu un darbaspēka mobilitāti starp sektoriem un reģioniem, kā arī produktu tirgus reformas, lai veicinātu konkurenci un paātrinātu pārstrukturēšanu un darba ražīguma pieaugumu. Vienlaikus nepieciešams laikus atteikties no daudziem nesenajos mēnešos veiktajiem politikas pasākumiem konkrētu tautsaimniecības segmentu atbalstam.

PADOMES LĒMUMI PAR NESTANDARTA PASĀKUMIEM

2009. gada 7. maijā ECB Padome nolēma vēl vairāk samazināt galveno refinansēšanas operāciju procentu likmi un aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi (attiecīgi līdz 1.00% un 1.75%), noguldījumu iespējas procentu likmi saglabājot nemainīgu (0.25%). Tādējādi kopš 2008. gada oktobra galveno refinansēšanas operāciju procentu likme kopā samazināta par 325 bāzes punktiem. 2009. gada 4. jūnijā Padome nolēma nemainīt galvenās ECB procentu likmes.

Papildus procentu likmju samazināšanai Padome 7. maijā nolēma arī turpināt pastiprināto kredītēšanas atbalstu. Atbilstoši kopš 2008. gada oktobra veiktajām operācijām un atzīstot, ka banku sistēmai ir centrālā loma euro zonas tautsaimniecības finansēšanā, Eurosistēma veiks likviditāti nodrošinošas ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas ar 12 mēnešu termiņu, izmantojot fiksētas procentu likmes izsoles procedūru ar pilnu piešķirumu. Turklāt Padome nolēma, ka no 2009. gada 8. jūlija Eiropas Investīciju banka (EIB) kļūs par atbilstošu darījuma partneri Eurosistēmas monetārās politikas operācijās un ar tādiem pašiem noteikumiem kā pārējie darījuma partneri. Visbeidzot, Padome pieņēma konceptuālu lēmumu, ka Eurosistēma iegādāsies euro zonā emitētas euro denominētas nodrošinātās obligācijas. Vairāk informācijas par šo pasākumu sniegts pēc Padomes 4. jūnija sanāksmes.

NESTANDARTA PASĀKUMI, KAS ĪSTENOTI 2008. GADA OKTOBRĪ–2009. GADA MAIJĀ

Kopš finanšu krīzes pastiprināšanās 2008. gada septembrī un ņemot vērā strauji sarūkošās inflācijas spiedienu, ECB ieviesusi rakstura, apjoma un plašuma ziņā iepriekš nepieredzētus monetārās politikas un likviditātes regulēšanas pasākumus.

Sākoties finanšu krīzei, ECB īstenoja iedarbīgus likviditātes pasākumus ar mērķi aizsargāt euro zonas tautsaimniecībai paredzēto kredītu plūsmu un nodrošināt, ka Padomes lēmumi attiecībā uz monetārās politikas nostāju tiek atspoguļoti naudas un kredītu tirgus nosacījumos. Šajā ziņā

galvenais elements bija Padomes 2008. gada oktobra lēmums palielināt tās ilgāka termiņa refinansēšanas operāciju (ar termiņu līdz 6 mēnešiem) biežumu un apjomu un visas likviditāti nodrošinošās operācijas veikt, izmantojot fiksētas procentu likmes izsoles procedūru ar pilnu piešķirumu. Turklāt ECB piedāvāja finansējumu ASV dolāros un Šveices frankos, veicot valūtas mijmaiņas darījumus. Tā kā šīs pārmaiņas ECB darbības principos ir svarīgas, tās var raksturot kā nestandarta.

Kopumā šķiet, ka minētajiem nestandarta pasākumiem bijusi būtiska loma, atvieglojot finansējuma risku un ar banku palīdzību nodrošinot finansiālu atbalstu tautsaimniecībai.

Tādējādi pēdējos mēnešos piedzīvots ievērojams termiņdarījumu naudas tirgus un aizdevumu procentu likmju kritums, tām sarūkot pat straujāk, nekā tika samazināta monetārās politikas procentu likme. Tādējādi ECB monetārās politikas lēmumi un likviditātes pasākumi bija efektīvi, novēršot būtisku kredītu apjomu sarukumu.

NESTANDARTA PASĀKUMU TURPMĀKIE UZLABOJUMI

7. maija sanāksmē Padome nolēma turpināt uzlabot nestandarta pasākuma kopumu.

Pirmkārt, ECB reizi ceturksnī veiks likviditāti nodrošinošas ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas ar 12 mēnešu termiņu. Šis pasākums izstrādāts, lai uzlabotu banku likviditāti ar ļoti labvēlīgiem nosacījumiem un vēl vairāk veicinātu naudas tirgus termiņdarījumu procentu likmju starpību samazināšanos, vienlaikus mudinot bankas saglabāt un paplašināt klientu kredītēšanu, kas ir tik svarīga euro zonas finanšu sistēmas sastāvdaļa. Šis pasākums pilnībā atbilst pasākumiem, kas īstenoti kopš 2008. gada oktobra, jo arī tas notiek ar banku palīdzību. Jaunapstiprinātās operācijas tiks veiktas, izmantojot fiksētas procentu likmes izsoles procedūras ar pilnu piešķirumu. Pirmajā šāda veida operācijā, ko izziņos 2009. gada 23. jūnijā, tiks piemērota tāda procentu likme, kāda tajā laikā būs galveno refinansēšanas operāciju

procentu likme. Turpmākajās ilgāka termiņa refinansēšanas operācijās piemērotā procentu likme papildus galveno refinansēšanas operāciju procentu likmei atkarībā no apstākļiem attiecīgajā brīdī var ietvert procentu likmju starpību. Kopā ar esošajām ilgāka termiņa refinansēšanas operācijām finansējuma nodrošinājumam, kas principā ir neierobežots, vajadzētu palīdzēt noturēt 12 mēnešu naudas tirgus procentu likmes zemā līmenī.

Otrkārt, Eurosistēma iegādāsies euro zonā emitētas euro denominētas nodrošinātās obligācijas. Šā pasākuma mērķis ir uzlabot likviditāti privāto parāda vērtspapīru tirgos un veicināt turpmāku kredītesānos nosacījumu atvieglošanu, ņemot vērā, ka aizņemto līdzekļu attiecības samazināšanas process banku sektorā, kas nesen kļuvis straujāks, acīmredzot vēl kādu laiku turpināsies. Konkrēti – nodrošināto obligāciju pirkumiem gan sākotnējā, gan otrreizējā tirgū vajadzētu uzlabot finansējuma nosacījumus finanšu iestādēm, kas emitē nodrošinātās obligācijas sākotnējā tirgū. Nodrošināto obligāciju pirkumiem otrreizējā tirgū vajadzētu veicināt tirgus attīstības un likviditātes uzlabošanu un turpināt samazināt nodrošināto obligāciju ienesīguma likmju un valdības obligāciju peļņas likmju starpības. Minētajam vajadzētu uzlabot to institūciju riska profilu, kurām ir nodrošināto obligāciju turējumi, tādējādi palīdzot veicināt kredītesānos kāpumu. Turklāt nodrošināto obligāciju iegāde varētu sekmēt jaunas emisijas sākotnējā tirgū un uzlabot aktivitāti otrreizējā tirgū, kur tā joprojām ir zema.

Tas papildinās un vēl vairāk pastiprinās ECB atbalstu banku sistēmai.

Par nodrošināto obligāciju pirkumu detaļām tika lemts Padomes sanāksmē 2009. gada 4. jūnijā. Tiešie pirkumi 60 mljrd. euro apjomā tiks veikti gan sākotnējā, gan otrreizējā tirgū. Tie ietvers nodrošinātās obligācijas, kas atbilst Direktīvas par pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem (PVKIU Direktīva) prasībām, un PVKIU Direktīvai neatbilstošās strukturētās nodrošinātās obligācijas, kuras atbilst izmantošanai monetārajās operācijās un kuras uzskata par PVKIU Direktīvai atbilstošām

nodrošinātām obligācijām līdzvērtīgu nodrošinājumu sniedzošām. Atbilstošo nodrošināto obligāciju pūls ietvers privātā un valsts sektora vērtspapīrus, ievērojot Eiropas Kopienas dibināšanas Līguma 101. pantā noteiktos ierobežojumus. Atbilstošo nodrošināto obligāciju minimālais apjoms būs aptuveni 500 milj. euro, bet jebkurā gadījumā ne mazāks par 100 milj. euro. Minimālais reitings nodrošinātajām obligācijām, ko emitējušas euro zonas iestādes euro zonā, būs AA vai tam ekvivalents, ko piešķirusi vismaz viena no lielajām kredītreitinga aģentūrām (*Fitch, Moody's, S&P* vai *DBRS*), bet jebkurā gadījumā ne zemāks par *BBB-/Baa3*. Monetārās politikas darījuma partneri un darījuma partneri, kurus akceptē Eurosistēmas dalībnieki savu euro denominēto portfeļieguldījumu vajadzībām, būs atbilstoši kā darījuma partneri, kurus akceptē nodrošināto obligāciju pirkumiem. Pirkumi tiks uzsākti 2009. gada jūlijā, un paredzams tos pabeigt līdz 2010. gada jūnija beigām.

Treškārt, no 2009. gada 8. jūlija EIB kļūs par atbilstošu darījuma partneri Eurosistēmas monetārās politikas operācijās un ar tādiem pašiem noteikumiem kā pārējie darījuma partneri. Paplašinot atbilstošo darījuma partneru loku Eurosistēmas operācijās, ECB papildinājusī savu pasākumu klāstu, lai atbalstītu kredītesānu euro zonā. Tas vēl vairāk veicinās ieguldījumu, ko sniedz EIB – viena no galvenajām Eiropas kredītiestādēm, kas ir īpaši aktīva euro zonas mazo un vidējo uzņēmumu kredītesānā.

SECINĀJUMS

Visi nestandarta pasākumi, ko apstiprinājusī Padome, paredzēti, lai saglabātu cenu stabilitāti vidējā termiņā un nodrošinātu, ka inflācijas gaidas stingri saglabājas cenu stabilitātei atbilstošā līmenī. Šie pasākumi atbalsta finansēšanas nosacījumus, kas ļauj pārsniegt līmeni, kādu varētu sasniegt, samazinot tikai galvenās ECB procentu likmes.

Tā kā šo pasākumu transmisija darbojas ar nobīdi un transmisijas kanālu arvien vairāk ietekmējusi spriedze finanšu sektorā, būs nepieciešams zināms laiks, līdz tie spēš pilnībā ietekmēt tautsaimniecību.

EKONOMISKĀS UN MONETĀRĀS NORISES

I. EURO ZONAS ĀRĒJĀ VIDE

Lai gan pasaules tautsaimniecībā joprojām vērojama spēcīga un ļoti sinhrona lejupslīde, jaunākie rādītāji liecina par sarukuma tempa palēnināšanos, tomēr vēl ne par noturīgas atveseļošanās sākumu. Pēdējos mēnešos sakarā ar brīvo jaudu palielināšanos un zemākām preču cenām strauji samazinājies globālais inflācijas spiediens. Pasaules ekonomiskā perspektīva joprojām pakļauta ārkārtīgi lielai neskaidrībai, tomēr globālās aktivitātes riski, spriežot pēc pasaules finanšu tirgos lēnām sarūkošās vēlmes izvairīties no riska, kļuvuši nedaudz līdzsvarotāki.

I.1. PASAULES EKONOMISKĀS NORISES

Lai gan pasaules tautsaimniecībā joprojām vērojama spēcīga un ļoti sinhrona lejupslīde, jaunākie rādītāji liecina par ekonomiskās aktivitātes sarukuma tempa palēnināšanos. Pēc krituma 2008. gada 4. ceturksnī ekonomiskā aktivitāte 2009. gada 1. ceturksnī visā pasaulē joprojām bija ļoti vāja. Arvien zemākas nekustamā īpašuma cenas un finanšu iestāžu un mājsaimniecību vajadzība koriģēt savas bilances attīstītajās valstīs radīja nelabvēlīgu labklājības efektu un negatīvi ietekmēja konfidenci, kas kavēja patēriņu un ieguldījumus. Attīstības valstīs savukārt ietekmēja lejupslīde attīstītajās valstīs. Pasaules tirdzniecībā ap 2008. gada beigām un 2009. gada sākumā līdz ar ekonomiskās aktivitātes palēnināšanos tika reģistrēts nepieredzēts un sinhrons kritums.

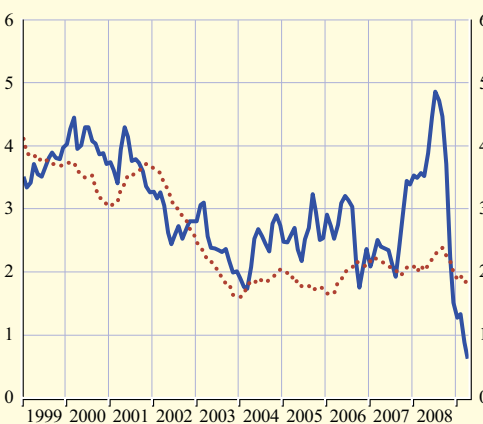
Jaunākie rādītāji liecina par globālās ekonomiskās lejupslīdes tempa palēnināšanos, tomēr noturīga atveseļošanās vēl nav sākusies. Pēdējos sešos mēnešos globālais iepirkumu vadītāju indekss (IVI) no zemākā punkta 2008. gada novembrī nepārtraukti audzis. Tomēr visās kategorijās šis rādītājs joprojām atrodas zem izaugsmes un krituma starpposmam raksturīgā sliekšņa, kas liecina, ka pasaules tautsaimniecības nozares turpina sašaurināt darbību. Daļēji reaģējot uz izlēmīgiem politikas pasākumiem ar pēdējos mēnešos arvien pieaugošu ietekmi visā pasaulē, tirgus dalībnieku ārkārtīgā izvairīšanās no riska nedaudz samazinājusies, lai gan kopumā finansēšanas nosacījumi galvenajos tirgus segmentos arvien ir samērā stingri, neraugoties uz zemajām procentu likmēm.

Savukārt globālais inflācijas spiediens pēdējos mēnešos strauji vājinājies. PCI inflācija OECD zonā, sārūkot no 2008. gada jūlijā sasniegtā augstākā punkta (gandrīz 5%), 2009. gadā (līdz aprīlim) bija 0.6%. Vairākās lielajās attīstītajās valstīs gada inflācija bija kļuvusi negatīva. Inflācijas sarukumu visā pasaulē galvenokārt var skaidrot ar brīvo jaudu pieaugumu globālās ekonomiskās aktivitātes lejupslīdes un zemāku preču cenu rezultātā. Lai gan naftas cenas pēdējo triju mēnešu laikā palielinājās, to gada sarukuma temps joprojām ir nozīmīgs. Piemēram, maijā Brent jēlnaftas cena bija gandrīz uz pusi zemāka nekā pirms gada. Arī OECD inflācijas rādītājs, izņemot pārtiku un enerģiju, kas 2009. gadā (līdz aprīlim) bija 1.9% un tādējādi tuvu iepriekšējos gados novērotajam līmenim, atspoguļo preču cenu norišu nozīmi pašreizējo inflācijas tendenču veidošanā. Inflācijas gaidas joprojām ir stabilas un pozitīvas, norādot, ka globālais inflācijas samazinājuma spiediens tiek plaši uztverts kā pārejoša parādība.

I. attēls. Starptautiskās cenu norises

(mēneša dati; gada pārmaiņas; %)

— OECD patēriņa cenas (visas preces)
... OECD patēriņa cenas (visas preces, izņemot pārtiku un enerģiju)

Avots: OECD.

ASV

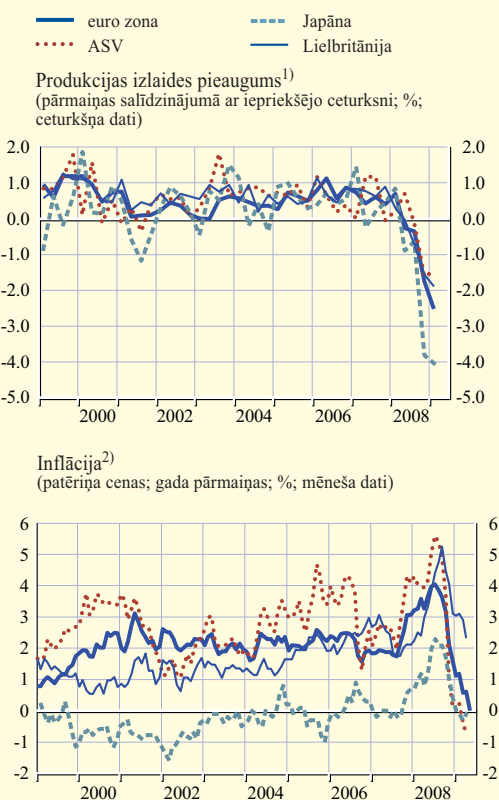
Ekonomiskā aktivitāte ASV vēl arvien bija vāja. 2009. gada 1. ceturksnī tautsaimniecībā joprojām turpinājās kritums, tomēr tā temps bija lēnāks, nekā iepriekš gaidīts. Saskaņā ar provizoriskajām aplēsēm reālais IKP gada izteiksmē samazinājās par 5.7% (iepriekšējā ceturksnī – par 6.3%). Sakarā ar vairs ne tik negatīvu krājumu novērtējumu un mazāku importa pārsvaru pār eksportu lejupslīde nebija tik krasa kā iepriekš publicētā priekšaplēse (–6.1%). 2009. gada 1. ceturksnī eksports, krājumi un privātie fiksētie ieguldījumi joprojām bremsēja tautsaimniecību un to ietekmi tikai daļēji kompensēja importa samazinājums un patērētāju tēriņu palielināšanās.

Runājot par cenu norisēm, PCI gada inflācijas negatīvais līmenis vēl vairāk pazeminājās – no –0.4% 2009. gada martā līdz –0.7% aprīlī. Inflācijas lejupslīdi lielā mērā noteica bāzes efekti, kuru pamatā bija krass enerģijas cenu pazeminājums. Gada inflācija, izņemot pārtiku un enerģiju, no 1.8% martā paaugstinājās līdz 1.9% aprīlī.

ASV ekonomiskās aktivitātes perspektīva joprojām ir neskaidra. Šķiet, ka, pasliktinoties darba tirgus nosacījumiem un mājsaimniecībām cenšoties atjaunot uzkrājumus un samazināt iepriekšējos gados uzkrāto parādu apjomu, patēriņš cietīs no būtiska lejupvērstā spiediena. Gaidāms, ka uzņēmumu ieguldījumi joprojām būs nelieli, ņemot vērā ierobežoto kreditēšanu un ekonomiskās perspektīvas neskaidrību. Turklāt turpmākajā periodā gaidāms, ka ārējā pieprasījuma ietekme uz ASV izaugsmi pavājināsies niecīgas pasaules ekonomiskās aktivitātes rezultātā. Tomēr pakāpeniska jaunāko datu, piemēram, par patērētāju izdevumiem, mājokļu tirgus aktivitāti un patērētāju konfidenci, stabilizācija, šķiet, liecina par to, ka ekonomiskās pasliktināšanās temps palēninās. Būtiskajai pašlaik notiekošajai fiskālajai stimulēšanai vajadzētu veicināt iekšzemes pieprasījumu. Turklāt straujo uzkrājumu samazinājumu var uzskatīt par pakāpeniskas atveseļošanās perspektīvas pozitīvu signālu. Cenu norišu jomā bāzes efektam, kura pamatā ir straujš enerģijas cenu kritums, vajadzētu uz laiku izraisīt vēl negatīvāku gada inflāciju nekā iepriekšējos mēnešos. Būtisks ražošanas jaudu panīkums varētu ierobežot augšupvērsto spiedienu uz cenām.

Ekonomisko apstākļu vispārējais sliktais stāvoklis atspoguļojas ASV Federālās atklātā tirgus komitejas locekļu prognožu diapazonā, kas publicēts 2009. gada 28. un 29. aprīļa sanāksmes protokola pielikumā. Lai gan Federālo rezervju sistēmas politikas veidotāji saskatīja "atsevišķas pazīmes, kas norāda uz ekonomisko stabilizāciju", viņu ASV reālā IKP izaugsmes prognožu galvenās tendences diapazons bija no –2.0% līdz –1.3% 2009. gadā, 2.0–3.0% 2010. gadā un 3.5–

2. attēls. Svarīgākās norises galvenajās industriāli attīstītajās valstīs

Avoti: valstu dati, SNB, Eurostat un ECB aprēķini.

1) Par euro zonu un Lielbritāniju izmantoti Eurostat dati; par ASV un Japānu izmantoti attiecīgo valstu dati. IKP dati ir sezonāli izlīdzināti.

2) Euro zonai un Lielbritānijai – SPCI; ASV un Japānai – PCI.

4.8% 2011. gadā (aprēķināts kā 4. ceturkšņa izaugsmes temps salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu). Tā ir ievērojama lejupvērsta janvāra prognožu korekcija, kas paredzēja reālā IKP izaugsmi diapazonā no -1.3% līdz -0.5% 2009. gadā un 2.5–3.3% 2010. gadā.

JAPĀNA

Saskaņā ar Japānas Ministru kabineta biroja pirmo provizorisko datu publiskojumu IKP 2009. gada 1. ceturksnī saruka straujāk (līdz -4.0% salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni). Tas ir spēcīgākais jebkad reģistrētais sarukums, kas vienlaikus nozīmē negatīvu izaugsmi jau ceturto ceturksni pēc kārtas. Vājo 1. ceturkšņa tautsaimniecības rezultātu pamatā galvenokārt bija eksporta, privāto ieguldījumu, mājokļu ieguldījumu un patēriņa samazinājums (attiecīgi -26%, -10.4%, -5.4% un -1.1% salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni). Turklāt Ministru kabineta birojs pārskatīja reālā IKP izaugsmi 2008. gada 4. ceturksnī, no -3.2% to koriģējot un samazinot līdz -3.8% (salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni), kas pašlaik ir lielākais reģistrētais samazinājums. Šis rezultāts atspoguļo privātā patēriņa, privāto ieguldījumu un eksporta lejupvērstās korekcijas.

Patēriņa cenas kopš 2009. gada sākuma turpinājušas samazināties sarūkošu enerģijas cenu un lielāka ekonomiskā panikuma dēļ. Kopējā PCI gada inflācija aprīlī joprojām bija negatīva (-0.1%; martā – -0.3%). PCI inflācija, izņemot pārtiku un enerģiju, gada izteiksmē aprīlī noslīdēja līdz -0.4%, bet PCI pamatinflācija, t.i., izņemot neapstrādātu pārtiku, joprojām bija -0.1%.

Japānas Banka 2009. gada 22. maijā nolēma saglabāt uz nakti izsniegto nenodrošināto kredītu mērķa procentu likmi aptuveni 0.1% līmenī.

Turpmākās Japānas tautsaimniecības perspektīvas joprojām ir mērenas, tomēr gaidāma sarukuma tempa palēnināšanās. Lai gan eksports 1. ceturksnī, domājams, sasniedzis viszemāko līmeni pirms pieauguma atsākšanās, iespējams, ka tautsaimniecības atveseļošanās tomēr sāksies ar ārējā pieprasījuma kāpuma atjaunošanos.

LIELBRITĀNIJA

Lielbritānijā pēdējos ceturkšņos reālais IKP saruka, bet inflācija 2009. gada aprīlī pēc nedaudz paaugstināta līmeņa iepriekšējos mēnešos ievērojami pazeminājās. Saskaņā ar Nacionālās statistikas biroja provizorisko datu publiskojumu 2009. gada 1. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni reālais IKP samazinājās par 1.9% (iepriekšējā ceturksnī – par 1.6%). Kritums īpaši krass bija apstrādes rūpniecībā (6.2%). Gaidāms, ka reālais IKP turpinās samazināties, jo šķiet, ka tuvākajā nākotnē nodarbinātības sarukums, zemāka nekustamā īpašuma un finanšu vērtība un stingrie kredītešanas noteikumi saglabās ietekmi uz patērētāju izdevumu apjomu. Mājokļu cenas pazeminās jau kopš finanšu krīzes sākuma 2007. gada vidū, un 2009. gada aprīlī *Halifax* mājokļu cenu indeksa gada pārmaiņu temps bija -17.7%. Pēc neliela kāpuma 2009. gada sākumā SPCI inflācija aprīlī strauji kritās līdz 2.3% (martā – 2.9%), iespējams, atspoguļojot lielāku valūtas kursa pazemināšanās transmisiju uz patēriņa cenām, nekā gaidīts. Iespējams, ka inflācija turpinās pazemināties un noslīdēs zem valdības noteiktā 2% mērķa līmeņa. Pēdējos mēnešos *Bank of England* pārgājusi uz kvantitatīvi veicinošu politiku. Konkrēti – Monetārās politikas komiteja martā nolēma sākt aktīvu pirkšanas programmu 75 mljrd. Lielbritānijas sterliņu mārciņu apjomā (maijā apjoms paaugstināts līdz 125 mljrd. Lielbritānijas sterliņu mārciņu), finansējot to no centrālās bankas rezervēm.

CITAS EIROPAS VALSTIS

Vairākumā citu ārpus euro zonas esošo ES valstu vienlaikus ar vāju ekonomisko aktivitāti pēdējos ceturkšņos bija vērojama inflācijas lejupslīde. Gan Zviedrijā, gan Dānijā IKP turpināja sarukt. Zviedrijā reālā IKP sarukums 2009. gada 1. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni bija

0.9% stingrāku finansēšanas nosacījumu, vājāka ārējā pieprasījuma un piesardzīgāku mājsaimniecību tēriņu dēļ. Tie paši faktori mazināja ekonomisko aktivitāti arī Dānijā, kur produkcijas izlaide 2008. gada 4. ceturksnī sašaurinājās par 1.9%. Īstermiņa aktivitātes rādītāji liecina par turpmāku ekonomiskās aktivitātes sarukumu abās valstīs. Tajās SPCI inflācija pēdējos mēnešos sasniegusi diezgan zemu līmeni, aprīlī noslīdot līdz 1.8% Zviedrijā un 1.1% Dānijā. 2009. gada 21. aprīlī *Sveriges Riksbank* nolēma samazināt *repo* darījumu procentu likmi par 0.5 procentu punktiem (līdz 0.5%). 2009. gada 2. aprīlī un vēlreiz 7. maijā *Danmarks Nationalbank* nolēma pazemināt galveno monetārās politikas procentu likmi kopumā par 60 bāzes punktiem (līdz 1.65%).

Pēdējo ceturkšņu laikā reālā IKP izaugsme būtiski pasliktinājās arī lielākajās Centrālās Eiropas un Austrumeiropas ES valstīs. Inflācija pēdējos mēnešos pierima, tomēr atsevišķās valstīs valūtas kursa pazemināšanas novēlotais efekts varēja augšupvērsti ietekmēt jaunākos inflācijas rādītājus. Ungārijā reālais IKP 2009. gada 1. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni saruka par 2.3%. Arī Čehijas Republikā reālais IKP 2008. gada 4. ceturksnī samazinājās par 0.9% salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni, un paredzams, ka tā turpmāka lejupslīde notikusi arī 1. ceturksnī. Rumānijā pēdējo ceturkšņu ekonomiskā lejupslīde bija īpaši dziļa, 2009. gada 1. ceturksnī IKP sarūkot par 2.6% salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni. Vislabākā ekonomiskās aktivitātes noturība bija Polijā, kur 2009. gada 1. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni saglabājās pozitīva 0.4% izaugsme, jo iekšzemes pieprasījuma kāpums salīdzinājumā ar citām šā reģiona valstīm joprojām bija spēcīgs. Īstermiņa rādītāji liecina par ekonomiskās aktivitātes ielgušu vājumu šajās valstīs. SPCI gada inflācija vairākumā valstu pēdējos mēnešos sarukusi, izņemot Poliju, kur aprīlī SPCI gada inflācija paaugstinājās līdz 4.3%, atspoguļojot arī nesenā valūtas kursa pazeminājuma ietekmi. Ungārijā inflācija aprīlī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu arī nedaudz pieauga, sasniedzot 3.2%. Čehijas Republikā un Rumānijā SPCI inflācija aprīlī attiecīgi noslīdēja līdz 1.1% un 6.5%. 2009. gada 6. maijā *Banca Națională a României* pazemināja monetārās politikas procentu likmi par 50 bāzes punktiem (līdz 9.5%). *Česká národní banka* 7. maijā pazemināja galveno procentu likmi par 25 bāzes punktiem (līdz 1.5%). Visbeidzot, *Narodowy Bank Polski* 27. maijā pazemināja monetārās politikas galveno procentu likmi par 50 bāzes punktiem (līdz 3%).

No mazākajām ārpus euro zonas esošajām ES valstīm Baltijas valstis piedzīvoja sevišķi spēcīgu ekonomiskās aktivitātes kritumu, kas atspoguļoja gan globālās krīzes sekas, gan notiekošās iekšzemes ekonomiskās pārmaiņas. 2009. gada 1. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni Lietuvā, Latvijā un Igaunijā IKP saruka attiecīgi par 10.5%, 11.2% un 6.5%. Visās mazākajās ārpus euro zonas esošajās ES valstīs pēdējos mēnešos saglabājās stabila SPCI gada inflācijas pazeminājuma tendence. Latvijas Banka 13. maijā pazemināja galveno refinansēšanas likmi no 5.0% līdz 4.0%.

Krievijā 2009. gada 1. ceturksnī reālais IKP saruka par 9.5% (sezonāli izlīdzinātā izteiksmē salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni). Provizorisks izlietojuma komponentu dalījums liecina, ka gan privātais patēriņš, gan ieguldījumi saruka sevišķi strauji. Rūpnieciskās ražošanas aprīļa dati liek domāt, ka ekonomiskās aktivitātes kritums vēl nav beidzies. Lai gan paredzams produkcijas izlaides panākums arī 2009. gadā, preču cenu paaugstināšanās, fiskālais stimulants un ārējā finansējuma nosacījumu uzlabošanās varētu veicināt pakāpenisku atveseļošanos. Lai gan ekonomiskā lejupslīde pastiprinās, inflācija joprojām ir augsta (aprīlī – 13.2% salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu) galvenokārt 2008. gada beigās un 2009. gada sākumā notikušās Krievijas rubļa kursa pazemināšanas novēlotās ietekmes dēļ. Kopš marta sākuma devalvācijas spiediens uz Krievijas rubli ir samazinājies, tāpēc gaidāms, ka inflācijas slogs vēlāk šajā gadā kļūs nedaudz mērenāks.

ĀZIJAS ATTĪSTĪBAS VALSTIS

Āzijas attīstības valstīs ekonomiskā aktivitāte 2009. gada 1. ceturksnī bija ļoti vāja. Īpaši mazās valstīs ar atvērtu tautsaimniecību cieta no globālās ekonomiskās lejupslīdes, jo to atkarība no ārējā pieprasījuma bija ļoti spēcīga. Ārējās tirdzniecības sabrukumu daudzās valstīs papildināja vājš iekšzemes pieprasījums. Patēriņa cenu inflācija vairākumā valstu ievērojami samazinājās.

Ķīnā jūtamas pazīmes tam, ka aktivitāte, iespējams, sasniegusi zemāko punktu pirms izaugsmes atsākšanās. Saskaņā ar provizoriskiem datiem produkcijas izlaides ceturkšņa izaugsmes temps 2009. gada 1. ceturksnī bija straujāks par 2008. gada dažu pēdējo mēnešu tempu. Tomēr gada izteiksmē reālā IKP izaugsme no 6.8% 2008. gada pēdējā ceturksnī noslīdēja līdz 6.1%. 2009. gada 1. ceturksnī būtiski sašaurinājās eksports; galvenais ekonomiskās izaugsmes pavērsiena dzinējs 1. ceturksnī bija spēcīgs valsts ieguldījumu kāpums, ko veicināja 2008. gada novembrī apstiprinātā fiskālo pasākumu pakete. Šī pakete piedāvā arī zināmu atbalstu patēriņam, kas līdz šim, šķiet, saglabājies samērā stabils, neraugoties uz bezdarba līmeņa paaugstināšanos. Savukārt rādītāji liecina, ka privāto ieguldījumu pieaugums vēl arvien ir neliels. Attiecībā uz banku aizdevumiem jāatzīmē, ka salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu to atlikums aprīļa beigās bija pieaudzis aptuveni par 30% sakarā ar to, ka lielu daļu jauno valsts investīciju finansē nevis tieši no valsts budžeta, bet gan ar aizdevumiem no valsts īpašumā esošām komercbankām. Monetārās politikas nostājas mīkstināšanu pavadīja patēriņa cenu sarukums – aprīlī tās bija par 1.5% zemākas nekā iepriekšējā gadā. No 2009. gada janvāra līdz aprīlim nodokļu ieņēmumi saruka aptuveni par 10% salīdzinājumā ar 2008. gada atbilstošo periodu, un to noteica lēnāka tautsaimniecības izaugsme un uzņēmumu peļņas kritums. Valsts izdevumi atbilstoši paaugstinājās vairāk nekā par 30% salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu.

Korejā 2009. gada 1. ceturksnī reālā IKP gada sarukuma temps bija 4.3% (iepriekšējā ceturksnī – 3.4%). Neraugoties uz to, īstermiņa dati liecina, ka tautsaimniecības lejupslīdes zemākais punkts jau sasniegts un ka iepriekšējā gada beigu fiskālajam stimulam ir pozitīva ietekme. PCI gada inflācija turpināja kļūt mērenāka (no 4.1% gada sākumā līdz 3.6% aprīlī) galvenokārt zemāku preču cenu dēļ. Ekonomiskā aktivitāte nedaudz palēninājās arī Indijā. IKP gada pieauguma temps 2009. gada 1. ceturksnī bija 5.8% (visa 2008. gada laikā – 7.3%). Vairumtirdzniecības cenu inflācija, kas ir Indijas Rezervju bankas galvenais inflācijas rādītājs, no augstā 12.5% līmeņa 2008. gada jūlijā 2009. gada janvārī strauji noslīdēja līdz 0.6%.

Kopumā daudzu Āzijas attīstības valstu ekonomiskā aktivitāte būtiski pavājinājās. Lai gan produkcijas izlaides sašaurināšanās galvenais iemesls bija ārējā pieprasījuma sabrukums, arī augošais bezdarbs, samazinātās ārvalstu tiešo investīciju ieplūdes, citu kapitāla plūsmu sarukums un īpašuma tirgus apstikums kavēja iekšzemes pieprasījumu. Tomēr visā zonā kopumā ekonomiskā izaugsme, šķiet, jau sāk atgūties, īpaši valstīs, kuras pirmās pagājušā gada beigās piedzīvoja nopietnu lejupslīdi vai spējušas veikt būtiskus precikliskus politikas pasākumus.

LATĪNAMERIKA

Latīņamerikā, īpaši Meksikā, 2009. gada 1. ceturksnī ekonomiskā aktivitāte turpināja pavājināties, bet saglabājās spēcīgs inflācijas spiediens. Meksikā reālais IKP salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu saruka par 8.2% (2008. gada 4. ceturksnī – par 1.6%). Patēriņa cenu gada inflācija 1. ceturksnī vidēji bija 6.2% (2008. gada pēdējā ceturksnī – 5.5%). Argentīnā ekonomiskā aktivitāte saskaņā ar oficiālajām aplēsēm 2009. gada 1. ceturksnī kļuva nedaudz mērenāka, rūpnieciskās ražošanas tempam salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu samazinoties vidēji par 2.3% (2008. gada 4. ceturkšņa kāpums – 1.7%). Inflācijas spiediens kļuva nedaudz vājāks, PCI gada inflācijai 2009. gada 1. ceturksnī vidēji sasniedzot 6.6% (2008. gada pēdējā ceturksnī – 7.8%).

Rādītāji, kas pieejami par Brazīliju, liecina, ka 1. ceturksnī saglabājās vāja ekonomiskā aktivitāte, rūpnieciskajai ražošanai sašaurinoties vidēji gandrīz par 15% (2008. gada 4. ceturksnī – par 6.7%).

Kopumā lēna produkcijas izaugsme gaidāma visā 2009. gadā galvenokārt neliela ārējā pieprasījuma dēļ. Arī iekšzemes pieprasījums, iespējams, būs mērens stingro finansēšanas nosacījumu, augošā bezdarba un negatīvās ietekmes uz labklājību dēļ.

1.2. PREČU TIRGI

Naftas cenas pēdējos mēnešos bija aptuveni 50 ASV dolāru, samazinoties to svārstīgumam, bet maijā parādījās spēcīgas cenu kāpuma pazīmes. *Brent* jēlnaftas cena 3. jūnijā bija 67.8 ASV dolāri, kas aptuveni par 72% pārsniedza cenu 2009. gada sākumā (aptuveni 69% pieaugums euro izteiksmē). Turpmāk vidējā termiņā tirgus dalībnieki gaida augstākas cenas, nākotnes līgumus ar termiņu 2011. gada decembrī biržā tirgojot aptuveni par 79 ASV dolāriem.

Nesena naftas cenu kāpums saistīts ar ne tik pesimistiskām gaidām attiecībā uz globālo makroekonomisko vidi, un tā pamatā ir liecības par krājumu patēriņu ASV. Runājot par pamatnosacījumiem, pēdējos mēnešos Starptautiskā Enerģētikas aģentūra atkārtoti pazemināja pieprasījuma prognozes 2009. gadam; tagad 2. ceturksnī gaidāmais pieprasījums ir par 3.5 milj. barelu dienā mazāks nekā pirms gada. Attiecībā uz piedāvājuma pusi OPEC dalībvalstis lielā mērā apliecinājušas savu atbalstu panāktajam samazinājumam, un globālais naftas piedāvājums tagad ir aptuveni par 3 milj. barelu dienā mazāks nekā pirms gada.

Arī neenerģijas preču cenas dažos pēdējos mēnešos ir paaugstinājušās. Ķīnas valdības ieviestā stimulu pakete, kas paredz apjomīgas investīcijas infrastruktūrā, palīdzējusi veicināt metālu, īpaši vara un cinka, cenu paaugstināšanos. Lauksaimniecības preču cenas, vispirms jau sojas pupiņu cena, arī paaugstinājās. To veicināja sociālie nemieri Latīņamerikā un Ķīnas dinamiskais pieprasījums.

Neenerģijas preču cenu indekss kopējā izteiksmē (ASV dolāros) maija beigās bija aptuveni par 17% lielāks nekā gada sākumā.

1.3. ĀRĒJĀS VIDES PROGNOZE

Pasaules ekonomiskās aktivitātes lejupslīdi papildinājis nepieredzēts un sinhrons globālās tirdzniecības sarukums (sk. 10. ielikumu "Euro zonas tirdzniecības lejupslīde"). Šā sarukuma dziļumu pastiprināja pasaules finanšu tirgu darbības pārtraukumi un konfidences pasliktināšanās, bet tās sinhronumu var daļēji skaidrot ar šoku izplatīšanos pa savstarpēji saistītām globālām piegādes ķēdēm. Lai gan tas liek domāt par samērā nelabvēlīgiem euro zonas preču un pakalpojumu

3. attēls. Svarīgākās norises preču tirgos

Avoti: Bloomberg un HSEI.

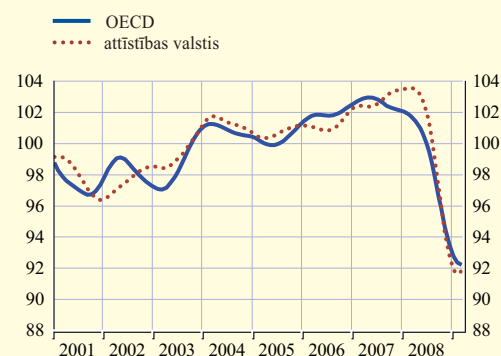
ārējā pieprasījuma apstākļiem, daži rādītāji liecina, ka globālās tirdzniecības dinamika mainās. Piemēram, IVI jauno eksporta pasūtījumu indekss no 2008. gada beigām zemākā līmeņa paaugstinājās līdz 47 2009. gada maijā, tomēr paliekot zem izaugsmes un sarukuma starpposma robežsliekšņa 50. Baltijas saukrāvu pārvadājumu indekss – preču pārvadājumu izmaksu mērs un globālās ekonomiskās aktivitātes rādītājs – spēcīgi paaugstinājies no 2008. gada beigām reģistrētā zemā līmeņa.

OECD apvienotais apstieidzošais 2009. gada marta rādītājs (AAR) joprojām liecina par būtisku palēninājumu OECD zonā, tomēr mērenākā tempā (sk. 4. att.). Dažās attīstītajās valstīs redzamas ekonomiskās lejupslīdes iespējama pārtraukuma pirmās pazīmes. Attiecībā uz citām OECD valstīm AAR turpina norādīt uz ekonomiskās attīstības cikla pasliktināšanos, tomēr lēnākā tempā. Ārpus OECD esošajās valstīs, izņemot Ķīnu, kur vērojamas pavērsiena pazīmes, tautsaimniecības apstākļi joprojām pasliktinās. Globālās ekonomiskās perspektīvas stabilizēšanās varbūtēju pazīmju esamību apliecina arī *Ifo Pasaules ekonomiskā klimata rādītājs (World Economic Climate Indicator)*, kas atspoguļo atveseļošanās 2009. gada 2. ceturksnī labvēlīgāku turpmāko sešu mēnešu gaidu rezultātā, neraugoties uz to, ka esošā ekonomiskā stāvokļa novērtējums atkal pasliktinājies.

Lai gan pasaules ekonomiskā perspektīva joprojām pakļauta ārkārtīgi lielai neskaidrībai, globālās aktivitātes riski kļuvuši līdzsvarotāki. Pozitīvais ir tas, ka iespējama īstenoto plašo makroekonomisko stimulu un citu veikto politikas pasākumu spēcīgāka ietekme, nekā gaidīts. Arī konfidence var uzlaboties ātrāk, nekā pašlaik tiek gaidīts. No otras puses, saglabājas bažas par tādiem iespējamiem faktoriem kā finanšu tirgus satricinājuma spēcīgākai ietekme uz reālo tautsaimniecību, nelabvēlīgākas darba tirgus norises, protekcionisma spiediena pastiprināšanās un, visbeidzot, negatīvas norises pasaules tautsaimniecībā sakarā ar globālās nelīdzsvarotības haotiskām korekcijām.

4. attēls. OECD apvienotais apstieidzošais rādītājs

(mēneša dati; izlīdzināta amplitūda)

Avots: OECD.

Piezīme. Attīstības valstu rādītājs ir Brazīlijas, Ķīnas un Krievijas AAR vidējais svērtais lielums.

2. MONETĀRĀS UN FINANŠU NORISES

2.1. NAUDA UN MFI KREDĪTI

Jaunākie monetāro rādītāju un kredītu atlikuma dati apliecina monetārās ekspansijas pamattempa palēnināšanos un apstiprina vērtējumu par to, ka inflācijas spiediens ir mērens. M3 un tā sastāvdaļu jaunākā dinamika lielā mērā atspoguļo norises saistībā ar izvēles izmaksām, kā arī pašreizējo ekonomisko un finanšu nenoteiktību. Tas īpaši veicina līdzekļu pārvirzīšanu uz vislikvīdākajām M3 sastāvdaļām, par ko liecina M1 pieauguma ievērojamais kāpums. No M3 neietilpstošajiem bilances posteņiem turpinājusi samazināties nefinanšu privātajam sektoram izsniegto aizdevumu plūsma, galvenokārt atspoguļojot kraso ekonomiskās aktivitātes kritumu. Šķiet, ka aizņemto līdzekļu attiecības samazināšanas process finanšu sektorā turpinās, jo kredītiestāžu kopējie aktīvi vēl vairāk sarukuši, atspoguļojot atbrīvošanos no ārējiem aktīviem un – īpaši aprīlī – euro zonas privātajam sektoram izsniegto kredītu atlikuma kritumu.

PLAŠĀS NAUDAS RĀDĪTĀJS M3

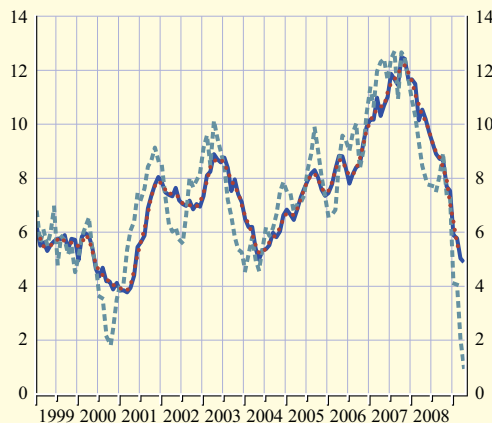
Plašās naudas rādītāja M3 gada pieauguma temps 2009. gada aprīlī turpināja samazināties, sasniedzot 4.9% (2009. gada 1. ceturksnī un 2008. gada 4. ceturksnī – attiecīgi 6.0% un 8.2%; sk. 5. att.). Īsāka termiņa monetārajā dinamikā joprojām bija vērojams zināms svārstīgums – aprīlī pieauguma temps salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi bija pārliecinoši pozitīvs (0.9%), bet iepriekšējos mēnešos tas svārstījās starp negatīvām un pozitīvām vērtībām. Turpretī uz gadu attiecinātais sešu mēnešu pieauguma temps aprīlī turpināja sarukt, sasniedzot 1.1% – zemāko līmeni kopš EMS trešā posma sākuma.

2009. gada pirmajos četros mēnešos vēroto monetārās dinamikas palēnināšanos noteica norises saistībā ar konkrētām M3 sastāvdaļām un M3 neietilpstošajiem bilances posteņiem. Īpaši nesen veiktā turpmākā galveno ECB procentu likmju samazināšana noteikusi ienesīguma līknes slīpuma palielināšanos, kas kopā ar pieaugušo nenoteiktību un konfidences mazināšanos veicinājusi līdzekļu pārvirzīšanu uz vislikvīdākajām M3 sastāvdaļām. Vienlaikus stāvākai ienesīguma līknei bijusi arī zināma kompensējoša ietekme, veicinot līdzekļu pārvirzīšanu no M3 un to ieguldīšanu riskantākos, mazāk likvīdos aktīvos. Sektoru līmenī M3 noguldījumu atlikuma pieauguma palēnināšanās atspoguļo gan nemonetāro finanšu starpnieku, gan nefinanšu sabiedrību M3 noguldījumu atlikuma gada pieauguma tempa būtisku kritumu. Nemonetāro finanšu starpnieku gadījumā tas, iespējams, saistīts ar portfeļu korekcijām, kas izraisa līdzekļu pārvirzīšanu uz aktīvu kategorijām ar augstāku ienesīgumu, bet nefinanšu sabiedrību gadījumā – ar ekonomiskās aktivitātes mazināšanos un to, ka tautsaimniecības perspektīvu joprojām apvij liela nenoteiktība.

5. attēls. M3 pieaugums

(sezonāli izlīdzinātas un atbilstoši darbadienu skaitam koriģētas pārmaiņas, %)

— M3 (gada pieauguma temps)
... M3 (gada pieauguma tempa 3 mēnešu centrētais mainīgais vidējais rādītājs)
--- M3 (uz gadu attiecinātais 6 mēnešu pieauguma temps)

Avots: ECB.

M3 GALVENĀS SASTĀVDAĻAS

Aprīlī turpinājās 2009. gada 1. ceturksnī vērotā līdzekļu pārvirzīšana starp M3 sastāvdaļām. Gan 2009. gada 1. ceturksnī, gan aprīlī vērojamo M3 gada pieauguma tempa palēnināšanos galvenokārt noteica īstermiņa noguldījumu, izņemot noguldījumus uz nakti (t.i., M2 – M1), un tirgojamo finanšu instrumentu (t.i., M3 – M2) devuma samazinājums, bet M1 devums turpināja augt (sk. 1. tabulu).

Salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni (2.7%) M1 gada kāpuma temps 2009. gada 1. ceturksnī palielinājās līdz 5.3%. Aprīlī tas vēl būtiski pieauga, sasniedzot 8.4%. Šāds spēcīgāks M1 kāpums atspoguļoja abu tā apakšastāvdaļu strauju pieaugumu. Skaidrās naudas apgrozībā gada kāpuma temps aprīlī joprojām bija augsts – 13.2% (2009. gada 1. ceturksnī un 2008. gada 4. ceturksnī – attiecīgi 13.6% un 12.4%). Salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni (0.8%) noguldījumu uz nakti atlikuma gada kāpuma temps 2009. gada 1. ceturksnī pieauga līdz 3.7%. Aprīlī tas turpināja palielināties, sasniedzot 7.4%.

Spēcīgās līdzekļu ielplūdes noguldījumos uz nakti šā gada pirmajos mēnešos atspoguļo zemas patērētāju konfidences un paaugstinātas nenoteiktības apstākļus. Šādā situācijā noguldījumus uz nakti var izmantot līdzekļu pagaidu izvietojumam, pārvirzot tos starp citām aktīvu kategorijām. Turklāt pieaugusi likvidāku ieguldījuma formu popularitāte atbilst joprojām notiekošam šādu aktīvu turēšanas izvēles izmaksu samazinājumam salīdzinājumā ar citiem monetārajiem aktīviem. Dati par procentu likmēm, kas pieejami līdz martam, tiešām liecina, ka 2009. gada 1. ceturksnī būtiski saruka atlīdzība par īstermiņa termiņnoguldījumiem (t.i., noguldījumiem ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem) un ievērojami samazinājās noguldījumu uz nakti un īstermiņa krājnoguldījumu (t.i., noguldījumu ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem) procentu likmju starpības. Tas izraisīja līdzekļu pārvirzīšanu no īstermiņa termiņnoguldījumiem uz tādiem aktīviem kā noguldījumi uz nakti.

I. tabula. Monetāro rādītāju kopsavilkuma tabula

(ceturkšņa dati ir vidējie; sezonāli izlīdzināti un koriģēti atbilstoši darbadienu skaitam)

	Atlikums no M3; % ¹⁾	Gada pieauguma temps					
		2008 II	2008 III	2008 IV	2009 I	2009 Marts	2009 Apr.
M1	44.3	2.3	0.7	2.7	5.3	5.9	8.4
Skaidrā nauda apgrozībā	7.7	7.7	7.5	12.4	13.6	13.8	13.2
Noguldījumi uz nakti	36.6	1.3	-0.6	0.8	3.7	4.4	7.4
M2 – M1 (= pārējie īstermiņa noguldījumi)	41.8	19.6	19.1	15.8	9.2	6.3	3.4
Noguldījumi ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem	24.2	40.5	37.6	29.0	12.8	6.2	0.3
Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem	17.6	-2.1	-1.7	-0.5	4.5	6.6	8.0
M2	86.1	10.2	9.2	8.9	7.2	6.1	5.9
M3 – M2 (= tirgojamie finanšu instrumenti)	13.9	10.4	8.9	4.1	-0.9	-1.1	-0.9
M3	100.0	10.2	9.1	8.2	6.0	5.0	4.9
Euro zonas rezidentiem izsniegtie kredīti		9.7	9.1	7.4	5.9	5.2	4.4
Valdībai izsniegtie kredīti		-1.3	0.6	1.7	5.7	7.7	8.0
Valdībai izsniegtie aizdevumi		0.8	2.1	2.9	2.4	1.4	1.3
Privātajam sektoram izsniegtie kredīti		12.0	10.9	8.6	6.0	4.7	3.7
Privātajam sektoram izsniegtie aizdevumi		10.5	9.1	7.4	4.6	3.2	2.4
Privātajam sektoram izsniegtie aizdevumi, kas koriģēti atbilstoši datiem par to pārdošanu un vērtspapīrošanu		11.6	10.3	8.7	6.4	5.0	4.1
Ilgāka termiņa finanšu saistības (izņemot kapitālu un rezerves)		4.4	3.3	1.2	1.8	2.5	2.3

Avots: ECB.

1) Pēdējā mēneša beigās pieejamie dati. Skaitļu noapaļošanas rezultātā summa var atšķirties no kopsummā.

Proti, tika reģistrēts būtisks īstermiņa termiņnoguldījumu atlikuma gada pieauguma tempa sarukums, kas aprīlī turpinājās, sasniedzot 0.3% (2009. gada 1. ceturksnī un 2008. gada 4. ceturksnī – attiecīgi 12.8% un 29.0%). Turpretī īstermiņa krājnoguldījumu atlikuma gada pieauguma temps aprīlī sasniedza 8.0% (2009. gada 1. ceturksnī un 2008. gada 4. ceturksnī – attiecīgi -4.7% un -0.5%). Kopumā īstermiņa noguldījumu, izņemot noguldījumus uz nakti, atlikuma gada kāpuma temps turpināja palēnināties, aprīlī sasniedzot 3.4% (2009. gada 1. ceturksnī un 2008. gada 4. ceturksnī – attiecīgi 9.2% un 15.8%; sk. 6. att.).

M3 ietverto tirgojamo finanšu instrumentu gada pieauguma temps aprīlī, tāpat kā 2009. gada 1. ceturksnī, bija -0.9% (2008. gada 4. ceturksnī – 4.1%). Tas atspoguļo parāda vērtspapīru ar termiņu līdz 2 gadiem un *repo* darījumu atlikuma gada kāpuma tempa ievērojamu kritumu. Turpretī tirgojamo finanšu instrumentu lielākās apakšsastāvdaļas, naudas tirgus fondu akciju un daļu, gada pieauguma temps 2009. gada 1. ceturksnī palielinājās un aprīlī kopumā nemainījās. Tomēr šāda norise neparāda mēneša plūsmu svārstības, kad vērojama gan līdzekļu ieplūde, gan aizplūde no šā instrumenta. 2008. gada septembrī pēc *Lehman Brothers* bankrota reģistrēja būtisku līdzekļu aizplūdi no naudas tirgus fondu akcijām un daļām, atspoguļojot ieguldītāju bažas par dažu naudas tirgus fondu portfeļos ietilpstošo aktīvu kvalitāti un tādējādi – par veikto ieguldījumu kapitāla garantijām. Vēlāk, lai gan izsludinātās pastiprinātās noguldījumu garantiju shēmas šo instrumentu neskāra, vairākkārt reģistrēja ieplūdes šajos aktīvos, kas liecināja par euro zonas rezidentu konfidences atjaunošanos attiecībā uz naudas tirgus fondiem. Turpretī aprīlī reģistrēja līdzekļu aizplūdi, kas atspoguļoja to, ka naudas tirgus fondi ar grūtībām spēj sasniegt pievilcīgus rezultātus, pastāvot vēsturiski zemām procentu likmēm.

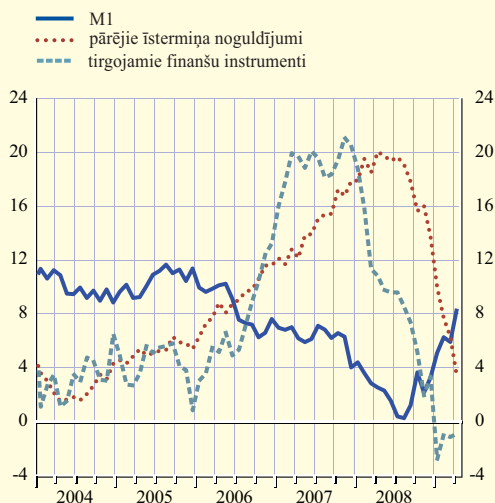
M3 noguldījumu, ko veido īstermiņa noguldījumi un *repo* darījumi un kas ir plašākais monetārais rādītājs, par kuru pieejama ticama informācija sektoru līmenī, atlikuma gada kāpuma temps 2009. gada 1. ceturksnī samazinājās līdz 7.0% (iepriekšējā ceturksnī – 9.3%). Šis sarukums turpinājās aprīlī, kad gada pieauguma temps kritās līdz 5.4% (martā – 5.7%).

Mājsaimniecību M3 noguldījumu, kas veido lielāko kopējo M3 noguldījumu gada kāpuma tempa daļu, atlikuma gada pieauguma temps 2009. gada 1. ceturksnī samazinājās līdz 8.6% (iepriekšējā ceturksnī – 9.6%). Aprīlī tas turpināja sarukt, sasniedzot 7.3% (martā – 7.8%; sk. 7. att.).

Vēl arvien samazinājās arī nefinanšu sabiedrību turējumā esošo M3 noguldījumu atlikuma gada pieauguma temps, kas 2009. gada 1. ceturksnī saruka līdz 0% (iepriekšējā ceturksnī – 3.5%), bet aprīlī samazinājās vēl vairāk, sasniedzot -1.1%. Pēdējos ceturkšņos vērotais nefinanšu sabiedrību likvīdo turējumu uzkrājumu veidošanās tempa sarukums, visticamāk, atspoguļo to, ka šīs sabiedrības biežāk izmanto likviditātes rezerves apstākļos, kad tās samazina krājumus, ražošanas apjoms ir mazāks, nekā gaidīts, kā arī ārējā un iekšējā finansējuma avotu pieejamība, iespējams, samazinājusies.

6. attēls. M3 galvenās sastāvdaļas

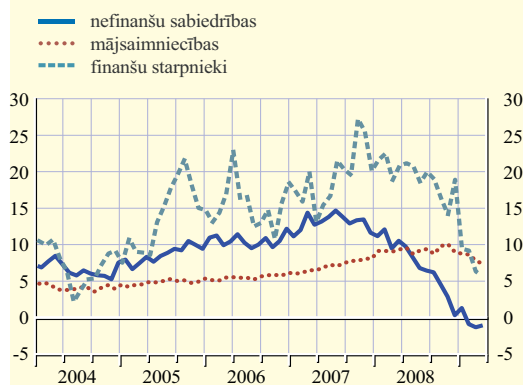
(sezonāli izlīdzinātas un atbilstoši darbadienu skaitam koriģētas pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, %)

Avots: ECB.

7. attēls. Īstermiņa noguldījumi un atpirkšanas līgumi

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu; %, sezonāli neizlīdzināti
un atbilstoši darbadienu skaitam nekoriģēti dati)

Avots: ECB.

Piezīme. MFI sektors, izņemot Eurosistēmu.

Sektoru dalījumā M3 turējumu jomā nozīmīgākās pārmaiņas bija vērojamas nemonetāro finanšu starpnieku turējumā esošajiem M3 noguldījumiem – to atlikuma gada pieauguma temps 2009. gada 1. ceturksnī saruka līdz 10.3% (iepriekšējā ceturksnī – 16.4%), bet aprīlī samazinājās vēl būtiskāk (līdz 5.9%). Šāds sarukums īpaši atspoguļoja nemonetāro finanšu starpnieku, izņemot apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondus (CFS), M3 noguldījumu atlikuma gada pieauguma tempa lejupslīdi. Šādas norises atbilst situācijai, kad ienesīguma liknes slīpums palielinājies (kas, iespējams, veicinājis atsevišķas portfeļu korekcijas, tādējādi nosakot līdzekļu pārvirzīšanu uz aktīvu kategorijām ar lielāku atlīdzību), kā arī zināmus CFS sektora centienus samazināt aizņemto līdzekļu īpatsvaru un vērtspapīrošanas aktivitātes samazināšanos, kas vērojama kopš gadumijas.

GALVENIE M3 NEIETILPSTOŠIE BILANCES POSTEŅI

No M3 neietilpstošajiem bilances posteņiem 2009. gada 1. ceturksnī turpināja samazināties euro zonas rezidentiem izsniegto MFI kredītu kopējuma gada pieauguma temps, sasniedzot 5.9% (iepriekšējā ceturksnī – 7.4%), bet aprīlī tas saruka vēl vairāk (līdz 4.4%; sk. 1. tabulu). Šādu norisi noteica privātajam sektoram izsniegto MFI kredītu atlikuma gada pieauguma tempa ievērojama palēnināšanās, ko tikai daļēji kompensēja valdībai izsniegto kredītu atlikuma gada pieauguma tempa būtisks kāpums.

Valdībai izsniegto MFI kredītu atlikuma gada pieauguma temps 2009. gada 1. ceturksnī būtiski palielinājās, sasniedzot 5.7% (iepriekšējā ceturksnī – 1.7%). Aprīlī tas turpināja augt, sasniedzot 8.0%. Šāds kāpums galvenokārt atspoguļo spēcīgās līdzekļu ieplūdes MFI sektora valdības vērtspapīru turējumos (sīkāku informāciju sk. ielikumā).

I. ielikums

MFI VEIKTO EURO ZONAS VALDĪBAS SEKTORA EMITĒTO PARĀDA VĒRTSPAPĪRU PIRKUMU JAUNĀKĀS NORISES

Valdības parāda vērtspapīru pirkumi ir daļa no MFI euro zonas rezidentiem piešķirto kredītu kopējās plūsmas. MFI veido šo vērtspapīru turējumus (gandrīz visi no tiem ir denominēti euro) gan ieguldījumu, gan likviditātes vajadzībām, jo tos var gan viegli pārdot tirgū, gan izmantot refinansēšanas operācijās ar nodrošinājumu. Šo vērtspapīru pirkumiem parasti raksturīga cikliska tendence, kas ir pretēja īstermiņa darījumu tirgus procentu likmēm un bieži nozīmē MFI kopējo aktīvu līdzsvara maiņu, kad līdzekļi tiek pārvirzīti no privātā sektora kredītiem uz valsts sektora

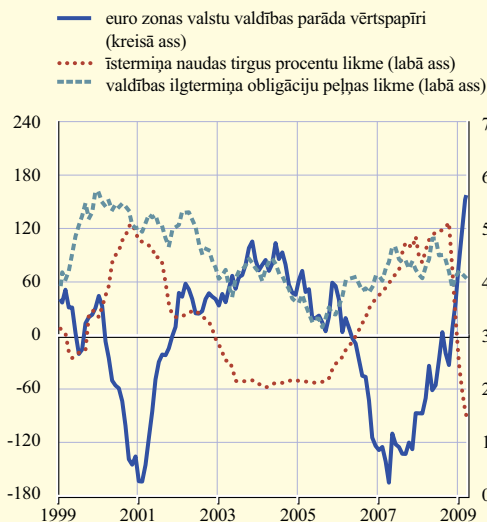
kredītiem.¹ Šajā ielikumā aplūkotas valdības parāda vērtspapīru pirkumu jaunākās norises, ņemot vērā specifiskās, ar satricinājumu saistītās procentu likmju pārmaiņas pēdējo mēnešu laikā.

MFI veiktie valdības obligāciju pirkumi un procentu likmju līmenis

No 2008. gada oktobra līdz 2009. gada aprīlim MFI veikto euro zonas valdības sektora emitēto parāda vērtspapīru neto pirkumu apjoms bija 217 mljrd. euro strauji krītošu īstermiņa procentu likmju apstākļos. Tas kardināli atšķīrās no 2005. gada decembrī–2008. gada septembrī vērotās neto pārdošanas 191 mljrd. euro apjomā augošu īstermiņa procentu likmju apstākļos. Kā redzams A attēlā, situācijas, kad valdības parāda vērtspapīru pirkumiem un īstermiņa procentu likmēm ir pretējas tendences, ir procentu likmju cikla parasta iezīme un pamatā

A attēls. MFI veiktie valdības parāda vērtspapīru pirkumi un procentu likmes

(gada plūsmas; mljrd. euro; sezonāli izlīdzināti un atbilstoši darbadienu skaitam korigēti dati; % gadā)

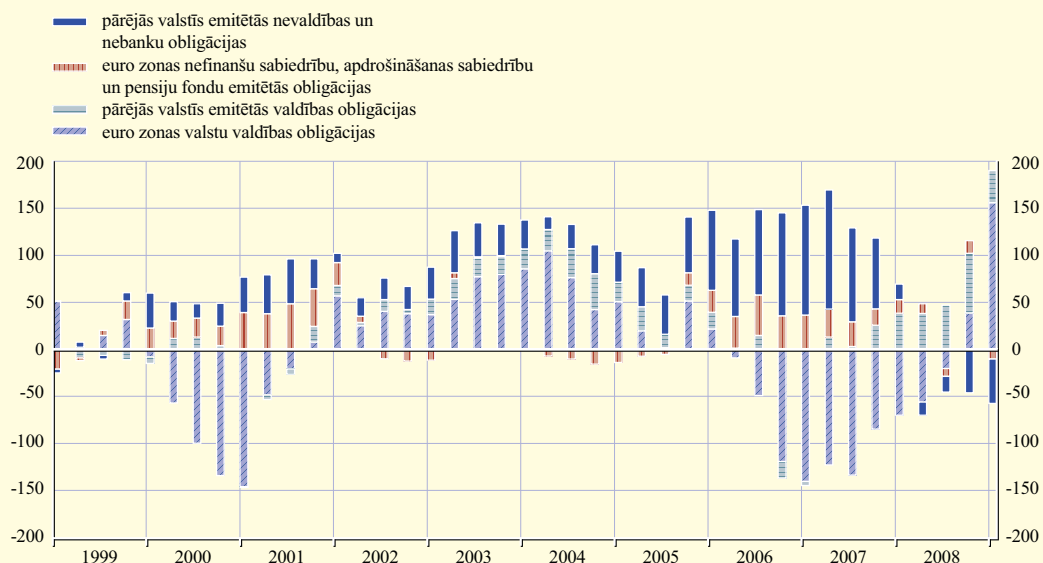

Avots: ECB.
Piezīme: MFI sektors, izņemot Eurosistēmu.

1 Euro zonas rezidentiem izsniegto kredītu norišu iepriekšējo analīzi sk. 2009. gada aprīļa "Mēneša Biļetena" ielikumā *Recent changes in the composition of growth in credit to euro area residents* ("Euro zonas rezidentiem izsniegto kredītu kāpuma sastāva pēdējās pārmaiņas").

B attēls. Euro zonas MFI veiktie parāda vērtspapīru pirkumi

(gada plūsmas; mljrd. euro; nav veikta datu korekcija, ņemot vērā sezonas vai kalendāro ietekmi)

Avots: ECB.
Piezīmes. MFI sektors, izņemot Eurosistēmu. No iekšzemes CFS nopirktie vērtspapīri nav iekļauti, jo finanšu satricinājuma laikā vērotā spēcīgā vērtspapīrošanas aktivitātē, iegūtos vērtspapīrus paturot, stipri izkropļojusi datu laikrindas.

atspoguļo īstermiņa procentu likmju pārmaiņu ietekmi uz ienesīguma līknes izliekumu – to nosaka valdības ilgtermiņa obligāciju peļņas likmes un naudas tirgus īstermiņa procentu likmju starpība.² Ja ienesīguma līkne kļūst stāvāka, t.i., kad finansējuma izmaksas, ko atspoguļo īstermiņa procentu likmes, ir zemas salīdzinājumā ar peļņu, ko var iegūt no valdības obligācijām, tas ļauj MFI panākt stabilu atdevi bez lielas ietekmes kapitāla amortizācijas atskaitījumu izteiksmē un neuzņemoties kredītrisku vājas ekonomiskās aktivitātes apstākļos. B attēls liecina, ka valdības obligāciju – galvenokārt euro zonas obligāciju, bet arī pārējās valstīs emitēto obligāciju – īpatsvars MFI parāda vērtspapīru pirkumu kopapjomā šādos periodos strauji palielinās. Tas gan ne vienmēr nozīmē, ka privātā sektora vērtspapīri tiek izstumti, un, iespējams, vienkārši atspoguļo faktu, ka periodā, kad privātā sektora kreditēšana ir vāja sakarā ar nelabvēlīgo ekonomisko situāciju, banku uzkrātos finanšu resursus nepieciešams novirzīt citos peļņu nesošos aktīvos.

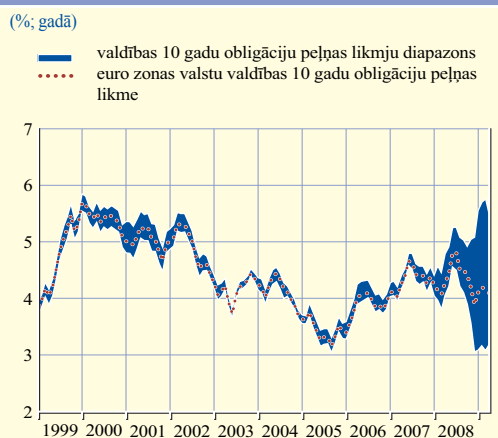
Papildu faktori, kas saistīti ar procentu likmju struktūru pēdējos ceturkšņos

Minētās salīdzinoši regulārās valdības obligāciju pirkumu tendences procentu likmju cikla laikā, iespējams, ietekmēja specifiski faktori, kas saistīti ar finanšu spriedzes pastiprināšanos 2008. gada septembrī.

Pirmkārt, palielinājās starpība starp zemākajām un augstākajām euro zonas valstu valdības obligāciju peļņas likmēm, kas vairākus gadus bija saglabājusies ļoti zemā līmenī (sk. C att.). Tas atspoguļo arī fiskālo prognožu pasliktināšanos vairākām euro zonas valstīm, kā arī pastiprinātu investoru vēlmi izvairīties no riska. No vienas puses, valdības obligācijas ar augstākām peļņas likmēm ir īpaši pievilcīgas, ja uzskata, ka to pašreizējā peļņas likme atspoguļo pārmērīgu vēlmi izvairīties no riska, paredzot, ka ar laiku tā samazināsies. No otras puses, obligācijas ar AAA reitingu un zemākām peļņas likmēm var būt pievilcīgas, jo tām ir bijusi īstermiņa peļņa no kapitāla tirgus vērtības pieauguma, kas rodas augstāka novērtējuma rezultātā, procentu likmēm sarūkot. Abi apsvērumi palielinātu vairāku euro zonas valstu emitēto valdības obligāciju vispārējo pievilcību.

Otrkārt, parastos apstākļos bankas, kas vēlas nopelnīt procentus ar ilgtermiņa procentu likmju palīdzību, bieži veido šādas maksājumu plūsmas, izmantojot mijmaiņas darījumus, nevis tur ilgtermiņa parāda instrumentus savās bilancēs, jo mijmaiņas darījumiem ir lielāka likviditāte. Turklāt starpība, saņemot 10 gadu fiksēto mijmaiņas darījuma procentu likmi un maksājot standarta 6 mēnešu EURIBOR likmi, parasti ir lielāka nekā starpība, kas veidojas, saņemot valdības obligāciju peļņas likmes un maksājot 6 mēnešu EURIBOR likmi, tādējādi atspoguļojot nedaudz augstāku mijmaiņas darījumā ietverto darījuma partneru risku (sk. D att.). Pašreizējā situācijā bankas varētu dot priekšroku valdības obligāciju pirkumiem tiešos darījumos, jo šo obligāciju īpašniekiem ir priekšrocība – tās var izmantot kā

C attēls. Euro zonas valstu valdības 10 gadu obligāciju peļņas likmes

Avots: ECB.

² Lai gan šis apsvēruma, šķiet, ir galvenais faktors, kas nosaka MFI pieprasījumu pēc šiem vērtspapīriem, valdību vērtspapīru emisijas aktivitāte principā varētu ierobežot MFI šādu vērtspapīru pirkumus. Lai gan tas galu galā atspoguļotos ienesīguma līknē, tomēr to izraisītu ilgtermiņa peļņas likmju, nevis īstermiņa procentu likmju pārmaiņas.

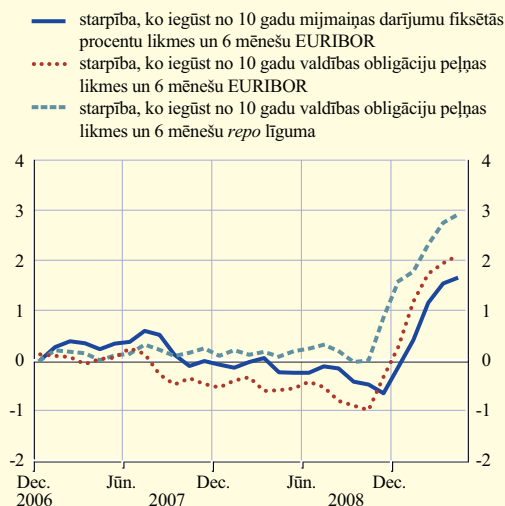
nodrošinājumu banku finansējuma piesaistes operācijās. Tādējādi bankas, iespējams, pašlaik reaģē uz faktu, ka naudas tirgus darījumu ar nodrošinājumu procentu likmes (piemēram, 6 mēnešu *repo* darījuma procentu likme) ir daudz zemākas nekā atbilstošās beznodrošinājuma darījumu EURIBOR likmes.

Treškārt, finanšu satricinājuma periodā dažkārt bija vērojams, ka naudas tirgus fondiem nācās iesaistīties ļoti spēcīgās vērstpapīru dzēšanas aktivitātēs un tie bija spiesti mainīt savu portfeli aktīvu izvietojumu. Turklāt vairākiem jaundibinātiem naudas tirgus fondiem, kas ir euro zonas rezidenti, ir specifiskas pilnvaras, saskaņā ar kurām tie ieguldījumus var veikt tikai valdības obligācijās. Tādējādi tiem ir ierobežots kredītrisks. Šāda virziena maiņa iepriekš pieņemtajos pieejas nosacījumos atspoguļojas pastiprinātā naudas tirgus fondu veiktā valdības obligāciju pirkšanā, kas kopā ar kredītiestāžu veikto pirkumu kāpumu spēcīgi palielinājusi MFI sektora kopējo pirkumu apjomu (sk. E att.).

Kopumā pēdējā laikā vērojamais spēcīgais euro zonas MFI sektora veikto valdības obligāciju pirkumu palielinājums atbilst vēsturiskām standarta tendencēm procentu likmju cikla laikā, taču to ietekmējušas arī specifiskas procentu likmju norises un ar riskiem saistīti apsvērumi, kas novēroti finanšu satricinājuma laikā.

D attēls. Ilgtermiņa un īstermiņa procentu likmju starpības

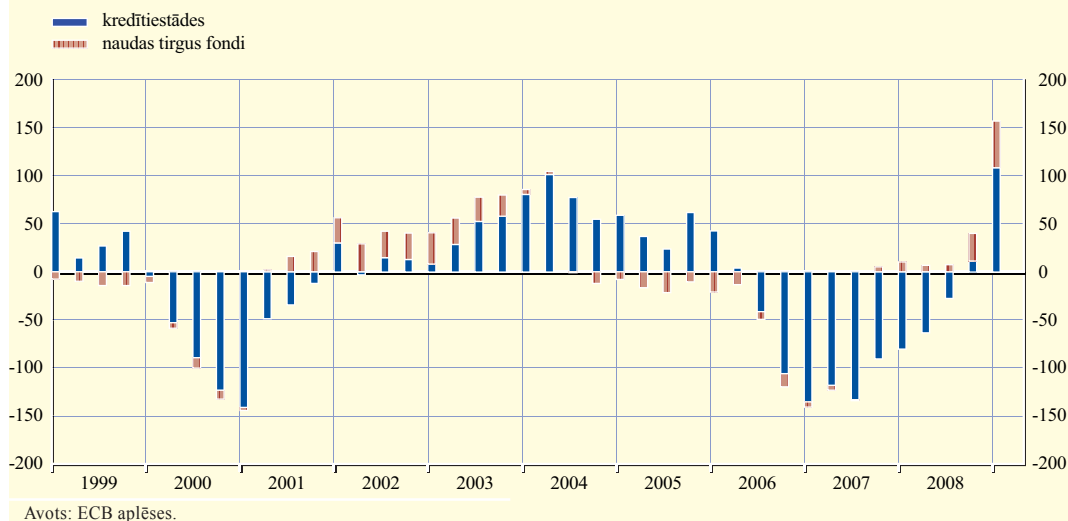
(bāzes punktos)

Avoti: ECB un ECB aplēses.
Piezīme. 10 gadu obligāciju peļņas likme attiecas uz euro zonas valdības AAA reitinga obligācijām.

E attēls. MFI veiktie euro zonas valdības sektora emitēto parāda vērtspapīru pirkumi sektoru dalījumā

(gada plūsmas; mljrd. euro; nav veikta datu korekcija, ņemot vērā sezonas vai kalendāro ietekmi)

Avots: ECB aplēses.

Turpretī privātajam sektoram izsniegto MFI kredītu atlikuma gada pieauguma temps 2009. gada 1. ceturksnī turpināja samazināties (līdz 6.0%; 2008. gada 4. ceturksnī – 8.6%), un aprīlī tas saruka vēl vairāk (līdz 3.7%). Tas atspoguļoja visu apakšastāvdaļu gada pieauguma tempa kritumu. MFI privātā sektora emitēto neakciju vērtspapīru turējumu gada pieauguma temps nedaudz saruka, 2009. gada 1. ceturksnī sasniedzot 31.0%, bet aprīlī – 27.2% (2008. gada 4. ceturksnī – 31.6%). Šāds sarukums atspoguļoja mērenas mēneša plūsmas visā 1. ceturkšņa laikā, un to var skaidrot ar 2008. gada 4. ceturksnī ļoti spēcīgās aktivitātes vērtspapīrošanā, iegūtos vērtspapīrus paturot, neseno samazināšanos.

MFI akciju un citu kapitāla vērtspapīru turējumu gada pieauguma temps turpināja samazināties, 2009. gada 1. ceturksnī sasniedzot –6.0% salīdzinājumā ar –0.7% iepriekšējā ceturksnī, bet aprīlī tas kritās vēl vairāk (līdz –9.0%). Nepārtrauktais MFI šo instrumentu turējumu sarukums, visticamāk, saistīts ar banku veikto aizņemto līdzekļu attiecības samazināšanu. Daļēji tas varētu atspoguļot arī to, ka bankas paredz – pašreizējos apstākļos akciju dividendžu maksājumi būs ierobežoti.

Privātajam sektoram izsniegto MFI aizdevumu (lielākais privātajam sektoram izsniegto kredītu komponents) atlikuma gada pieauguma temps 2009. gada 1. ceturksnī arī ievērojami samazinājās (līdz 4.6%; 2008. gada 4. ceturksnī – 7.4%), bet aprīlī tas saruka vēl vairāk (līdz 2.4%; sk. 1. tabulu). Tāpat kā iepriekšējos ceturkšņos privātajam sektoram izsniegto aizdevumu atlikuma gada pieauguma temps šķiet zemāks, nekā tas patiesībā ir vērtspapīrošanas ietekmē, iegūtos vērtspapīrus pārdodot, lai gan šī aktivitāte kopš gada nogales samazinājusies. Veicot korekciju atbilstoši vērtspapīrošanas ietekmei, privātajam sektoram izsniegto aizdevumu atlikuma gada kāpuma temps aprīlī bija 4.1% – aptuveni par 1.8 procentu punktiem augstāks nekā nekorģētais rādītājs.

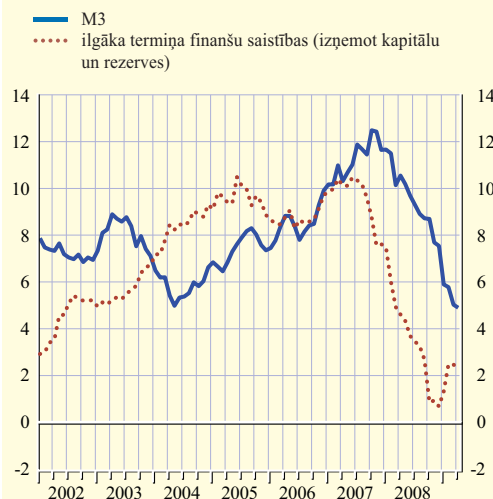
Aizdevumu atlikuma dinamikas palēnināšanās pirmajos 2009. gada mēnešos bija vērojama visos kredītņēmēju sektoros. CFS izsniegto aizdevumu atlikuma gada pieauguma temps būtiski samazinājās, 2009. gada 1. ceturksnī sasniedzot 7.5% salīdzinājumā ar 14.7% iepriekšējā ceturksnī, bet aprīlī tas saruka vēl vairāk (0.8%). Kopš februāra reģistrētās mēneša līdzekļu aizplūdes varētu būt saistītas ar kopējo aktivitātes samazināšanos finanšu starpniecībā, jo tas, iespējams, CFS skar vairāk nekā bankas.

Nefinanšu sabiedrībām izsniegto aizdevumu atlikuma gada pieauguma temps būtiski samazinājās, 2009. gada 1. ceturksnī sasniedzot 8.2% (iepriekšējā ceturksnī – 11.3%), bet aprīlī tas saruka vēl vairāk (līdz 5.2%). Aplūkojot īsāka termiņa dinamiku, uz gadu attiecinātais 3 mēnešu pieauguma temps samazinājās vēl krasāk, aprīlī sasniedzot aptuveni –1.9% (martā – 0.9% un 2008. gada decembrī – 4.7%). Kopš februāra reģistrētas negatīvas mēneša plūsmas, kas galvenokārt skar īsākus termiņus (t.i., līdz 1 gadam). Šāds sarukums galvenokārt atspoguļo to, ka apstākļos, kad pasliktinājusies ekonomiskā aktivitāte, samazinājusies nepieciešamība finansēt apgrozāmo kapitālu, un to, ka atbilstoši cikliskajām norisēm tiek krasī samazināti krājumi. Tas varētu atspoguļot arī to, ka nefinanšu sabiedrības vairāk izmanto savas likviditātes rezerves. Vienlaikus nefinanšu sabiedrībām, šķiet, joprojām ir pieejami ilgāka termiņa aizdevumi, lai gan šādu aizdevumu atlikuma gada pieauguma temps sarucis, aprīlī sasniedzot 8.0% (2009. gada 1. ceturksnī – 9.9% un iepriekšējā ceturksnī – 12.2%). Mājsaimniecībām izsniegto aizdevumu atlikuma gada kāpuma temps arī samazinājies, aprīlī un 2009. gada 1. ceturksnī sasniedzot attiecīgi 0.1% un 0.9% (iepriekšējā ceturksnī – 2.8%; sīkāku informāciju par sektoru aizdevumu norisēm sk. 2.6. un 2.7. sadaļā).

No citiem M3 neietilpstošajiem bilances posteņiem nedaudz palielinājās MFI ilgāka termiņa finanšu saistību (izņemot kapitālu un rezerves) gada pieauguma temps, aprīlī sasniedzot 2.3% salīdzinājumā ar 1.8% un 1.1% attiecīgi 2009. gada 1. ceturksnī un 2008. gada 4. ceturksnī pēc tam, kad no

8. attēls. M3 un MFI ilgāka termiņa finanšu saistības

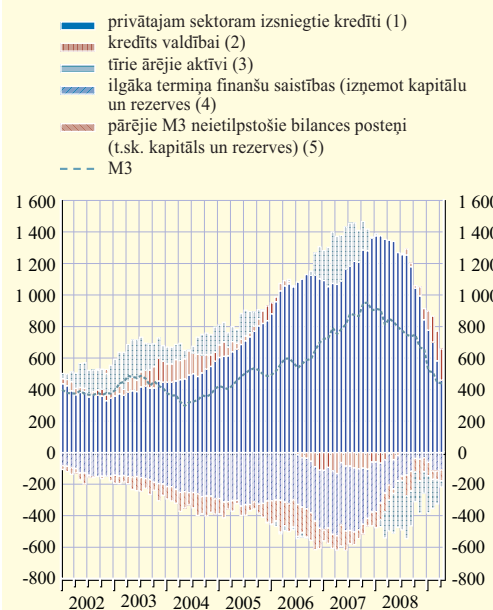
(sezonāli izlīdzinātas un atbilstoši darbadienu skaitam koriģētas pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, %)

Avots: ECB.

9. attēls. M3 neietilpstošie bilances posteņi

(gada plūsmas; mljrd. euro; sezonāli izlīdzināti un atbilstoši darbadienu skaitam koriģēti dati)

Avots: ECB.

Piezīmes. M3 parādīts tikai kā atsauce ($M3 = 1 + 2 + 3 - 4 + 5$). Ilgāka termiņa finanšu saistības (izņemot kapitālu un rezerves) parādītas ar minusa zīmi, jo tās ir MFI sektora saistības.

2007. gada vidus bija reģistrēta vispārēja samazināšanās (sk. 8. att.). Šāda norise slēpj dažas atšķirības dažādās sastāvdaļās. Proti, šāds pieaugums īpaši atspoguļoja noguldījumu ar noteikto termiņu ilgāku par 2 gadiem atlikuma lielāku pieaugumu. Vienlaikus parāda vērtspapīru ar termiņu ilgāku par 2 gadiem atlikuma gada kāpuma temps, kas 2009. gada 1. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni kopumā nemainījās, aprīlī samazinājās un kļuva negatīvs, tādējādi atspoguļojot MFI ietilgušo nespēju iegūt finansējumu ar šā instrumenta palīdzību ārpus MFI sektora. Šādu parāda vērtspapīru neto emisija (t.i., atņemot dzēstos apjomus) bijusi pozitīva, galvenokārt atspoguļojot valdības garantiju sniegto atbalstu, bet lielāko daļu pirkumu veicis pats MFI sektors.

Kapitāla un rezervju gada pieauguma temps aprīlī bija 10.4% – tāds pats kā 2009. gada 1. ceturksnī. Joprojām spēcīgas ieplūdes dažādā pakāpē atspoguļo pēdējos mēnešos notikušo valsts un privātā kapitāla ieplūdināšanu kredītiestādēs.

Visbeidzot, gada negatīvā plūsma MFI tīro ārējo aktīvu pozīcijā 2009. gada 1. ceturksnī joprojām bija spēcīga (188.9 mljrd. euro) un kopumā nemainīga salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni. Šādas lielas aizplūdes atspoguļo to, ka MFI ārējie aktīvi samazinājušies vairāk nekā to ārējās saistības. Tomēr aprīlī gada aizplūde saruka līdz 40.5 mljrd. euro, jo šajā mēnesī notika būtiska līdzekļu mēneša ieplūde 65.1 mljrd. euro apmērā (sk. 9. att.).

Kopumā šīs norises liecina, ka, lai gan 2009. gada 1. ceturksnī notikušo kredītiestāžu aizņemto līdzekļu attiecības samazināšanu galvenokārt noteica mazāka MFI sektora aktivitāte darījumos ar ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem, aprīlī to galvenokārt izraisīja euro zonas rezidentiem izsniegto kredītu (īpaši akciju veidā, nevis izmantojot ārējos aktīvus) atlikuma sarukums. Vienlaikus, lai gan privātajā sektorā kreditēšana joprojām bija ierobežota, tas atbilst pašreizējai cikliskajai situācijai un to ne vienmēr nosaka aizņemto līdzekļu attiecības piespiedu samazināšana banku sektorā.

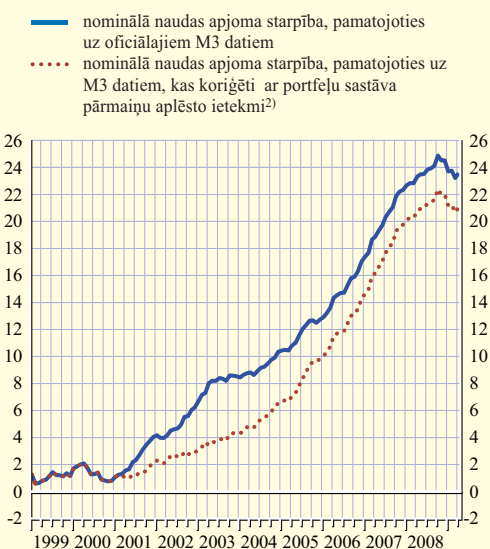
VISPĀRĒJS EURO ZONAS MONETĀRĀS LIKVIDITĀTES NOVĒRTĒJUMS

Pamatojoties uz nominālās un reālās naudas apjoma starpības dinamiku, jāsecina, ka 2009. gada 1. ceturksnī euro zonas monetārās likviditātes uzkrāšanās temps saruka. Vienlaikus aprīlī abiem starpības rādītājiem bija vērojamas nedaudz pretējas tendences (sk. 10. un 11. att.). Šādu likviditātes stāvokļa rādītāju interpretācijā nepieciešama piesardzība, jo to pamatā ir līdzsvara naudas turējumu novērtējums, kas vienmēr ir nenoteikts, bet pašlaik – īpaši. Dažādu naudas apjoma starpības rādītāju atšķirības tiešām var uzskatīt par norādi uz ievērojamu ar euro zonas pašreizējo likviditātes stāvokli saistītu nenoteiktību. Lai gan ir šie trūkumi, dati kopumā liecina par nepārprotamu monetārās likviditātes uzkrāšanos pēdējos gados.

Kopumā jāsecina: jaunākie dati apstiprina to, ka monetārās ekspansijas temps euro zonā pamatā bijis būtiski vājāks nekā pirms finanšu satricinājuma pastiprināšanās 2008. gada septembrī, lai gan īstermiņa dinamiku joprojām raksturo neliels svārstīgums. Tādējādi monetāro rādītāju tendences apstiprina viedokli, ka inflācijas spiediens ir mērens. Īsākā termiņā, ņemot vērā pašreizējo nenoteiktību attiecībā uz uzņēmējdarbību un ienākumu perspektīvām, nešķiet, ka uzkrātā monetārā likviditāte varētu tikt izmantota pārmērīgai izdevumu palielināšanai, tādējādi izraisot inflācijas spiedienu. Tomēr ilgākā laika posmā cenu stabilitāti apdraudošo risku atgriešanās būs atkarīga no tā, kādā mērā šā ilgstošā straujas monetārās ekspansijas perioda laikā uzkrāto likviditāti absorbēs aizņemto līdzekļu attiecības samazināšanas process un kādā apjomā šī likviditāte saglabāsies, konfidencei atkal palielinoties.

10. attēls. Nominālās naudas apjoma starpības aplēses¹⁾

(no M3; sezonāli izlīdzināti un atbilstoši darbadienu skaitam koriģēti dati; %; 1998. gada decembris = 0)

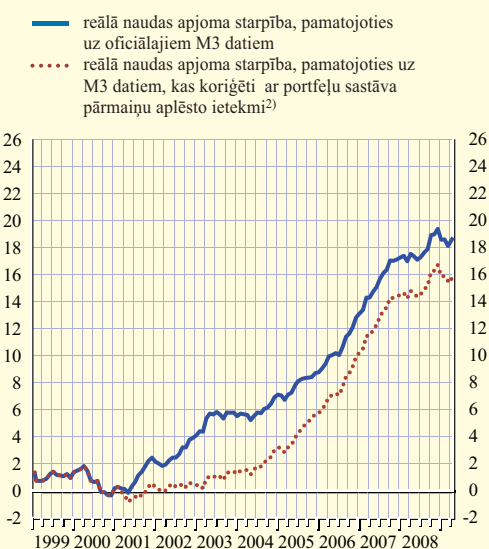
Avots: ECB.

1) Nominālās naudas apjoma starpības rādītājs ir starpība starp faktisko M3 apjomu un M3 apjomu, kāds veidotos, ja M3 pastāvīgi pieaugtu saskaņā ar tā atsaucies vērtību 4.5% kopš 1998. gada decembra (kas ņemts par bāzes periodu).

2) Aplēses par to, cik lielas ir portfeļu sastāva pārmaiņas par labu M3, veiktas, izmantojot 2004. gada oktobra "Mēneša Biļetena" raksta *Monetary analysis in real time* ("Monetārā analīze reālā laikā") 4. sadaļā aprakstīto vispārējo pieeju.

11. attēls. Reālās naudas apjoma starpības aplēses¹⁾

(no reālā M3; sezonāli izlīdzināti un atbilstoši darbadienu skaitam koriģēti dati; %; 1998. gada decembris = 0)

Avots: ECB.

1) Reālās naudas apjoma starpības rādītājs ir starpība starp faktisko M3 apjomu, kas deflēts ar SPCI, un M3 deflēto apjomu, kāds veidotos, ja nominālais M3 pastāvīgi pieaugtu saskaņā ar tā atsaucies vērtību 4.5% un SPCI inflāciju atbilstoši ECB cenu stabilitātes definīcijai, nosakot 1998. decembri par bāzes periodu.

2) Aplēses par to, cik lielas ir portfeļu sastāva pārmaiņas par labu M3, veiktas, izmantojot 2004. gada oktobra "Mēneša Biļetena" raksta *Monetary analysis in real time* ("Monetārā analīze reālā laikā") 4. sadaļā aprakstīto vispārējo pieeju.

2.2. NEFINANŠU SEKTORU UN INSTITUCIONĀLO IEGULDĪTĀJU FINANŠU IEGULDĪJUMI

Nefinanšu sektoru finanšu ieguldījumu kopapjoma gada kāpuma temps 2008. gada 4. ceturksnī pieauga pēc tam, kad kopš 2007. gada vidus tas bija nepārtraukti samazinājies. Šādu pieaugumu pilnībā noteica lielāks valdības sektora ieguldījums, bet citu sektoru devums joprojām samazinājās. 2008. gada 4. ceturksnī turpināja ievērojami palielināties līdzekļu gada aizplūde no ieguldījumu fondiem – to noteica būtiska līdzekļu izņemšana galvenokārt no kapitāla vērtspapīru fondiem. Apdrošināšanas sabiedrību un pensiju fondu veikto finanšu ieguldījumu gada pieauguma temps šajā ceturksnī atsāka augt, un to galvenokārt noteica ieguldījumi noguldījumos.

NEFINANŠU SEKTORI

Nefinanšu sektoru veikto finanšu ieguldījumu kopapjoma gada kāpuma temps 2008. gada 4. ceturksnī (pēdējā ceturksnī, par kuru pieejami šādi dati) sasniedza 3.8% salīdzinājumā ar 3.3% iepriekšējā ceturksnī pēc tam, kad kopš 2007. gada vidus tas bija nepārtraukti samazinājies (sk. 2. tabulu).

Dalījums pa ieguldījumu instrumentu veidiem liecina, ka šāds pieaugums atspoguļo arī lielāku gada kāpuma tempu ieguldījumiem naudā un noguldījumos, akcijās un citos kapitāla vērtspapīros, "citu" finanšu instrumentu kategorijā (kur ietilpst atvasinātie finanšu instrumenti un tirdzniecības kredīti), kā arī – mazāk – parāda vērtspapīros. Turpretī ieguldījumu apdrošināšanas tehniskajās rezervēs un kopieguldījuma fondu akcijās gada pieauguma temps 2008. gada 4. ceturksnī saruka.

2. tabula. Euro zonas valstu nefinanšu sektoru finanšu ieguldījumi

	Atlikums % no finanšu aktīviem ¹⁾	Gada pieauguma temps									
		2006 III	2006 IV	2007 I	2007 II	2007 III	2007 IV	2008 I	2008 II	2008 III	2008 IV
Finanšu ieguldījumi	100	5.2	5.3	5.3	5.3	4.9	4.4	3.9	3.4	3.3	3.8
Nauda un noguldījumi	26	7.2	7.0	7.3	8.0	7.4	7.1	6.8	5.6	5.7	6.7
Parāda vērtspapīri, izņemot atvasinātos finanšu instrumentus	6	4.9	7.6	5.5	3.7	2.4	2.9	2.5	2.8	3.4	4.4
t.sk. īstermiņa	1	14.1	25.8	15.8	14.2	21.3	25.4	25.0	6.8	-7.3	0.6
t.sk. ilgtermiņa	5	4.0	6.0	4.5	2.6	0.5	0.7	0.1	2.3	4.8	4.8
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri, izņemot kopieguldījumu fondu akcijas	27	2.3	2.2	2.3	2.5	2.9	3.0	3.2	3.2	3.1	3.8
t.sk. kotētās akcijas	6	0.6	0.1	1.2	1.8	1.8	2.9	3.2	3.5	3.8	3.3
t.sk. nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	21	2.9	3.0	2.7	2.7	3.3	3.0	3.2	3.1	2.8	4.0
Kopieguldījumu fondu akcijas	5	0.0	-0.5	0.1	0.4	-1.5	-3.3	-5.4	-6.6	-6.6	-7.3
Apdrošināšanas tehniskās rezerves	16	7.7	7.1	6.7	6.5	6.1	5.7	5.2	4.7	4.4	3.6
Citi ²⁾	21	8.1	8.5	9.1	8.4	7.6	6.3	4.6	3.6	3.2	4.0
M3 ³⁾		8.4	9.9	11.0	11.0	11.4	11.6	10.1	9.7	8.7	7.5

Avots: ECB.

1) Pēdējā ceturkšņa beigās pieejamie dati. Skaitļu noapaļošanas rezultātā summa var atšķirties no kopsummas.

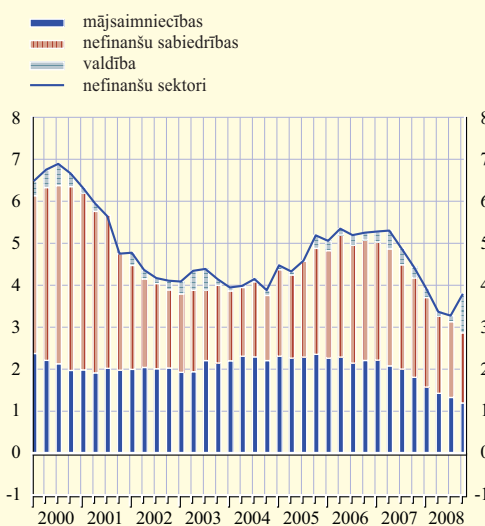
2) Citi finanšu aktīvi ietver aizdevumus, atvasinātos finanšu instrumentus un citus debitoru parādus, kas savukārt ietver arī nefinanšu sabiedrību izsniegtos tirdzniecības kredītus.

3) Ceturkšņa beigu dati. Monetārais rādītājs M3 ietver euro zonas ne-MFI (t.i., nefinanšu sektoru un ne-MFI) turētos euro zonas MFI un centrālās valdības monetāros instrumentus.

Nefinanšu sektoru dalījums liecina, ka kopējo finanšu ieguldījumu gada pieauguma atsākšanos pilnībā noteica spēcīgāks valdības veikto finanšu ieguldījumu kāpums, bet citu sektoru veikto finanšu ieguldījumu pieaugums turpināja samazināties (sk. 12. att.). Precīzāk, valdības sektora veikto finanšu ieguldījumu gada kāpuma temps strauji pieauga, 2008. gada 4. ceturksnī palielinoties līdz 11.4% (iepriekšējā ceturksnī – 1.8%) un tādējādi sasniedzot augstāko līmeni kopš EMS trešā posma sākuma. To var skaidrot ar valdības veiktajām daļu iegādēm kredītiestādēs, lai nodrošinātu banku sistēmas stabilitāti pēc finanšu tirgus spriedzes pastiprināšanās 2008. gada septembrī. Turpretī mājsaimniecību un nefinanšu sabiedrību veikto finanšu ieguldījumu gada pieauguma temps vēl vairāk saruka, turpinot kopš 2007. gada sākuma vēroto lejupslīdes tendenci un sasniedzot zemāko līmeni kopš EMS trešā posma sākuma. Sīkāku informāciju par privātā sektora veikto finanšu ieguldījumu dinamiku sk. 2.6. un 2.7. sadaļā.

12. attēls. Nefinanšu sektoru finanšu ieguldījumi

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %; devums; procentu punktos)

Avots: ECB.

INSTITUCIONĀLIE IEGULDĪTĀJI

Euro zonas ieguldījumu fondu (izņemot naudas tirgus fondus) kopējo aktīvu vērtība 2008. gada 4. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu turpināja strauji samazināties, krītoties par 26.6% (attiecīgais sarukums 3. ceturksnī – 20.0%).¹ Tāpat kā iepriekšējā ceturksnī šo samazinājumu salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu galvenokārt noteica ieguldījumu fondu akciju un pārējo kapitāla vērtspapīru turējumu vērtības kritums, bet – mazāk – arī to ieguldījumu fondu daļu turējumu vērtības samazinājums. Darījumu dati norāda uz to, ka 2008. gada 4. ceturksnī vēroto ieguldījumu fondu aktīvu kopējās vērtības sarukumu salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu var attiecināt gan uz pārvērtēšanas negatīvo ietekmi, gan darījumu aktivitātes kritumu, un abiem šiem faktoriem kopumā ir vienāda nozīme.

EFAMA sniegtie dati² par dažādu veidu ieguldījumu fondu neto pārdošanas darījumiem 2008. gada 4. ceturksnī liecina par joprojām lielu obligāciju fondu un kapitāla vērtspapīru fondu līdzekļu gada neto aizplūdi (sk. 13. att.). Turklāt pēc nelielām līdzekļu aizplūdēm iepriekšējos divos ceturkšņos arī jauktajos/līdzsvarotajos ieguldījumu fondos 4. ceturksnī gada aizplūdes palielinājušās. Turpretī līdzekļu gada ieplūde naudas tirgus fondos salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni turpināja pieaugt. Kopumā šādas norises liecina, ka 2008. gadu raksturoja 2005. un 2006. gadā vērotajām samērā spēcīgajām līdzekļu ieplūdēm ieguldījumu (īpaši kapitāla vērtspapīru un obligāciju) fondos pretējas tendences.

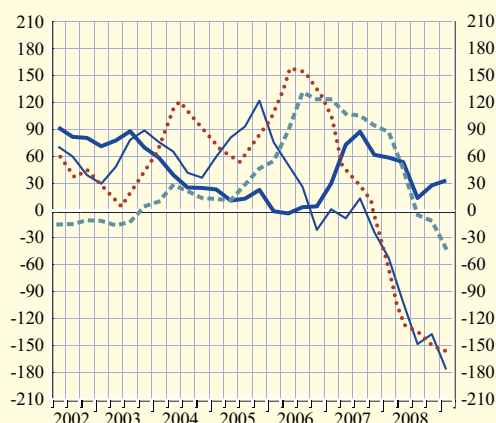
1 Jāatzīmē, ka 2008. gada decembra dati ietver vairākus iepriekš neaplikotus regulatoram nepakļautus ieguldījumu fondus, tādējādi kopējie aktīvi palielinājušies aptuveni par 120 mljrd. euro. Ja šo summu atņemtu no 2008. gada decembra rādītāja, euro zonas ieguldījumu fondu kopējo aktīvu vērtības kritums 2008. gada 4. ceturksnī būtu vēl spēcīgāks, samazinājumam salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu sasniedzot 28.7%.

2 Eiropas Fondu un aktīvu vadības asociācija (The European Fund and Asset Management Association; EFAMA) sniedz informāciju par tirajiem pārdošanas ienākumiem (jeb tirajām ieplūdēm) publiskā piedāvājuma beztermiņa kapitāla vērtspapīru un obligāciju fondos. Informācija tiek sniegta par Vāciju, Grieķiju, Spāniju, Franciju, Itāliju, Luksemburgu, Nīderlandi, Austriju, Portugāli un Somiju. Sīkāku informāciju sk. 2004. gada jūnija "Mēneša Biļetena" ielikumā "Jaunākās norises saistībā ar tirajām ieplūdēm euro zonas kapitāla vērtspapīru un obligāciju fondos".

13. attēls. Neto gada ieplūdes ieguldījumu fondos kategoriju dalījumā

(mljrd. euro)

- naudas tirgus fondi
- ... kapitāla vērtspapīru fondi¹⁾
- - - līdzsvarotie fondi¹⁾
- obligāciju fondi¹⁾

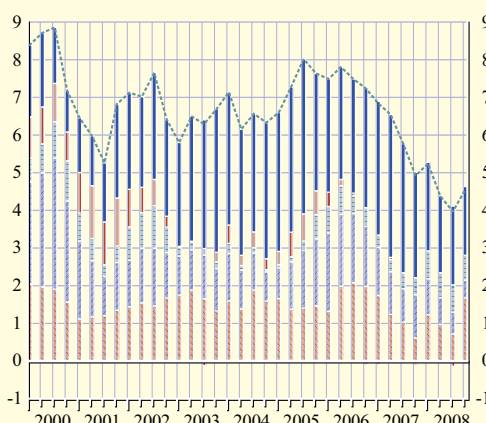
Avoti: ECB un EFAMA.

1) ECB aprēķinu pamatā ir EFAMA sniegtie valstu dati.

14. attēls. Apdrošināšanas sabiedrību un pensiju fondu finanšu ieguldījumi

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %, devums; procentu punktos)

- parāda vērtspapīri, izņemot atvasinātos finanšu instrumentus
- ... kotētās akcijas
- - - nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri
- kopieguldījumu fondu akcijas
- ... citi¹⁾
- - - finanšu aktīvi kopā

Avots: ECB.

1) Ietver aizdevumus, noguldījumus, apdrošināšanas tehniskās rezerves, pārējos debitoru parādus un atvasinātos finanšu instrumentus.

Apdrošināšanas sabiedrību un pensiju fondu veikto finanšu ieguldījumu gada kāpuma temps atjaunojās, 2008. gada 4. ceturksnī sasniedzot 4.6% (iepriekšējā ceturksnī – 4.0%; sk. 14. att.). No instrumentiem to galvenokārt noteica lielāki ieguldījumi noguldījumos (ietilpst "citu" finanšu ieguldījumu kategorijā), kas ar uzviju kompensēja mazākus ieguldījumus parāda vērtspapīros, kā arī akcijās un citos kapitāla vērtspapīros.

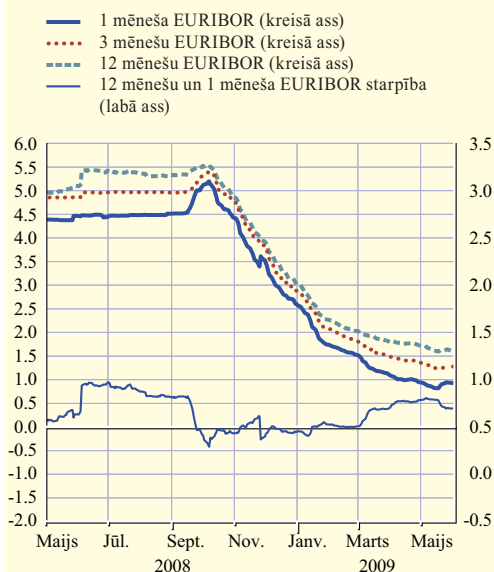
2.3. NAUDAS TIRGUS PROCENTU LIKMES

Pēdējos trijos mēnešos visas naudas tirgus procentu likmes turpinājušas samazināties. Atbilstoši galveno ECB procentu likmju samazinājumam sarukušas gan darījumu ar nodrošinājumu, gan beznodrošinājuma darījumu visu termiņu tirgus procentu likmes. Tas atbilst pakāpeniskai apstākļu normalizācijai naudas tirgos pēc finanšu tirgus spriedzes pastiprināšanās 2008. gada septembrī. Šādu viedokli apstiprina arī tas, ka darījumu ar nodrošinājumu un beznodrošinājuma darījumu tirgus procentu likmju starpība no marta līdz jūnija sākumam turpināja sarukt. Tomēr salīdzinājumā ar līmeni, kas bija vērojams pirms finanšu tirgus satricinājuma, šī starpība joprojām ir liela.

Visu termiņu beznodrošinājuma darījumu tirgus procentu likmes pēdējos trijos mēnešos turpinājušas sarukt, un to noteica gan galveno ECB procentu likmju pazemināšana, gan turpmāka spriedzes mazināšanās naudas tirgos. 3. jūnijā 1, 3, 6 un 12 mēnešu EURIBOR likmes (attiecīgi 0.92%, 1.26%,

15. attēls. Naudas tirgus procentu likmes

(gadā; %; procentu likmju starpība; procentu punktus; dienas dati)

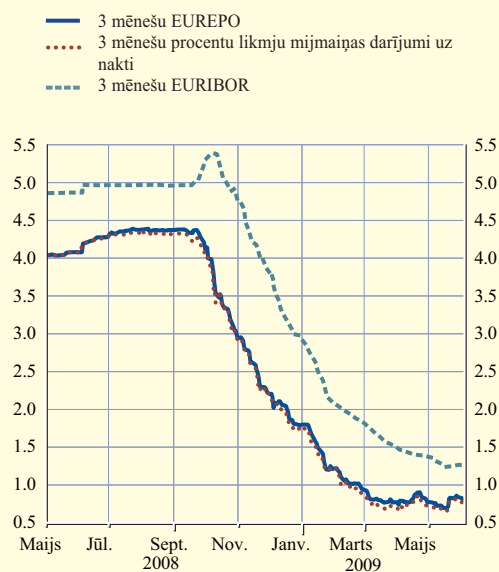
Avoti: ECB un Reuters.

1.46% un 1.62%) bija attiecīgi par 60, 55, 46 un 41 bāzes punktu zemākas nekā 2. martā. Kopumā naudas tirgus ienesīguma līknes slīpums šajā periodā nedaudz palielinājās – par to liecināja 12 mēnešu un 1 mēneša EURIBOR likmju starpība, kas pieauga no 51 bāzes punkta 2. martā līdz 70 bāzes punktiem 3. jūnijā (sk. 15. att.).

Kopš marta beznodrošinājuma darījumu EURIBOR un darījumu ar nodrošinājumu procentu likmju (piemēram, EUREPO vai procentu likmju, ko iegūst, izmantojot EONIA mijmaiņas darījumu indeksu) starpība turpinājusi sarukt. 3 mēnešu termiņam šī starpība 3. jūnijā bija 48 bāzes punkti, kas ir ievērojams kritums salīdzinājumā ar 2. martā sasniegto līmeni (97 bāzes punkti). Lai gan šīs starpības salīdzinājumā ar tām, kas pamatā bija vērojamas pirms finanšu tirgus satricinājuma, joprojām ir samērā lielas, šāds nesens samazinājums atbilst viedoklim, ka situācija naudas tirgos lēnām uzlabojusies (sk. 16. att.).

16. attēls. 3 mēnešu EUREPO, EURIBOR un uz nakti izsniegto kredītu indeksa mijmaiņas darījumi

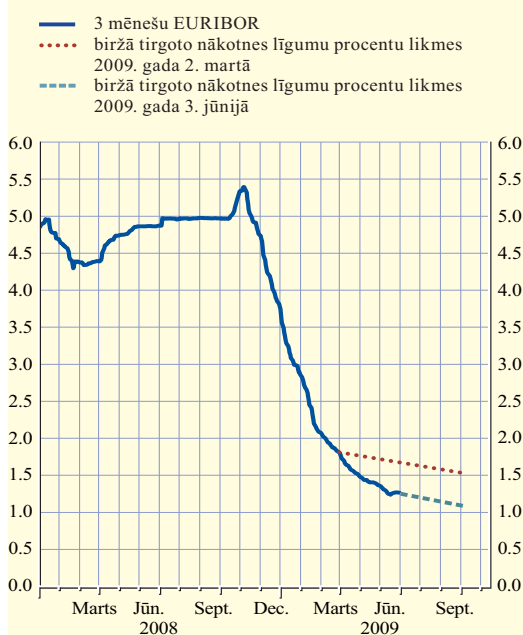
(gadā; %; dienas dati)

Avoti: ECB, Bloomberg un Reuters.

17. attēls. Euro zonas 3 mēnešu procentu likmes un biržā tirgto nākotnes līgumu procentu likmes

(gadā; %; dienas dati)

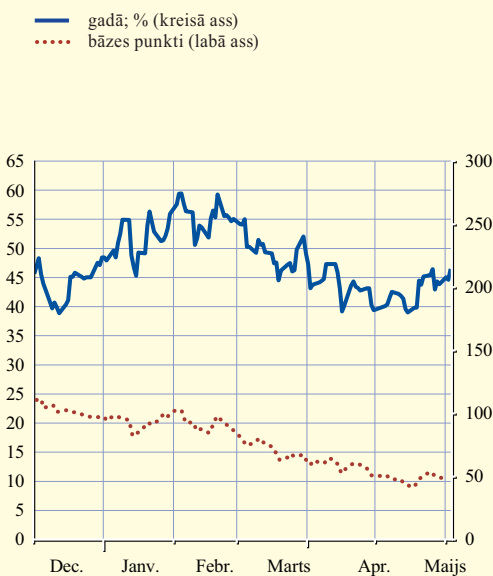

Avots: Reuters.

Piezīme. Biržā tirgotajiem 3 mēnešu nākotnes līgumiem ar termiņu kārtējā ceturksnā un nākamā triju ceturksņu beigās saskaņā ar *Liffe* kotāciju.

18. attēls. Implicētais svārstīgums, kas iegūts no 3 mēnešu EURIBOR biržā tirgto nākotnes līgumu iespējas līgumiem ar termiņu 2009. gada septembris

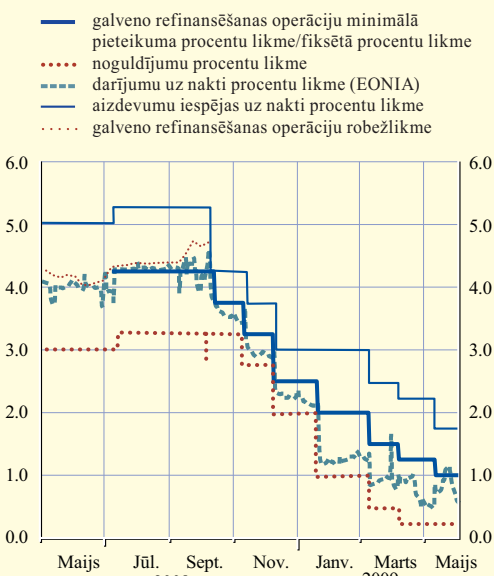
(gadā; %; bāzes punktus; dienas dati)

Avoti: Bloomberg, Reuters un ECB aprēķini.
 Piezīme. Bāzes punktu rādītājs tiek iegūts kā implicētā svārstīguma (procentos) reizinājums ar attiecīgo procentu likmi (sk. arī 2002. gada maija "Mēneša Biļetena" ielikumu *Measures of implied volatility derived from options on short-term interest rate futures* ("Implicētā svārstīguma rādītāji, ko nosaka pēc biržā tirgto īstermiņa procentu likmju nākotnes līgumu iespējas līgumiem")).

19. attēls. ECB procentu likmes un darījumu uz nakti procentu likme

(gadā; %; dienas dati)

Avoti: ECB un Reuters.

Implicētās procentu likmes, ko nosaka pēc 3 mēnešu EURIBOR biržā tirgto nākotnes līgumu cenām, kuru izpildes termiņš ir 2009. gada septembris, 2009. gada decembris un 2010. gada marts, 3. jūnijā bija attiecīgi 1.080%, 1.185% un 1.275%, t.i., attiecīgi par 44, 50 un 49 bāzes punktiem zemākas salīdzinājumā ar to līmeni 2. martā (sk. 17. att.). Aprīlī implicētais svārstīgums, ko nosaka pēc 3 mēnešu EURIBOR biržā tirgto nākotnes līgumu iespējas līgumiem ar termiņu 2009. gada septembrī, nedaudz samazinājās, bet maijā – kopumā stabilizējās (sk. 18. att.).

Kas attiecas uz ļoti īsa termiņa procentu likmēm, EONIA kopš marta būtiski sarucis, un to galvenokārt noteica Padomes veiktā turpmākā galveno ECB procentu likmju samazināšana 5. martā, 2. aprīlī un 7. maijā. Tādējādi Eurosistēmas galveno refinansēšanas operāciju procentu likme tagad kopš 2008. gada 8. oktobra kopumā samazināta par 325 bāzes punktiem. EONIA sarukums ir arī rezultāts tam, ka Eurosistēmas refinansēšanas operācijās tika piedāvāts bagātīgs likviditātes apjoms, īpaši ņemot vērā lēmumu, sākot ar 2008. gada 15. oktobri, nedēļas galvenajās refinansēšanas operācijās izmantot fiksētas procentu likmes izsoles procedūru ar pilnu piešķirumu. Tomēr svārstīguma līmenis joprojām ir samērā augsts. Pēc būtiska kāpuma maija pēdējās divās nedēļās no 2009. gada 22. maija līdz 27. maijam četras dienas pēc kārtas atrodoties līmenī, kas pārsniedz galveno refinansēšanas operāciju procentu likmi, EONIA atkal atgriezās līmenī, kas ir zemāks par galveno refinansēšanas operāciju procentu likmi (sk. 19. att.). Šādu īslaicīgu EONIA kāpumu daļēji skaidroja likviditātes pārpalikuma sarukums tirgū, bankām samazinot pieteikuma apjomus galvenajās refinansēšanas operācijās un stabili, lai gan nelielos apjomos, izmantojot noguldījumu iespēju. Kopumā EONIA no 2. marta līdz 3. jūnijam samazinājās no 1.28% līdz 0.58%.

2. ielikums

LIKVIDITĀTE UN MONETĀRĀS POLITIKAS OPERĀCIJAS (2009. GADA 11. FEBRUĀRIS–2009. GADA 12. MAIJS)

Šajā ielikumā aplūkoti ECB likviditātes regulēšanas pasākumi trijos rezervju prasību izpildes periodos, kas beidzās 2009. gada 10. martā, 7. aprīlī un 12. maijā. Šajos periodos ECB turpināja piemērot lielāko daļu pasākumu, kas tika ieviesti 2008. gada oktobrī, reaģējot uz finanšu tirgus satricinājuma pastiprināšanos, konkrēti, visas euro un ASV dolāros veiktās refinansēšanas operācijas turpināja organizēt izsoles veidā ar fiksēto procentu likmi (euro denominētajās operācijās tā bija vienāda ar ECB monetārās politikas procentu likmi) un pilna apjoma piešķirumu (t.i., tika apmierināti visi pieteikumi). Šīm atklātā tirgus operācijām turpināja pieņemt paplašinātu nodrošinājuma klāstu.

2009. gada martā ECB noteica, ka termiņš, kad visās euro veiktajās refinansēšanas operācijās tiks izmantota fiksētas procentu likmes izsoles procedūra ar pilna apjoma piešķirumu, tiek no jauna pagarināts – šoreiz līdz 2009. gada beigām. Sākotnēji 2008. gada oktobrī tika noteikts, ka šādu kārtību visām galvenajām refinansēšanas operācijām izmantos vismaz līdz 2009. gada 20. janvārim, bet visām pārējām ilgāka termiņa refinansēšanas operācijām – līdz martam.

Maijā ECB nolēma turpināt izmantot pastiprināta kredītēšanas atbalsta principu un paziņoja par ilgāka termiņa refinansēšanas operāciju ieviešanu likviditātes veicināšanai (papildus esošajiem rezervju prasību izpildes perioda termiņiem – 3 mēneši un 6 mēneši – tika ieviests 1 gada termiņš). Pirmā no šīm operācijām ar 1 gada termiņu plānota jūnijā. Vienlaikus līdz 2010. gada beigām pagarināja 2008. gada oktobrī pirmo reizi ieviestā uz laiku paplašinātā par atbilstošu nodrošinājumu uzskatīto aktīvu saraksta darbības termiņu. Padome arī principiāli vienojās, ka Eurosistēma varētu iesaistīties euro zonā emitēto euro denominēto nodrošināto obligāciju iegādes programmā. Turklāt no 8. jūlija Eiropas Investīciju banka kļūs par atbilstošu darījuma partneri Eurosistēmas monetārās politikas operācijās ar tādiem pašiem noteikumiem kā pārējie darījuma partneri.

Aprīlī ECB izvērta sadarbību ar citām centrālajām bankām, noslēdzot mijmaiņas darījumu ar ASV Federālo rezervju sistēmu. Saskaņā ar to ECB līdz 2009. gada 30. oktobrim piedāvās Federālo rezervju sistēmai likviditāti līdz 80 mljrd. euro. Pārskata periodā Federālo rezervju sistēma šo mijmaiņas darījumu neizmantoja. ECB ar mijmaiņas operāciju palīdzību līdz jūlija beigām pagarināja arī Šveices franku nodrošinājumu darījuma partneriem.

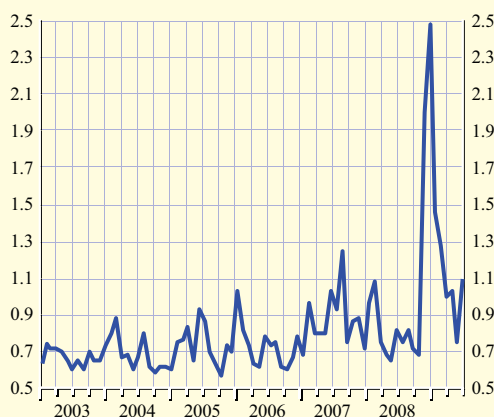
Pārskata periodā euro naudas tirgus turpināja uzrādīt uzlabošanās pazīmes. Piemēram, 3 mēnešu EURIBOR un EONIA mijmaiņas darījumu procentu likmes starpība, kas ataino kredītriska un likviditātes riska līmeni, vienmērīgi saruka un pārskata perioda beigās kopumā bija tāda pati kā pirms finanšu satricinājuma pastiprināšanās 2008. gada septembra vidū.

Banku sistēmas likviditātes vajadzības

Trijos aplūkojamajos rezervju prasību izpildes periodos banku vidējais dienas likviditātes vajadzību apjoms, ko definē kā autonomo faktoru, rezervju prasību un virsrezervju summu (t.i., banku pieprasījuma noguldījumu kontu atlikumu pārsniegumu pār rezervju prasībām), bija 612.0 mljrd. euro. Salīdzinājumā ar iepriekšējo triju rezervju prasību izpildes periodu vidējo rādītāju tas palielinājās par 18.1 mljrd. euro. To galvenokārt noteica vidējo autonomo faktoru pieaugums par 18.6 mljrd. euro, jo gan vidējās rezervju prasības, gan virsrezerves attiecībā pret iepriekšējiem trijiem

A attēls. Banku pieprasījuma noguldījumu kontu atlikumu pārsniegums pār rezervju prasībām

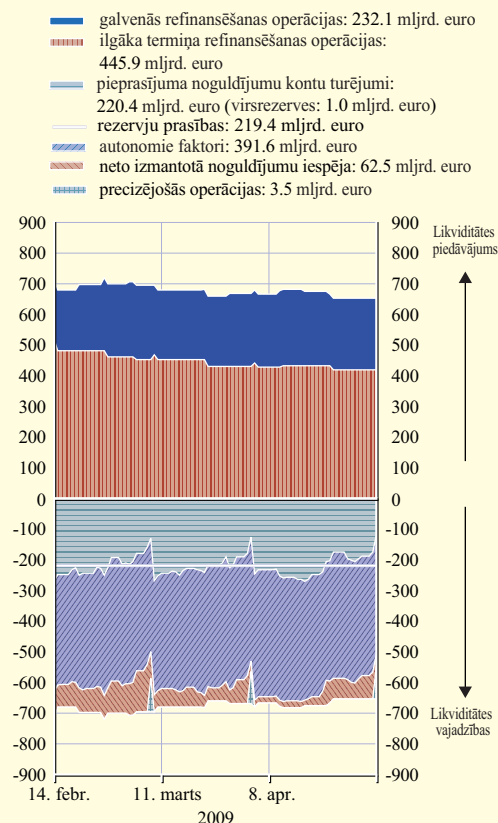
(mljrd. euro; katra izpildes perioda vidējais līmenis)

Avots: ECB.

B attēls. Banku sistēmas likviditātes vajadzības un likviditātes piedāvājums

(mljrd. euro; visa perioda dienas vidējie dati norādīti aiz katra faktora)

Avots: ECB.

rezervju prasību izpildes periodiem bija sarukušas attiecīgi par 0.1 mljrd. euro un 0.3 mljrd. euro (sk. A att.). Vidējo autonomo faktoru palielināšanās galvenokārt atspoguļoja valdības noguldījumu atlikuma kāpumu un (mazāk) apgrozībā esošo banknošu skaita pieaugumu. Tāpat kā iepriekšējos rezervju prasību izpildes periodos, attiecībā uz euro zonas likviditātes nosacījumiem autonomie faktori ietvēra sadarbībā ar citām centrālajām bankām veikto ārvalstu valūtas mijmaiņas operāciju euro likviditātes nosacījumu ietekmi. Aplūkojamo triju rezervju prasību izpildes periodu vidējais dienas likviditātes vajadzību apjoms, ko nosaka rezervju prasības, sasniedza 219.4 mljrd. euro, bet vidējo autonomo faktoru un vidējo virsrezervju ieguldījums bija attiecīgi 391.6 mljrd. euro un 1.0 mljrd. euro (sk. B att.).

Tā kā daudzas bankas turpināja segt savas likviditātes vajadzības ar Eurosistēmas refinansēšanas operāciju palīdzību, izsoles procedūru ar pilna apjoma piešķirumu izmantošana banku sistēmā kopumā radīja lielu, bet sarūkošu likviditātes pārpalikumu. Tāpēc daudz tika izmantota noguldījumu iespēja. Neto izmantotā noguldījumu iespēja rezervju prasību izpildes periodos, kas beidzās 10. martā, 7. aprīlī un 12. maijā, vidēji dienā bija attiecīgi 93.9 mljrd. euro, 56.6 mljrd. euro un 41.9 mljrd. euro, sarūkot salīdzinājumā ar rekordaugsto līmeni (235.5 mljrd. euro), kas tika sasniegts rezervju prasību izpildes periodā, kurš beidzās 2009. gada 20. janvārī.

Likviditātes piedāvājums un procentu likmes

Atklātā tirgus operāciju apjoms turpināja sarukt atbilstoši tendencei, kas izveidojās 2009. gada sākumā. Rezervju prasību izpildes periodā, kas beidzās 12. maijā, atklātā tirgus operāciju vidējais apjoms bija 663 mljrd. euro (daudz mazāk par 2008. gada beigās sasniegto vēsturiski augstāko līmeni – 857 mljrd. euro). To pamatā noteica ilgāka termiņa refinansēšanas operāciju apjoma samazināšanās, jo galveno refinansēšanas operāciju apjoms bija noturīgāks un pat nedaudz pieauga (sk. B att.). Tādējādi

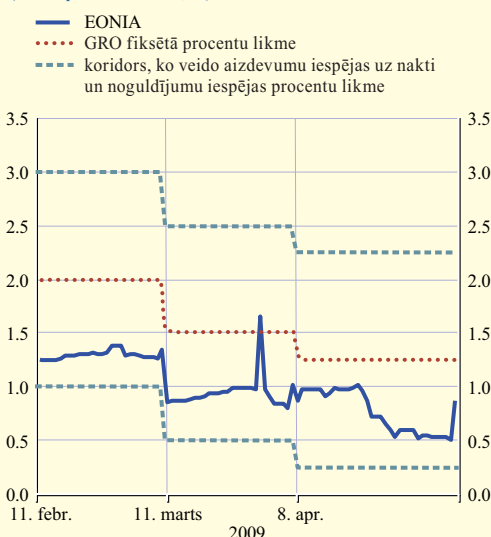
rezervju prasību izpildes periodā, kas beidzās 12. maijā, galvenās refinansēšanas operācijas veidoja 36% no visa refinansēšanas apjoma. Tas ir būtisks pieaugums salīdzinājumā ar 25% rezervju prasību izpildes periodā, kas ietvēra 2008. gada nogali.

Atainojot darījuma partneru papildu likviditātes pieprasījumu (t.i., papildu likviditāte bez tās, kas nepieciešama rezerves prasību izpildei, autonomajiem faktoriem un virsrezervēm), aplūkojamos trijos rezervju prasību izpildes periodos, tāpat kā kopš 2008. gada oktobra, EONIA joprojām atradās robežās starp galveno refinansēšanas operāciju likmi (t.i., monetārās politikas procentu likmi) un noguldījumu iespējas procentu likmi (sk. C att.). Vienlaikus, mazāk izmantojot noguldījumu iespēju, EONIA pietuvojās galveno refinansēšanas operāciju procentu likmei. Rezervju prasību izpildes periodā, kas beidzās 12. maijā, EONIA bija vidēji aptuveni par 50 bāzes punktiem zemāka nekā galveno refinansēšanas operāciju procentu likme (rezervju prasību izpildes periodā, kas beidzās 10. martā, – aptuveni 70 bāzes punktu).

Turklāt visā pārskata periodā EONIA atspoguļoja kalendāro ietekmi – tā bija augstāka katra mēneša pēdējā dienā (īpaši ceturkšņa beigās) un katra rezervju prasību izpildes perioda pēdējā dienā, kad ECB veica kārtējo likviditāti samazinošo precizējošo operāciju. Arī periodā ap Lieldienām tā paaugstinājās.

C attēls. EONIA un ECB procentu likmes

(dienas procentu likmes; %)

Avots: ECB.

2.4. OBLIGĀCIJU TIRGI

Pēdējos trijos mēnešos pasaules obligāciju tirgos bija vērojama vispārēja tirgus noskaņojuma uzlabošanās un palielinājās vēlme uzņemties riskus. Valdības ilgtermiņa obligāciju peļņas likmes lielākajās valstīs salīdzinājumā ar to februāra beigu līmeni palielinājušās. Implicētais obligāciju tirgus svārstīgums euro zonā un Japānā samazinājās, savukārt ASV – palielinājās. Uzņēmumu obligāciju ienesīguma likmju starpība euro zonā saruka, bet pēc vēsturiskiem standartiem joprojām bija augsta.

Pēdējiem trim mēnešiem bija raksturīga vispārēja tirgus noskaņojuma uzlabošanās un palielinājās vēlme uzņemties riskus, pārvirzot līdzekļus uz riskantākiem aktīviem. Valdības 10 gadu obligāciju peļņas likme obligāciju tirgos ASV pieauga no aptuveni 3.0% februāra beigās līdz 3.6% jūnija sākumā, savukārt euro zonā valdības ilgtermiņa obligāciju peļņas likmju kāpums bija mērens (līdz aptuveni 4%). Tādējādi jūnija sākumā ASV un euro zonas valstu valdības 10 gadu obligāciju nominālo procentu likmju starpība būtiski saruka (aptuveni līdz –40 bāzes punktiem). Japānā valdības 10 gadu obligāciju peļņas likme pamatā nemainījās, jūnija sākumā svārstoties ap 1.6%.

Pēdējos trijos mēnešos tirgus dalībnieku nedrošība par obligāciju peļņas likmju īstermiņa norisēm, ko nosaka pēc obligāciju tirgus implicētā svārstīguma, euro zonā un Japānā samazinājās, bet ASV palika pamatā nemainīga.

Kopumā kopš februāra beigām pasaules finanšu tirgus raksturoja augoša stabilizācijas apziņa, kas pamatā bija jūtama visos tirgus segmentos un ko īpaši veicināja abos Atlantijas okeāna krastos valdošais patērētāju un uzņēmumu noskaņojums, kas izrādījās labāks, nekā iepriekš gaidīts. Šajā laikā dažos tautsaimniecības sektoros vērojamās pirmās uzlabošanās pazīmes papildināja ilgstošs lielāko centrālo banku atbalsts procentu likmju samazinājuma un nestandarta politikas pasākumu veidā. Vispārējā nenoteiktības mazināšanās radījusi lejupvērstu spiedienu uz valdības ilgtermiņa obligāciju cenām un augšupvērstu spiedienu uz peļņas likmēm. Kopumā ieguldītāju augošā vēlme atkal pievērsties riskantākiem aktīviem izraisīja arī portfeļu sastāva pārmaiņas, kas šajā periodā ietekmēja obligāciju peļņas likmes.

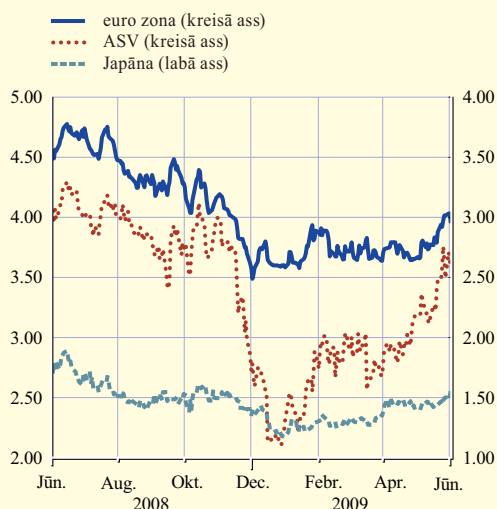
Vienlaikus valdības obligāciju peļņas likmju starpības euro zonā aplūkojamā perioda laikā sašaurinājās, galvenokārt atspoguļojot Vācijas valdības obligāciju peļņas likmju pieaugumu. Tā ir zīme, ka ieguldītāji varētu būt gatavi izvēlēties riskantākus aktīvus vienlaikus ar vispārēju drošu ieguldījumu izvēlēšanās tendences mazināšanos.

Neraugoties uz ekonomiskās aktivitātes ilgāka termiņa perspektīvas uzlabošanos, laikā no februāra beigām līdz jūnija sākumam euro zonas valstu inflācijai piesaistīto valdības 5 gadu obligāciju reālās peļņas likmes vēl vairāk samazinājās (aptuveni par 60 bāzes punktiem), tādējādi liecinot, ka ieguldītāju uzskati par makroekonomiskās aktivitātes īstermiņa perspektīvām joprojām turpina pasliktināties. Šo uzskatu veicinājusi arī pašreizējā nelielā ekonomiskā aktivitāte, vispārējā nodarbinātības līmeņa samazināšanās un bažas par valsts finanšu fiskālo ilgtspēju euro zonas valstīs dažu nākamo gadu laikā. Taču 10 gadu obligāciju peļņas likmes aplūkojamā periodā samazinājās daudz mazāk (aptuveni par 25 bāzes punktiem) un, sākot no aprīļa beigām, pat pieauga, jūnija sākumā svārstoties ap 1.9%. Vienlaikus 5 gadu biržā netirgoto nākotnes līgumu reālās procentu likmes, kas aprēķinātas pēc 5 gadiem nākotnē, jūnija sākumā arī palielinājās (aptuveni līdz 2.7%), kas atbilda pozitīvākam uzskatam par ilgāka termiņa ekonomisko perspektīvu (sk. 21. att.).

Apvienojumā ar nominālo peļņas likmju norisēm reālo peļņas likmju samazināšanās pēdējo triju mēnešu laikā izraisīja euro zonas 5 un 10 gadu tagadnes līdzsvara inflācijas kāpumu attiecīgi aptuveni par 90 un 60 bāzes punktiem. Uz biržā netirgoto 5 gadu nākotnes līgumu pamata noteiktā implicētā līdzsvara inflācija pēc 5 gadiem nākotnē palielinājās aptuveni par 30 bāzes punktiem, aplūkojamā perioda beigās sasniedzot aptuveni 2.6%. Taču salīdzināmā nākotnes līgumu līdzsvara inflācija, kas iegūta no inflācijai piesaistītiem mijmaiņas darījumiem, kopumā saglabājās nemainīga, un tādējādi nesena uz biržā netirgoto nākotnes līgumu pamata noteiktās līdzsvara inflācijas kāpums, iespējams, daļēji atspoguļo īpašās norises obligāciju tirgū, nevis patiesu inflācijas gaidu palielināšanos. Taču nepieciešama piesardzība, vērtējot inflācijai piesaistīto obligāciju peļņas likmes un līdzsvara inflāciju, jo euro zonas inflācijai piesaistīto obligāciju tirgū kopumā saglabājusies pavājināta aktivitāte.

20. attēls. Valdības ilgtermiņa obligāciju peļņas likmes

(gadā, %; dienas dati)

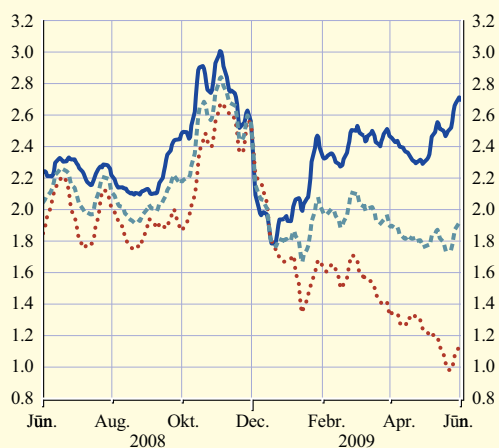
Avoti: Bloomberg un Reuters.

Piezīme. Valdības ilgtermiņa obligāciju peļņas likmes attiecas uz 10 gadu obligācijām vai uz obligācijām ar tuvāko pieejamo termiņu.

21. attēls. Euro zonas inflācijai piesaistīto bezkupona obligāciju peļņas likmes

(gadā; %; dienas datu 5 dienu mainīgie, sezonāli izlīdzinātie vidējie rādītāji)

- inflācijai piesaistīto 5 gadu obligāciju uz biržā netirgoto 5 gadu nākotnes līgumu pamata noteiktās peļņas likmes pēc 5 gadiem
- inflācijai piesaistīto 5 gadu obligāciju tagadnes peļņas likmes
- inflācijai piesaistīto 10 gadu obligāciju tagadnes peļņas likmes

Avoti: Reuters un ECB aprēķini.

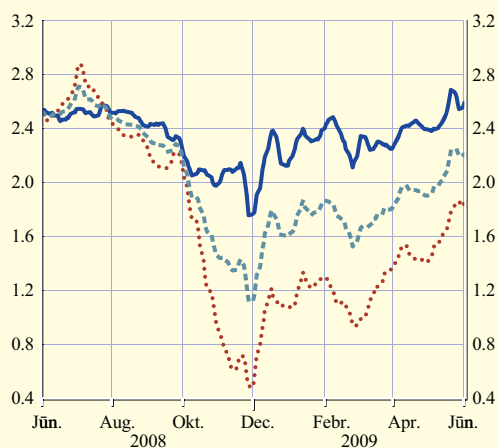
Euro zonas biržā netirgoto nākotnes līgumu procentu likmju termiņstruktūra liecina, kā euro zonas ilgtermiņa peļņas likmju vispārējo dinamiku var sadalīt procentu likmju gaidu (un ar tām saistīto riska prēmiju) pārmaiņās dažādos periodos (sk. 23. att.). No februāra beigām līdz jūnija sākumam euro zonas valsts valdības obligāciju implicēto biržā netirgoto nākotnes līgumu procentu likmju līkne darījumiem uz nakti kopumā kļuva stāvāka. Lejupvērstā pārvirze īsā un vidējā termiņā galvenokārt atspoguļoja Padomes lēmumus samazināt monetārās politikas procentu likmes trīs mēnešus pēc kārtas, t.i., martā, aprīlī un maijā. Šajā periodā Eurosistēmas galveno refinansēšanas operāciju procentu likme tika samazināta kopumā par 100 bāzes punktiem (līdz 1%).

Pēdējo triju mēnešu laikā euro zonas uzņēmumu obligāciju ienesīguma likmju starpība turpināja sarukt gan nefinanšu, gan finanšu sektorā. Kaut gan kopumā samazinājums bija vērojams attiecībā uz visām finanšu un nefinanšu

22. attēls. Euro zonas bezkupona darījumu līdzsvara inflācija

(gadā; %; dienas datu 5 dienu mainīgie, sezonāli izlīdzinātie vidējie rādītāji)

- uz biržā netirgoto 5 gadu nākotnes līgumu pamata noteiktā līdzsvara inflācija pēc 5 gadiem
- 5 gadu tagadnes līdzsvara inflācija
- 10 gadu tagadnes līdzsvara inflācija

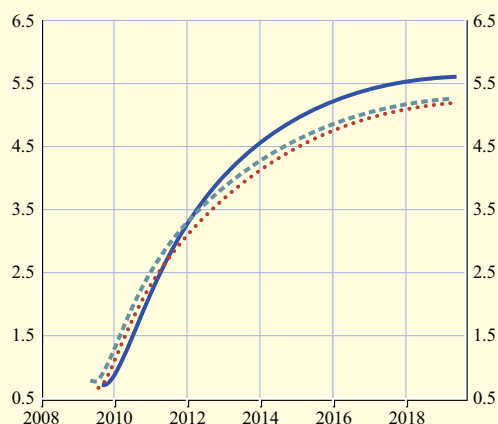

Avoti: Reuters un ECB aprēķini.

23. attēls. Euro zonas implicētās biržā netirgoto nākotnes līgumu uz nakti procentu likmes

(gadā; %; dienas dati)

- 2009. gada 3. jūnijs
- 2009. gada 30. aprīlis
- 2009. gada 27. februāris

Avoti: ECB, *EuroMTS* (pamatdati) un *Fitch Ratings* (reitingi).
Piezīmes. Implicētā biržā netirgoto nākotnes līgumu ienesīguma līkne, kas veidojas no tirgū esošo procentu likmju termiņstruktūras, atspoguļo tirgus gaidas par īstermiņa procentu likmēm nākotnē. Metode, kas izmantota šīs implicētās ārpusbiržas nākotnes līgumu ienesīguma līknes aprēķināšanai, atspoguļoja ECB interneta lapas sadaļā *Euro area yield curve* ("Euro zonas peļņas līkne"). Aplēsē izmantotie dati ir euro zonas valdības AAA reitinga obligāciju peļņas likmes.

sabiedrību reitinga kategorijām, zemāka reitinga finanšu sabiedrību (BBB un A) un nefinanšu sabiedrību (BBB un A) obligāciju ienesīguma likmju starpība ievērojami saruka. Kopā ar uzņēmumu parāda vērtspapīru emisiju kāpuma saglabāšanos (sk. 2.6. sadaļu) šīs norises liecina par tirgus dalībnieku pesimistiskā noskaņojuma mazināšanos un vēlmes uzņemties riskus palielināšanos. Tomēr saglabājās liela uzņēmumu obligāciju peļņas likmju starpība: jūnija sākumā nefinanšu sabiedrību BBB reitinga obligācijām tā bija aptuveni 275 bāzes punktu, bet šādām finanšu sabiedrību obligācijām – aptuveni 1 600 bāzes punktu.

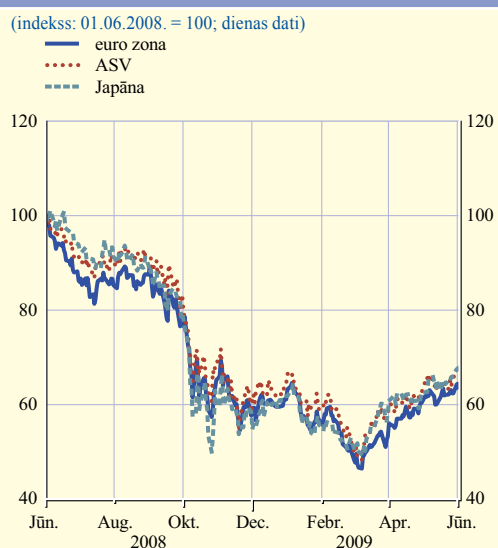
2.5. KAPITĀLA VĒRTSPAPĪRU TIRGI

Jūnija sākumā akciju cenu indeksi euro zonā un ASV salīdzinājumā ar februāra beigām bija pieauguši aptuveni par 25%, pavēršot pretējā virzienā kopš 2008. gada rudens novēroto krituma tendenci. Tirgū arvien vairāk dominēja priekšstats, ka globālajā krīzē tuvojas pavērsiens, izraisot palielinātu ieguldītāju vēlmi riskēt. Akciju tirgus nenoteiktība, ko mēra ar implicēto svārstīgumu, būtiski samazinājās, tomēr abos Atlantijas okeāna krastos bija nedaudz lielāka nekā pirms krīzes.

No februāra beigām līdz 3. jūnijam euro zonā un ASV akciju cenas, ko raksturo attiecīgi *Dow Jones EURO STOXX* un *Standard & Poor's 500*, pieauga aptuveni par 25%. Šajā periodā Japānas akciju cenas, ko raksturo *Nikkei 225*, palielinājās aptuveni par 30% (sk. 24. att.).

Pēdējos trijos mēnešos akciju tirgos mazinājās nenoteiktība. Par to liecināja implicētā svārstīguma, kas noteikts pēc akciju iespēju līgumiem, atgriešanās tuvu tam līmenim, kāds tika novērots pirms *Lehman Brothers* bankrota 2008. gada septembrī (sk. 25. att.). Akciju tirgus svārstīgums salīdzinājumā ar 2008. gada rudens sākuma rekordaustajiem rādītājiem ir mazinājies un šā gada sākumā, kaut arī vēl liels, tomēr stabilizējies. Pēdējos trijos mēnešos kritums bijis nedaudz straujāks. Kopumā, kaut arī akciju tirgus svārstīgums vēl joprojām pārsniedz vidējo ilgtermiņa līmeni, tā mazināšanās norāda uz tirgus stabilizēšanos.

24. attēls. Akciju cenu indeksi

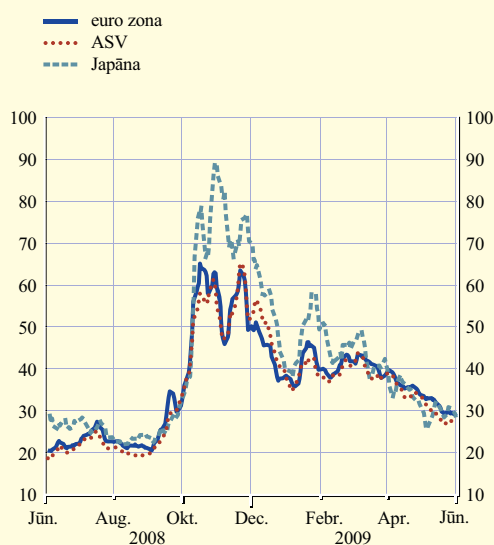

Avoti: Reuters un Thomson Financial Datastream.
Piezīme. *Dow Jones EURO STOXX* indekss euro zonai, *Standard & Poor's 500* indekss ASV un *Nikkei 225* indekss Japānai.

Tirgus noskaņojumu, šķiet, būtiski ietekmēja saņemtie dati, kas kopumā liecināja par situācijas stabilizēšanos finanšu tirgos. Apsekojumi un neoficiāla informācija norādīja uz uzņēmumu un mājsaimniecību konfidences pieaugumu, kas, lai gan vēl joprojām nebija liela, tomēr veicināja kopējo pozitīvo noskaņojumu. Pēdējos trijos mēnešos nedaudz palielinājās arī tirgus gaidas, ka līdz gada beigām pamazām varētu uzlaboties ekonomiskā aktivitāte. Turklāt euro zonas banku veiktās kreditēšanas aprīļa apsekojuma dati liecina, ka ierobežojošie kreditēšanas nosacījumi pamazām kļūst pielaidīgāki, un tas savukārt varētu būt labvēlīgi ietekmējis mājsaimniecību un uzņēmumu konfidenci.

25. attēls. Implicētais akciju tirgus svārstīgums

(gadā; %; dienas datu 5 dienu mainīgais vidējais rādītājs)

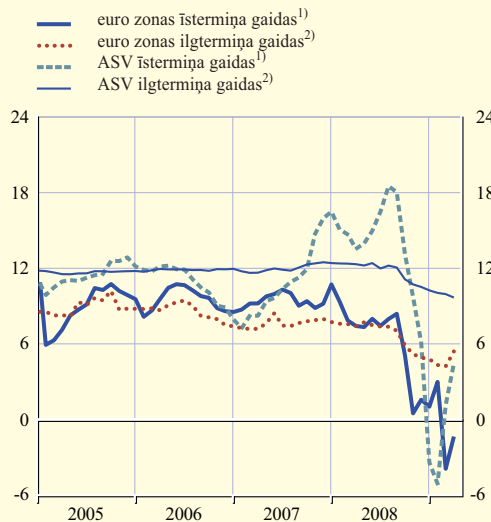

Avots: Bloomberg.

Piezīmes. Implicētais svārstīguma datu lairkindas atspoguļo akciju cenu procentuālo pārmaiņu prognozējamo standartnovirzi līdz 3 mēnešu periodam, kā tas implicēts akciju cenu indeksu iespēju līgumu cenās. Akciju indeksi, uz kuriem attiecas implicētās svārstības, ir Dow Jones EURO STOXX 50 euro zonai, Standard & Poor's 500 ASV un Nikkei 225 Japānai.

26. attēls. Gaidāmais uzņēmumu vienas akcijas peļņas kāpums ASV un euro zonā

(gadā; %; mēneša dati)

Avoti: Thomson Financial Datastream un ECB aprēķini.

Piezīmes. Uzņēmumu gaidāmās peļņas kāpums saskaņā ar Dow Jones EURO STOXX indeksu euro zonai un Standard & Poor's 500 indeksu ASV.

1) Īstermiņa gaidas ir analītiķu peļņas gaidas nākamajam 12 mēnešu periodam (gada pieauguma temps).

2) Ilgtermiņa gaidas ir analītiķu peļņas gaidas nākamajam 3–5 gadu periodam (gada pieauguma temps).

Pēdējos trijos mēnešos novēroto pozitīvo tendenci akciju tirgū daļēji atspoguļoja peļņas rādītāji (sk. 26. att.). *Standard & Poor's 500* indeksā iekļauto uzņēmumu peļņas gaidas nākamajiem 12 mēnešiem strauji palielinājās, un kopš aprīļa sākuma tās jau atkal bijušas pozitīvas. Tomēr ASV uzņēmumu ilgāka termiņa peļņas gaidas vēl joprojām tika samazinātas. Euro zonas uzņēmumu ilgtermiņa (turpmākajiem 3–5 gadiem) peļņas gaidas, ko rēķina kā *Dow Jones EURO STOXX* indeksā iekļauto uzņēmumu vienas akcijas peļņu, maijā palielinājās. Taču euro zonas uzņēmumu vienas akcijas peļņa nākamajiem 12 mēnešiem saruka, bet faktiskais gada peļņas pieaugums šajā mēnesī kritās aptuveni līdz –33%.

Runājot par sektoru norisēm, pēdējos trijos mēnešos gan euro zonas, gan ASV finanšu sektorā akciju cenas palielinājās aptuveni par 55%, bet nefinanšu sektorā – aptuveni par 15–20%. Atspoguļojot ieguldītāju augošo vēlmi atkal pievērsties riskantākiem aktīviem, kā arī globālās tautsaimniecības lēnāku lejupslīdi, atsevišķos nefinanšu sektoros, kuru darbībai raksturīgs cikliskums – pamatizejvielu, rūpniecības un tehnoloģiju sektoros –, akciju cenām bija labāki rādītāji nekā pret cikla pārmaiņām mazāk jutīgos sektoros, piemēram, veselības aprūpes un komunālo pakalpojumu, sektoros (sk. 3. tabulu).

3. tabula. Dow Jones EURO STOXX tautsaimniecības sektoru indeksu cenu pārmaiņas

(perioda beigu cenu pārmaiņas, %)

	EURO STOXX	Pamat- izejvielas	Patēriņa pakalpo- jumi	Patēriņa preces	Nafta un gāze	Finanšu sektors	Veselības aprūpe	Rūpniecība	Tehno- loģijas	Tele- komuni- kācijas	Komu- nālie pakal- pojumi
Sektora īpatsvars tirgus kapitalizācijā (perioda beigu dati)	100.0	7.9	6.6	12.0	8.4	25.8	4.1	11.9	4.9	7.9	10.5
Cenu pārmaiņas (perioda beigu dati)											
2008 I	-16.4	-9.1	-16.2	-13.7	-15.2	-16.6	-17.9	-18.1	-22.2	-20.8	-16.5
2008 II	-7.3	7.9	-13.9	-14.7	12.7	-14.8	-0.2	-7.0	-10.7	-5.8	0.6
2008 III	-12.1	-25.0	-5.9	0.1	-22.9	-11.1	-6.3	-17.4	-9.9	-1.3	-14.6
2008 IV	-21.2	-26.0	-7.7	-19.1	-17.8	-35.0	-9.2	-18.5	-22.8	-2.1	-13.5
2009 I	-14.0	-13.6	-8.3	-11.5	-5.9	-20.1	-7.4	-14.0	-9.5	-8.8	-21.0
2009. gada aprīlis	15.0	16.4	8.7	14.8	7.7	28.8	4.2	21.0	18.4	-3.7	9.2
2009. gada maijs	3.3	8.1	0.2	0.9	6.3	6.0	2.5	-0.2	0.5	1.4	2.7
2009. gada 27. februāris–3. jūnijs	25.1	30.5	8.9	24.5	14.3	55.0	7.6	29.9	34.5	-4.0	12.6

Avoti: Thomson Financial Datastream un ECB aprēķini.

2.6. NEFINANŠU SABIEDRĪBU FINANSĒJUMA PLŪSMAS UN FINANSIĀLAIS STĀVOKLIS

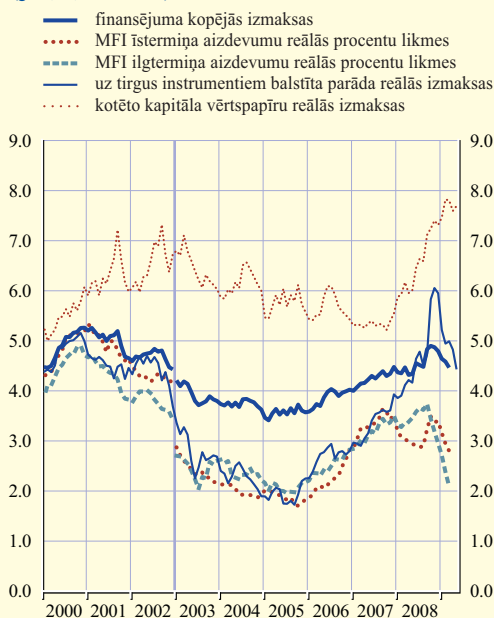
Euro zonas nefinanšu sabiedrību ārējā finansējuma reālās vidējās izmaksas 2009. gada 1. ceturksnī būtiski samazinājās. Sarukumu galvenokārt noteica banku izsniegto aizdevumu reālo izmaksu ievērojams kritums, kā arī uz tirgus instrumentiem balstīta finansējuma reālo izmaksu samazināšanās. Sakarā ar to nefinanšu sabiedrību parāda vērtspapīru emitēšana turpināja kopš 2008. gada decembra novēroto pieauguma tendenci, turpretī banku finansējuma kāpums saruka. Tas tiešām liecina par korporatīvo parāda vērtspapīru tirgus tālāku atvēršanos, taču varētu arī norādīt, ka atsevišķiem uzņēmumiem radušās grūtības piesaistīt pietiekamu banku finansējumu.

FINANSĒŠANAS NOSACĪJUMI

Euro zonas nefinanšu sabiedrību ārējā finansējuma reālās izmaksas, ko aprēķina kā svērtās izmaksas, par pamatu ņemot dažādo finansējuma avotu attiecīgos atlikumus (koriģējot tos atbilstoši pārvērtēšanas ietekmei)³, 2009. gada 1. ceturksnī samazinājās līdz 4.4% (kritums salīdzinājumā ar 2008. gada 4. ceturksni – gandrīz 30 bāzes punktu; sk.

27. attēls. Euro zonas nefinanšu sabiedrību ārējā finansējuma reālās izmaksas

(gadā, %; mēneša dati)

Avoti: ECB, Thomson Financial Datastream, Merrill Lynch un Consensus Economics prognozes.

Piezīmes. Nefinanšu sabiedrību ārējā finansējuma reālās izmaksas tiek aprēķinātas kā vidējās svērtās banku aizdevumu, parāda vērtspapīru un kapitāla vērtspapīru finansējuma izmaksas, kas balstītas uz to attiecīgajiem atlikumiem un deflētas ar inflācijas gaidām (sk. 2005. gada marta "Mēneša Biļetena" 4. ielikumu). Pēc saskaņotās MFI aizdevumu procentu likmju statistikas ieviešanas 2003. gada sākumā datu laikrindā radās statistiskais lūzums.

3 Sīkāku euro zonas nefinanšu sabiedrību ārējā finansējuma reālo izmaksu novērtējuma izklāstu sk. 2005. gada marta "Mēneša Biļetena" 4. ielikumā.

27. att.). Banku aizdevumu procentu likmes reālā izteiksmē saruka, bet nefinanšu sabiedrību kapitāla finansēšanas reālo izmaksu augšupvērstā tendence 2009. gada 1. ceturksnī turpinājās, atspoguļojot samazinātās peļņas gaidas saistībā ar bažām par tautsaimniecības attīstības perspektīvu. Galveno ECB procentu likmju samazināšana vēl vairāk veicināja MFI reālo īstermiņa procentu likmju sarukumu. 1. ceturksnī būtiski (par 85 bāzes punktiem) samazinājās MFI reālās ilgtermiņa procentu likmes. 2009. gada 1. ceturksnī aptuveni par 95 bāzes punktiem saruka arī uz tirgus instrumentiem balstītā parāda finansējuma izmaksas. Taču ilgākā perspektīvā euro zonas nefinanšu sabiedrību finansējuma reālās izmaksas kopumā saglabājās augstākas nekā pirms finanšu satricinājuma izraisīšanās 2007. gada vasarā.

Lai monetārās politikas transmisija darbotos efektīvi, ir būtiski, lai galveno ECB procentu likmju pārmaiņas ietekmētu banku mājāsaimniecībām un uzņēmumiem izsniegto aizdevumu procentu likmes. 4. tabulā attēlota banku aizdevumu procentu likmju un 3 mēnešu naudas tirgus procentu likmju (EURIBOR) dinamika, kā arī valdības 2 gadu un 5 gadu obligāciju peļņas likmju dinamika. Normālā situācijā banku īstermiņa finansējuma izmaksas vispirms ietekmē 3 mēnešu EURIBOR dinamika, toties ilgāka termiņa aizdevumu procentu likmes parasti atspoguļo valdības obligāciju peļņas likmju dinamiku. Tabulā parādīts, ka banku īsāku termiņu aizdevumu procentu likmes no 2008. gada decembra līdz 2009. gada martam saruka par 135 bāzes punktiem maziem aizdevumiem (t.i., tādiem aizdevumiem, kas nepārsniedz 1 milj. euro) un par 145 bāzes punktiem – lieliem aizdevumiem (t.i., tādiem aizdevumiem, kas pārsniedz 1 milj. euro). Vienlaikus naudas tirgus īstermiņa procentu likmes samazinājās par 165 bāzes punktiem, daļēji atspoguļojot spriedzes mazināšanos starpbanku tirgū. Šī nepilnīgā ietekme liecina, ka šajā pašā periodā banku pievienotās procentu likmes palielinājušās.

Šajā periodā gan valdības 2 gadu, gan 5 gadu obligāciju peļņas likmes krasi saruka (attiecīgi par 90 un 30 bāzes punktiem), jo mazinājās tirgus dalībnieku bažas par inflācijas prognozēm un gada pirmajos mēnešos ieguldītāji pārskatīja savus portfeļus, tiecoties pēc kvalitatīvākiem aktīviem. Banku ilgtermiņa aizdevumu procentu likmju attiecīgā dinamika nebija tik spēcīga. 2009. gada 1. ceturksnī neliela apjoma ilgtermiņa aizdevumu banku procentu likmes samazinājās aptuveni par

4. tabula. MFI nefinanšu sabiedrībām no jauna izsniegto aizdevumu procentu likmes

(gadā; %; bāzes punktos)								Pārmaiņas bāzes punktos; līdz 2009. g. martam ¹⁾		
	2008 I	2008 II	2008 III	2008 IV	2009 Febr.	2009 Marts		2007 Dec.	2008 Dec.	2009 Febr.
MFI aizdevumu procentu likmes										
Nefinanšu sabiedrību banku norēķinu konta debeta atlikumi	6.55	6.67	6.91	6.26	5.40	5.12		-149	-114	-28
Aizdevumi nefinanšu sabiedrībām līdz 1 milj. euro ar mainīgo procentu likmi un ar procentu likmes darbības sākotnējo periodu līdz 1 gadam	5.91	6.16	6.34	5.38	4.32	4.03		-205	-135	-29
ar procentu likmes darbības sākotnējo periodu ilgāku par 5 gadiem	5.23	5.43	5.64	5.32	4.96	4.75		-55	-57	-21
Aizdevumi nefinanšu sabiedrībām, kuri pārsniedz 1 milj. euro ar mainīgo procentu likmi un ar procentu likmes darbības sākotnējo periodu līdz 1 gadam	5.19	5.35	5.62	4.29	3.10	2.83		-252	-146	-27
ar procentu likmes darbības sākotnējo periodu ilgāku par 5 gadiem	5.34	5.52	5.64	4.77	4.23	3.87		-161	-90	-36
Papildposteņi										
Naudas tirgus 3 mēnešu procentu likme	4.60	4.94	5.02	3.29	1.94	1.64		-321	-165	-30
Valdības 2 gadu obligāciju peļņas likme	3.54	4.72	4.09	2.62	1.80	1.74		-232	-88	-6
Valdības 5 gadu obligāciju peļņas likme	3.65	4.75	4.21	3.29	3.00	3.00		-114	-29	0

Avots: ECB.

1) Skaitļu noapaļošanas rezultātā summa var atšķirties no kopsummas.

60 bāzes punktiem, bet aizdevumu, kas pārsniedz 1 milj. euro, procentu likmes kritās par 90 bāzes punktiem. Taču banku veiktās kreditēšanas 2009. gada aprīļa apsekojums⁴ liecināja, ka starp bankām, kas akceptējušas stingrākus kreditēšanas nosacījumus uzņēmumiem, procentuāli nedaudz vairāk ir to banku, kuras tos attiecinājušas uz lieliem uzņēmumiem, bet mazāk – to banku, kuras tos piemērojušas maziem un vidējiem uzņēmumiem.

Uz tirgus instrumentiem balstītā parāda finansējuma nosacījumus euro zonas uzņēmumiem var vērtēt pēc atbilstošajām uzņēmumu obligāciju procentu likmju starpībām, ko mēra ar uzņēmumu obligāciju ienesīguma likmju un valdības obligāciju peļņas likmju starpību. 2009. gada 1. ceturksnī starpības samazinājās visās reitingu grupās. 2009. gada aprīlī un maijā šī tendence turpinājās. Šajā periodā kopumā procentu likmju starpības spējāk samazinājās obligācijām ar zemu kredītreitingu, piemēram, euro zonas obligācijām ar BBB reitingu šī starpība saruka par 60 bāzes punktiem, bet obligācijām ar AA reitingu – mazāk (par 20 bāzes punktiem; sk. 28. att.).

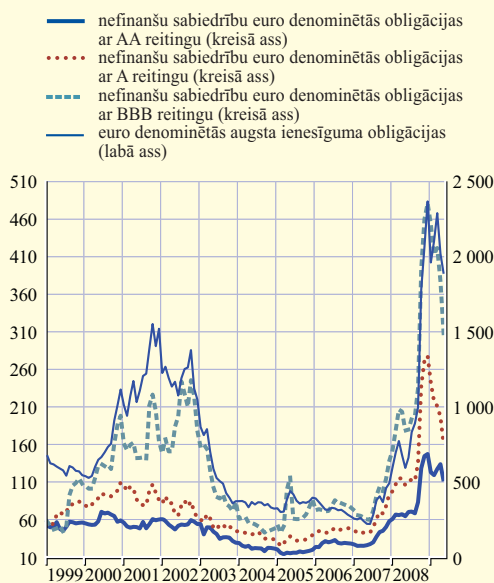
FINANSĒJUMA PLŪSMAS

Vairākums euro zonas uzņēmumu pelnītspējas rādītāju 2009. gada 1. ceturksnī turpināja pasliktināties. Kā redzams 29. attēlā, euro zonas biržā kotēto nefinanšu sabiedrību vienas akcijas peļņas gada pieauguma temps samazinājās no -6.1% 2008. gada beigās līdz -24.1% 2009. gada maijā. Finanšu tirgus analītiķu sniegtie pieejamie dati par peļņas gaidām nākotnē liek domāt, ka nākamajos 12 mēnešos nefinanšu sabiedrību vienas akcijas peļņa joprojām būs negatīva.

Nefinanšu sabiedrību ārējā finansējuma (t.sk. MFI aizdevumu, parāda vērtspapīru un kotēto akciju) reālais gada pieauguma temps 2009. gada 1. ceturksnī samazinājās aptuveni līdz 1.6% (iepriekšējā ceturksnī – 2.6%; sk. 30. att.). Kā parasti, MFI izsniegtie aizdevumi

28. attēls. Nefinanšu sabiedrību obligāciju ienesīguma likmju starpības

(bāzes punktos; mēneša vidējie dati)

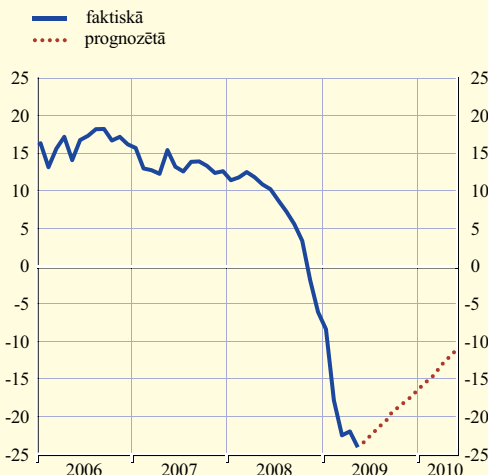

Avoti: Thomson Financial Datastream un ECB aprēķini.

Piezīme. Nefinanšu sabiedrību obligāciju ienesīguma likmju starpības tiek aprēķinātas salīdzinājumā ar valdības AAA reitinga obligāciju peļņas likmēm.

29. attēls. Euro zonas biržā kotēto nefinanšu sabiedrību vienas akcijas peļņas rādītāji

(gadā, %)

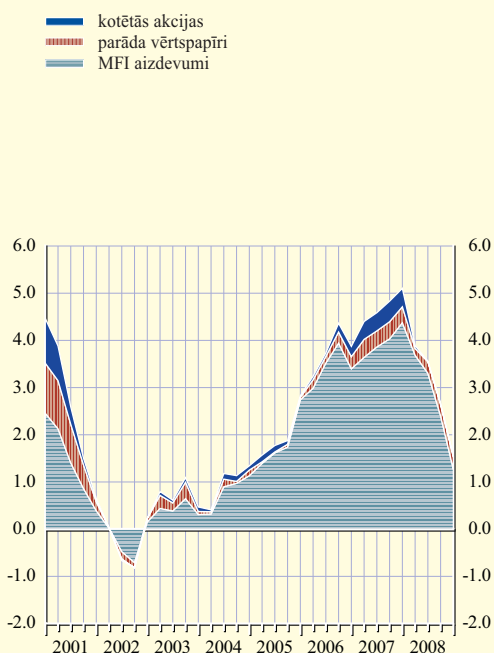

Avots: Thomson Financial Datastream.

4 Banku veiktās kreditēšanas 2009. gada aprīļa apsekojuma rezultātu detalizētu aprakstu sk. 2009. gada maija "Mēneša Biljetena" 2. ielikumā.

30. attēls. Nefinanšu sabiedrību finansējuma reālā gada pieauguma tempa struktūra

(gada pārmaiņas, %)

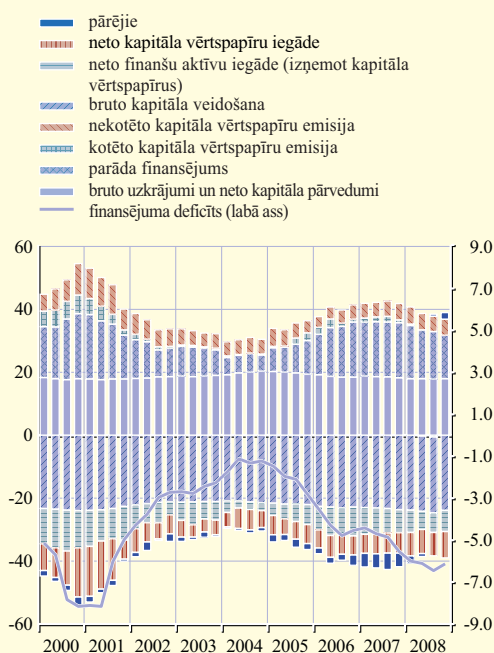

Avots: ECB.

1) Reālais gada kāpuma temps definēts kā faktiskā gada pieauguma tempa un IKP deflatora pieauguma tempa starpība.

31. attēls. Nefinanšu sabiedrību uzkrājumi, finansējums un ieguldījumi

(četrus ceturkšņu mainīgais apjoms; % no bruto pievienotās vērtības)

Avots: euro zonas konti.

Piezīmes. Parāds ietver aizdevumus, parāda vērtspapīrus un pensiju fondu rezerves. "Pārējie" ietver atvasinātos finanšu instrumentus, kreditoru/debitoru parādus un korekcijas. Iekšējiem savstarpējiem aizdevumiem norādīts atlikums. Finansējuma deficīts ir neto aizdevumi pret neto aizņēmumiem, kas aptuveni atbilst bruto ietaupījumu un kopējā kapitāla veidošanas starpībai.

veidoja ārējā finansējuma lielāko daļu, to gada pieauguma tempam 2009. gada 1. ceturksnī sasniedzot 1.3% (par 1.1 procentu punktu mazāk nekā iepriekšējā ceturksnī). Kotēto akciju emisijas ieguldījums finansējumā nedaudz pieauga, bet parāda vērtspapīru devums kopumā palika nemainīgs (0.3 procentu punkti).

Aplūkojot euro zonas kontu statistikā ietvertos plašākos rādītājus, 31. attēlā parādītas sastāvdaļas, kas veido euro zonas uzņēmumu uzkrājumus, finansējumu un ieguldījumus (dati pieejami līdz 2008. gada 4. ceturksnim). Šis rādītājs liecina, ka euro zonas uzņēmumu reālie un finanšu ieguldījumi kopumā veido ievērojami lielākus izdevumus, nekā iekšēji radītie līdzekļi spētu segt. Parasti šo starpību pazīst ar nosaukumu "finansējuma deficīts", un kopš 2004. gada vidus tā kopumā kļuvusi lielāka. 2008. gada 4. ceturksnī finansējuma deficīts bija 6.1% no nefinanšu sektora kopējās pievienotās vērtības. Kā redzams attēlā, lielākā daļa iekšējo un ārējo līdzekļu tika izmantota reālo ieguldījumu finansēšanai (kopējā pamatkapitāla veidošanai), turpretī finanšu investīcijām tika novirzīts mazāk līdzekļu. 2008. gada 4. ceturksnī samazinājās finanšu aktīvu, t.sk. kapitāla vērtspapīru, iegāde, un to noteica likvīdo aktīvu (parāda vērtspapīru un kopieguldījumu fondu daļu) izmantošana, kā arī gausāka noguldījumu veidošana. Finansējuma deficīts, kā arī arvien lielāki uzņēmumu apgrūtinājumi vērsties pie banku sistēmas pēc finansējuma liecina par nefinanšu sabiedrību sektora zināmu ievainojamību, kas varētu būt rosinājusi ieguldījumu plānu spēju sašaurināšanu šajā sektorā. Vienlaikus banku finansējuma īpatsvars nefinanšu sabiedrību kopējā ārējā finansējumā 2008. gada 4. ceturksnī pieauga – galvenokārt tāpēc, ka pasliktinājās uz tirgus

5. tabula. Nefinanšu sabiedrību finansēšana

	Gada pieauguma temps (pārmaiņas, %; ceturkšņa beigu dati)				
	2008 I	2008 II	2008 III	2008 IV	2009 I
MFI aizdevumi	15.0	13.7	12.2	9.6	6.3
Līdz 1 gadam	14.0	12.0	9.9	6.9	0.2
1–5 gadi	22.3	20.0	17.6	14.0	10.4
Ilgāk par 5 gadiem	12.8	12.3	11.4	9.5	8.3
Emitētie parāda vērtspapīri	7.4	3.4	5.9	7.1	8.9
Īstermiņa	22.3	9.4	14.3	16.3	–11.1
Ilgtermiņa t.sk.: ¹⁾	4.8	2.2	4.4	5.4	12.9
ar fiksēto procentu likmi	3.4	2.6	5.1	6.7	17.5
ar mainīgo procentu likmi	12.9	2.8	4.7	2.1	–0.9
Emitētās kotētās akcijas	1.0	0.1	0.0	–0.1	0.4
Papildpostei²⁾					
Kopējais finansējums	4.4	3.9	3.9	3.6	–
Aizdevumi nefinanšu sabiedrībām	10.7	9.9	9.3	8.1	–
Apdrošināšanas tehniskās rezerves ³⁾	0.1	0.3	0.4	0.0	–

Avoti: ECB, Eurostat un ECB aprēķini.

Piezīmes. Šajā tabulā (izņemot papildpostei) sniegti monetārās un banku statistikas un vērtspapīru emisiju statistikas dati. Neliela atšķirība no sniegtajiem finanšu kontu statistikas datiem var rasties galvenokārt atšķirīgo vērtēšanas metožu rezultātā.

1) Fiksētās un mainīgās procentu likmes vērtspapīru summa var atšķirties no ilgtermiņa parāda vērtspapīru kopsummās, jo bezkupona ilgtermiņa parāda vērtspapīri, kuros ietverts pārvērtēšanas efekts, nav norādīti.

2) Dati sniegti saskaņā ar Eiropas sektora kontu ceturkšņa statistiku. Kopējais nefinanšu sabiedrību finansējums ietver aizdevumus, emitētos parāda vērtspapīrus, akcijas un citus emitētos kapitāla vērtspapīrus, apdrošināšanas tehniskās rezerves, citus kreditoru parādus un atvasinātos finanšu instrumentus.

3) Ietver pensiju fondu rezerves.

instrumentiem balstītā finansējuma nosacījumi.

3. ielikumā parādītas līdzīgas tendences ASV – ar nefinanšu sektora uzņēmumu ārējā finansējuma gada kāpuma tempa samazinājumu un banku kreditēšanas lomas relatīva nozīmīguma pieaugumu.

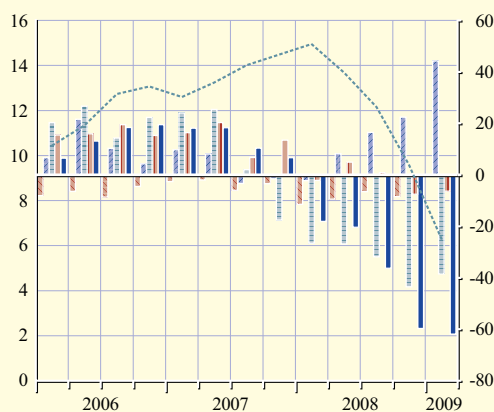
MFI aizdevumu kāpums kopš 2008. gada 1. ceturkšņa vienmērīgi sarucis, lai gan tā pieauguma temps joprojām bija spēcīgs (sk. 5. tabulu). Jaunākie pieejamie mēneša dati liecina, ka 2009. gada sākumā MFI aizdevumu kāpums turpināja apsīkt. Aprīlī pieauguma temps kritās vēl vairāk (līdz 5.2%). Samazinājums bija lielāks īsāka termiņa aizdevumiem. Termiņu dalījumā aprīlī MFI kreditēšanas gada pieauguma temps aizdevumiem ar termiņu līdz 1 gadam, 1–5 gadi un ilgāku par 5 gadiem bija attiecīgi –1.4%, 9.9% un 7.2% (2008. gada decembrī – attiecīgi 6.9%, 14.0% un 9.5%).

Turpmāk kreditēšanas pieaugums varētu vēl vairāk samazināties. Kreditēšanas kāpuma apsīkums atbilst ekonomiskajai lejupslīdei, kā

32. attēls. Aizdevumu kāpums un nefinanšu sabiedrību aizdevumu pieprasījumu veicinošie faktori

(neto gada pārmaiņas, %)

- iegunājumi pamatlīdzekļos (labā ass)
- krājumi un apgrozāmais kapitāls (labā ass)
- uzņēmumu apvienošanās un pārņemšanas darījumi un uzņēmumu pārstrukturēšanās (labā ass)
- parāda pārstrukturēšana (labā ass)
- iekšējais finansējums (labā ass)
- aizdevumi nefinanšu sabiedrībām (kreisā ass)

Avots: ECB.

Piezīmes. Neto īpatsvars attiecas uz to banku, kas atzinušas, ka konkrētais faktors veicinājis stingrāku kreditēšanas nosacījumu izvirzīšanu, un to banku, kuras atzinušas, ka šis faktors veicinājis to atvieglošanu, starpību. Sk. arī banku veiktās kreditēšanas 2009. gada janvāra apsekojumu.

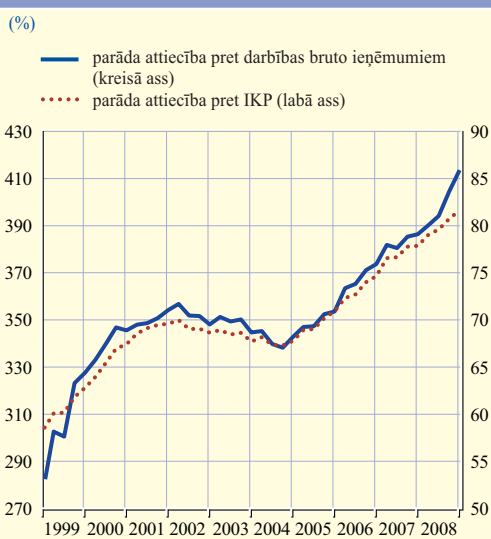
arī arvien stingrāku finansējuma nosacījumu izvirzīšanai, kas uzsvērtā euro zonas banku veiktās kreditēšanas jaunākajā apsekojumā. Empīriskie dati liecina, ka aizdevumu pieauguma dinamika parasti reaģē uz kreditēšanas nosacījumu pārmaiņām pat ar triju vai četru ceturkšņu novēlošanos. Turklāt mazāka uzņēmumu apvienošanās un pārņemšanas darījumu aktivitāte, kā arī euro zonas uzņēmumu samērā augstais parāda īpatsvara rādītājs varētu vēl vairāk mazināt uzņēmumu nepieciešamību aizņemties.

Euro zonas banku veiktās kreditēšanas apsekojumā bankām tiek arī vaicāts, kuri faktori veicina nefinanšu sabiedrību aizdevumu pieprasījumu. Kā redzams 32. attēlā, galvenokārt divi faktori – ieguldījumi pamatlīdzekļos un uzņēmumu apvienošanās un pārņemšanas darījumi – noteikuši kreditēšanas pieprasījuma samazināšanos.

Uzņēmumiem ir iespēja finansējumu iegūt ne tikai MFI izsniegto aizdevumu veidā, bet arī nepastarpināti finanšu tirgos. Jaunākie dati par nefinanšu sabiedrību emitētajiem parāda vērtspapīriem norāda, ka uz tirgus instrumentiem balstīta parāda finansēšana spējīgi aug, 2009. gada 1. ceturksnī gada kāpuma tempam palielinoties līdz 8.9% (2008. gada 4. un 3. ceturksnī – attiecīgi 7.1% un 5.9%). Šāda tendence, kad parāda vērtspapīru emitēšana aug, bet banku kreditēšana samazinās, liecina, ka atsevišķiem uzņēmumiem varētu būt radušās grūtības piesaistīt pietiekami daudz finanšu resursu bankās un tie finansējumu nodrošinājuši nepastarpināti finanšu tirgos.

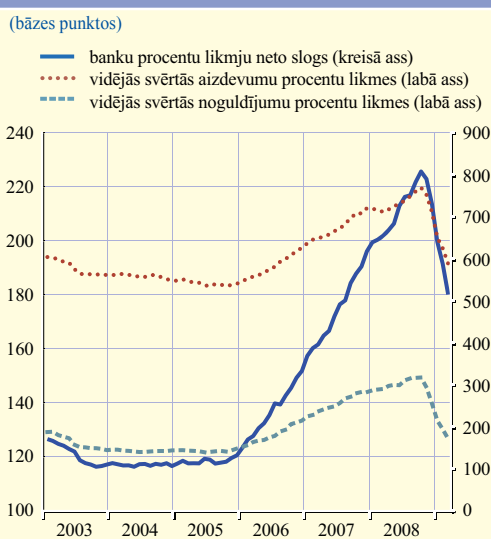
Nefinanšu sabiedrību emitēto biržā kotēto kapitāla vērtspapīru gada pieauguma temps 2009. gada 1. ceturksnī palielinājās nebūtiski (līdz 0.4%). Akciju tirgu labie rādītāji rosināja nefinanšu sabiedrības emitēt kotētās akcijas.

33. attēls. Nefinanšu sabiedrību parāda rādītāji

Avoti: ECB, Eurostat un ECB aprēķini.
Piezīmes. Parāda dati sniegti saskaņā ar euro zonas kontu ceturkšņu statistiku. Tajos ietilpst aizdevumi, emitētie parāda vērtspapīri un pensiju fondu rezerves. Dati sniegti līdz 2009. gada 1. ceturksnim.

34. attēls. Nefinanšu sabiedrību banku procentu likmju neto slogs

Avots: ECB.
Piezīme. Banku procentu likmju neto slogs definēts kā vidējo svērtā aizdevumu procentu likmju un vidējo svērtā noguldījumu procentu likmju starpība nefinanšu sabiedrību sektorā, un tā pamatā ir atlikumu summas.

3. ielikums

NEFINANŠU SABIEDRĪBU ĀRĒJAIS FINANSĒJUMS EURO ZONĀ UN ASV

Šajā ielikumā, galvenokārt pamatojoties uz euro zonas kontu un ASV līdzekļu plūsmu kontu datiem, analizētas galvenās norises saistībā ar nefinanšu sabiedrību ārējo finansējumu euro zonā un ASV un šā finansējuma sastāvs.¹ Ārējais finansējums šajā ielikumā definēts plašā nozīmē, un tas ietver visas nefinanšu uzņēmumu sektora saistības. Vienlaikus veiktas dažas korekcijas, lai atvieglotu euro zonas un ASV situācijas salīdzināšanu.²

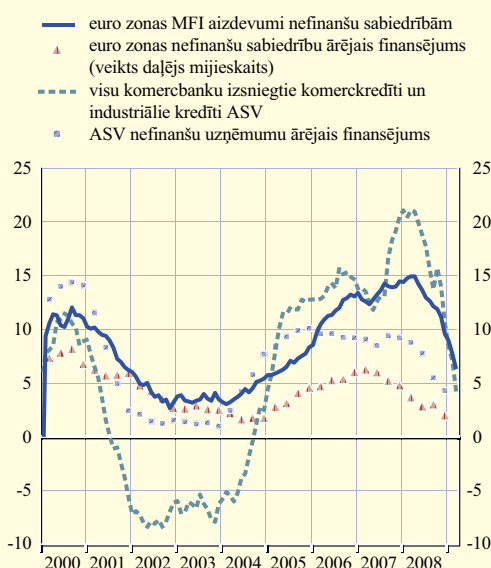
Ārējā finansējuma pieauguma dinamika

Pēdējos ceturkšņos kopumā vienlaikus ar ekonomiskās aktivitātes kritumu nefinanšu sabiedrību ārējā finansējuma pieauguma temps euro zonā un ASV ievērojami palēninājies. ASV nefinanšu uzņēmumiem ārējā finansējuma gada pieauguma temps samazinājās no 9.4% 2007. gada 3. ceturksnī līdz 4.3% 2008. gada 4. ceturksnī. Līdzīgā veidā euro zonas nefinanšu sabiedrību ārējā finansējuma gada pieauguma temps salīdzinājumā ar 2007. gada 1. ceturksnī sasniegto rekordlīmeni (6.3%) 2008. gada 4. ceturksnī saruka līdz 2.0%. Tādējādi ārējā finansējuma vidējais gada pieauguma temps no 2000. gada līdz 2008. gadam ASV nefinanšu uzņēmumiem sasniedza 7.0% un euro zonas nefinanšu sabiedrībām – 4.4%.

Euro zonas nefinanšu sabiedrību ārējā finansējuma pieauguma tempa kritums galvenokārt bija saistīts ar banku veiktās kredītēšanas gada kāpuma tempa straujo samazināšanos, tam 2009. gada martā salīdzinājumā ar 2008. gada sākumā vēroto rekordlīmeni (14.9%) sasniedzot 6.3%. ASV banku aizdevumu nozīme nefinanšu uzņēmumu kopējā ārējā finansējumā kopumā ir mazāka (sk. šā ielikuma nākamā sadaļu). Tomēr norises līdzinājās euro zonā vērotajām, un komerc kredīta un industriālā kredīta atlikuma gada kāpuma temps 2009. gada martā salīdzinājumā ar 2008. gada sākumā sasniegto augstāko punktu (21.1%) saruka līdz 4.3%. Tādējādi euro zonas nefinanšu sabiedrībām izsniegto MFI aizdevumu vidējais gada pieauguma temps laikā no 2000. gada līdz

A attēls. Nefinanšu sabiedrību ārējā finansējuma pieaugums euro zonā un ASV

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)

Avoti: Federālo rezervju sistēmas Valde un ECB.

Piezīmes. Ārējais finansējums ir nefinanšu sabiedrību kopējās saistības. Lai atvieglotu salīdzināšanu ar ASV, nefinanšu sabiedrību akciju un citu kapitāla vērtspapīru dati konsolidēti, veicot mijieskaitu ar euro zonas nefinanšu sabiedrību ieguldījumiem kapitāla vērtspapīros. Turklāt uzņēmumu savstarpējie aizdevumi konsolidēti, veicot mijieskaitu ar euro zonā piešķirtajiem nefinanšu sabiedrību aizdevumiem.

1 Sk. arī 2009. gada aprīļa "Mēneša Biļetena" rakstu *The external financing of households and non-financial corporations: a comparison of the euro area and the United States* ("Mājsaimniecību un nefinanšu sabiedrību ārējais finansējums: euro zonas un ASV salīdzinājums") un 2009. gada maija "Mēneša Biļetena" ielikumu *Integrated euro area accounts for the fourth quarter of 2008* ("Euro zonas integrēto kontu 2008. gada 4. ceturkšņa dati"). ASV aplūkots nefinanšu uzņēmumu sektors, jo tas ir sektors, kurš vislabāk salīdzināms ar euro zonas nefinanšu sabiedrību sektoru. Turpmāku skaidrojumu par euro zonas un ASV statistikas atšķirībām sk. minētā "Mēneša Biļetena" raksta ielikumā.

2 Lai atvieglotu salīdzināšanu ar ASV, nefinanšu sabiedrību akciju un citu kapitāla vērtspapīru dati konsolidēti, veicot mijieskaitu ar euro zonas nefinanšu sabiedrību ieguldījumiem kapitāla vērtspapīros. Turklāt uzņēmumu savstarpējie aizdevumi konsolidēti, veicot mijieskaitu ar euro zonā nefinanšu sabiedrībām piešķirtajiem aizdevumiem.

2008. gadam sasniedza 8.5%, bet komercakreditu un industriālā kredīta atlikuma vidējais gada kāpuma temps ASV – 5.7%. Banku aizdevumu atlikuma pieauguma tempa ievērojamais samazinājums abās tautsaimniecības zonās bija saistīts ar krāso ekonomiskās aktivitātes pasliktināšanos un būtiski stingrāku kredīvēšanas nosacījumu ieviešanu finanšu satricinājuma laikā, turpretī pirms satricinājuma nefinanšu sabiedrību finansēšanas nosacījumi ilgstoši bija ļoti labvēlīgi. Turklāt stingrāku uzņēmumiem izsniegtajiem aizdevumiem piemēroto kredīvēšanas nosacījumu ieviešanu veicināja tautsaimniecības perspektīvas, kā arī banku bilances stāvokļa pasliktināšanās un to finansējuma izmaksu pieaugums finanšu satricinājuma laikā. Vienlaikus banku aizdevumu atlikuma gada pieauguma tempa palielināšanās līdz 2008. gada sākumam (īpaši ASV) varētu būt saistīta ar aizstāšanas ietekmi, jo pieeja uz tirgus instrumentiem balstītam finansējumam finanšu satricinājuma laikā bija stipri traucēta (sk. arī nākamo sadaļu).

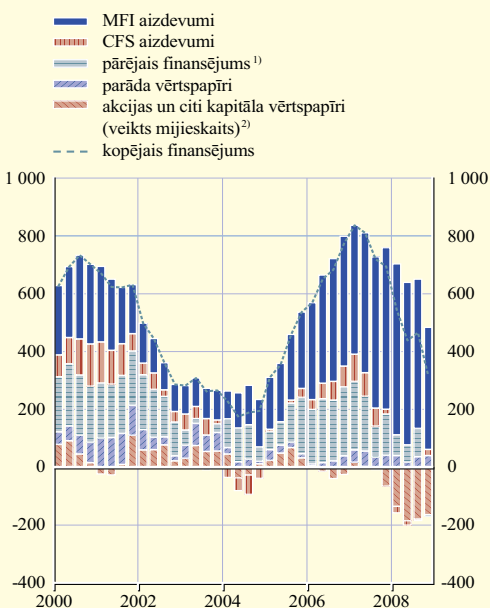
Ārējā finansējuma sastāvs

Aplūkojot nefinanšu sabiedrību ārējā finansējuma dalījumu finansējuma sastāvdaļās, redzamas lielas atšķirības starp nefinanšu sabiedrību ārējo finansējumu euro zonā un nefinanšu uzņēmumu ārējo finansējumu ASV.

Euro zonā nefinanšu sabiedrību ārējā finansējuma lielāko daļu parasti veido MFI aizdevumi (sk. B att.). Pastāvot labvēlīgiem banku kredīvēšanas nosacījumiem, to īpatsvars 2007. gada 2. ceturksnī, t.i., pirms finanšu satricinājuma sākuma, sasniedza 60% (pamatojoties uz darījumu gada apjomu), bet 2000.–2008. gadā vidēji – 56%. Salīdzinājumā ar MFI aizdevumiem nefinanšu sabiedrību emitēto parāda vērtspapīru un citu finanšu starpnieku (CFS) izsniegto aizdevumu nozīme euro zonas nefinanšu sabiedrību ārējā finansējumā ir mazāka – no 2000. gada līdz 2008. gadam tie veidoja attiecīgi vidēji 10% un 6% no ārējā finansējuma. Lai atvieglotu salīdzināšanu ar ASV, piemērots grāmatvedības princips, veicot euro zonas nefinanšu sabiedrību emitēto kapitāla vērtspapīru un to veikto ieguldījumu kapitāla vērtspapīros mijieskaitu. Šāda konsolidācija ievērojami mazina kapitāla vērtspapīru nozīmi – rezultāts ir samērā neliela nefinanšu sabiedrību ārējā finansējuma daļa, jo nefinanšu sabiedrībām raksturīgi lieli tā paša sektora emitēto kapitāla vērtspapīru turējumi. Salīdzinājumam – saskaņā ar nekonsolidētiem datiem akcijas un citi kapitāla vērtspapīri (galvenokārt nekotēti kapitāla vērtspapīri) veido 32% no nefinanšu sabiedrību kopējām saistībām. Laikā no 2000. gada līdz 2008. gadam pozīcija "Pārējais finansējums", ko galvenokārt veido "citi kreditoru parādi" (t.sk. arī tirdzniecības kredīti), atbilda vidēji 28% nefinanšu sabiedrību ārējā finansējuma.

B attēls. Euro zonas nefinanšu sabiedrību finansējuma dalījums

(četrus ceturkšņu mainīgā darījumu summa; mljrd. euro)

Avots: ECB.

1) "Pārējais finansējums" veido citi kreditoru parādi, atvasinātie finanšu instrumenti un pensiju tiešo saistību finansējums. Lai atvieglotu salīdzināšanu ar ASV, uzņēmumu savstarpējie aizdevumi konsolidēti, veicot mijieskaitu ar euro zonā piešķirtajiem nefinanšu sabiedrību aizdevumiem.

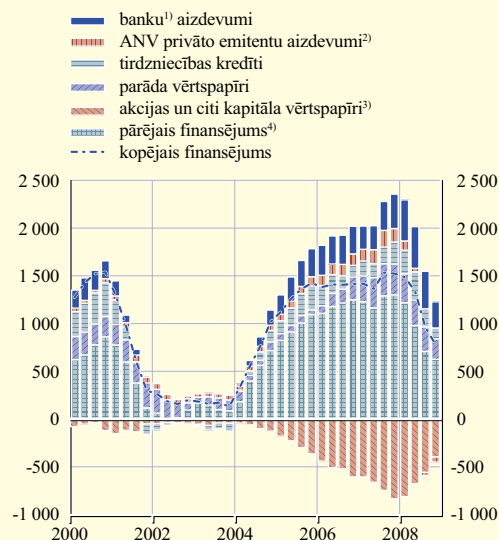
2) Lai atvieglotu salīdzināšanu ar ASV, akciju un citu kapitāla vērtspapīru dati konsolidēti, veicot mijieskaitu ar euro zonas nefinanšu sabiedrību ieguldījumiem kapitāla vērtspapīros.

No 2007. gada 3. ceturkšņa līdz 2008. gada 4. ceturksnim (pēdējais periods, par kuru pieejami euro zonas kontu dati), kad pēc *Lehman Brothers* bankrota pastiprinājās finanšu satricinājums, nefinanšu sabiedrību pieeja uz tirgus instrumentiem balstītam finansējumam, t.sk. vērtspapīrošanai, bija būtiski traucēta. Rezultātā euro zonas nefinanšu sabiedrību ārējā finansējumā vēl vairāk pieauga MFI aizdevumu nozīme, attiecībai vidēji šajā periodā pārsniedzot 100% (pamatojoties uz darījumu gada apjomu), kas bija saistīts ar neto izteiksmē negatīvu darījumu apjomu citu finansēšanas instrumentu kategorijās. CFS aizdevumu nozīmes samazināšanās (aplūkojamā periodā – vidēji 1.5% no ārējā finansējuma), darījumu apjomam dažos ceturkšņos neto izteiksmē sasniedzot negatīvu rādītāju, acīmredzot bija saistīta ar nefinanšu sabiedrību aktivitātes mazināšanos vērtspapīrošanas jomā, iegūtos vērtspapīrus pārdodot, un sindicēto aizdevumu izsniegšanā finanšu satricinājuma laikā. Lai gan finanšu satricinājums negatīvi ietekmēja arī nefinanšu sabiedrību veiktās parāda vērtspapīru emisijas, darījumu apjoms pārsvarā saglabājās pozitīvs, lai gan samērā neliels (no 2007. gada 3. ceturkšņa līdz 2008. gada 4. ceturksnim to daļa vidēji sasniedza 7%). Kapitāla vērtspapīru iegādēm šajā periodā palielinoties un kapitāla vērtspapīru emisijām sarūkot, kapitāla vērtspapīru neto emisiju negatīvā vērtība ievērojami pieauga. Turklāt euro zonas nefinanšu sabiedrību "pārējā finansējuma" daļa vidēji samazinājās līdz 14%. No 2007. gada 3. ceturkšņa līdz 2008. gada 4. ceturksnim samazinājās gan nefinanšu sabiedrību savstarpējo tirdzniecības kredītu atlikums, kas notika paralēli ekonomiskās aktivitātes kritumam, gan atvasināto finanšu instrumentu pielietojums, ko ievērojami ietekmēja finanšu satricinājums.

ASV banku aizdevumu nozīme nefinanšu uzņēmumu ārējā finansējumā ir ievērojami mazāka nekā euro zonā (sk. C att.). 2000.–2008. gadā banku aizdevumi vidēji veidoja 14% no ASV nefinanšu uzņēmumu ārējā finansējuma. Salīdzinājumā ar euro zonu daudz lielāka nozīme ir nefinanšu uzņēmumu emitētajiem parāda vērtspapīriem (2000.–2008. gadā vidēji 31%), liecinot, ka atšķirībā no euro zonas finanšu sistēmas, kuras pamatā ir bankas, ASV finanšu sistēma daudz vairāk balstīta uz tirgus instrumentiem. Turklāt gados pirms finanšu satricinājuma ievērojami nozīmi ASV nefinanšu uzņēmumos ieguva aizdevumu vērtspapīrošana un sindicētie aizdevumi. Pirmkārt, par to liecina ar aktīviem nodrošināto vērtspapīru privāto emitentu aizdevumu īpatsvars (2007. gada 2. ceturksnī – 11%, bet 2000.–2008. gadā vidēji – 6%). Otrkārt, dažus gadus pirms finanšu satricinājuma pieauga "pārējā finansējuma", kas ietver arī nebanku aizdevumus nefinanšu uzņēmumiem, nozīme. Daļēji "pārējā finansējuma" būtiskā nozīme ASV nefinanšu uzņēmumu ārējā finansējumā var atspoguļot vērtspapīrošanas lielos apmērus, kas, iespējams, saistīts ar grāmatvedības standartiem, kuri salīdzinājumā ar euro zonu ļauj daudz vieglāk izslēgt aizdevumus no banku bilances (pārtraukt to atzīšanu), ja aizdevumus pārdod nebankām vērtspapīrošanas procesā, kā arī ar sindicētajiem aizdevumiem. Vienlaikus šādas euro zonas un ASV ārējā finansējuma atšķirības atspoguļo arī abu tautsaimniecības zonu atšķirīgo finanšu tirgus uzbūvi.

C attēls. ASV nefinanšu uzņēmumu finansējuma dalījums

(četrus ceturkšņu mainīgā darījumu summa; mljrd. ASV dolāru)

Avots: Federālo rezervju sistēmas Valde.

1) Komerčbankas, krājietādes un krājaizdevu sabiedrības.

2) Ar aktīviem nodrošinātu vērtspapīru privāto emitentu aizdevumi.

3) Akciju un citu kapitāla vērtspapīru neto emisijas mīnus akciju un citu kapitāla vērtspapīru neto iegādes.

4) Nav pieejams sīkākais dalījums.

Visbeidzot, sakarā ar kapitāla vērtspapīru iegādēm akciju atpirkšanas un uzņēmumu apvienošanās un pārņemšanas darījumu kontekstā ASV nefinanšu uzņēmumu kapitāla vērtspapīru emisijas aplūkojamā periodā bija negatīvas.

Tāpat kā euro zonā finanšu satricinājuma laikā banku aizdevumu nozīme ASV nefinanšu uzņēmumu ārējā finansējumā pieauga saistībā ar daudz grūtākiem apstākļiem uz tirgus instrumentiem balstīta finansējuma iegūšanai, t.sk. vērtspapīrošanas veikšanai. Banku aizdevumu attiecība pret nefinanšu uzņēmumu kopējo ārējo finansējumu 2008. gada 4. ceturksnī salīdzinājumā ar 2007. gada 3. ceturksni vidēji pieauga līdz 30% (2007. gada 2. ceturksnī – 18%). Aizstāšanas ietekme ASV visticamāk ir spēcīgāka nekā euro zonā, jo ASV nefinanšu sabiedrību emitēto parāda vērtspapīru nozīme ir lielāka salīdzinājumā ar euro zonas nefinanšu sabiedrību emitēto parāda vērtspapīru nozīmi. Turklāt šajā periodā būtiski saruka ar aktīviem nodrošināto vērtspapīru privāto emitentu izsniegto aizdevumu un "pārējā finansējuma" (pamatojoties uz darījumu gada apjomu) atlikums, atspoguļojot nozīmīgu tirgus apstākļu pasliktināšanos vērtspapīrošanas veikšanai un sindicēto aizdevumu izsniegšanai. 2008. gada nogalē nefinanšu uzņēmumu savstarpējo tirdzniecības kredītu atlikums tāpat kā euro zonā ievērojami samazinājās saistībā ar ekonomiskās aktivitātes kritumu. Visbeidzot, nefinanšu uzņēmumu veikto kapitāla vērtspapīru emisiju apjoms joprojām bija negatīvs, lai gan negatīvā vērtība nedaudz samazinājās, kas varētu būt saistīts ar mazāk labvēlīgiem apstākļiem akciju atpirkšanai un uzņēmumu apvienošanās un pārņemšanas darījumu veikšanai situācijā, kad pasliktinājusies uzņēmumu peļnītspēja.

Secinājums

Kopumā finanšu satricinājums būtiski ietekmējis nefinanšu sabiedrību ārējā finansējuma apmēru un sastāvu euro zonā un ASV. Abās tautsaimniecības zonās banku aizdevumu attiecība pret kopējo ārējo finansējumu pieauga, un to veicinājusi krasāka tirgus apstākļu pasliktināšanās uz tirgus instrumentiem balstīta finansējuma iegūšanai, īpaši vērtspapīrošanas veikšanai. Šī norise ASV, iespējams, bijusi spēcīgāka salīdzinājumā ar euro zonu, jo emitēto parāda vērtspapīru nozīme ASV ir lielāka, bet nosacījumi, lai pārstatu atzīt aizdevumus banku bilanci, – mazāk stingri.

FINANSIĀLAIS STĀVOKLIS

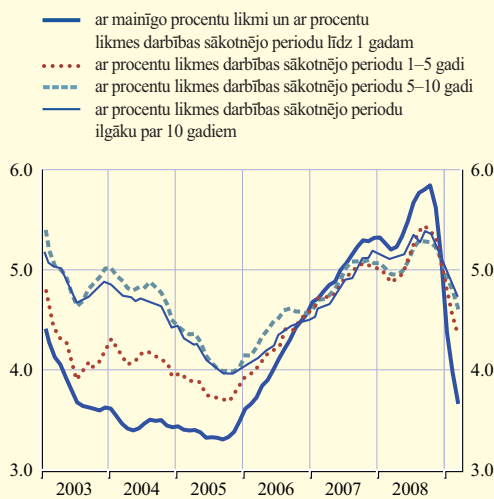
2009. gada 1. ceturksnī, nefinanšu sabiedrībām arvien aktīvāk emitējot parāda vērtspapīrus, bet bruto darbības rezultātiem un IKP samazinoties, vēl mazliet vairāk palielinājās uzņēmumu parāda attiecības pret IKP un bruto darbības rezultātiem rādītāji (sk. 33. att.). Atainojot vērīgo banku veiktās kreditēšanas pieauguma apstākļu un procentu likmju kritumu tirgū, nefinanšu sabiedrību procentu maksājumu slogs 2009. gada 1. ceturksnī samazinājās (sk. 34. att.). Kopumā augstais parāda līmenis un ar to saistītais augstais procentu maksājumu slogs padara nefinanšu sabiedrības ievainojamas šoku gadījumā nākotnē.

2.7. MĀJSAIMNIECĪBU SEKTORA FINANSĒJUMA PLŪSMAS UN FINANSIĀLAIS STĀVOKLIS

2009. gada 1. ceturksnī mājsaimniecību finansēšanas nosacījumus raksturoja ievērojams banku aizdevumu procentu likmju kritums, kā arī stingrības mazināšanās, izvirzot kreditēšanas nosacījumus. Mājsaimniecību kreditēšanas dinamika vēsturiskā skatījumā bija īpaši vāja, tāpēc parāda līmenis stabilizējās, bet procentu maksājumu slogs kļuva vieglāks. Šīs kreditēšanas tālāka samazināšanās atbilst mājokļu tirgus dinamikas spēcīgajai lejupslīdei, kā arī ekonomiskās aktivitātes apsīkumam un nedrošībai par ienākumu perspektīvu.

35. attēls. MFI mājsaimniecībām mājokļa iegādei izsniegto aizdevumu procentu likmes

(gadā, %; izņemot maksas; jauno darījumu procentu likmes)

Avots: ECB.

FINANSĒŠANAS NOSACĪJUMI

2009. gada 1. ceturksnī vēl vairāk samazinoties galvenajām ECB procentu likmēm, MFI mājsaimniecībām mājokļa iegādei izsniegto gan īstermiņa, gan ilgtermiņa aizdevumu procentu likmes turpināja strauji kristies (sk. 35. att.). Tomēr šī tendence bija raksturīgāka aizdevumiem ar mainīgo procentu likmi un ar procentu likmes darbības sākotnējo periodu līdz 1 gadam. 2009. gada martā šādu aizdevumu procentu likme salīdzinājumā ar 2008. gada oktobra rekordaugsto līmeni samazinājās par 220 bāzes punktiem un sasniedza 2006. gada 1. ceturksnī fiksēto līmeni. Tā kā īstermiņa procentu likmes kritās straujāk, mājokļa iegādei izsniegto aizdevumu termiņstrukturā mainījās un procentu likmju starpība aizdevumiem ar ilgu (t.i., ilgāku par 10 gadiem) un īsu (t.i., līdz 1 gadam) procentu likmes darbības sākotnējo periodu atkal bija pozitīva.

2009. gada 1. ceturksnī samazinājās arī MFI izsniegto patēriņa kredītu procentu likmes, taču ievērojami mazāk. Lai gan plašs, arī šis kritums tomēr bija lielāks īstermiņa procentu likmēm (t.i., procentu likmes aizdevumiem ar mainīgo procentu likmi un procentu likmes darbības sākotnējo periodu līdz 1 gadam), un tāpēc tās mēdza būt zemākas nekā ilgtermiņa procentu likmes (t.i., procentu likmes aizdevumiem ar procentu likmes darbības sākotnējo periodu ilgāku par 5 gadiem). Taču tik un tā procentu likmes aizdevumiem ar procentu likmes darbības sākotnējo periodu 1–5 gadi bija ievērojami zemākas nekā pārējiem patēriņa kredītiem.

2009. gada 1. ceturksnī turpināja augt no jauna mājokļa iegādei izsniegtu aizdevumu īstermiņa procentu likmju un salīdzināma termiņa tirgus procentu likmju starpības. Toties ilgtermiņa procentu likmju starpība nedaudz saruka. Patēriņa kredītu procentu likmju starpības visās termiņu grupās 2009. gada 1. ceturksnī turpināja augt. Kopumā šo starpību augstais līmenis norāda, ka vēl turpinās MFI mājsaimniecībām izsniegto aizdevumu procentu likmju korekcija attiecībā pret tirgus procentu likmju kritumu pēc galveno ECB procentu likmju spēja samazinājuma. Korekcijas temps kopumā atbilst pagātnē novērotajām tendencēm.

Banku veiktās kreditēšanas 2009. gada aprīļa apsekojums liecina, ka 2009. gada 1. ceturksnī nedaudz samazinājies to banku īpatsvars, kuras izvirzījušas stingrākus kreditēšanas nosacījumus gan aizdevumiem mājokļa iegādei, gan patēriņa kredītiem un citiem aizdevumiem. Vēl stingrāku nosacījumu izvirzīšana izpaudās galvenokārt kā pievienotās procentu likmes paaugstināšana, īpaši to attiecinot uz riskantākiem mājokļa iegādei izsniegto aizdevumu kredītiem. Mazāka nozīme nekā iepriekšējā ceturksnī bija stingrāku ar cenu nesaistītu nosacījumu izvirzīšanai, piemēram, aizdevuma summas attiecības pret nodrošinājuma vērtību rādītājam vai nodrošinājuma prasībām. Mājsaimniecībām visu veidu izsniegto aizdevumu stingrākus kreditēšanas nosacījumus joprojām noteica svarīgs faktors, proti, vispārējās ekonomiskās aktivitātes prognožu pasliktināšanās. Mājokļa iegādei izsniegtajiem aizdevumiem to vēl papildināja raizes par mājokļu tirgus perspektīvu. Patēriņa un pārējiem kredītiem nozīmīgi faktori, kā to norādīja bankas, bija arī patērētāju kredīspējas vājināšanās, kā arī prasītā nodrošinājuma risks. Attiecībā uz abu kategoriju aizdevumiem tika atzīts,

ka būtiski mazinājusies resursu cenas un bilances rādītāju ierobežojumu loma.

FINANSĒJUMA PLŪSMAS

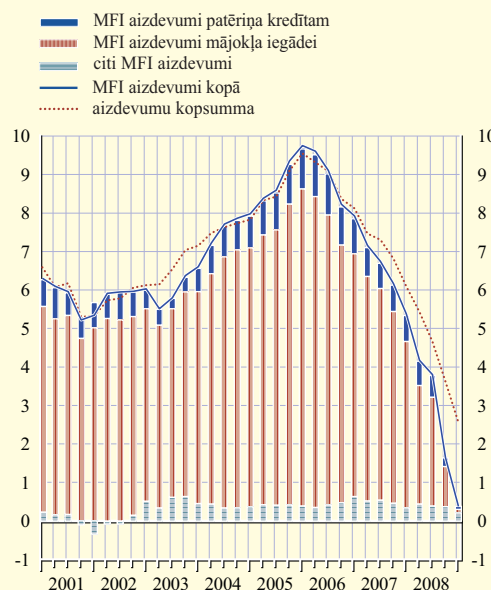
2008. gada 4. ceturksnī (pēdējais periods, par kuru pieejami euro zonas integrēto kontu dati) mājaisniecību kreditēšanas kopējais gada pieauguma temps samazinājās līdz 3.6% (iepriekšējā ceturksnī – 4.7%). Mājaisniecību kreditēšanas temps kopumā saruka lēnāk nekā MFI veiktās kreditēšanas temps, jo ne-MFI mājaisniecībām izsniegto aizdevumu kāpums, kaut arī nedaudz samazinājās, 2008. gada 4. ceturksnī joprojām bija straujš – 14.4% (iepriekšējā ceturksnī – 15.7%). Taču straujais pieaugums lielā mērā atspoguļo nevis ne-MFI no jauna izsniegtos aizdevumus, bet gan vērtspapīrošanas darbības, vērtspapīrus pārdodot, ietekmi, kad kredīti par tādiem vairs netiek atzīti un tāpēc tos izslēdz no MFI bilancēm un pēc tam grāmato kā aizņēmumus no CFS. 2008. gada 4. ceturksnī šāda darbība izpaudās īpaši aktīvi. Dati par MFI aizdevumiem liecina par mājaisniecību kreditēšanas tempa tālāku samazināšanās tendenci 2009. gada 1. ceturksnī (sk. 36. att.).

MFI mājaisniecībām izsniegto aizdevumu atlikums 2009. gada aprīlī bija aptuveni tāds pats kā pirms gada – gada pieauguma temps bija tikai 0.1% (2009. gada 1. ceturksnī – 0.9%; 2008. gada 4. ceturksnī – 2.8%). Īstermiņa dinamika, ko mēra ar uz gadu attiecināto 3 mēnešu pieauguma tempu, aprīlī joprojām bija negatīva. Taču, ņemot vērā efektu, ko rada aizdevumu izslēgšana no MFI bilancēm, tos vērtspapīrojot (euro zonā tas galvenokārt skar aizdevumus mājokļa iegādei), mēneša aizdevumu neto plūsma mājaisniecībām joprojām, iespējams, bijusi pozitīva, taču visai nedaudz. Kaut arī pēdējos mēnešos MFI veiktās mājaisniecību kreditēšanas gada pieauguma temps samazinājās atbilstoši kopš 2006. gada sākuma novērotajai tendencei, tomēr pašreizējais pieauguma temps ir krietni zem 2001. gada 4. ceturkšņa zemākās atzīmes. Šī gausā kreditēšanas dinamika saskan ar mājokļu tirgus dinamikas tālāku būtisku kritumu, ekonomiskās aktivitātes vājināšanos un ienākumu perspektīvas nenoteiktību. Šie faktori jāskata kopsakarībā, ņemot vērā, ka kopumā mājaisniecību parāda līmenis ir augstāks nekā iepriekšējo ciklu laikā, kas varētu liecināt par to, ka vismaz daļai no mājaisniecību sektora, iespējams, nāksies samazināt aizņemto līdzekļu īpatvaru. Vienlaikus banku veiktās kreditēšanas 2009. gada aprīļa apsekojums rāda, ka aizdevumu pieejamību mājaisniecībām varētu būt ietekmējuši ar banku sektora stāvokli saistīti apsvērumi, piemēram, bilances rādītāju noteikti ierobežojumi.

MFI mājaisniecībām izsniegto kredītu gada pieauguma tempa kritums atspoguļo gan mājokļa iegādei izsniegto aizdevumu, kas ir mājaisniecībām izsniegto aizdevumu lielākais apakškomponents, gan patēriņa kredītu dinamiku. Aprīlī mājokļa iegādei izsniegto aizdevumu gada pieauguma temps kļuva negatīvs (–0.2%; 2009. gada 1. ceturksnī – 0.7%; 2008. gada 4. ceturksnī – 2.9%). Aprīlī negatīvs kļuva arī patēriņa kredītu gada pieauguma temps (–0.4%; 2009. gada

36. attēls. Mājaisniecībām izsniegto aizdevumu kopapjoms

(gada pārmaiņas, %, devums, procentu punktos; ceturkšņa beigās)

Avots: ECB.

Piezīmes. Aizdevumu kopsumma ietver visu institucionālo sektoru mājaisniecībām izsniegtos aizdevumus, t.sk. pārējā pasaulē. 2009. gada 1. ceturksnī mājaisniecībām izsniegto aizdevumu kopsumma aplēsta, izmantojot monetārās un banku statistikas informāciju par darījumiem. Informāciju par MFI izsniegto aizdevumu un aizdevumu kopsummas pieauguma tempu aprēķinu atšķirībām sk. attiecīgajās tehniskajās piezīmēs.

1. ceturksnī – 1.3%; 2008. gada 4. ceturksnī – 3.2%).

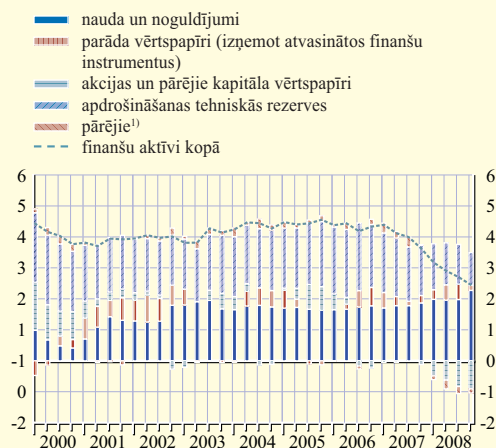
Attiecībā uz euro zonas mājsaimniecību sektora bilances aktīviem kopējo finanšu ieguldījumu gada pieauguma temps, turpinot kopš 2007. gada novēroto samazinājuma tendenci, 2008. gada 4. ceturksnī kritās līdz 2.4% (iepriekšējā ceturksnī – 2.7%; sk. 37. att.). To galvenokārt noteica ieguldījumu akcijās un pārējos kapitāla vērtspapīros realizācijas apjoma pieaugums, kā arī sarukušais parāda vērtspapīru un apdrošināšanas tehnisko rezervju uzkrātais atlikums. Toties mājsaimniecību ieguldījums naudā un noguldījumos joprojām bija stabils, apliecinot, ka 2008. gada beigās valdošās lielās nenoteiktības un uzticības krituma apstākļos priekšroka tiek dota drošiem un likvīdiem aktīviem. Ieguldījumi šajos aktīvos veidoja ap 90% no mājsaimniecību finanšu ieguldījumu gada pieauguma tempa.

FINANSIĀLAIS STĀVOKLIS

Mazinoties mājsaimniecību kreditēšanai, pēdējos ceturkšņos mājsaimniecību parāda līmenis stabilizējies. Mājsaimniecību parāda attiecība pret rīcībā esošajiem ienākumiem kopš 2008. gada 1. ceturkšņa bijusi aptuveni 93% un 2009. gada 1. ceturksnī varētu būt palikusi nemainīga (sk. 38. att.). Tāpat arī, domājams, mājsaimniecību parāda attiecība pret IKP 2009. gada 1. ceturksnī pamatā nav mainījiesies un ir 61% (pēc neliela kāpuma 2008. gadā). Lielākas pārmaiņas notikušas ar mājsaimniecību sektora procentu maksājumu slogu, kas 2009. gada 1. ceturksnī varētu būt vēl vairāk samazinājies (līdz 3.5% no rīcībā esošajiem ienākumiem; 2008. gada 4. ceturksnī – 3.8%). Tas atspoguļo procentu likmju krituma ietekmi, īpaši aizdevumiem ar mainīgo procentu likmi.

37. attēls. Mājsaimniecību finanšu ieguldījumi

(gada pārmaiņas, %; devums, procentu punktos)

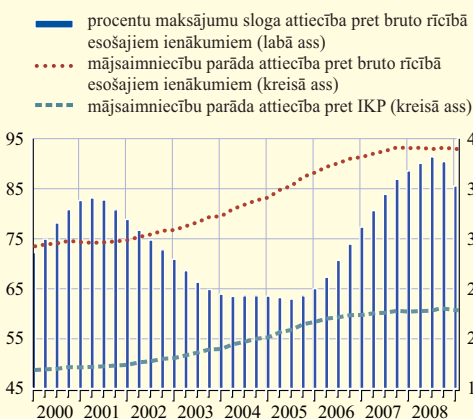

Avoti: ECB un Eurostat.

1) Ietver aizdevumus, pārējos debitoru parādus un atvasinātos finanšu instrumentus.

38. attēls. Mājsaimniecību parāds un procentu maksājumi

(%)

Avoti: ECB un Eurostat.

Piezīmes. Mājsaimniecību parāds ietver visu institucionālo sektoru mājsaimniecībām izsniegtos aizdevumus, t.sk. pārējā pasaulē. Procentu maksājumi neietver mājsaimniecību finansējuma izmaksas pilnībā, jo nav iekļautas komisijas maksas par finanšu pakalpojumiem. Dati par pēdējo ceturksni daļēji ir aplēses.

3. CENAS UN IZMAKSAS

Saskaņā ar Eurostat ātro aplēsi euro zonas SPCI gada inflācija maijā saruka līdz 0.0% (aprīlī – 0.6%). Turpmāka inflācijas pazemināšanās tika pilnībā paredzēta, un tā galvenokārt atspoguļo bāzes efektus, kurus izraisīja krasas preču cenu svārstības pasaulē pēdējos 12 mēnešos. Arvien skaidrāk vērojamas pazīmes, ka inflācijas spiediena samazināšanās ir plašāka. Saskaņā ar pieejamiem datiem straujajam inflācijas kritumam līdz šim nav atbilstoša salīdzināma darbaspēka izmaksu sarukuma. Vienošanās ceļā noteiktās darba samaksas gada pieauguma temps 2009. gada 1. ceturksnī salīdzinājumā ar 2008. gada pēdējo ceturksni (3.6%) joprojām bija augsts (3.2%).

Bāzes efektu dēļ paredzams, ka gada inflācija turpinās sarukt un nākamajos mēnešos īslaicīgi būs negatīva, bet 2009. gada beigās atkal kļūs pozitīva. Tālākā nākotnē gaidāms, ka cenu un izmaksu dinamika joprojām būs lēna, ņemot vērā, ka euro zonā un citur turpinās pieprasījuma pavājināšanās. Saskaņā ar Eurostat speciālistu 2009. gada jūnija iespēju aplēsēm euro zonas SPCI gada inflācija 2009. gadā būs 0.1–0.5% un 2010. gadā – 0.6–1.4%. Ar šīm iespēju aplēsēm saistītie riski kopumā ir līdzsvaroti.

3.1. PATĒRIŅA CENAS

Euro zonai kopš 2008. gada vasaras beigām raksturīgs straujš inflācijas samazināšanās process, ko galvenokārt veicinājis euro zonas SPCI enerģijas un pārtikas komponenta krasais kritums. 2008. gada jūlijā sasniedzot rekordaugstu līmeni (4.0%), kopējā SPCI inflācija kopš tā laika vienmērīgi samazinājusies. Saskaņā ar Eurostat ātro aplēsi euro zonas SPCI gada inflācija maijā saruka līdz viszemākajam līmenim kopš EMS sākuma (0.0%; aprīlī – 0.6%; sk. 6. tabulu). Lai gan SPCI sīkāka dalījuma oficiālās aplēses maijam vēl nav publiskotas, pieejamā informācija liecina, ka enerģijas cenu komponents pagājušajā mēnesī mazinājis SPCI gada inflāciju bāzes efekta būtiskās lejupvērstās ietekmes dēļ, neraugoties uz jēlnaftas cenas neseno pieaugumu. Paredzams, ka euro zonas kopējās SPCI inflācijas gada pārmaiņu temps kļūs negatīvs un dažus mēnešus būs zemāks par nulli, pirms tas atkal palielināsies galvenokārt saistībā ar SPCI enerģijas komponenta bāzes efektiem.

6. tabula. Cenu dinamika

(gada pārmaiņas, ja nav norādīts citādi; %)

	2007	2008	2008 Dec.	2009 Janv.	2009 Febr.	2009 Marts	2009 Apr.	2009 Maijs
SPCI un tā komponenti								
Kopējais indekss ¹⁾	2.1	3.3	1.6	1.1	1.2	0.6	0.6	0.0
Enerģija	2.6	10.3	-3.7	-5.3	-4.9	-8.1	-8.8	-
Neapstrādātā pārtika	3.0	3.5	2.8	2.6	3.3	2.4	1.6	-
Apstrādātā pārtika	2.8	6.1	3.5	2.7	2.0	1.6	1.2	-
Neenerģijas rūpniecības preces	1.0	0.8	0.8	0.5	0.7	0.8	0.8	-
Pakalpojumi	2.5	2.6	2.6	2.4	2.4	1.9	2.5	-
Citi cenu rādītāji								
Ražotāju cenas rūpniecībā	2.7	5.9	1.2	-0.6	-1.6	-2.9	-4.6	-
Naftas cenas (euro par barelu)	52.8	65.9	32.1	34.3	34.6	36.5	39.0	42.8
Neenerģijas preču cenas	9.2	4.4	-17.1	-20.7	-24.5	-24.9	-19.5	-18.7

Avoti: Eurostat, HSEI un ECB aprēķini, kuru pamatā ir Thomson Financial Datastream dati.

1) SPCI inflācija 2009. gada maijā ir Eurostat ātrā aplēse.

Pretstatā kopējās SPCI inflācijas tendencēm SPCI (izņemot enerģiju un visu pārtiku) gada pārmaiņu temps kopš 2007. gada sākuma joprojām bijis stabils, neraugoties uz nozīmīgām makroekonomiskās vides pārmaiņām. 2009. gada aprīlī (pēdējā mēnesī, par kuru pieejami dati) tas bija tuvs pēdējo divu gadu vidējiem rādītājiem. Kopumā pamatinflācijas rādītāji, kas neietver: 1) enerģiju vai 2) neapstrādāto pārtiku un enerģiju, vai 3) visu pārtiku un enerģiju, pēdējos mēnešos sarukuši daudz mazāk, sasniedzot līmeni, kas vēsturiskā perspektīvā nav īpaši zems. 4. ielikumā sīkāk analizēta euro zonas pamatinflācijas rādītāju dinamika.

4. ielikums

ATSEVIŠĶU PAMATINFLĀCIJAS RĀDĪTĀJU JAUNĀKĀS TENDENCES EURO ZONĀ

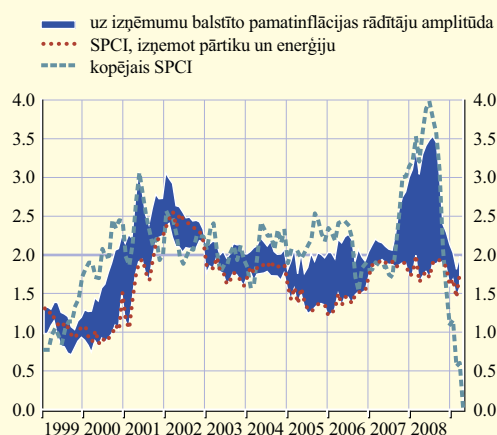
Kopš 2008. gada jūlija euro zonā bija vērojama kopējās SPCI inflācijas gada pārmaiņu tempa krasa palēnināšanās. Šo sarukumu izraisījis galvenokārt būtiskais naftas un citu preču cenu kritums. Lai koncentrētu uzmanību uz vidēja termiņa cenu tendencēm un vispārējo cenu dinamiku noteicošo spēku raksturu un avotiem, nevis uz šīs spēcīgās preču cenu attīstības ietekmi, ir lietderīgi apsvērt pamatinflācijas rādītājus. Šajā ielikumā aplūkotas dažu bieži izmantotu pamatinflācijas rādītāju jaunākās attīstības tendences.

Ekonomiskajā literatūrā ieteikti dažādi pamatinflācijas rādītāju veidi.¹ Viens no šādiem bieži izmantotiem rādītāju kopumiem neietver dažus SPCI posteņus. Šos rādītājus var klasificēt divās grupās: pastāvīgie uz izņēmumu balstītie rādītāji (kuros vienmēr neietver vienus un tos pašus komponentus, piemēram, SPCI, izņemot pārtiku un enerģiju) un statistiskie uz izņēmumu balstītie rādītāji (kuros jebkurā laikā netiek iekļauti ārpus noteiktām robežām esošie rādītāji; tādi ir, piemēram, koriģētie vidējie rādītāji).²

Pēdējā laikā vērojamas būtiskas kopējās SPCI inflācijas un uz izņēmumu balstīto pamatinflācijas rādītāju attīstības atšķirības (sk. A att. un tabulu). Pēc tam, kad 2008. gada jūlijā kopējā SPCI inflācija sasniedza rekordaugstu līmeni (4.0%), tā būtiski samazinājusies (2009. gada martā un aprīlī – 0.6%). Saskaņā ar *Eurostat* aplēsēm 2009. gada maijā tā bija 0.0%. Arī aplūkotie pamatinflācijas rādītāji salīdzinājumā ar 2008. gada vasarā novērotajiem rekordaugstajiem

A attēls. Euro zonas pamatinflācijas rādītāji

(gada pārmaiņas, %)

Avoti: *Eurostat* un ECB aprēķini.

Piezīme. Uz izņēmumu balstīto pamatinflācijas rādītāju amplitūda ietver SPCI, izņemot enerģiju, SPCI, izņemot neapstrādāto pārtiku un enerģiju, SPCI, izņemot pārtiku un enerģiju, par 10% koriģēto vidējo rādītāju, par 30% koriģēto vidējo rādītāju un svērto medānu.

1 Paminflācijas jēdziens, lai gan intuitīvi pievilcīgs ilgāka termiņa cenu tendences un cenu dinamiku noteicošo spēku rakstura un avotu noteikšanas un atspoguļošanas veids, praktiskā lietojumā ir neskaidra koncepcija. Stikāku informāciju sk. 2001. gada jūlija "Mēneša Biļetena" rakstā *Measures of underlying inflation in the euro area* ("Euro zonas valstu pamatinflācijas rādītāji").

2 Uz izņēmumu balstītos rādītājus aprēķina, neietverot indeksā atsevišķu noteiktu posteņu cenas, jo tās tiek uzskatītas par īpaši svārstīgām. Pastāvīgie uz izņēmumu balstītie rādītāji neietver noteiktus SPCI komponentus, savukārt statistiskie uz izņēmumu balstītie rādītāji neietver lielākās un mazākās cenu pārmaiņas. Tāpēc statistiskajos rādītājos neietverto preču un pakalpojumu kopums dažādos laikos var atšķirties.

Euro zonas pamatinflācijas rādītāji

(gada pārmaiņas; %)

	2007	2008	2008 Janv.	2009 Febr.	2009 Marts	2009 Apr.	2009 Maijs
SPCI inflācija ¹⁾	2.1	3.3	1.1	1.2	0.6	0.6	0.0
Atsevišķi pamatinflācijas rādītāji							
Pastāvīgie uz izņēmumu balstītie rādītāji							
SPCI, izņemot enerģiju	1.5	2.5	1.8	1.8	1.6	1.7	.
SPCI, izņemot neapstrādāto pārtiku un enerģiju	2.0	2.4	1.8	1.7	1.5	1.7	.
SPCI, izņemot pārtiku un enerģiju	1.9	1.8	1.6	1.7	1.4	1.8	.
Statistiskie uz izņēmumu balstītie rādītāji							
Koriģētais vidējais (10%)	2.2	3.1	1.8	1.9	1.6	1.6	.
Koriģētais vidējais (30%)	2.2	2.7	2.1	2.0	1.8	1.9	.
Svērtais vidējais	2.2	2.5	2.1	2.0	1.8	2.0	.

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

Piezīme. Statistiskie uz izņēmumu balstītie rādītāji neietver noteiktu cenu procentuālo pārmaiņu daļu, kas atrodas starp mēneša mazākajām vai lielākajām pārmaiņām (skaitliskā izteiksmē). Piemēram, par 10% koriģētais vidējais neietver SPCI komponentu svērtā sadalījuma vismazākās cenu pārmaiņas 5% apmērā un vislielākās pārmaiņas 5% apmērā.

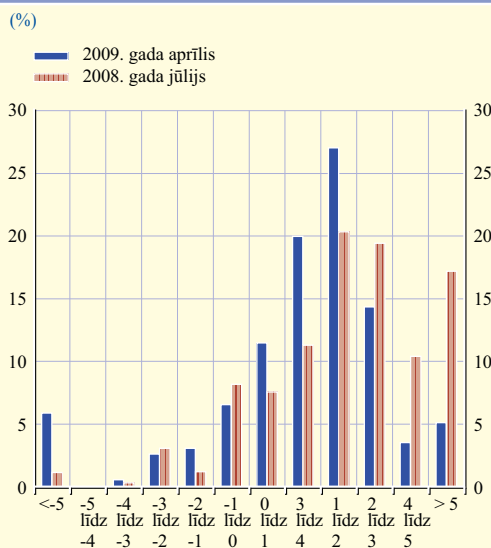
1) SPCI inflācija 2009. gada maijā atbilst Eurostat ātrajai aplēsei.

līmeņiem kopumā samazinājušies, taču lēnākā tempā, sasniedzot līmeni, ko vēsturiskā skatījumā nevar uzskatīt par īpaši zemu. 2009. gada aprīlī tie svārstījās šaurā amplitūdā (1.6–2.0%), t.i., nozīmīgi pārsniedza kopējo SPCI inflāciju. Šāda liela kopējās inflācijas un pamatinflācijas rādītāju negatīva starpība iepriekš nav novērota un varētu būt skaidrojama ar SPCI konkrēto komponentu un posteņu, piemēram, pārtikas un enerģijas, samērā neraksturīgo attīstību.

Enerģijas un pārtikas komponentu īpašo nozīmi vislabāk atspoguļo SPCI (izņemot enerģiju un visu pārtiku, t.i., gan neapstrādāto, gan apstrādāto pārtiku) gada pārmaiņu tempa attīstības analīze. Šis pamatinflācijas rādītājs parasti nosaka pamatinflācijas rādītāju amplitūdas apakšējo robežu. 2007. un 2008. gadā tas bija samērā stabils, tādējādi neatspoguļojot citu pamatinflācijas rādītāju attīstības tendenci. Tas skaidri liecina, cik svarīga nozīme kopējās SPCI inflācijas attīstībā līdztekus enerģijas cenu pārmaiņām ir apstrādātās pārtikas cenu pārmaiņām. Tas, ka SPCI inflācija, izņemot 1) enerģiju vai 2) neapstrādāto pārtiku un enerģiju, vai 3) visu pārtiku un enerģiju, pēdējos mēnešos bijusi samērā līdzīgā līmenī, rāda, ka pārtikas cenu pārmaiņas pašlaik nav viens no gada inflācijas īstermiņa dinamikas noteicošajiem faktoriem, bet enerģijas cenām joprojām ir svarīga nozīme daļēji arī bāzes efektu dēļ.

Statistiskie uz izņēmumu balstītie rādītāji simetriski no SPCI komponentu sadalījuma izslēdz visaugstākās un viszemākās vērtības.

B attēls. SPCI posteņu gada pārmaiņu tempa sadalījums

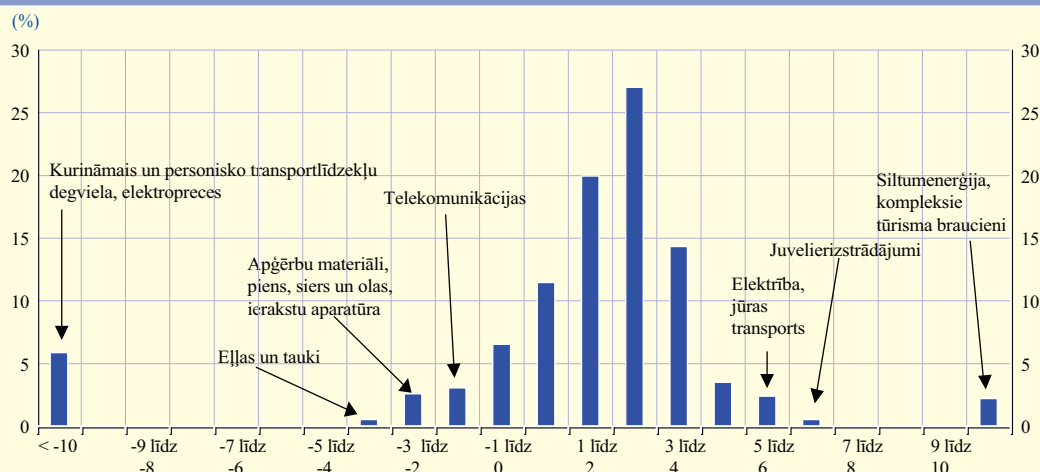
Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

Piezīmes. Attēlā atspoguļots 93 SPCI posteņu (kas svērti saskaņā ar to īpatsvaru izdevumos) cenu gada pārmaiņu tempa sadalījums 2008. gada jūlijā un 2009. gada aprīlī. Katrs stabiņš ataino to SPCI posteņu daļu, kuru gada pārmaiņu temps ietilpst attiecīgajā amplitūdā.

Tādējādi kopš 2008. gada vidus vērojams šo rādītāju sarukums, kas atbilst pastāvīgo uz izņēmumu balstīto rādītāju samazinājumam, liecina, ka SPCI sadalījums pavirzījies pa kreisi, t.i., zemas inflācijas virzienā. Šis inflācijas sarukuma process skaidri vērojams, salīdzinot visu 93 SPCI posteņu gada pārmaiņu tempa svērtu sadalījumu 2008. gada jūlijā un 2009. gada aprīlī (sk. B att.). 2008. gada jūlijā, kad preču cenu šoks visspēcīgāk ietekmēja kopējo inflāciju, šā sadalījuma lielākajā daļā (gandrīz 70%) gada pārmaiņu temps bija virs 2%, bet 17% – virs 5%. Turpretī aptuveni 14% svērtu posteņu šis temps bija zemāks par 0%. Aprēķinot par 30% koriģēto vidējo rādītāju, kura svērtajā sadalījumā netiek ietverti 15% lielāko cenu pārmaiņu un 15% mazāko cenu pārmaiņu, aprēķinā netika ietverti posteņi, kuru pārmaiņu temps bija virs 5%, un visi posteņi ar negatīvu pārmaiņu tempu. 2009. gada aprīlī tikai pusei SPCI posteņu (kuri svērti saskaņā ar to īpatsvaru izdevumos) gada pārmaiņu temps bija virs 2% un tikai 5% posteņu – virs 5%. Aptuveni 18.5% posteņu pārmaiņu temps bija zemāks par 0%. Aprēķinot par 30% koriģēto vidējo rādītāju 2009. gada aprīlim, attiecīgi netika izslēgti ne visi posteņi ar negatīvu pārmaiņu tempu sadalījuma apakšējā daļā, ne arī visi posteņi sadalījuma augšējā daļā, kuru pārmaiņu temps pārsniedza 3%. Lai gan posteņu ar negatīvu gada pārmaiņu tempu īpatsvars pašlaik ir lielāks nekā vēsturiskais vidējais īpatsvars (13%) 1999.–2008. gadā, nav nekādu norāžu, ka norisinātos vispārēja cenu pazemināšanās.

Vērojamā sadalījuma pārbīde zemākas inflācijas virzienā galvenokārt atspoguļo iepriekšējā preču cenu kāpuma tiešās ietekmes mazināšanos un ar to saistītās netiešās ietekmes pakāpenisku izzušanu. Tādējādi sadalījuma pārbīde skaidrojama galvenokārt ar dažu konkrētu preču relatīvo cenu pārmaiņu ietekmes sarukumu. Sīkāk aplūkojot sadalījumu 2009. gada aprīlī (sk. C att.), vērojams, ka posteņi ar būtisku negatīvu gada pārmaiņu tempu galvenokārt ir tie posteņi, kuri tieši saistīti ar naftas cenu pārmaiņām (šķidrā degviela, kas ietver kurināmo mājokļu apkurei un personīgo transportlīdzekļu degvielu). Sakarā ar iepriekšējo lauksaimniecības produktu cenu kāpumu un ar to saistīto bāzes efektu korekcijām pie posteņiem, kuru gada pārmaiņu temps bija zemāks par 0%, piederēja arī daži pārtikas posteņi (eļļa un taukvielas, piens, olas un siers). Turklāt daži posteņi, piemēram, personālie datori, audio un foto aparātūra (ko kopā dēvē par elektroprecēm) un ierakstu aparātūra atradās sadalījuma apakšējā daļā. Šos posteņus ietekmē spēcīga konkurence, kā arī būtisks

C attēls. SPCI posteņu gada pārmaiņu tempa sadalījums 2009. gada aprīlī

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

Piezīmes. Attēlā atspoguļots 93 SPCI posteņu (kas svērti saskaņā ar to īpatsvaru izdevumos) cenu gada pārmaiņu tempa sadalījums 2009. gada aprīlī. Katrs stabiņš ataino to SPCI posteņu daļu, kuru gada pārmaiņu temps ietilpst attiecīgajā amplitūdā.

tehniskais progress un kvalitātes uzlabojumi, un to atspoguļo pastāvīgais relatīvo cenu kritums. Sadalījuma augšējā daļā 2009. gada aprīlī atradās posteņi, kurus joprojām ietekmē iepriekšējais preču, piemēram, siltumenerģijas un elektrības, kā arī juvelierizstrādājumu, cenu kāpums. Taču šī statistiskā analīze, kas koncentrējas uz 2009. gada aprīļa datiem, neatklāj to, ka šo posteņu gada pārmaiņu temps pēdējos mēnešos pakāpeniski krities sakarā ar piegādes ķēdes spiediena mazināšanos. Turpretī neiekļautais postenis – kompleksie tūrisma braucieni – atspoguļo tikai idiosinkrātisko kalendāro ietekmi, kas saistīta ar to, ka Lieldienas 2009. gadā (un attiecīgi ar brīvdienām saistītās uzņēmējdarbības kulminācija) salīdzinājumā ar 2008. gadu bija vēl. Tam bija augšupvērsta ietekme uz 2009. gada aprīļa komplekso tūrisma braucienu cenu salīdzinājumu ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu. Jāatzīmē, ka sadalījuma lielāko daļu (virs 70%) aprīlī veidoja pārmaiņas 0–4% robežās.

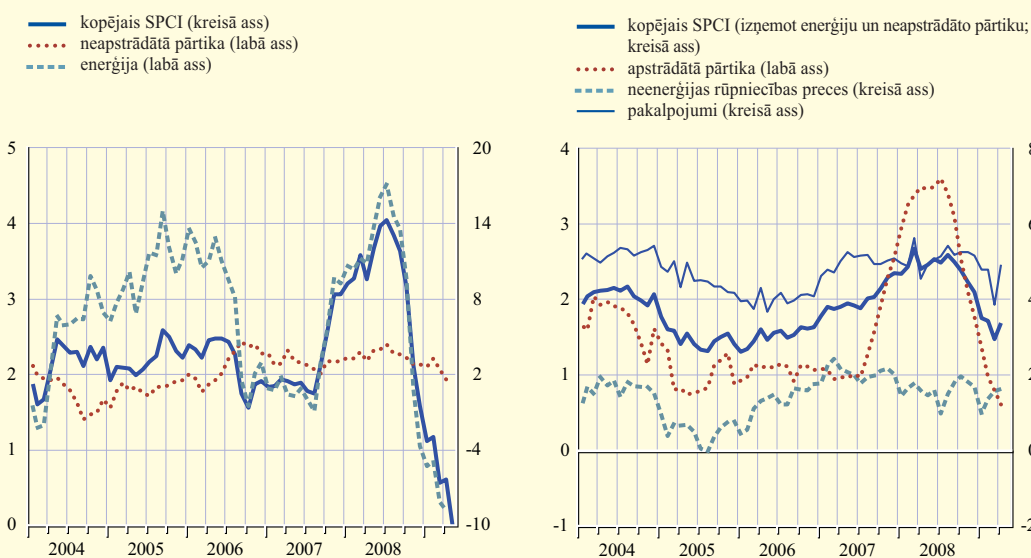
Kopumā var secināt, ka pēdējos mēnešos bieži izmantotie pamatinflācijas rādītāji bijuši līmenī, kas liecina, ka SPCI inflācijas vidēja termiņa tendence lielākoties atbilst Padomes mērķim nodrošināt, lai SPCI inflācija vidējā termiņā nepārsniegtu 2%, tomēr būtu tuvu šai robežai. Šajā periodā ļoti zemo kopējo inflāciju lielā mērā noteica dažu konkrētu preču relatīvo cenu pārmaiņu ietekmes mazināšanās. Tomēr pamatinflācijas rādītāji nevar sniegt visaptverošu ieskatu par inflācijas spiedienu vidējā termiņā, un tie jāpapildina ar citiem pieejamiem datiem. Turklāt tie ne vienmēr ļauj prognozēt nākotnē gaidāmās inflācijas tendences. Tomēr tas, ka pašlaik to līmenis būtiski pārsniedz kopējo SPCI inflāciju, īpaši neliecina par vispārēja cenu krituma veidošanos. To apstiprina arī 93 SPCI posteņu, kas svērti saskaņā ar to īpatsvaru izdevumos, gada pārmaiņu tempa sadalījums aprīlī, kas rāda, ka gada cenu kritums lielākoties notiek dažās viegli identificējamās grupās, konkrēti, ar naftu saistītajos posteņos vai noteiktos IT preču veidos.

Sektoru līmenī preču cenu pārmaiņas pasaulē izraisījušas euro zonas SPCI inflācijā atspoguļoto enerģijas un pārtikas komponentu svārstības. SPCI enerģijas komponenta gada pārmaiņu temps 2009. gada aprīlī saruka līdz –8.8% (2008. gada jūlijā – 17%; sk. 39. att.). Šo kritumu, sākot ar pagājušo vasaru, noteica jēlnaftas cenu straujš samazinājums un ar jēlnaftas cenu kraso kāpumu līdz 2008. gada vidum saistītie lejupvērstie bāzes efekti, kas ietekmējuši SPCI inflācijā atspoguļotā enerģijas komponenta tendences. Enerģijas cenu inflācijas kritumu galvenokārt noteica būtisks tādu SPCI komponentu (automobiļu degvielas, dīzeļdegvielas un kurināmā degvielas) cenu samazinājums, kas cieši saistīti ar jēlnaftas cenām pasaulē. Tomēr šo komponentu cenu pārmaiņas ietekmē arī šķidrā kurināmā (automobiļu degvielas, dīzeļdegvielas un kurināmā degvielas) attīrīšanas izmaksu svārstības. Kopš 2009. gada sākuma dīzeļdegvielas attīrīšanas izmaksas būtiski samazinājušās, bet pēdējā laikā degvielas peļņas maržas nedaudz pieaugušas. Tajā pašā laikā SPCI enerģijas, kas nav iegūta no naftas, komponentu (piemēram, elektrības un gāzes) gada kāpuma tempa kritums, kas parasti atspoguļo reakcijas uz jēlnaftas cenu pārmaiņām nobīdi, arī veicinājis enerģijas cenu inflācijas sarukumu euro zonas valstīs.

Euro zonas SPCI apstrādātās pārtikas komponenta gada kāpuma temps attīstījās ļoti līdzīgi enerģijas komponenta pieauguma tempam. Augstāko līmeni tas sasniedza 2008. gada vasarā, kad arī pārtikas preču cenas pasaulē bija rekordaugstas, bet kopš tā laika tas strauji mazinājies, aprīlī sarūkot līdz 1.2%. Neapstrādātās pārtikas cenas arī pazeminājušās pēc pagājušā gada vidū novērotā straujā gada pieauguma tempa. Aprīlī neapstrādātās pārtikas cenu gada kāpuma temps bija 1.6%. Kopumā līdz šim novērotā pastāvīgā pārtikas cenu mazināšanās galvenokārt attiecināma uz pārtikas preču cenu

39. attēls. SPCI inflācijas dalījums: galvenie komponenti

(gada pārmaiņas; mēneša dati; %)

Avots: Eurostat.

pēdējo kritumu ietekmi uz patērētājiem un lejupvērstajiem bāzes efektiem. Sīkāk analizējot pārtikas cenas, šādu sarukumu galvenokārt noteikušas to apakškomponentu norises, kurus vairāk ietekmē preču cenu pārmaiņas, piemēram, neapstrādātās pārtikas komponentā – gaļa un apstrādātās pārtikas komponentā – labības produkti, piena produkti, eļļa un tauki.

Aprīlī neenerģijas rūpniecības preču cenu gada pārmaiņu temps bija 0.8% – tāds pats kā iepriekšējos mēnešos – un atbilda 2008. gada vidējam lielumam. Tāpēc iespējams, ka euro zonas valstu tautsaimniecību ietekmējošā recesija vēl nav izraisījusi īpaši spēcīgu lejupvērstu ietekmi uz kopējām neenerģijas rūpniecības preču cenām. Analizējot sīkāk, preču ar ierobežotu lietošanas laiku, kas veido lielu daļu neenerģijas rūpniecības preču un galvenokārt atspoguļo apģērba un apavu cenu norises, cenu gada pārmaiņas kopš 2008. gada vidus kopumā joprojām ir stabilas, ja ņem vērā sezonālo atlaižu izraisītās svārstības. 2009. gada aprīlī tekstilizstrādājumu cenu pieauguma gada pārmaiņu temps kopumā bija tāds pats kā 2008. gada septembrī. Ilglietojuma preču cenu gada pārmaiņu temps 2009. gada aprīlī nedaudz mazinājās (līdz -0.7%; 2008. gada vidū – -0.5%), un to noteica netiešās ietekmes pazemināšanās, kas saistīta ar iepriekšējiem preču cenu kāpumiem, kuriem 2008. gada 3. ceturksnī bija nozīmīga augšupvērstā ietekme uz mēbeļu un juvelierizstrādājumu cenām, un vājš patērētāju pieprasījums, kas mudināja uzņēmumus pārdošanas veicināšanai piedāvāt cenu atlaides. Šāda norise, šķiet, īpaši ietekmējusi automobiļu cenas, kuru gada pārmaiņu temps kopš 2008. gada septembra kritās un 2009. gada aprīlī bija nedaudz negatīvs. Tomēr jāpiebilst, ka cenu novērtēšanā netiek pilnībā ņemtas vērā visas cenu atlaides un īpašie piedāvājumi, kas varētu būt sevišķi nozīmīgi SPCI ietvertajam automobiļu cenu komponentam.

Lai gan euro zonas valstīs vērojama būtiska ekonomiskā lejupslīde, pakalpojumu cenu inflācija, neraugoties uz nelielām svārstībām, pašlaik joprojām ir tuvu iepriekšējo divu gadu vidējam līmenim un pārsniedz 2005. un 2006. gada vidējo līmeni, kas novērots pirms naftas un pārtikas cenu kāpuma

radītā šoka. Kopš gada sākuma euro zonas SPCI pakalpojumu komponenta vidējais gada kāpuma temps nedaudz sarucis (līdz 2.3%). No februāra līdz aprīlim novērotās svārstības ļauj izsekot līdz pārmaiņām individuālajos un atpūtas pakalpojumos, kas atspoguļoja spēcīgu šādu komponentu cenu dinamiku: komplekso tūrisma braucienu, tūristu izmitināšanas un (mazāk) transporta pakalpojumu norises. Šīs svārstības noteica ar Lieldienu laika nobīdi no 2008. gada marta uz 2009. gada aprīli saistītā kalendārā ietekme, kas iespaidojusi ar brīvdienām saistīto pakalpojumu cenu salīdzinājumu ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu. Pakalpojumu cenu inflācijas mēneša svārstības rāda, ka individuālo, atpūtas un transporta pakalpojumu komponenta ietekme uz kopējām pakalpojumu cenu tendencēm, kas līdz 2008. gada 3. ceturksnim bija nozīmīgas, kopš tā laika samazinās. To, visticamāk, noteica enerģijas un pārtikas cenu ieguldīto izmaksu radītā spiediena mazināšanās un zemāks šo pakalpojumu pieprasījums. Sakaru pakalpojumu cenu gada pārmaiņu temps joprojām ir negatīvs sakarā ar šīs nozares regulēšanas mazināšanu un konkurences veicināšanu zemāka pieprasījuma apstākļos. Tomēr šā komponenta sarukuma temps 2009. gada sākumā salīdzinājumā ar 2008. gada vidējo kritumu nedaudz palēninājies. Pretēji tam SPCI mājokļu cenu komponenta gada kāpuma temps kopš gada sākuma joprojām ir stabils, neraugoties uz nelielu turpmāku ar mājokļiem saistīto cenu (piemēram, iekšzemes un mājtsaimniecību pakalpojumu, kā arī uzturēšanas un remonta pakalpojumu) gada kāpuma sarukumu. Šī stabilā tendence vērojama, neraugoties uz apstākli, ka SPCI mājokļu cenu komponenta gada pieauguma tempam no 2007. gada vidus līdz 2008. gada beigām bija lejupvērsta tendence, kā arī uz norādēm par mājokļu cenu samazinājumu 2009. gada dažos pirmajos mēnešos (sk. 3.5. sadaļu). Veselības aprūpes, izglītības un finanšu pakalpojumu inflācija, ko galvenokārt nosaka administratīvi regulējamo cenu pārmaiņu ietekme, joprojām ir stabila un svārstās ap 2008. gada 2. ceturksnī sasniegto līmeni (2.1%).

3.2. RAŽOTĀJU CENAS RŪPNIECĪBĀ

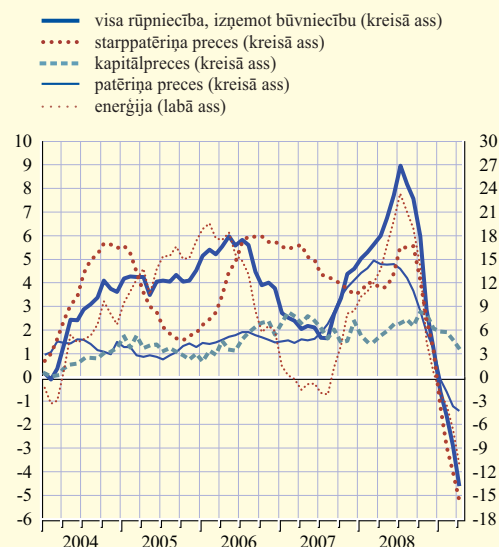
Pēdējos mēnešos mazinājies piegādes ķēdes spiediens. RCI inflācijas samazinājums, kas sākās 2008. gada augustā – pēc tam kad ražotāju cenu rūpniecībā (izņemot būvniecību) gada pārmaiņu temps bija sasniedzis ļoti augstu līmeni, – 2009. gada dažos pirmajos mēnešos palielinājās rūpniecības preču pieprasījuma krituma un naftas un rūpniecības izejvielu cenu mēreno pārmaiņu dēļ. Kopš gada sākuma ražotāju cenu rūpniecībā gada pārmaiņu temps kļuva negatīvs – aprīlī tas bija –4.6% (sk. 40. att.). Tajā pašā mēnesī gada pārmaiņu temps, izņemot enerģiju un būvniecību, pazeminājās līdz –2.4%.

Ražotāju cenu rūpniecībā gada pārmaiņu tempa krasais kritums, ko sākotnēji īpaši noteica enerģijas un starppatēriņa preču cenas, pēdējos mēnešos kļuvis plašāks, ražošanas procesa vēlāko posmu komponentu gada pārmaiņu tempam kļūstot negatīvam. Patēriņa preču cenu gada pārmaiņu temps, ko galvenokārt noteica īslaicīgi lietojamo preču komponenta samazinājums, kas savukārt atspoguļoja ar pārtikas cenu šokam pretēju tendenci saistīto pārtikas cenu pazeminājumu, janvārī kļuva negatīvs un aprīlī bija –1.4%. Kapitālpreču cenu gada pārmaiņu temps turpināja palēnināties, aprīlī sasniedzot 1.2%. Šo kritumu noteica mazākas ieguldītās izmaksas un pieprasījuma sarukums.

Tomēr no apsekojumiem par uzņēmumu cenu noteikšanas mehānismu gūtā jaunākā informācija liecina, ka ar naftas piegādi saistītā inflācijas spiediena kritums palēninās (sk. 41. att.). Visi indeksi saistībā ar Iepirkumu vadītāju indeksa (IVI), izņemot pakalpojumu sektora ražošanas izmaksu indeksu, apsekojumu auguši pēc vairāku mēnešu krasā krituma, tiem sasniedzot rekordzemu līmeni. Šāda stabilizēšanās zemā līmenī atbilst informācijai, kas gūta no reālās tautsaimniecības apsekojumiem. Apstrādes rūpniecībā ražošanas izmaksu un produkcijas izlaides cenu indekss maijā

40. attēls. Ražotāju cenu rūpniecībā dalījums

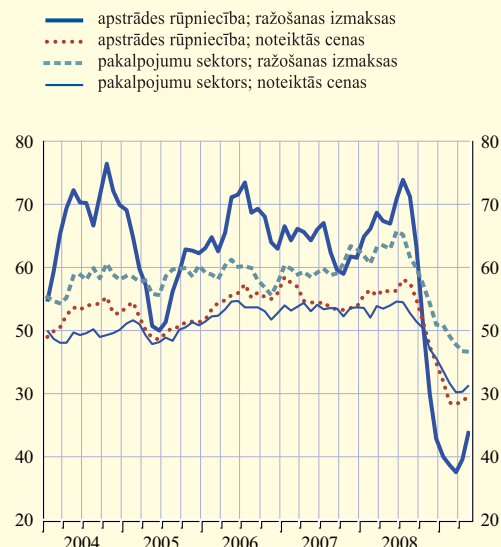
(gada pārmaiņas; mēneša dati; %)

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.
Piezīme. Dati par euro zonu, t.sk. Slovākiju.

41. attēls. Ražošanas izmaksu un produkcijas izlaides cenu apsekojumi

(difūzijas indeksi; mēneša dati)

Avots: Markit.
Piezīme. Indeksa vērtība virs 50 norāda cenu kāpumu, bet par 50 zemāka indeksa vērtība – cenu samazinājumu.

otro mēnesi pēc kārtas pieauga, tomēr joprojām bija zemāks par 50 punktu robežu. Pakalpojumu sektorā ražošanas izmaksu indekss maijā gandrīz nemainījās, bet noteikto cenu indekss pieauga vairāk nekā iepriekšējos mēnešos, tomēr joprojām bija ļoti zems. Kopumā šīs nesenās norises liecina, ka uzņēmumi joprojām dažādos ražošanas procesa posmos pievērš lielu uzmanību cenu konkurētspējai, un tāpēc ražošanas izmaksas un produkcijas izlaides cenas salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi joprojām pazeminās. Tomēr produkcijas izlaides cenu nesenās norises liecina, ka vairs nepieaug temps, kādā uzņēmumi samazināja cenas, lai stimulētu pārdošanu.

3.3. DARBASPĒKA IZMAKSU RĀDĪTĀJI

Saskaņā ar pieejamiem datiem krasais inflācijas kritums patērētāju līmenī un ilgstošais inflācijas samazināšanās process ražotāju līmenī līdz šim nav saskaņots ar darbaspēka izmaksu sarukuma salīdzināmo tempu (sk. 42. att. un 7. tabulu). Vienošanās ceļā noteiktā darba samaksa (vienīgais darbaspēka izmaksu rādītājs, kas pašlaik pieejams saistībā ar 2009. gada tendencēm euro zonā) 1. ceturksnī samazinājās līdz 3.2% salīdzinājumā ar 3.6% 2008. gada pēdējā ceturksnī, kad vienošanās ceļā noteiktās darba samaksas kāpumu veicināja lielā euro zonas valstī veiktie vienreizējie maksājumi. Darba samaksas gada pieaugums euro zonas valstīs joprojām ir augsts sakarā ar 2008. gadā reģistrēto straujo kāpumu, ko noteica darba tirgū dominējošais darbaspēka trūkums un dažās valstīs iepriekš veiktā indeksācija atbilstoši īslaicīgi augstai inflācijai. Šo samērā elastīgo rādītāju no 2008. gada pēdējā ceturkšņa līdz 2009. gada 1. ceturksnim var attiecināt uz kolektīvo vienošanos spēkā esamību (aptuveni divus gadus) euro zonas valstīs. Liels skaits darba līgumu tiešām tika noslēgti, pirms euro zonas valstīs SPCI inflācija sāka samazināties un ekonomiskā aktivitāte saruka.

7. tabula. Darbaspēka izmaksu rādītāji

(gada pārmaiņas, ja nav norādīts citādi; %)

	2007	2008	2008 I	2008 II	2008 III	2008 IV	2009 I
Vienošanās ceļā noteiktā darba samaksa	2.1	3.2	2.8	2.9	3.4	3.6	3.2
Darbaspēka stundas izmaksas kopā	2.7	3.5	3.5	2.6	4.2	3.8	.
Atlīdzība vienam nodarbinātajam	2.5	3.2	3.1	3.2	3.4	3.0	.
Papildposteņi:							
Darba ražīgums	0.9	-0.1	0.6	0.4	-0.1	-1.7	.
Vienības darbaspēka izmaksas	1.6	3.3	2.4	2.8	3.5	4.8	.

Avoti: Eurostat, valstu dati un ECB aprēķini.

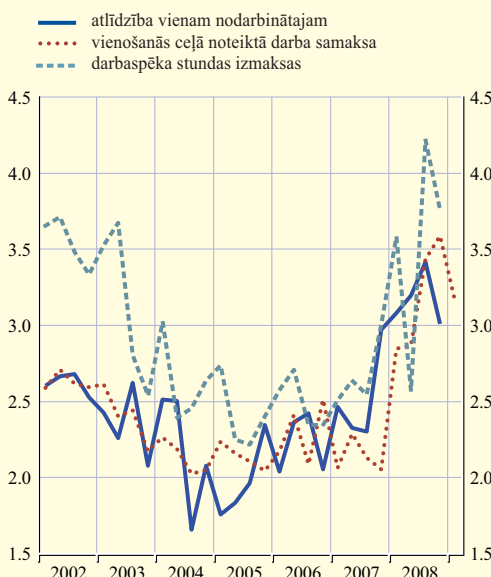
Citi darba samaksas pieauguma rādītāji 2008. gada 4. ceturksnī pazeminājās, tomēr joprojām bija ļoti augsti. Euro zonas valstīs darbaspēka stundas izmaksu gada kāpuma temps 2008. gada pēdējā ceturksnī nedaudz saruka (līdz 3.8%). Apstrādes rūpniecībā nostrādāto stundu skaita samazināšanās, kas saistīta ar zemāku ekonomisko aktivitāti, noteica lielākas darbaspēka stundas izmaksas. Ja šo samazinājumu diskontētu, darbaspēka stundas izmaksas pieaugums 2008. gada 4. ceturksnī faktiski būtu zemāks. Sektoru dalījumā vērojams, ka darbaspēka stundas izmaksu pieaugums bija viskrasākais rūpniecībā un būvniecībā, iespējams, saistībā ar nostrādāto stundu skaita lielāku samazināšanos (sk. 43. att.).

Atlīdzības vienam nodarbinātajam gada kāpuma temps 2008. gada 4. ceturksnī saruka līdz 3.0% (3. ceturksnī – 3.4%). Vienlaikus ar krasāku vienošanās ceļā noteiktās darba samaksas pieaugumu 4. ceturksnī šī norise var liecināt, ka uzņēmumi aktīvi veikuši darbaspēka izmaksu samazināšanas pasākumus. Arī viena nodarbinātā darba ražīgums 2008. gada pēdējā ceturksnī kritās līdz -1.7% (iepriekšējā ceturksnī – -0.1%; sk. 4.2. sadaļu). Tādējādi vienības darbaspēka izmaksu kāpums 2008. gada 4. ceturksnī krasi palielinājās (līdz 4.8%; 3. ceturksnī – 3.5%), liecinot par straujāko pieaugumu 10 gados.

Iespējams, ka, ņemot vērā euro zonas valstu izaugsmes vājo perspektīvu, darba samaksas spiediens nākotnē turpinās sarukt. Norises darba tirgū kopumā atpauzēties no ekonomiskās aktivitātes pārmaiņām, un straujais temps, kādā euro zonas valstīs mazinājusies ekonomiskā aktivitāte, iespējams, norāda uz samērā spēcīgu darba samaksas spiediena korekciju atbilstoši sarūkošajai produkcijas izlaidei pašreizējās lejupslīdes apstākļos. No dažādiem avotiem iegūtā neoficiālā informācija liecina, ka uzņēmumi cenšas daudzveidīgāk nekā 2008. gada beigās samazināt darbaspēka izmaksas, izmantojot dažādus pieejamos pasākumus, piemēram, darba laika ilguma, prēmiju un pabalstu samazināšanu (sk. 6. ielikumu). Uzņēmumu veikto pasākumu kopums, iespējams, nākamajos ceturkšņos

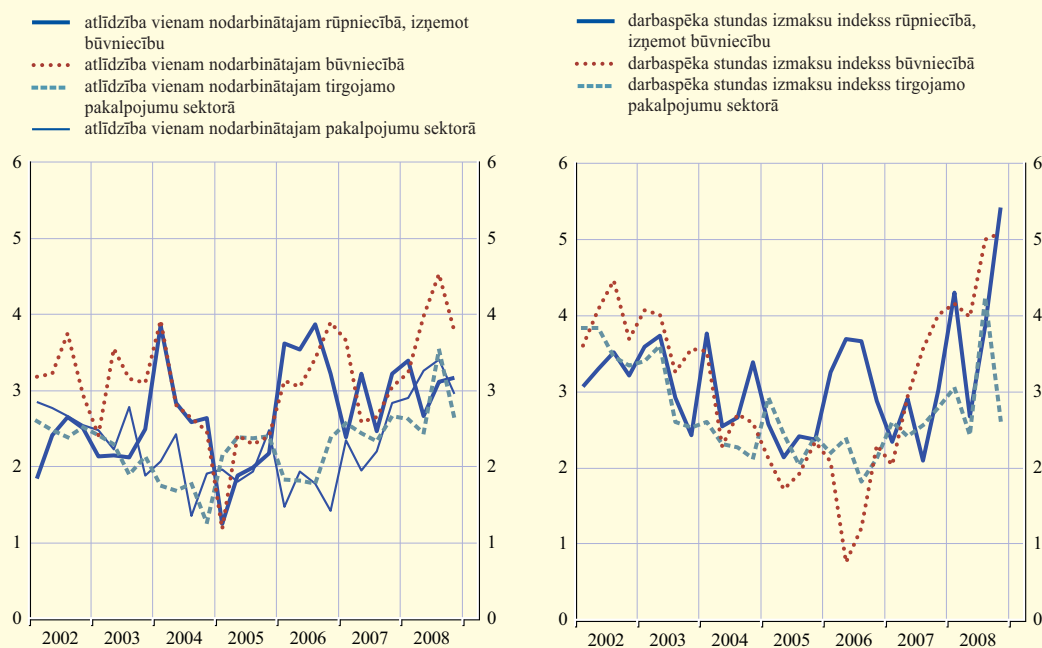
42. attēls. Atsevišķi darbaspēka izmaksu rādītāji

(gada pārmaiņas; ceturkšņa dati; %)

Avoti: Eurostat, valstu dati un ECB aprēķini.
Piezīme. Dati par euro zonu, t.sk. Slovākiju.

43. attēls. Darbaspēka izmaksu tendences sektoru dalījumā

(gada pārmaiņas; ceturkšņa dati; %)

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.
Piezīme. Dati par euro zonu, t.sk. Slovākiju.

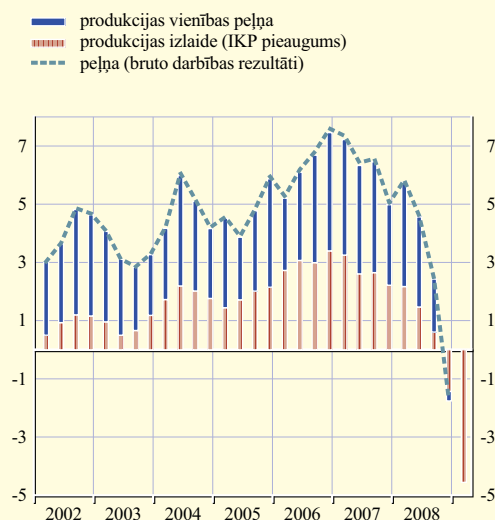
izraisīs būtisku negatīvu "darba samaksas novirzi", kas attiecas uz to atlīdzības vienam nodarbinātajam pieauguma daļu, ko neizskaidro ar vienošanās ceļā noteikto darba samaksu un algas un/vai sociālās apdrošināšanas iemaksām (sk. 2006. gada oktobra "Mēneša Biļetena" ielikumu *Recent developments in euro area wage drift* ("Euro zonas darba samaksas noviržu jaunākās tendences")). Tādējādi iespējams, ka atlīdzības vienam nodarbinātajam dinamika ir mērenāka nekā vienošanās ceļā noteiktās darba samaksas attīstība. Lai gan gaidāms, ka atlīdzības vienam nodarbinātajam pieaugums saruks šo pasākumu dēļ, ietekme uz atlīdzības par vienu nostrādāto stundu kāpuma tempu varētu būt neitrāla vai pozitīva. Galu galā šī ietekme būtu atkarīga no tā, vai darba devēji pilnībā vai mazākā apmērā samazina atlīdzību atbilstoši nostrādāto stundu skaitam. Neraugoties uz dažām potenciāli mērenākām atlīdzības vienam nodarbinātajam norisēm, vienības darbaspēka izmaksu kāpums, iespējams, 2009. gada 1. ceturksnī turpinājis augt saistībā ar lielāku darba ražīguma samazinājumu nekā 2008. gada pēdējā ceturksnī reģistrētais.

3.4. UZŅĒMUMU PEĻŅAS DINAMIKA

2008. gada 2. pusgadā daudz straujāk samazinājās uzņēmumu peļņas pieaugums, turpinot kopš 2007. gada vidus novēroto lejupvērsto tendenci. Saskaņā ar nacionālo kontu datiem euro zonas valstu gada peļņas kāpums 2008. gada 4. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu kritās par 1.8%, kas ir zemākais reģistrētais līmenis. Šo norisi noteica ekonomiskās aktivitātes (apjoma) kritums un vienības peļņas (produkcijas vienības maržas) mazināšanās (sk. 44. att.). Vienības peļņa saruka sakarā ar lielo vienības darbaspēka izmaksu kāpumu (4.8% salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu), lai gan ražošanas izmaksu radītais spiediens mazinājās galvenokārt naftas un nenaftas preču cenu dinamikas dēļ.

44. attēls. Peļņas pieaugums produkcijas izlaides un produkcijas vienības peļņas dalījumā

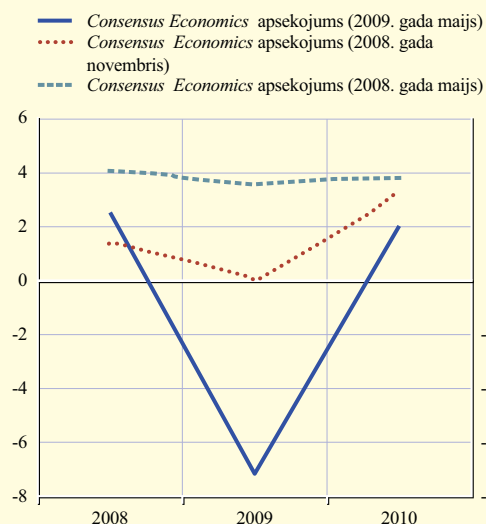
(gada pārmaiņas; ceturkšņa dati; %)

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

45. attēls. Consensus Economics apsekojumos atspoguļotās euro zonas uzņēmumu peļņas gaidas

(gada dati; %)

Avoti: Consensus Economics un ECB aprēķini.

Vērtējot galveno nozaru (rūpniecības un tirgus pakalpojumu) attīstību, peļņas kāpuma kritums 2008. gada 4. ceturksnī bija īpaši būtisks rūpniecībā saistībā ar krasāku aktivitātes sarukumu, tās lielāku cikliskumu un lielākām vienības darbaspēka izmaksām. Tajā pašā periodā tirgojamo pakalpojumu peļņas pieauguma temps bija pozitīvs, tomēr sasniedza vēsturiski rekordzemu līmeni.

Neņemot vērā pieejamos nacionālo kontu datus, ilgstošais ekonomiskās aktivitātes samazinājums, iespējams, 2009. gadā izraisīs papildu lejupvērstu spiedienu uz uzņēmumu peļņu. 45. attēlā atspoguļots, ka salīdzinājumā ar iepriekšējām prognozēm Consensus Economics maijā veiktā apsekojuma respondenti būtiski samazinājuši peļņas kāpuma perspektīvas vērtējumu 2009. gadam un (mazāk) 2010. gadam. Tomēr 2010. gadā gaidāma peļņas pieaugumam pretēja tendence, uz ko norāda arī profesionālie akciju tirgu analītiķi (sk. 29. att.). Šī euro zonas valstu uzņēmumu peļņas lejupvērstā korekcija, iespējams, negatīvi ietekmēs nodarbinātības un ieguldījumu perspektīvu.

3.5. EURO ZONAS VALSTU MĀJOKĻU CENAS

Saskaņā ar 5. ielikumā sniegto sīkāko informāciju jaunākie pieejamie dati liecina, ka 2008. gadā turpināja samazināties mājokļu cenu gada pieaugums, tādējādi paplašinot mēreno tendenci, kas sekoja straujam cenu kāpumam līdz 2005. gadam.

JAUNĀKĀS EURO ZONAS MĀJOKĻU TIRGU TENDENCES

Euro zonā mājokļu cenu kāpums 2008. gadā turpināja samazināties, šai tendencei kļūstot mērenākai pēc straujā cenu pieauguma pirms 2005. gada. Šajā ielikumā aplūkotas jaunākās mājokļu cenu norises euro zonā, cenu dinamika saistīta ar atsevišķiem mājokļu pieprasījuma un piedāvājuma faktoriem un novērtētas mājokļu cenu perspektīvas.¹

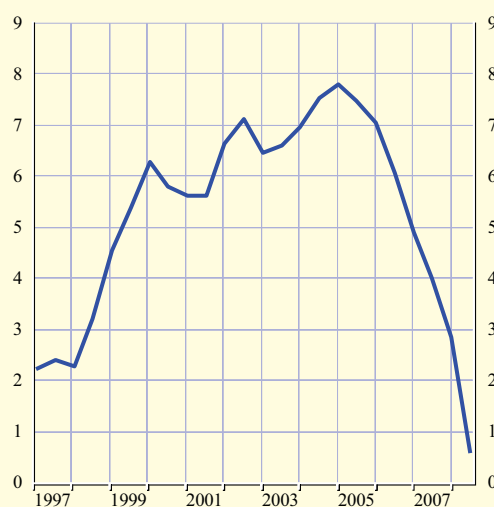
Jaunākā informācija liecina, ka 2008. gada 2. pusgadā euro zonā turpinājās stabila mājokļu cenu kāpuma tempa samazinājuma tendence.² Saskaņā ar jaunākajiem pieejamiem datiem euro zonā mājokļu cenu gada pieaugums 2008. gada 2. pusgadā bija 0.6%, būtiski zemāks nekā 2005. gada 1. pusgadā sasniegtais rekordlīmenis (7.7%; sk. A att.). Kopumā mājokļu cenu kāpums sarucis būtiski zemāk par gada vidējo pieaugumu (6.6%), kas novērots no 1999. gada līdz 2005. gadam, kad kumulatīvajā izteiksmē mājokļu cenas pieauga gandrīz par 50% (sk. tabulu).

Nozīmīgs mājokļu cenu kāpuma palēninājums 2008. gadā un 2009. gada sākumā bija vairākumā euro zonas valstu, jaunākajiem pieejamiem datiem liecinot par vismaz sešās valstīs vērojamo mājokļu cenu tiešu samazinājumu salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (sk. tabulu). Plašākā nozīmē dati, iespējams, liecina, ka valstīs, kurās līdz 2005. gadam visstraujāk pieauga mājokļu cenas, pašlaik tiek veiktas vislielākās korekcijas.

Euro zonas mājokļu cenu kāpuma sarukums saistīts ar euro zonas mājokļu pieprasījuma un piedāvājuma mazināšanos. Plaši lietots pieprasījuma faktors ir "aptuvenais" jeb šaurais mājokļu iegādes iespēju rādītājs, kas definēts kā mājāsaimniecību rīcībā esošo ienākumu attiecība pret mājokļu cenu indeksu. Tā kā reālais ienākumu līmenis uz vienu iedzīvotāju neatbilda mājokļu cenu pieaugumam euro zonā, šis rādītājs 1998.–2006. gadā samazinājās (sk. B att.). Lai gan šis iegādes iespēju pamatrādītājs pēdējā laikā nedaudz uzlabojies, mājāsaimniecībām kopš 2006. gada sākuma kopumā tiek izvirzīti stingrāki kredītēšanas nosacījumi, atspoguļojot vispārēju mājāsaimniecībām mājokļa iegādei izsniegto aizdevumu nominālo procentu likmju pieaugumu līdz 2008. gada 2. pusgadam, tādējādi samazinot mājokļa iegādes iespējas. Pēdējā laikā pazeminājušās MFI procentu likmes hipotēku kredītiem, un jaunākais banku veiktās kredītēšanas apsekojums liecina, ka 2009. gada sākumā bankas nedaudz atvieglāja kredītēšanas nosacījumus.³ Neraugoties uz šīm

A attēls. Euro zonas mājokļu cenas

(gada pārmaiņas, %; dati sniegti divas reizes gadā)

Avots: ECB aprēķinu pamatā ir valstu dati.

Piezīme. Euro zonas mājokļu kopējās cenas aprēķinātas, izmantojot visa perioda valstu datu laikrindas, kas ietver vairāk nekā 90% no euro zonas IKP.

1 Sīkāku mājokļu pieprasījuma un piedāvājuma rādītāju analīzi sk. 2006. gada februāra "Mēneša Biļetena" rakstā *Assessing house price developments in the euro area* ("Euro zonas mājokļu cenu dinamikas novērtējums").

2 Jāatzīmē, ka mājokļu cenu dinamikas novērtēšanā izmantotajiem datiem raksturīga liela nenoteiktība, kas īpaši atkarīga no to aptvēruma, kvalitātes kontroles un atspoguļošanas.

3 Sk. 2009. gada maija "Mēneša Biļetena" 1. ielikumu *The results of the April 2009 bank lending survey for the euro area* ("Euro zonas banku veiktās kredītēšanas 2009. gada aprīļa apsekojuma rezultāti").

Euro zonas mājokļu cenas

(gada pārmaiņas; %)

	Svari (%)	1999–2005 vidējās pārmaiņas	2006	2007	2008	2008 1. pusgads	2008 2. pusgads	I	II	III	IV	2009 I
Beļģija ¹⁾	3.7	9.4	11.1	9.2	-	-	-	-	-	-	-	-
Vācija ²⁾	27.0	-0.9	0.2	0.7	0.2	-	-	-	-	-	-	-
Īrija ²⁾	2.1	12.2	13.4	0.9	-9.4	-9.0	-9.8	-8.6	-9.4	-10.0	-9.7	-9.8
Grieķija ²⁾	2.5	9.5	12.2	4.6	2.6	2.6	2.7	1.7	3.5	2.4	2.9	-
Spānija ²⁾	11.7	13.8	10.4	5.8	0.7	2.9	-1.4	3.8	2.0	0.4	-3.2	-6.8
Francija ¹⁾	21.1	11.2	12.1	6.6	1.2	3.7	-1.1	4.3	3.0	0.8	-3.0	-6.6
Itālija ²⁾	17.1	7.5	5.8	4.9	4.2	4.5	3.9	-	-	-	-	-
Kipra ²⁾	0.2	-	10.0	15.0	-	-	-	-	-	-	-	-
Luksemburga ²⁾	0.4	11.1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Malta ²⁾	0.1	10.8	3.5	1.1	-2.7	-1.7	-3.8	-0.7	-2.7	-3.2	-4.4	-
Nīderlande ¹⁾	6.3	7.8	4.6	4.2	2.9	3.7	2.2	4.2	3.1	2.8	1.7	-0.3
Austrija ^{2),3)}	3.0	0.7	4.0	4.1	1.3	1.0	1.6	2.1	-0.2	0.7	2.5	4.3
Portugāle ²⁾	1.8	2.9	2.1	1.3	3.9	3.1	4.7	2.3	4.0	4.8	4.7	2.7
Slovēnija	0.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Slovākija ¹⁾	0.6	-	16.8	23.9	-	32.8	-	34.5	31.2	19.9	-	-
Somija ¹⁾	2.0	-	7.4	5.9	0.9	3.2	-1.4	3.7	2.7	0.6	-3.4	-
Euro zona	100.0	6.6	6.5	4.4	1.7	2.8	0.6	-	-	-	-	-

Avoti: Valstu avoti un ECB aprēķini.

Piezīme. Svari balstās uz 2007. gada nominālo IKP.

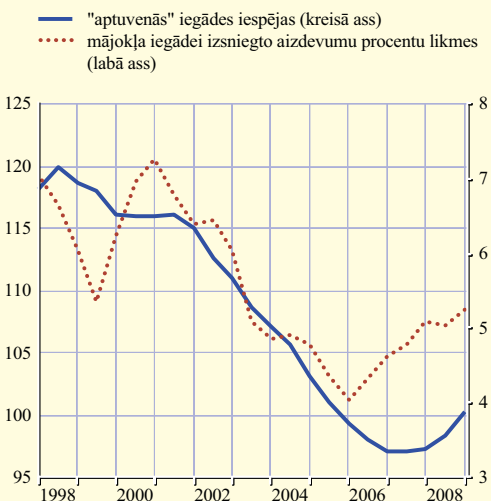
1) Esošie mājokļi (mājas un dzīvokļi); valsts kopumā.

2) Visi mājokļi (jaunās un esošās mājas un dzīvokļi); valsts kopumā.

3) Līdz 2000. gadam dati sniegti tikai par Vīni.

B attēls. "Aptuvenās" mājokļu iegādes iespējas un kredītes nosacījumi

(indekss: 2005. gads = 100; gada procentu likme)

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

Piezīmes. "Aptuvenās" mājokļu iegādes iespēja definēta kā mājāsaimniecību rīcībā esošo nominālo ienākumu attiecība pret mājokļu nominālo cenu indeksu. Aizdevumu procentu likmes aprēķina kā mājāsaimniecībām mājokļa iegādei izsniegto aizdevumu procentu likmes ar procentu likmes darbības sākotnējo periodu 5–10 gadi.

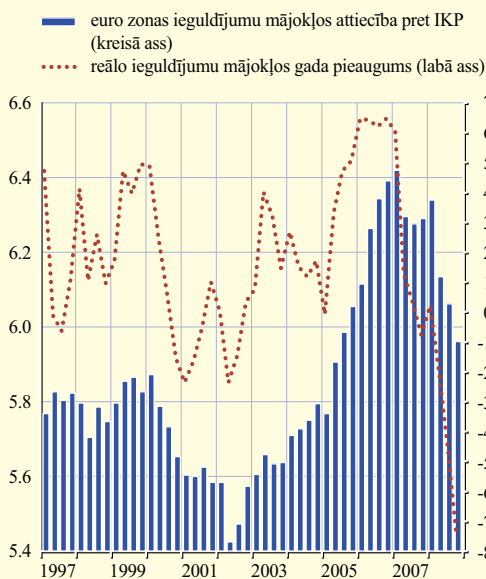
kreditēšanas nosacījumu tendencēm, mājāsaimniecībām mājokļa iegādei izsniegto kredītu gada kāpuma temps turpināja samazināties no 2006. gada vidū novērotā rekordaugstā līmeņa (virs 12%) līdz –0.2% 2009. gada aprīlī. Kopumā visas minētās norises liecina, ka mājokļu pieprasījums joprojām, iespējams, būs neliels.

Neliela mājokļu pieprasījuma apstākļos euro zonā vērojams arī straujš mājokļu piedāvājuma samazinājums. Euro zonā reālo ieguldījumu nekustamajā īpašumā gada pārmaiņu temps stabili sarucis līdz –7.7% 2008. gada 4. ceturksnī (2006. gada 2. ceturksnī tas bija rekordaugsts – 6.3%; sk. C att.). Šī norise arī veicināja stabili tās resursu daļas, kas tautsaimniecībā paredzēta ieguldījumiem mājokļos, samazinājumu līdz 2008. gada beigām. Piešķirto būvatļauju skaits, kas bieži tiek izmantots kā galvenais ieguldījumu mājokļos rādītājs, turpinājis krasi sarukt, gada krituma tempam 2008. gada beigās pārsniedzot 20%. Tas liecina, ka mājokļu piedāvājuma samazinājums pagaidām turpināsies.

Kopumā, ņemot vērā mājokļu cenu straujo vispārējo pieaugumu pirms 2005. gada un neseno aktivitātes palēnināšanos, mājokļu pieprasījuma un piedāvājuma dinamika varētu liecināt par iespējamu euro zonas mājokļu cenu kāpuma tempa turpmāku samazināšanos.⁴ Vienlaikus vēsturiskā pieredze rāda, ka īstermiņā mājokļu cenas dažreiz var pārsniegt vai nesasnēgt ilgtermiņa tendenci, jo ar mājokļu piedāvājuma korekciju saistītā spriedze un tās laika nobīde liecina par potenciāli svārstīga mājokļu pieprasījuma dominējošo lomu.⁵

C attēls. Euro zonas ieguldījumi mājokļos

(gada pārmaiņas, %)

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

4 Piedāvājuma un pieprasījuma analīzes sniegtā norāde atbilst informācijai, kas gūta no mājokļiem piemērotās aktīvu cenu noteikšanas pieejas. Konkrēti euro zonas mājokļu cenu indeksa attiecība pret īres maksu, kas ir SPCI komponents, joprojām ir samērā liela salīdzinājumā ar ilgtermiņa vidējo līmeni. Līdztekus īres maksas ienesīguma dinamikai gaidāmās peļņas stabils mazāk mainīgas pārmaiņas varēja veicināt arī lielas un pastāvīgas euro zonas mājokļu cenu svārstības (sk. *Hiebert and Sydow (2009), What drives returns to euro area housing? Evidence from a dynamic dividend discount model, ECB Working Paper No 1019*).

5 Kā norādīts ECB 2003. gada publikācijā *Structural factors in EU housing markets*, gaidāms, ka mājokļu cenu inflācijas ilgtermiņa dinamika var pārsniegt inflāciju tautsaimniecībā kopumā, ņemot vērā, visiem pārējiem datiem esot vienādiem, būvniecībā izmantojamās zemes nepietiekamību un apstākli, ka jaunu ēku būvniecības ražīgums ir zemāks nekā tautsaimniecībā kopumā. To tomēr var mazināt citi faktori, piemēram, demogrāfiskās pārmaiņas, kas varētu spēcīgi ietekmēt arī mājokļu cenu ilgtermiņa attīstību.

3.6. INFLĀCIJAS PROGNOZE

Saskaņā ar *Eurostat* ātro aplēsi euro zonas SPCI gada inflācija maijā samazinājās līdz 0.0% (aprīlī – 0.6%). Turpmāka inflācijas pazemināšanās tika pilnībā paredzēta, un tā galvenokārt atspoguļo bāzes efektus, kurus izraisīja krasas preču cenu svārstības pasaulē pēdējos 12 mēnešos. Arvien skaidrāk vērojamas pazīmes, ka inflācijas spiediena samazināšanās ir plašāka. Saskaņā ar pieejamiem datiem straujam inflācijas kritumam līdz šim nav atbilstoša salīdzināmā darbaspēka izmaksu sarūkuma. Vienošanās ceļā noteiktās darba samaksas gada pieauguma temps 2009. gada 1. ceturksnī salīdzinājumā ar 2008. gada pēdējo ceturksni (3.6%) joprojām bija augsts (3.2%). Tomēr pieejamā informācija norāda uz nozīmīgāku atlīdzības vienam nodarbinātajam kāpuma samazinājumu, veicot vairākus atšķirīgus korekcijas pasākumus. Tie ir šādi: samazināts darba laika ilgums nedēļā, mazākas prēmijas un pabalsti un darbinieku sastāva pārmaiņas, vispirms atsakoties no darbaspēka, kas izmaksā dārgi. Parastā darba laika samazināšana pazeminās atlīdzību vienam nodarbinātajam saistībā ar atbilstošo lejupvērsto ietekmi uz kopējo atlīdzību, ja ir nemainīga nodarbinātība.

Bāzes efektu dēļ paredzams, ka gada inflācija turpinās sarukt un nākamajos mēnešos īslaicīgi būs negatīva, bet 2009. gada beigās atkal kļūs pozitīva. Tālākā nākotnē gaidāms, ka cenu un izmaksu dinamika joprojām būs lēna, ņemot vērā, ka euro zonas valstīs un citur turpinās pieprasījuma

vājināšanās. Saskaņā ar Eurosistēmas speciālistu 2009. gada jūnija iespēju aplēsēm euro zonas SPCI gada inflācija 2009. gadā būs 0.1–0.5% un 2010. gadā – 0.6–1.4%. Pieejamie vidēja un ilgāka termiņa inflācijas gaidu rādītāji joprojām stingri turas līmenī, kas atbilst Padomes mērķim vidējā termiņā nodrošināt inflācijas līmeni zemāku par 2%, bet tuvu tam. Ar šīm iespēju aplēsēm saistītie riski kopumā ir līdzsvaroti. Kas attiecas uz lejupvērstiem riskiem, tie īpaši saistīti ar ekonomiskās aktivitātes perspektīvu, bet augšupvērstie riski attiecas uz lielākām, nekā gaidīts, preču cenām. Turklāt netiešo nodokļu un administratīvi regulējamo cenu kāpums var būt straujāks, nekā pašlaik gaidīts, saistībā ar nepieciešamību nākamajos gados īstenot fiskālo konsolidāciju.

4. PRODUKCIJAS IZLAIDE, PIEPRASĪJUMS UN DARBA TIRGUS

Atspoguļojot finanšu tirgus satricinājuma ietekmi un īpaši globālā pieprasījuma un tirdzniecības apjoma kraso sarukumu, 2009. gada 1. ceturksnī būtiski samazinājās ekonomiskā aktivitāte. Saskaņā ar Eurostat pirmo aplēsi ekonomiskā aktivitāte euro zonā salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni saruka par 2.5% pēc tam, kad 2008. gada 4. ceturksnī tā bija samazinājusies par 1.8%. Tam būs ievērojama negatīva ietekme uz 2009. gada vidējo pieauguma tempu. Tomēr pēdējā laikā apsekojumu dati uzlabojušies, lai gan ļoti nedaudz. Atbilstoši šādām liecībām pēc ārkārtīgi sliktajiem 1. ceturkšņa rādītājiem gaidāms, ka šā gada atlikušajos mēnešos ekonomiskās aktivitātes krituma temps būs daudz mazāks. Gaidāms, ka pēc stabilizācijas perioda ceturkšņa izaugsmes temps no 2010. gada vidus būs pozitīvs.

Saskaņā ar Eurosistēmas speciālistu 2009. gada jūnija makroekonomiskajām iespēju aplēsēm euro zonas reālā IKP gada pieaugums 2009. gadā būs no -5.1% līdz -4.1% un 2010. gadā – no -1.0% līdz 0.4%. Riski, kas apdraud šo tautsaimniecības perspektīvu, ir izlīdzināti.

4.1. REĀLAIS IKP UN PIEPRASĪJUMA KOMPONENTI

Pēc ilgstoša iekšzemes un pasaules pieprasījuma sarukuma euro zonas ekonomiskās aktivitātes temps 2009. gada sākumā ievērojami palēninājās. Saskaņā ar 3. jūnijā publicēto Eurostat pirmo aplēsi euro zonas reālais IKP 2009. gada 1. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni samazinājās par 2.5% pēc 1.8% krituma 2008. gada pēdējā ceturksnī (sk. 46. att.). Šis reālā IKP samazinājums 2009. gada 1. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni bija krasākais samazinājums kopš 20. gs. 70. gadu sākuma, t.i., pirmā perioda, par kuru pieejami euro zonas dati. Apsekojumu dati liecina, ka 2009. gada 2. ceturksnī euro zonas izaugsme turpinās sašaurināties, taču gaidāma sarukuma tempa pakāpeniska palēnināšanās, liecinot, ka euro zonas ekonomiskās aktivitātes kritums 1. ceturksnī sasniedzis pagrieziena punktu.

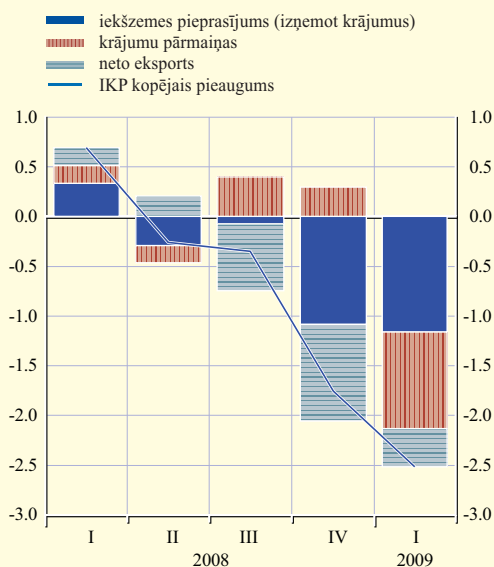
2009. gada sākumā, tāpat kā 2008. gada beigās, pieprasījuma kritums aptvēra visus tā komponentus. Ārējais pieprasījums turpinājās sarukt, pavājinoties aktivitātei attīstītajās valstīs un attīstības valstīs. Arī iekšzemes pieprasījums atslābis, būtiski sarūkot ieguldījumiem un samazinoties patēriņam. Izdevumu struktūra 1. ceturksnī apstiprina šo ainu. Izaugsmi vēl vairāk negatīvi ietekmējis gan iekšzemes pieprasījums, gan neto tirdzniecība. Arī krājumu ietekme uz izaugsmi bijusi negatīva. Tālākajās apakšsadaļās pieprasījuma norises aplūkotas detalizētāk.

PRIVĀTAIS PATĒRIŅŠ

2008. gada beigās un 2009. gada 1. ceturksnī mājsaimniecības būtiski samazinājušas tēriņus. Jaunākie rādītāji liecina, ka visus atlikušos gada mēnešus saglabāsies vājš patēriņš. Šo novērtējumu apstiprina mazumtirdzniecības konfidences un patērētāju konfidences attīstība – divi uz apsekojumiem balstīti rādītāji, kas laika gaitā parasti samērā labi ļauj paredzēt

46. attēls. Ieguldījums reālā IKP pieaugumā

(pieauguma temps salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni un ceturkšņa ieguldījums; sezonāli izlīdzināts; procentu punktos)

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.
Piezīme. Dati par euro zonu, t.sk. Slovēniju.

mājsaimniecību tēriņu tendences (sk. 47. att.). Kopš agra pavasara abas šīs datu laikrindas stabilizējušās zemā līmenī, sniedzot zināmas norādes, ka patērētāju noskaņojums varētu būt sasniedzis zemāko līmeni.

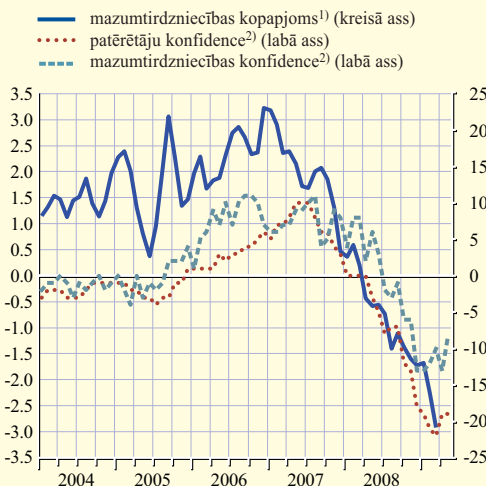
Dati par 2009. gada 1. ceturksni rāda, ka mazumtirdzniecība, kas veido aptuveni 45% no patērētāju izdevumiem, turpināja sašaurināties pamatā tādā pašā tempā kā 2008. gada pēdējā ceturksnī. Mazumtirdzniecības apgrozījuma samazināšanos 2009. gada sākumā izraisīja galvenokārt zemāks pārtikas, dzērienu un tabakas apgrozījums, savukārt nepārtikas komponentiem, kā arī reģistrēto jauno automobiļu skaitam bija raksturīga lielāka elastība. Automobiļu tirdzniecību lielā mērā pozitīvi ietekmējušas valdības sponsorētās subsīdijas patērētājiem, kas, iegādājoties jaunas automašīnas, vecās nodod utilizācijai. Šādi pasākumi pirmo reizi tika ieviesti Francijā, pēc tam sekoja plašāka programma Vācijā. Tā kā bija jūtams, ka šīs subsīdijas ir veiksmīgas, arī citas euro zonas valstis ieviesa līdzīgus stimulējošus pasākumus, t.sk. subsidētus aizdevumus jaunu automobiļu iegādei.

Runājot par privāto patēriņu noteicošajiem faktoriem, mājsaimniecību reāli rīcībā esošo ienākumu pieaugums lejupslīdes laikā joprojām ir spēcīgs. Relatīvi spēcīgais atlīdzības vienam nodarbinātajam kāpums 2008. gadā veicināja kopējo mājsaimniecību ienākumu kāpumu (sk. sadaļu "Cenas un izmaksas"), taču to kompensēja spēcīgais inflācijas kāpums 2008. gada 1. pusgadā, ko galvenokārt noteica lielais pārtikas un enerģijas cenu pieaugums. Runājot par nākotni, gaidāms, ka mājsaimniecību reāli rīcībā esošo ienākumu pieauguma temps atlikušajos 2009. gada mēnešos un 2010. gada sākumā būs mērenāks. Šo novērtējumu lielā mērā var saistīt ar euro zonas darba tirgu apstākļu gaidāmo tālāko pasliktināšanos (sk. 4.2. sadaļu). Taču reālo ienākumu kāpumu nākamajos mēnešos turpinās nedaudz veicināt zemā inflācija. Turklāt arī automatiskie fiskālie stabilizatori, kas darbojas ar augošo valdības pārvedumu (piemēram, bezdarbnieku pabalstu) un zemāku iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksājumu starpniecību, palīdzēs mazināt ienākumu sarukumu, īpaši tām mājsaimniecībām, kuras tieši ietekmē darba tirgus apstākļu pasliktināšanās.

Mājsaimniecību lēmumus par tēriņiem spēcīgi ietekmējušas arī gaidas attiecībā uz mūža ienākumiem, kas papildus gaidāmajiem nākotnes ienākumiem ietver peļņu no finanšu līdzekļu un nekustamo īpašumu vērtības. Kopš finanšu tirgus satricinājuma sākuma 2007. gada vidū euro zonas finanšu aktīvu norises negatīvi ietekmējušas lielākās daļas patērētāju īpašumu vērtību, un šo ietekmi vēl vairāk saasinājusi mājokļu cenu dinamika (sk. 5. ielikumu). Finanšu tirgus norises vienlaikus ar mājokļu cenu attīstību, iespējams, vēl vairāk veicinājušas patēriņa ierobežošanu pagājušajā gadā. Taču pēdējā laikā euro zonas akciju tirgi būtiski atveseļojušies. Lai gan šādu īstermiņa aktīvu cenu svārstību reālo ekonomisko ietekmi nevajadzētu novērtēt par augstu, pēdējā laikā vērojamā akciju tirgu stabilizēšanās var palīdzēt nedaudz mazināt negatīvās sekas, ko izraisīja krasais kritums akciju tirgos kopš 2007. gada vidus. Tomēr jāatzīmē, ka tieksme tērēt atkarībā no finanšu līdzekļu un nekustamā īpašuma vērtības pārmaiņām euro zonā ir relatīvi neliela.

47. attēls. Mazumtirdzniecība un mazumtirdzniecības un mājsaimniecību sektora konfidence

(mēneša dati)

Avoti: Eiropas Komisijas uzņēmumu un patērētāju apsekojumi un Eurostat.

Piezīmes. Dati par euro zonu, t.sk. Slovēniju.

1) Gada pārmaiņas (%); triju mēnešu vidējie mainīgie lielumi; korigēti atbilstoši darbadienu skaitam. Neietver arī kurināmo.

2) Procentu starpības; sezonāli un vidēji izlīdzinātas.

Atspoguļojot ekonomiskās un finanšu nenoteiktības palielināšanos, mājsaimniecību uzkrājumu līmenis 2008. gadā paaugstinājās. Apsekojumu dati liecina, ka šī tendence turpinājusies dažus pēdējos mēnešus. Uzkrājumu līmeņa palielināšanās bijusi samērā plaša, īpaši tajās valstīs, kur bijusi vērojama spēcīga darba tirgus situācijas pasliktināšanās un krass mājokļu cenu kritums un kur privātajām mājsaimniecībām ir lieli parādi. Runājot par nākotni, šie faktori vienlaikus ar makroekonomisko un finanšu tirgu nenoteiktību, kas pārsniedz normālo, droši vien arī 2009. gadā turpinās ierobežot mājsaimniecību vēlmi tērēt to reāli rīcībā esošos ienākumus.

Apkopojot var teikt, ka, lai gan būtiskais preču cenu kritums kopš pagājušā gada veicinājis patērētāju pirkspēju, mājsaimniecību labklājība ir samazinājusies un gaidāms, ka darba tirgus situācijas pasliktināšanās nākamajos ceturkšņos pazeminās darba samaksas ienākumus. Tāpēc gaidāms, ka pēdējiem īstermiņā joprojām būs ierobežots un tikai 2010. gada laikā sāks pakāpeniski atveseļoties.

IEGULDĪJUMI

Atbilstoši iepriekšējiem ekonomiskās lejupslīdes periodiem privātie ieguldījumi bijuši viens no galvenajiem pašreizējās krasās ekonomiskās aktivitātes sašaurināšanās virzītājiem. 2009. gada 1. ceturksnī ieguldījumu apjoms salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni saruka par 4.2%. Runājot par nākotni, gaidāms, ka gan 2009., gan 2010. gadā privāto ieguldījumu ietekme uz euro zonas ekonomisko aktivitāti būs negatīva. Šis novērtējums ir saskaņā ar gaidāmo vājo galapieprasījumu un kopumā ilgstoši stingrajiem finansēšanas nosacījumiem.

Ieguldījumi būvniecībā, kas ietver mājokļu un komercceltņu būvniecību, veido aptuveni pusi no kopējiem ieguldījumiem, un tāpēc būvniecības attīstība būtiski ietekmē ieguldījumu kopapjomu. Kopš 2008. gada 2. ceturkšņa ieguldījumi būvniecībā katru ceturksni ir samazinājušies. Komercīpašumu tirgi parasti ir ļoti cikliski. To nosaka šo tirgu saikne ar uzņēmumu peļņas potenciālu un fakts, ka komercīpašumu iegāde biežāk nekā mājokļu iegāde notiek spekulatīvu ieguldījumu nolūkā. Arī mājokļu tirgiem ir tendence attīstīties atbilstoši ekonomiskās attīstības cikliem, bet svārstības parasti ir daudz mazākas.

Tagad pēc kārtas aplūkosim norises abos šajos tirgos. Mājokļu cenu kāpums euro zonā ir samazinājies – 2005. gada 1. pusgadā to gada pieauguma temps bija 7.7%, bet 2008. gada 2. pusgadā – 0.6%. Mērenāka mājokļu cenu pieauguma vai tā krituma rezultātā sarūk mājokļu ieguldījumu ienesīgums, un tam ir tendence mazināt būvniecības ieguldījumus. Komercīpašumu vērtības svārstības bijušas vēl spēcīgākas nekā mājokļu vērtības svārstības. Komercīpašumu kapitāla vērtības gada pieauguma temps euro zonā krities no 10.6% 2005. gadā līdz –12% 2008. gadā. Nesenā komercīpašumu tirgu korekcija, ko lielā mērā izraisījusi telpu īres pieprasījuma samazināšanās komercīpašumos, droši vien ir pamatā arī zemākam pieprasījumam pēc komercceltnēm.

Runājot par nākotni, nevar izslēgt iespēju, ka gan mājokļu, gan komercīpašumu pieprasījums turpinās samazināties, ņemot vērā vājo tautsaimniecības perspektīvu un tālākas darba tirgus situācijas pasliktināšanās gaidas. Tāpēc ieguldījumi būvniecībā nākamo ceturkšņu laikā droši vien turpinās sarukt. Taču gaidāms, ka samazināšanās temps kļūs lēnāks.

Otrs liels ieguldījumu kopapjoma komponents ir ieguldījumi uzņēmējdarbībā (galvenokārt aktīvos, kas paredzēti izmantošanai preču un pakalpojumu ražošanā). Arī ieguldījumi uzņēmējdarbībā pēdējā gada laikā ir krasi samazinājušies. Pieprasījuma kritums, zema uzņēmumu konfidence, negatīvs peļņas pieaugums un vēsturiski zema jaudu izmantošana vienlaikus ar stingriem kreditēšanas standartiem bijuši galvenie faktori, kuru rezultātā sarukuši ieguldījumi uzņēmējdarbībā.

Jāatzīmē, ka laikos, kad makroekonomiskie apstākļi ir stabilāki (t.i., kad ekonomiskā aktivitāte svārstās tuvu potenciālajam līmenim), gaidāmā nākotnes produkcijas izlaide un uzņēmumu finansējuma izmaksu garantijas lielā mērā nosaka uzņēmējdarbības ieguldījumu attīstību. Taču smagas ekonomiskās lejupslīdes apstākļos svarīgāka loma ieguldījumu dinamikas skaidrojumā parasti ir finansēšanas ierobežojumiem un uzņēmumu aizņemto līdzekļu apjomam. Šādas finansēšanas ierobežojumus grūti izteikt kvantitatīvā izteiksmē, taču dažus rādītājus var sniegt kvalitatīva rakstura apsekojumi. Šajā sakarā Eurosistēmas banku veiktās kreditēšanas apsekojumi parādījuši, ka euro zonas bankas ekonomiskās lejupslīdes laikā pakāpeniski noteikušas stingrākus finansēšanas nosacījumus. Jaunākais apsekojums, kas veikts 2009. gada aprīlī, parādīja, ka 2009. gada 1. ceturksnī to banku skaits (neto procentu izteiksmē), kuras norādījušas, ka izvirzījušas stingrākus kreditēšanas nosacījumus uzņēmumiem izsniegtajiem aizdevumiem un kredītlīnijām, bija 43%, kas – lai gan joprojām norādīja, ka šie nosacījumi neto izteiksmē kļuvuši būtiski stingrāki – bija par 21 procentu punktu zemāks rādītājs nekā 2008. gada 4. ceturksnī. Tas zināmā mērā liecina, ka finansiālo ierobežojumu radītais papildu spiediens uz uzņēmumu ieguldījumiem uzņēmējdarbībā kļuvis mazāks. Līdzīgi arī galveno ECB procentu likmju pazemināšana kopš 2008. gada oktobra vienlaikus ar augošo vēlmi uzņemt riskus noteikusi zemākas reālās finansēšanas izmaksas euro zonas nefinanšu sabiedrībām.

Kopumā joprojām nelabvēlīga euro zonas mājokļu tirgu perspektīva, zema ārējā un iekšējā pieprasījuma un finansēšanas ierobežojumu gaidas vidējā termiņā droši vien nelabvēlīgi ietekmēs ieguldījumu kopapjomu.

VALDĪBAS PATĒRIŅŠ

Salīdzinājumā ar citām pieprasījuma sastāvdaļām valdības patēriņš 2008. gadā turpināja palielināties stabilā tempā. Pēc 0.4% pieauguma 2008. gada 4. ceturksnī valsts patēriņa kāpuma temps 2009. gada 1. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni saglabājās nemainīgs (0.0%). Runājot par nākotni, valdības patēriņam, kas parasti ietver izdevumus par kolektīvajiem pakalpojumiem, piemēram, aizsardzību, tieslietām, veselības aizsardzību un izglītību, un parasti mazāk pakļauts cikliskām norisēm nekā citas pieprasījuma sastāvdaļas, turpmākajos mēnešos būtu jāturpina veicināt iekšzemes pieprasījumu.

Tomēr nav gaidāms, ka valdības patēriņu ietekmēs pašreizējās fiskālās stimulēšanas pasākumu paketes. Gaidāms, ka no 2008. gada līdz 2011. gadam vairāk nekā pusi fiskālo impulsu IKP pieauguma veicināšanai sniegs valdības ieguldījumi un papildu ieguldījumu dos pārveidumi mājāsaimniecībā un ar darbu saistīto nodokļu pārmaiņas.

KRĀJUMI

Pašlaik notiekošās lejupslīdes laikā vērojamās krājumu attīstības tendences pamatā atbilst vēsturiskajai pieredzei. Kopumā lejupslīdes sākumā notiek negribēts krājumu apjoma pieaugums, jo paiet zināms laiks, kamēr ražošanu izdodas pieskaņot sarūkošajam pieprasījumam. Šim periodam seko krājumu apjoma samazināšanas process, kad uzņēmumi cenšas atbrīvoties no krājumiem, sašaurinot ražošanu agresīvāk, nekā to prasītu gaidāmā pieprasījuma samazināšanās. Vēlāk, tautsaimniecībai atveseļojoties, krājumu ieguldījums atkal sāk pieaugt. Sk. 2009. gada maija "Mēneša Biļetena" ielikumu *Recent developments in stock building* ("Jaunākās krājumu veidošanas tendences").

Uzņēmumu krājumu apjomam palielinoties, 2008. gada 2. pusgadā krājumi deva pozitīvu ieguldījumu euro zonas IKP pieaugumā. Tas varētu būt tāpēc, ka uzņēmumus pārsteidza globālā un iekšzemes pieprasījuma lejupslīdes ātrums un apmēri. Nespējot pietiekami pielāgot ražošanu, uzņēmumu

krājumu apjoms pieaugtu. Dati par 2009. gada 1. ceturksni rāda, ka šī tendence apvēršusies un krājumu ieguldījums euro zonas IKP pieaugumā bijis negatīvs (1.0 procentu punkts). Uz apsekojumiem balstītās liecības rāda, ka atbrīvošanās no krājumiem notikusi arī 2009. gada 2. ceturksnī, ņemot vērā apgrozījuma sarukumu un drūmo tautsaimniecības perspektīvu. Šķiet ticami, ka tālākajā 2009. gada gaitā krājumu apjoma samazināšanas temps palēnināsies un attiecīgi krājumu ieguldījumam euro zonas IKP pieaugumā vajadzētu būt pozitīvam.

TIRDZNIECĪBA

Kā minēts sadaļā "Euro zonas ārējā vide", pēc globālās ekonomiskās sašaurināšanās 2008. gada 4. ceturksnī arī 2009. gada 1. ceturksnī ekonomiskā aktivitāte visā pasaulē joprojām bija ļoti vāja. Kā iespējamais iemesls, kāpēc pasaules tirdzniecība 2008. gada beigās pēkšņi sašaurinājās, bieži minētas augošās tirdzniecības kredītu saņemšanas grūtības. Taču jaunāko apsekojumu rādītāji liecina, ka globālās – tāpat kā euro zonas – ekonomiskās aktivitātes samazināšanās temps kļuvis lēnāks.

Atbilstoši globālā pieprasījuma sabrukumam euro zonas eksports 2009. gada 1. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni krasi samazinājās (par 8.1%). Gaidāms, ka euro zonas eksports turpinās samazināties visu 2009. gadu. Šā novērtējuma pamatā ir vairāki faktori, t.sk. fakts, ka pasaulē sarūkošie ieguldījumi aprīkojumā un iekārtās īpaši skar euro zonas valstis, kas vairāk specializējas kapitālpreču ražošanā. Turklāt gaidāms, ka euro zonas eksportētāji turpinās zaudēt tirgus daļu, daļēji sakarā ar euro kursa kāpumu pagātnē, daļēji sakarā ar konkurenci, galvenokārt no attīstības valstu puses. Kopumā pēdējos mēnešos vērojamo eksporta apjoma kritumu, kā arī to, kāpēc euro zonas eksports salīdzinājumā ar vairākumu citu lielo valstu, t.sk. ASV, skarts smagāk, lielā mērā var izskaidrot ar euro zonas relatīvi augsto tirgus atvērtību.

Tā kā iekšzemes galapieprasījums ir samazinājies, arī euro zonas importa apjomam iepriekšējā gada laikā bijusi tendence sarukt. 2009. gada 1. ceturksnī sakarā ar nelielo privāto patēriņu un kraso ieguldījumu apjoma sarukumu importa apjoms salīdzinājumā ar 2008. gada pēdējo ceturksni samazinājās par 7.2%. Taču, eksporta apjomam sarūkot straujāk, neto tirdzniecības devums IKP izausmē 2009. gada 1. ceturksnī saglabājās negatīva.

4.2. PRODUKCIJAS IZLAIDE, PIEDĀVĀJUMS UN NORISES DARBA TIRGŪ

Galvenais faktors, kas nosaka inflācijas spiedienu, ir brīvo jaudu līmenis tautsaimniecībā. Kā jau minēts, 2008. gada beigās un 2009. gada sākumā produkcijas izlaides apjoms euro zonā krasi samazinājās. Tāpēc, lai gan vienlaikus vairākums potenciālās produkcijas izlaides rādītāju euro zonā pazeminājās, brīvās jaudas tautsaimniecībā pieauga un jaudu spiediens uzņēmumos ļoti ātri atslāba. Līdz aprīlim jaudu izmantošana rūpnieciskajā sektorā euro zonā bija sasniegusi jaunu rekordzemu rādītāju (70.5), kas bija ievērojami zemāks par vidējo līmeni (81.8), kā arī krietni zemāks par līmeni, kas tika sasniegts 1990. gada recesijas laikā. Jaudu izmantošana sasniegusi visu laiku zemāko līmeni visās galvenajās ražošanas grupās, bet viszemāko – starppatēriņa un kapitālpreču nozarēs.

No pievienotās vērtības viedokļa sektoru dalījumā ieguldījumu pēdējo divu ceturkšņu laikā vērojamā ekonomiskās aktivitātes kritumā devuši visi tautsaimniecības sektori, bet visspēcīgākā sašaurināšanās bijusi vērojama rūpniecības sektorā. Vienlaikus pasliktinājušies arī darba tirgus apstākļi (sk. tālāk sadaļu par darba tirgu). Aprīlī bezdarbs euro zonā pieaudzis līdz 9.2%, t.i., par 0.3 procentu punktiem salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi.

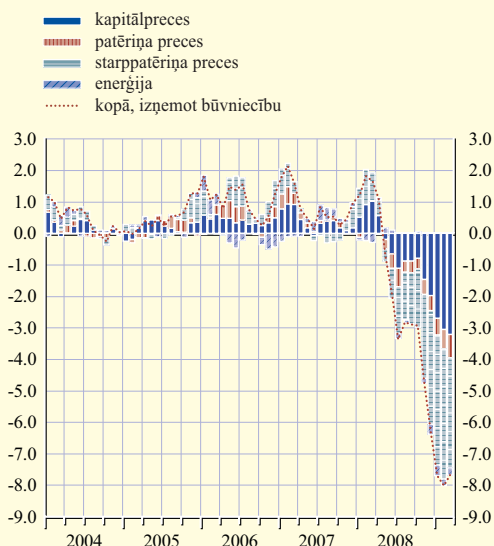
PRODUKCIJAS IZLAIDE SEKTORU DALĪJUMĀ

Krasā ekonomiskās aktivitātes samazināšanās 2008. gada pēdējā ceturksnī un 2009. gada 1. ceturksnī aptvēra visus tautsaimniecības sektorus. Lielākais negatīvais ieguldījums bija vērojams rūpniecības sektorā (sk. 48. att.). Pievienoto vērtību apstrādes rūpniecībā smagi skārusi iekšzemes un ārējā pieprasījuma krasā lejupslīde, mazinoties aktivitātei visos galvenajos apakšsektoros. Tāds krituma temps rūpnieciskajā ražošanā kā 2009. gada 1. ceturksnī iepriekš nav pieredzēts. Vispārējā ražošanas apjoma sašaurināšanās euro zonā pēdējā pusgada laikā bijusi tik spēcīga, ka tā kompensējusi gandrīz visu pēdējo 10 gadu laikā notikušo kāpumu. Galvenajās rūpniecības grupās ražošana nokritusies tuvu 1999. gada sākuma līmenim (kapitālprecēm) vai pat zem šā līmeņa (starpptērīņa un patērīņa precēm). Vienīgi mazāk cikliskajā enerģijas sektorā ražošana joprojām saglabājusies krietni virs 1999. gada līmeņa.

Uzņēmumu apsekojumi signalizē, ka rūpnieciskās aktivitātes sašaurināšanās pašlaik sasniegusi pagrieziena punktu un sākusī nedaudz palēnināties, lai gan sākot no ļoti negatīva tempa (sk. 49. att.). Apstrādes rūpniecības Iepirkumu vadītāju indekss pēdējo triju mēnešu laikā (kas aptver periodu no marta līdz maijam) ir pieaudzis, kaut arī joprojām ir zem atsauces līmeņa, kas ir 50, tādējādi liecinot par tālāku aktivitātes mazināšanos. Citi ražotāju konfidences apsekojumi un neoficiāla informācija apstiprina mazāk pesimistisku situāciju euro zonas rūpniecības sektorā.

48. attēls. Rūpnieciskās ražošanas pieaugums un ieguldījums

(pieauguma temps un ieguldījums; procentu punktos; mēneša dati; sezonāli izlīdzināti)

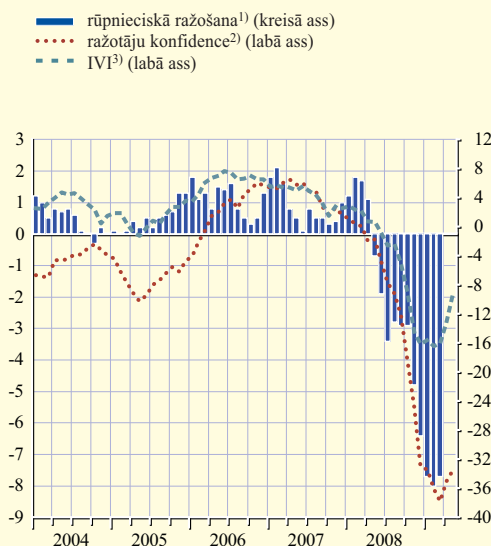

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

Piezīmes. Atspoguļotie dati aprēķināti kā triju mēnešu mainīgais vidējais lielums salīdzinājumā ar atbilstošo vidējo lielumu pirms trim mēnešiem. Dati par euro zonu, t.sk. Slovākiju.

49. attēls. Rūpnieciskā ražošana, ražotāju konfidence un IVI

(mēneša dati; sezonāli izlīdzināti)

Avoti: Eurostat, Eiropas Komisijas uzņēmumu un patērētāju apsekojumi, Markit un ECB aprēķini.

Piezīmes. Visas laikrindas attiecas uz apstrādes rūpniecību. Dati par euro zonu, t.sk. Slovākiju.

1) Triju mēnešu pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējiem trim mēnešiem (%).

2) Procentu starpības; pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējiem trim mēnešiem.

3) Iepirkumu vadītāju indekss; novirzes no indeksa vērtības 50.

Tāpat kā rūpniecības sektorā, arī būvniecības sektorā pievienotā vērtība visus ceturkšņus kopš 2008. gada 2. ceturkšņa ir samazinājusies. Būvniecības sektora lejupslīdes intensitāte dažādos apakšsektoros un valstīs ir atšķirīga. Visspēcīgākais kritums bijis vērojams mājokļu un komercīpašumu jomā, savukārt inženiertehniskajai būvniecībai bijusi raksturīga lielāka elastība. Lielajā vairākumā euro zonas valstu 2008. gadā un 2009. gada sākumā bija vērojama būvniecības ražošanas sašaurināšanās, lai gan tās intensitāte bija atšķirīga. Viskrasākais kritums norisinājās Īrijā un Spānijā.

Produkcijas izlaides pieaugums pakalpojumu sektorā, kas kopš finanšu tirgu satricinājuma sākuma 2007. gada vidū bija noturējies pozitīvā līmenī, 2008. gada pēdējā ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni kļuva negatīvs, un 2009. gada 1. ceturksnī tā kritums kļuva vēl straujāks. Divos pēdējos ceturkšņos vērojamās kopējā pakalpojumu apjoma pazemināšanās pamatā galvenokārt ir tirdzniecība un transports (kas parasti ir viscikliskākie un svārstīgākie pakalpojumu apakškomponenti), lai gan produkcijas izlaide samazinājās arī finanšu pakalpojumu un komercpakalpojumu jomā.

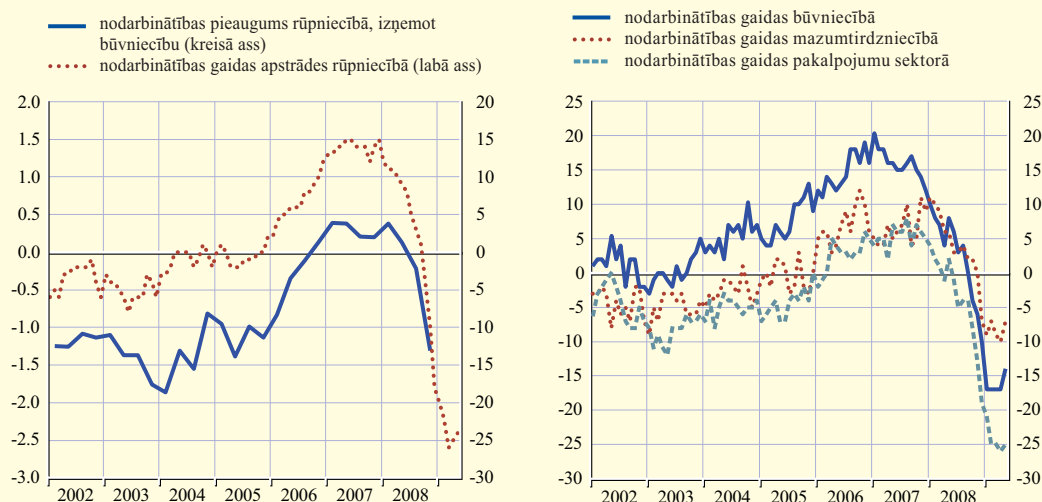
Runājot par nākotni, vispārējās aktivitātes īstermiņa perspektīva joprojām ir nelabvēlīga un gaidāms, ka produkcijas izlaide 2009. gadā vēl vairāk sašaurināsies. Jaudu izmantošana apstrādes rūpniecības uzņēmumos noslīdējusi līdz viszemākajam līmenim, kāds pieredzēts, kopš Eiropas Komisija 1990. gadā sāka veikt rūpniecības sektora apsekojumus, un arī citi rādītāji liecina par jaudu spiediena atslābumu. Vienlaikus gan apsekojumi, gan neoficiāla informācija liecina, ka krituma temps vairākumā tautsaimniecības sektoru 2009. gada 2. pusgadā pakāpeniski palēnināsies.

DARBA TIRGUS

Nodarbinātības līmeņa kāpums parasti atpauzē no ekonomiskās attīstības cikla svārstībām. Šīs nobīdes dažādos sektoros ir atšķirīgas. Piemēram, būvniecības sektorā parasti nodarbina daudz pagaidu darbaspēka. Tāpēc ekonomiskās lejupslīdes laikā strādājošo skaits šajā sektorā parasti tiek samazināts straujāk nekā rūpniecības un pakalpojumu sektorā, kur strādājošo skaita samazināšanas korekcijas parasti izmaksā dārgāk. Uzņēmumi un sektori, kuriem ir ļoti grūti atlaist un atkal pieņemt

50. attēls. Nodarbinātības pieaugums un nodarbinātības gaidas

(gada pārmaiņas; %, procentu starpības; sezonāli izlīdzināti dati)

8. tabula. Nodarbinātības pieaugums

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu; sezonāli izlīdzināti dati; %)

	Gada pieauguma temps		Ceturkšņa pieauguma temps				
	2007	2008	2007 IV	2008 I	2008 II	2008 III	2008 IV
Visa tautsaimniecība	1.8	0.8	0.3	0.4	0.1	-0.1	-0.3
t.sk.:							
Lauksaimniecība un zvejniecība	-1.3	-1.4	-0.3	0.6	-1.3	-0.5	0.2
Rūpniecība	1.4	-0.9	0.1	0.2	-0.6	-0.7	-1.4
Izņemot būvniecību	0.3	-0.3	0.1	0.2	-0.2	-0.4	-1.0
Būvniecība	4.1	-2.4	0.0	0.1	-1.6	-1.5	-2.3
Pakalpojumi	2.2	1.5	0.4	0.4	0.4	0.1	0.0
Tirdzniecība un transports	1.9	1.3	0.2	0.5	0.2	0.1	-0.4
Finances un komercdarbība	4.0	2.5	0.8	1.1	0.3	0.1	-0.5
Valsts pārvalde ¹⁾	1.4	1.2	0.3	-0.1	0.6	0.1	0.7

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

Piezīme. Dati par euro zonu, t.sk. Slovēniju.

1) Ietver arī izglītību, veselības aprūpi un citus pakalpojumus.

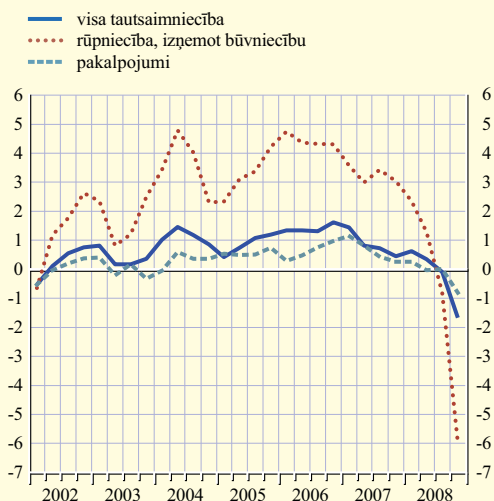
darbā darbiniekus, tautsaimniecības attīstībai palēninoties, visticamāk, ieņem nogaidošu nostāju un sākumā nolēmj saglabāt darbiniekus, saīsinot darba laiku. Ekonomiskajai aktivitātei palēninoties un vienlaikus saglabājot darbiniekus, darba ražīgums uz vienu nodarbināto parasti samazinās.

Šķiet, ka šīs vispārējās euro zonas darba tirgu iezīmes parādās arī pašreizējās recesijas laikā, jo būvniecības sektorā nodarbinātības līmenis samazinājās agrāk nekā citos tautsaimniecības segmentos (sk. 8. tabulu). Atspoguļojot plaši izplatīto darbinieku saglabāšanas politiku ražošanas sektorā, darba ražīgums ir būtiski krities (sk. 51. att.).

Vēl viena svarīga pašreizējās recesijas iezīme ir tāda, ka vairākās euro zonas valstīs arvien biežāk tiek īstenotas valdības atbalstītas nodarbinātības shēmas (sk. arī ielikumu "Darba tirgus korekcijas

51. attēls. Darba ražīgums

(gada pārmaiņas; %)

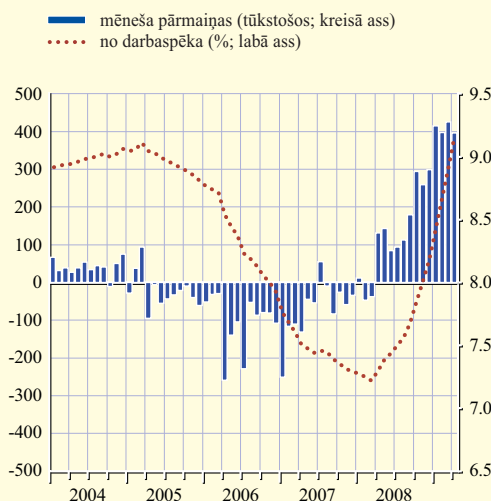

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

Piezīme. Dati par euro zonu, t.sk. Slovēniju.

52. attēls. Bezdarbs

(mēneša dati; sezonāli izlīdzināti)

Avots: Eurostat.

Piezīme. Dati par euro zonu, t.sk. Slovēniju.

pašreizējās ekonomiskās aktivitātes pavājināšanās laikā"). Šo shēmu struktūras dažādās valstīs ir atšķirīgas. Reizēm tās dēvē par īstermiņa darbu, reizēm – par īslaicīgo bezdarbu, un tās ir ļoti daudzveidīgas juridisko prasību un saņemamo pabalstu ziņā.

2008. gada beigās un 2009. gada sākumā darba tirgus situācija būtiski pasliktinājās. Aprīlī bezdarba līmenis euro zonā pieauga līdz 9.2%, t.i., par 0.3 procentu punktiem salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi (sk. 52. att.). Šis pieaugums bija vērojams visās euro zonas valstīs, bet joprojām īpaši spēcīgs ir Spānijā, Īrijā un Slovākijā. Līdzīgi nodarbinātības līmenis 2008. gada pēdējā ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni saruka par 0.3% (sk. 8. tabulu).

Runājot par nākotni, uz apsekojumiem balstītie pierādījumi liecina, ka pēc produkcijas izlaides krasās sašaurināšanās 2008. gada beigās un 2009. gada sākumā uzņēmumiem var būt grūtāk saglabāt darbaspēku (sk. 50. att.). Nākamajos mēnešos euro zonā var gaidīt tālāku pakāpenisku bezdarba līmeņa pieaugumu. Darba tirgus situācijas pasliktināšanās var kļūt straujāka, ja pēc dalības īstenotajās īstermiņa shēmās darbinieki ar laiku zaudēs darbu.

6. ielikums

DARBA TIRGUS KOREKCIJAS PAŠREIZĒJĀS EKONOMISKĀS AKTIVITĀTES PAVĀJINĀŠANĀS LAIKĀ

Ekonomiskās aktivitātes pavājināšanās euro zonā arvien spēcīgāk ietekmē darba tirgus nosacījumus. Bezdarba līmenis euro zonā palielinājās no 7.3% pirmajos trijos 2008. gada mēnešos līdz 9.2% šā gada aprīlī, un nodarbinātības līmenis 2008. gada pēdējā ceturksnī faktiski nemainījās, tā gada pieauguma tempam sasniedzot 0.1% (A att.). Aplūkojot nodarbinātības pieaugumu euro zonā sektoru dalījumā (B att.), tās lielākais sarukums bija vērojams apstrādes rūpniecībā un būvniecības sektorā (attiecīgi 6.4% un 1.3%), bet tirgus pakalpojumu, t.sk. finanšu un

A attēls. Nodarbinātības kāpums un bezdarbs

(gada pārmaiņas; %; no darbaspēka; %)

— nodarbinātības kāpums (kreisā ass)
 bezdarba līmenis (labā ass)

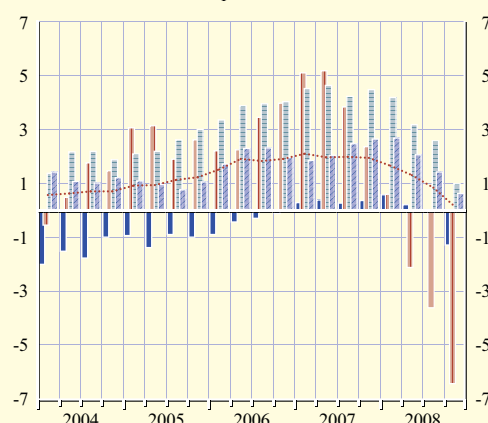

Avots: Eurostat.

B attēls. Nodarbinātības kāpums sektoru dalījumā

(gada pārmaiņas; %)

— būvniecība
 rūpniecība, izņemot būvniecību
 — finanses un komercdarbība
 tirdzniecība un transports
 tautsaimniecība kopā

Avoti: Eurostat un ECB.

komercdarbības, kā arī tirdzniecības un transporta pakalpojumu, kāpums salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu joprojām bija pozitīvs (0.8%). Ražošanas dinamikas atšķirībām dažādu valstu tautsaimniecības sektoros šajā ekonomiskās aktivitātes sarūkuma posmā bijusi ietekme uz attiecīgās valsts darba tirgus ievainojamību un valsts bezdarba līmeņa mērogu. Turklāt darba tirgus institūciju atšķirības dažādās valstīs ietekmē korekciju sadalījumu starp nodarbinātību un algām, dažādām darbaspēka grupām un saskaņā ar dažādiem līgumu veidiem nodarbinātajiem.¹

2007. un 2008. gadā pagaidu un pastāvīgās nodarbinātības pārmaiņu attiecība procentos no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem bija negatīva (C att.). Pagaidu nodarbinātības raksturīga iezīme ir lielāka pakļautība tautsaimniecības svārstībām. Pēdējos gados strauji uzplaukusi pagaidu nodarbinātība, jo darba aizsardzības tiesību aktu pārmaiņas iepriekšējos 10 gados galvenokārt skārušas šo darba tirgus segmentu. Turpretī pastāvīgi nodarbināto darba aizsardzība nav būtiski mainījusies.

Vairākās valstīs ietekme uz nodarbinātību ierobežota ar īstermiņa nodarbinātības plāniem un citiem pasākumiem, lai mazinātu ekonomiskās lejupslīdes ietekmi un novērstu darbinieku atlaišanu. Turklāt šādus plānus parasti papildināja valdības subsīdijas ar mērķi īstermiņā saglabāt iesaistīto strādājošo pirkstspēju. Agrāk plāni samazināt pārmērīgu apgrozījumu sezonālā cikliskuma dēļ bija īpaši labvēlīgi būvniecības sektoram, bet pašreizējās krīzes laikā vērojams straujš šādu pasākumu pieaugums, sevišķi apstrādes rūpniecībā. Dažādi nostrādāto darba stundu rādītāji valstu līmenī patiešām liecina, ka nostrādāto stundu skaita pieaugums bijis mazāks nekā nodarbinātības kāpums. Tomēr pagaidām nav pieejamas euro zonas nostrādāto stundu oficiālu ceturkšņa datu laukrindas.

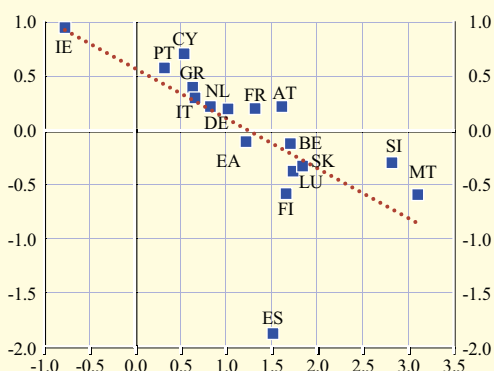
Vienlaikus darba algas gada pieauguma rādītāji pēc spēcīgā kāpuma 2008. gada sākumā saglabājās diezgan augstā līmenī līdz pat 2008. gada beigām (D att.). Pagaidām veiktās nelielās algu korekcijas daļēji saistāmas ar to, ka lielākā daļa darba līgumu slēgti uz vairākiem gadiem un pirms

¹ Dažādu valstu institūciju salīdzinājumu sk. ECB 2008. gada pētījumā Nr. 974 P. du Caju, E. Gautier, D. Momferatou and M. Ward-Warmedinger, "Institutional features of wage bargaining in 23 European countries, the US and Japan".

C attēls. Pagaidu un pastāvīgās nodarbinātības pārmaiņas euro zonas valstīs

(2007. un 2008. gada starpība kā ekonomiski aktīvo iedzīvotāju daļa; procentu punktos)

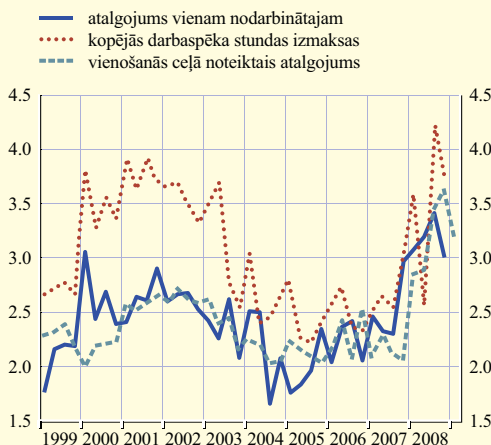
x ass: pastāvīgās nodarbinātības pārmaiņas
y ass: pagaidu nodarbinātības pārmaiņas

Avots: Darbaspēka apsekojums.

D attēls. Euro zonas darbaspēka izmaksu rādītāji

(gada pārmaiņas, %)

Avoti: Eurostat un ECB.

lejupslīdes sākuma. Nodarbināto kopējās atlīdzības pārmaiņu dekompozīcija algu un darba faktorus parāda, ka atlīdzības pieaugums vienam strādājošajam 2008. gada 4. ceturksnī salīdzinājumā ar 2007. gada 4. ceturksni nemainījās, bet nodarbinātības kāpums šajā periodā saruka par 2 procentu punktiem.

Samērā nemainīga vienošanās ceļā noteikta atalgojuma gadījumā šķiet, ka uzņēmumi izmantojuši alternatīvas darbaspēka izmaksu korekciju iespējas², sevišķi, sākot ar 2008. gada nogali. Tās ietver piemaksu un citu atalgojuma apjomu mainošu pabalstu samazinājumu. Turklāt nodarbinātības aizsardzības nolūkā, bieži vienojoties par to ar sociālajiem partneriem, veikta pamatalgas iesaldēšana un samazināšana vai atlikta algas paaugstināšana, par kuru iepriekš bijusi panākta vienošanās. Visbeidzot, dažreiz algu palielināšana notikusi vienreizēju maksājumu veidā vai samazināts palielinājuma kopējais apjoms.

Īstermiņa un nepilna laika nodarbinātība ir efektīvs uzņēmuma cilvēkkapitāla daļas nosargāšanas līdzeklis tad, kad lejupslīdei ir īslaicīgs raksturs. Taču, plaši izmantojot šādus valdības pasākumus ilgu laiku, to finansiālais atbalsts samazina uzņēmumu un strādājošo pārvietošanas motivāciju. Turklāt laika gaitā šādi pasākumi rada lielu fiskālo slogu, neradot stimulus veikt ieguldījumus, lai veicinātu atveseļošanu. Strādājošo pārvietošana starp uzņēmumiem un sektoriem ir svarīga, lai atvieglotu izdevīgu ieguldījumu iespēju izmantošanu, kuras rodas, sākoties atveseļošanās procesam. Tādējādi tai ir svarīga ietekme, padarot atveseļošanu vieglāku un veicinot to. Vienlaikus bezdarbnieku atgriešanos darba procesā nākotnē varētu veicināt darba tirgus institūcijas, kas nodrošina mobilitāti un sekmē ieguldījumus apmācībā un izglītībā.

2 Sk. 2009. gada februāra "Mēneša Biļetena" rakstu *New survey evidence on wage setting in Europe* ("Jaunas apsekojumu liecības par algu noteikšanu Eiropā").

4.3. EKONOMISKĀS AKTIVITĀTES PERSPEKTĪVA

Euro zonas ekonomiskās aktivitātes temps 2009. gada 1. ceturkšņa laikā turpināja pavājināties, vienlaikus norisinoties pasaules tautsaimniecības lejupslīdei. Saskaņā ar *Eurostat* pirmo aplēsi ekonomiskā aktivitāte euro zonā salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni saruka par 2.5% pēc tam, kad 2008. gada 4. ceturksnī tā bija pazeminājusies par 1.8%. Tam būs ievērojama negatīva ietekme uz 2009. gada vidējo pieauguma tempu. Tomēr pēdējā laikā apsekojumu dati uzlabojušies, lai gan ļoti nedaudz. Atbilstoši šādām liecībām pēc ārkārtīgi sliktajiem 1. ceturkšņa rādītājiem gaidāms, ka šā gada atlikušajos mēnešos ekonomiskās aktivitātes krituma temps būs daudz mazāks. Gaidāms, ka pēc stabilizācijas perioda ceturkšņa izaugsmes temps no 2010. gada vidus būs pozitīvs.

Saskaņā ar Eurosistēmas speciālistu 2009. gada jūnija makroekonomiskajām iespēju aplēsēm reālā IKP gada pieaugums euro zonā 2009. gadā būs no -5.1% līdz -4.1% un 2010. gadā – no -1.0% līdz 0.4%. Riski, kas apdraud šo tautsaimniecības perspektīvu, ir izlīdzināti. Pozitīvais ir tas, ka iespējama īstenoto plašo makroekonomisko stimulu un citu veikto politikas pasākumu spēcīgāka ietekme, nekā gaidīts. Arī konfidence varētu uzlaboties agrāk, nekā pašlaik tiek gaidīts. No otras puses, saglabājas bažas par tādiem iespējamiem faktoriem kā finanšu tirgu satricinājuma spēcīgāka ietekme uz reālo tautsaimniecību, nelabvēlīgākas darba tirgus norises, protekcionisma spiediena pastiprināšanās un, visbeidzot, negatīvas norises pasaules tautsaimniecībā sakarā ar haotiskām globālās nesabalansētības korekcijām.

5. FISKĀLĀS NORISES

Eurostat paziņojumā uzrādītais euro zonas valdības budžeta deficīts 2008. gadā bija 1.9% no IKP. Eiropas Komisijas 2009. gada pavasara ekonomiskajā prognozē šogad un nākamajā gadā paredzēta strauja, plaša un spēcīgāka, nekā gaidīts, fiskālās situācijas pasliktināšanās. Prognozēts, ka visas euro zonas valstis, izņemot trīs, 2009. un 2010. gadā pārsniegs budžeta deficīta atsaucē vērtību 3% no IKP, savukārt 11 euro zonas valstu parāda rādītājs 2010. gadā pārsniegs atsaucē vērtību 60% no IKP. Turklāt sakarā ar finanšu sektora stabilizācijas pasākumiem uzkrājušās būtiskas iespējamās saistības. Prognozētais fiskālais impulss galvenokārt saistīts ar automātisko fiskālo stabilizatoru darbību, ieņēmumu deficītu un efektīviem stimulējošiem fiskālajiem pasākumiem, reaģējot uz kraso ekonomisko lejupslīdi, kā arī valdības izdevumu pieaugumu. Lai nodrošinātu ātru pārmērīga budžeta deficīta novēršanu, būs nepieciešami vērienīgi korigēšanas centieni. Turklāt, lai nodrošinātu fiskālo ilgtspēju, būs jāformulē un jāīsteno grūti sasniedzami vidēja termiņa budžeta mērķi.

2008. GADA FISKĀLĀS NORISES

Saskaņā ar Eurostat 2009. gada pavasara fiskālo paziņojumu euro zonas valdības budžeta deficīts 2008. gadā bija 1.9% no IKP (2007. gadā – 0.6% no IKP; sk. 9. tabulu). Piecām euro zonas valstīm (Īrijai, Grieķijai, Spānijai, Francijai un Maltai) bija pārmērīgs budžeta deficīts, kas pārsniedza 3% no IKP.

Četrām euro zonas valstīm, kuras 2008. gadā pārsniedza atsaucē vērtību 3% no IKP, Eiropas Savienības Padome 2009. gada 27. aprīļa sanāksmē uzsāka pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru. Ņemot vērā ilgstošo recesiju, kas Eiropas Komisijas un Padomes izpratnē ir "īpaši apstākļi", Īrijai, Spānijai un Francijai tika pagarināts pārmērīga budžeta deficīta novēršanas termiņš. Spānijai un Francijai kā pēdējais termiņš noteikts 2012. gads, bet Īrijai – 2013. gads. Ņemot vērā, ka Grieķijai 2007. un 2008. gadā bija pārmērīgs budžeta deficīts, Padome arī šajā valstī uzsāka pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu, nosakot 2010. gadu kā pārmērīga budžeta deficīta novēršanas pēdējo termiņu. Turklāt Komisija spērusi pirmo soli, lai 2009. gada 13. maijā uzsāktu pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu Maltā. Tas reiz jau tika darīts, pamatojoties uz 2008. gada rudens paziņojumu, tomēr procedūra tālāk netika īstenota, jo atsaucē vērtības pārsniegums tika uzskatīts par nelielu un īslaicīgu. Tomēr 2009. gada pavasara paziņojumā Maltas budžeta deficīts tika korigēts un palielināts līdz 4.7% no IKP.

9. tabula. Fiskālās norises euro zonā

(% no IKP)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Pārmaiņaskopā 2008–2010
Valdība							
a. Kopējie ieņēmumi	44.8	45.3	45.4	44.7	44.8	44.4	-0.3
b. Kopējie izdevumi	47.3	46.6	46.1	46.6	50.1	51.0	4.3
Budžeta balance (a – b)	-2.5	-1.3	-0.6	-1.9	-5.3	-6.5	-4.6
Sākotnējā budžeta balance	0.4	1.6	2.3	1.1	-2.3	-3.3	-4.4
Ietekme uz budžeta bilanci							
Cikliskais komponents	0.0	0.7	1.2	1.0	-1.4	-1.8	-2.8
Procentu izdevumi	2.9	2.9	2.9	3.0	3.0	3.2	0.2
Cikliski korigētā budžeta balance	-2.5	-1.9	-1.9	-2.9	-3.9	-4.7	-1.9
Cikliski korigētā sākotnējā balance	0.4	0.9	1.1	0.1	-0.9	-1.5	-1.6
Strukturālā balance	-2.7	-2.0	-1.8	-2.8	-3.9	-4.7	-1.9
Bruto parāds	70.0	68.3	66.0	69.3	77.7	83.8	14.5
Papildpostenis: reālais IKP (pārmaiņas %)	1.7	2.9	2.7	0.8	-4.0	-0.1	

Avoti: Eiropas Komisijas 2009. gada pavasara ekonomiskā prognoze un ECB aprēķini.

Euro zonas valdības parāds 2008. gadā bija 69.3% no IKP (2007. gadā – 66.0% no IKP). Parāda palielinājumu galvenokārt noteica īstermiņa parāda instrumenti. Astoņas no 16 euro zonas valstīm paziņoja parāda rādītāju, kas pārsniedza atsaucē vērtību 60% no IKP. Īpaši straujš valdības parāda līmeņa kāpums bija vērojams Īrijā, Nīderlandē, Luksemburgā un Beļģijā, kur sakarā ar finanšu tirgus stabilizācijas pasākumiem tika veiktas ievērojamas deficīta-parāda korekcijas. Tā kā *Eurostat* vēl nav publicējis lēmumu par vairākiem jautājumiem, kas saistīti ar valdības veikto intervenču statistisko uzskaiti finanšu krīzes apstākļos, turpmāk nevar izslēgt budžeta deficīta un parāda datu pārskatīšanu.

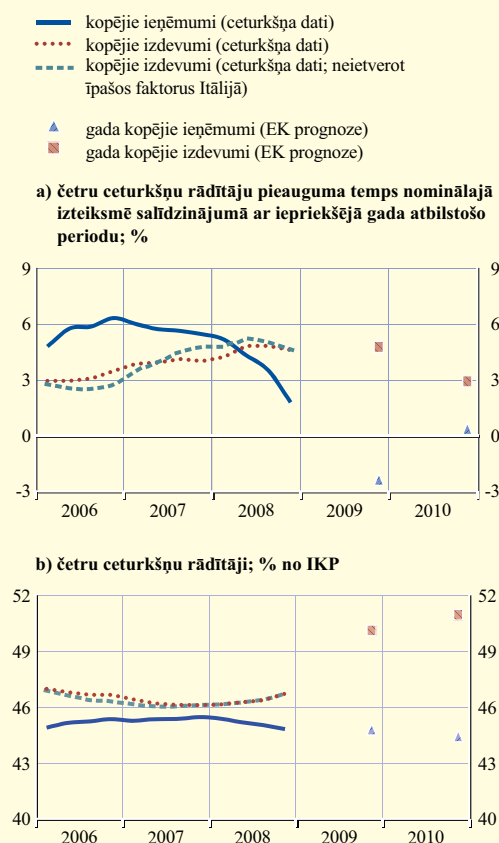
2009. UN 2010. GADA FISKĀLĀS PERSPEKTĪVAS

Valsts finanšu perspektīvas euro zonā ir drūmas. Saskaņā ar Komisijas 2009. gada pavasara ekonomisko prognozi euro zonas valdības budžeta deficīts 2009. gadā palielināsies līdz 5.3% no IKP un 2010. gadā – līdz 6.5% no IKP (sk. 9. tabulu). Paredzams, ka tikai trīs euro zonas valstis (Kipra, Luksemburga un Somija) 2009. un 2010. gadā nepārsniedīs atsaucē vērtību 3% no IKP. Prognozēto budžeta deficīta kāpumu noteica makroekonomiskās vides pasliktināšanās (darbojoties automatiskajiem fiskālajiem stabilizatoriem un ieņēmumu deficīta dēļ), efektīvi stimulējošie fiskālie pasākumi, reaģējot uz kraso ekonomisko lejupslīdi (kas kopumā divos gados sasniedza gandrīz 2% no IKP), kā arī valdības izdevumu pieaugums. No kopējā fiskālā impulsa euro zonā 4.6% no IKP 2009. un 2010. gadā (atbilstoši budžeta bilances pārmaiņām šajā periodā), kas ietverti Komisijas prognozē, 2.8 procentu punkti attiecināmi uz ciklisko komponentu, t.i., makroekonomisko norišu ietekmi.

Saskaņā ar Komisijas prognozi noteikts, ka euro zonā turpināsies nominālo ieņēmumu kāpuma samazinājums, kas uzrādīts pieejamā ceturkšņa valdības finanšu statistikā līdz 2008. gada beigām (sk. 53.a att.). Paredzams, ka šogad ieņēmumi saruks gandrīz par 3%, bet 2010. gadā tie stabilizēsies. Prognozēts, ka 2009. gadā nominālie izdevumi turpinās palielināties aptuveni tādā pašā tempā kā 2008. gadā, 2010. gadā samazinoties līdz aptuveni 3%. Kopā ar nominālā IKP sarukumu 2009. gadā ilgstošais izdevumu pieaugums izraisīja euro zonas izdevumu rādītāja paredzēto straujo kāpumu no 46.6% no IKP 2008. gadā līdz 51.0% no IKP 2010. gadā (sk. 53.b att.).

Kas attiecas uz prognozētajam budžeta deficīta kāpumam pamatā esošajiem komponentiem, pašreizējā straujā ekonomiskā lejupslīde sarežģīt potenciālā pieauguma tempa aprēķināšanu, palielinot plaši pazīstamās grūtības cikliskās ietekmes uz fiskālās situācijas pasliktināšanos

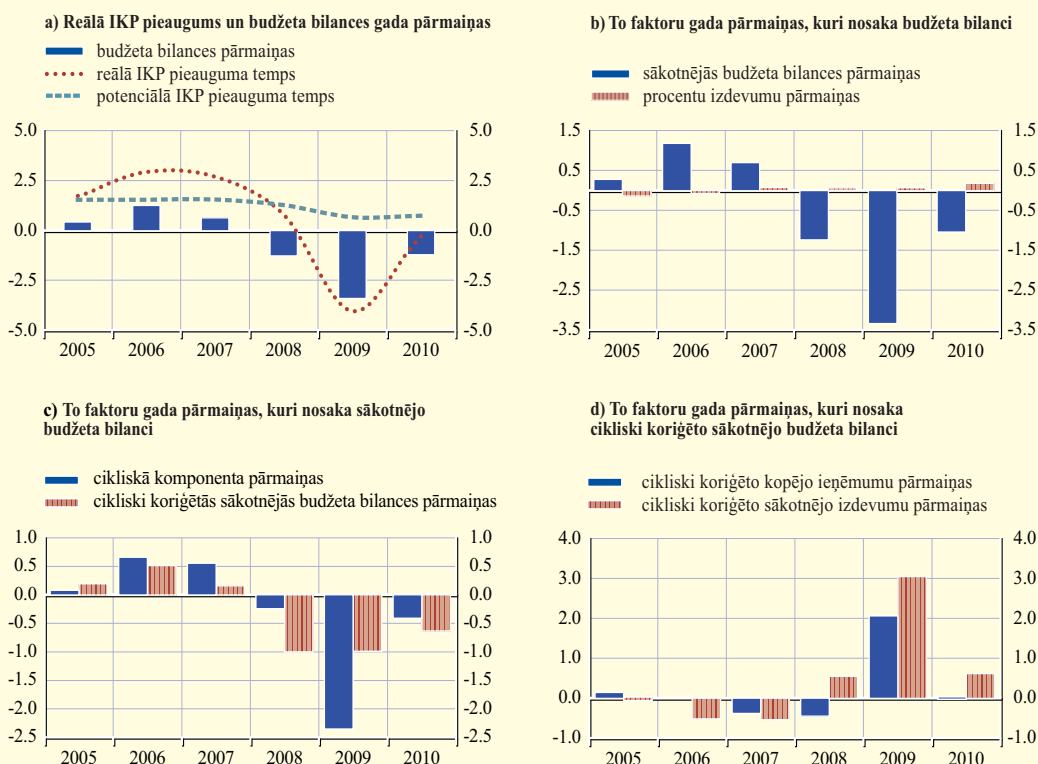
53. attēls. Valdības ceturkšņa finanšu statistika un prognozes; euro zona

Avoti: ECB aprēķini, kas balstīti uz *Eurostat* un valstu datiem; Eiropas Komisijas 2009. gada pavasara ekonomiskā prognoze. Piezīmes. Attēlā parādīta kopējo ieņēmumu un kopējo izdevumu dinamika četrus ceturkšņus rādītāju izteiksmē no 2006. gada 1. ceturkšņa līdz 2008. gada 4. ceturksnim un 2009. un 2010. gada prognozes saskaņā ar Eiropas Komisijas 2009. gada pavasara ekonomisko prognozi. Itālijas gadījumā īpašie faktori, kas nav ietverti kopējos izdevumos, bija saistīti ar dzelzceļa parāda pārņemšanu.

54. attēls. Faktori, kas nosaka budžeta norises euro zonā

(no IKP; procentu punktos; pārmaiņas; %)

Avoti: Eiropas Komisijas 2009. gada pavasara ekonomiskā prognoze un ECB aprēķini.

novērtēšanā. Tiek lēsts, ka prognozēto budžeta pasliktināšanos euro zonā galvenokārt nosaka liels sākotnējais deficīts, savukārt augošo procentu maksājumu ietekme ir neliela (sk. 54.a un 54.b att.). Sākotnējās budžeta bilances pasliktināšanos 2009. gadā, pirmkārt un galvenokārt, var skaidrot ar lielo negatīvo ciklisko ietekmi, savukārt paredzams, ka 2010. gadā fiskālās nostājas stingrības mazināšanai būs lielākā relatīvā nozīme (sk. 54.c att.).

Atspoguļojot augsto (sākotnējo) budžeta deficītu, nepieciešamību finansēt kapitāla ieplūdes un aktīvu iegādi, lai atbalstītu finanšu institūcijas, kā arī prognozēto negatīvo reālā IKP pieauguma tempu 2009. un 2010. gadā, gaidāms, ka euro zonas vidējā valdības parāda attiecība pret IKP palielināsies no 69.3% no IKP 2008. gadā līdz 83.8% no IKP 2010. gadā. Parāda rādītāja kāpums prognozēts gandrīz visās euro zonas valstīs (īpaši liels tas paredzēts Īrijā un Spānijā). Prognozēts, ka 2010. gadā 11 euro zonas valstu parāda rādītājs pārsniegs atsauces vērtību 60% no IKP (t.i., par trijām valstīm vairāk nekā 2008. gadā). Gaidāms, ka triju valstu (Beļģijas, Grieķijas un Itālijas) parāda rādītājs 2010. gadā pārsniegs 100% no IKP.

NOVĒRTĒJUMS

Fiskālā perspektīva norāda uz strauju un neiepriecinošu valdības budžeta deficīta un parāda rādītāju kāpumu euro zonā no 2008. gada līdz 2010. gadam. Izvēles pasākumi, kas vairākumā euro zonas valstu pieņemti, reaģējot uz ekonomisko lejupslīdi, automātiskie fiskālie stabilizatori, ieņēmumu deficīts un

valdības izdevumu pieaugums ir galvenie plašas fiskālās situācijas pasliktināšanās noteicošie faktori. Lai gan visi šie faktori pozitīvi ietekmē budžetu un tādējādi – arī tautsaimniecību, ir nopietns risks, ka prognozētais budžeta deficīta un parāda pieaugums varētu mazināt fiskālās ilgtspējas uzticamību. Jebkuri turpmākie stimulējošie fiskālie pasākumi tādējādi varētu būt nelietderīgi tautsaimniecības izaugsmes veicināšanai. Sk. 2008. gada jūnija "Mēneša Biļetena" ielikumu "Izvēles fiskālā politika, automātiskā stabilizācija un ekonomiskā nenoteiktība" par fiskālās aktivitātes un automātiskās stabilizācijas lomu ekonomiskās nenoteiktības periodā.

Lai gan līdz šim finanšu sektora atbalsta pasākumu ietekme uz valsts finansēm euro zonas līmenī bijusi ierobežota, joprojām var rasties ievērojams slogs. Pagaidām kopumā euro zonas valdības parāda attiecības pret IKP pieaugums 2008. un 2009. gadā, ko noteica kapitāla ieplūdes un aktīvu pirkumi finanšu sektora atbalstam, sasniedz 3.1% no IKP. Turpmāk nevar izslēgt parāda rādītāja kāpuma risku, ņemot vērā iespēju, ka banku sektoram jāsniedz papildu atbalsts vai ka tiks pieprasītas valdības garantijas. Arī ieilgusī zemā tautsaimniecības izaugsme var negatīvi ietekmēt parāda attiecību pret IKP. No otras puses, finanšu sektoram sniegto atbalsta pasākumu fiskālās izmaksas var daļēji kompensēt valdībām izmaksātie maksājumi, dividendes un procenti apmaiņā pret finansiālu atbalstu. Vidējā termiņā neto fiskālās izmaksas būs atkarīgas arī no ieņēmumiem, kas gūti no valdību veiktās iegādāto finanšu sektora aktīvu pārdošanas. Tomēr šo finanšu sektora aktīvu nākotnes vērtība pakļauta lielai nenoteiktībai.

Prognozētā straujā budžeta pasliktināšanās nozīmē, ka būs nepieciešami vērienīgi un pārliecinoši koriģēšanas centieni, lai pēc iespējas ātrāk novērstu pārmērīgu budžeta deficītu. Šādi konsolidācijas pasākumi veicinās uzticēšanos fiskālajai ilgtspējai un tādējādi sekmēs produkcijas izlaides kāpumu. Budžeta deficīta samazināšanos būtu jāveicina fakts, ka stimulējošie pasākumi bija paredzēti kā īslaicīgi un tāpēc tiem jāizzūd automātiski vai jāmainās nākamajos gados. Tomēr valdības izdevumu rādītāja straujais kāpums rāda, ka euro zonas valstīm ieteicams stingrāk kontrolēt izdevumus, lai nodrošinātu atgriešanos pie stabilas fiskālās pozīcijas, īpaši, ja produkcijas izlaides pieaugumam bija ilgstoši jāsavstājas mērenam. Turklāt politikas veidotājiem jāpievērš īpaša uzmanība prognozētajam straujam valdības parāda rādītāja kāpumam un lielajam neizpildīto iespējamo saistību apjomam valstu finanšu sektoru atbalstam piešķirto valsts garantiju vai citu saistību veidā. Izdevumu ierobežojumi, visticamāk, būs efektīvi tad, ja tos regulēs ietekmīgas iekšzemes budžeta institūcijas un vidējā termiņā definēti droši un precīzi noteikumi.

Lai nodrošinātu valsts finanšu ilgtspējas uzticamību, svarīgi saglabāt fiskālās struktūras, kas pamatojas uz normatīvajiem aktiem, integritāti. Ņemot vērā 2008. gada budžeta rezultātus un niecīgās fiskālās perspektīvas, valstīs, kuras pārsniedz atsauces vērtību 3% no IKP, uzsāka pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru īstenošana atbilstoši Stabilitātes un izaugsmes pakta nosacījumiem. Sniedzot rekomendācijas pārmērīga budžeta deficīta novēršanai, jāņem vērā straujais ražošanas apjoma kritums pēc pasaules finanšu krīzes un nepieciešamo korekciju apjoms, lai izlemtu, vai "īpašajos apstākļos" var noteikt nedaudz ilgākus pēdējos termiņus nekā parasti. Tomēr, lai nevajadzīgi neatliktu fiskālo konsolidāciju, ja produkcijas izlaides pieaugumam ilgstoši būtu jāsavstājas zemā līmenī un fiskālā ilgtspēja būtu apdraudēta, jāizvēlas piesardzīga pieeja. Dažās euro zonas valstīs nepieciešama savlaicīga un iedarbīga valsts finanšu konsolidācija.

Lai sagatavotos ar iedzīvotāju novecošanu saistītajām budžeta izmaksām, īpaši svarīgi pēc iespējas ātrāk atgriezties pie stabilas fiskālās pozīcijas. ECOFIN 2009. gada 5. maijā apstiprināja aktualizētas ilgtermiņa ar iedzīvotāju novecošanu saistīto valsts izdevumu iespēju aplēses (sk. 7. ielikumu). Padome arī paziņoja, ka tā lemtu par jauno vidēja termiņa budžeta mērķu atbilstības noteikšanas formulu, kurā jāņem vērā iedzīvotāju novecošanas radītās netiešās valdības saistības nākamajām aktualizētajām dalībvalstu stabilitātes un konverģences programmām. Principā vidēja termiņa budžeta mērķiem

jānodrošina trīs lietas. Pirmkārt, tiem jāsniedz pietiekams nodrošinājums attiecībā uz valdības budžeta deficītu (atsauces vērtība 3% no IKP). Otrkārt, tiem jānodrošina straujš progress fiskālās ilgtspējas nodrošināšanā. Treškārt, tiem jānodrošina pietiekama budžeta elastība. Jaunajai vidēja termiņa budžeta mērķu noteikšanas formulai jābūt caurredzamai, lai būtu vienkārši salīdzināt dalībvalstis. Arī jaunajiem valstij raksturīgajiem vidēja termiņa budžeta mērķiem būs jābūt pietiekami vērienīgiem, lai nodrošinātu minēto mērķu sasniegšanu, ņemot vērā iedzīvotāju novecošanas izraisītās budžeta izmaksas.

7. ielikums

2009. GADA ZIŅOJUMS PAR IEDZĪVOTĀJU NOVECOŠANU: AKTUALIZĒTAS AR IEDZĪVOTĀJU NOVECOŠANU SAISTĪTO VALSTS IZDEVUMU IESPĒJU APLĒSES

Aprīlī tika publicēts Eiropas Komisijas un ES Ekonomikas politikas komitejas Iedzīvotāju novecošanas darba grupas sagatavotais 2009. gada ziņojums par iedzīvotāju novecošanu.¹ Ņemot vērā Eurostat 2008. gadā publicētās jaunākās demogrāfiskās prognozes, ziņojumā aktualizētas 27 ES dalībvalstu ar iedzīvotāju novecošanu saistīto valsts izdevumu 2006. gada iespēju aplēses 2007.–2060. gadam. Šajā ielikumā īsumā aplūkoti un novērtēti iespēju aplēšu rezultāti, kas balstīti uz nemainīgas politikas scenāriju, galveno uzmanību pievēršot euro zonas valstīm.

Kopējo ar iedzīvotāju novecošanu saistīto valsts izdevumu ievērojams pieaugums līdz 2060. gadam

Tālāk tabulā sniegts iespēju aplēšu rezultātu kopsavilkums par euro zonas valstu kopējo ar iedzīvotāju novecošanu saistīto valsts tēriņu attiecību pret IKP 2007.–2060. gadā, ietverot valsts izdevumus par pensijām, veselības aprūpi, ilgtermiņa aprūpi, bezdarbnieku pabalstiem un izglītību. Paredzams, ka euro zonā kopumā iespēju aplēšu periodā kopējo ar iedzīvotāju novecošanu saistīto valsts tēriņu attiecība pret IKP palielināsies par 5.2 procentu punktiem. Šā rādītāja pieaugums lielākoties atspoguļo pensiju izdevumu kāpumu un – mazāk – augošus tēriņus par veselības un ilgtermiņa aprūpi, savukārt paredzams neliels izdevumu par bezdarbnieku pabalstiem un izglītību sarukums. Saskaņā ar šīm iespēju aplēsēm gaidāms, ka dažādās euro zonas valstīs kopējo ar iedzīvotāju novecošanu saistīto tēriņu rādītāju pārmaiņas 2007.–2060. gadā būs ļoti atšķirīgas – no 18 procentu punktiem Luksemburgā un 15.9 procentu punktiem Grieķijā līdz 1.6 procentu punktiem Itālijā. Iespēju aplēses rāda, ka lielākā ar iedzīvotāju novecošanu saistīto valsts tēriņu daļa saistīta ar pensijām, taču paredzams, ka arī šīs izdevumu daļas attīstība dažādās valstīs būs ļoti nevienmērīga. Gaidāms, ka visās euro zonas dalībvalstīs būs vērojams veselības aprūpes izdevumu rādītāja pieaugums. Visspēcīgākais tā kāpums paredzams Maltā (3.3 procentu punkti), bet

1 Sk. Eiropas Komisijas un Ekonomikas politikas komitejas *The 2009 Ageing Report: Economic and budgetary projections for the EU-27 Member States (2008–2060)* ("2009. gada ziņojums par iedzīvotāju novecošanu: ekonomiskās un budžeta iespēju aplēses 27 ES dalībvalstīm (2008–2060)"), *European Economy*, 2/2009, Brisele.

Ar iedzīvotāju novecošanu saistīto valsts izdevumu attiecība pret IKP (2007–2060)

(% no IKP; pārmaiņas – procentu punktos)

	Pensijas		Veselības aprūpe		Ilgttermiņa aprūpe		Bezdarbnieku pabalsti		Izglītība		Kopā
	Līmenis 2007	Pārmaiņas 2007–2060	Līmenis 2007	Pārmaiņas 2007–2060	Līmenis 2007	Pārmaiņas 2007–2060	Līmenis 2007	Pārmaiņas 2007–2060	Līmenis 2007	Pārmaiņas 2007–2060	Pārmaiņas 2007–2060
Beļģija	10.0	4.8	7.6	1.2	1.5	1.4	1.9	–0.4	5.5	0.0	6.9
Vācija	10.4	2.3	7.4	1.8	0.9	1.4	0.9	–0.3	3.9	–0.4	4.8
Īrija	5.2	6.1	5.8	1.8	0.8	1.3	0.8	0.1	4.5	–0.3	8.9
Grieķija	11.7	12.4	5.0	1.4	1.4	2.2	0.3	–0.1	3.7	0.0	15.9
Spānija	8.4	6.7	5.5	1.6	0.5	0.9	1.3	–0.4	3.5	0.1	9.0
Francija	13.0	1.0	8.1	1.2	1.4	0.8	1.2	–0.3	4.7	0.0	2.7
Itālija	14.0	–0.4	5.9	1.1	1.7	1.3	0.4	0.0	4.1	–0.3	1.6
Kipra	6.3	11.4	2.7	0.6	0.0	0.0	0.3	–0.1	6.1	–1.2	10.8
Luksemburga	8.7	15.2	5.8	1.2	1.4	2.0	0.4	0.0	3.8	–0.5	18.0
Malta	7.2	6.2	4.7	3.3	1.0	1.6	0.4	0.0	5.0	–1.0	10.2
Nīderlande	6.6	4.0	4.8	1.0	3.4	4.7	1.1	–0.1	4.6	–0.2	9.4
Austrija	12.8	0.9	6.5	1.5	1.3	1.2	0.7	0.0	4.8	–0.5	3.1
Portugāle	11.4	2.1	7.2	1.9	0.1	0.1	1.2	–0.4	4.6	–0.3	3.4
Slovēnija	9.9	8.8	6.6	1.9	1.1	1.8	0.2	0.0	5.1	0.4	12.8
Slovākija	6.8	3.4	5.0	2.3	0.2	0.4	0.1	–0.1	3.1	–0.8	5.2
Somija	10.0	3.3	5.5	1.0	1.8	2.6	1.2	–0.2	5.7	–0.3	6.3
Euro zona	11.1	2.8	6.7	1.4	1.3	1.4	1.0	–0.2	4.2	–0.2	5.2

Avots: 2009. gada ziņojums par iedzīvotāju novecošanu.

vismazākais – Kiprā (0.6 procentu punkti). Gaidāms, ka valsts tēriņi par ilgtermiņa aprūpi pieaugs visās euro zonas valstīs, izņemot Kipru, kur tie nemainīsies. Visbeidzot, paredzams, ka vairākumā euro zonas valstu ar izglītību un bezdarbnieku pabalstiem saistīto valsts tēriņu rādītājs nedaudz saruks vai nemainīsies.

Salīdzinājumā ar iepriekšējām iespēju aplēsēm par 12 euro zonas dalībvalstīm, ko sagatavoja 2006. gadā, paredzams, ka izdevumi par pensijām pieaugs straujāk, nekā tika gaidīts iepriekš. Turpretī četrām euro zonas dalībvalstīm aplēšu rezultāti koriģēti, tos samazinot. Šo pārmaiņu iemesli dažādās valstīs ir atšķirīgi – no aplēšu pamatā esošo demogrāfisko prognožu un makroekonomisko pieņēmumu pārmaiņām līdz strukturālām reformām, kas ietekmē ar iedzīvotāju novecošanu saistītos valsts izdevumus. 2006. gadā nebija pieejamas pensiju izdevumu aplēses par Grieķiju.

Būtiskā ekonomiskā lejupslīde varētu vēl vairāk palielināt ar iedzīvotāju novecošanu saistītās budžeta izmaksas

Makroekonomiskais scenārijs, uz kuru balstītas ar iedzīvotāju novecošanu saistīto izmaksu aplēses, tika sagatavots 2008. gadā un tādējādi neietver nesenās ekonomiskās lejupslīdes ietekmi. Lai atspoguļotu būtiskās ekonomiskās lejupslīdes potenciālo ietekmi uz izmaksām, kas saistītas ar iedzīvotāju novecošanu, tika apsvērti divu veidu negatīvi šoki. Pirmkārt, tika veikta īslaicīgu negatīvu šoku simulācija divu alternatīvu scenāriju – straujas atveseļošanās scenārija un 10 zaudētu gadu scenārija – gadījumā. Šie scenāriji ietver divus atšķirīgus pieņēmumus par īslaicīgā šoka ilgumu. Samērā optimistiskais straujas atveseļošanās scenārijs balstās uz pieņēmumu, ka Eiropas tautsaimniecība drīz atgūsies un līdz 2020. gadam IKP atkal sasniegs pirms krīzes sākuma vēroto līmeni. 10 zaudētu gadu scenārija pamatā ir pieņēmums, ka 2020. gadā varētu sasniegt bāzes scenārijā noteikto reālās izaugsmes tempu (bet ne IKP līmeni). Otrkārt, sliktākajā notikumu attīstības scenārijā simulēta ilgstoša (negatīva) šoka ietekme uz ES valstu tautsaimniecību

izaugsmes potenciālu.² Tiek pieņemts, ka pašreizējās lejupslīdes dēļ bezdarba līmenis ilgstoši būs augstāks un darba ražīguma izaugsmes temps ilgstoši būs zemāks nekā bāzes scenārijā. Salīdzinājumā ar bāzes scenāriju straujas atveseļošanās scenārija gadījumā būtiska papildu ietekme uz kopējām ar iedzīvotāju novecošanu saistītajām izmaksām nebūtu vērojama. Taču 10 zaudētu gadu scenārija gadījumā paredzams, ka kopējās ar iedzīvotāju novecošanu saistītās izmaksas euro zonas dalībvalstīs 2007.–2060. gadā papildus pieaugs par 0.9 procentu punktiem no IKP. Savukārt ilgstoša (negatīva) šoka scenārija gadījumā tās palielinātos vēl par 1.8 procentu punktiem. Tādējādi šie scenāriji rāda, ka, ņemot vērā ekonomisko lejupslīdi, ar iedzīvotāju novecošanu saistīto pieaugošo budžeta izmaksu iespēju aplēses 2007.–2060. gadam varētu palielināties pat par 15–35%.

Ļoti nepieciešamas strukturālās reformas un fiskālā konsolidācija

2009. gada ziņojums par iedzīvotāju novecošanu unikālā veidā sniedz salīdzināmu informāciju īpaši par 27 dalībvalstu pensiju sistēmām, uzsverot, cik neatliekamas ir strukturālās reformas pensiju un veselības aprūpes sistēmas jomā. Taču, neraugoties uz to, ir pamats uzskatīt, ka ar iedzīvotāju novecošanu saistīto valsts tēriņu bāzes iespēju aplēses, kas sniegtas 2009. gada ziņojumā par iedzīvotāju novecošanu, pietiekami nenovērtē sabiedrības novecošanas radītās faktiskās izmaksas. Pirmkārt, veselības aprūpes izmaksu iespēju aplēses bāzes scenārijā veiktas, pieņemot, ka ienākumu elastīgums ir tikai 1.1, kas saskaņā ar empīriskiem pierādījumiem varētu būt pārāk zems vērtējums par ietekmi, ko izraisīs pieaugošais pieprasījums pēc izmaksu ziņā intensīviem tehnoloģiskiem uzlabojumiem nākotnē. Otrkārt, ar ilgtermiņa aprūpi saistīto valsts tēriņu iespēju aplēses, iespējams, pietiekami nenovērtē ietekmi, ko nesīs pāreja no neformālās ilgtermiņa aprūpes uz formālo ilgtermiņa aprūpi, īpaši daudzās jaunajās ES dalībvalstīs, kurās formālā ilgtermiņa aprūpe pašlaik tiek nodrošināta tikai ierobežotā apmērā. Treškārt, kā minēts iepriekš, ņemot vērā ekonomisko lejupslīdi, ar iedzīvotāju novecošanu saistīto budžeta izmaksu bāzes iespēju aplēses var būtiski palielināties, jo, *inter alia*, potenciālā izaugsme var izrādīties zemāka, nekā pieņemts iespēju aplēsēs.

Pārāk zems iedzīvotāju novecošanas radīto fiskālo izmaksu novērtējums rada problēmas divu iemeslu dēļ. Pirmkārt, netiek pienācīgi novērtēti fiskālās ilgtspējas riski un tādējādi arī nepieciešamība pēc strukturālajām reformām un fiskālās konsolidācijas. Otrkārt, problēmas rodas tāpēc, ka šīm iespēju aplēsēm ir augoša nozīme saistībā ar Stabilitātes un izaugsmes pakta pamatnostādņem, jo tās tiks izmantotas, nosakot valsts vidēja termiņa budžeta mērķus, kas attiecīgi var izrādīties nepietiekami vērienīgi.

Ņemot vērā pašlaik vairākās euro zonas valstīs vērojamos lielos un arvien augošos fiskālās ilgtspējas riskus, nepieciešams, lai valstis noteiktu pietiekami vērienīgus vidēja termiņa budžeta mērķus un tādu kursu uz stabilu fiskālo pozīciju, kas rada uzticību. Vienlaikus vēl aktuālāka kļuvusi nepieciešamība īstenot Stokholmas Eiropadomes 2001. gadā pieņemto trīsvirzienu stratēģiju, kas ietver: 1) strauju valdības parāda samazināšanu; 2) nodarbinātības līmeņa un produktivitātes palielināšanu un 3) pensiju, veselības aprūpes un ilgtermiņa aprūpes sistēmas reformu veikšanu.

² Bāzes scenārijs balstās uz pieņēmumu, ka potenciālā IKP pieauguma gada vidējais temps euro zonā samazināsies no 2.1% (2007–2020) līdz 1.7% (2021–2030) un 1.3% (2041–2060) galvenokārt demogrāfisko norišu nelabvēlīgās ietekmes dēļ.

6. EUROSISTĒMAS SPECIĀLISTU MAKROEKONOMISKĀS IESPĒJU APLĒSES EURO ZONAI

Pamatojoties uz informāciju, kas pieejama līdz 2009. gada 22. maijam, Eurosistēmas speciālisti sagatavoja euro zonas makroekonomiskās attīstības iespēju aplēses.¹ Atspoguļojot pasliktinātu pasaules tautsaimniecības izaugsmes un iekšzemes pieprasījuma perspektīvu, paredzams, ka reālā IKP gada vidējais kāpums 2009. gadā būs no -5.1% līdz -4.1%. 2010. gadā, uzlabojoties pasaules un iekšzemes situācijai, IKP kāpums būs no -1.0% līdz 0.4%. Paredzams, ka inflāciju mazinās ekonomiskās aktivitātes palēnināšanās un – tuvākajā laikā – preču cenu radītie bāzes efekti. Gaidāms, ka 2009. gadā vispārējā SPCI vidējais pieauguma temps būs 0.1–0.5% un 2010. gadā – 0.6–1.4%.

8. ielikums

TEHNISKIE PIEŅĒMUMI PAR PROCENTU LIKMĒM, VALŪTU KURSIEM, PREČU CENĀM UN FISKĀLO POLITIKU

Tehniskie pieņēmumi par procentu likmēm un gan enerģijas, gan neenerģijas preču cenām balstīti uz tirgus gaidām atbilstoši stāvoklim 2009. gada 13. maijā.¹ Pieņēmums par īstermiņa procentu likmēm ir tīri tehniska rakstura. Šis procentu likmes nosaka pēc 3 mēnešu EURIBOR, tirgus gaidas iegūstot, pamatojoties uz biržā tirgto nākotnes līgumu procentu likmēm. Balstoties uz šo metodi, īstermiņa procentu likmes no šā gada 2. ceturkšņa līdz 4. ceturksnim būs pamatā stabilas (aptuveni 1.2%). Gaidāms, ka 2010. gadā tās paaugstināsies vidēji līdz 1.6%. Tirgus gaidas attiecībā uz euro zonas valstu valdības 10 gadu obligāciju nominālajām peļņas likmēm rāda, ka paredzams neliels kāpums no vidēji 4.2% 2009. gadā līdz 4.6% 2010. gadā. Pamataplēsē ņemti vērā pašreizējie stingrie finansēšanas nosacījumi, bet arī ietverts pieņēmums, ka banku aizdevumu procentu likmju starpības ar minētajām procentu likmēm iespēju aplēšu periodā nedaudz samazināsies. Līdzīgi tiek pieņemts, ka pašlaik stingrie kreditēšanas nosacījumi iespēju aplēšu periodā pakāpeniski tiks atviegloti. Runājot par preču cenām, pamatojoties uz tendenci biržā tirgto nākotnes līgumu tirgū divu nedēļu periodā, kas beidzās pēdējā datu aktualizēšanas termiņā, pieņemts, ka gada vidējās naftas cenas 2009. gadā būs 54.5 ASV dolāri par barelu un 2010. gadā – 65.5 ASV dolāri par barelu. Gaidāms, ka pārtikas preču cenas pasaulē 2009. gadā samazināsies par 10.9%, pirms tās atkal paaugstināsies 2010. gadā. Prognozēts, ka citu preču (t.i., neenerģijas un nepārtikas preču) cenas ASV dolāros 2009. gadā būtiski (par 24.7%) samazināsies un 2010. gadā palielināsies par 9.2%.

Izdarīts arī tehniskais pieņēmums, ka iespēju aplēšu periodā divpusējie valūtu kursi nemainās salīdzinājumā ar vidējiem rādītājiem, kas dominēja divu nedēļu laikā līdz pēdējam datu aktualizēšanas termiņam. Tas nozīmē, ka euro kurss attiecībā pret ASV dolāru 2009. gadā ir 1.33 un 2010. gadā – 1.34 un ka efektīvais euro kurss 2009. gadā būs vidēji par 0.6% zemāks nekā 2008. gada vidējais rādītājs un 2010. gadā – vidēji par 0.1% augstāks nekā 2009. gada vidējais rādītājs.

¹ Naftas un pārtikas cenu pieņēmumi balstīti uz biržā tirgto nākotnes līgumu cenām līdz 2010. gada beigām. Tiek pieņemts, ka pārējo preču cenas līdz 2010. gada 2. ceturksnim atbilstīs biržā tirgto nākotnes līgumu cenām un pēc tam attīstīsies atbilstoši pasaules ekonomiskajai aktivitātei.

¹ Eurosistēmas speciālistu makroekonomiskās iespēju aplēses kopīgi izstrādā ECB un euro zonas valstu NCB speciālisti. Šīs iespēju aplēses divas reizes gadā izmanto par pamatu Padomes vērtējumam par tautsaimniecības attīstību un cenu stabilitātes riskiem. Stāka informācija par izmantotajām procedūrām un metodēm sniegta dokumentā *A guide to Eurosystem staff macroeconomic projection exercises* (ECB, 2001. gada jūnijs), kas pieejams ECB interneta lapā. Lai atspoguļotu ar iespēju aplēsēm saistīto nenoteiktību, katra mainīgā lieluma atainošanai izmanto diapazonus. Katra mainīgā lieluma un katra perioda robežas atbilst uz modeli balstītam 75% varbūtības intervālam. Izmantotā metode izskaidrota dokumentā *New procedure for constructing ECB staff projection ranges* (ECB, 2008. gada septembris), kas arī pieejams ECB interneta lapā. Ņemot vērā pastāvošos ārkārtas ekonomiskos un finanšu apstākļus, pašlaik ar iespēju aplēsēm saistītā nenoteiktība ir lielāka nekā parasti.

Pieņemumi par fiskālo politiku pamatoti uz atsevišķu euro zonas valstu budžeta plāniem, kas bija pieejami 2009. gada 13. maijā. Tie ietver visus politikas pasākumus, kurus jau apstiprinājuši valstu parlamenti vai kurus valdības jau detalizēti izstrādājušas un kurus varētu apstiprināt likumdošanas procesā.

STARPTAUTISKĀ VIDE

Pasaules tautsaimniecības perspektīvu joprojām nosaka finanšu krīzes ietekme. Globālajā tirdzniecībā 2008. gada beigās un 2009. gada sākumā bija vērojams nepieredzēts un sinhrons kritums. Šī lejupslīde bija ļoti sinhrona visās valstīs, jo starptautiskās tirdzniecības sabrukums pastiprinājis finanšu satricinājuma sākotnējo negatīvo ietekmi. Tomēr īstermiņa rādītāji pēdējos mēnešos sasnieguši zemāko līmeni, un paredzams, ka 2009. gada beigās atsāksies globālās aktivitātes izaugsme. Tomēr gaidāms, ka iespēju aplēšu periodā saglabāsies lēna pasaules tautsaimniecības attīstība, atspoguļojot plaši izplatīto nepieciešamību veikt bilanču uzlabošanu. Paredzams, ka kopumā pasaules reālais IKP ārpus euro zonas esošajās valstīs 2009. gadā vidēji samazināsies par 1.6%, bet 2010. gadā pieaugs par 2.1%. Tādējādi gaidāms, ka 2009. gadā euro zonas eksporta tirgos pieaugums samazināsies par 13.0%, bet 2010. gadā atkal atjaunosies (1.0%).

REĀLĀ IKP PIEAUGUMA IESPĒJU APLĒSES

Euro zonas tautsaimniecību negatīvi ietekmējusi pasaules tautsaimniecības pavājināšanās, sarūkoša konfidence un stingri finansēšanas nosacījumi. Saskaņā ar *Eurostat* ātro aplēsi euro zonas reālais IKP 2009. gada 1. ceturksnī samazinājās par 2.5%. Šādam rezultātam un negatīvajai izaugsmei 2008. gada pēdējos trijos ceturkšņos bijusi liela mehāniska negatīva ietekme (līdz pat -4 procentu punktiem) uz IKP gada pieauguma rādītāju 2009. gadā. Vērojamais euro zonas IKP kritums atspoguļo spēju eksporta samazināšanos, ko izraisījis pasaules tirdzniecības sabrukums. Krasais eksporta apjoma kritums, zemā konfidence un finansēšanas ierobežojumi izraisījuši arī būtisku ieguldījumu uzņēmējdarbībā samazināšanos, bet atbrīvošanās no krājumiem ierobežojusi izaugsmi. Atbilstoši nesenajai apsekojumu rādītāju stabilizācijai, kas norāda, ka ceturkšņa izaugsmes zemākais punkts tika sasniegts 2009. gada sākumā, gaidāms, ka šā gada atlikušajos mēnešos aktivitātes samazināšanās temps būs daudz mazāks nekā nesen novērotais. Paredzams, ka pēc stabilizācijas perioda ceturkšņa pieauguma temps no 2010. gada vidus būs pozitīvs. Šāda tendence atspoguļo gaidāmo tālāku pasaules un iekšzemes situācijas uzlabošanos, normalizējoties stāvoklim finanšu tirgos un uzlabojoties konfidencei – daļēji makroekonomiskās atbalsta politikas dēļ. Paredzams, ka IKP gada vidējais pieaugums 2009. gadā būs no -5.1% līdz -4.1%, pirms 2010. gadā tas atkal paaugstināsies (-1.0-0.4%).

Gaidāms, ka no IKP iekšzemes komponentiem galvenokārt 2009. gadā veikto lejupvērsto korekciju un nākamajā gadā paredzamā arvien mazāk negatīvā izaugsmes tempa dēļ saruks kopējais ieguldījumu apjoms. Gaidāms, ka privātie nemājokļu ieguldījumi samazināsies īpaši neliela ārējā pieprasījuma, ārkārtīgi zemas jaudu izmantošanas un peļņas sarūkuma dēļ. Iespēju aplēses par ieguldījumiem mājoklī atspoguļo arī dažās valstīs notiekošās mājokļu cenu korekcijas. Atbilstoši fiskālo pasākumu programmām, kas publiskotas vairākās euro zonas valstīs, tiek uzskatīts, ka reālie valsts ieguldījumi 2009. gadā strauji pieaugs, pirms samazināsies nākamajā gadā.

Gaidāms, ka arī privātā patēriņa pieauguma temps iespēju aplēšu periodā būs neliels, taču ne tik mazs kā citu pieprasījuma sastāvdaļu pieauguma temps. Šī tendence pamatā atspoguļo reāli rīcībā esošo ienākumu pieauguma tendenci. Tiek lēsts, ka reālie ienākumi aplēšu periodā pamatā būs

10. tabula. Makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai

(gada vidējās pārmaiņas; %)^{1),2)}

	2008	2009	2010
SPCI	3.3	0.1 – 0.5	0.6 – 1.4
Reālais IKP	0.6	-5.1 – -4.1	-1.0 – 0.4
Privātais patēriņš	0.3	-1.3 – -0.5	-1.1 – 0.3
Valdības patēriņš	2.0	1.3 – 2.0	0.9 – 1.7
Kopējā pamatkapitāla veidošana	-0.3	-12.3 – -10.1	-6.1 – -2.1
Eksports (preces un pakalpojumi)	0.8	-16.6 – -14.0	-2.0 – 1.0
Imports (preces un pakalpojumi)	0.9	-13.8 – -11.2	-3.0 – 1.4

1) Reālā IKP un tā sastāvdaļu iespēju aplēsēs izmantoti atbilstoši darbadienu skaitam koriģēti dati. Eksporta un importa iespēju aplēsēs ietverta euro zonas iekšējā tirdzniecība.

2) 2009. gada iespēju aplēšu diapazonos Slovēnija ietverta kā euro zonas dalībniece. 2009. gada vidējās procentuālās pārmaiņas aprēķinātas, iekļaujot Slovēniju euro zonā jau 2008. gadā.

stabili. Gaidāms, ka tos visā aplēšu periodā, īpaši 2009. gadā, negatīvi ietekmēs nodarbināto skaita samazinājums, bet veicinās zemā inflācija un dažās euro zonas valstīs īstenoto fiskālo pasākumu programmas, kas stimulē pārvedumus un samazina nodokļus. Tiek uzskatīts, ka visā iespēju aplēšu periodā privātā patēriņa pieauguma temps būs nedaudz mazāks nekā reālo ienākumu kāpuma temps, jo gaidāms, ka saistībā ar lielu ekonomisko nenoteiktību, pieaugošo bezdarbu un mājāsaimniecību labklājības samazināšanos, ko jūtami ietekmē mājokļu cenu sarukums, saglabāsies augsts piesardzības ietaupījumu līmenis.

Paredzams, ka 2009. gada 1. pusgadā ievērojami samazināsies euro zonas eksports, atspoguļojot pašreizējo ārējā pieprasījuma kritumu. Turpmāk pēc gaidāmās pasaules pieprasījuma atgūšanās paredzams, ka eksporta pieauguma temps pakāpeniski atkal kļūs pozitīvs. Līdzīgi gaidāms, ka euro zonas imports 2009. gadā samazināsies, apsteidzot paredzamo iekšzemes pieprasījuma kritumu, bet tiek lēsts, ka tas atveseļosies nākamajā gadā, pieaugot galapieprasījumam. Ņemot vērā, ka gaidāmā eksporta samazināšanās pārsniedz importa kritumu, neto tirdzniecība būtiski veicina IKP samazināšanos 2009. gadā. Paredzams, ka 2010. gadā neto tirdzniecības devums būs pamatā neitrāls.

Atspoguļojot ekonomiskās aktivitātes prognozes, gaidāms, ka euro zonā nostrādāto stundu kopskaits samazināsies visā iespēju aplēšu periodā. Lai gan paredzams, ka šīs korekcijas sākotnēji pārsvarā izraisīs stundu skaita samazināšana uz vienu strādājošo, gaidāms, ka tās arvien vairāk ietekmēs nodarbināto skaitu. Tiek lēsts, ka darbaspēka pieprasījumu mazinās arī parastā algu neelastība krāsas ekonomiskās aktivitātes palēnināšanās kontekstā. Atspoguļojot nodarbinātības iespēju aplēses, gaidāms, ka bezdarba līmenis iespēju aplēšu periodā paaugstināsies.

CENU UN IZMAKSU IESPĒJU APLĒSES

Pēc spējā SPCI inflācijas krituma kopš 2008. gada vidus gaidāms, ka inflācija turpinās samazināties līdz 2009. gada vidum, vasarā un rudenī īslaicīgi atrodoties zem nulles. Paredzams, ka pēc tam inflācija atkal paaugstināsies. Īstermiņa tendences pamatā galvenokārt ir spēcīgi lejupvērsti bāzes efekti un agrākais preču cenu kritums. Gaidāms, ka gada inflācijas vidējais pieaugums 2009. gadā būs 0.1–0.5%, pirms tas atkal paaugstināsies 2010. gadā (0.6–1.4%). Paredzams, ka SPCI (izņemot enerģiju) lejupvērstā tendence būs vērojama līdz 2010. gadam, atspoguļojot kopējā pieprasījuma samazināšanos.

Gaidāms, ka ārējo cenu spiediens 2009. gadā saruks, galvenokārt atspoguļojot iepriekšējos un turpmākos pieņēmumus par preču cenu dinamiku. Paredzams, ka pēc tam importa cenas mazliet pieaugs, nedaudz paaugstinoties gan preču cenām, gan konkurentu cenām visā pasaulē.

11. tabula. Salīdzinājums ar 2009. gada marta iespēju aplēsēm

(gada vidējās pārmaiņas, %)

	2009	2010
Reālais IKP – 2009. gada marts	-3.2 – -2.2	-0.7 – 0.7
Reālais IKP – 2009. gada jūnijs	-5.1 – -4.1	-1.0 – 0.4
SPCI – 2009. gada marts	0.1 – 0.7	0.6 – 1.4
SPCI – 2009. gada jūnijs	0.1 – 0.5	0.6 – 1.4

Runājot par iekšzemes cenu spiedienu, gaidāms, ka 2009. gadā būtiski samazināsies atlīdzības vienam nodarbinātajam pieaugums, ņemot vērā darba tirgus pasliktināšanos, inflācijas samazināšanos un viena nodarbinātā nostrādāto stundu skaita samazinājumu. Paredzams, ka darba samaksas kāpums īpaši būtiski saruks privātajā sektorā, un tiek uzskatīts, ka algas valsts sektorā reaģēs lēnāk. Gaidāms, ka 2009. gadā būs spēcīgs gada vienības darbaspēka izmaksu pieaugums, atspoguļojot algu neelastību, kas saistīta arī ar 2 gadu darba līgumu izmantošanu, un lēno darbaspēka pielāgošanos, strauji sarūkot IKP un tam izraisot negatīvu darba ražīguma kāpumu. Tomēr paredzams, ka vienības darbaspēka izmaksas pamatā būs stabilas, atkal palielinoties darba ražīgumam saskaņā ar ciklisku uzlabošanos 2010. gadā. Gaidāms, ka peļņas maržas absorbēs spējo vienības darbaspēka izmaksu pieaugumu 2009. gadā. Tādējādi, ekonomiskajai aktivitātei pakāpeniski atveseļojoties, paredzams, ka peļņas maržas atkal palielināsies, jo uzņēmumi centīsies atgūt daļu agrāko zaudējumu.

SALĪDZINĀJUMS AR 2009. GADA MARTA IESPĒJU APLĒSĒM

Salīdzinājumā ar 2009. gada marta "Mēneša Biļetenā" publicēto reālā IKP pieauguma diapazonu 2009. gadā paredzamais pieauguma diapazons koriģēts un samazināts. Šī korekcija atspoguļo gandrīz vienīgi ievērojami zemāku pieauguma tempu 2009. gada 1. ceturksnī, nekā tika iepriekš prognozēts, saistībā ar zemāku aktivitāti visā pasaulē, kas būtiski samazināja eksportu un iekšzemes pieprasījumu. 2010. gada diapazoni tikai nedaudz lejupvērsti koriģēti, atspoguļojot 2009. gadā vērojamās tautsaimniecības izaugsmes palēnināšanās novēloto ietekmi.

SPCI inflācijas diapazons 2009. gadam ir nedaudz zemāks nekā 2009. gada marta iespēju aplēsēs. Diapazons 2010. gadam kopumā nav mainīts. Pamatā nemainīgās iespēju aplēses atspoguļo faktu, ka aktivitātes, kas zemāka, nekā iepriekš prognozēts, ietekmi kopumā kompensē preču, īpaši naftas, cenas, kuras saskaņā ar pieņēmumiem paaugstināsies.

9. ielikums

CITU INSTITŪCIJU PROGNOZES

Ir pieejamas arī vairākas starptautisko organizāciju un privātā sektora iestāžu sagatavotās prognozes euro zonai. Taču šīs prognozes nav precīzi salīdzināmas cita ar citu vai ar Eurosistēmas speciālistu makroekonomiskajām iespēju aplēsēm, jo tās nav sagatavotas vienā laikā. Turklāt to pieņēmumi par fiskālajiem, finanšu un ārējiem mainīgajiem lielumiem, t.sk. naftas un citu preču cenām, iegūti, izmantojot atšķirīgas (daļēji nenorādītas) metodes. Visbeidzot, dažādās prognozēs izmantotas atšķirīgas metodes datu koriģēšanai atbilstoši darbadienu skaitam (sk. tabulu).

Pašlaik pieejamās citu institūciju prognozes rāda, ka euro zonas reālais IKP 2009. gadā samazināsies par 3.4–4.2%. 2010. gadā gaidāms pieaugums (–0.4–0.3%). Lai gan lielākā daļa prognožu iekļaujas Eurosistēmas speciālistu iespēju aplēšu diapazonos, dažas prognozes 2009. gadam pārsniedz šo diapazonu. Tas, visticamāk, atspoguļo faktu, ka to sagatavošana tika pabeigta, pirms kļuva zināma 2009. gada 1. ceturkšņa reālā IKP kāpuma tempa ātrā aplēse. Vienlaikus visas prognozes 2010. gadam iekļaujas Eurosistēmas iespēju aplēšu diapazonos.

Euro zonas reālā IKP pieauguma un SPCI inflācijas prognožu salīdzinājums

(gada vidējās pārmaiņas; %)

	Publiskošanas datums	IKP pieaugums		SPCI inflācija	
		2009	2010	2009	2010
SVF	2009. gada 16. aprīlis	–4.2	–0.4	–0.4	0.6
Eiropas Komisija	2009. gada 3. maijs	–4.0	–0.1	–0.4	1.2
<i>Survey of Professional Forecasters</i>	2009. gada 14. maijs	–3.4	0.2	0.5	1.3
<i>Consensus Economics</i> prognozes	2009. gada 15. maijs	–3.7	0.3	0.4	1.2
OECD	2009. gada 31. marts	–4.1	–0.3	0.6	0.7
Eurosistēmas speciālistu iespēju aplēses	2009. gada 4. jūnijs	–5.1 – –4.1	–1.0 – 0.4	0.1 – 0.5	0.6 – 1.4

Avoti: Eiropas Komisijas ekonomiskās prognozes, 2009. gada pavasaris; SVF Pasaules tautsaimniecības perspektīvas, 2009. gada aprīlis; OECD Tautsaimniecības pagaidu perspektīvas, 2009. gada marts; *Consensus Economics* prognozes un ECB *Survey of Professional Forecasters*.

Piezīme. Gan Eurosistēmas speciālistu makroekonomiskajās iespēju aplēsēs, gan OECD prognozēs uzrādīts atbilstoši darbadienu skaitam koriģēts gada pieauguma temps, bet Eiropas Komisija un SVF gada pieauguma tempu uzrāda, neveicot korekcijas atbilstoši darbadienu skaitam gadā. Citās prognozēs nav norādīts, vai tajās uzrādītie dati ir vai nav koriģēti atbilstoši darbadienu skaitam.

7. VALŪTU KURSU UN MAKSĀJUMU BILANCES PĀRMAIŅAS

7.1. VALŪTU KURSI

Euro nominālie divpusējie kursi pēdējos trijos mēnešos joprojām pakļauti būtiskām svārstībām, lai gan mazāk nekā iepriekš, nozīmīgi samazinoties valūtu kursu implicētajam svārstīgumam attiecībā pret 2008. gada beigās novēroto rekordaugsto līmeni. Pēdējos trijos mēnešos euro kurss kopumā stabilizējies, un nominālajā efektīvajā izteiksmē tas ir aptuveni 3%.

EURO EFEKTĪVAIS KURSS

Euro nominālie divpusējie kursi pēdējos trijos mēnešos joprojām pakļauti būtiskām svārstībām, lai gan mazāk nekā iepriekš, nozīmīgi krītoties valūtu kursu implicētajam svārstīgumam attiecībā pret 2008. gada beigās novēroto rekordaugsto līmeni. Euro nominālais efektīvais kurss vispirms nozīmīgi samazinājās 2008. gada septembrī un oktobrī, jo finanšu krīzes saasināšanās veicināja masveida ASV dolāru pieprasījumu. Pēc krasā pieauguma decembra pirmajā pusē vienotās valūtas kurss 2009. gada pirmajos divos mēnešos atkal samazinājās, kad tirgi būtiski pārskatīja euro zonas valstu izaugsmes prognozi. Neraugoties uz nelielām svārstībām, euro kurss kopš marta kopumā palielinājies. 3. jūnijā euro nominālais efektīvais kurss attiecībā pret euro zonas 21 nozīmīgākās tirdzniecības partnervalsts valūtām bija par 3.1% augstāks nekā 2009. gada februāra beigās un par 2% zemāks nekā tā rekordaugstais līmenis 2008. gada jūlija vidū. Pēdējos trijos mēnešos euro nominālā efektīvā kursa mērenā stabilizēšanās slēpusi lielas divpusējā kursa svārstības, kāpumu attiecībā pret ASV dolāru, Japānas jenu un (mazāk) Šveices franku, to

55. attēls. Euro efektīvais kurss un tā dalījums komponentos¹⁾

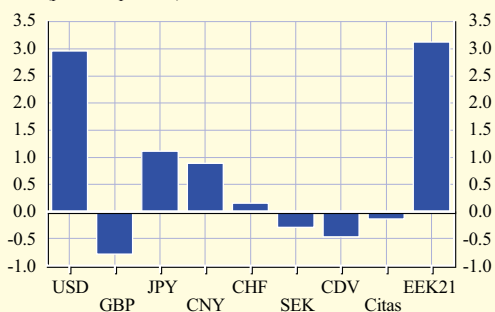
(dienas dati)

Indekss: 1999. gada 1. cet. = 100

EEK pārmaiņas veicinošie faktori²⁾

2009. gada 27. februāris–3. jūnijs
(procentu punktos)

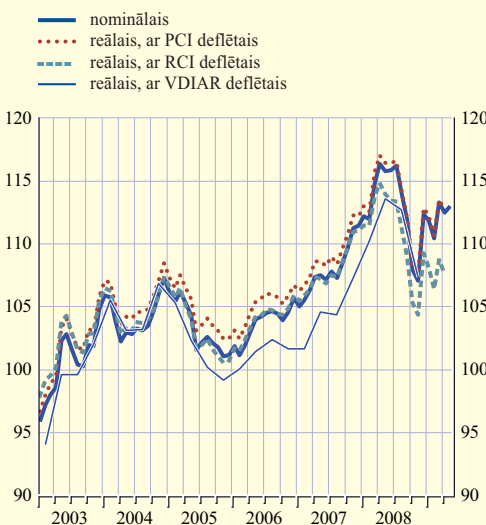
Avots: ECB.

1) Indeksa palielinājums atspoguļo euro kursa kāpumu attiecībā pret 21 euro zonas galvenās tirdzniecības partnervalsts un visu ārpus euro zonas esošo ES dalībvalstu valūtām.

2) EEK21 pārmaiņas veicinošie faktori parādīti atsevišķi attiecībā pret euro zonas sešu galveno tirdzniecības partnervalstu valūtām. Kategorija "Citas dalībvalstis" (CDV) attiecas uz ārpus euro zonas esošo dalībvalstu valūtu (izņemot GBP un SEK) kopējo ietekmi. Kategorija "Citas" attiecas uz pārējo sešu euro zonas tirdzniecības partnervalstu kopējo ietekmi EEK21 indeksā. Pārmaiņas aprēķinātas, izmantojot attiecīgos vispārējos tirdzniecības svarus EEK21 indeksā.

56. attēls. Euro nominālie un reālie efektīvie kursi¹⁾

(mēneša/ceturkšņa dati; indekss: 1999. gada 1. cet. = 100)

Avots: ECB.

1) EEK21 indeksu palielinājums atspoguļo euro kursa kāpumu. Jaunākie mēneša datu novērojumi veikti par 2009. gada maiju. Uz VDIAR balstīta reālā EEK21 jaunākie novērojumi ir 2008. gada 4. ceturkšņa dati, un tie daļēji pamatojas uz aplēsēm.

daļēji kompensējot ar samazinājumu attiecībā pret citām Eiropas valstu valūtām. Kopš februāra beigām reģistrētā divpusējo nominālo efektīvo kursu dinamika pēdējos trijos mēnešos veicinājusi pretējas pārmaiņas, kad tika uzskatīts, ka dažas valūtas, arī ASV dolārs, ir drošs ieguldīšanas līdzeklis (sk. 55. att.). Aplūkojot euro zonas valstu starptautisko cenu un izmaksu konkurētspējas rādītājus, euro reālais efektīvais kurss, pamatojoties uz patēriņa un ražotāju cenu deflatoru dinamiku, 2009. gada aprīlī bija vidēji aptuveni par 2% zemāks nekā tā 2008. gada vidējais līmenis (sk. 56. att.).

EURO KURSS ATTIECĪBĀ PRET ASV DOLĀRU

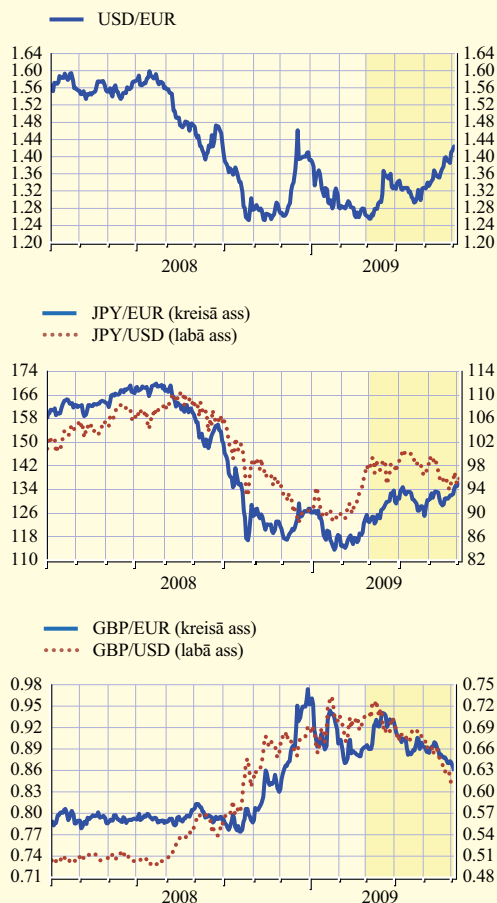
Euro kurss attiecībā pret ASV dolāru 2009. gada pirmajos divos mēnešos pazeminājās pēc krasa pieauguma 2008. gada decembrī, atspoguļojot vēl labvēlīgāku ASV monetārās politikas nostāju un neparasti lielā pieprasījuma, kas raksturoja ASV valūtu, mazināšanos. Šāds euro kursa kritums galvenokārt saistīts ar publiskotajiem makroekonomiskajiem datiem, kuru rezultātā tirgus dalībnieki veica turpmāku būtisku euro zonas valstu izaugsmes perspektīvas korekciju. Tomēr kopš marta sākuma vienotās valūtas kurss atkal sācis stabilizēties. Vairāki faktori veicinājuši euro stabilizēšanos, t.sk. ļoti samazinājās riska uztvere, kas investorus būtiski novirzīja no valūtām, kas uzskatāmas par drošu ieguldīšanas līdzekli (arī ASV dolārs un Japānas jena). 2009. gada 3. jūnijā euro atbilda 1.42 ASV dolāriem, t.i., euro kurss bija par 12.4% augstāks nekā februāra beigās un aptuveni par 3.5% zemāks nekā 2008. gada vidējais līmenis (sk. 57. att.).

EURO KURSS ATTIECĪBĀ PRET JAPĀNAS JENU

Atspoguļojot norises attiecībā pret ASV dolāru, euro kurss attiecībā pret Japānas jenu 2008. gada 2. pusgadā samazinājās (no aptuveni 170 Japānas jenām jūlijā līdz aptuveni 120 Japānas jenām novembra beigās). Euro kursa kritums šajā periodā, šķiet, saistīts ar augsto implicēto valūtas kursa svārstību līmeni un īstermiņa procentu likmju tuvināšanos visā pasaulē, kas kopā mazināja Japānas valūtas pievilcību, izmantojot to par finansējuma valūtu tādos tirdzniecības darījumos, kuru pamatā ir dažādu valūtu procentu likmju starpība. Pēc zināmas stabilizēšanās no decembra līdz februāra vidum euro kurss sāka pieaugt, iespējams, saistībā ar būtisku ekonomiskās aktivitātes samazinājumu Japānā gan 2008. gada pēdējā ceturksnī, gan 2009. gada 1. ceturksnī, kā arī Japānas darba tirgus situācijas pasliktināšanās dēļ. Jau minēts, ka arī implicētā valūtas kursa svārstību mazināšanās varbūt ietekmējusi Japānas jenu sakarā ar būtisku pakāpenisku dažādošanu ārpus valūtu kopuma, ko investori uzskatīja par drošu ieguldīšanas līdzekli. 2009. gada 3. jūnijā euro atbilda 136.33 Japānas jenām, t.i., euro kurss bija par 10.6% augstāks nekā februāra beigās (sk. 57. att.) un aptuveni par

57. attēls. Valūtu kursu pārmaiņu tendences

(dienas dati)

Avots: ECB.

Piezīme. Iekrāsotā daļa attiecas uz laiku no 2009. gada 27. februāra līdz 2009. gada 3. jūnijam.

10.5% zemāks nekā tā 2008. gada vidējais līmenis.

ES DALĪBVALSTU VALŪTAS

Pēdējos trijos mēnešos lielākās daļas VKM II iekļauto valūtu kurss saglabājās stabils un joprojām atbilda vai bija tuvu to attiecīgajam centrālajam kursam (sk. 58. att.). Kopš 2008. gada novembra beigām lata kurss, izņemot īsu periodu janvārī, galvenokārt atradās vienpusējo saistību ($\pm 1\%$) noteiktā svārstību koridora augšējā daļā.

Euro kurss attiecībā pret citu ES dalībvalstu valūtām, kas nepiedalās VKM II, nozīmīgi svārstījies šajā periodā. Lielbritānijas sterliņu mārciņas kurss 2008. gada 28. decembrī sasniedza zemāko līmeni kopš euro ieviešanas (euro atbilda 0.98 Lielbritānijas sterliņu mārciņām) un tad līdz februāra vidum strauji pieauga, galvenokārt atspoguļojot labvēlīgāku tirgus noskaņojumu pret Lielbritānijas valūtu. Pēc zināma valūtas kursa samazinājuma marta sākumā, kad par tautsaimniecību publicētajā informācijā norādīja uz vēl vienu būtisku mājokļu cenu kritumu Lielbritānijā un papildu zaudējumiem banku sektorā, Lielbritānijas sterliņu mārciņas kurss turpināja pieaugt un aprīļa vidū bija sasniedzis līmeni, kas bija tuvs februāra vidū dominējušajam līmenim. Lielbritānijas sterliņu mārciņas kursa stabilizēšanos attiecībā pret euro varētu būt noteikušas Lielbritānijas makroekonomiskās perspektīvas stabilizēšanās pazīmes. 2009. gada 3. jūnijā euro atbilda 0.86 Lielbritānijas sterliņu mārciņām, un tā kurss bija par 3.7% zemāks nekā februāra beigās. Vienlaikus euro kurss samazinājās attiecībā pret Ungārijas forintu un Polijas zlotu (attiecīgi aptuveni par 6% un 4.5%), iespējams, uzlabojoties tirgus dalībnieku pieņēmumiem par risku saistībā ar šo valstu makroekonomiskajiem nosacījumiem. Līdzīgi apsvērumi, iespējams, noteikuši arī euro kursa kritumu attiecībā pret Zviedrijas kronu gandrīz par 6%.

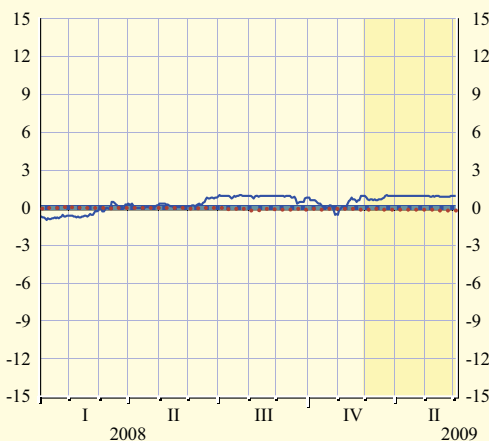
PĀRĒJĀS VALŪTAS

Pēc Šveices franka kursa svārstībām attiecībā pret euro (aptuveni 1.49 Šveices franku robežās) 2009. gada pirmajos divos mēnešos Šveices valūtas kurss marta pirmajā pusē sāka stabilizēties, un, iespējams, to veicināja apsvērumi par drošu ieguldīšanas līdzekli. Ap 18. martu pēc Šveices centrālās bankas lēmuma par intervences veikšanu ārvalstu valūtu tirgū, lai tādējādi ierobežotu savas valūtas kursa kāpumu, euro kurss krasi pieauga un atbilda aptuveni 1.54 Šveices frankiem, pēc tam kopumā stabilizējoties aptuveni 1.52 Šveices franku robežās. 3. jūnijā euro atbilda 1.52 Šveices frankiem, t.i., euro kurss bija par 2.5% augstāks nekā februāra beigās un gandrīz par 4.5% zemāks nekā tā 2008. gada vidējais līmenis.

58. attēls. Valūtu kursu pārmaiņu tendences VKM II

(dienas dati; novirze no centrālā kursa; procentu punktos)

— EEK/EUR
... DKK/EUR
--- LTL/EUR
— LVL/EUR

Avots: ECB.

Piezīme. Pozitīva vai negatīva novirze no centrālā kursa attiecībā pret euro norāda, ka valūtas kurss ir koridora augšējā vai apakšējā daļā. Dānijas kronai svārstību koridors ir $\pm 2.25\%$; visām pārējām valūtām tiek piemērots standarta svārstību koridors $\pm 15\%$.

7.2. MAKSĀJUMU BILANCE

Euro zonas tekošā konta negatīvais saldo gada laikā līdz 2009. gada martam sasniedza 102.3 mljrd. euro (aptuveni 1.1% no IKP), un to galvenokārt noteica preču tirdzniecības pozitīvā saldo maiņa uz negatīvo saldo. Finanšu kontā parāda instrumentu pozitīvā saldo palielināšanos daļēji kompensēja tiešo investīciju un kapitāla vērtspapīru negatīvā saldo kāpums šajā periodā, tāpēc apvienoto tiešo investīciju un portfeļieguldījumu pozitīvais saldo kopumā pieauga, sasniedzot 266.7 mljrd. euro gada laikā līdz 2009. gada martam.

TIRDZNIECĪBA UN TEKOŠAIS KONTS

Euro zonas tekošā konta negatīvais saldo gada laikā līdz 2009. gada martam sasniedza 102.3 mljrd. euro (ar darbadienu skaitu un sezonāli izlīdzināti dati; aptuveni 1.1% no IKP) salīdzinājumā ar negatīvo saldo (11.2 mljrd. euro) šajā periodā pirms gada. To lielākoties noteica preču bilances pozitīvā saldo maiņa uz negatīvo saldo, lai gan nozīme bija arī pakalpojumu pozitīvā saldo kritumam un ienākumu negatīvā saldo kāpumam. Pavājinoties preču tirdzniecībai, preču bilances negatīvais saldo gada laikā līdz 2009. gada martam bija 10.8 mljrd. euro salīdzinājumā ar pozitīvo saldo (37.5 mljrd. euro) pirms gada (sk. 59. att.). Šīs norises galvenokārt noteica augstākas naftas importa cenas 2008. gada 1. pusgadā un nedaudz straujāks eksporta sarukums salīdzinājumā ar importu aplūkojamā perioda atlikušajā daļā.

12. tabula. Euro zonas maksājumu bilances galvenie posteņi

(sezonāli izlīdzināti, ja nav norādīts citādi)			3 mēnešu mainīgie vidējie rādītāji (ieskaitot)				12 mēnešu kumulētie dati (ieskaitot)	
	2009 Febr.	2009 Marts	2008 Jūn.	2008 Sept.	2008 Dec.	2009 Marts	2008 Marts	2009 Marts
<i>Mljrd. euro</i>								
Tekošais konts	-7.8	-6.5	-5.6	-7.8	-11.8	-8.9	-11.2	-102.3
Preču balance	-0.4	-1.6	0.6	-0.9	-1.3	-2.0	37.5	-10.8
Eksports	108.3	105.2	134.5	134.5	122.1	107.9	1 544.2	1 497.1
Imports	108.7	106.9	133.9	135.5	123.4	109.9	1 506.7	1 507.9
Pakalpojumu balance	2.6	2.0	3.6	3.1	2.5	2.8	52.2	35.7
Eksports	38.7	38.3	42.1	41.9	41.1	39.6	499.7	494.1
Imports	36.1	36.3	38.6	38.8	38.6	36.8	447.6	458.4
Ienākumu balance	-3.5	0.8	-2.0	-2.4	-4.0	-2.1	-7.7	-31.7
Kārtējo pārvedumu balance	-6.5	-7.6	-7.7	-7.6	-8.9	-7.6	-93.2	-95.5
Finanšu kants¹⁾	-3.4	57.2	26.6	20.6	45.6	35.0	80.9	383.1
Apvienotās tiešās investīcijas un portfeļieguldījumi	44.3	71.1	-8.7	28.5	38.4	30.7	-18.8	266.7
Neto tiešās investīcijas	-11.8	-24.7	-17.8	-12.0	-28.9	-17.5	-153.2	-228.5
Neto portfeļieguldījumi	56.1	95.8	9.1	40.5	67.3	48.2	134.4	495.2
Kapitāla vērtspapīri	2.5	-1.1	-16.7	-7.5	1.2	-17.0	87.8	-119.7
Parāda instrumenti	53.7	96.9	25.8	48.0	66.0	65.2	46.6	614.9
Obligācijas un parādzīmes	47.8	80.5	20.6	14.7	15.5	48.4	113.8	297.4
Naudas tirgus instrumenti	5.9	16.4	5.2	33.3	50.5	16.8	-67.2	317.5
<i>Pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu (%)</i>								
Preces un pakalpojumi								
Eksports	-3.2	-2.4	0.2	-0.1	-7.5	-9.7	8.5	-2.6
Imports	-4.8	-1.1	0.7	1.1	-7.0	-9.5	7.7	0.6
Preces								
Eksports	-1.7	-2.8	0.8	0.0	-9.2	-11.7	7.8	-3.1
Imports	-4.7	-1.7	0.3	1.2	-8.9	-11.0	7.0	0.1
Pakalpojumi								
Eksports	-7.4	-1.2	-1.4	-0.5	-2.0	-3.7	10.7	-1.1
Imports	-5.0	0.5	2.3	0.7	-0.6	-4.7	10.0	2.4

Avots: ECB.

Piezīme. Skaitļu noapaļošanas rezultātā summa var atšķirties no kopsummas.

1) Rādītāji attiecas uz bilancēm (neto plūsmām). Pozitīvs (negatīvs) skaitlis norāda uz pozitīvu (negatīvu) saldo. Sezonāli neizlīdzināti dati.

Aplūkojot jaunākās norises, visā pasaulē kopš finanšu krīzes padziļināšanās 2008. gada septembrī bija vērojams būtisks tirdzniecības apjoma sarukums. Tāpēc euro zonas preču imports un eksports pēdējos sešos mēnešos nepārtraukti samazinājās, īpaši 2009. gada 1. ceturksnī. Kopš gada sākuma preču un pakalpojumu importa un eksporta vērtība saruka attiecīgi gandrīz par 9.5% un 9.7%. Nozīmīgs kritums bija vērojams 2008. gada 4. ceturksnī, kad imports un eksports samazinājās attiecīgi par 7% un 7.5% (sk. 12. tabulu).

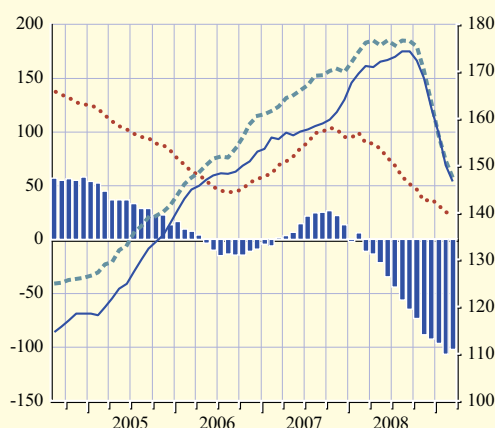
Preču tirdzniecības apjoma un cenu dalījums (pieejams līdz 2009. gada februārim) rāda, ka, lai gan importa vērtības kritumu noteica importa apjoma un cenu samazināšanās, preču eksporta straujo lejupslīdi gandrīz pilnībā izraisīja tā apjoma sarukums. Eksporta apjoma pieaugums sāka samazināties jau 2008. gada 2. ceturksnī, bet kopš 2008. gada septembra tas krasi sarucis. Eksporta kritumu galvenokārt var skaidrot ar vājāku globālo pieprasījumu. Tomēr arī finanšu nosacījumu pasliktināšanās un konfidences mazināšanās visā pasaulē kopš 2008. gada septembra īpaši negatīvi ietekmēja kapitālpreču un starppatēriņa preču tirdzniecību, kas triju mēnešu laikā līdz 2009. gada februārim kritās līdz līmenim, kāds nebija novērots kopš 2005. gada (sk. 60. att.). 10. ielikumā sīkāk aplūkota nesenā euro zonas tirdzniecība lejupslīdē.

Atbilstoši tirdzniecības lejupslīdes globālajam raksturam euro zonas preču tirdzniecības ģeogrāfiskais dalījums rāda, ka trijos mēnešos līdz 2009. gada februārim euro zonas eksporta apjoms samazinājās salīdzinājumā ar iepriekšējo triju mēnešu periodu. Īpaši saruka eksports uz ASV, Lielbritāniju, Āzijas valstīm un valstīm, kuras pievienojušās ES kopš 2004. gada. Arī eksports uz OPEC valstīm sāka samazināties šajā laikā pēc ilga ārkārtēja pieauguma perioda kopš 2003. gada

59. attēls. Euro zonas tekošais kants un tirdzniecības bilance

(mēneša dati; sezonāli izlīdzināti; mljrd. euro)

- tekošā kanta bilance (12 mēnešu kumulētie dati; kreisā ass)
- ... tirdzniecības bilance (12 mēnešu kumulētie dati; kreisā ass)
- preču un pakalpojumu eksports (3 mēnešu mainīgais vidējais rādītājs; labā ass)
- preču un pakalpojumu imports (3 mēnešu mainīgais vidējais rādītājs; labā ass)

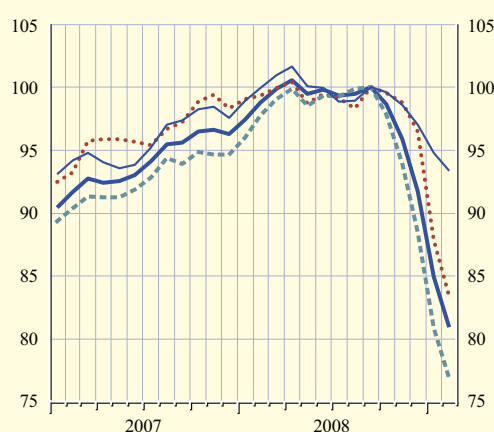

Avots: ECB.

60. attēls. Ārpus euro zonas atsevišķu preču eksporta vērtība

(indeksi: 2008. gada sept. = 100; sezonāli izlīdzināti dati; 3 mēnešu mainīgie vidējie rādītāji)

- preces kopā
- ... kapitālpreces
- starppatēriņa preces
- patēriņa preces

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.
Piezīme. Jaunākie novērojumi attiecas uz 2009. gada februāri.

4. ceturkšņa. Eksporta kritumu uz OPEC valstīm var skaidrot ne tikai ar globālo recesiju, bet arī ar negatīvu bagātības efektu un, iespējams, vājāku importa pieprasījumu, ko noteica mazāki no naftas gūtie ieņēmumi naftas eksportētājvalstīs.

Runājot par citiem tekošā konta posteņiem, pakalpojumu pozitīvais saldo gada laikā līdz 2009. gada martam samazinājās līdz 35.7 mljrd. euro (pirms gada – 52.2 mljrd. euro). Šajā pašā periodā ienākumu konta negatīvais saldo palielinājās no 7.7 mljrd. euro līdz 31.7 mljrd. euro, un to galvenokārt noteica mazāki saņemtie ienākumi no ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem. Visbeidzot, arī kārtējo pārvedumu negatīvais saldo nedaudz pieauga.

10. ielikums

EURO ZONAS TIRDZNIECĪBAS LEJUPSLĪDE

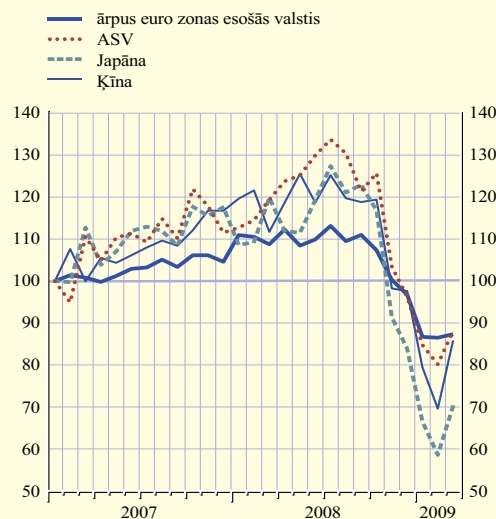
Pēc globālā finanšu satricinājuma pastiprināšanās 2008. gada septembrī pasaules tirdzniecībā bija vērojams straujš kritums (sk. A att.).¹ Šāda pasaules tirdzniecības lejupslīde tās pēkšņuma, nopietnības un pārrobežu sinhronizācijas ziņā nebija pieredzēta vismaz kopš Otrā pasaules kara.² Ņemot to vērā, šajā ielikumā aplūkoti vairāki iespējamie nesenās euro zonas tirdzniecības lejupslīdes noteicējfaktori. Lai gan novērtējums koncentrējas uz euro zonu ietekmējošām norisēm, skaidrojošie faktori varētu būt svarīgi arī attiecībā uz pasaules tirdzniecību.

Atbilstoši krasajam pasaules tirdzniecības samazinājumam 2008. gada septembrī–2009. gada februārī ārpus euro zonas preču importa un eksporta apjoms saruka attiecīgi par 11% un 21%. Kopumā euro zonas preču tirdzniecības kritums ietekmējis tirdzniecību ar visām partnervalstīm, taču tas nav bijis viendabīgs attiecībā uz preču kategorijām.

Kapitālpreču un starppatēriņa preču tirdzniecība, kas veido aptuveni 70% no ārpus euro zonas preču tirdzniecības apjoma, saruka daudz vairāk nekā patēriņa preču tirdzniecība (sk. B att.).

A attēls. Dažu valstu preču importa un eksporta kopapjoms

(vērtības indeksi: 2007. g. janv. = 100; sezonāli izlīdzināti dati; 3 mēnešu mainīgie vidējie rādītāji)

Avoti: Eurostat un Haver Analytics.

Piezīme: Jaunākie novērojumi attiecas uz 2009. gada martu.

1 Sk. 2009. gada marta "Mēneša Biļetena" 1. ielikumu "Nesenais krasais pasaules tirdzniecības kritums vēsturiskā skatījumā".

2 Sk. Baldwin and Evenett (2009), *Introduction and recommendations for the G20*, in Baldwin, R. and S. J. Evenett (editors), *The collapse of global trade, murky protectionism, and the crisis: Recommendations for the G20*, CEPR.

Straujā globālā pieprasījuma apstākļu pasliktināšanās ir vissvarīgākais faktors, kas noteica ārpus euro zonas preču tirdzniecības lejupslīdi. Taču vispārējā nenoteiktība un tās ietekme uz uzņēmumu konfidenci, tirdzniecības kredītu deficīts un ierobežotāka piekļuve uzņēmējdarbības aktivitāšu finansējumam dažos pasaules reģionos, iespējams, nozīmīgi veicināja gan aktivitātes, gan tirdzniecības samazināšanos. Turklāt starptautiski sadrumstalotu vertikālo ražošanas ķēžu dominānce varēja būt spēcīgs šādas ietekmes pastiprinātājs un sinhronizētājs.

Aplūkojot sīkāk, pasaules finanšu krīzes saasināšanās dēļ ieguldījumu klimats varēja pasliktināties un pieaugt nenoteiktība par pasaules tautsaimniecības attīstības perspektīvu. Saskaņā ar apsekojumu rezultātiem šie faktori vājināja uzņēmumu konfidenci, kas savukārt lika ražotājiem samazināt ieguldījumus un ražošanu. Ieguldījumu un ražošanas plānu pārskatīšana, iespējams, veicināja euro zonas importa un eksporta sarukumu.

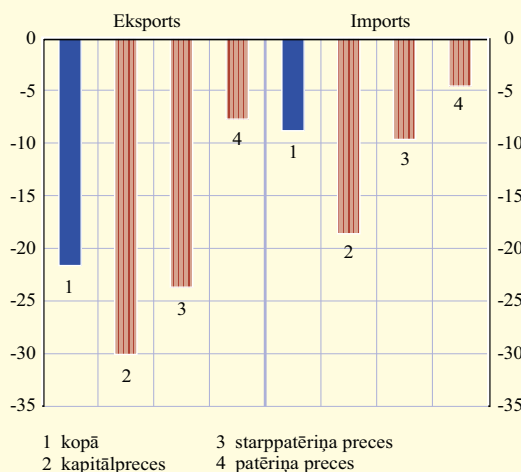
Ierobežotāka tirdzniecības kredītu un finansējuma (instrumentu, kas īpaši radīti importa un eksporta aktivitāšu finansēšanai) pieejamība bieži tiek minēta kā svarīgs pasaules tirdzniecības lejupslīdes noteicējfaktors. Konstatēts, ka preču pārvadājumu finansēšanas grūtības pašreizējās krīzes laikā ir ļoti būtiskas tirdzniecībai, kas ietver attīstības valstis un mazāk attīstītas valstis.³ Taču pirmšķietamie dati liecina, ka to iespējas izskaidrot euro zonas tirdzniecības norises ir samērā ierobežotas. Euro zonas tirdzniecība ar attīstības valstīm veikusies nedaudz labāk nekā ar attīstītajām valstīm, pat ja tiek ņemti vērā atšķirīgie pieprasījuma apstākļi. Tomēr ierobežotāka oficiālā un neoficiālā piekļuve uzņēmējdarbības finansējumam dažos pasaules reģionos varēja negatīvi iespaidot euro zonas ražotājus, piemēram, pasliktinot starptautisko ražošanas tīklu, kas ir svarīgs ražošanas nodrošināšanas veids mūsdienu tautsaimniecībā, funkcionēšanu.

Kompleksu un savstarpēji atkarīgu starptautisko ražošanas tīklu pastāvēšana var palīdzēt izskaidrot ne tikai euro zonas tirdzniecības sarukuma nopietnību, bet arī neparasto pēkšņumu un globālās lejupslīdes sinhronizēto raksturu. Tā kā uzņēmumi starptautiskajās piegādes ķēdēs nepārtraukti komunicē, lai saskaņotu daļu un komponentu plūsmas ar galapieprasījumu, tā samazināšanās un nedrošība par pieprasījuma norisēm nākotnē var izraisīt ātras korekcijas visā piegādes ķēdē, radot nozīmīgu rezonansi visās iesaistītajās valstīs. Tā kā euro zonas ražotāji bieži ir atkarīgi no ļoti specifiskām importētām detaļām un komponentiem un piegādā starppatēriņa preces un kapitālpreces ārvalstu uzņēmumiem, iespējams, sastrēgumi starptautiskajos ražošanas tīklos negatīvi ietekmēja ražošanu un naudas plūsmu un tādējādi arī euro zonas tirdzniecības plūsmas. Šādi mehānismi varētu izskaidrot īpaši krasi euro zonas starppatēriņa preču un kapitālpreču tirdzniecības pasliktināšanos.

Raugoties nākotnē, globālā pieprasījuma atjaunošanās ir vienīgais vissvarīgākais nosacījums, lai

B attēls. Ārpus euro zonas preču importa un eksporta apjoma pārmaiņas 2008. gada septembrī–2009. gada februārī

(%; sezonāli izlīdzināti dati)

Avots: Eurostat.

3 Sk. International Chamber of Commerce (2009), Rethinking Trade Finance 2009: An ICC Global Survey.

euro zonas tirdzniecība atveseļotos. Vienlaikus uzņēmumu noskaņojuma normalizēšanās, spēcīgi ražošanas tīkli un izvairīšanās no protekcionistiskas politikas, šķiet, ir nepieciešami, lai tirdzniecība atsāktos tādā līmenī, kāds bija vērojams pirms satricinājuma.

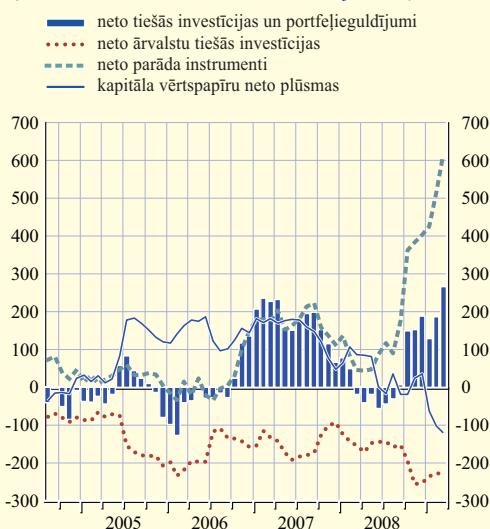
FINANŠU KONTS

Apvienoto tiešo investīciju un portfeļieguldījumu mēneša vidējais pozitīvais saldo 2009. gada 1. ceturksnī bija 30.7 mljrd. euro, un tas ir nedaudz zemāks rādītājs nekā pozitīvais saldo iepriekšējā ceturksnī (38.4 mljrd. euro; sk. 12. tabulu). Šo sarukumu galvenokārt noteica portfeļieguldījumu dinamika: kapitāla vērtspapīru portfeļieguldījumu negatīvais saldo 2009. gada 1. ceturksnī bija 17.0 mljrd. euro salīdzinājumā ar nelielo pozitīvo saldo iepriekšējā ceturksnī. Šo situāciju lielākoties var skaidrot ar ārvalstu ne-MFI ieguldījumu aizplūšanu no euro zonas kapitāla vērtspapīriem. Turklāt neto ieguldījumi parāda instrumentos saglabājās lielākoties nemainīgi, par ko liecina pozitīvais saldo (65.2 mljrd. euro) 2009. gada 1. ceturksnī. Tomēr šāda kopējo neto parāda instrumentu rādītāju stabilitāte slēpj pretējas abu apakškomponentu tendences. Obligāciju un parādzīmju pozitīvais saldo tiešām palielinājās 2009. gada 1. ceturksnī (kāpums no 15.5 mljrd. euro iepriekšējā ceturksnī līdz 48.4 mljrd. euro). Galvenais šo norisi noteicošais faktors bija stabilie ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu veiktie euro zonas obligāciju neto pirkumi. Tas varētu atspoguļot augošās no obligācijām gūtās peļņas atšķirības euro zonā un ASV un investoru intereses par likvīdākiem un īsāka termiņa aktīviem mazināšanos. Naudas tirgus instrumentu pozitīvais saldo saruka (no 50.5 mljrd. euro līdz 16.8 mljrd. euro), un to noteica mērenāka ārvalstu līdzekļu ieplūde. Turklāt nerezidentu veiktās ārvalstu tiešās investīcijas euro zonā 2009. gada 1. ceturksnī palielinājās. Tāpēc tiešo investīciju mēneša vidējais negatīvais saldo 2009. gada 1. ceturksnī samazinājās līdz 17.5 mljrd. euro (iepriekšējā ceturksnī – 28.9 mljrd. euro).

Aplūkojot ilgāku periodu, apvienoto tiešo investīciju un portfeļieguldījumu pozitīvais saldo būtiski pieauga 12 mēnešu periodā līdz 2009. gada martam, sasniedzot 266.7 mljrd. euro (salīdzinājumā ar negatīvo saldo (18.8 mljrd. euro) šajā periodā pirms gada), un to galvenokārt noteica portfeļieguldījumu pozitīvā saldo kāpums (sk. 61. att.). Portfeļieguldījumu dalījums galvenajās instrumentu kategorijās rāda, ka kopš 2008. gada septembra euro zonas rezidenti un ārvalstu rezidenti veikuši būtiskus kapitāla vērtspapīru neto pirkumus. Vienlaikus samazinājās ārējie aktīvi un saistības obligācijās un parādzīmēs, lai gan bija vērojams arī nozīmīgs neto saistību pieaugums, kuru noteica finanšu darījumi naudas tirgus instrumentos. Šajā periodā novērotās norises, iespējams, galvenokārt var saistīt ar finanšu krīzes dinamiku. Precīzāk, augstais svārstību līmenis kapitāla tirgos, ārkārtīgi lielā nenoteiktība un drūmā pasaules tautsaimniecības perspektīva veicinājusi vietējo tendenču nostiprināšanos un izraisījusi ārējo ieguldījumu pozīciju likvidāciju, līdzekļu repatriāciju un aizņemto līdzekļu

61. attēls. Euro zonas apvienotās tiešās investīcijas un portfeļieguldījumi

(12 mēnešu kumulētie dati; mēneša dati; mljrd. euro)

Avots: ECB.

attiecības samazināšanos. Vienlaikus gada laikā līdz 2009. gada martam investori, šķiet, priekšroku devuši ne tikai kvalitātei un drošībai, bet, kā liecina naudas tirgus instrumentu norises, arī likvīdākiem un īsāka termiņa aktīviem. Precīzāk, euro zonas naudas tirgus instrumentu pozitīvais saldo 12 mēnešu periodā līdz 2009. gada martam sasniedza 317.5 mljrd. euro salīdzinājumā ar negatīvo saldo (67.2 mljrd. euro) pirms gada.

Arvien izteiktāka vietējo tendenču nostiprināšanās, šķiet, arī ir būtisks tiešo investīciju norises skaidrojošs faktors pagājušajā gadā, jo tiešo investīciju plūsmas 12 mēnešu periodā līdz 2009. gada martam bija būtiski samazinājušās gan aktīvu, gan pasīvu pusē salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu. Ārzemnieku veikto neto investīciju euro zonā kritums pārsniedza euro zonas investīciju ārvalstīs samazinājumu, tāpēc tiešo investīciju negatīvais saldo 12 mēnešu periodā līdz 2009. gada martam bija 228.5 mljrd. euro salīdzinājumā ar 153.2 mljrd. euro iepriekšējos 12 mēnešos.

EURO ZONAS STATISTIKA

SATURS¹

EURO ZONAS APSKATS

Euro zonas tautsaimniecības rādītāju kopsavilkums

S5

1. MONETĀRĀS POLITIKAS STATISTIKA

1.1. Eurosistēmas konsolidētais finanšu pārskats

S6

1.2. Galvenās ECB procentu likmes

S7

1.3. Izsoļu veidā veiktās Eurosistēmas monetārās politikas operācijas

S8

1.4. Obligāto rezervju un likviditātes statistika

S9

2. NAUDA, BANKU DARBĪBA UN IEGULDĪJUMU FONDI

2.1. Euro zonas MFI kopsavilkuma balance

S10

2.2. Euro zonas MFI konsolidētā balance

S11

2.3. Monetārā statistika

S12

2.4. MFI aizdevumu dalījums

S14

2.5. MFI piesaistīto noguldījumu dalījums

S17

2.6. MFI vērtspapīru turējumu dalījums

S20

2.7. Atsevišķu MFI bilances posteņu pārvērtēšana

S21

2.8. Atsevišķu MFI bilances posteņu valūtu dalījums

S22

2.9. Euro zonas ieguldījumu fondu kopsavilkuma balance

S24

2.10. Euro zonas ieguldījumu fondu aktīvi ieguldījumu politiku un ieguldītāju veidu dalījumā

S25

3. EURO ZONAS KONTI

3.1. Integrētie tautsaimniecības un finanšu konti institucionālo sektoru dalījumā

S26

3.2. Euro zonas nefinanšu konti

S30

3.3. Mājsaimniecības

S32

3.4. Nefinanšu sabiedrības

S33

3.5. Apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondi

S34

4. FINANŠU TIRGI

4.1. Neakciju vērtspapīri to sākotnējo termiņu, emitentu valstu un valūtu dalījumā

S35

4.2. Euro zonas rezidentu emitētie neakciju vērtspapīri emitentu sektoru un instrumentu veidu dalījumā

S36

4.3. Euro zonas rezidentu emitēto neakciju vērtspapīru pieauguma temps

S38

4.4. Euro zonas rezidentu emitētās kotētās akcijas

S40

4.5. MFI procentu likmes euro denominētajiem euro zonas rezidentu noguldījumiem un kredītiem

S42

4.6. Naudas tirgus procentu likmes

S44

4.7. Euro zonas peļņas likmju līknes

S45

4.8. Akciju tirgus indeksi

S46

5. CENAS, PRODUKCIJAS IZLAIDE, PIEPRASĪJUMS UN DARBA TIRGI

5.1. SPCI, pārējās cenas un izmaksas

S47

5.2. Produkcijas izlaide un pieprasījums

S50

5.3. Darba tirgus

S54

6. VALSTS FINANSES

6.1. Ieņēmumi, izdevumi un deficīts/pārpalikums

S55

6.2. Parāds

S56

¹ Lai saņemtu papildinformāciju, lūdzam rakstīt uz adresi statistics@ecb.europa.eu. Detalizētākus datus par ilgākiem laika periodiem sk. ECB interneta lapas Statistikas sadaļas Statistisko datu noliktavā (*Statistical Data Warehouse*) (<http://sdw.ecb.europa.eu>).

6.3.	Parāda pārmaiņas	S57
6.4.	Ceturkšņa ieņēmumi, izdevumi un deficīts/pārpalikums	S58
6.5.	Ceturkšņa parāds un parāda pārmaiņas	S59
7.	ĀRĒJIE DARĪJUMI UN POSTEŅI	
7.1.	Maksājumu bilances kopsavilkums	S60
7.2.	Tekošais konts un kapitāla konts	S61
7.3.	Finanšu konts	S63
7.4.	Maksājumu bilances monetārais atspoguļojums	S69
7.5.	Preču tirdzniecība	S70
8.	VALŪTU KURSI	
8.1.	Efektīvie valūtu kursi	S72
8.2.	Divpusējie valūtu kursi	S73
9.	NORISES ĀRPUS EURO ZONAS ESOŠAJĀS VALSTĪS	
9.1.	Citas ES dalībvalstis	S74
9.2.	ASV un Japāna	S75
	ATTĒLU SARAKSTS	S76
	TEHNISKĀS PIEZĪMES	S77
	VISPĀRĒJĀS PIEZĪMES	S83

EURO ZONAS PAPLAŠINĀŠANĀS 2009. GADA 1. JANVĀRĪ, IETVERTOT TAJĀ SLOVĀKIJU

Visas 2009. gada novērojumus ietverošās datu laikrindas pilnībā aptver Euro16 (euro zonas, ieskaitot Slovākiju) visas datu laikrindas, ja nav norādīts citādi. Euro zonas procentu likmju, monetārās statistikas un SPCI (un konsekvences dēļ arī M3 sastāvdaļu un M3 neietilpstošo bilances posteņu, kā arī SPCI komponentu) statistisko datu laikrindās ietverti to ES dalībvalstu dati, kuras laikā, par kuru sniegta statistiskā informācija, bija ieviesušas euro. Tur, kur tie izmantoti, tas tiek norādīts ar zemsvītras piezīmi attiecīgajās vietās tabulās. Ja pieejami pamatdati, absolūtās un procentuālās pārmaiņas attiecīgajam gadam, kad euro zonai pievienojās Grieķija (2001), Slovēnija (2007), Kipra (2008), Malta (2008) un Slovākija (2009), aprēķinātas, par bāzi izmantojot gadu pirms pievienošanās un lietojot datu laikrindu, kurā ņemta vērā ietekme, ko radīja attiecīgās valsts pievienošanās euro zonai. Vēsturiskie dati par euro zonu, pirms tai pievienojās Slovākija, pieejami ECB interneta lapā (<http://www.ecb.europa.eu/stats/services/downloads/html/index.en.html>).

Tabulās lietotie apzīmējumi

"-"	datu nav/dati nav izmantotami
"."	dati pagaidām nav pieejami
"..."	nulle vai vērā ņemams
(p)	provizorisks dati
s.i.	sezonāli izlīdzināts
s.n.	sezonāli neizlīdzināts

EURO ZONAS APSKATS

Euro zonas tautsaimniecības rādītāju kopsavilkums

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, ja nav norādīts citādi; %)

1. Monetārās norises un procentu likmes¹⁾

	M1 ²⁾	M2 ²⁾	M3 ^{2), 3)}	M3 ^{2), 3)} 3 mēnešu mainīgais vidējais (centrēts)	MFI aizdevumi euro zonas valstu rezidentiem, izņemot MFI un valdību ²⁾	Ne-MFI sabiedrību emitētie neakciju vērtspapīri, kas denominēti euro ²⁾	3 mēnešu EURIBOR (gadā (%), perioda vidējais rādītājs)	10 gadu tagadnes darījumu peļņas likme (gadā (%), perioda beigu dati) ⁴⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8
2007	6.5	9.9	11.2	-	10.8	18.6	4.28	4.38
2008	2.4	9.7	9.7	-	9.5	19.0	4.64	3.69
2008 II	2.3	10.2	10.2	-	10.5	17.3	4.86	4.73
2008 III	0.7	9.2	9.1	-	9.1	18.6	4.98	4.34
2008 IV	2.7	8.9	8.2	-	7.4	20.2	4.24	3.69
2009 I	5.3	7.2	6.0	-	4.6	25.4	2.01	3.77
2008 Dec.	3.3	8.3	7.5	7.0	5.8	23.9	3.29	3.69
2009 Janv.	5.1	7.5	5.9	6.4	5.1	24.6	2.46	4.02
2009 Febr.	6.3	7.0	5.8	5.6	4.3	26.1	1.94	3.85
2009 Marts	5.9	6.1	5.0	5.2	3.2	26.9	1.64	3.77
2009 Apr.	8.4	5.9	4.9	.	2.4	.	1.42	3.79
2009 Maijs	.	.	.	.	.	.	1.28	4.18

2. Cenas, produkcijas izlaide, pieprasījums un darba tirgi⁵⁾

	SPCI ¹⁾	Ražotāju cenas rūpniecībā	Darbspēka stundas izmaksas	Reālais IKP	Rūpnieciskā ražošana, izņemot būvniecību	Jaudu izmantošana apstrādes rūpniecībā (%)	Nodarbinātība	Bezdarbs (no darbspēka; %)
	1	2	3	4	5	6	7	8
2007	2.1	2.7	2.7	2.7	3.8	84.1	1.8	7.5
2008	3.3	5.9	3.5	0.7	-1.7	81.8	0.8	7.5
2008 III	3.8	8.2	4.2	0.5	-1.5	82.2	0.6	7.6
2008 IV	2.3	3.3	3.8	-1.7	-9.0	78.1	0.0	8.0
2009 I	1.0	-1.7	.	-4.8	-18.4	72.6	.	8.7
2008 Dec.	1.6	1.2	-	-	-12.3	-	-	8.2
2009 Janv.	1.1	-0.6	-	-	-16.4	74.7	-	8.4
2009 Febr.	1.2	-1.6	-	-	-19.1	-	-	8.7
2009 Marts	0.6	-2.9	-	-	-19.6	-	-	8.9
2009 Apr.	0.6	-4.6	-	-	.	70.5	-	9.2
2009 Maijs	0.0	.	-	-	.	-	-	.

3. Maksājumu bilance, rezerves aktīvi un valūtu kursi

(mljrd. euro, ja nav norādīts citādi)

	Maksājumu bilance (neto darījumi)				Rezerves aktīvi (perioda beigās)	Euro efektīvais kurss EEK21 ⁶⁾ (indekss, 1999 I = 100)		USD/EUR
	Tekošais konts un kapitāla konts	Preces	Tiešās investīcijas	Portfeļieguldījumi		Nominālais kurss	Reālais kurss (PCI)	
2007	24.8	46.4	-92.5	159.7	347.4	107.9	109.0	1.3705
2008	-81.2	-6.1	-251.3	439.2	383.9	113.0	113.6	1.4708
2008 II	-28.0	6.1	-53.4	27.3	353.9	116.0	116.6	1.5622
2008 III	-21.2	-9.0	-35.9	121.5	370.9	114.1	114.3	1.5050
2008 IV	-20.7	-0.7	-86.7	201.8	383.9	109.1	109.6	1.3180
2009 I	-22.4	-6.3	-52.4	144.6	395.8	111.9	112.2	1.3029
2008 Dec.	-3.4	-0.4	-22.5	6.4	383.9	112.4	112.8	1.3449
2009 Janv.	-19.2	-10.1	-15.9	-7.4	409.9	111.9	112.3	1.3239
2009 Febr.	-1.1	1.0	-11.8	56.1	419.7	110.4	110.7	1.2785
2009 Marts	-2.0	2.8	-24.7	95.8	395.8	113.3	113.5	1.3050
2009 Apr.	.	.	.	.	387.0	112.5	112.8	1.3190
2009 Maijs	.	.	.	.	.	113.0	113.3	1.3650

Avoti: ECB, Eiropas Komisija (Eurostat un Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektorāts) un Reuters.

Piezīme. Sīkāku informāciju par datiem sk. tālākās šīs sadaļas tabulās.

- 1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Detalizētu informāciju sk. vispārējās piezīmēs.
- 2) Mēneša datu gada procentuālās pārmaiņas attiecas uz mēneša beigām, bet ceturkšņa un gada datu gada procentuālās pārmaiņas attiecas uz laikrindas perioda vidējā rādītāja gada pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. tehniskajās piezīmēs.
- 3) M3 un tā sastāvdaļās neietilpst ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu turētās naudas tirgus fondu akcijas/daļas un parāda vērtspapīri ar termiņu līdz 2 gadiem.
- 4) Balstīta uz euro zonas centrālo valdību AAA reitinga obligāciju peļņas likmju līkņiem. Sīkāku informāciju sk. 4.7. tabulā.
- 5) Dati attiecas uz Euro16, ja nav norādīts citādi.
- 6) Tirdzniecības partneru grupu definīciju un citu informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

MONETĀRĀS POLITIKAS STATISTIKA

I.I. Eurosistēmas konsolidētais finanšu pārskats (milj. euro)

1. Aktīvi

	08.05.2009.	15.05.2009.	22.05.2009.	29.05.2009.
Zelts un zeltā izteiktie debitoru parādi	240 817	240 803	240 790	240 784
Prasības ārvalstu valūtā pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem	159 299	159 036	159 273	158 041
Prasības ārvalstu valūtā pret euro zonas valstu rezidentiem	123 101	121 357	103 733	103 029
Prasības euro pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem	21 359	20 561	19 093	18 080
Aizdevumi, kas izsniegti euro euro zonas valstu kredītiestādēm	653 352	627 347	619 072	680 582
Galvenās refinansēšanas operācijas	234 197	229 565	221 324	276 814
Ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas	419 097	397 647	397 648	403 549
Precizējošās reversās operācijas	0	0	0	0
Strukturālās reversās operācijas	0	0	0	0
Aizdevumu iespēja uz nakti	24	64	50	198
Papildu nodrošinājuma pieprasījumu kredīti	34	70	50	21
Pārējās prasības euro pret euro zonas valstu kredītiestādēm	26 453	24 918	25 359	25 941
Euro zonas valstu rezidentu vērtspapīri euro	292 405	292 813	294 664	296 613
Valdības parāds euro	36 790	36 793	36 793	36 788
Pārējie aktīvi	241 523	240 529	238 093	239 753
Kopā aktīvi	1 795 099	1 764 158	1 736 870	1 799 610

2. Pasīvi

	08.05.2009.	15.05.2009.	22.05.2009.	29.05.2009.
Banknotes apgrozībā	759 502	758 033	758 164	761 422
Saistības euro pret euro zonas valstu kredītiestādēm	264 137	239 404	222 265	270 976
Pieprasījuma noguldījumu konti (ietverot obligāto rezervju sistēmu)	188 787	217 795	206 694	247 929
Noguldījumu iespēja	75 318	21 608	15 568	23 016
Termiņnoguldījumi	0	0	0	0
Precizējošās reversās operācijas	0	0	0	0
Papildu nodrošinājuma pieprasījumu noguldījumi	32	2	3	30
Pārējās saistības euro pret euro zonas valstu kredītiestādēm	436	286	217	235
Emitētie parāda vērtspapīri	0	0	0	0
Saistības euro pret citiem euro zonas valstu rezidentiem	139 090	142 931	149 467	159 246
Saistības euro pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem	177 993	170 954	154 696	156 446
Saistības ārvalstu valūtā pret euro zonas valstu rezidentiem	1 548	2 687	2 024	1 846
Saistības ārvalstu valūtā pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem	11 407	10 689	11 935	11 254
Saistības pret SVF speciālo aizņēmuma tiesību ietvaros	5 551	5 551	5 551	5 551
Pārējās saistības	159 644	157 834	156 765	156 709
Pārvērtēšanas konti	202 952	202 952	202 952	202 952
Kapitāls un rezerves	72 840	72 838	72 835	72 972
Kopā pasīvi	1 795 099	1 764 158	1 736 870	1 799 610

Avots: ECB.

1.2. Galvenās ECB procentu likmes

(apjoms – procentos gadā; pārmaiņas – procentu punktos)

Spēkā ar ¹⁾	Noguldījumu iespēja		Galvenās refinansēšanas operācijas			Aizdevumu iespēja uz nakti		
			Fiksētas procentu likmes izsoles	Mainīgas procentu likmes izsoles				
			Fiksētā procentu likme	Minimālā pieteikuma procentu likme				
			Apjoms 1	Pārmaiņas 2				Apjoms 3
1999	1. janv. 4. ²⁾	2.00 2.75	- 0.75	3.00 3.00	- -	- ...	4.50 3.25	- -1.25
	22.	2.00	-0.75	3.00	-	...	4.50	1.25
	9. apr.	1.50	-0.50	2.50	-	-0.50	3.50	-1.00
	5. nov.	2.00	0.50	3.00	-	0.50	4.00	0.50
2000	4. febr.	2.25	0.25	3.25	-	0.25	4.25	0.25
	17. marts	2.50	0.25	3.50	-	0.25	4.50	0.25
	28. apr.	2.75	0.25	3.75	-	0.25	4.75	0.25
	9. jūn.	3.25	0.50	4.25	-	0.50	5.25	0.50
	28. ³⁾	3.25	...	-	4.25	...	5.25	...
	1. sept.	3.50	0.25	-	4.50	0.25	5.50	0.25
	6. okt.	3.75	0.25	-	4.75	0.25	5.75	0.25
2001	11. maijs	3.50	-0.25	-	4.50	-0.25	5.50	-0.25
	31. aug.	3.25	-0.25	-	4.25	-0.25	5.25	-0.25
	18. sept.	2.75	-0.50	-	3.75	-0.50	4.75	-0.50
	9. nov.	2.25	-0.50	-	3.25	-0.50	4.25	-0.50
2002	6. dec.	1.75	-0.50	-	2.75	-0.50	3.75	-0.50
2003	7. marts	1.50	-0.25	-	2.50	-0.25	3.50	-0.25
	6. jūn.	1.00	-0.50	-	2.00	-0.50	3.00	-0.50
2005	6. dec.	1.25	0.25	-	2.25	0.25	3.25	0.25
2006	8. marts	1.50	0.25	-	2.50	0.25	3.50	0.25
	15. jūn.	1.75	0.25	-	2.75	0.25	3.75	0.25
	9. aug.	2.00	0.25	-	3.00	0.25	4.00	0.25
	11. okt.	2.25	0.25	-	3.25	0.25	4.25	0.25
	13. dec.	2.50	0.25	-	3.50	0.25	4.50	0.25
2007	14. marts	2.75	0.25	-	3.75	0.25	4.75	0.25
	13. jūn.	3.00	0.25	-	4.00	0.25	5.00	0.25
2008	9. jūl.	3.25	0.25	-	4.25	0.25	5.25	0.25
	8. okt.	2.75	-0.50	-	-	-	4.75	-0.50
	9. ⁴⁾	3.25	0.50	-	-	-	4.25	-0.50
	15. ⁵⁾	3.25	...	3.75	-	-0.50	4.25	...
	12. nov.	2.75	-0.50	3.25	-	-0.50	3.75	-0.50
	10. dec.	2.00	-0.75	2.50	-	-0.75	3.00	-0.75
2009	21. janv.	1.00	-1.00	2.00	-	-0.50	3.00	...
	11. marts	0.50	-0.50	1.50	-	-0.50	2.50	-0.50
	8. apr.	0.25	-0.25	1.25	-	-0.25	2.25	-0.25
	13. maijs	0.25	...	1.00	-	-0.25	1.75	-0.50

Avots: ECB.

- 1) No 1999. gada 1. janvāra līdz 2004. gada 9. martam datums attiecas uz noguldījumu iespējām un aizdevumu iespējām uz nakti. Galvenajām refinansēšanas operācijām procentu likmju pārmaiņas ir spēkā ar pirmo operāciju, kas veikta pēc norādītā datuma. 2001. gada 18. septembrī veiktās pārmaiņas stājās spēkā ar to pašu datumu. Sākot ar 2004. gada 10. martu, datums attiecas uz noguldījumu iespējām un aizdevumu iespējām uz nakti un galvenajām refinansēšanas operācijām (pārmaiņas ir spēkā ar pirmo galveno refinansēšanas operāciju, kas veikta pēc Padomes diskusijas), ja vien nav norādīts citādi.
- 2) ECB 1998. gada 22. decembrī paziņoja, ka izņēmuma kārtā no 1999. gada 4. janvāra līdz 21. janvārim, lai tirgus dalībniekiem atvieglotu pāreju uz jauno monetāro režīmu, starp aizdevumu iespēju uz nakti un noguldījumu iespēju procentu likmēm piemērojams šaurais koridors (50 bāzes punktu).
- 3) ECB 2000. gada 8. jūnijā paziņoja, ka, sākot ar operāciju, par kuru norēķins veicams 2000. gada 28. jūnijā, Eurosistēmas galvenās refinansēšanas operācijas tiks veiktas ar mainīgas procentu likmes izsoļu palīdzību. Minimālā pieteikuma procentu likme ir minimālā procentu likme, kādu drīkst piedāvāt izsoles dalībnieki.
- 4) Sākot ar 2008. gada 9. oktobri, ECB samazināja pastāvīgo iespēju procentu likmju koridoru no 200 līdz 100 bāzes punktiem ap galveno refinansēšanas operāciju procentu likmi. 2009. gada 21. janvārī pastāvīgo iespēju koridors tika atkal palielināts līdz 200 bāzes punktiem.
- 5) 2008. gada 8. oktobrī ECB paziņoja, ka, sākot ar operāciju, par kuru norēķins veicams 15. oktobrī, nedēļas galvenās refinansēšanas operācijas tiks veiktas ar fiksētas procentu likmes izsoļu palīdzību, piešķirot visu piedāvātās summas apjomu, piemērojot galveno refinansēšanas operāciju procentu likmi. Ar šo grozījumu zaudēja spēku tajā pašā dienā pieņemtais iepriekšējais lēmums par 50 bāzes punktiem samazināt minimālo pieteikuma likmi galvenajām refinansēšanas operācijām, kuras notiek kā mainīgas procentu likmes izsoles.

1.3. Izsoļu veidā veiktās Eurosistēmas monetārās politikas operācijas^{1),2)}

(milj. euro; gada procentu likmes; %)

1. Galvenās un ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas^{3), 4)}

Norēķina datums	Solījuma summa	Dalībnieku skaits	Izolītā summa	Fiksētās procentu likmes izsoles	Mainīgas procentu likmes izsoles			Ilgums (dienās)
				Fiksētā procentu likme	Minimālā pieteikuma procentu likme	Robežlikme ⁵⁾	Vidējā svērtā procentu likme	
	1	2	3	4	5	6	7	8
	Galvenās refinansēšanas operācijas							
2009 4. febr.	207 052	501	207 052	2.00	-	-	-	7
11.	197 727	511	197 727	2.00	-	-	-	7
18.	215 285	527	215 285	2.00	-	-	-	7
25.	237 801	504	237 801	2.00	-	-	-	7
4. marts	244 147	481	244 147	2.00	-	-	-	7
11.	227 701	503	227 701	1.50	-	-	-	7
18.	226 066	537	226 066	1.50	-	-	-	7
25.	229 979	538	229 979	1.50	-	-	-	7
1. apr.	238 071	522	238 071	1.50	-	-	-	7
8.	233 234	535	233 234	1.25	-	-	-	7
15.	249 411	557	249 411	1.25	-	-	-	7
22.	244 126	563	244 126	1.25	-	-	-	7
29.	233 157	526	233 157	1.25	-	-	-	7
6. maijs	234 197	503	234 197	1.25	-	-	-	7
13.	229 565	512	229 565	1.00	-	-	-	7
20.	221 324	558	221 324	1.00	-	-	-	7
27.	276 814	709	276 814	1.00	-	-	-	7
3. jūn.	227 576	620	227 576	1.00	-	-	-	7
	Ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas							
2009 26. febr.	21 641	57	21 641	2.00	-	-	-	91
11. marts	120 189	97	120 189	1.50	-	-	-	28
12.	10 811	60	10 811	1.50	-	-	-	182
12.	30 229	71	30 229	1.50	-	-	-	91
26.	28 774	87	28 774	1.50	-	-	-	91
8. apr.	131 839	119	131 839	1.25	-	-	-	35
9.	36 087	75	36 087	1.25	-	-	-	182
16.	13 152	37	13 152	1.25	-	-	-	84
30.	30 170	90	30 170	1.25	-	-	-	91
13. maijs	116 063	113	116 063	1.00	-	-	-	28
14.	33 666	56	33 666	1.00	-	-	-	91
14.	20 695	97	20 695	1.00	-	-	-	182
28.	27 541	104	27 541	1.00	-	-	-	91

2. Pārējās izsoļu operācijas

Norēķina datums	Operācijas veids	Solījuma summa	Dalībnieku skaits	Izolītā summa	Fiksētās procentu likmes izsoles	Mainīgas procentu likmes izsoles				Ilgums (dienās)	
					Fiksētā procentu likme	Minimālā pieteikuma procentu likme	Maksimālā pieteikuma procentu likme	Robežlikme ⁵⁾	Vidējā svērtā procentu likme		
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2008	18. sept.	Reversais darījums	49 330	43	25 000	-	4.25	-	4.30	4.39	1
	24.	Reversais darījums	50 335	36	40 000	-	4.25	-	4.25	4.35	1
	1. okt.	Termiņnoguldījumu piesaiste	173 047	52	173 047	4.25	-	-	-	-	1
	2.	Termiņnoguldījumu piesaiste	216 051	65	200 000	4.25	-	-	-	-	1
	3.	Termiņnoguldījumu piesaiste	193 844	54	193 844	4.25	-	-	-	-	3
	6.	Termiņnoguldījumu piesaiste	171 947	111	171 947	4.25	-	-	-	-	1
	7.	Termiņnoguldījumu piesaiste	147 491	97	147 491	4.25	-	-	-	-	1
	9.	Reversais darījums	24 682	99	24 682	3.75	-	-	-	-	6
	11. nov.	Termiņnoguldījumu piesaiste	149 656	117	79 940	-	-	3.75	3.60	3.51	1
2009	9. dec.	Termiņnoguldījumu piesaiste	152 655	95	137 456	-	-	3.25	3.05	2.94	1
	20. janv.	Termiņnoguldījumu piesaiste	143 835	103	140 013	-	-	2.50	2.30	2.15	1
	10. febr.	Termiņnoguldījumu piesaiste	130 435	119	129 135	-	-	2.00	1.80	1.36	1
	10. marts	Termiņnoguldījumu piesaiste	111 502	119	110 832	-	-	2.00	1.80	1.52	1
	7. apr.	Termiņnoguldījumu piesaiste	105 486	114	103 876	-	-	1.50	1.30	1.12	1
	12. maijs	Termiņnoguldījumu piesaiste	109 091	128	108 056	-	-	1.25	1.05	0.93	1

Avots: ECB.

1) Uzrādītās summas var nedaudz atšķirties no 1.1. sadaļā uzrādītajām summām to izolīto operāciju dēļ, par kurām vēl nav veikts norēķins.

2) Sākot ar 2002. gada aprīli, dalītās izsoļu operācijas, t.i., operācijas ar termiņu 1 nedēļā, kas paralēli galvenajai refinansēšanas operācijai tiek veiktas standartizsoļu veidā, tiek klasificētas par galvenajām refinansēšanas operācijām. Dalītās izsoļu operācijas, kas veiktas pirms šā mēneša, sk. 1.3. sadaļas 2. tabulā.

3) ECB 2000. gada 8. jūnijā paziņoja, ka, sākot ar operāciju, par kuru norēķins veicams 2000. gada 28. jūnijā, Eurosistēmas galvenās refinansēšanas operācijas tiks veiktas ar mainīgas procentu likmes izsoļu palīdzību. Minimālā pieteikuma procentu likme ir minimālā procentu likme, kādu drīkst piedāvāt izsoles dalībnieki.

4) 2008. gada 8. oktobrī ECB paziņoja, ka, sākot ar operāciju, par kuru norēķins veicams 15. oktobrī, nedēļas galvenās refinansēšanas operācijas tiks veiktas ar fiksētās procentu likmes izsoļu palīdzību, piešķirot visu piedāvātās summas apjomu, piemērojot galveno refinansēšanas operāciju procentu likmi.

5) Veicot likviditāti palielinošas (samazinošas) operācijas, robežlikme ir zemākā (augstākā) procentu likme, ar kuru tiek pieņemti piedāvājumi.

1.4. Obligāto rezervju un likviditātes statistika

(mljrd. euro; dienas pozīciju vidējie rādītāji periodā, ja nav norādīts citādi; gada procentu likmes: %)

1. Kredītiestāžu rezervju bāze, uz kuru attiecināmas rezervju prasības

Rezervju bāze (datums) ¹⁾	Kopā	Saistības, kurām lietojama 2% rezervju norma		Saistības, kurām lietojama 0% rezervju norma		
		Noguldījumi (uz nakti, ar termiņu līdz 2 gadiem un brīdinājuma termiņu par izņemšanu)	Parāda vērtspapīri (ar dzēšanas termiņu līdz 2 gadiem)	Noguldījumi (ar termiņu ilgāku par 2 gadiem un brīdinājuma termiņu par izņemšanu)	Repo darījumi	Parāda vērtspapīri (ar noteikto termiņu ilgāku par 2 gadiem)
	1	2	3	4	5	6
2007	17 394.7	9 438.8	815.0	2 143.1	1 364.0	3 633.9
2008	18 169.6	10 056.8	848.7	2 376.9	1 243.5	3 643.7
2008 II	17 971.8	9 775.4	916.3	2 172.4	1 439.4	3 668.1
2008 III	18 231.2	9 968.9	917.1	2 186.7	1 457.1	3 701.5
2008 IV	18 169.6	10 056.8	848.7	2 376.9	1 243.5	3 643.7
2008 Nov. ²⁾	18 396.5	10 195.5	884.3	2 227.2	1 378.8	3 710.8
2008 Dec. ²⁾	18 169.6	10 056.8	848.7	2 376.9	1 243.5	3 643.7
2009 Janv.	18 510.3	10 186.3	879.8	2 424.3	1 315.3	3 704.7
2009 Febr.	18 466.6	10 142.2	870.3	2 438.4	1 272.4	3 743.2
2009 Marts	18 269.2	10 015.6	845.4	2 443.0	1 203.2	3 761.9

2. Rezervju prasību izpilde

Rezervju prasību izpildes perioda beigu datums	Nepieciešamās rezerves	Kredītiestāžu pieprasījuma noguldījumu konti	Virszerves	Iztrūkums	Obligāto rezervju procentu likmes
	1	2	3	4	5
2006	172.5	173.2	0.7	0.0	3.30
2007	195.9	196.8	1.0	0.0	4.17
2008 11. nov.	216.1	218.6	2.4	0.0	3.94
2008 9. dec.	217.2	218.7	1.5	0.0	3.25
2009 20. janv. ³⁾	220.2	221.5	1.2	0.0	2.50
2009 10. febr.	221.1	222.1	1.0	0.0	2.00
2009 10. marts	217.6	218.6	1.0	0.0	2.00
2009 7. apr.	220.8	221.6	0.8	0.0	1.50
2009 12. maijs	219.7	220.8	1.1	0.0	1.25
2009 9. jūn.	216.7				

3. Likviditāte

Izpildes perioda beigu datums	Likviditāti palielinošie faktori					Likviditāti samazinošie faktori					Kredit- iestāžu piepra- sījuma noguldi- jumu konti	Naudas bāze
	Eurosistēmas monetārās politikas operācijas							Banknotes apgrozībā	Centrālās valdības noguldījumi Eurosistēmā	Citi faktori (neto) ⁽⁴⁾		
	Eurosistēmas neto aktīvi (zelts un ārvalstu valūtas)	Galvenās refinansē- šanas operācijas	Ilgāka termiņa refinansē- šanas operācijas	Aizdevumu iespēja uz nakti	Citas likviditāti palielinošās operācijas	Noguldīju- mu iespēja	Citas likviditāti samazinošās operācijas					
	1	2	3	4	5	6	7					
2006	327.0	313.1	120.0	0.1	0.1	0.1	0.0	598.6	54.9	-66.4	173.2	771.8
2007	327.5	173.0	278.6	0.3	0.0	0.4	2.2	644.6	61.9	-126.6	196.8	841.9
2008 11. nov.	549.0	301.6	452.5	12.7	4.2	213.7	2.3	722.1	85.0	78.2	218.6	1 154.4
9. dec.	580.5	337.3	457.2	2.7	0.0	200.9	4.9	731.1	107.8	114.3	218.7	1 150.7
2009 20. janv.	581.3	219.2	613.6	2.9	0.0	238.5	3.3	753.1	99.9	100.6	221.5	1 213.1
10. febr.	547.4	224.9	551.4	2.1	0.0	175.4	6.1	740.2	102.7	79.3	222.1	1 137.7
10. marts	512.7	224.3	472.4	1.6	0.0	95.5	4.0	741.5	110.1	41.4	218.6	1 055.5
7. apr.	508.0	230.5	443.1	1.1	0.0	57.8	3.7	747.3	139.0	13.3	221.6	1 026.6
12. maijs	512.4	239.7	426.9	0.7	0.0	42.7	3.1	757.5	141.9	13.7	220.8	1 021.0

Avots: ECB.

- 1) Perioda beigās.
- 2) Ietver Slovērijas kredītiestāžu rezervju bāzi. Iespējams, ka pārejas perioda laikā euro zonas valstu kredītiestādes nolēma atskaitīt no savas rezervju bāzes visas saistības pret Slovērijas kredītiestādēm. Sākot ar 2009. gada janvāra beigu rezervju bāzi, tiks piemērota standarta procedūra (sk. Eiropas Centrālās bankas 2008. gada 28. oktobra Lēmumu par pārejas noteikumiem Eiropas Centrālās bankas veiktajai obligāto rezervju piemērošanai pēc euro ieviešanas Slovērijā (ECB/2008/14)).
- 3) Sakarā ar euro ieviešanu Slovērijā ar 2009. gada 1. janvāri rezervju prasības ir vidējais rādītājs (kas svērts atbilstoši kalendāro dienu skaitam) no toreizējo 15 euro zonas valstu rezervju prasībām 2008. gada 10.–31. decembrī un tagadējo 16 euro zonas valstu rezervju prasībām 2009. gada 1.–20. janvārī.
- 4) Sākot ar 2009. gada 1. janvāri, ietvertas monetārās politikas operācijas, kuras *Národná banka Slovenska* veikusi pirms 2009. gada 1. janvāra un par kurām pēc šā datuma vēl nav veikti norēķini.

NAUDA, BANKU DARBĪBA UN IEGULDĪJUMU FONDI

2.1. Euro zonas MFI kopsavilkuma balance¹⁾ (mljrd. euro; atlikumi perioda beigās)

1. Aktīvi

	Kopā		Aizdevumi euro zonas rezidentiem				Euro zonas rezidentu emitēto neakciju vērtspapīru turējumi				Naudas tirgus fondu akcijas/daļas ²⁾	Euro zonas rezidentu emitēto akciju/citu kapitāla vērtspapīru turējumi	Ārējie aktīvi	Pamatlīdzekļi	Pārējie aktīvi
	Kopā	Valdība	Citi euro zonas rezidenti	MFI	Kopā	Valdība	Citi euro zonas rezidenti	MFI							
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Eurosistēma															
2006	1 558.2	695.7	19.7	0.6	675.3	217.0	187.5	2.5	27.0	-	17.2	351.4	14.7	262.4	
2007	2 046.1	1 031.7	17.8	0.6	1 013.3	268.6	225.1	1.9	41.6	-	17.4	373.7	15.2	339.6	
2008 III	2 473.4	1 342.5	18.5	0.7	1 323.3	278.9	237.4	2.4	39.1	-	14.7	482.4	16.0	338.9	
IV	2 983.0	1 809.4	18.6	0.6	1 790.1	350.8	307.9	2.4	40.4	-	14.4	479.8	15.7	313.0	
2009 Janv.	2 830.2	1 606.0	18.6	0.7	1 586.8	362.5	314.6	2.5	45.4	-	14.2	523.8	16.0	307.7	
Febr.	2 772.6	1 537.1	18.6	0.7	1 517.8	366.5	318.3	2.7	45.6	-	13.6	530.5	15.9	309.0	
Marts	2 783.6	1 555.3	18.7	0.7	1 535.9	374.1	322.7	2.5	48.9	-	13.9	491.0	15.7	333.5	
Apr. ^(p)	2 710.1	1 479.4	18.1	0.7	1 460.7	378.1	326.5	2.4	49.2	-	14.7	487.5	15.8	334.7	
MFI, izņemot Eurosistēmu															
2006	25 944.6	14 881.7	809.0	9 134.7	4 938.0	3 561.5	1 278.8	645.8	1 636.9	83.5	1 171.4	4 336.6	172.6	1 737.4	
2007	29 448.1	16 894.2	954.5	10 139.0	5 800.8	3 890.1	1 196.9	952.9	1 740.3	93.5	1 293.8	4 886.1	205.7	2 184.7	
2008 III	31 534.6	18 134.4	978.8	10 800.1	6 355.5	4 207.8	1 195.4	1 106.8	1 905.6	101.8	1 316.1	5 125.7	203.2	2 445.5	
IV	31 840.7	18 053.5	967.6	10 768.2	6 317.6	4 630.8	1 244.7	1 406.3	1 979.8	98.7	1 199.7	4 756.6	211.6	2 889.8	
2009 Janv.	32 300.1	18 204.8	984.5	10 856.9	6 363.4	4 768.9	1 308.8	1 407.7	2 052.4	101.6	1 205.0	4 871.5	210.6	2 937.7	
Febr.	32 145.1	18 074.6	981.1	10 833.5	6 260.0	4 847.1	1 342.3	1 427.9	2 076.9	102.8	1 189.3	4 779.9	215.1	2 936.3	
Marts	31 748.3	17 905.0	970.1	10 815.4	6 119.4	4 928.3	1 388.9	1 450.4	2 089.1	104.1	1 186.5	4 545.9	214.0	2 864.6	
Apr. ^(p)	31 859.6	17 900.8	982.2	10 811.5	6 107.1	4 995.7	1 406.4	1 472.5	2 116.8	103.5	1 218.6	4 612.2	213.0	2 812.3	

2. Pasīvi

	Kopā		Euro zonas rezidentu noguldījumi				Naudas tirgus fondu akcijas/daļas ²⁾	Emitētie parāda vērtspapīri ³⁾	Kapitāls un rezerves	Ārējās saistības	Pārējās saistības
	Kopā	Skaidrā nauda apgrozībā	Kopā	Centrālā valdība	Pārējā valdība/citi euro zonas rezidenti	MFI					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Eurosistēma											
2006	1 558.2	647.0	431.6	33.7	15.9	382.0	-	0.1	208.6	35.3	235.6
2007	2 046.1	697.0	714.7	23.9	19.1	671.8	-	0.1	238.0	66.0	330.3
2008 III	2 473.4	705.4	932.3	51.3	17.7	863.3	-	0.1	264.4	288.1	283.1
IV	2 983.0	784.8	1 217.5	68.8	16.6	1 132.1	-	0.1	274.0	383.3	323.4
2009 Janv.	2 830.2	761.9	1 093.1	102.5	19.1	971.6	-	0.1	302.6	329.1	343.3
Febr.	2 772.6	763.8	1 075.8	110.9	22.3	942.6	-	0.1	313.8	301.5	317.7
Marts	2 783.6	768.9	1 114.9	135.6	23.3	956.0	-	0.1	296.4	301.6	301.8
Apr. ^(p)	2 710.1	781.0	1 046.9	140.3	21.5	885.1	-	0.1	293.1	274.9	314.0
MFI, izņemot Eurosistēmu											
2006	25 944.6	-	13 265.1	124.1	7 901.8	5 239.3	698.3	4 233.6	1 454.1	3 991.4	2 302.2
2007	29 448.1	-	15 098.2	126.9	8 885.4	6 085.8	754.1	4 631.4	1 683.6	4 533.4	2 747.4
2008 III	31 534.6	-	16 234.4	139.9	9 347.6	6 746.8	833.2	4 851.4	1 756.1	4 890.5	2 968.9
IV	31 840.7	-	16 759.8	190.8	9 710.5	6 858.5	825.4	4 848.3	1 767.5	4 396.0	3 243.8
2009 Janv.	32 300.1	-	16 816.2	222.6	9 756.7	6 836.9	859.8	4 920.2	1 788.0	4 679.2	3 236.8
Febr.	32 145.1	-	16 706.6	228.2	9 762.0	6 716.5	880.4	4 970.6	1 784.2	4 572.1	3 231.2
Marts	31 748.3	-	16 605.8	216.1	9 785.2	6 604.4	885.2	4 931.8	1 796.1	4 347.0	3 182.3
Apr. ^(p)	31 859.6	-	16 638.8	198.2	9 869.1	6 571.5	886.2	4 970.7	1 810.2	4 401.1	3 152.5

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

2) Euro zonas rezidentu emitētā summa. Ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu emitētā summa iekļauta ārējos aktīvos.

3) Euro zonas rezidentu turētā summa.

4) Ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu īpašumā esošie parāda vērtspapīri ar termiņu līdz 2 gadiem iekļauti ārējās saistībās.

2.2. Euro zonas MFI konsolidētā bilance¹⁾
(mljrd. euro; atlikumi perioda beigās; darījumi periodā)**1. Aktīvi**

	Kopā	Aizdevumi euro zonas rezidentiem			Euro zonas valstu rezidentu emitēto neakciju vērtspapīru turējumi			Citu euro zonas rezidentu emitēto akciju/citu kapitāla vērtspapīru turējumi	Ārējie aktīvi	Pamatlīdzekļi	Pārējie aktīvi
		Kopā	Valdība	Citi euro zonas rezidenti	Kopā	Valdība	Citi euro zonas rezidenti				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Atlikumi											
2006	19 710.1	9 964.0	828.7	9 135.3	2 114.5	1 466.3	648.2	811.4	4 687.9	187.3	1 945.0
2007	22 317.5	11 111.9	972.3	10 139.6	2 376.9	1 422.0	954.9	882.2	5 259.8	220.9	2 465.9
2008 III	23 777.8	11 798.0	997.3	10 800.7	2 542.0	1 432.8	1 109.2	874.3	5 608.1	219.2	2 736.2
2008 IV	24 107.5	11 755.1	986.2	10 768.9	2 961.4	1 552.6	1 408.8	786.3	5 236.4	227.3	3 141.1
2009 Janv.	24 501.2	11 860.7	1 003.1	10 857.6	3 033.6	1 623.5	1 410.1	789.2	5 395.3	226.6	3 195.8
2009 Febr.	24 441.1	11 833.9	999.7	10 834.2	3 091.2	1 660.6	1 430.6	777.1	5 310.5	230.9	3 197.5
2009 Marts	24 158.8	11 804.9	988.8	10 816.1	3 164.5	1 711.6	1 452.9	773.6	5 037.0	229.7	3 149.1
2009 Apr. ^(p)	24 246.0	11 812.4	1 000.3	10 812.1	3 207.7	1 732.8	1 474.8	798.7	5 099.7	228.7	3 095.2
Darījumi											
2006	1 999.3	874.8	-14.2	889.0	13.0	-94.0	107.1	97.9	805.5	6.4	201.7
2007	2 573.3	1 014.8	-9.9	1 024.7	232.2	-46.3	278.5	55.5	781.3	-0.5	490.0
2008	1 611.7	601.2	12.5	588.7	373.0	58.1	314.9	-56.0	-70.5	-2.1	766.1
2008 IV	221.5	-43.9	-9.3	-34.6	207.5	52.4	155.1	-70.9	-320.5	0.9	448.3
2009 I	-153.2	8.2	1.6	6.6	185.2	143.5	41.7	-0.8	-297.1	0.9	-50.3
2009 Janv.	100.6	41.5	15.4	26.2	50.8	56.5	-5.7	10.9	-34.5	-2.2	33.4
2009 Febr.	-98.6	-25.6	-3.3	-22.2	57.8	36.5	21.3	-7.4	-113.4	4.4	-14.4
2009 Marts	-155.2	-7.8	-10.4	2.6	76.6	50.5	26.1	-4.3	-149.2	-1.2	-69.3
2009 Apr. ^(p)	62.4	7.0	11.6	-4.6	44.1	21.1	23.1	21.7	41.8	-1.0	-54.8

2. Pasīvi

	Kopā	Skaidrā nauda apgrozībā	Centrālās valdības noguldījumi	Pārējās valdības/citu euro zonas rezidentu noguldījumi	Naudas tirgus fondu akcijas/dajas ²⁾	Emitētie parāda vērtspapīri ³⁾	Kapitāls un rezerves	Ārējās saistības	Pārējās saistības	MFI savstarpējo saistību pārsniegums
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Atlikumi										
2006	19 710.1	592.3	157.8	7 917.7	614.6	2 569.8	1 285.5	4 026.7	2 537.7	7.9
2007	22 317.5	638.6	150.8	8 904.5	660.4	2 849.6	1 492.7	4 599.4	3 077.7	-56.5
2008 III	23 777.8	657.2	191.2	9 365.3	731.1	2 906.9	1 563.9	5 178.6	3 252.1	-68.7
2008 IV	24 107.5	723.0	259.6	9 727.1	726.3	2 828.2	1 613.6	4 779.3	3 567.2	-117.1
2009 Janv.	24 501.2	712.3	325.1	9 775.8	757.9	2 822.4	1 660.5	5 008.3	3 580.1	-141.6
2009 Febr.	24 441.1	716.0	339.1	9 784.3	777.3	2 848.2	1 672.3	4 873.6	3 548.8	-118.7
2009 Marts	24 158.8	720.0	351.7	9 808.5	780.9	2 793.9	1 665.7	4 648.6	3 484.1	-95.0
2009 Apr. ^(p)	24 246.0	729.2	338.5	9 890.6	782.4	2 804.8	1 668.8	4 676.0	3 466.6	-111.2
Darījumi										
2006	1 999.3	59.4	-15.2	681.4	27.6	284.3	59.7	600.6	253.6	48.0
2007	2 573.3	45.8	-13.4	838.8	54.5	270.0	150.1	774.5	465.7	-13.1
2008	1 611.7	83.3	106.1	606.7	29.8	-27.8	141.0	64.9	666.8	-59.2
2008 IV	221.5	65.8	68.4	204.7	-10.4	-79.7	43.4	-393.7	371.8	-48.8
2009 I	-153.2	-4.4	89.2	25.3	55.9	-44.9	37.4	-195.1	-114.1	-2.4
2009 Janv.	100.6	-12.0	62.5	-19.7	32.7	-40.9	23.4	84.6	42.0	-72.0
2009 Febr.	-98.6	3.6	14.0	9.0	19.6	23.6	9.1	-146.6	-49.1	18.3
2009 Marts	-155.2	4.0	12.7	36.0	3.6	-27.6	4.9	-133.1	-107.0	51.3
2009 Apr. ^(p)	62.4	9.3	-12.9	79.0	2.8	6.1	6.7	6.3	-14.9	-20.0

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

2) Euro zonas rezidentu turētā summa.

3) Ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu īpašumā esošie parāda vērtspapīri ar termiņu līdz 2 gadiem iekļauti ārējās saistībās.

2.3. Monetārā statistika¹⁾

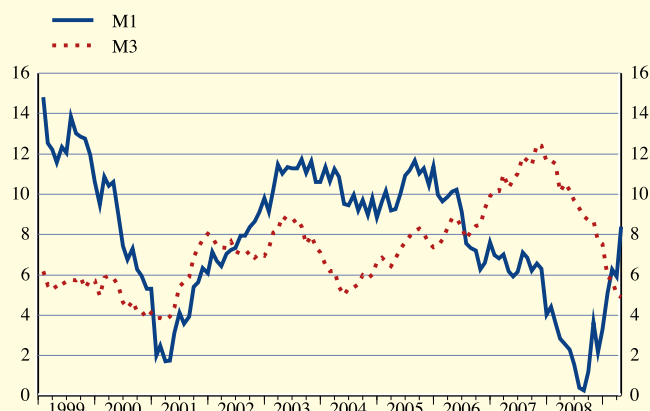
(mljrd. euro un gada pieauguma temps; sezonāli izlīdzināti dati; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās, darījumi periodā)

1. Monetārie rādītāji²⁾ un M3 neietilpstošie bilances posteņi

	M3				M3 3 mēnešu mainīgais vidējais (centrēts)	Ilgāka termiņa finanšu saistības	Kredits valdībai	Kredits pārējiem euro zonas rezidentiem			Tīrie ārējie aktīvi ⁴⁾	
	M2		M3 - M2	Aizdevumi				Papildpostenis: aizdevumu dati koriģēti atbilstoši datiem par aizdevumu pārdošanu un vērtspapīrošanu ³⁾				
	M1	M2 - M1										
	1	2							3	4		5
	Atlikumi											
2006	3 685.1	2 959.0	6 644.1	1 099.6	7 743.7	-	5 427.8	2 319.8	10 619.0	9 148.3	-	637.3
2007	3 837.7	3 518.3	7 356.1	1 308.5	8 664.6	-	5 968.1	2 416.2	12 003.9	10 156.5	-	634.7
2008 III IV	3 894.3	3 986.1	7 880.4	1 367.3	9 247.7	-	6 123.8	2 443.8	12 801.8	10 793.3	-	434.7
	3 981.9	4 046.2	8 028.2	1 379.0	9 407.2	-	6 294.2	2 562.1	12 985.7	10 784.7	-	430.0
2009 Janv. Febr. Marts Apr. ^(p)	4 103.6	3 986.2	8 089.8	1 307.3	9 397.1	-	6 446.1	2 626.1	13 085.1	10 872.0	-	371.0
	4 138.5	3 978.8	8 117.3	1 321.9	9 439.2	-	6 494.5	2 657.7	13 090.2	10 861.5	-	419.1
	4 123.3	3 960.5	8 083.8	1 312.4	9 396.3	-	6 460.1	2 688.5	13 044.4	10 814.0	-	388.2
	4 200.1	3 959.9	8 160.1	1 318.2	9 478.3	-	6 482.0	2 713.9	13 019.0	10 796.8	-	453.2
	Darījumi											
2006	260.5	308.8	569.2	130.1	699.3	-	428.2	-112.2	1 102.7	896.5	964.5	204.0
2007	148.8	529.7	678.5	224.3	902.8	-	467.1	-59.6	1 362.1	1 028.5	1 119.9	5.0
2008	125.9	487.0	612.9	44.3	657.2	-	172.6	70.6	843.2	587.5	774.3	-136.8
2008 IV 2009 I	85.0	57.2	142.3	9.8	152.1	-	8.1	51.5	54.7	-11.3	86.0	40.9
	107.5	-103.9	3.6	-62.4	-58.8	-	130.9	109.9	27.5	-11.4	18.9	-75.0
2009 Janv. Febr. Marts Apr. ^(p)	83.3	-84.8	-1.5	-66.4	-68.0	-	81.3	48.1	37.6	24.8	34.9	-108.1
	34.8	-6.3	28.5	14.8	43.3	-	43.1	31.0	11.9	-9.4	-1.2	31.5
	-10.6	-12.8	-23.4	-10.7	-34.1	-	6.6	30.7	-22.1	-26.7	-14.8	1.6
	92.6	-18.0	74.6	6.8	81.4	-	19.5	25.4	-28.2	-17.9	-2.0	65.1
	Pieauguma temps											
2006 Dec.	7.6	11.6	9.4	13.2	9.9	9.8	8.5	-4.6	11.6	10.8	11.6	204.0
2007 Dec.	4.0	17.9	10.2	20.5	11.6	11.9	8.6	-2.6	12.8	11.2	12.1	5.0
2008 Sept. Dec.	1.2	17.8	9.0	7.4	8.7	8.8	5.0	0.9	10.1	8.5	9.6	-221.4
	3.3	13.7	8.3	3.3	7.5	7.0	2.9	2.9	7.0	5.8	7.5	-136.8
2009 Janv. Febr. Marts Apr. ^(p)	5.1	10.0	7.5	-2.8	5.9	6.4	3.6	5.1	6.4	5.1	6.9	-236.0
	6.3	7.7	7.0	-1.0	5.8	5.6	4.6	6.7	5.7	4.3	6.1	-185.7
	5.9	6.3	6.1	-1.1	5.0	5.2	4.4	7.7	4.7	3.2	5.0	-153.0
	8.4	3.4	5.9	-0.9	4.9	.	4.3	8.0	3.7	2.4	4.1	-40.5

A1. Monetārie rādītāji¹⁾

(gada pieauguma temps; sezonāli izlīdzināti dati)

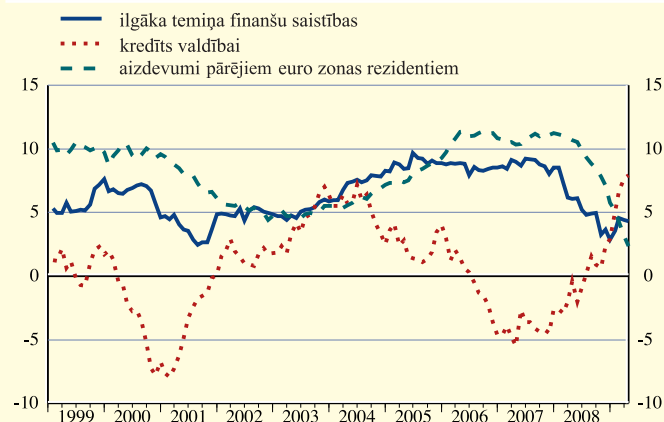

Avots: ECB.

- 1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs. Atsevišķu rādītāju mēneša un citi īstermiņa kāpuma tempa dati pieejami <http://www.ecb.europa.eu/stats/money/aggregates/aggr/html/index.en.html>.
- 2) MFI un centrālās valdības (pasts, Valsts kase) monetārās saistības pret euro zonas rezidentu ne-MFI, izņemot centrālo valdību (M1, M2, M3 sk. terminu skaidrojuma).
- 3) Korekcija, ņemot vērā no MFI bilancēm izslēgtos aizdevumus sakarā ar to pārdošanu vai vērtspapīrošanu.
- 4) Sadaļā "Pieauguma temps" ietvertās vērtības ir 12 mēnešu laikā pirms norādītā perioda veikto darījumu summa.

A2. M3 neietilpstošie bilances posteņi¹⁾

(gada pieauguma temps; sezonāli izlīdzināti dati)

2.3. Monetārā statistika¹⁾

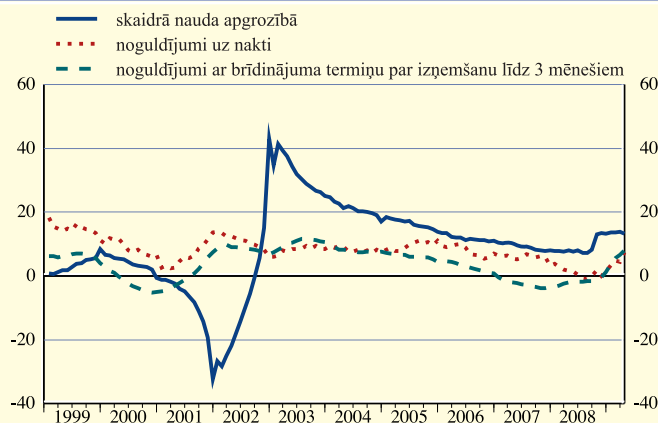
(mljrd. euro un gada pieauguma temps; sezonāli izlīdzināti dati; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās, darījumi periodā)

2. Monetāro rādītāju un ilgāka termiņa finanšu saistību sastāvdaļas

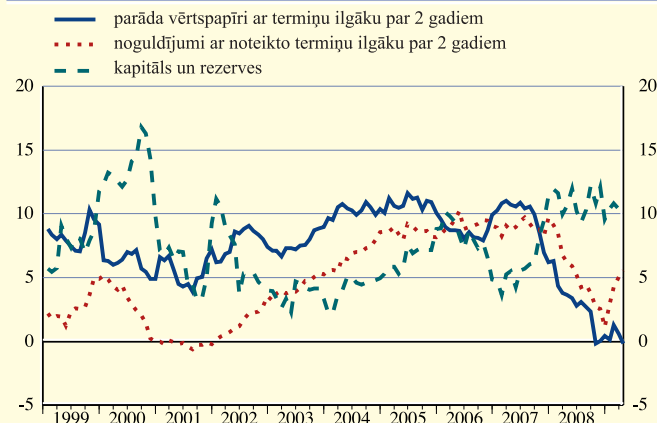
	Skaidrā nauda apgrozībā	Noguldījumi uz nakti	Noguldījumi ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem	Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem	Repo darījumi	Naudas tirgus fondu akcijas/daļas	Parāda vērtspapīri ar termiņu līdz 2 gadiem	Parāda vērtspapīri ar termiņu ilgāku par 2 gadiem	Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu ilgāku par 3 mēnešiem	Noguldījumi ar noteikto termiņu ilgāku par 2 gadiem	Kapitāls un rezerves
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Atlikumi											
2006	578.4	3 106.7	1 404.9	1 554.1	267.1	636.5	196.0	2 385.7	102.0	1 659.9	1 280.2
2007	625.6	3 212.2	1 977.3	1 541.1	307.4	686.2	314.9	2 547.4	119.3	1 814.8	1 486.6
2008 III	662.9	3 231.4	2 453.8	1 532.2	342.5	736.5	288.2	2 616.7	114.8	1 833.3	1 558.9
2008 IV	710.0	3 271.9	2 478.8	1 567.4	354.1	756.2	268.8	2 573.1	121.2	1 992.8	1 607.0
2009 Janv.	716.8	3 386.9	2 387.9	1 598.3	322.8	766.1	218.4	2 625.9	123.7	2 039.9	1 656.6
2009 Febr.	721.8	3 416.7	2 354.5	1 624.3	327.7	777.3	216.9	2 641.5	123.0	2 059.6	1 670.4
2009 Marts	727.5	3 395.8	2 318.2	1 642.4	337.5	780.5	194.5	2 600.2	124.2	2 075.6	1 660.0
2009 Apr. ^(p)	729.8	3 470.4	2 292.6	1 667.3	338.4	770.9	208.8	2 595.5	125.9	2 089.7	1 670.8
Darījumi											
2006	57.3	203.1	297.9	10.8	30.1	29.9	70.0	216.4	15.3	137.6	58.9
2007	46.7	102.1	582.3	-52.5	42.2	58.7	123.4	147.5	9.7	160.4	149.5
2008	83.4	42.5	467.2	19.8	48.1	33.2	-37.0	10.8	0.6	20.8	140.5
2008 IV	47.1	37.9	22.2	35.0	13.2	13.7	-17.1	-46.5	6.5	6.4	41.7
2009 I	16.1	91.4	-178.5	74.6	-16.7	25.7	-71.3	13.1	2.2	77.3	38.3
2009 Janv.	5.4	77.9	-115.1	30.3	-31.5	11.1	-46.0	12.9	1.7	40.6	26.1
2009 Febr.	5.1	29.8	-32.4	26.1	4.9	11.4	-1.5	13.4	-0.6	19.2	11.1
2009 Marts	5.6	-16.2	-31.0	18.2	9.9	3.2	-23.8	-13.2	1.2	17.5	1.0
2009 Apr. ^(p)	2.3	90.3	-43.6	25.6	0.9	-8.3	14.1	-9.2	1.0	13.3	14.4
Pieauguma temps											
2006 Dec.	11.0	7.0	26.8	0.7	12.8	4.8	55.2	9.9	17.7	9.0	4.8
2007 Dec.	8.1	3.3	41.3	-3.4	15.8	9.2	63.6	6.2	9.5	9.7	11.4
2008 Sept.	8.2	-0.1	34.4	-1.7	16.5	4.1	5.4	2.3	-5.6	3.8	12.2
2008 Dec.	13.3	1.3	23.4	1.3	15.6	4.8	-12.2	0.4	0.5	1.1	9.6
2009 Janv.	13.7	3.4	14.6	3.9	5.9	2.6	-25.5	0.1	0.6	3.0	10.4
2009 Febr.	13.6	4.8	9.3	5.6	5.4	3.4	-20.2	1.3	1.3	4.2	10.8
2009 Marts	13.8	4.4	6.2	6.6	8.5	4.2	-27.3	0.6	3.7	5.0	10.3
2009 Apr. ^(p)	13.2	7.4	0.3	8.0	4.0	3.3	-19.4	-0.2	5.1	5.5	10.4

A3. Monetāro rādītāju sastāvdaļas¹⁾

(gada pieauguma temps; sezonāli izlīdzināti dati)

A4. Ilgāka termiņa finanšu saistību sastāvdaļas¹⁾

(gada pieauguma temps; sezonāli izlīdzināti dati)

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

2.4. MFI aizdevumu dalījums^{1), 2)}

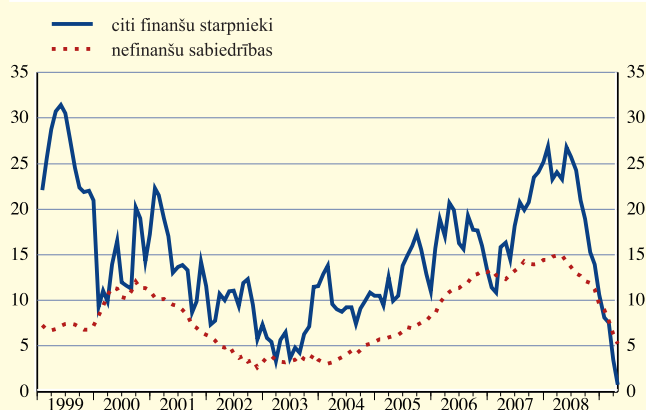
(mljrd. euro un gada pieauguma temps; sezonāli izlīdzināti dati; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās, darījumi periodā)

1. Aizdevumi finanšu starpniekiem, nefinanšu sabiedrībām un mājāsaimniecībām

	Apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondi	Citi finanšu starpnieki ³⁾	Nefinanšu sabiedrības				Mājāsaimniecības ⁴⁾			
	Kopā	Kopā	Kopā	Līdz 1 gadam	No 1 gada līdz 5 gadiem	Ilgāk par 5 gadiem	Kopā	Patēriņa kredīti	Kredīti mājokļa iegādei ⁹	Pārējie kredīti
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Atlikumi										
2006	92.2	703.9	3 836.9	1 141.6	707.0	1 988.3	4 515.3	584.2	3 194.3	736.8
2007	107.4	877.5	4 383.4	1 282.6	859.5	2 241.2	4 788.2	616.1	3 419.9	752.2
2008 III	102.0	1 002.9	4 769.5	1 378.5	954.3	2 436.7	4 918.8	636.8	3 514.8	767.1
2008 IV	103.7	974.6	4 824.2	1 384.0	960.8	2 479.4	4 882.1	630.6	3 482.1	769.4
2009 Janv.	98.2	990.3	4 884.6	1 394.3	978.1	2 512.2	4 898.9	639.6	3 488.9	770.3
2009 Febr.	96.2	986.1	4 880.0	1 374.1	980.7	2 525.2	4 899.2	640.8	3 490.9	767.5
2009 Marts	103.2	970.4	4 850.3	1 350.1	973.9	2 526.3	4 890.1	641.0	3 482.4	766.7
2009 Apr. ^(p)	101.4	961.8	4 842.7	1 334.1	979.2	2 529.5	4 890.8	635.6	3 483.8	771.4
Darījumi										
2006	20.2	86.9	444.8	100.9	123.0	220.8	344.7	42.3	281.9	20.4
2007	16.8	176.3	555.9	146.1	156.0	253.8	279.5	31.5	227.0	21.0
2008	-4.2	90.0	421.7	88.5	120.1	213.1	80.1	10.7	52.0	17.3
2008 IV	1.6	-29.4	55.2	-4.0	24.4	34.8	-38.7	-6.6	-34.9	2.8
2009 I	-3.9	-11.2	10.6	-38.8	7.9	41.4	-6.8	2.5	-7.6	-1.7
2009 Janv.	-5.7	5.2	28.7	-0.3	9.2	19.8	-3.5	-0.1	-3.3	-0.1
2009 Febr.	-2.0	-5.6	-3.5	-19.3	2.6	13.2	1.7	1.7	2.2	-2.2
2009 Marts	3.7	-10.8	-14.6	-19.2	-3.9	8.4	-5.1	0.9	-6.5	0.6
2009 Apr. ^(p)	-1.8	-9.6	-5.0	-15.7	5.7	4.9	-1.5	-5.6	0.8	3.3
Pieauguma temps										
2006 Dec.	27.9	14.0	13.1	9.7	20.8	12.4	8.2	7.7	9.7	2.9
2007 Dec.	18.2	24.9	14.5	12.8	22.0	12.8	6.2	5.4	7.1	2.9
2008 Sept.	-8.0	18.8	12.1	9.8	17.5	11.4	3.8	4.5	4.0	2.5
2008 Dec.	-3.9	10.3	9.6	6.9	13.9	9.4	1.7	1.7	1.5	2.3
2009 Janv.	-4.7	8.3	9.0	6.1	13.0	9.1	1.2	1.5	0.9	1.9
2009 Febr.	-8.1	7.8	7.8	3.3	12.0	8.7	0.7	1.1	0.4	1.4
2009 Marts	-5.5	3.5	6.3	0.1	10.4	8.3	0.4	0.9	0.1	1.3
2009 Apr. ^(p)	-2.2	0.6	5.2	-1.4	9.9	7.2	0.1	-0.4	-0.2	1.8

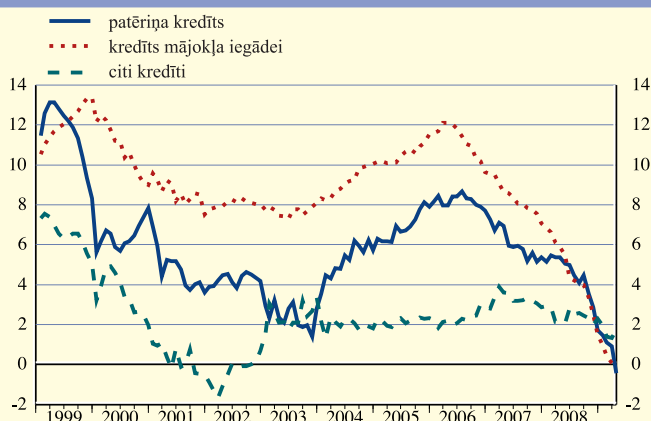
A5. Aizdevumi citiem finanšu starpniekiem un nefinanšu sabiedrībām²⁾

(gada pieauguma temps; sezonāli neizlīdzināti dati)

A6. Mājāsaimniecībām izsniegtie kredīti²⁾

(gada pieauguma temps; sezonāli neizlīdzināti dati)

Avots: ECB.

1) MFI sektors, izņemot Eurosistēmu. Sektoru klasifikācijas pamatā ir EKS 95.

2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

3) T.sk. ieguldījumu fondi.

4) T.sk. mājāsaimniecības apkalpojošās bezpeļņas organizācijas.

2.4. MFI aizdevumu dalījums^{1), 2)}

(mljrd. euro un gada pieauguma temps; sezonāli neizlīdzināti dati; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās, darījumi periodā)

2. Aizdevumi finanšu starpniekiem un nefinanšu sabiedrībām

	Apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondi				Citi finanšu starpnieki ³⁾				Nefinanšu sabiedrības			
	Kopā	Līdz 1 gadam	No 1 gada līdz 5 gadiem	Ilgāk par 5 gadiem	Kopā	Līdz 1 gadam	No 1 gada līdz 5 gadiem	Ilgāk par 5 gadiem	Kopā	Līdz 1 gadam	No 1 gada līdz 5 gadiem	Ilgāk par 5 gadiem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Atlikumi												
2007	95.6	71.2	7.5	17.0	862.2	522.5	148.0	191.7	4 386.2	1 278.0	859.2	2 249.1
2008 III	101.8	78.0	6.4	17.5	1 011.6	616.3	169.5	225.8	4 761.1	1 374.6	953.5	2 433.0
IV	92.3	68.5	5.7	18.0	960.8	553.9	168.8	238.0	4 827.0	1 378.3	960.6	2 488.1
2009 Janv.	96.8	72.7	6.5	17.5	984.9	567.0	178.3	239.6	4 881.6	1 389.8	976.7	2 515.0
Febr.	94.3	70.1	6.5	17.6	982.7	560.0	179.7	243.0	4 869.0	1 367.1	978.8	2 523.2
Marts	102.1	75.6	6.3	20.2	986.9	569.1	180.0	237.8	4 846.0	1 347.3	974.3	2 524.4
Apr. ^(p)	103.4	76.9	5.8	20.7	984.6	562.7	180.6	241.3	4 845.6	1 338.2	978.7	2 528.8
Darījumi												
2007	15.0	16.7	-5.2	3.5	175.0	113.4	34.1	27.5	555.7	144.9	156.1	254.7
2008	-3.8	-2.9	-1.8	0.9	91.4	27.2	21.5	42.7	421.7	87.7	120.1	213.9
2008 IV	-9.7	-9.6	-0.6	0.6	-51.9	-60.8	0.1	8.8	66.5	-5.7	25.0	47.2
2009 I	6.4	5.7	0.6	0.1	19.1	10.5	11.2	-2.6	3.5	-35.9	8.6	30.8
2009 Janv.	4.3	4.1	0.8	-0.5	13.6	5.9	8.8	-1.2	22.9	0.9	8.1	14.0
Febr.	-2.5	-2.6	0.0	0.1	-3.5	-7.6	1.3	2.8	-11.4	-21.9	2.1	8.4
Marts	4.6	4.3	-0.2	0.5	9.1	12.2	1.1	-4.2	-8.0	-14.9	-1.5	8.4
Apr. ^(p)	1.4	1.3	-0.5	0.6	-3.4	-7.3	0.3	3.5	2.2	-8.8	4.8	6.2
Pieauguma temps												
2007 Dec.	18.2	30.6	-41.1	23.5	25.1	27.2	29.6	16.7	14.5	12.7	22.1	12.8
2008 Sept.	-7.6	-10.6	-26.1	18.7	18.9	15.6	24.5	24.7	12.1	9.8	17.5	11.4
Dec.	-3.9	-4.0	-23.7	5.0	10.7	5.4	14.6	22.2	9.6	6.8	13.9	9.4
2009 Janv.	-4.7	-5.4	-18.1	5.1	8.1	0.5	20.6	20.5	9.0	6.0	13.0	9.1
Febr.	-8.3	-10.1	-17.1	4.4	7.5	-1.0	19.9	22.7	7.8	3.2	12.0	8.7
Marts	-5.3	-7.3	-17.2	10.4	3.5	-5.2	19.7	17.4	6.3	0.1	10.4	8.3
Apr. ^(p)	-2.2	-2.5	-23.8	8.5	0.8	-9.5	19.3	18.5	5.2	-1.4	9.9	7.2

3. Mājsaimniecībām izsniegtie kredīti⁴⁾

	Kopā				Patērīga kredīti				Kredīti mājokļa iegādei				Citi kredīti			
	Kopā	Līdz 1 gadam	No 1 gada līdz 5 gadiem	Ilgāk par 5 gadiem	Kopā	Līdz 1 gadam	No 1 gada līdz 5 gadiem	Ilgāk par 5 gadiem	Kopā	Līdz 1 gadam	No 1 gada līdz 5 gadiem	Ilgāk par 5 gadiem	Kopā	Līdz 1 gadam	No 1 gada līdz 5 gadiem	Ilgāk par 5 gadiem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Atlikumi																
2007	4 794.9	618.4	137.5	203.9	276.9	3 423.3	15.9	73.7	3 333.7	753.2	147.4	104.0	501.8			
2008 III	4 925.6	638.3	139.3	201.4	297.6	3 519.9	16.8	71.7	3 431.4	767.3	149.6	100.0	517.8			
IV	4 888.2	632.8	138.8	196.1	298.0	3 484.8	17.2	67.5	3 400.2	770.5	155.0	90.5	524.9			
2009 Janv.	4 893.6	637.7	137.0	202.8	297.9	3 487.2	17.2	65.9	3 404.1	768.8	152.4	89.5	526.8			
Febr.	4 887.5	635.4	135.9	201.8	297.8	3 485.8	17.1	65.5	3 403.3	766.3	150.4	88.9	527.0			
Marts	4 880.4	638.0	137.6	201.7	298.7	3 477.0	17.3	66.9	3 392.8	765.4	151.0	88.3	526.1			
Apr. ^(p)	4 877.8	633.8	136.0	199.8	298.1	3 475.1	17.2	66.8	3 391.2	768.9	149.5	88.5	530.8			
Darījumi																
2007	278.9	31.5	3.8	1.1	26.6	226.4	0.9	2.3	223.2	21.1	1.7	4.4	14.9			
2008	79.4	10.7	1.1	-9.1	18.6	51.4	1.1	-3.8	54.1	17.4	2.5	-5.3	20.2			
2008 IV	-39.4	-5.9	-0.3	-5.7	0.1	-37.2	0.3	-2.3	-35.2	3.7	0.8	-1.9	4.7			
2009 I	-22.5	-2.7	-1.2	-2.1	0.6	-15.8	0.1	-2.0	-13.8	-4.0	-3.9	-2.0	1.9			
2009 Janv.	-14.7	-4.2	-2.1	-1.2	-0.9	-7.8	0.0	-1.7	-6.1	-2.7	-3.0	-0.9	1.2			
Febr.	-4.7	-1.8	-1.0	-0.9	0.1	-1.1	-0.2	-0.4	-0.5	-1.8	-1.9	-0.6	0.7			
Marts	-3.1	3.2	1.9	0.0	1.3	-6.9	0.2	0.1	-7.2	0.5	1.0	-0.4	0.0			
Apr. ^(p)	-4.7	-4.3	-1.7	-1.8	-0.8	-2.5	-0.1	-0.1	-2.2	2.0	-1.5	0.3	3.2			
Pieauguma temps																
2007 Dec.	6.2	5.4	2.8	0.5	10.7	7.1	6.0	3.2	7.2	2.9	1.2	4.3	3.0			
2008 Sept.	3.8	4.5	4.2	-1.3	9.0	4.0	4.8	-1.3	4.1	2.5	2.2	-2.3	3.5			
Dec.	1.7	1.7	0.8	-4.4	6.7	1.5	7.0	-5.2	1.6	2.3	1.7	-5.1	4.0			
2009 Janv.	1.2	1.5	0.3	-4.2	6.2	0.9	7.9	-7.3	1.1	1.9	1.0	-6.6	4.0			
Febr.	0.7	1.1	0.3	-4.3	5.4	0.4	7.5	-7.6	0.6	1.4	0.5	-7.4	3.4			
Marts	0.4	0.9	1.1	-4.5	4.7	0.1	7.1	-7.2	0.2	1.3	0.0	-7.7	3.6			
Apr. ^(p)	0.1	-0.5	0.1	-6.2	3.3	-0.2	6.7	-7.2	-0.1	1.8	-0.1	-5.4	3.7			

Avots: ECB.

1) MFI sektors, izņemot Eurosistēmu. Sektoru klasifikācijas pamatā ir EKS 95.

2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

3) T.sk. ieguldījumu fondi.

4) T.sk. mājsaimniecības apkalpojošās bezpeļņas organizācijas.

2.4. MFI aizdevumu dalījums^{1),2)}

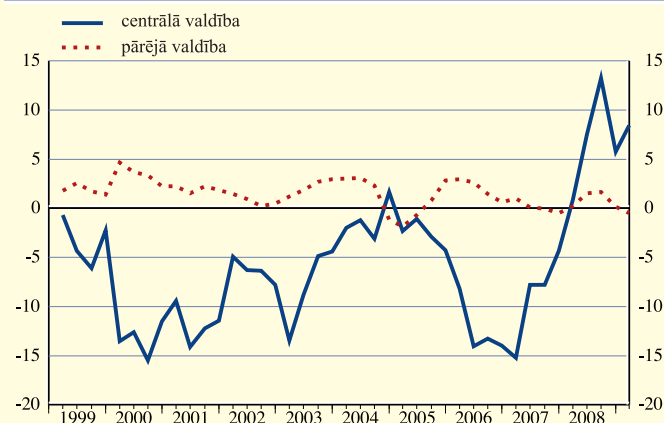
(mljrd. euro un gada pieauguma temps; sezonāli neizlīdzināti dati; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās, darījumi periodā)

4. Aizdevumi valdībai un ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem

	Valdība					Ārpus euro zonas esošo valstu rezidenti				
	Kopā	Centrālā valdība	Pārējā valdība			Kopā	Bankas ³⁾	Nebankas		
			Pavalsts valdība	Vietējā valdība	Sociālās nodrošināšanas fondi			Kopā	Valdība	Citas
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Atlikumi										
2006	809.0	104.0	232.5	446.6	25.8	2 931.8	2 070.6	861.2	63.1	798.1
2007	954.5	213.4	217.6	494.0	29.4	3 307.6	2 352.4	955.1	59.8	895.3
2008 II	974.0	220.4	215.1	496.4	42.0	3 321.2	2 312.5	1 008.8	63.0	945.8
III	978.8	225.6	210.0	497.8	45.4	3 525.7	2 461.8	1 063.9	61.8	1 002.0
IV	967.6	226.9	210.1	508.4	22.2	3 250.1	2 284.6	965.5	57.8	907.7
2009 I ^(p)	970.1	229.4	205.6	512.8	22.3	3 056.8	2 114.5	942.3	57.1	885.2
Darījumi										
2006	-13.2	-17.5	-14.3	22.0	-3.4	536.5	408.5	128.0	-0.1	128.1
2007	-8.0	-4.5	-13.0	6.0	3.6	541.6	382.1	159.5	0.3	159.2
2008	13.3	12.3	-8.1	16.3	-7.2	-51.7	-82.8	30.9	0.6	30.3
2008 II	17.7	9.7	2.1	1.1	4.8	-98.9	-93.4	-5.4	1.6	-7.0
III	4.5	4.9	-5.2	1.4	3.4	90.8	73.5	17.3	-3.2	20.5
IV	-9.4	1.1	-0.2	12.8	-23.2	-256.3	-182.5	-73.9	-0.7	-73.2
2009 I ^(p)	1.5	2.1	-4.4	3.8	0.1	-236.7	-201.8	-41.2	-1.9	-39.3
Pieauguma temps										
2006 Dec.	-1.6	-14.0	-5.8	5.2	-11.6	21.9	24.0	17.2	-0.1	18.9
2007 Dec.	-1.0	-4.3	-5.6	1.3	13.8	18.6	18.6	18.8	0.5	20.3
2008 Jūn.	2.4	7.5	-1.8	2.4	11.7	7.8	4.7	15.4	9.5	15.8
Sept.	3.4	13.2	-1.9	2.7	9.6	8.0	5.2	15.0	1.8	15.9
Dec.	1.4	5.8	-3.7	3.3	-24.4	-1.5	-3.5	3.3	0.9	3.5
2009 Marts ^(p)	1.5	8.4	-3.6	3.9	-40.0	-14.2	-16.3	-9.9	-6.8	-10.1

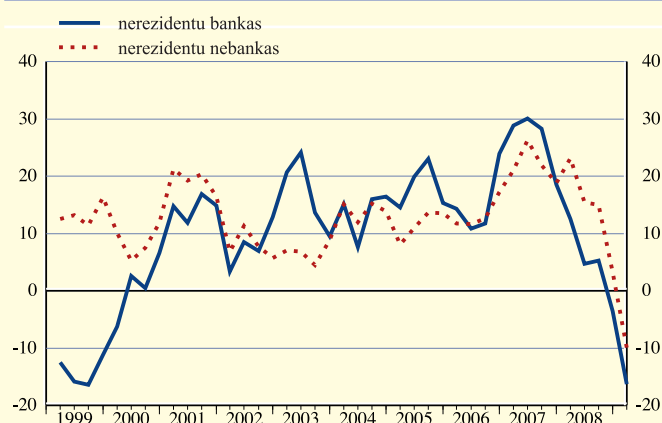
A7. Aizdevumi valdībai²⁾

(gada pieauguma temps; sezonāli neizlīdzināti dati)

A8. Aizdevumi ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem²⁾

(gada pieauguma temps; sezonāli neizlīdzināti dati)

Avots: ECB.

1) MFI sektors, izņemot Eurosistēmu. Sektoru klasifikācijas pamatā ir EKS 95.

2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

3) Termins "bankas" šajā tabulā lietots, lai apzīmētu MFI līdzīgas iestādes, kuras nav euro zonas rezidenti.

2.5. MFI piesaistīto noguldījumu dalījums^{1),2)}

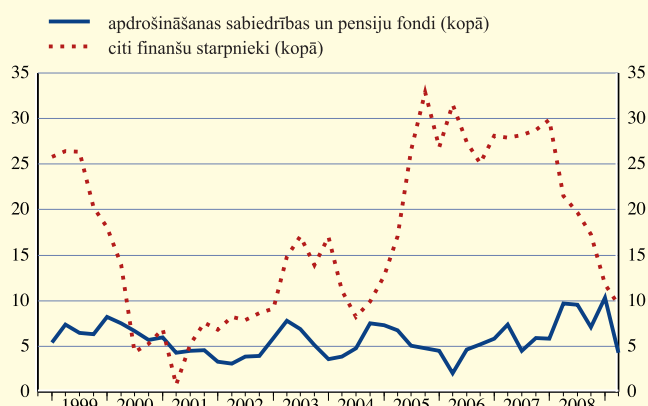
(mljrd. euro un gada pieauguma temps; atlikumi un pieaugums perioda beigās, darījumi periodā)

1. Finanšu starpnieku noguldījumi

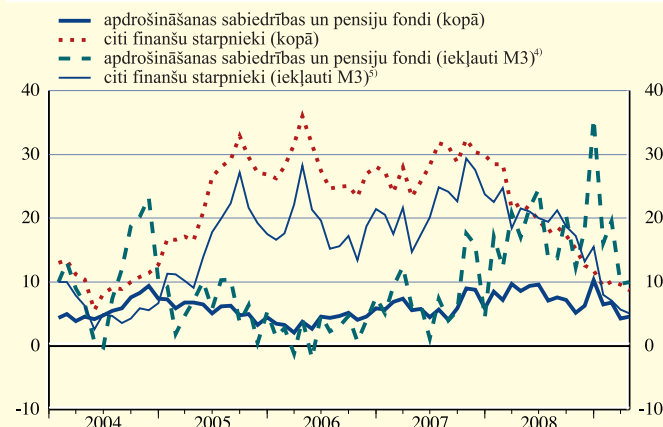
	Apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondi						Citi finanšu starpnieki ³⁾							
	Kopā	Uz nakti	Ar noteikto termiņu		Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu		Repo darījumi	Kopā	Uz nakti	Ar noteikto termiņu		Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu		Repo darījumi
			Līdz 2 gadiem	Ilgāk par 2 gadiem	Līdz 3 mēnešiem	Ilgāk par 3 mēnešiem				Līdz 2 gadiem	Ilgāk par 2 gadiem	Līdz 3 mēnešiem	Ilgāk par 3 mēnešiem	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	Atlikumi													
2006	656.2	70.0	59.8	499.1	1.0	1.4	24.9	1 135.6	281.8	249.7	468.2	10.5	0.2	125.1
2007	691.7	70.9	70.5	527.5	0.8	1.1	20.8	1 466.4	312.5	345.7	648.6	12.2	0.3	147.1
2008 III	730.4	75.2	91.0	541.1	1.2	1.6	20.4	1 634.5	322.5	443.7	669.1	11.6	0.1	187.5
	765.4	83.8	117.1	538.9	1.1	1.5	23.1	1 804.1	320.9	420.5	853.4	12.3	0.1	197.0
2009 Janv. Febr. Marts Apr. ^(p)	766.3	99.8	99.7	544.0	1.2	1.5	20.2	1 804.0	341.9	363.6	880.6	12.9	0.1	204.9
	759.9	92.5	98.6	544.5	1.4	1.5	21.3	1 820.9	342.3	359.0	893.5	14.1	0.1	212.0
	763.4	91.7	99.7	546.7	2.3	1.5	21.4	1 839.4	333.4	348.8	908.0	14.4	0.0	234.7
	764.9	89.4	101.1	550.3	1.8	1.5	20.8	1 861.4	326.4	372.5	908.3	16.1	0.0	238.1
	Darījumi													
2006	36.4	2.0	4.9	25.4	-0.3	0.0	4.4	247.4	45.2	67.0	129.8	0.3	0.1	4.9
2007	38.5	0.8	10.5	31.9	-0.3	-0.3	-4.1	339.0	34.0	98.7	180.4	1.7	0.1	24.1
2008	71.7	12.4	44.9	12.4	-0.3	0.1	2.2	172.9	4.6	71.4	46.6	-0.3	-0.3	50.9
2008 IV	36.7	8.5	26.1	-0.3	-0.1	-0.1	2.7	13.7	-2.3	-23.5	27.8	0.6	0.0	11.1
	-6.9	5.5	-18.9	7.8	0.5	0.0	-1.7	31.4	10.6	-72.2	53.2	2.1	0.0	37.7
2009 Janv. Febr. Marts Apr. ^(p)	-1.0	15.4	-18.6	5.0	0.1	0.0	-2.9	-8.7	17.9	-58.7	23.8	0.5	0.0	7.8
	-6.5	-7.3	-1.1	0.5	0.2	0.0	1.2	15.7	-0.3	-4.7	12.5	1.2	0.0	7.1
	0.7	-2.6	0.9	2.2	0.2	0.0	0.1	24.4	-7.0	-8.8	17.0	0.5	0.0	22.9
	1.4	-2.4	1.3	3.5	-0.5	0.0	-0.6	20.6	9.4	6.7	-0.5	1.7	0.0	3.4
	Pieauguma temps													
2006 Dec.	5.9	2.9	9.0	5.4	-20.4	-	21.2	28.1	19.4	36.6	38.7	2.6	-	4.0
2007 Dec.	5.9	1.1	17.5	6.4	-25.3	-	-16.4	29.9	12.0	39.7	38.5	16.4	-	19.1
2008 Sept. Dec.	7.1	10.8	38.9	3.2	-20.3	-	-3.1	17.3	-3.3	45.3	15.5	-11.7	-	16.1
	10.3	17.3	62.1	2.4	-23.4	-	10.5	11.8	1.4	20.8	7.2	-2.3	-	34.6
2009 Janv. Febr. Marts Apr. ^(p)	6.5	18.5	26.0	3.1	-18.1	-	-20.2	9.3	1.2	6.6	10.2	-2.3	-	25.3
	6.8	26.2	24.4	2.6	-12.6	-	-13.7	10.0	5.8	-1.6	13.1	14.8	-	28.3
	4.3	8.8	13.8	2.4	-3.4	-	-2.2	9.6	-1.7	-3.4	13.9	6.4	-	39.4
	4.6	15.6	10.3	2.7	-13.5	-	-8.1	8.7	8.1	-9.8	12.9	11.7	-	31.9

A9. Noguldījumu kopējais atlikums sektoru dalījumā²⁾

(gada pieauguma temps)

A10. Noguldījumu kopējais atlikums un M3 iekļautie noguldījumi sektoru dalījumā²⁾

(gada pieauguma temps)

Avots: ECB.

1) MFI sektors, izņemot Eurosistēmu. Sektoru klasifikācijas pamatā ir EKS 95.

2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

3) Šajā kategorijā ietilpst ieguldījumu fondi.

4) Ietilpst noguldījumi no 2., 3., 5. un 7. ailes.

5) Ietilpst noguldījumi no 9., 10., 12. un 14. ailes.

2.5. MFI piesaistīto noguldījumu dalījums^{1),2)}

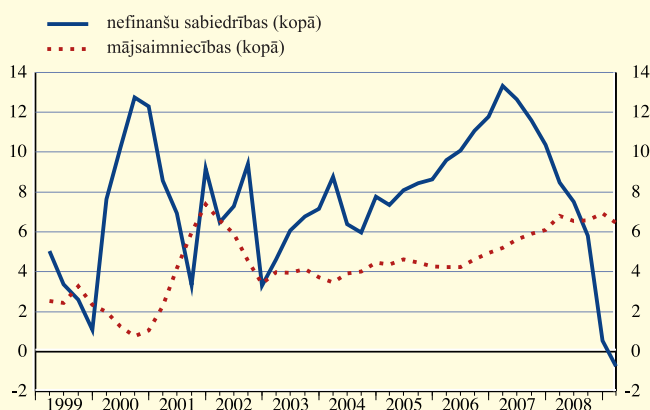
(mljrd. euro un gada pieauguma temps; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās, darījumi periodā)

2. Nefinanšu sabiedrību un mājsaimniecību noguldījumi

	Nefinanšu sabiedrības							Mājsaimniecības ³⁾						
	Kopā	Uz nakti	Ar noteikto termiņu		Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu		Repo darījumi	Kopā	Uz nakti	Ar noteikto termiņu		Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu		Repo darījumi
			Līdz 2 gadiem	Ilgāk par 2 gadiem	Līdz 3 mēnešiem	Ilgāk par 3 mēnešiem				Līdz 2 gadiem	Ilgāk par 2 gadiem	Līdz 3 mēnešiem	Ilgāk par 3 mēnešiem	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Atlikumi														
2006	1 352.7	855.0	361.3	69.4	40.9	1.3	24.8	4 551.7	1 751.4	668.9	607.4	1 354.3	99.8	70.0
2007	1 488.8	888.9	485.3	59.6	29.9	1.4	23.7	4 990.6	1 778.9	993.3	561.6	1 458.6	111.1	87.1
2008 III	1 517.4	879.9	520.8	64.2	26.0	1.4	25.1	5 203.5	1 751.0	1 270.4	525.1	1 446.0	103.0	108.0
2008 IV	1 516.4	889.9	508.6	64.6	28.3	1.3	23.7	5 370.2	1 814.7	1 350.1	517.9	1 490.2	113.6	83.7
2009 Janv.	1 494.4	884.0	488.2	67.1	32.4	1.3	21.3	5 439.6	1 859.0	1 335.8	522.8	1 530.9	114.4	76.6
2009 Febr.	1 480.0	868.2	483.3	68.6	35.8	1.3	22.7	5 448.9	1 883.4	1 309.4	522.7	1 549.3	114.3	69.9
2009 Marts	1 487.5	878.2	479.7	70.3	38.7	1.3	19.2	5 447.0	1 900.0	1 280.7	524.5	1 565.4	114.9	61.4
2009 Apr. ⁴⁾	1 503.6	881.3	485.3	71.7	42.8	1.4	21.1	5 489.7	1 957.7	1 241.6	534.8	1 582.9	115.8	56.8
Darījumi														
2006	143.0	86.8	56.0	3.5	-3.6	0.1	0.1	215.1	65.6	137.5	-23.0	2.4	15.3	17.2
2007	140.2	34.1	126.8	-8.1	-10.8	-0.7	-1.1	282.9	22.4	320.9	-45.4	-43.2	11.2	17.1
2008	8.2	-4.6	13.3	3.3	-3.6	-0.3	0.0	347.6	28.6	335.6	-43.1	28.1	1.7	-3.4
2008 IV	-2.9	9.0	-13.4	0.7	2.3	-0.1	-1.4	163.1	63.2	76.7	-7.0	44.0	10.6	-24.4
2009 I	-39.0	-17.0	-33.0	4.3	11.1	0.0	-4.4	40.3	64.0	-81.0	4.1	75.0	0.5	-22.2
2009 Janv.	-38.6	-15.7	-26.8	2.2	4.1	0.0	-2.4	29.0	22.3	-28.8	2.3	40.3	0.0	-7.1
2009 Febr.	-13.6	-15.3	-4.8	1.6	3.4	0.0	1.4	10.3	24.4	-25.4	-0.3	18.3	-0.1	-6.6
2009 Marts	13.2	14.0	-1.4	0.6	3.5	0.0	-3.5	1.1	17.4	-26.8	2.0	16.3	0.6	-8.5
2009 Apr. ⁴⁾	16.4	3.8	5.2	1.3	4.1	0.0	1.9	41.2	56.6	-39.3	10.3	18.1	0.3	-4.7
Pieauguma temps														
2006 Dec.	11.8	11.3	18.2	5.2	-8.1	5.9	0.6	5.0	3.9	25.8	-3.6	0.2	18.1	32.6
2007 Dec.	10.4	4.0	35.1	-11.8	-26.3	-31.6	-4.4	6.1	1.3	47.7	-7.5	-3.3	11.2	24.4
2008 Sept.	5.8	3.0	14.7	-2.7	-23.2	-17.3	3.0	6.6	-0.6	40.8	-7.0	-1.0	-5.2	28.6
2008 Dec.	0.6	-0.5	2.8	5.4	-11.4	-16.2	0.0	6.9	1.6	33.2	-7.7	1.9	1.5	-3.9
2009 Janv.	1.7	2.8	-1.2	9.1	6.3	-17.2	-4.5	6.9	4.1	24.7	-6.5	4.5	1.5	-16.5
2009 Febr.	-0.4	1.8	-6.4	11.0	20.7	-11.0	-2.7	6.9	6.4	19.4	-5.7	5.8	2.2	-27.1
2009 Marts	-0.7	1.2	-6.8	12.3	31.5	-9.5	-16.0	6.4	6.8	15.1	-4.5	6.6	4.7	-35.8
2009 Apr. ⁴⁾	-0.4	2.6	-9.8	13.3	50.9	-3.4	0.5	6.3	9.1	8.3	-1.9	7.8	6.2	-41.8

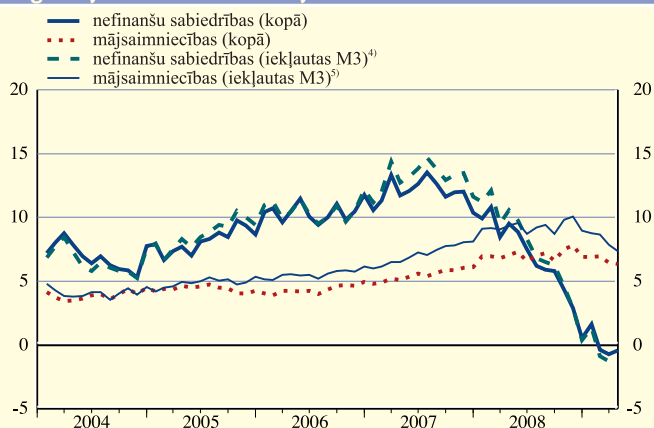
A11. Noguldījumu kopējais atlikums sektoru dalījumā²⁾

(gada pieauguma temps)

A12. Noguldījumu kopējais atlikums un M3 iekļautie noguldījumi sektoru dalījumā²⁾

(gada pieauguma temps)

Avots: ECB.

1) MFI sektors, izņemot Eurosistēmu. Sektoru klasifikācijas pamatā ir EKS 95.

2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

3) T.sk. mājsaimniecības apkalpojošās bezpeļņas organizācijas.

4) Ietilpst noguldījumi no 2., 3., 5. un 7. ailes.

5) Ietilpst noguldījumi no 9., 10., 12. un 14. ailes.

2.5. MFI piesaistīto noguldījumu dalījums^{1),2)}

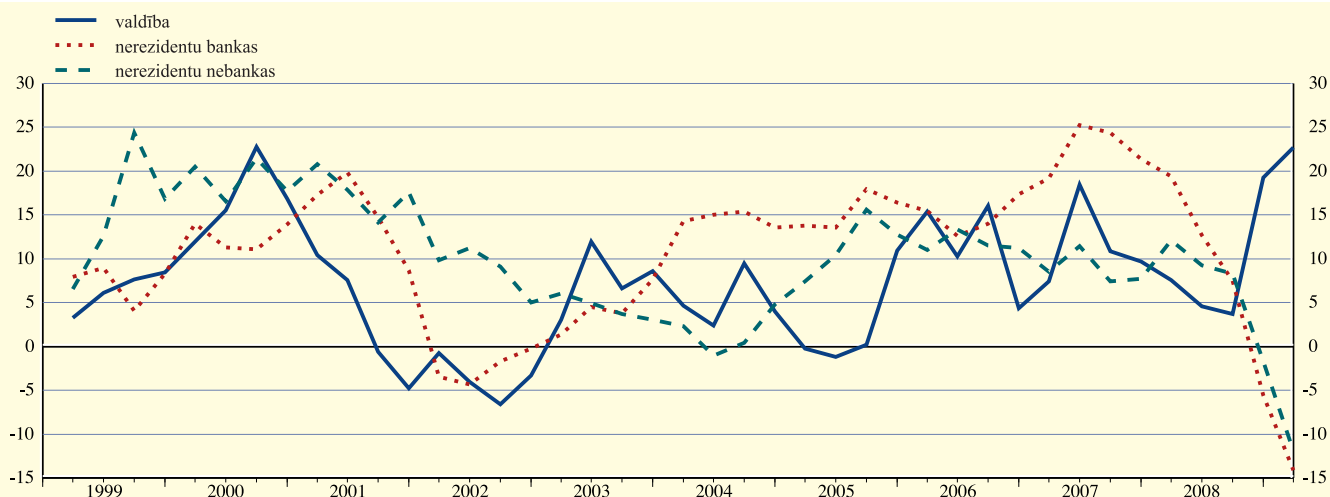
(mljrd. euro un gada pieauguma temps; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās, darījumi periodā)

3. Valdības un ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu noguldījumi

	Valdība					Ārpus euro zonas esošo valstu rezidenti				
	Kopā	Centrālā valdība	Pārējā valdība			Kopā	Bankas ³⁾	Nebankas		
			Pavalsts valdība	Vietējā valdība	Sociālās nodrošināšanas fondi			Kopā	Valdība	Citas
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Atlikumi									
2006	329.6	124.1	45.4	91.4	68.8	3 430.0	2 561.5	868.6	128.5	740.1
2007	374.8	126.9	59.0	108.5	80.4	3 857.3	2 948.5	908.8	143.3	765.5
2008 II	412.3	156.0	56.4	113.5	86.4	4 020.6	3 041.2	979.4	129.3	850.1
III	401.7	139.9	61.7	114.4	85.7	4 145.6	3 142.2	1 003.4	141.8	861.6
IV	445.1	190.8	52.3	116.1	85.9	3 707.4	2 809.9	897.5	65.8	831.7
2009 I ^(p)	464.0	216.1	50.6	113.5	83.8	3 662.5	2 793.6	868.8	63.1	805.7
	Darījumi									
2006	13.6	-24.6	7.0	7.6	23.6	475.9	387.2	88.7	6.6	82.1
2007	31.9	-3.1	13.6	9.8	11.6	610.6	543.5	67.1	20.2	46.8
2008	72.3	63.5	-6.5	8.4	7.0	-181.9	-164.8	-17.1	-36.8	19.6
2008 II	35.2	16.1	6.8	4.9	7.4	-16.6	-36.1	19.5	-1.7	21.2
III	-10.8	-16.0	5.2	0.8	-0.8	-15.4	-16.8	1.3	8.7	-7.4
IV	45.9	50.8	-9.2	2.7	1.5	-427.4	-331.5	-95.9	-35.3	-60.6
2009 I ^(p)	15.2	22.4	-1.7	-3.4	-2.2	-104.7	-63.8	-41.7	-3.0	-38.7
	Pieauguma temps									
2006 Dec.	4.3	-16.6	18.4	9.3	52.1	15.7	17.3	11.2	5.3	12.4
2007 Dec.	9.7	-2.4	29.9	10.7	16.9	17.9	21.4	7.8	15.8	6.3
2008 Jūn.	4.6	-12.1	28.9	10.5	21.0	11.9	12.7	9.2	-0.2	10.8
Sept.	3.7	-6.8	2.9	8.3	18.9	7.7	7.5	8.3	-1.2	10.1
Dec.	19.3	49.9	-11.0	7.7	8.7	-4.6	-5.5	-1.7	-25.5	2.7
2009 Marts ^(p)	22.7	52.5	2.2	4.6	7.4	-13.5	-14.1	-11.9	-24.5	-9.9

A13. Valdības un ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu noguldījumi²⁾

(gada pieauguma temps)

Avots: ECB.

1) MFI sektors, izņemot Eurosistēmu. Sektoru klasifikācijas pamatā ir EKS 95.

2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

3) Termins "bankas" šajā tabulā lietots, apzīmējot MFI līdzīgas iestādes, kuras nav euro zonas rezidenti.

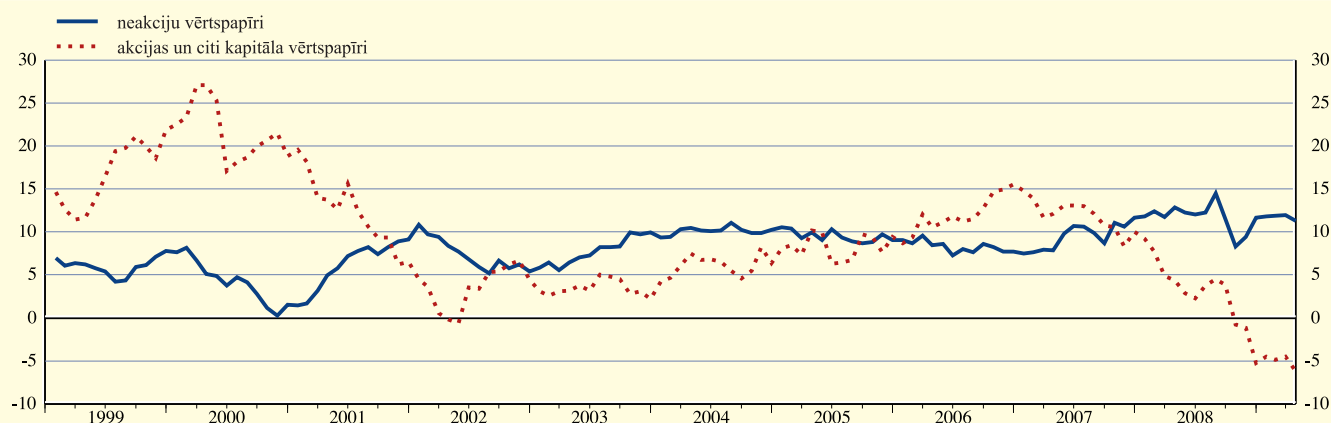
2.6. MFI vērtspapīru turējumu dalījums^{1),2)}

(mljrd. euro un gada pieauguma temps; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās, darījumi periodā)

	Neakciju vērtspapīri								Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri			
	Kopā	MFI		Valdība		Citi euro zonas rezidenti		Ārpus euro zonas esošo valstu rezidenti	Kopā	MFI	Ne-MFI	Ārpus euro zonas esošo valstu rezidenti
		Euro	Pārējās valūtās	Euro	Pārējās valūtās	Euro	Pārējās valūtās					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Atlikumi												
2006	4 671.3	1 564.7	72.3	1 262.7	16.1	615.7	30.1	1 109.8	1 465.0	372.7	798.7	293.6
2007	5 124.7	1 656.3	84.0	1 180.3	16.6	919.6	33.3	1 234.6	1 636.5	424.5	869.3	342.7
2008 III	5 516.3	1 803.6	102.0	1 179.8	15.6	1 057.4	49.4	1 308.5	1 605.7	452.1	864.0	289.5
2008 IV	5 858.4	1 887.4	92.4	1 225.4	19.3	1 355.2	51.2	1 227.5	1 477.1	423.3	776.4	277.4
2009 Janv.	6 046.9	1 947.8	104.6	1 285.5	23.4	1 352.2	55.5	1 278.0	1 489.6	425.4	779.6	284.6
2009 Febr.	6 135.2	1 969.8	107.1	1 321.4	20.9	1 372.0	55.9	1 288.1	1 463.9	421.3	768.0	274.6
2009 Marts	6 144.6	1 985.6	103.5	1 368.3	20.6	1 399.7	50.7	1 216.3	1 457.6	421.9	764.6	271.2
2009 Apr. ^(p)	6 213.0	2 013.9	102.9	1 385.4	20.9	1 421.5	51.0	1 217.4	1 492.6	429.7	788.9	274.0
Darījumi												
2006	340.2	123.6	10.7	-120.1	0.7	100.2	6.5	218.7	197.3	62.5	96.4	38.4
2007	543.8	136.1	18.0	-86.2	1.5	269.5	9.5	195.4	147.8	51.3	55.4	41.0
2008	600.4	212.5	6.0	36.6	1.9	295.3	19.1	28.9	-84.1	22.9	-56.5	-50.5
2008 IV	217.3	79.5	-8.2	37.6	3.4	152.7	2.4	-50.1	-86.1	-8.7	-71.3	-6.0
2009 I	263.0	98.8	8.5	135.3	0.3	44.3	-2.6	-21.6	-3.8	0.5	-0.9	-3.4
2009 Janv.	123.1	58.7	5.2	52.9	2.1	-6.0	0.2	9.9	23.8	4.4	10.9	8.5
2009 Febr.	90.6	25.1	2.3	36.3	-2.4	21.2	-0.1	8.3	-17.6	-2.5	-7.4	-7.6
2009 Marts	49.3	15.0	1.1	46.2	0.6	29.1	-2.8	-39.8	-10.0	-1.3	-4.3	-4.3
2009 Apr. ^(p)	58.5	28.1	-2.1	17.4	0.2	23.4	-0.2	-8.3	28.6	5.3	21.6	1.7
Pieauguma temps												
2006 Dec.	7.7	8.5	16.5	-8.7	4.4	19.2	25.6	24.1	15.5	20.1	13.6	15.1
2007 Dec.	11.7	8.7	25.3	-6.8	10.7	43.3	33.4	17.7	10.0	13.7	6.9	13.9
2008 Sept.	11.5	11.1	24.2	-1.8	6.5	31.6	46.0	10.0	3.9	11.0	7.9	-14.6
2008 Dec.	11.7	12.7	8.2	3.1	9.9	32.2	57.5	2.4	-5.3	5.4	-6.7	-15.3
2009 Janv.	11.8	14.4	5.5	6.2	16.4	30.9	44.2	-0.3	-4.5	5.2	-6.5	-12.2
2009 Febr.	11.9	13.9	6.3	9.3	18.9	29.8	45.1	-1.6	-4.9	2.5	-5.3	-13.6
2009 Marts	12.0	14.6	10.8	12.6	16.0	30.7	3.3	-5.2	-4.5	-0.1	-6.1	-6.4
2009 Apr. ^(p)	11.3	14.9	3.9	12.9	20.4	28.8	-3.5	-7.0	-6.2	-0.1	-9.1	-6.6

A14. MFI vērtspapīru turējumi²⁾

(gada pieauguma temps)

Avots: ECB.

1) MFI sektors, izņemot Eurosistēmu. Sektoru klasifikācijas pamatā ir EKS 95.

2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmes.

2.7. Atsevišķu MFI bilances posteņu pārvērtēšana^{1),2)}
(mljrd. euro)**1. Mājsaimniecībām³⁾ izsniegto aizdevumu pilnīga/daļēja norakstīšana**

	Patēriņa kredīts				Aizdevumi mājokļa iegādei				Citi aizdevumi			
	Kopā	Līdz 1 gadam	No 1 gada līdz 5 gadiem	Ilgāk par 5 gadiem	Kopā	Līdz 1 gadam	No 1 gada līdz 5 gadiem	Ilgāk par 5 gadiem	Kopā	Līdz 1 gadam	No 1 gada līdz 5 gadiem	Ilgāk par 5 gadiem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2006	-3.9	-1.5	-0.9	-1.6	-2.7	-0.1	-0.1	-2.5	-6.7	-1.1	-2.0	-3.6
2007	-4.2	-1.2	-1.4	-1.6	-2.7	-0.2	-0.2	-2.3	-6.9	-0.8	-2.3	-3.7
2008	-4.5	-1.1	-1.5	-1.9	-2.7	0.0	-0.2	-2.5	-6.7	-1.2	-2.3	-3.2
2008 IV	-1.5	-0.3	-0.5	-0.7	-0.6	0.0	-0.1	-0.5	-2.1	-0.4	-0.8	-1.0
2009 I	-1.7	-0.4	-0.5	-0.8	-1.2	0.0	-0.1	-1.1	-2.1	-0.7	-0.2	-1.3
2009 Janv.	-0.6	-0.2	-0.2	-0.3	-0.6	0.0	0.0	-0.6	-0.9	-0.5	0.0	-0.4
Febr.	-0.5	0.0	-0.2	-0.3	-0.1	0.0	0.0	-0.1	-0.5	-0.1	-0.1	-0.4
Marts	-0.6	-0.1	-0.2	-0.3	-0.5	0.0	0.0	-0.4	-0.7	-0.1	-0.1	-0.5
Apr. ^(p)	-0.6	0.0	-0.2	-0.3	-0.2	0.0	0.0	-0.2	-0.2	0.0	0.0	-0.2

2. Nefinanšu sabiedrībām un ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem izsniegto aizdevumu pilnīga/daļēja norakstīšana

	Nefinanšu sabiedrības				Ārpus euro zonas esošo valstu rezidenti		
	Kopā	Līdz 1 gadam	No 1 gada līdz 5 gadiem	Ilgāk par 5 gadiem	Kopā	Līdz 1 gadam	Ilgāk par 1 gadu
	1	2	3	4	5	6	7
2006	-13.2	-3.5	-4.6	-5.1	-0.8	-0.1	-0.7
2007	-12.5	-2.1	-5.4	-4.9	-5.2	-3.4	-1.8
2008	-17.7	-4.0	-9.1	-4.5	-6.6	-3.4	-3.2
2008 IV	-5.5	-1.2	-2.7	-1.6	-2.9	-0.8	-2.1
2009 I	-4.7	-1.9	-1.0	-1.8	-2.6	-1.3	-1.3
2009 Janv.	-1.8	-0.8	-0.4	-0.6	-1.3	-0.9	-0.5
Febr.	-1.4	-0.6	-0.3	-0.4	-0.4	-0.1	-0.3
Marts	-1.6	-0.5	-0.3	-0.7	-0.9	-0.3	-0.6
Apr. ^(p)	-1.8	-0.7	-0.6	-0.6	0.1	-0.6	0.2

3. MFI turēto vērtspapīru pārvērtēšana

	Neakciju vērtspapīri							Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri				
	Kopā	MFI		Valdība		Citi euro zonas rezidenti		Ārpus euro zonas esošo valstu rezidenti	Kopā	MFI	Ne-MFI	Ārpus euro zonas esošo valstu rezidenti
		Euro	Pārējās valūtās	Euro	Pārējās valūtās	Euro	Pārējās valūtās					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2006	-12.2	0.7	-0.3	-10.6	-0.4	-0.5	-0.2	-0.8	28.9	3.4	17.3	8.2
2007	-14.2	-3.3	0.1	-0.3	-0.2	-3.2	-0.6	-6.7	27.6	3.8	11.7	12.1
2008	-56.4	-8.0	0.0	5.2	0.0	-20.1	-2.2	-31.2	-60.6	-8.2	-44.1	-8.2
2008 IV	-12.9	-0.8	0.1	7.6	0.1	-10.1	-1.2	-8.6	-28.2	-7.2	-14.8	-6.1
2009 I	-15.9	-0.7	-0.1	-3.1	0.0	-4.0	0.4	-8.3	-16.2	-3.5	-11.5	-1.1
2009 Janv.	-9.1	1.1	0.0	-3.6	0.0	-0.9	0.1	-5.9	-11.7	-3.9	-8.2	0.4
Febr.	-5.5	-2.5	0.0	-0.3	0.0	-1.7	0.2	-1.1	-8.2	-1.6	-4.1	-2.4
Marts	-1.3	0.7	0.0	0.8	0.0	-1.4	0.0	-1.3	3.7	2.0	0.9	0.9
Apr. ^(p)	-0.2	1.1	0.2	-0.4	0.0	-1.8	0.2	0.6	6.4	2.5	2.8	1.1

Avots: ECB.

1) MFI sektors, izņemot Eurosistēmu. Sektoru klasifikācijas pamatā ir EKS 95.

2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

3) T.sk. mājsaimniecības apkalpojošām bezpeļņas organizācijām.

2.8. Atsevišķu MFI bilances posteņu valūtu dalījums^{1),2)}

(% no kopējā; atlikumi mljrd. euro; perioda beigās)

1. Noguldījumi

	MFI ³⁾							Ne-MFI							
	Visas valūtas (atlikums)	Euro ⁴⁾	Pārējās valūtas					Visas valūtas (atlikums)	Euro ⁴⁾	Pārējās valūtas					
			Kopā							Kopā					
			USD	JPY	CHF	GBP	USD			JPY	CHF	GBP			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
	Euro zonas rezidentu noguldījumi														
2006	5 239.3	90.7	9.3	5.6	0.4	1.5	1.2	8 025.9	96.4	3.6	2.2	0.3	0.1	0.6	
2007	6 085.8	92.1	7.9	4.8	0.4	1.1	1.0	9 012.4	96.4	3.6	2.2	0.4	0.1	0.5	
2008	II	6 284.2	91.6	8.4	5.0	0.4	1.4	1.0	9 399.0	96.4	3.6	2.1	0.5	0.1	0.5
	III	6 746.8	89.4	10.6	6.9	0.4	1.5	1.0	9 487.6	96.2	3.8	2.2	0.5	0.1	0.6
	IV	6 858.5	89.7	10.3	7.3	0.4	1.2	0.8	9 901.3	96.9	3.1	1.9	0.5	0.1	0.4
2009	I ^(p)	6 604.4	90.9	9.1	6.4	0.3	1.1	0.7	10 001.3	96.9	3.1	1.9	0.4	0.1	0.5
	Ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu noguldījumi														
2006	2 561.5	45.4	54.6	35.0	2.3	2.7	11.5	868.6	50.8	49.2	31.9	1.3	2.0	10.4	
2007	2 948.5	46.9	53.1	33.6	2.9	2.4	11.0	908.8	50.1	49.9	32.9	1.6	1.8	9.9	
2008	II	3 041.2	46.6	53.4	33.8	3.0	2.7	10.6	979.4	51.9	48.1	31.8	1.2	1.7	9.3
	III	3 142.2	45.8	54.2	35.2	3.2	2.7	9.8	1 003.4	52.6	47.4	30.3	1.3	1.5	10.3
	IV	2 809.9	48.2	51.8	33.4	2.8	2.6	10.2	897.5	54.9	45.1	28.7	1.4	1.9	9.4
2009	I ^(p)	2 793.6	47.1	52.9	34.1	2.6	2.5	10.8	868.8	53.2	46.8	30.8	1.3	1.9	8.6

2. Euro zonas MFI emitētie parāda vērtspapīri

	Visas valūtas (atlikums)	Euro ⁴⁾	Pārējās valūtas				
			Kopā				
			USD	JPY	CHF	GBP	
	1	2	3	4	5	6	7
2006	4 470.8	80.6	19.4	10.0	1.6	1.9	3.5
2007	4 933.2	81.5	18.5	9.2	1.7	1.9	3.4
2008 II	5 133.1	82.1	17.9	8.8	1.7	1.8	3.5
III	5 168.4	81.9	18.1	8.9	1.9	1.8	3.3
IV	5 111.7	83.3	16.7	8.4	2.0	1.9	2.5
2009 I ^(p)	5 194.0	83.3	16.7	8.7	1.9	1.8	2.5

Avots: ECB.

1) MFI sektors, izņemot Eurosistēmu. Sektoru klasifikācijas pamatā ir EKS 95.

2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

3) Ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem termins "MFI" attiecas uz euro zonas MFI līdzīgām iestādēm.

4) T.sk. euro izteikto nacionālo valūtu posteņi.

2.8. Atsevišķu MFI bilances posteņu valūtu dalījums^{1),2)}

(% no kopējā; atlikumi mljrd. euro; perioda beigās)

3. Aizdevumi

	MFI ³⁾							Ne-MFI						
	Visas valūtas (atlikums)	Euro ⁴⁾	Pārējās valūtas				Visas valūtas (atlikums)	Euro ⁴⁾	Pārējās valūtas					
			Kopā						Kopā					
			USD	JPY	CHF	GBP			USD	JPY	CHF	GBP		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	Euro zonas rezidentiem													
2006	4 938.0	-	-	-	-	-	-	9 943.7	96.4	3.6	1.6	0.2	1.1	0.5
2007	5 800.8	-	-	-	-	-	-	11 093.4	96.2	3.8	1.8	0.2	0.9	0.6
2008 II	6 012.5	-	-	-	-	-	-	11 613.6	96.0	4.0	1.9	0.2	1.0	0.6
III	6 355.5	-	-	-	-	-	-	11 778.9	95.8	4.2	2.1	0.2	1.0	0.5
IV	6 317.6	-	-	-	-	-	-	11 735.8	95.9	4.1	2.1	0.3	1.0	0.4
2009 I ^(p)	6 119.4	-	-	-	-	-	-	11 785.5	95.9	4.1	2.1	0.3	1.0	0.4
	Ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem													
2006	2 070.6	50.9	49.1	28.7	2.0	2.3	11.0	861.2	39.3	60.7	43.1	1.1	4.0	8.6
2007	2 352.4	48.3	51.7	28.8	2.3	2.4	12.7	955.1	40.9	59.1	41.2	1.2	3.7	8.2
2008 II	2 312.5	46.6	53.4	29.2	2.3	2.9	12.7	1 008.8	43.0	57.0	38.3	1.1	4.0	8.7
III	2 461.8	42.7	57.3	33.2	2.9	2.6	12.4	1 063.9	41.4	58.6	40.5	1.5	3.9	8.0
IV	2 284.6	45.8	54.2	31.8	3.0	2.6	11.3	965.5	40.5	59.5	41.9	1.4	4.3	7.4
2009 I ^(p)	2 114.5	44.7	55.3	31.0	2.9	2.9	13.0	942.3	38.1	61.9	44.4	1.1	4.3	7.7

4. Neakciju vērtspapīru turējumi

	MFI emitētie vērtspapīri ³⁾							Ne-MFI emitētie vērtspapīri						
	Visas valūtas (atlikums)	Euro ⁴⁾	Pārējās valūtas				Visas valūtas (atlikums)	Euro ⁴⁾	Pārējās valūtas					
			Kopā						Kopā					
			USD	JPY	CHF	GBP			USD	JPY	CHF	GBP		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
	Euro zonas rezidentu emitētie													
2006	1 636.9	95.6	4.4	2.3	0.2	0.3	1.3	1 924.6	97.6	2.4	1.3	0.3	0.1	0.7
2007	1 740.3	95.2	4.8	2.4	0.3	0.3	1.5	2 149.8	97.7	2.3	1.4	0.2	0.1	0.5
2008 II	1 897.9	94.8	5.2	2.6	0.4	0.3	1.6	2 310.8	97.3	2.7	1.8	0.3	0.1	0.5
	1 905.6	94.6	5.4	2.9	0.4	0.3	1.5	2 302.2	97.2	2.8	1.9	0.3	0.1	0.4
IV	1 979.8	95.3	4.7	2.6	0.4	0.2	1.2	2 651.1	97.3	2.7	1.7	0.3	0.1	0.4
2009 I ^(p)	2 089.1	95.0	5.0	2.7	0.1	0.4	1.3	2 839.2	97.5	2.5	1.7	0.2	0.1	0.4
	Ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu emitētie													
2006	515.3	52.3	47.7	28.8	0.7	0.4	14.5	594.5	38.9	61.1	36.5	4.9	0.8	14.2
2007	582.3	53.9	46.1	27.3	0.7	0.4	14.4	652.2	35.9	64.1	39.3	4.5	0.8	12.6
2008 II	664.8	50.3	49.7	30.6	0.7	0.5	14.8	627.4	38.6	61.4	36.9	5.8	0.8	10.4
	645.1	51.1	48.9	30.7	0.8	0.5	14.2	663.4	37.2	62.8	38.1	6.4	0.9	10.5
IV	580.8	54.0	46.0	28.6	0.9	0.5	13.3	646.7	39.0	61.0	37.1	6.4	0.8	11.0
2009 I ^(p)	593.6	51.9	48.1	27.6	0.3	1.6	14.0	622.7	34.4	65.6	38.6	5.9	0.8	15.1

Avots: ECB.

1) MFI sektors, izņemot Eurosistēmu. Sektoru klasifikācijas pamatā ir EKS 95.

2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

3) Ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem termins "MFI" attiecas uz euro zonas MFI līdzīgām iestādēm.

4) T.sk. euro izteikto nacionālo valūtu postepi.

2.9. Euro zonas ieguldījumu fondu kopsavilkuma balance¹⁾

(mljrd. euro; atlikumi perioda beigās)

1. Aktīvi

	Kopā	Noguldījumi	Neakciju vērtspapīru turējumi			Akciju/citu kapitāla vērtspapīru turējumi	Ieguldījumu fondu akciju turējumi	Pamatīdzekļi	Citi aktīvi
			Kopā	Līdz 1 gadam	Ilgāk par 1 gadu				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2007 III	5 892.8	358.3	2 015.0	187.0	1 828.0	2 168.5	773.6	180.6	396.6
IV	5 781.3	353.4	1 993.4	184.1	1 809.3	2 077.4	784.0	189.1	384.0
2008 I	5 160.6	365.5	1 857.8	164.8	1 693.0	1 670.3	719.8	197.1	350.1
II	5 015.2	359.3	1 807.2	157.5	1 649.7	1 624.4	690.7	204.9	328.7
III	4 713.2	377.1	1 747.3	148.1	1 599.2	1 411.3	641.3	202.8	333.3
IV ^(p)	4 242.6	349.7	1 704.3	132.1	1 572.2	1 133.6	566.0	196.3	292.7

2. Pasīvi

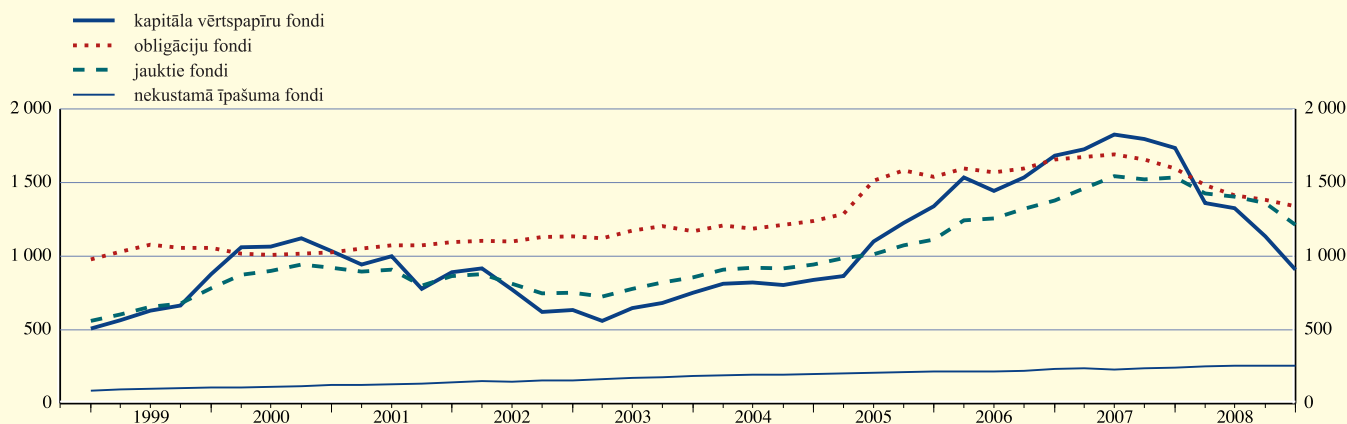
	Kopā	Saņemtie noguldījumi un aizdevumi	Ieguldījumu fondu akcijas	Citas saistības
	1	2	3	4
2007 III	5 892.8	78.5	5 496.8	317.5
IV	5 781.3	76.8	5 411.5	293.0
2008 I	5 160.6	76.4	4 846.6	237.6
II	5 015.2	74.8	4 720.9	219.5
III	4 713.2	71.0	4 413.4	228.7
IV ^(p)	4 242.6	63.7	3 993.8	185.1

3. Kopējie aktīvi/pasīvi ieguldījumu politiku un investoru veidu dalījumā

	Kopā	Fondi ieguldījumu politiku dalījumā					Fondi investoru veidu dalījumā	
		Kapitāla vērtspapīru fondi	Obligāciju fondi	Jauktie fondi	Nekustamā īpašuma fondi	Citi fondi	Vispārējie publiskie fondi	Īpašie investoru fondi
	1	2	3	4	5	6	7	8
2007 III	5 892.8	1 797.1	1 654.6	1 523.2	236.1	681.7	4 468.3	1 424.5
IV	5 781.3	1 735.5	1 596.8	1 535.4	244.2	669.4	4 344.6	1 436.7
2008 I	5 160.6	1 362.6	1 483.3	1 427.8	249.6	637.4	3 778.1	1 382.5
II	5 015.2	1 325.3	1 413.4	1 405.2	256.1	615.3	3 647.1	1 368.1
III	4 713.2	1 132.2	1 382.8	1 358.9	253.1	586.2	3 340.9	1 372.3
IV ^(p)	4 242.6	908.7	1 339.2	1 210.7	254.1	529.9	2 961.6	1 281.0

A15. Kopējie ieguldījumu fondu aktīvi

(mljrd. euro)

Avots: ECB.

1) Izņemot naudas tirgus fondus. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

2.10. Euro zonas ieguldījumu fondu aktīvi ieguldījumu politiku un ieguldītāju veidu dalījumā
(mljrd. euro; atlikumi perioda beigās)**1. Fondu ieguldījumu politiku dalījumā**

	Kopā	Noguldījumi	Neakciju vērtspapīru turējumi			Akciju/citu kapitāla vērtspapīru turējumi	Ieguldījumu fondu akciju turējumi	Pamatlīdzekļi	Citi aktīvi
	1	2	Kopā	Līdz 1 gadam	Ilgāk par 1 gadu				
			3	4	5	6	7	8	9
Kapitāla vērtspapīru fondi									
2007 III	1 797.1	72.0	68.7	26.7	41.9	1 505.5	82.4	-	68.5
IV	1 735.5	58.1	71.8	26.5	45.2	1 464.2	79.5	-	61.9
2008 I	1 362.6	51.2	63.0	21.3	41.7	1 130.9	65.7	-	51.7
II	1 325.3	54.3	65.0	22.0	43.0	1 088.6	65.7	-	51.6
III	1 132.2	48.3	61.3	20.2	41.1	915.2	57.2	-	50.2
IV ^(p)	908.7	36.8	65.7	19.4	46.3	715.8	47.2	-	43.3
Obligāciju fondi									
2007 III	1 654.6	109.9	1 318.4	97.0	1 221.5	62.6	53.3	-	110.4
IV	1 596.8	116.1	1 273.1	92.7	1 180.4	58.0	49.8	-	99.8
2008 I	1 483.3	124.7	1 167.7	80.3	1 087.5	56.8	45.5	-	88.6
II	1 413.4	115.9	1 118.4	74.6	1 043.7	57.9	42.7	-	78.5
III	1 382.8	128.7	1 073.6	67.9	1 005.6	55.7	41.3	-	83.5
IV ^(p)	1 339.2	120.0	1 042.5	61.1	981.4	60.2	36.3	-	80.2
Jauktie fondi									
2007 III	1 523.2	86.2	522.6	46.3	476.3	405.4	345.1	0.5	163.3
IV	1 535.4	89.7	547.0	47.3	499.7	393.1	343.6	0.7	161.4
2008 I	1 427.8	97.9	528.0	46.4	481.6	339.4	313.9	1.2	147.3
II	1 405.2	99.0	519.9	42.6	477.3	341.6	307.9	0.8	135.9
III	1 358.9	108.9	512.5	42.2	470.4	312.1	287.3	1.1	137.0
IV ^(p)	1 210.7	110.2	495.3	34.0	461.3	244.0	235.7	1.2	124.3
Nekustamā īpašuma fondi									
2007 III	236.1	20.7	6.4	1.6	4.8	3.9	13.1	179.2	12.8
IV	244.2	19.7	6.0	1.5	4.5	3.4	12.5	187.9	14.7
2008 I	249.6	19.9	5.3	1.1	4.2	3.1	11.3	195.4	14.6
II	256.1	17.9	5.9	1.1	4.8	3.0	10.1	203.5	15.7
III	253.1	18.9	4.7	1.3	3.4	3.0	9.3	201.2	15.9
IV ^(p)	254.1	14.3	4.8	1.1	3.7	14.5	6.8	194.6	19.1

2. Fondu ieguldītāju veidu dalījumā

	Kopā	Noguldījumi	Neakciju vērtspapīru turējumi	Akciju/citu kapitāla vērtspapīru turējumi	Ieguldījumu fondu akciju turējumi	Pamatlīdzekļi	Citi aktīvi
	1	2	3	4	5	6	7
Vispārējie publiskie fondi							
2007 III	4 468.3	287.9	1 375.7	1 791.2	564.1	142.9	306.4
IV	4 344.6	279.9	1 336.9	1 717.4	569.6	149.1	291.8
2008 I	3 778.1	277.6	1 218.3	1 362.1	514.2	154.1	251.9
II	3 647.1	264.5	1 177.3	1 326.8	485.5	155.0	238.0
III	3 340.9	265.1	1 104.8	1 140.6	440.8	152.4	237.2
IV ^(p)	2 961.6	242.8	1 054.5	934.7	381.4	142.8	205.5
Īpašie investoru fondi							
2007 III	1 424.5	70.4	639.3	377.3	209.5	37.7	90.2
IV	1 436.7	73.4	656.6	360.0	214.5	40.0	92.2
2008 I	1 382.5	88.0	639.6	308.1	205.6	43.0	98.2
II	1 368.1	94.8	629.9	297.6	205.2	49.9	90.7
III	1 372.3	112.0	642.5	270.7	200.5	50.5	96.1
IV ^(p)	1 281.0	106.9	649.8	198.9	184.6	53.5	87.2

Avots: ECB.

EURO ZONAS KONTI

3.1. Integrētie tautsaimniecības un finanšu konti institucionālo sektoru dalījumā

(mljrd. euro)

Izlietojums	Euro zona	Mājsaim- niecības	Nefinanšu sabiedrības	Finanšu sabiedrības	Valdība	Pārējās valstis
2008. g. 4. cet.						
Ārējais kots						
Preču un pakalpojumu eksports						504.1
<i>Tirdzniecības bilance¹⁾</i>						-7.6
Ienākuma veidošanas kots						
Bruto pievienotā vērtība (pamatcēnās)						
Produktu nodokļi mīnus subsīdijas						
Iekšzemes kopprodukts (tirgus cenās)						
Atlīdzība nodarbinātajiem	1 190.9	117.4	755.3	59.6	258.6	
Citi ražošanas nodokļi mīnus subsīdijas	42.1	8.4	23.3	5.0	5.4	
Pamatkapitāla patēriņš	339.2	91.2	193.0	11.2	43.8	
<i>Neto darbības rezultāts un dažādi ienākumi¹⁾</i>	538.3	287.8	227.6	26.4	-3.5	
Primārā ienākuma sadales kots						
Neto darbības rezultāts un dažādi ienākumi						4.6
Atlīdzība nodarbinātajiem						
Ražošanas nodokļi mīnus subsīdijas						
Īpašuma ienākumi	878.3	57.6	298.0	456.1	66.6	135.6
Procenti	562.2	54.6	95.0	346.1	66.6	85.2
Citi īpašuma ienākumi	316.1	3.0	203.0	110.0	0.0	50.4
<i>Neto nacionālais ienākums¹⁾</i>	2 010.7	1 679.9	51.1	33.9	245.8	
Ienākuma sekundārās sadales kots						
Neto nacionālais ienākums						
Ienākuma, mantas u.c. kārtējie nodokļi	318.5	252.3	53.2	12.6	0.4	1.4
Sociālās iemaksas	447.0	447.0				1.0
Sociālie pabalsti, kas nav sociālie pārvedumi natūrā	438.2	1.4	15.9	28.3	392.5	0.6
Citi kārtējie pārvedumi	204.9	76.3	26.2	50.3	52.0	8.5
Neto nedzīvības apdrošināšanas prēmijas	48.1	34.9	11.5	0.9	0.7	1.5
Nedzīvības apdrošināšanas atlīdzības prasības	48.4			48.4		0.6
Citi	108.4	41.4	14.7	1.0	51.2	6.4
<i>Neto rīcībā esošie ienākumi¹⁾</i>	1 980.4	1 435.6	-14.9	38.1	521.7	
Ienākuma izlietojuma kots						
Neto rīcībā esošie ienākumi						
Galapatēriņa izdevumi	1 836.0	1 315.9			520.1	
Individuālā patēriņa izdevumi	1 627.3	1 315.9			311.4	
Kolektīvā patēriņa izdevumi	208.7				208.7	
Korekcija sakarā ar mājsaimniecību neto kapitāla pārmaiņām pensiju fondu rezervēs	16.9	0.1	-0.2	17.0	0.0	0.0
<i>Neto uzkrājumi/tekošais ārējais kots¹⁾</i>	144.4	136.5	-14.7	21.1	1.5	24.4
Kapitāla kots						
Neto uzkrājumi/tekošais ārējais kots						
Kopējā kapitāla veidošana	508.0	156.6	257.3	15.4	78.8	
Kopējā pamatkapitāla veidošana	505.4	153.2	258.1	15.3	78.8	
Krājumu pārmaiņas un vērtslīdu iegāde mīnus pārdošana	2.6	3.4	-0.8	0.0	0.0	
Pamatkapitāla patēriņš						
Neražoto nefinanšu aktīvu iegāde mīnus pārdošana	0.0	-1.9	1.9	0.2	-0.2	0.0
Kapitāla pārvedumi	56.7	9.4	2.8	3.3	41.2	6.6
Kapitāla nodokļi	6.0	5.8	0.2	0.0		0.0
Citi kapitāla pārvedumi	50.7	3.6	2.6	3.3	41.2	6.6
<i>Neto aizdevumi (+)/neto aizņēmumi (-) (no kapitāla kots)¹⁾</i>	-20.6	79.0	-53.9	17.6	-63.2	20.6
Statistikā neatbilstība	0.0	18.5	-18.5	0.0	0.0	0.0

Avoti: ECB un Eurostat.

1) Balanspostu aprēķināšanas skaidrojumu sk. tehniskajās piezīmēs.

3.1. Integrētie tautsaimniecības un finanšu konti institucionālo sektoru dalījumā (turpinājums)

(mljrd. euro)

Resursi	Euro zona	Mājsaim- niecības	Nefinanšu sabiedrības	Finanšu sabiedrības	Valdība	Pārējās valstis
2008. g. 4. cet.						
Ārējais kots						
Preču un pakalpojumu imports						496.5
<i>Tirdzniecības bilance</i>						
Ienākuma veidošanas kots						
Bruto pievienotā vērtība (pamatcēnās)	2 110.5	504.8	1 199.2	102.2	304.4	
Produktu nodokļi mīnus subsīdijas	241.1					
Iekšzemes kopprodukts (tirgus cenās) ²⁾	2 351.7					
Atlīdzība nodarbinātajiem						
Citi ražošanas nodokļi mīnus subsīdijas						
Pamatkapitāla patēriņš						
<i>Neto darbības rezultāts un dažādi ienākumi</i>						
Primārā ienākuma sadales kots						
Neto darbības rezultāts un dažādi ienākumi	538.3	287.8	227.6	26.4	-3.5	
Atlīdzība nodarbinātajiem	1 192.7	1 192.7				2.8
Ražošanas nodokļi mīnus subsīdijas	290.7				290.7	-7.5
Īpašuma ienākumi	867.3	257.0	121.5	463.6	25.2	146.6
Procenti	543.8	81.9	50.6	401.1	10.3	103.6
Citi īpašuma ienākumi	323.4	175.2	70.8	62.5	14.9	43.0
<i>Neto nacionālais ienākums</i>						
Ienākuma sekundārās sadales kots						
Neto nacionālais ienākums	2 010.7	1 679.9	51.1	33.9	245.8	
Ienākuma, mantas u.c. kārtējie nodokļi	319.4				319.4	0.4
Sociālās iemaksas	446.9	1.1	17.8	45.9	382.2	1.1
Sociālie pabalsti, kas nav sociālie pārvedumi natūrā	435.6	435.6				3.2
Citi kārtējie pārvedumi	176.4	96.0	11.7	49.6	19.1	37.0
Neto nedzīvības apdrošināšanas prēmijas	48.4			48.4		1.2
Nedzīvības apdrošināšanas atlīdzības prasības	47.4	37.0	9.3	0.7	0.3	1.6
Citi	80.6	59.0	2.4	0.5	18.7	34.1
<i>Neto rīcībā esošie ienākumi</i>						
Ienākuma izlietojuma kots						
Neto rīcībā esošie ienākumi	1 980.4	1 435.6	-14.9	38.1	521.7	
Galapatēriņa izdevumi						
Individuālā patēriņa izdevumi						
Kolektīvā patēriņa izdevumi						
Korekcija sakarā ar mājsaimniecību neto kapitāla pārmaiņām pensiju fondu rezervēs	16.9	16.9				0.0
<i>Neto uzkrājumi/tekošais ārējais kots</i>						
Kapitāla kots						
Neto uzkrājumi/tekošais ārējais kots	144.4	136.5	-14.7	21.1	1.5	24.4
Kopējā kapitāla veidošana						
Kopējā pamatkapitāla veidošana						
Krājumu pārmaiņas un vērtslieku iegāde mīnus pārdošana						
Pamatkapitāla patēriņš	339.2	91.2	193.0	11.2	43.8	
Neražoto nefinanšu aktīvu iegāde mīnus pārdošana						
Kapitāla pārvedumi	60.5	15.4	29.8	4.1	11.2	2.8
Kapitāla nodokļi	6.0				6.0	0.0
Citi kapitāla pārvedumi	54.5	15.4	29.8	4.1	5.2	2.8
<i>Neto aizdevumi (+)/neto aizņēmumi (-) (no kapitāla konta)</i>						
Statistikā neatbilstība						

Avoti: ECB un Eurostat.

2) Iekšzemes kopprodukts ir visu iekšzemes sektoru bruto pievienotā vērtība plus neto produktu nodokļi (nodokļi mīnus subsīdijas).

3.1. Integrētie tautsaimniecības un finanšu konti institucionālo sektoru dalījumā (turpinājums)

(mljrd. euro)

Aktīvi	Euro zona	Mājsaimniecības	Nefinanšu sabiedrības	MFI	Citi finanšu starpnieki	Apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondi	Valdība	Pārējās valstis
2008. g. 4. cet.								
Sākuma balance, finanšu aktīvi								
Kopā finanšu aktīvi		16 877.0	14 668.4	23 703.7	10 013.8	6 117.4	2 950.0	15 381.0
Monetārais zelts un Speciālās aizņēmuma tiesības (SDR)				221.5				
Nauda un noguldījumi		5 910.6	1 806.9	2 572.0	1 707.6	838.3	572.8	4 491.2
Īstermiņa parāda vērtspapīri		70.7	90.4	139.9	382.2	346.7	26.7	743.8
Ilgtermiņa parāda vērtspapīri		1 275.6	198.4	3 974.9	1 748.8	2 010.8	281.6	2 924.7
Aizdevumi		64.6	2 516.2	12 867.3	1 958.4	357.7	384.1	1 798.9
<i>t.sk. ilgtermiņa</i>		47.5	1 358.5	9 644.5	1 542.4	290.5	327.0	.
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri		4 093.8	6 923.8	1 810.7	3 999.4	2 110.1	1 146.5	4 719.9
Kotētās akcijas		736.3	1 522.8	562.2	1 848.6	535.4	311.4	.
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri		1 935.6	5 056.0	1 009.6	1 543.7	465.6	697.1	.
Kopiegunājumu fondu akcijas		1 421.9	344.9	238.9	607.1	1 109.1	137.9	.
Apdrošināšanas tehniskās rezerves		5 210.5	141.3	2.1	0.0	141.4	3.4	155.0
Citi debitoru parādi un atvasinātie finanšu instrumenti		251.2	2 991.4	2 115.4	217.4	312.4	534.9	547.4
<i>Tirā finanšu vērtība</i>								
Finanšu konts, darījumi ar finanšu aktīviem								
Kopā darījumi ar finanšu aktīviem		127.8	191.0	90.2	-58.5	70.0	255.7	-313.4
Monetārais zelts un Speciālās aizņēmuma tiesības (SDR)				-0.8				0.8
Nauda un noguldījumi		215.9	13.1	-186.0	37.0	38.0	58.7	-323.1
Īstermiņa parāda vērtspapīri		-10.9	10.3	15.8	-52.4	-4.4	10.5	85.8
Ilgtermiņa parāda vērtspapīri		-26.7	27.8	165.9	-77.7	-1.6	35.1	-9.3
Aizdevumi		-0.6	71.5	-121.8	68.8	5.7	69.6	-8.5
<i>t.sk. ilgtermiņa</i>		-0.6	20.7	11.5	49.6	-2.2	38.4	.
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri		-63.7	89.5	-68.9	-14.1	29.5	42.0	-62.7
Kotētās akcijas		-22.2	14.7	-31.6	15.1	-6.6	3.2	.
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri		7.2	88.3	-24.2	11.9	14.8	45.8	.
Kopiegunājumu fondu akcijas		-48.7	-13.6	-13.0	-41.1	21.3	-7.0	.
Apdrošināšanas tehniskās rezerves		21.6	-0.3	0.0	0.0	0.7	0.0	-2.3
Citi debitoru parādi un atvasinātie finanšu instrumenti		-7.9	-20.9	286.0	-20.1	2.1	39.7	5.7
<i>Tirās finanšu vērtības pārmaiņas darījumu rezultātā</i>								
Citu pārmaiņu konts, finanšu aktīvi								
Kopā citas finanšu aktīvu pārmaiņas		-552.5	-823.1	-109.9	-488.9	-174.0	-21.4	-203.8
Monetārais zelts un Speciālās aizņēmuma tiesības (SDR)				1.1				
Nauda un noguldījumi		4.7	7.4	-7.4	51.5	-1.2	-1.8	-1.2
Īstermiņa parāda vērtspapīri		-1.4	-3.5	-0.1	2.2	0.0	0.0	6.1
Ilgtermiņa parāda vērtspapīri		-38.0	-9.7	92.3	21.1	25.5	4.4	71.0
Aizdevumi		-0.2	-8.5	-14.9	-5.2	2.7	0.0	11.4
<i>t.sk. ilgtermiņa</i>		-0.2	-3.6	-14.6	2.5	0.7	0.2	.
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri		-441.9	-866.5	-118.9	-563.6	-201.7	-22.1	-259.7
Kotētās akcijas		-123.8	-412.1	-54.6	-346.9	-102.2	-51.4	.
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri		-257.7	-427.5	-62.7	-183.0	-31.3	39.3	.
Kopiegunājumu fondu akcijas		-60.4	-26.9	-1.6	-33.7	-68.1	-10.0	.
Apdrošināšanas tehniskās rezerves		-75.7	-0.2	0.0	0.0	0.1	0.0	-0.8
Citi debitoru parādi un atvasinātie finanšu instrumenti		0.0	57.7	-62.0	5.1	0.5	-2.0	-30.4
<i>Citas tirās finanšu vērtības pārmaiņas</i>								
Slēguma balance, finanšu aktīvi								
Kopā finanšu aktīvi		16 452.2	14 036.3	23 684.0	9 466.5	6 013.4	3 184.3	14 862.9
Monetārais zelts un Speciālās aizņēmuma tiesības (SDR)				221.8				
Nauda un noguldījumi		6 131.2	1 827.4	2 378.7	1 796.1	875.1	629.8	4 166.9
Īstermiņa parāda vērtspapīri		58.4	97.2	155.6	332.0	342.3	37.3	835.7
Ilgtermiņa parāda vērtspapīri		1 210.9	216.6	4 233.0	1 692.2	2 034.7	321.1	2 986.4
Aizdevumi		63.8	2 579.2	12 730.6	2 022.0	366.1	453.7	1 801.8
<i>t.sk. ilgtermiņa</i>		46.7	1 375.6	9 641.4	1 594.4	289.0	365.6	.
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri		3 588.3	6 146.8	1 622.8	3 421.8	1 938.0	1 166.3	4 397.5
Kotētās akcijas		590.3	1 125.4	476.0	1 516.8	426.6	263.2	.
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri		1 685.0	4 716.9	922.6	1 372.7	449.1	782.2	.
Kopiegunājumu fondu akcijas		1 312.9	304.4	224.3	532.3	1 062.3	121.0	.
Apdrošināšanas tehniskās rezerves		5 156.4	140.9	2.1	0.0	142.2	3.4	151.9
Citi debitoru parādi un atvasinātie finanšu instrumenti		243.3	3 028.2	2 339.4	202.4	315.0	572.6	522.7
<i>Tirā finanšu vērtība</i>								

Avots: ECB.

3.1. Integrētie tautsaimniecības un finanšu konti institucionālo sektoru dalījumā (turpinājums)
(mljrd. euro)

Passīvi	Euro zona	Mājsaim- niecības	Nefinanšu sabiedrības	MFI	Citi finanšu starpnieki	Apdroši- nāšanas sa- biedrības un pensiju fondi	Valdība	Pārējās valstis
2008. g. 4. cet.								
Sākuma bilance, pasīvi								
Kopā pasīvi		6 235.0	22 913.6	23 253.3	9 841.8	6 302.6	6 992.7	13 950.7
Monetārais zelts un Speciālās aizņēmuma tiesības (SDR)								
Nauda un noguldījumi			25.3	14 749.9	33.7	1.9	233.9	2 854.6
Īstermiņa parāda vērtspapīri			277.5	384.6	128.9	9.4	710.6	289.4
Ilgtermiņa parāda vērtspapīri			434.4	2 839.5	1 977.6	27.2	4 461.8	2 674.1
Aizdevumi		5 572.1	8 018.8		1 867.3	206.6	1 227.5	3 054.7
<i>t.sk. ilgtermiņa</i>		5 240.8	5 435.2		837.9	74.6	1 031.4	.
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri			11 250.0	2 840.9	5 638.5	550.2	5.1	4 519.5
Kotētās akcijas			3 437.6	609.3	176.0	212.9	0.0	.
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri			7 812.4	1 072.6	1 044.2	336.5	5.1	.
Kopieguldījumu fondu akcijas				1 159.0	4 418.3			.
Apdrošināšanas tehniskās rezerves		33.5	328.8	58.8	0.6	5 231.6	0.5	.
Citi kreditoru parādi un atvasinātie finanšu instrumenti		629.5	2 578.7	2 379.7	195.2	275.6	353.2	558.3
<i>Tīrā finanšu vērtība¹⁾</i>	-1 208.8	10 642.0	-8 245.1	450.3	171.9	-185.1	-4 042.7	
Finanšu konts, darījumi ar pasīviem								
Kopā darījumi ar pasīviem		30.3	263.5	97.8	-47.2	33.6	318.9	-334.0
Monetārais zelts un Speciālās aizņēmuma tiesības (SDR)								
Nauda un noguldījumi			0.8	44.4	1.6	0.0	19.8	-212.8
Īstermiņa parāda vērtspapīri			7.0	-58.9	-4.0	1.5	136.7	-27.5
Ilgtermiņa parāda vērtspapīri			7.4	-93.1	162.5	5.0	89.2	-57.7
Aizdevumi		35.8	134.5		-70.0	2.8	26.3	-44.5
<i>t.sk. ilgtermiņa</i>		34.8	113.8		-28.9	-2.4	38.5	.
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri			88.5	-7.9	-136.0	6.4	0.0	0.7
Kotētās akcijas			7.4	10.9	10.4	0.7	0.0	.
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri			81.0	-5.2	43.9	5.6	0.0	.
Kopieguldījumu fondu akcijas				-13.6	-190.3			.
Apdrošināšanas tehniskās rezerves		0.1	-0.1	3.6	0.0	16.2	0.0	.
Citi kreditoru parādi un atvasinātie finanšu instrumenti		-5.6	25.4	209.5	-1.2	1.8	47.0	7.7
<i>Tīrās finanšu vērtības pārmaiņas darījumu rezultātā¹⁾</i>	-20.6	97.5	-72.4	-7.6	-11.2	36.4	-63.2	20.6
Citu pārmaiņu konts, pasīvi								
Kopā citas pasīvu pārmaiņas		4.8	-1 152.1	-361.8	-435.2	-177.6	133.3	-385.9
Monetārais zelts un Speciālās aizņēmuma tiesības (SDR)								
Nauda un noguldījumi			0.0	47.5	0.0	0.0	0.0	4.6
Īstermiņa parāda vērtspapīri			-2.4	2.3	-1.0	0.0	-0.9	5.3
Ilgtermiņa parāda vērtspapīri			8.4	7.4	22.6	0.0	141.1	-12.9
Aizdevumi		4.6	14.5		-27.2	3.4	0.0	-9.9
<i>t.sk. ilgtermiņa</i>		4.6	-0.8		-23.4	-0.2	-0.4	.
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri			-1 203.9	-385.9	-441.8	-66.5	-0.8	-375.4
Kotētās akcijas			-601.1	-245.1	-74.6	-48.5	0.0	.
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri			-602.8	-146.9	-69.0	-18.0	-0.8	.
Kopieguldījumu fondu akcijas				6.1	-298.2			.
Apdrošināšanas tehniskās rezerves		0.0	0.0	0.0	0.0	-76.7	0.0	.
Citi kreditoru parādi un atvasinātie finanšu instrumenti		0.2	31.3	-33.3	12.3	-37.9	-6.1	2.4
<i>Citas tīrās finanšu vērtības pārmaiņas¹⁾</i>	-181.0	-557.3	329.0	251.9	-53.7	3.6	-154.6	182.1
Slēguma bilance, pasīvi								
Kopā pasīvi		6 270.0	22 024.9	22 989.3	9 359.4	6 158.5	7 444.9	13 230.8
Monetārais zelts un Speciālās aizņēmuma tiesības (SDR)								
Nauda un noguldījumi			26.1	14 841.9	35.3	1.9	253.7	2 646.4
Īstermiņa parāda vērtspapīri			282.1	328.0	123.9	10.9	846.4	267.3
Ilgtermiņa parāda vērtspapīri			450.3	2 753.9	2 162.7	32.3	4 692.1	2 603.6
Aizdevumi		5 612.4	8 167.8		1 770.0	212.8	1 253.9	3 000.3
<i>t.sk. ilgtermiņa</i>		5 280.2	5 548.2		785.7	72.0	1 069.6	.
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri			10 134.5	2 447.1	5 060.7	490.0	4.3	4 144.8
Kotētās akcijas			2 843.9	375.1	111.9	165.2	0.0	.
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri			7 290.6	920.5	1 019.1	324.0	4.3	.
Kopieguldījumu fondu akcijas				1 151.5	3 929.8			.
Apdrošināšanas tehniskās rezerves		33.6	328.7	62.4	0.6	5 171.1	0.5	.
Citi kreditoru parādi un atvasinātie finanšu instrumenti		624.0	2 635.4	2 555.9	206.2	239.6	394.0	568.4
<i>Tīrā finanšu vērtība¹⁾</i>	-1 410.3	10 182.2	-7 988.5	694.7	107.0	-145.1	-4 260.6	

Avots: ECB.

3.2. Euro zonas nefinanšu konti

(mljrd. euro; četrus ceturkšņus kumulētās plūsmas)

Izlietojums	2004	2005	2006	2007 I– 2007 IV	2007 II– 2008 I	2007 III– 2008 II	2007 IV– 2008 III	2008 I– 2008 IV
Ienākuma veidošanas konts								
Bruto pievienotā vērtība (pamatcenās)								
Produktu nodokļi mīnus subsīdijas								
Iekšzemes kopprodukts (tirgus cenās)								
Atlīdzība nodarbinātajiem	3 777.3	3 891.5	4 050.9	4 231.0	4 279.8	4 328.4	4 373.1	4 407.5
Citi ražošanas nodokļi mīnus subsīdijas	122.9	130.0	129.3	137.9	137.9	137.4	138.1	136.3
Pamatkapitāla patēriņš	1 123.9	1 177.7	1 234.8	1 299.3	1 311.2	1 323.5	1 335.4	1 347.2
<i>Neto darbības rezultāts un dažādi ienākumi¹⁾</i>	1 991.4	2 062.1	2 172.7	2 304.2	2 331.8	2 368.8	2 381.0	2 363.6
Primārā ienākuma sadales konts								
Neto darbības rezultāts un dažādi ienākumi								
Atlīdzība nodarbinātajiem								
Ražošanas nodokļi mīnus subsīdijas								
Īpašuma ienākumi	2 367.1	2 608.5	3 022.3	3 527.0	3 621.2	3 715.3	3 802.4	3 817.3
Procenti	1 250.3	1 342.8	1 635.4	2 002.2	2 083.2	2 158.1	2 231.6	2 257.6
Citi īpašuma ienākumi	1 116.8	1 265.6	1 386.9	1 524.8	1 538.0	1 557.2	1 570.8	1 559.7
<i>Neto nacionālais ienākums¹⁾</i>	6 694.2	6 939.1	7 275.5	7 639.6	7 705.1	7 769.7	7 821.9	7 818.1
Ienākuma sekundārās sadales konts								
Neto nacionālais ienākums								
Ienākuma, mantas u.c. kārtējie nodokļi	883.7	933.3	1 025.2	1 108.5	1 124.7	1 135.8	1 137.3	1 118.9
Sociālās iemaksas	1 430.0	1 472.4	1 534.7	1 594.4	1 610.2	1 626.4	1 643.6	1 658.6
Sociālie pabalsti, kas nav sociālie pārvedumi natūrā	1 455.9	1 499.8	1 550.2	1 594.3	1 607.4	1 622.3	1 641.2	1 658.1
Citi kārtējie pārvedumi	685.1	707.3	715.5	741.6	750.5	757.4	759.1	767.0
Neto nedzīvības apdrošināšanas prēmijas	178.1	178.4	177.4	182.7	183.2	184.6	185.1	185.8
Nedzīvības apdrošināšanas atlīdzības prasības	178.7	179.3	177.5	182.1	182.6	184.2	184.9	186.2
Citi	328.4	349.6	360.5	376.7	384.7	388.6	389.2	394.9
<i>Neto rīcībā esošie ienākumi¹⁾</i>	6 618.4	6 852.2	7 184.1	7 546.2	7 606.7	7 670.2	7 725.2	7 717.2
Ienākuma izlietojuma konts								
Neto rīcībā esošie ienākumi								
Galapatēriņa izdevumi	6 084.6	6 327.4	6 594.0	6 845.0	6 913.6	6 989.0	7 061.8	7 101.7
Individuālā patēriņa izdevumi	5 438.4	5 666.3	5 915.1	6 140.8	6 202.9	6 268.2	6 332.6	6 363.9
Kolektīvā patēriņa izdevumi	646.2	661.1	678.9	704.2	710.7	720.7	729.2	737.9
Korekcija sakarā ar mājāsaimniecību neto kapitāla pārmaiņām pensiju fondu rezervēs	58.0	60.4	59.0	59.4	60.5	63.2	65.4	66.0
<i>Neto uzkrājumi¹⁾</i>	534.0	525.1	590.3	701.4	693.3	681.4	663.5	615.7
Kapitāla konts								
Neto uzkrājumi								
Kopējā kapitāla veidošana	1 614.4	1 705.0	1 857.5	1 994.0	2 020.0	2 047.7	2 069.2	2 062.7
Kopējā pamatkapitāla veidošana	1 603.2	1 699.0	1 844.5	1 974.5	1 995.5	2 021.7	2 038.1	2 022.0
Krājumu pārmaiņas un vērtspējas iegāde mīnus pārdošana	11.2	6.0	13.0	19.5	24.5	26.0	31.1	40.8
Pamatkapitāla patēriņš								
Neražoto nefinanšu aktīvu iegāde mīnus pārdošana	-1.1	-0.1	0.5	-0.1	0.0	0.3	0.3	0.3
Kapitāla pārvedumi	174.6	181.9	174.7	166.6	166.8	170.6	163.5	162.4
Kapitāla nodokļi	29.9	24.4	22.5	23.8	23.4	23.6	23.9	23.6
Citi kapitāla pārvedumi	144.7	157.5	152.1	142.9	143.4	147.0	139.6	138.8
<i>Neto aizdevumi (+)/neto aizņēmumi (-) (no kapitāla konta)¹⁾</i>	60.6	11.2	-18.3	21.0	-1.0	-27.8	-56.3	-87.4

Avoti: ECB un Eurostat.

1) Balansposteņu aprēķināšanas skaidrojumu sk. tehniskajās piezīmēs.

3.2. Euro zonas nefinanšu konti (turpinājums)

(mljrd. euro; četrus ceturkšņus kumulētās plūsmas)

Resursi	2004	2005	2006	2007 I– 2007 IV	2007 II– 2008 I	2007 III– 2008 II	2007 IV– 2008 III	2008 I– 2008 IV
Ienākuma veidošanas konts								
Bruto pievienotā vērtība (pamatcēnās)	7 015.5	7 261.3	7 587.6	7 972.3	8 060.8	8 158.1	8 227.7	8 254.6
Produktu nodokļi mīnus subsīdijas	797.4	841.1	910.4	953.8	954.2	951.0	949.7	944.8
Iekšzemes kopprodukts (tirgus cenās) ²⁾	7 812.9	8 102.4	8 498.0	8 926.1	9 015.0	9 109.1	9 177.4	9 199.4
Atlīdzība nodarbinātajiem								
Citi ražošanas nodokļi mīnus subsīdijas								
Pamatkapitāla patēriņš								
<i>Neto darbības rezultāts un dažādi ienākumi</i>								
Primārā ienākuma sadales konts								
Neto darbības rezultāts un dažādi ienākumi	1 991.4	2 062.1	2 172.7	2 304.2	2 331.8	2 368.8	2 381.0	2 363.6
Atlīdzība nodarbinātajiem	3 784.8	3 897.9	4 057.4	4 238.0	4 287.2	4 335.7	4 380.4	4 414.6
Ražošanas nodokļi mīnus subsīdijas	934.9	983.8	1 050.8	1 098.3	1 097.1	1 093.3	1 093.0	1 085.9
Īpašuma ienākumi	2 350.3	2 603.7	3 017.0	3 526.1	3 610.1	3 687.2	3 769.9	3 771.3
Procenti	1 217.0	1 315.8	1 608.8	1 964.4	2 036.6	2 103.2	2 172.4	2 192.2
Citi īpašuma ienākumi	1 133.3	1 287.9	1 408.1	1 561.7	1 573.5	1 584.0	1 597.5	1 579.1
<i>Neto nacionālais ienākums</i>								
Ienākuma sekundārās sadales konts								
Neto nacionālais ienākums	6 694.2	6 939.1	7 275.5	7 639.6	7 705.1	7 769.7	7 821.9	7 818.1
Ienākuma, mantas u.c. kārtējie nodokļi	886.8	937.1	1 030.1	1 116.1	1 132.1	1 143.4	1 144.8	1 126.6
Sociālās iemaksas	1 429.1	1 471.7	1 533.9	1 593.6	1 609.3	1 625.5	1 642.8	1 657.8
Sociālie pabalsti, kas nav sociālie pārvedumi natūrā	1 448.2	1 492.0	1 541.9	1 584.9	1 597.9	1 612.7	1 631.7	1 648.3
Citi kārtējie pārvedumi	614.7	625.2	628.1	650.7	655.1	660.8	665.3	669.0
Neto nedzīvības apdrošināšanas prēmijas	178.7	179.3	177.5	182.1	182.6	184.2	184.9	186.2
Nedzīvības apdrošināšanas atlīdzības prasības	176.0	177.0	174.7	179.8	180.3	181.6	182.0	182.8
Citi	260.1	268.9	275.8	288.8	292.2	295.0	298.5	300.0
<i>Neto rīcībā esošie ienākumi</i>								
Ienākuma izlietošanas konts								
Neto rīcībā esošie ienākumi	6 618.4	6 852.2	7 184.1	7 546.2	7 606.7	7 670.2	7 725.2	7 717.2
Galapatēriņa izdevumi								
Individuālā patēriņa izdevumi								
Kolektīvā patēriņa izdevumi								
Korekcija sakarā ar mājtsaimniecību neto kapitāla pārmaiņām								
pensiju fondu rezervēs	58.2	60.7	59.3	59.6	60.7	63.4	65.6	66.1
<i>Neto uzkrājumi</i>								
Kapitāla konts								
Neto uzkrājumi	534.0	525.1	590.3	701.4	693.3	681.4	663.5	615.7
Kopējā kapitāla veidošana								
Kopējā pamatkapitāla veidošana								
Krājumu pārmaiņas un vērtspējas iegāde mīnus pārdošana								
Pamatkapitāla patēriņš	1 123.9	1 177.7	1 234.8	1 299.3	1 311.2	1 323.5	1 335.4	1 347.2
Neražoto nefinanšu aktīvu iegāde mīnus pārdošana								
Kapitāla pārvedumi	190.7	195.2	189.3	180.8	181.3	185.9	177.8	175.2
Kapitāla nodokļi	29.9	24.4	22.5	23.8	23.4	23.6	23.9	23.6
Citi kapitāla pārvedumi	160.8	170.8	166.7	157.1	158.0	162.3	153.9	151.6
<i>Neto aizdevumi (+)/neto aizņēmumi (-) (no kapitāla konta)</i>								

Avoti: ECB un Eurostat.

2) Iekšzemes kopprodukts ir visu iekšzemes sektoru bruto pievienotā vērtība plus neto produktu nodokļi (nodokļi mīnus subsīdijas).

3.3. Mājsaimniecības

(mljrd. euro; četru ceturkšņu kumulētās plūsmas; atlikumi perioda beigās)

	2004	2005	2006	2007 I– 2007 IV	2007 II– 2008 I	2007 III– 2008 II	2007 IV– 2008 III	2008 I– 2008 IV
Ienākumi, uzkrājumi un tīrās vērtības pārmaiņas								
Atlīdzība nodarbinātajiem (+)	3 784.8	3 897.9	4 057.4	4 238.0	4 287.2	4 335.7	4 380.4	4 414.6
Bruto darbības rezultāts un dažādi ienākumi (+)	1 270.5	1 322.0	1 398.3	1 480.4	1 500.5	1 520.4	1 536.4	1 545.2
Saņemamie procenti (+)	233.3	229.8	266.4	302.0	311.0	321.1	330.4	332.2
Maksājamie procenti (-)	126.2	130.5	164.5	208.6	215.6	222.4	228.7	227.2
Citi saņemamie īpašuma ienākumi (+)	667.1	716.3	758.0	797.1	799.3	802.9	807.3	797.3
Citi maksājamie īpašuma ienākumi (-)	9.2	9.5	9.6	9.9	9.9	10.1	9.9	9.8
Kārtējie ienākuma un mantas nodokļi (-)	707.3	739.8	792.7	851.5	865.5	879.0	885.8	887.5
Neto sociālās iemaksas (-)	1 426.3	1 468.4	1 530.6	1 590.2	1 605.9	1 622.3	1 639.4	1 654.5
Neto sociālie pabalsti (+)	1 443.3	1 486.8	1 536.5	1 579.3	1 592.3	1 607.1	1 626.1	1 642.7
Neto saņemamie kārtējie pārvedumi (+)	63.4	66.0	66.1	69.1	69.0	72.0	73.5	74.4
= Bruto rīcībā esošie ienākumi	5 193.4	5 370.7	5 585.1	5 805.8	5 862.3	5 925.5	5 990.2	6 027.4
Galapatēriņa izdevumi (-)	4 489.8	4 669.5	4 869.9	5 053.2	5 105.3	5 155.9	5 208.2	5 226.8
Tīrās vērtības pārmaiņas pensiju fondos (+)	57.8	60.3	58.9	59.6	60.6	63.2	65.2	65.6
= Bruto uzkrājumi	761.4	761.6	774.2	812.3	817.7	832.8	847.2	866.2
Pamatkapitāla patēriņš (-)	301.5	317.2	334.5	352.7	355.7	359.1	361.6	363.5
Neto saņemamie kapitāla pārvedumi (+)	18.4	24.1	22.5	15.5	16.0	17.0	17.3	17.2
Citas tīrās vērtības pārmaiņas ¹⁾ (+)	323.8	531.5	556.9	-3.2	-771.6	-1 156.7	-1 382.2	-1 901.1
= Tīrās vērtības pārmaiņas¹⁾	802.1	999.9	1 019.0	472.0	-293.6	-665.9	-879.4	-1 381.1
Ieguldījumi, finansējums un tīrās vērtības pārmaiņas								
Nefinanšu aktīvu neto iegāde (+)	513.1	543.7	599.0	634.0	637.9	637.9	637.4	632.2
Pamatkapitāla patēriņš (-)	301.5	317.2	334.5	352.7	355.7	359.1	361.6	363.5
Finanšu ieguldījumu galvenie posteņi (+)								
Īstermiņa aktīvi	214.3	206.2	305.8	422.1	444.8	422.7	427.8	435.7
Nauda un noguldījumi	212.7	246.9	284.1	349.4	385.0	386.4	391.5	436.8
Naudas tirgus fondu akcijas	-7.1	-20.2	0.9	40.0	34.0	10.5	13.5	-9.6
Parāda vērtspapīri ²⁾	8.7	-20.5	20.9	32.7	25.8	25.8	22.8	8.5
Ilgtermiņa aktīvi	336.5	421.7	347.5	188.1	121.1	129.9	72.7	12.2
Noguldījumi	28.5	-4.8	0.8	-26.5	-35.6	-36.6	-40.2	-30.3
Parāda vērtspapīri	64.8	1.1	74.2	9.0	29.2	63.2	65.5	20.8
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	-9.4	132.5	-38.8	-61.6	-119.4	-122.1	-161.4	-152.5
Kotētās akcijas, nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	-18.9	66.0	-14.0	12.1	-18.2	-7.2	-20.4	-10.0
Kopiegunājumu fondu akcijas	9.5	66.5	-24.8	-73.7	-101.2	-114.9	-141.0	-142.5
Dzīvības apdrošināšana un pensiju fondu rezerves	252.7	292.9	311.3	267.2	246.9	225.4	208.8	174.2
Galvenie finansējuma posteņi (-)								
Aizdevumi	307.6	390.6	392.8	346.5	313.7	284.8	247.5	196.1
<i>t.sk. no euro zonas MFI</i>	277.8	358.5	347.4	281.5	249.1	196.5	181.0	78.9
Citas finanšu aktīvu pārmaiņas (+)								
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	281.7	448.4	505.6	-27.9	-694.8	-1 018.9	-1 112.5	-1 498.7
Dzīvības apdrošināšana un pensiju fondu rezerves	48.9	105.5	54.7	-2.0	-79.9	-127.9	-176.4	-244.1
Atlikušās neto plūsmas (+)	16.6	-17.7	-66.3	-43.2	-53.3	-65.8	-119.1	-158.8
= Tīrās vērtības pārmaiņas¹⁾	802.1	999.9	1 019.0	472.0	-293.6	-665.9	-879.4	-1 381.1
Finanšu bilance								
Finanšu aktīvi (+)								
Īstermiņa aktīvi	4 271.5	4 486.3	4 748.0	5 208.5	5 362.0	5 483.0	5 539.3	5 712.6
Nauda un noguldījumi	3 925.6	4 174.1	4 454.2	4 844.2	4 937.2	5 055.3	5 104.9	5 313.7
Naudas tirgus fondu akcijas	309.9	296.4	257.6	296.0	347.0	346.5	348.7	327.4
Parāda vērtspapīri ²⁾	36.1	15.9	36.2	68.3	77.9	81.2	85.7	71.5
Ilgtermiņa aktīvi	9 919.9	10 921.0	11 878.2	12 004.2	11 349.8	11 087.5	10 669.2	10 082.4
Noguldījumi	893.9	944.8	945.1	882.5	829.0	818.8	805.6	817.5
Parāda vērtspapīri	1 218.9	1 196.6	1 281.1	1 292.5	1 315.0	1 301.0	1 260.6	1 197.8
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	3 960.4	4 534.5	5 041.0	4 953.2	4 350.3	4 093.0	3 745.2	3 260.8
Kotētās akcijas, nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	2 784.2	3 190.3	3 622.5	3 578.1	3 145.1	2 941.5	2 671.9	2 275.4
Kopiegunājumu fondu akcijas	1 176.2	1 344.2	1 418.5	1 375.1	1 205.2	1 151.5	1 073.3	985.4
Dzīvības apdrošināšana un pensiju fondu rezerves	3 846.7	4 245.1	4 611.0	4 876.1	4 855.6	4 874.7	4 857.7	4 806.2
Atlikšie neto aktīvi (+)	121.5	87.8	64.1	23.0	6.8	1.8	5.6	-0.4
Pasīvi (-)								
Aizdevumi	4 293.6	4 692.1	5 081.7	5 415.5	5 458.3	5 521.4	5 572.1	5 612.4
<i>t.sk. no euro zonas MFI</i>	3 812.5	4 201.0	4 545.1	4 814.6	4 850.2	4 875.6	4 926.2	4 888.3
= Neto finanšu vērtība	10 019.3	10 803.0	11 608.6	11 820.2	11 260.4	11 050.9	10 642.0	10 182.2

Avoti: ECB un Eurostat.

1) Izņemot tīrās vērtības pārmaiņas sakarā ar citām nefinanšu aktīvu pārmaiņām, piemēram, mājokļa īpašumu pārvērtēšanu.

2) MFI emitētie vērtspapīri ar dzēšanas termiņu mazāku par 2 gadiem un citu sektoru emitētie vērtspapīri ar dzēšanas termiņu mazāku par 1 gadu.

3.4. Nefinanšu sabiedrības

(mljrd. euro; četrus ceturkšņus kumulētās plūsmas; atlikumi perioda beigās)

	2004	2005	2006	2007 I– 2007 IV	2007 II– 2008 I	2007 III– 2008 II	2007 IV– 2008 III	2008 I– 2008 IV
Ienākumi un uzkrājumi								
Bruto pievienotā vērtība (pamatcēnās) (+)	4 017.0	4 156.5	4 353.6	4 591.2	4 642.9	4 699.1	4 737.0	4 737.7
Atlīdzība nodarbinātajiem (-)	2 397.6	2 469.6	2 580.2	2 705.0	2 739.5	2 769.2	2 798.2	2 818.3
Citi ražošanas nodokļi mīnus subsīdijas (-)	65.7	73.1	75.6	81.7	82.6	82.6	83.8	82.5
= Bruto darbības rezultāts (+)	1 553.8	1 613.7	1 697.9	1 804.5	1 820.8	1 847.2	1 855.1	1 836.9
Pamatkapitāla patēriņš (-)	636.9	667.3	698.0	735.5	742.7	750.0	757.6	765.8
= Neto darbības rezultāts (+)	916.9	946.5	999.9	1 069.0	1 078.1	1 097.2	1 097.4	1 071.1
Saņemamie īpašuma ienākumi (+)	376.8	440.7	497.3	567.4	571.8	573.2	580.0	579.7
Saņemamie procenti	125.1	136.1	158.3	184.4	190.3	195.7	199.1	201.1
Citi saņemamie īpašuma ienākumi	251.8	304.6	339.1	382.9	381.5	377.4	380.9	378.5
Maksājamie procenti un nomas maksa (-)	226.4	236.4	278.8	332.6	347.5	361.3	375.3	386.1
= Neto uzņēmējdarbības ienākumi (+)	1 067.4	1 150.8	1 218.4	1 303.8	1 302.3	1 309.1	1 302.1	1 264.7
Sadalītie ienākumi (-)	773.7	876.9	945.8	1 007.1	1 015.7	1 022.0	1 030.2	1 012.9
Maksājamie kārtējie ienākumu un mantas nodokļi (-)	135.4	148.6	187.6	208.8	210.2	208.4	203.6	185.4
Saņemamās sociālās iemaksas (+)	73.5	72.7	77.1	66.8	66.2	66.4	67.0	67.7
Maksājamie sociālie pabalsti (-)	60.4	60.6	62.5	64.4	64.7	64.3	64.1	63.9
Neto maksājamie citi kārtējie pārvedumi (-)	59.9	61.6	64.4	55.0	55.0	56.7	56.7	56.3
= Neto uzkrājumi	111.4	75.7	35.2	35.3	22.9	24.0	14.5	13.8
Ieguldījumi, finansējums un uzkrājumi								
Nefinanšu aktīvu neto iegāde (+)	226.3	253.7	304.4	356.3	367.8	381.2	391.8	374.7
Kopējā pamatkapitāla veidošana (+)	856.5	913.5	986.2	1 069.7	1 084.4	1 103.0	1 117.1	1 102.1
Pamatkapitāla patēriņš (-)	636.9	667.3	698.0	735.5	742.7	750.0	757.6	765.8
Citu nefinanšu aktīvu neto iegāde (+)	6.6	7.4	16.1	22.1	26.1	28.2	32.3	38.3
Finanšu ieguldījumu galvenie posteņi (+)								
Īstermiņa aktīvi	104.0	128.2	164.1	161.8	163.7	124.1	95.4	52.7
Nauda un noguldījumi	89.2	113.6	146.2	154.9	127.8	116.4	90.2	17.2
Naudas tirgus fondu akcijas	16.1	8.3	2.6	-18.1	-10.0	-9.3	7.9	31.5
Parāda vērtspapīri ¹⁾	-1.3	6.2	15.4	24.9	45.9	16.9	-2.7	3.9
Ilgttermiņa aktīvi	209.3	378.7	490.2	466.5	504.8	500.2	545.8	657.4
Noguldījumi	-10.0	32.3	29.3	26.1	5.9	-22.4	8.6	16.1
Parāda vērtspapīri	-48.8	-34.2	-4.7	-48.5	-84.4	-103.5	-59.0	-31.5
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	200.2	244.2	259.6	315.8	354.4	370.4	346.6	364.2
Citi, galvenokārt starpuņēmumu aizdevumi	67.9	136.4	206.0	173.1	228.9	255.7	249.6	308.5
Atlikušie neto aktīvi (+)	48.4	85.5	145.0	200.6	110.7	44.8	-30.9	-103.6
Galvenie finansējuma posteņi (-)								
Parāds	207.6	443.8	760.2	801.3	784.5	728.4	716.7	653.5
<i>t.sk. aizdevumi no euro zonas MFI</i>	164.8	264.5	448.9	558.9	592.1	562.6	515.7	422.0
<i>t.sk. parāda vērtspapīri</i>	9.8	14.0	39.0	40.7	39.7	16.8	36.0	39.6
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	203.3	265.5	236.6	283.0	274.1	231.4	201.9	241.6
Kotētās akcijas	11.7	101.3	39.1	42.0	22.4	-12.2	-28.5	1.7
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	191.5	164.1	197.5	241.0	251.7	243.6	230.4	239.9
Neto saņemamie kapitāla pārvedumi (-)	65.7	61.1	71.7	66.3	66.3	69.9	71.7	70.2
= Neto uzkrājumi	111.4	75.7	35.2	35.3	22.9	24.0	14.5	13.8
Finanšu balance								
Finanšu aktīvi								
Īstermiņa aktīvi	1 379.5	1 517.4	1 675.2	1 820.3	1 841.8	1 848.1	1 853.8	1 874.9
Nauda un noguldījumi	1 102.9	1 229.3	1 367.0	1 519.3	1 506.6	1 535.1	1 548.7	1 554.3
Naudas tirgus fondu akcijas	164.1	176.5	184.9	162.0	183.0	183.2	184.4	189.8
Parāda vērtspapīri ¹⁾	112.5	111.7	123.3	139.0	152.2	129.8	120.7	130.7
Ilgttermiņa aktīvi	7 672.1	8 686.4	10 041.2	10 746.8	10 108.8	9 904.8	9 681.9	8 992.3
Noguldījumi	157.0	199.0	222.5	265.8	249.4	235.3	258.2	273.1
Parāda vērtspapīri	328.6	280.9	277.3	229.7	174.1	160.7	168.1	183.0
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	5 433.6	6 308.6	7 451.5	7 968.8	7 288.1	7 036.3	6 739.4	5 956.9
Citi, galvenokārt starpuņēmumu aizdevumi	1 753.0	1 897.9	2 089.9	2 282.6	2 397.2	2 472.5	2 516.2	2 579.2
Atlikušie neto aktīvi	327.8	384.0	449.1	610.5	599.8	564.1	579.4	559.8
Pasīvi								
Parāds	6 582.9	7 063.4	7 799.9	8 558.9	8 714.2	8 923.5	9 059.6	9 228.9
<i>t.sk. aizdevumi no euro zonas MFI</i>	3 160.8	3 429.3	3 868.0	4 404.9	4 545.5	4 668.6	4 761.1	4 828.6
<i>t.sk. parāda vērtspapīri</i>	651.5	674.3	691.9	695.4	696.5	702.0	712.0	732.4
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	9 591.1	10 940.8	12 874.9	13 808.7	12 454.3	12 014.5	11 250.0	10 134.5
Kotētās akcijas	2 995.0	3 692.4	4 468.8	4 985.6	4 204.2	3 976.5	3 437.6	2 843.9
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	6 596.0	7 248.4	8 406.1	8 823.1	8 250.2	8 038.0	7 812.4	7 290.6

Avoti: ECB un Eurostat.

1) MFI emitētie vērtspapīri ar dzēšanas termiņu mazāku par 2 gadiem un citu sektoru emitētie vērtspapīri ar dzēšanas termiņu mazāku par 1 gadu.

3.5. Apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondi

(mljrd. euro; četrus ceturkšņu kumulētās plūsmas; atlikumi perioda beigās)

	2004	2005	2006	2007 I– 2007 IV	2007 II– 2008 I	2007 III– 2008 II	2007 IV– 2008 III	2008 I– 2008 IV
Finanšu kots, finanšu darījumi								
Finanšu ieguldījumu galvenie posteņi (+)								
Īstermiņa aktīvi	39.5	25.5	64.4	87.4	109.1	102.5	88.6	106.9
Nauda un noguldījumi	13.2	7.2	11.0	6.4	32.7	35.8	32.1	59.1
Naudas tirgus fondu akcijas	2.7	-0.5	3.5	3.1	15.8	14.2	20.9	22.2
Parāda vērtspapīri ¹⁾	23.5	18.9	49.8	77.8	60.6	52.6	35.7	25.5
Ilgtermiņa aktīvi	223.7	295.0	313.8	215.9	217.6	178.7	169.3	161.3
Noguldījumi	36.9	17.2	76.7	51.6	27.9	16.0	0.9	-1.7
Parāda vērtspapīri	133.1	132.8	125.2	89.9	83.6	75.2	95.4	88.6
Aizdevumi	7.4	-4.1	2.6	-13.6	20.6	17.0	20.8	30.8
Kotētās akcijas	12.7	30.7	-1.5	-4.8	-2.3	-1.1	-8.8	-5.1
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	2.6	31.1	27.0	27.2	45.2	41.2	45.7	41.1
Kopiegludījumu fondu akcijas	30.9	87.2	83.9	65.6	42.7	30.4	15.4	7.4
Atlikušie neto aktīvi (+)	11.8	11.4	4.3	-26.1	-23.7	-19.3	-9.6	22.9
Galvenie finansējuma posteņi (-)								
Parāda vērtspapīri	-1.7	-0.4	5.2	3.2	4.4	5.2	5.4	9.3
Aizdevumi	4.3	17.3	35.9	21.7	43.9	18.0	4.1	21.8
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	12.2	13.6	11.4	2.7	4.4	6.9	5.1	18.7
Apdrošināšanas tehniskās rezerves	262.6	334.3	322.0	292.0	273.3	255.8	240.4	197.3
Mājsaimniecību neto kapitāls dzīvības apdrošināšanas un pensiju fondu rezervēs	231.0	292.1	308.2	282.0	262.4	239.6	219.6	178.0
Apdrošināšanas prēmiju avansa maksājumi un rezerves nenokārtotajām atlīdzības prasībām	31.7	42.2	13.9	10.0	10.9	16.1	20.8	19.2
= Tīrās finanšu vērtības pārmaiņas darījumu rezultātā	-2.5	-32.8	7.9	-42.5	-23.0	-23.8	-6.6	44.0
Citu pārmaiņu kots								
Citas finanšu aktīvu pārmaiņas (+)								
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	110.7	190.7	181.2	-15.4	-226.4	-334.6	-401.6	-536.7
Atlikušie neto aktīvi	142.3	75.5	-34.4	-45.0	14.1	-3.5	-13.1	40.3
Citas pasīvu pārmaiņas (-)								
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	21.3	118.3	34.5	-32.7	-91.8	-143.2	-137.8	-174.2
Apdrošināšanas tehniskās rezerves	83.8	137.8	52.9	-3.3	-79.6	-128.3	-179.6	-245.5
Mājsaimniecību neto kapitāls dzīvības apdrošināšanas un pensiju fondu rezervēs	63.9	146.9	56.2	-2.8	-77.8	-125.4	-174.5	-239.6
Apdrošināšanas prēmiju avansa maksājumi un rezerves nenokārtotajām atlīdzības prasībām	19.8	-9.1	-3.3	-0.4	-1.8	-2.9	-5.1	-5.8
= Citas tīrās finanšu vērtības pārmaiņas	148.0	10.1	59.4	-24.4	-40.9	-66.6	-97.3	-76.7
Finanšu bilance								
Finanšu aktīvi (+)								
Īstermiņa aktīvi	403.1	437.2	509.0	603.3	661.2	670.7	675.5	713.1
Nauda un noguldījumi	133.6	146.6	157.1	164.6	192.5	182.6	189.5	226.6
Naudas tirgus fondu akcijas	74.4	75.6	81.5	82.4	95.4	94.8	98.3	102.2
Parāda vērtspapīri ¹⁾	195.1	215.0	270.3	356.2	373.3	393.3	387.6	384.3
Ilgtermiņa aktīvi	4 089.5	4 615.9	5 050.6	5 197.8	5 106.1	5 044.2	4 988.2	4 843.1
Noguldījumi	500.4	524.7	602.1	650.5	649.2	653.5	648.7	648.5
Parāda vērtspapīri	1 615.0	1 774.2	1 845.5	1 888.9	1 942.4	1 921.4	1 969.9	1 992.7
Aizdevumi	348.5	353.4	351.2	331.8	359.5	355.6	357.7	366.1
Kotētās akcijas	587.2	653.3	724.5	708.1	613.2	594.1	535.4	426.6
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	349.2	403.1	480.8	511.1	488.7	473.4	465.6	449.1
Kopiegludījumu fondu akcijas	689.2	907.3	1 046.5	1 107.3	1 053.0	1 046.2	1 010.8	960.1
Atlikušie neto aktīvi (+)	139.4	176.8	204.5	173.8	191.6	177.5	176.2	215.7
Pasīvi (-)								
Parāda vērtspapīri	22.3	21.3	35.9	35.2	35.8	36.6	36.7	43.2
Aizdevumi	118.5	136.2	167.6	187.1	221.4	211.2	206.6	212.8
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	497.7	629.6	675.5	645.5	595.3	564.2	550.2	490.0
Apdrošināšanas tehniskās rezerves	4 083.5	4 555.6	4 930.5	5 219.3	5 214.5	5 242.5	5 231.6	5 171.1
Mājsaimniecību neto kapitāls dzīvības apdrošināšanas un pensiju fondu rezervēs	3 451.0	3 890.0	4 254.4	4 533.5	4 520.5	4 543.0	4 529.1	4 471.9
Apdrošināšanas prēmiju avansa maksājumi un rezerves nenokārtotajām atlīdzības prasībām	632.5	665.6	676.2	685.8	694.0	699.4	702.5	699.2
= Tīrā finanšu vērtība	-90.0	-112.8	-45.5	-112.3	-108.2	-162.0	-185.1	-145.1

Avots: ECB.

1) MFI emitētie vērtspapīri ar dzēšanas termiņu mazāku par 2 gadiem un citu sektoru emitētie vērtspapīri ar dzēšanas termiņu mazāku par 1 gadu.

FINANŠU TIRGI

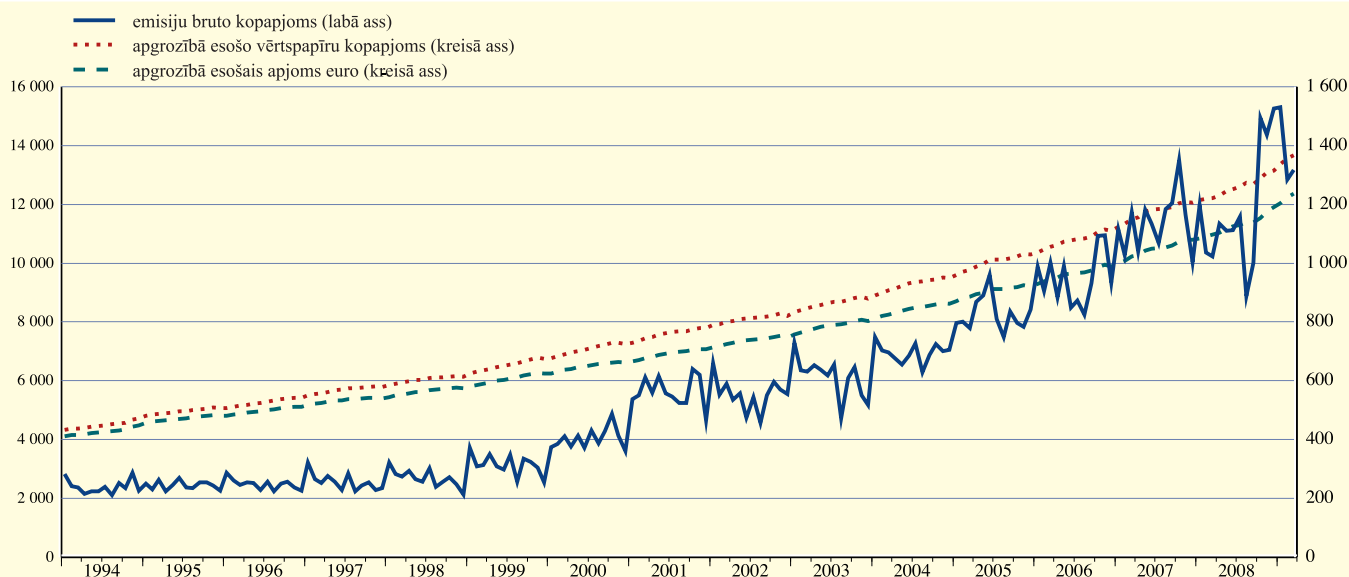

4.1. Neakciju vērtspapīri to sākotnējo termiņu, emitentu valstu un valūtu dalījumā

(mljrd. euro un perioda pieauguma temps; sezonāli izlīdzināti dati; mēneša laikā veiktie darījumi un apgrozībā esošais apjoms perioda beigās; nominālvērtībā)

	Kopapjoms euro ¹⁾			Euro zonas valstu rezidentu emitētie vērtspapīri								
				Euro			Visās valūtās					
	Apgrozībā esošais apjoms	Emisiju bruto apjoms	Emisiju neto apjoms	Apgrozībā esošais vērtspapīru apjoms	Emisiju bruto apjoms	Emisiju neto apjoms	Apgrozībā esošo vērtspapīru apjoms	Emisiju bruto apjoms	Emisiju neto apjoms	Gada pieauguma temps	Sezonāli izlīdzināti dati ²⁾ Emisiju neto apjoms	6 mēnešu pieauguma temps
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Kopā											
2008 Marts	13 121.1	1 072.8	104.5	10 963.4	968.3	45.4	12 214.4	1 023.7	43.6	7.1	19.9	6.0
Apr.	13 172.0	1 161.1	50.8	11 029.6	1 069.4	66.1	12 293.7	1 133.8	77.8	7.1	58.7	5.0
Maijs	13 351.1	1 126.2	178.0	11 169.2	1 036.4	138.6	12 457.0	1 110.1	153.4	6.7	98.3	5.8
Jūn.	13 487.0	1 155.4	136.3	11 244.0	1 040.1	75.3	12 528.1	1 112.4	81.7	6.8	88.4	5.7
Jūl.	13 499.5	1 138.0	11.1	11 301.5	1 072.4	55.6	12 603.5	1 159.1	75.0	7.1	97.2	6.8
Aug.	13 626.2	879.7	123.9	11 410.3	815.0	106.1	12 734.3	888.5	111.7	7.8	162.8	8.8
Sept.	13 630.0	1 022.1	2.3	11 378.7	930.5	-32.9	12 695.1	1 001.3	-42.4	7.0	-13.6	8.2
Okt.	13 727.8	1 454.3	97.4	11 529.3	1 417.3	150.3	12 893.2	1 494.5	145.4	7.0	103.5	8.9
Nov.	13 945.8	1 422.2	218.5	11 756.5	1 369.7	227.9	13 086.3	1 436.8	213.7	8.1	199.6	10.6
Dec.	14 131.0	1 536.7	188.8	11 908.3	1 448.1	155.6	13 158.5	1 525.3	142.1	9.5	274.0	13.6
2009 Janv.	14 234.0	1 503.7	98.8	12 049.0	1 451.3	137.3	13 360.3	1 529.9	146.6	10.1	104.3	13.6
Febr.	14 427.3	1 259.6	190.8	12 234.0	1 198.3	182.9	13 562.7	1 283.7	202.8	11.1	165.3	13.5
Marts	14 604.0	1 317.2	177.1	12 374.8	1 229.0	141.2	13 667.1	1 317.0	150.4	11.9	119.4	15.7
	Ilgtermiņa vērtspapīri											
2008 Marts	11 724.1	180.1	34.6	9 750.6	145.2	24.0	10 818.5	160.6	21.3	5.3	11.7	4.5
Apr.	11 811.9	259.6	87.8	9 814.8	208.5	64.1	10 892.7	226.1	69.1	5.5	64.8	4.4
Maijs	11 965.9	290.7	153.4	9 929.0	234.9	113.6	11 017.4	257.4	122.7	5.1	69.0	4.9
Jūn.	12 080.0	283.7	114.3	10 016.4	230.2	87.6	11 104.1	253.4	95.0	5.3	68.0	4.8
Jūl.	12 106.8	207.3	25.2	10 048.5	177.1	30.1	11 143.3	195.2	35.7	5.4	60.6	5.7
Aug.	12 196.8	159.0	88.1	10 127.3	132.8	77.0	11 242.9	148.2	78.0	6.1	133.9	7.7
Sept.	12 186.6	183.6	-9.5	10 106.1	145.6	-20.4	11 227.2	158.6	-30.8	5.7	-16.8	7.1
Okt.	12 210.8	198.9	24.8	10 141.8	182.7	36.3	11 319.4	195.4	30.8	5.3	23.0	6.3
Nov.	12 386.1	275.5	174.4	10 317.5	253.9	175.0	11 475.2	262.5	165.9	6.3	145.9	7.7
Dec.	12 564.5	362.2	179.6	10 488.4	327.6	172.4	11 569.3	339.3	153.0	7.3	181.7	9.8
2009 Janv.	12 644.7	294.7	78.4	10 578.7	276.8	89.4	11 704.2	300.2	90.2	8.2	112.3	10.7
Febr.	12 815.4	301.0	169.5	10 739.4	268.0	159.7	11 875.9	295.1	172.3	9.2	148.2	10.8
Marts	13 000.3	319.2	157.1	10 914.3	279.6	147.0	12 015.3	301.2	148.1	10.4	142.4	13.8

A16. Euro zonas rezidentu emitēto apgrozībā esošo neakciju vērtspapīru kopējais apjoms un emisiju bruto kopējais apjoms (mljrd. euro)

Avoti: ECB un SNB (par ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu veiktajām emisijām).

1) Euro zonas un ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu emitēto euro denominēto neakciju vērtspapīru kopējais apjoms.

2) Pieauguma aprēķinu sk. tehniskajās piezīmēs. 6 mēnešu pieauguma tempa rādītāji attiecināti uz gadu.

4.2. Euro zonas rezidentu emitētie neakciju vērtspapīri emitentu sektoru un instrumentu veidu dalījumā

(mljrd. euro; mēneša laikā veiktie darījumi un apgrozībā esošais apjoms perioda beigās; nominālvērtībā)

1. Apgrozībā esošo vērtspapīru un emisiju bruto apjoms

	Apgrozībā esošais apjoms						Emisiju bruto apjoms ¹⁾					
	Kopā	MFI (ieskaitot Eurosistēmu)	Ne-MFI sabiedrības		Valdība		Kopā	MFI (ieskaitot Eurosistēmu)	Ne-MFI sabiedrības		Valdība	
			Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)	Nefinanšu sabiedrības	Centrālā valdība	Pārējā valdība			Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)	Nefinanšu sabiedrības	Centrālā valdība	Pārējā valdība
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Kopā												
2007	12 070	5 046	1 510	654	4 534	327	1 138	841	59	109	116	12
2008	13 159	5 266	1 927	696	4 929	340	1 177	817	73	100	163	24
2008 II	12 528	5 231	1 629	670	4 677	320	1 119	787	70	102	140	20
III	12 695	5 267	1 697	681	4 726	324	1 016	691	54	97	147	27
IV	13 159	5 266	1 927	696	4 929	340	1 486	1 005	132	107	214	28
2009 I	13 667	5 392	2 009	719	5 205	343	1 377	922	68	92	259	35
2008 Dec.	13 159	5 266	1 927	696	4 929	340	1 525	1 032	178	112	170	34
2009 Janv.	13 360	5 340	1 946	711	5 027	337	1 530	1 016	75	105	278	56
Febr.	13 563	5 405	1 990	718	5 111	338	1 284	872	72	81	235	23
Marts	13 667	5 392	2 009	719	5 205	343	1 317	878	59	90	264	27
Īstermiņa vērtspapīri												
2007	1 287	787	36	100	345	18	946	754	18	101	64	9
2008	1 589	822	61	115	566	25	962	723	26	92	101	19
2008 II	1 424	835	51	111	415	11	873	666	21	92	77	17
III	1 468	826	62	111	457	13	849	614	25	92	94	24
IV	1 589	822	61	115	566	25	1 220	911	38	95	152	23
2009 I	1 652	839	41	98	656	18	1 078	806	17	74	154	27
2008 Dec.	1 589	822	61	115	566	25	1 186	916	27	93	120	30
2009 Janv.	1 656	862	38	108	630	19	1 230	905	18	82	178	47
Febr.	1 687	884	38	103	642	19	989	748	16	67	140	18
Marts	1 652	839	41	98	656	18	1 016	764	17	74	144	17
Ilgttermiņa vērtspapīri ²⁾												
2007	10 783	4 259	1 473	553	4 189	309	191	86	41	8	52	3
2008	11 569	4 444	1 866	581	4 363	315	215	94	47	8	61	4
2008 II	11 104	4 397	1 578	559	4 262	309	246	121	48	10	64	3
III	11 227	4 442	1 635	570	4 270	311	167	76	29	5	53	3
IV	11 569	4 444	1 866	581	4 363	315	266	95	93	11	62	5
2009 I	12 015	4 553	1 968	621	4 549	324	299	116	51	18	105	8
2008 Dec.	11 569	4 444	1 866	581	4 363	315	339	116	151	19	50	3
2009 Janv.	11 704	4 478	1 908	603	4 397	319	300	111	56	23	100	9
Febr.	11 876	4 521	1 951	615	4 469	319	295	124	56	15	95	6
Marts	12 015	4 553	1 968	621	4 549	324	301	114	42	16	120	10
No tiem ilgtermiņa, ar fiksēto procentu likmi												
2007	7 325	2 263	594	420	3 797	250	107	44	10	5	45	3
2008	7 603	2 325	625	445	3 958	250	119	48	8	6	54	3
2008 II	7 471	2 347	605	424	3 846	248	145	66	11	9	56	2
III	7 528	2 370	619	432	3 859	248	101	42	7	3	47	2
IV	7 603	2 325	625	445	3 958	250	120	42	9	10	57	2
2009 I	7 923	2 394	663	487	4 127	252	207	72	17	18	96	5
2008 Dec.	7 603	2 325	625	445	3 958	250	133	55	14	16	46	3
2009 Janv.	7 704	2 348	644	467	3 994	251	214	76	18	23	92	6
Febr.	7 830	2 382	661	480	4 058	250	202	75	22	15	87	4
Marts	7 923	2 394	663	487	4 127	252	205	65	11	15	108	6
No tiem ilgtermiņa, ar mainīgo procentu likmi												
2007	3 004	1 621	861	123	342	58	69	31	30	3	4	0
2008	3 477	1 724	1 212	126	351	64	81	36	38	1	4	1
2008 II	3 177	1 683	947	125	362	60	89	47	36	1	4	1
III	3 226	1 698	989	129	348	61	52	24	21	2	4	1
IV	3 477	1 724	1 212	126	351	64	129	39	83	1	3	2
2009 I	3 588	1 758	1 280	124	356	70	74	32	34	0	5	3
2008 Dec.	3 477	1 724	1 212	126	351	64	182	41	136	2	4	1
2009 Janv.	3 497	1 724	1 236	125	345	66	63	19	37	0	3	3
Febr.	3 537	1 731	1 264	125	350	68	79	38	34	0	6	2
Marts	3 588	1 758	1 280	124	356	70	81	39	30	1	6	4

Avots: ECB.

1) Šā perioda darījumu mēneša vidējie/mēneša dati.

2) Visu ilgtermiņa parāda vērtspapīru un fiksētās un mainīgās procentu likmes ilgtermiņa parāda vērtspapīru atlikumu starpību veido bezkuponu obligāciju apjoms un pārvērtēšanas rezultāti.

4.2. Euro zonas rezidentu emitētie neakciju vērtspapīri emitentu sektoru un instrumentu veidu dalījumā

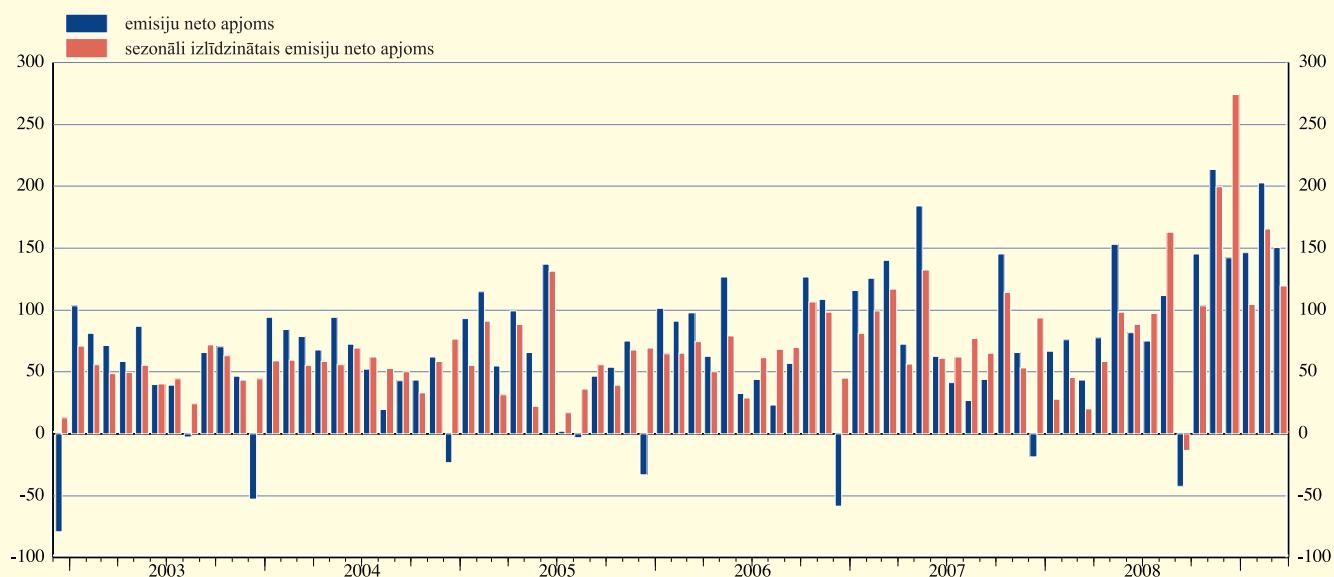
(mljrd. euro, ja nav norādīts citādi; periodā veiktie darījumi; nominālvērtībā)

2. Emisiju neto apjoms

	Sezonāli neizlīdzināti dati ¹⁾						Sezonāli izlīdzināti dati ¹⁾					
	Kopā	MFI (ieskaitot Eurosistēmu)	Ne-MFI sabiedrības		Valdība		Kopā	MFI (ieskaitot Eurosistēmu)	Ne-MFI sabiedrības		Valdība	
			Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)	Nefinanšu sabiedrības	Centrālā valdība	Pārējā valdība			Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)	Nefinanšu sabiedrības	Centrālā valdība	Pārējā valdība
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Kopā												
2007	83.8	40.7	27.8	4.2	9.9	1.2	84.3	41.3	27.3	4.3	10.2	1.2
2008	95.4	23.1	34.8	3.9	32.5	1.1	96.9	23.3	34.1	4.0	34.4	1.1
2008 II	104.3	46.7	35.0	4.8	16.9	0.9	81.8	48.6	30.8	0.7	1.1	0.6
III	48.1	11.0	19.9	1.9	14.1	1.2	82.1	18.9	33.2	5.2	22.4	2.4
IV	167.1	11.2	77.4	5.9	67.2	5.3	192.4	21.1	55.6	7.8	103.0	4.8
2009 I	166.6	41.5	26.0	7.0	91.2	0.9	129.7	21.9	38.8	6.3	62.1	0.6
2008 Dec.	142.1	-15.9	136.0	11.6	1.9	8.6	274.0	44.3	95.1	21.7	101.7	11.1
2009 Janv.	146.6	40.5	9.1	9.4	90.6	-3.0	104.3	9.9	42.2	6.4	50.3	-4.6
Febr.	202.8	66.7	43.9	7.6	83.7	0.9	165.3	47.4	43.7	7.8	66.1	0.3
Marts	150.4	17.2	25.0	3.9	99.3	4.9	119.4	8.5	30.5	4.7	69.7	6.1
Ilgtermiņa												
2007	61.9	23.9	27.2	2.4	7.8	0.7	61.6	24.1	26.7	2.4	7.8	0.7
2008	66.0	16.2	32.7	2.5	14.1	0.5	65.5	16.3	32.1	2.5	14.1	0.5
2008 II	95.6	42.6	34.1	4.0	14.1	0.9	67.3	36.2	30.0	0.4	-0.2	0.7
III	27.6	7.5	16.4	2.5	0.7	0.5	59.2	15.3	29.1	4.1	9.2	1.6
IV	116.6	2.6	77.6	4.4	30.5	1.5	116.9	10.8	56.8	3.8	44.9	0.5
2009 I	136.9	26.7	32.9	12.8	61.4	3.0	134.3	17.5	45.2	15.6	53.0	3.0
2008 Dec.	153.0	-4.4	135.7	11.5	9.0	1.4	181.7	23.1	99.3	12.4	44.5	2.4
2009 Janv.	90.2	9.1	32.5	16.7	28.8	3.1	112.3	9.7	64.1	20.7	14.9	2.9
Febr.	172.3	44.2	43.7	12.6	71.3	0.5	148.2	24.2	43.7	14.6	65.1	0.6
Marts	148.1	26.8	22.4	9.2	84.2	5.6	142.4	18.5	27.7	11.5	79.2	5.5

A17. Sezonāli izlīdzinātais un neizlīdzinātais neakciju vērtspapīru emisiju neto apjoms

(mljrd. euro; darījumi mēnesī; nominālvērtībā)

Avots: ECB.

1) Šā perioda darījumu mēneša vidējie/mēneša dati.

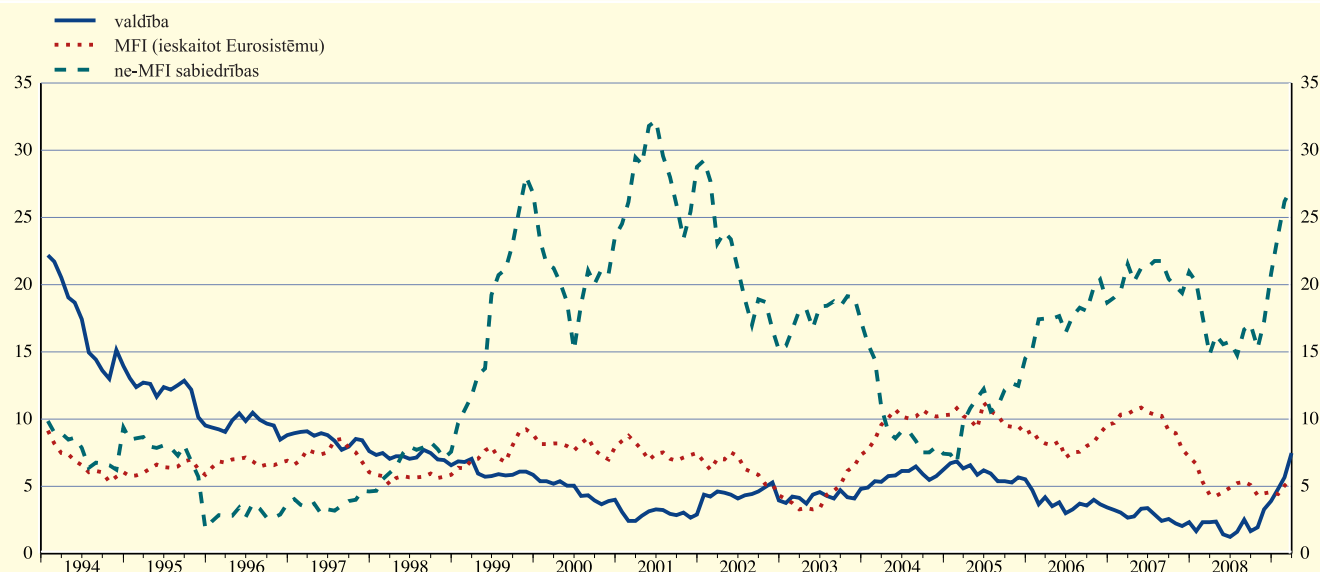
4.3. Euro zonas rezidentu emitēto neakciju vērtspapīru pieauguma temps¹⁾

(pārmaiņas; %)

	Gada pieauguma temps (sezonāli neizlīdzināti dati)						6 mēnešu sezonāli izlīdzinātais pieauguma temps					
	Kopā	MFI (ieskaitot Eurosistēmu)	Ne-MFI sabiedrības		Valdība		Kopā	MFI (ieskaitot Eurosistēmu)	Ne-MFI sabiedrības		Valdība	
			Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)	Nefinanšu sabiedrības	Centrālā valdība	Pārējā valdība			Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)	Nefinanšu sabiedrības	Centrālā valdība	Pārējā valdība
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Kopā												
2008 Marts	7.1	7.9	20.2	7.4	2.8	1.1	6.0	5.8	22.4	6.6	2.0	-1.0
Apr.	7.1	7.4	22.2	6.1	3.0	0.3	5.0	4.2	19.0	4.2	2.4	-3.3
Maijs	6.7	7.9	21.2	6.2	1.7	1.9	5.8	6.4	19.9	4.1	1.6	-0.9
Jūn.	6.8	8.3	23.1	3.4	1.4	2.1	5.7	6.4	20.2	2.7	1.6	-5.2
Jūl.	7.1	8.6	22.0	2.7	2.0	3.3	6.8	7.4	20.2	1.1	3.1	2.2
Aug.	7.8	8.4	24.5	4.9	3.0	3.4	8.8	9.2	27.1	2.7	3.7	6.6
Sept.	7.0	6.9	24.4	5.9	2.6	2.3	8.2	8.1	26.7	5.4	3.1	5.8
Okt.	7.0	5.3	21.6	4.3	4.9	2.8	8.9	6.4	24.4	4.3	7.4	9.5
Nov.	8.1	5.7	24.2	4.2	6.8	2.8	10.6	4.9	28.8	4.3	12.1	6.7
Dec.	9.5	5.5	27.6	7.1	8.6	3.9	13.6	4.6	35.4	12.0	16.9	14.1
2009 Janv.	10.1	5.3	29.0	6.9	10.0	5.4	13.6	3.2	38.5	12.9	17.9	8.6
Febr.	11.1	6.3	30.4	7.9	10.8	6.5	13.5	3.5	33.8	13.4	18.5	6.3
Marts	11.9	6.5	30.9	8.9	12.3	7.9	15.7	5.0	35.3	12.7	22.1	10.2
Ilgttermiņa												
2008 Marts	5.3	4.4	19.0	4.8	2.4	0.9	4.5	2.9	19.2	3.9	1.9	0.0
Apr.	5.5	4.3	21.1	4.7	2.5	0.4	4.4	2.8	17.7	4.2	2.2	-1.9
Maijs	5.1	4.6	19.9	5.1	1.4	1.8	4.9	4.6	18.4	4.3	1.4	0.5
Jūn.	5.3	4.9	21.5	2.2	1.2	1.9	4.8	5.6	18.4	2.2	0.3	-0.1
Jūl.	5.4	5.2	20.0	2.1	1.5	3.1	5.7	6.3	17.5	0.4	2.0	3.0
Aug.	6.1	5.3	22.3	3.0	2.4	3.5	7.7	7.8	25.8	1.5	2.5	6.2
Sept.	5.7	5.1	22.2	4.4	1.6	2.2	7.1	7.4	25.4	5.0	1.3	4.6
Okt.	5.3	4.3	19.9	3.7	2.0	1.4	6.3	5.9	22.0	3.1	1.8	5.0
Nov.	6.3	4.5	22.8	3.1	3.4	1.3	7.7	4.4	27.3	2.0	5.5	2.2
Dec.	7.3	4.6	26.6	5.4	4.0	2.1	9.8	3.6	35.3	8.7	7.8	4.1
2009 Janv.	8.2	4.4	29.6	8.0	4.9	3.3	10.7	2.5	43.2	16.2	7.8	3.5
Febr.	9.2	5.1	32.1	10.4	5.8	3.9	10.8	2.4	38.7	19.9	9.1	1.7
Marts	10.4	5.6	32.5	12.9	7.6	5.7	13.8	3.8	40.0	21.5	14.3	6.8

A18. Ilgttermiņa parāda vērtspapīru gada pieauguma temps emitentu sektoru dalījumā visās valūtās kopā

(gada pārmaiņas; %)

Avots: ECB.

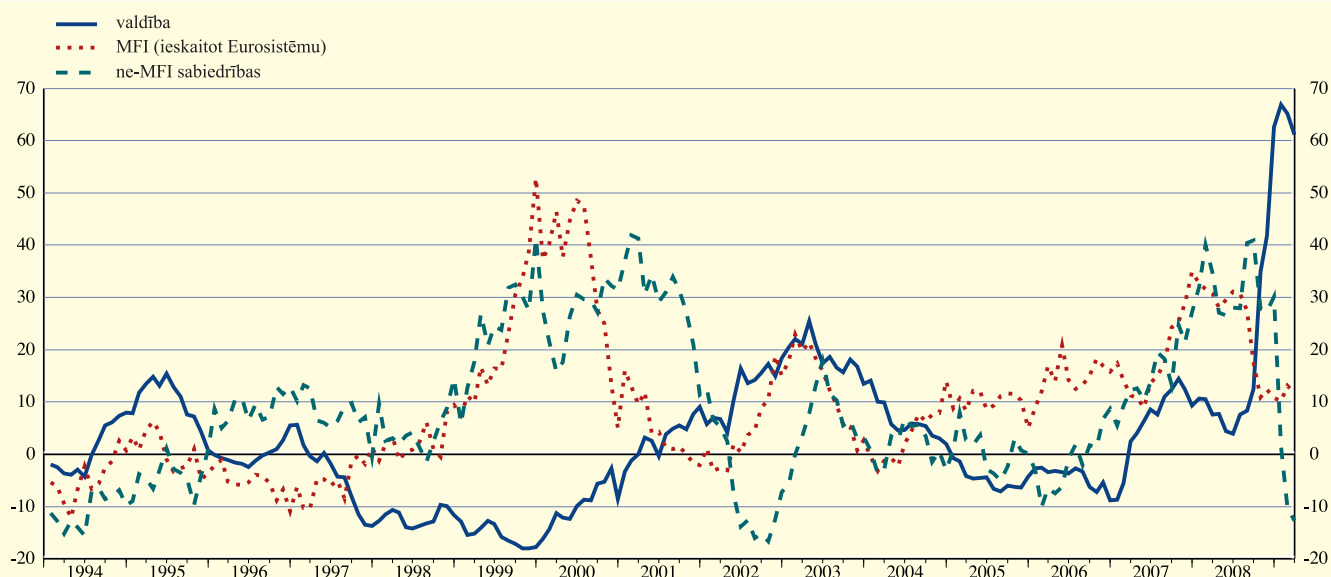
1) Pieauguma tempa aprēķinu sk. tehniskajās piezīmēs. 6 mēnešu pieauguma tempa rādītāji attiecināti uz gadu.

4.3. Euro zonas rezidentu emitēto neakciju vērtspapīru gada pieauguma temps¹⁾ (turpinājums)

(pārmaiņas, %)

	Ilgtērmiņa, ar fiksēto procentu likmi						Ilgtērmiņa, ar mainīgo procentu likmi					
	Kopā	MFI (ieskaitot Eurosistēmu)	Ne-MFI sabiedrības		Valdība		Kopā	MFI (ieskaitot Eurosistēmu)	Ne-MFI sabiedrības		Valdība	
			Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)	Nefinanšu sabiedrības	Centrālā valdība	Pārējā valdība			Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)	Nefinanšu sabiedrības	Centrālā valdība	Pārējā valdība
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Visās valūtās kopā												
2007	5.2	7.2	17.0	4.0	2.5	6.6	15.8	11.1	37.8	18.4	3.8	-1.8
2008	3.1	4.9	5.6	4.1	1.6	1.4	12.9	5.5	34.4	7.2	6.4	3.2
2008 II	2.7	4.3	5.0	4.0	1.3	1.4	12.0	5.0	32.3	8.7	7.2	0.4
III	3.1	5.6	5.0	3.4	1.4	2.0	12.5	5.3	33.3	3.4	6.0	6.0
IV	3.2	4.5	4.3	4.4	2.5	-0.8	13.2	5.6	35.0	4.5	1.9	10.2
2009 I	6.1	4.9	8.8	12.2	6.1	1.4	15.9	5.4	45.3	0.4	-0.7	11.2
2008 Okt.	2.8	4.6	3.5	3.9	1.7	-0.7	11.8	5.3	31.3	5.3	1.3	9.2
Nov.	3.4	4.2	4.1	3.3	3.1	-1.7	13.7	6.0	35.8	4.8	2.0	12.2
Dec.	4.1	4.0	5.0	6.7	4.1	-0.4	15.6	6.1	40.9	2.1	2.5	10.9
2009 Janv.	5.4	4.2	7.6	10.6	5.5	1.2	15.6	5.3	44.7	0.6	-1.3	10.0
Febr.	6.7	5.4	10.5	13.9	6.5	2.0	16.1	5.1	47.1	0.1	-1.3	9.7
Marts	8.4	6.6	11.4	17.5	8.4	2.6	16.4	5.1	47.3	-0.9	-1.1	16.7
Euro												
2007	4.6	6.5	13.7	2.3	2.7	6.7	15.1	10.3	35.5	18.2	3.9	-2.4
2008	2.9	4.8	5.9	2.0	1.8	1.3	14.4	6.5	36.1	7.3	6.8	2.0
2008 II	2.4	4.0	4.4	1.9	1.5	1.4	13.2	5.7	33.5	8.5	7.6	-1.1
III	3.0	5.4	6.0	1.0	1.6	1.8	14.3	6.8	35.3	4.1	6.4	4.6
IV	3.4	4.7	6.5	2.1	2.7	-1.2	15.5	7.6	37.7	5.2	2.1	9.2
2009 I	6.6	6.1	12.4	9.4	6.1	0.8	18.8	7.9	48.3	0.4	-0.6	11.0
2008 Okt.	2.8	4.7	5.5	1.8	1.9	-1.2	13.9	7.1	33.9	6.2	1.5	8.3
Nov.	3.5	4.4	6.5	1.1	3.3	-2.3	16.1	8.1	38.6	5.6	2.2	11.4
Dec.	4.5	4.8	7.5	3.7	4.3	-1.0	18.3	8.5	43.7	2.3	2.7	9.7
2009 Janv.	5.8	5.2	10.6	7.8	5.6	0.6	18.6	8.1	47.6	0.8	-1.2	9.2
Febr.	7.2	6.6	14.9	11.0	6.5	1.4	19.0	7.5	50.1	0.1	-1.2	10.1
Marts	8.9	8.1	15.8	15.3	8.3	1.9	19.3	7.6	50.5	-1.7	-1.2	17.7

A19. Īstermiņa parāda vērtspapīru gada pieauguma temps emitentu sektoru dalījumā visās valūtās kopā (gada pārmaiņas, %)

Avots: ECB.

1) Pieauguma tempa aprēķinu sk. tehniskajās piezīmēs.

4.4. Euro zonas rezidentu emitētās kotētās akcijas¹⁾

(mljrd. euro, ja nav norādīts citādi; tirgus vērtība)

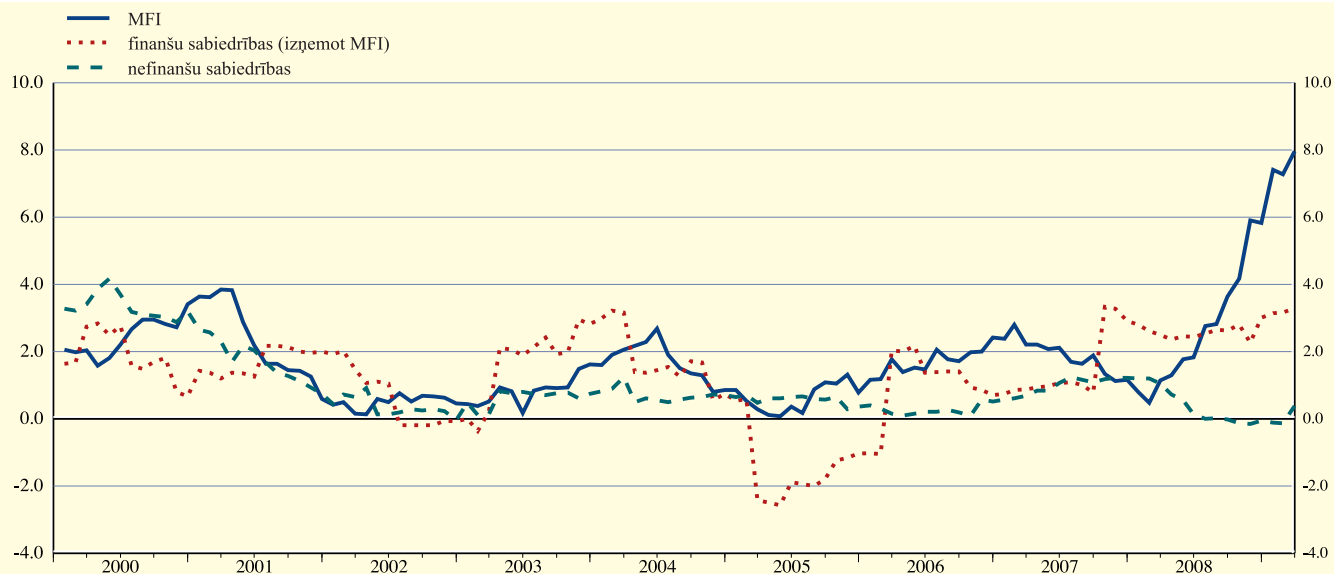
1. Apgrozībā esošais apjoms un gada pieauguma temps

(apjoms perioda beigās)

	Kopā			MFI		Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)		Nefinanšu sabiedrības	
	Kopā	Indekss 2001. g. dec. = 100	Gada pieauguma temps (%)	Kopā	Gada pieauguma temps (%)	Kopā	Gada pieauguma temps (%)	Kopā	Gada pieauguma temps (%)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2007 Marts	6 519.7	103.2	1.0	1 113.2	2.2	650.1	0.9	4 756.4	0.7
Apr.	6 769.2	103.5	1.1	1 170.5	2.2	675.6	0.9	4 923.2	0.8
Maijs	7 048.9	103.5	1.1	1 176.3	2.1	688.9	1.0	5 183.7	0.8
Jūn.	6 971.4	103.8	1.3	1 130.4	2.1	678.1	1.1	5 162.9	1.1
Jūl.	6 741.3	104.0	1.3	1 101.6	1.7	609.9	1.1	5 029.8	1.2
Aug.	6 626.8	103.9	1.2	1 062.0	1.6	583.9	1.0	4 981.0	1.2
Sept.	6 691.8	104.0	1.2	1 050.6	1.9	598.3	0.8	5 042.9	1.1
Okt.	6 945.9	104.3	1.4	1 074.6	1.3	629.3	3.3	5 242.0	1.2
Nov.	6 631.8	104.3	1.4	1 034.6	1.1	579.2	3.3	5 018.0	1.2
Dec.	6 588.7	104.4	1.4	1 019.0	1.2	579.0	2.9	4 990.6	1.2
2008 Janv.	5 766.1	104.4	1.3	889.8	0.8	497.4	2.8	4 378.9	1.2
Febr.	5 820.8	104.5	1.2	860.1	0.5	492.4	2.6	4 468.3	1.2
Marts	5 567.1	104.5	1.2	860.5	1.1	501.4	2.5	4 205.2	1.1
Apr.	5 748.0	104.4	1.0	837.2	1.3	519.5	2.4	4 391.3	0.7
Maijs	5 729.4	104.5	0.9	771.0	1.8	497.1	2.5	4 461.2	0.6
Jūn.	5 081.0	104.4	0.6	665.3	1.8	435.8	2.4	3 979.9	0.1
Jūl.	4 972.6	104.6	0.6	691.6	2.8	428.3	2.5	3 852.7	0.0
Aug.	4 999.2	104.6	0.6	665.5	2.8	438.5	2.7	3 895.2	0.0
Sept.	4 430.0	104.7	0.7	612.2	3.6	382.2	2.6	3 435.6	0.0
Okt.	3 743.7	105.0	0.7	451.9	4.2	280.3	2.8	3 011.5	-0.1
Nov.	3 489.2	105.2	0.9	394.5	5.9	265.3	2.3	2 829.4	-0.2
Dec.	3 482.5	105.4	1.0	377.0	5.8	269.2	3.0	2 836.2	-0.1
2009 Janv.	3 286.8	105.6	1.1	344.6	7.4	240.0	3.1	2 702.1	-0.1
Febr.	2 922.0	105.6	1.1	276.7	7.3	189.1	3.2	2 456.2	-0.1
Marts	3 009.8	106.1	1.5	315.8	8.0	204.8	3.3	2 489.2	0.4

A20. Euro zonas rezidentu emitēto kotēto akciju gada pieauguma temps

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)

Avots: ECB.

1) Indeksa un pieauguma tempa aprēķinu sk. tehniskajās piezīmēs.

4.4. Euro zonas rezidentu emitētās kotētās akcijas¹⁾

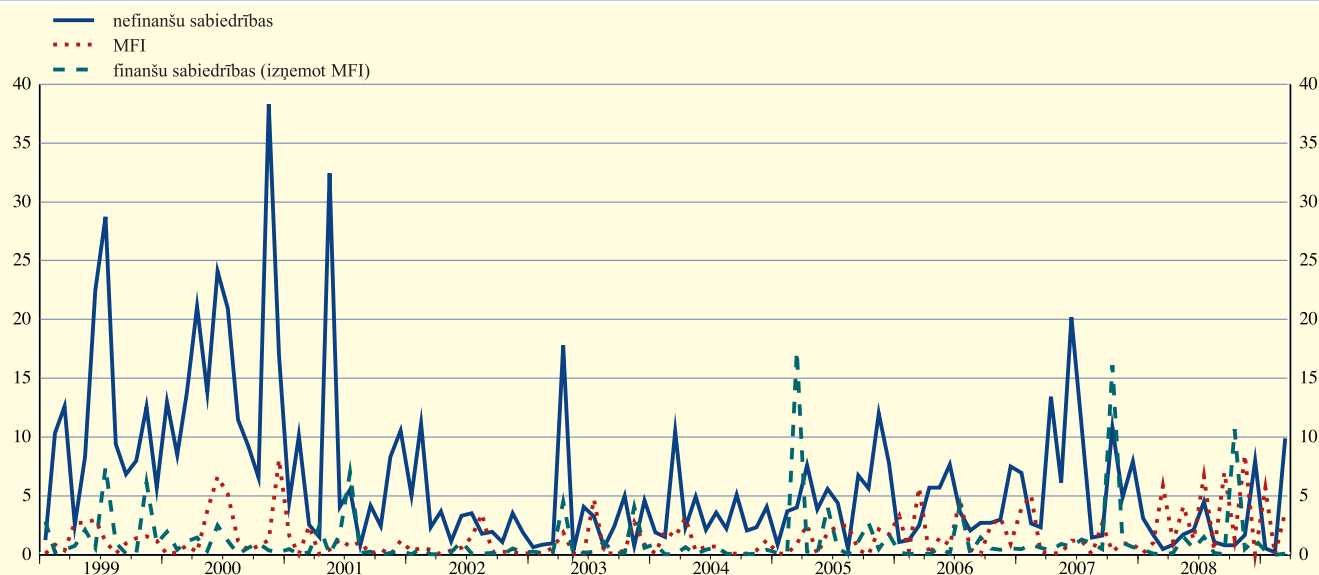
(mljrd. euro; tirgus vērtībā)

2. Darījumi mēnesī

	Kopā			MFI			Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)			Nefinanšu sabiedrības		
	Emisiju bruto apjoms	Dzēšana	Emisiju neto apjoms	Emisiju bruto apjoms	Dzēšana	Emisiju neto apjoms	Emisiju bruto apjoms	Dzēšana	Emisiju neto apjoms	Emisiju bruto apjoms	Dzēšana	Emisiju neto apjoms
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2007 Marts	3.1	1.7	1.4	0.2	0.0	0.2	0.6	0.3	0.3	2.3	1.4	1.0
Apr.	13.9	0.4	13.4	0.1	0.3	-0.2	0.3	0.0	0.3	13.4	0.2	13.2
Maijs	7.2	2.0	5.2	0.1	0.0	0.1	0.9	0.0	0.9	6.1	2.0	4.1
Jūn.	22.0	1.6	20.5	1.2	0.0	1.1	0.7	0.0	0.7	20.2	1.6	18.6
Jūl.	13.3	1.8	11.5	1.2	0.0	1.2	1.3	0.3	1.0	10.9	1.5	9.3
Aug.	2.5	6.6	-4.2	0.0	0.1	-0.1	1.0	1.4	-0.5	1.5	5.1	-3.6
Sept.	4.7	2.5	2.2	2.6	0.0	2.6	0.4	0.3	0.1	1.6	2.1	-0.5
Okt.	27.2	8.0	19.1	0.2	3.2	-3.0	16.1	0.5	15.6	10.8	4.3	6.5
Nov.	6.8	3.3	3.5	0.9	0.0	0.9	1.0	1.3	-0.3	4.9	2.0	2.9
Dec.	9.5	4.6	4.9	0.9	0.0	0.9	0.7	2.2	-1.5	7.9	2.5	5.5
2008 Janv.	3.6	1.4	2.3	0.1	0.0	0.1	0.4	0.7	-0.2	3.1	0.7	2.4
Febr.	2.8	1.9	0.9	1.0	0.0	1.0	0.1	0.3	-0.2	1.7	1.6	0.1
Marts	6.4	6.0	0.3	5.9	0.0	5.9	0.0	0.5	-0.4	0.4	5.6	-5.1
Apr.	2.0	3.0	-0.9	1.1	0.0	1.1	0.1	0.5	-0.3	0.8	2.5	-1.7
Maijs	7.3	6.0	1.4	4.1	0.1	4.1	1.5	0.3	1.2	1.7	5.6	-3.9
Jūn.	3.9	4.8	-0.9	1.3	0.0	1.3	0.5	0.1	0.4	2.1	4.7	-2.6
Jūl.	12.7	3.4	9.4	6.7	0.0	6.7	1.5	0.5	1.0	4.5	2.9	1.6
Aug.	1.5	3.0	-1.4	0.3	0.0	0.3	0.1	0.0	0.1	1.1	3.0	-1.9
Sept.	7.8	2.8	5.0	7.0	0.0	7.0	0.0	0.1	-0.1	0.8	2.7	-1.9
Okt.	12.8	0.6	12.2	1.4	0.0	1.4	10.7	0.0	10.7	0.8	0.6	0.1
Nov.	10.6	2.9	7.7	8.4	0.5	8.0	0.5	2.1	-1.6	1.7	0.3	1.4
Dec.	9.3	2.6	6.8	0.0	0.0	0.0	1.3	0.0	1.2	8.0	2.5	5.5
2009 Janv.	6.5	0.5	6.0	5.7	0.0	5.7	0.3	0.0	0.3	0.5	0.4	0.1
Febr.	0.2	0.9	-0.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	-0.1	0.2	0.8	-0.6
Marts	13.6	0.2	13.3	3.6	0.0	3.6	0.1	0.0	0.1	9.9	0.2	9.6

A21. Kotēto akciju emisiju bruto apjoms emitentu sektoru dalījumā

(mljrd. euro; darījumi mēnesī; tirgus vērtība)

Avots: ECB.

1) Indeksa un pieauguma tempa aprēķinu sk. tehniskajās piezīmēs.

4.5. MFI procentu likmes euro denominētajiem euro zonas rezidentu noguldījumiem un kredītiem¹⁾

(gadā; %; atlikumiem – perioda beigās, jaunajiem darījumiem – perioda vidējie rādītāji, ja nav norādīts citādi)

1. Noguldījumu procentu likmes (jaunajiem darījumiem)

	Mājsaimniecību noguldījumi						Nefinanšu sabiedrību noguldījumi				Repo darījumi
	Uz nakti ²⁾	Ar noteikto termiņu			Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu ^{2), 3)}		Uz nakti ²⁾	Ar noteikto termiņu			
		Līdz 1 gadam	1–2 gadi	Ilgāk par 2 gadiem	Līdz 3 mēnešiem	Ilgāk par 3 mēnešiem		Līdz 1 gadam	1–2 gadi	Ilgāk par 2 gadiem	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2008 Apr.	1.22	4.28	4.16	3.14	2.72	3.81	2.06	4.27	4.56	4.64	4.00
Maijs	1.23	4.32	4.27	3.16	2.73	3.84	2.08	4.26	4.68	4.48	4.03
Jūn.	1.24	4.43	4.62	3.28	2.74	3.88	2.07	4.28	4.72	4.01	4.11
Jūl.	1.26	4.61	4.83	3.37	2.81	3.94	2.14	4.46	5.06	4.56	4.26
Aug.	1.29	4.59	4.87	3.45	2.87	3.98	2.17	4.46	5.34	4.55	4.30
Sept.	1.32	4.65	4.85	3.36	2.97	4.01	2.20	4.52	5.19	4.69	4.27
Okt.	1.34	4.77	4.85	3.57	3.01	4.12	2.20	4.26	5.12	4.57	3.66
Nov.	1.29	4.26	4.67	3.71	3.02	4.20	1.98	3.53	4.58	4.18	3.19
Dec.	1.16	3.75	4.35	3.69	2.95	4.17	1.63	2.87	4.23	4.10	2.63
2009 Janv.	1.02	3.27	3.90	3.52	2.88	4.08	1.28	2.25	3.81	3.78	2.05
Febr.	0.90	2.62	3.40	3.23	2.49	3.98	1.12	1.61	3.21	3.89	1.55
Marts	0.80	2.24	2.97	3.12	2.33	3.87	0.95	1.39	2.98	2.94	1.23

2. Mājsaimniecībām izsniegto kredītu procentu likmes (jaunajiem darījumiem)

	Norēķinu konta debeta atlikums ²⁾	Patēriņa kredīti				Kredīti mājokļa iegādei					Citi kredīti procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā		
		Procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā			Izmaksu efektīvā gada procentu likme ⁴⁾	Procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā				Izmaksu efektīvā gada procentu likme ⁴⁾			
		Mainīgā likme, līdz 1 gadam	1–5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem		Mainīgā likme, līdz 1 gadam	1–5 gadi	5–10 gadi	Ilgāk par 10 gadiem				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2008 Apr.	10.53	8.33	7.02	8.46	8.55	5.23	4.90	4.95	5.12	5.29	5.83	5.80	5.45
Maijs	10.57	8.69	7.01	8.44	8.63	5.34	4.96	4.98	5.13	5.37	5.99	5.87	5.59
Jūn.	10.63	8.61	6.93	8.44	8.57	5.48	5.11	5.08	5.20	5.47	6.04	6.12	5.67
Jūl.	10.65	8.82	7.15	8.58	8.80	5.67	5.27	5.21	5.34	5.62	6.09	6.21	5.82
Aug.	10.77	8.85	7.22	8.69	8.95	5.77	5.36	5.29	5.27	5.69	6.05	6.28	5.70
Sept.	10.80	8.77	7.20	8.70	8.85	5.80	5.43	5.28	5.37	5.71	6.24	6.36	5.77
Okt.	10.83	8.88	7.22	8.69	8.92	5.84	5.42	5.28	5.37	5.70	6.37	6.26	5.80
Nov.	10.78	8.98	7.17	8.69	8.92	5.62	5.34	5.22	5.28	5.58	5.84	6.15	5.75
Dec.	10.45	8.22	7.03	8.39	8.50	5.09	5.06	5.10	5.13	5.30	4.98	5.75	5.29
2009 Janv.	10.12	8.33	7.03	8.63	8.67	4.38	4.77	4.92	5.00	4.86	4.41	5.44	5.23
Febr.	10.13	8.19	6.65	8.49	8.39	3.97	4.54	4.80	4.89	4.61	4.08	5.03	5.16
Marts	9.93	7.73	6.51	8.29	8.12	3.66	4.34	4.61	4.74	4.39	3.83	4.73	5.04

3. Nefinanšu sabiedrībām izsniegto kredītu procentu likmes (jaunajiem darījumiem)

	Norēķinu konta debeta atlikums ²⁾	Citi kredīti, kuru apjoms nepārsniedz 1 milj. euro, procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā			Citi kredīti, kuru apjoms pārsniedz 1 milj. euro, procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā		
		Mainīgā likme, līdz 1 gadam	1–5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem	Mainīgā likme, līdz 1 gadam	1–5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem
	1	2	3	4	5	6	7
2008 Apr.		6.54	6.03	5.77	5.20	5.30	5.39
Maijs		6.57	6.10	5.93	5.25	5.26	5.39
Jūn.		6.67	6.16	6.09	5.43	5.35	5.52
Jūl.		6.74	6.26	6.29	5.53	5.44	5.55
Aug.		6.76	6.27	6.33	5.49	5.44	5.56
Sept.		6.91	6.34	6.37	5.64	5.62	5.64
Okt.		6.89	6.52	6.35	5.57	5.59	5.08
Nov.		6.66	6.04	6.10	5.41	4.86	4.97
Dec.		6.26	5.38	5.78	5.32	4.29	4.77
2009 Janv.		5.67	4.73	5.46	5.24	3.51	4.58
Febr.		5.40	4.32	5.25	4.96	3.10	4.23
Marts		5.12	4.03	5.07	4.75	2.83	3.87

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

2) Šajā instrumentu kategorijā jauno darījumu apjoms un atlikums sakrīt. Perioda beigu dati.

3) Šajā instrumentu kategorijā mājsaimniecību un nefinanšu sabiedrību dati summēti un iekļauti mājsaimniecību sektorā, jo nefinanšu sabiedrību noguldījumu atlikums ir niecīgs salīdzinājumā ar mājsaimniecību sektora noguldījumu atlikumu visās iesaistītajās dalībvalstīs kopā.

4) Izmaksu efektīvā gada procentu likme nosedz kredīta kopējās izmaksas. Kopējās izmaksas sastāv no procentu izmaksu daļas un citu (saistīto) izmaksu daļas, piemēram, maksa par izziņām, administrācijas, dokumentu sagatavošanas, garantiju utt. izmaksas.

4.5. MFI procentu likmes euro denominētajiem euro zonas rezidentu noguldījumiem un kredītiem (turpinājums) (gadā; %; atlikumiem – perioda beigās, jaunajiem darījumiem – perioda vidējie rādītāji, ja nav norādīts citādi)

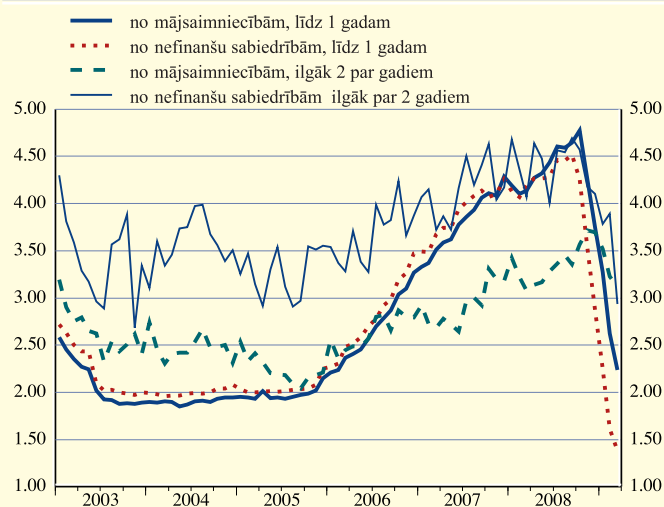
4. Noguldījumu procentu likmes (atlikumiem)

	Mājsaimniecību noguldījumi					Nefinanšu sabiedrību noguldījumi			Repo darījumi
	Uz nakti ²⁾	Ar noteikto termiņu		Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu ^{2),3)}		Uz nakti ²⁾	Ar noteikto termiņu		
		Līdz 2 gadiem	Ilgāk par 2 gadiem	Līdz 3 mēnešiem	Ilgāk par 3 mēnešiem		Līdz 2 gadiem	Ilgāk par 2 gadiem	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2008 Apr.	1.22	4.07	3.07	2.72	3.81	2.06	4.36	4.29	3.91
Maijs	1.23	4.13	3.06	2.73	3.84	2.08	4.43	4.27	4.04
Jūn.	1.24	4.20	3.08	2.74	3.88	2.07	4.47	4.31	4.12
Jūl.	1.26	4.31	3.07	2.81	3.94	2.14	4.59	4.40	4.24
Aug.	1.29	4.38	3.09	2.87	3.98	2.17	4.65	4.39	4.23
Sept.	1.32	4.45	3.11	2.97	4.01	2.20	4.73	4.45	4.32
Okt.	1.34	4.54	3.08	3.01	4.12	2.20	4.68	4.45	4.06
Nov.	1.29	4.51	3.12	3.02	4.20	1.98	4.44	4.40	3.95
Dec.	1.16	4.40	3.07	2.95	4.17	1.63	4.02	4.30	3.56
2009 Janv.	1.02	4.16	3.10	2.88	4.08	1.28	3.50	4.11	3.08
Febr.	0.90	3.98	3.17	2.49	3.98	1.12	3.19	4.00	2.68
Marts	0.80	3.79	3.05	2.33	3.87	0.95	2.84	3.88	2.27

5. Kredītu procentu likmes (atlikumiem)

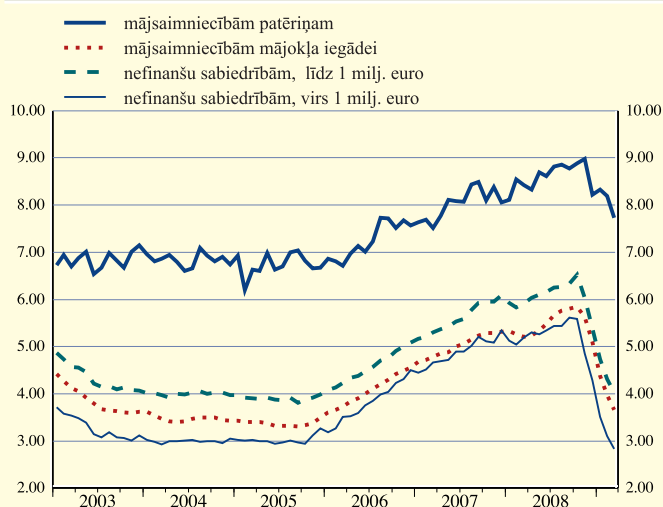
		Kredīti mājsaimniecībām					Kredīti nefinanšu sabiedrībām			
		Kredīti mājokļa iegādei ar termiņu			Patēriņa un pārējie kredīti ar termiņu			Ar termiņu		
		Līdz 1 gadam	1–5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem	Līdz 1 gadam	1–5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem	Līdz 1 gadam	1–5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
2008	Apr.	5.59	4.85	5.03	9.07	7.22	6.28	6.04	5.54	5.29
	Maijs	5.61	4.85	5.05	9.08	7.22	6.26	6.08	5.59	5.32
	Jūn.	5.68	4.89	5.07	9.11	7.29	6.35	6.18	5.68	5.39
	Jūl.	5.72	4.93	5.11	9.19	7.34	6.37	6.25	5.76	5.44
	Aug.	5.78	4.95	5.11	9.26	7.38	6.41	6.28	5.79	5.46
	Sept.	5.77	5.03	5.14	9.38	7.47	6.47	6.39	5.90	5.54
	Okt.	5.78	5.06	5.17	9.45	7.48	6.48	6.43	5.99	5.58
	Nov.	5.71	5.01	5.16	9.24	7.48	6.46	6.16	5.81	5.51
	Dec.	5.49	4.90	5.08	9.01	7.38	6.38	5.72	5.42	5.27
2009	Janv.	5.22	4.72	4.93	8.72	7.22	6.22	5.11	4.89	4.89
	Febr.	5.14	4.75	4.91	8.61	7.27	6.21	4.77	4.59	4.74
	Marts	4.90	4.58	4.78	8.43	7.07	6.06	4.42	4.27	4.47

A22. No jauna piesaistītie noguldījumi ar noteikto termiņu (gadā; %; bez izmaksām; perioda vidējie rādītāji)

Avots: ECB.

A23. No jauna izsniegtie kredīti ar mainīgo procentu likmi un procentu likmes darbības sākotnējo periodu līdz 1 gadam (gadā; %; bez izmaksām; perioda vidējie rādītāji)

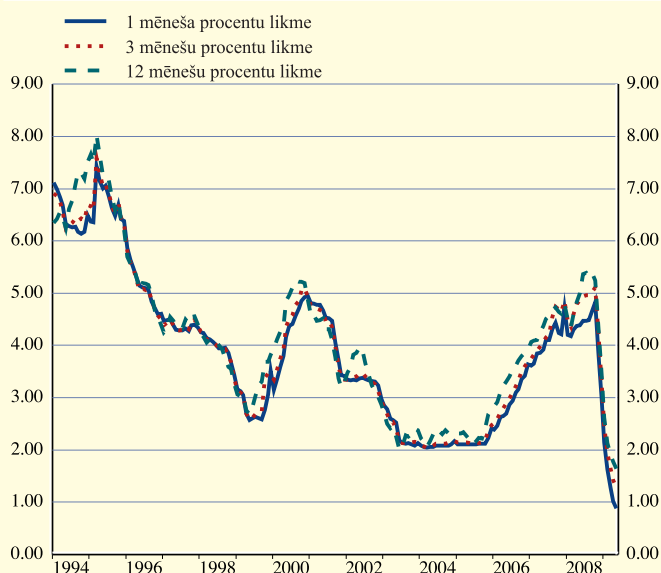
4.6. Naudas tirgus procentu likmes

(gadā, %; perioda vidējie rādītāji)

	Euro zona ^{1), 2)}					ASV	Japāna
	Noguldījumiem uz nakti (EONIA)	Noguldījumiem ar termiņu 1 mēnesis (EURIBOR)	Noguldījumiem ar termiņu 3 mēneši (EURIBOR)	Noguldījumiem ar termiņu 6 mēneši (EURIBOR)	Noguldījumiem ar termiņu 12 mēnešu (EURIBOR)	Noguldījumiem ar termiņu 3 mēneši (LIBOR)	Noguldījumiem ar termiņu 3 mēneši (LIBOR)
	1	2	3	4	5	6	7
2006	2.83	2.94	3.08	3.23	3.44	5.20	0.30
2007	3.87	4.08	4.28	4.35	4.45	5.30	0.79
2008	3.87	4.28	4.64	4.73	4.83	2.93	0.93
2008 I	4.05	4.23	4.48	4.48	4.48	3.29	0.92
II	4.00	4.41	4.86	4.93	5.05	2.75	0.92
III	4.25	4.54	4.98	5.18	5.37	2.91	0.90
IV	3.17	3.92	4.24	4.31	4.38	2.77	0.96
2009 I	1.37	1.67	2.01	2.11	2.22	1.24	0.67
2008 Maijs	4.01	4.39	4.86	4.90	4.99	2.69	0.92
Jūn.	4.01	4.47	4.94	5.09	5.36	2.77	0.92
Jūl.	4.19	4.47	4.96	5.15	5.39	2.79	0.92
Aug.	4.30	4.49	4.97	5.16	5.32	2.81	0.89
Sept.	4.27	4.66	5.02	5.22	5.38	3.12	0.91
Okt.	3.82	4.83	5.11	5.18	5.25	4.06	1.04
Nov.	3.15	3.84	4.24	4.29	4.35	2.28	0.91
Dec.	2.49	2.99	3.29	3.37	3.45	1.83	0.92
2009 Janv.	1.81	2.14	2.46	2.54	2.62	1.21	0.73
Febr.	1.26	1.63	1.94	2.03	2.14	1.24	0.64
Marts	1.06	1.27	1.64	1.77	1.91	1.27	0.62
Apr.	0.84	1.01	1.42	1.61	1.77	1.11	0.57
Maijs	0.78	0.88	1.28	1.48	1.64	0.82	0.53

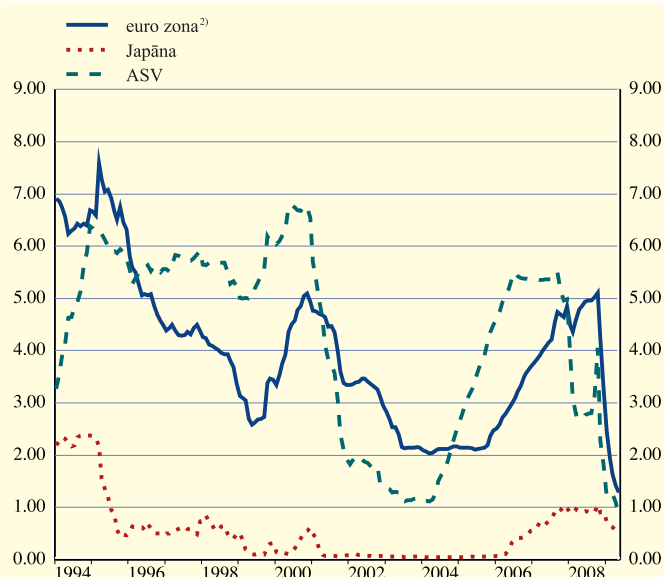
A24. Euro zonas naudas tirgus procentu likmes²⁾

(mēneša rādītājs; gadā, %)

A25. 3 mēnešu naudas tirgus procentu likmes

(mēneša rādītājs; gadā, %)

Avots: ECB.

- 1) Pirms 1999. gada janvāra tika aprēķinātas euro zonas sintētiskās procentu likmes, balstoties uz nacionālajām procentu likmēm, kas svērtas attiecībā pret IKP. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.
- 2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

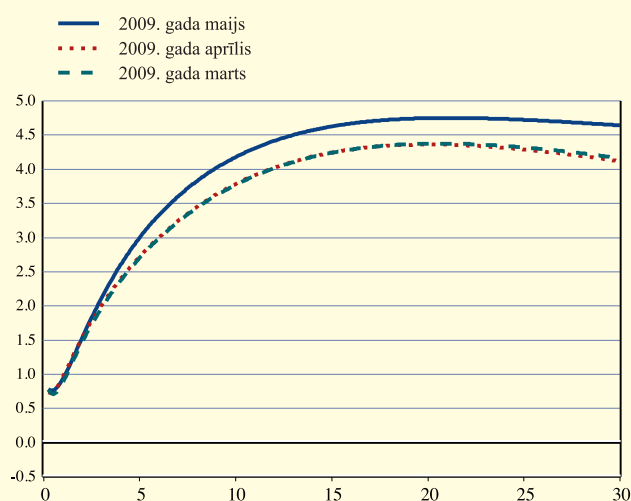
4.7. Euro zonas peļņas likmju līknes¹⁾

(euro zonas centrālo valdību obligācijās ar reitingu AAA; perioda beigās; likmes – % gadā; procentu likmju starpības – procentu punktos)

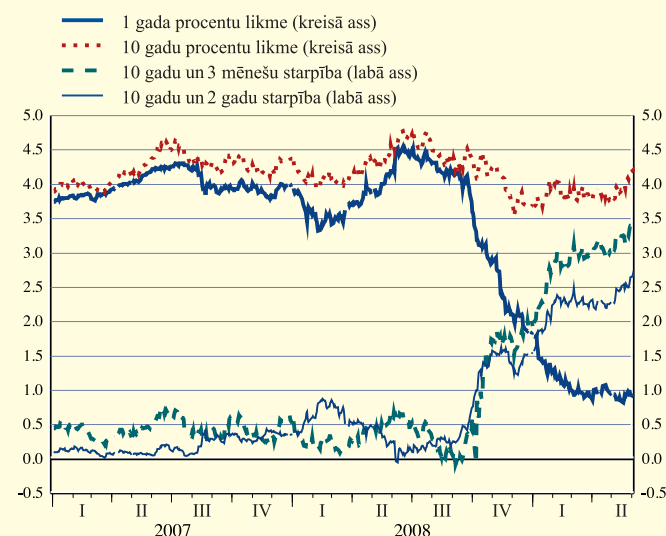
	Tagadnes darījumu procentu likmes								Tūlītējās nākotnes darījumu procentu likmes			
	3 mēnešu	1 gada	2 gadu	5 gadu	7 gadu	10 gadu	10 gadu – 3 mēnešu (starpība)	10 gadu – 2 gadu (starpība)	1 gada	2 gadu	5 gadu	10 gadu
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2006 Dec.	3.44	3.76	3.82	3.83	3.86	3.91	0.47	0.09	3.92	3.85	3.88	4.08
2007 Janv.	3.54	3.84	3.92	3.96	4.00	4.06	0.53	0.15	4.01	3.97	4.05	4.25
Febr.	3.63	3.79	3.80	3.81	3.85	3.92	0.29	0.12	3.85	3.77	3.90	4.13
Marts	3.70	3.92	3.95	3.93	3.96	4.02	0.33	0.08	4.03	3.93	3.97	4.25
Apr.	3.81	4.01	4.06	4.06	4.08	4.13	0.32	0.07	4.14	4.08	4.08	4.33
Maijs	3.86	4.21	4.31	4.32	4.33	4.37	0.51	0.06	4.44	4.37	4.33	4.51
Jūn.	3.90	4.26	4.38	4.43	4.46	4.51	0.61	0.13	4.51	4.48	4.49	4.68
Jūl.	3.98	4.23	4.28	4.43	4.30	4.36	0.38	0.08	4.36	4.28	4.32	4.53
Aug.	3.86	3.98	4.03	4.12	4.20	4.32	0.47	0.29	4.07	4.09	4.32	4.67
Sept.	3.80	3.96	4.03	4.15	4.25	4.38	0.57	0.35	4.08	4.13	4.39	4.75
Okt.	3.87	4.01	4.06	4.10	4.17	4.29	0.42	0.23	4.11	4.08	4.25	4.63
Nov.	3.86	3.84	3.82	3.91	4.03	4.21	0.35	0.39	3.81	3.80	4.19	4.76
Dec.	3.85	4.00	4.01	4.11	4.23	4.38	0.52	0.36	4.06	4.02	4.40	4.78
2008 Janv.	3.81	3.55	3.42	3.59	3.79	4.05	0.24	0.62	3.32	3.34	4.08	4.80
Febr.	3.83	3.42	3.20	3.43	3.72	4.06	0.23	0.86	3.04	3.03	4.16	4.99
Marts	3.87	3.70	3.60	3.70	3.87	4.13	0.26	0.54	3.53	3.49	4.10	4.91
Apr.	3.90	3.89	3.86	3.95	4.10	4.32	0.42	0.46	3.86	3.81	4.29	4.95
Maijs	3.88	4.20	4.28	4.27	4.35	4.52	0.64	0.24	4.41	4.29	4.40	5.03
Jūn.	4.21	4.49	4.62	4.63	4.65	4.73	0.52	0.11	4.73	4.72	4.64	5.00
Jūl.	4.20	4.31	4.31	4.31	4.39	4.53	0.33	0.21	4.36	4.27	4.46	4.93
Aug.	4.24	4.20	4.13	4.11	4.19	4.34	0.10	0.21	4.13	4.02	4.26	4.82
Sept.	3.71	3.60	3.59	3.88	4.09	4.34	0.63	0.75	3.52	3.67	4.45	5.00
Okt.	2.52	2.86	2.68	3.58	3.95	4.25	1.74	1.58	2.27	2.99	4.80	4.97
Nov.	2.00	2.10	2.38	3.16	3.49	3.77	1.78	1.40	2.33	2.97	4.16	4.48
Dec.	1.75	1.85	2.14	2.95	3.32	3.69	1.94	1.55	2.09	2.76	4.04	4.60
2009 Janv.	1.19	1.27	1.79	3.02	3.53	4.02	2.83	2.24	1.70	2.85	4.53	5.26
Febr.	0.93	1.01	1.56	2.79	3.31	3.85	2.93	2.30	1.48	2.64	4.32	5.25
Marts	0.78	0.88	1.46	2.70	3.23	3.77	3.00	2.31	1.41	2.58	4.24	5.19
Apr.	0.74	0.96	1.53	2.72	3.25	3.79	3.05	2.26	1.52	2.58	4.24	5.19
Maijs	0.79	0.93	1.53	3.00	3.60	4.18	3.39	2.65	1.43	2.77	4.81	5.61

A26. Euro zonas tagadnes darījumu peļņas likmju līknes

(% gadā; periods gados; perioda beigu dati)

A27. Euro zonas tagadnes darījumu procentu likmes un procentu likmju starpības

(dienas dati; likmes – % gadā; procentu likmju starpības – procentu punktos)

Avoti: ECB, EuroMTS sagatavotie pamatā esošie dati, Fitch Ratings noteiktie kredītreitings.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

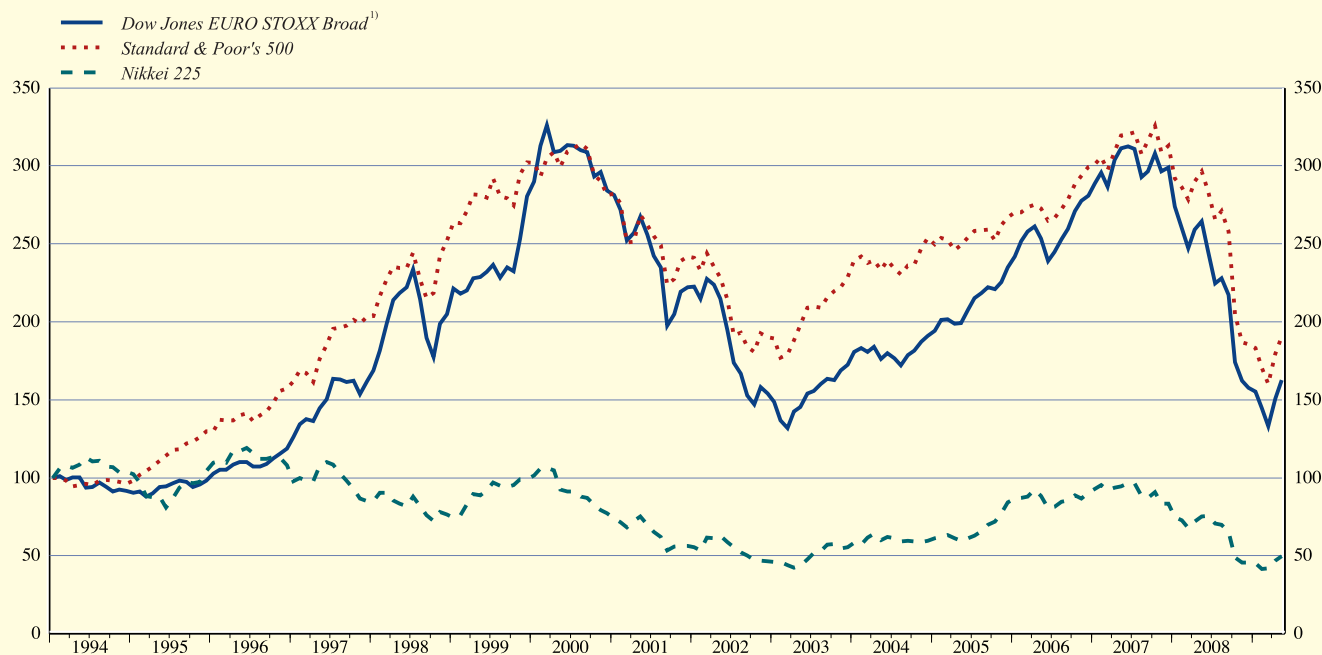
4.8. Akciju tirgus indeksi

(izteikti punktos; perioda vidējie rādītāji)

	Dow Jones EURO STOXX indeksi ¹⁾												ASV	Japāna
	Etalons		Galveno tautsaimniecības sektoru indeksi											
	Broad	50	Pamat- izejvielas	Patēriņa pakal- pojumi	Patēriņa preces	Nafta un gāze	Finanšu sektors	Rūpniecība	Tehno- loģijas	Komunālie pakal- pojumi	Telekomu- nikācijas	Veselības aprūpe	Standard & Poor's 500	Nikkei 225
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2006	357.3	3 795.4	402.3	205.0	293.7	419.8	370.3	391.3	345.3	440.0	416.8	530.2	1 310.5	16 124.0
2007	416.4	4 315.8	543.8	235.4	366.5	449.6	408.3	488.4	383.4	561.4	492.7	519.2	1 476.5	16 984.4
2008	313.7	3 319.5	480.4	169.3	290.7	380.9	265.0	350.9	282.5	502.0	431.5	411.5	1 220.7	12 151.6
2008 I	361.8	3 809.4	520.9	194.0	327.1	412.0	318.1	413.3	339.2	573.3	490.1	454.4	1 351.7	13 372.6
II	355.9	3 705.6	576.2	185.0	317.8	442.8	313.7	408.2	306.5	557.1	437.7	427.1	1 371.7	13 818.3
III	309.7	3 278.8	506.0	162.2	282.2	382.8	260.5	345.7	285.6	494.8	412.4	407.4	1 252.7	12 758.7
IV	228.7	2 497.7	320.7	136.5	236.9	287.6	169.3	238.1	200.0	384.7	387.0	358.1	910.9	8 700.4
2009 I	200.2	2 166.4	293.6	131.6	207.9	272.5	126.3	223.0	175.7	340.6	367.2	345.7	810.1	7 968.8
2008 Maijs	367.1	3 812.8	588.9	189.2	328.2	462.5	325.8	424.3	313.2	567.2	447.5	436.3	1 402.0	14 000.2
Jūn.	340.2	3 527.8	586.2	176.1	299.6	442.6	287.6	393.5	292.8	553.8	415.3	414.7	1 341.3	14 084.6
Jūl.	311.9	3 298.7	529.0	158.2	272.7	401.5	260.0	348.6	281.7	513.7	412.7	418.1	1 257.6	13 153.0
Aug.	316.1	3 346.0	513.7	167.1	287.0	388.1	266.0	356.6	304.4	504.4	411.2	403.0	1 281.5	12 989.4
Sept.	301.3	3 193.7	474.6	161.8	287.4	358.2	255.8	332.2	271.8	465.8	413.2	400.6	1 220.0	12 126.2
Okt.	241.5	2 627.3	342.1	135.6	249.1	287.9	195.0	245.1	212.8	392.4	378.2	363.7	968.8	9 080.5
Nov.	225.0	2 452.9	315.2	136.2	237.6	294.8	159.0	229.5	197.7	393.6	386.0	361.7	883.3	8 502.7
Dec.	219.0	2 407.0	304.0	137.8	224.2	281.0	152.5	238.7	189.4	369.2	396.6	349.4	877.2	8 492.1
2009 Janv.	215.5	2 344.9	309.7	136.8	220.8	280.5	143.4	236.4	188.1	376.5	384.1	364.8	866.6	8 402.5
Febr.	200.4	2 159.8	299.2	132.7	208.0	280.9	123.3	226.1	175.7	341.0	361.7	354.1	806.3	7 707.3
Marts	184.6	1 993.9	272.5	125.3	194.9	256.9	111.8	206.8	163.5	304.2	355.2	319.1	757.1	7 772.8
Apr.	209.3	2 256.3	308.4	134.6	219.0	268.1	145.0	237.9	196.0	323.2	356.8	327.7	848.5	8 755.5
Maijs	225.7	2 426.7	331.6	140.1	233.8	296.0	164.5	259.8	203.1	346.3	348.0	346.7	901.7	9 257.7

A28. Dow Jones EURO STOXX Broad, Standard & Poor's 500 un Nikkei 225

(1994. g. janvāris = 100; mēneša vidējie rādītāji)

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

CENAS, PRODUKCIJAS IZLAIDE, PIEPRASĪJUMS UN DARBA TIRGI

5.1. SPCI, pārējās cenas un izmaksas

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %, ja nav norādīts citādi)

1. Saskaņotais patēriņa cenu indekss¹⁾

	Kopā					Kopā (s.i. dati; pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu; %)						Papildpostenis: administratīvi regulējamās cenas ²⁾	
	Indekss 2005. g. = 100	Kopā	Preces	Pakalpojumi	Kopā	Apstrādātā pārtika	Neapstrādātā pārtika	Neenerģijas preces	Enerģija (s.n. dati)	Pakalpojumi	Kopējais SPCI, izņemot administratīvi regulējamās cenas	Administratīvi regulējamās cenas	
		Kopā, izņemot neapstrādāto pārtiku un enerģiju											
Īpatsvars (%) ³⁾	100.0	100.0	83.0	58.6	41.4	100.0	11.9	7.5	29.7	9.6	41.4	89.3	10.7
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2005	100.0	2.2	1.5	2.1	2.3	-	-	-	-	-	-	2.1	2.5
2006	102.2	2.2	1.5	2.3	2.0	-	-	-	-	-	-	2.1	2.7
2007	104.4	2.1	2.0	1.9	2.5	-	-	-	-	-	-	2.1	2.1
2008	107.8	3.3	2.4	3.8	2.6	-	-	-	-	-	-	3.3	3.0
2008 I	106.4	3.4	2.5	3.9	2.6	1.0	2.1	0.6	0.2	3.4	0.8	3.5	2.5
II	108.1	3.6	2.5	4.5	2.4	1.1	1.1	1.2	0.2	6.0	0.5	3.7	2.8
III	108.4	3.8	2.5	4.7	2.6	0.7	0.8	0.8	0.2	2.1	0.7	3.9	3.3
IV	108.2	2.3	2.2	2.1	2.6	-0.6	0.2	0.3	0.3	-8.7	0.5	2.1	3.4
2009 I	107.4	1.0	1.6	0.1	2.2	-0.2	-0.1	0.4	0.1	-4.9	0.5	0.7	2.9
2008 Dec.	107.9	1.6	2.1	0.9	2.6	-0.4	0.0	0.2	0.0	-4.7	0.2	1.4	3.4
2009 Janv.	107.0	1.1	1.8	0.2	2.4	0.0	0.0	0.1	-0.1	0.0	0.1	0.9	2.9
Febr.	107.4	1.2	1.7	0.3	2.4	0.2	0.0	0.5	0.1	0.5	0.2	1.0	2.9
Marts	107.8	0.6	1.5	-0.4	1.9	0.0	0.0	-0.2	0.1	-1.2	0.2	0.3	2.9
Apr.	108.2	0.6	1.7	-0.7	2.5	0.1	0.0	-0.4	0.1	0.2	0.2	0.4	1.9
Maijs ⁴⁾	.	0.0	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

	Preces						Pakalpojumi					
	Pārtika (ieskaitot alkoholiskos dzērienus un tabaku)			Rūpniecības preces			Mājoklis		Transports	Sakari	Atpūta un individuālie pakalpojumi	Dažādi
	Kopā	Apstrādātā pārtika	Neapstrādātā pārtika	Kopā	Neenerģijas preces	Enerģija	Īres maksa					
Īpatsvars (%) ³⁾	19.3	11.9	7.5	39.3	29.7	9.6	10.1	6.0	6.3	3.2	14.9	6.8
	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
2005	1.6	2.0	0.8	2.4	0.3	10.1	2.6	2.0	2.7	-2.2	2.3	3.1
2006	2.4	2.1	2.8	2.3	0.6	7.7	2.5	2.1	2.5	-3.3	2.3	2.3
2007	2.8	2.8	3.0	1.4	1.0	2.6	2.7	2.0	2.6	-1.9	2.9	3.2
2008	5.1	6.1	3.5	3.1	0.8	10.3	2.3	1.9	3.9	-2.2	3.2	2.5
2008 I	5.2	6.4	3.5	3.2	0.8	10.7	2.5	1.9	3.1	-2.5	3.2	3.2
II	5.7	6.9	3.7	3.9	0.8	13.6	2.3	1.9	3.6	-1.8	3.0	2.2
III	5.6	6.7	3.9	4.2	0.7	15.1	2.3	1.9	4.4	-2.4	3.4	2.3
IV	3.8	4.3	3.0	1.2	0.9	2.1	2.2	1.9	4.5	-2.0	3.3	2.2
2009 I	2.4	2.1	2.8	-1.1	0.7	-6.1	2.0	1.7	3.6	-1.7	2.7	2.1
2008 Nov.	3.7	4.2	2.8	0.8	0.9	0.7	2.2	1.8	4.4	-2.1	3.4	2.2
Dec.	3.3	3.5	2.8	-0.3	0.8	-3.7	2.2	1.8	4.5	-1.8	3.2	2.1
2009 Janv.	2.7	2.7	2.6	-1.0	0.5	-5.3	2.0	1.7	3.9	-1.9	3.1	2.2
Febr.	2.5	2.0	3.3	-0.7	0.7	-4.9	2.0	1.8	3.9	-1.4	3.0	2.1
Marts	1.9	1.6	2.4	-1.5	0.8	-8.1	2.0	1.8	3.1	-1.8	2.2	2.0
Apr.	1.4	1.2	1.6	-1.7	0.8	-8.8	2.0	1.8	3.5	-1.6	3.4	2.1

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

2) ECB aplēses, balstoties uz Eurostat datiem; šie eksperimentālie statistiskie dati var sniegt tikai aptuvenus cenu administratīvās regulēšanas rādītājus, jo administratīvi regulējamo cenu pārmaiņas nevar pilnībā izolēt no pārējiem ietekmes faktoriem. Sk. piezīmi, kas paskaidro šā rādītāja aprēķināšanā izmantoto metodoloģiju (<http://www.ecb.europa.eu/stats/prices/hicp/html/index.en.html>).

3) Attiecas uz 2009. gada indeksa periodu.

4) Aplēse balstīta uz publiskotajiem provizoriskajiem valstu datiem (aptvēruma – aptuveni 95% no euro zonas), kā arī uz jaunāko informāciju par energoresursu cenām.

5.1. SPCI, pārējās cenas un izmaksas

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %, ja nav norādīts citādi)

2. Ražotāju cenas rūpniecībā, būvniecības izmaksas un mājokļu cenas¹⁾

	Ražotāju cenas rūpniecībā, izņemot būvniecību									Būvniecība ²⁾	Mājokļu cenas ³⁾	
	Kopā (indekss 2005. g. = 100)	Kopā	Rūpniecība, izņemot būvniecību un enerģētiku						Enerģētika			
			Apstrādes rūpniecība	Kopā	Starppatēriņa preces	Kapitālpreces	Patēriņa preces					
							Kopā	Ilglietojuma preces				Īslaicīga lietojuma preces
Īpatsvars (%) ⁴⁾	100.0	100.0	83.0	75.8	30.1	21.9	23.7	2.7	21.0	24.2		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2005	100.0	4.1	3.3	1.8	2.9	1.2	1.1	1.5	0.9	13.9	2.8	7.6
2006	105.0	5.0	3.5	2.8	4.6	1.6	1.7	1.5	1.5	13.3	4.1	6.5
2007	107.9	2.7	3.0	3.2	4.7	2.2	2.3	2.4	2.1	1.3	4.0	4.4
2008	114.2	5.9	4.8	3.5	4.0	2.1	3.9	2.8	4.0	13.7	4.1	1.7
2008 I	111.8	5.3	5.5	3.5	3.9	1.6	4.7	3.1	4.9	11.1	3.1	-
II	114.6	6.8	6.3	3.7	4.0	2.0	4.8	2.8	5.1	16.8	4.0	2.8 ⁵⁾
III	117.0	8.2	6.6	4.3	5.5	2.3	4.2	2.7	4.4	21.1	5.5	-
IV	113.5	3.3	0.7	2.4	2.6	2.5	2.0	2.7	1.9	6.3	3.9	0.6 ⁵⁾
2009 I	109.9	-1.7	-4.0	-0.9	-2.7	1.8	-0.6	1.9	-1.0	-4.1	-	-
2008 Nov.	113.3	2.9	0.3	2.3	2.4	2.7	1.9	2.6	1.8	4.5	-	-
Dec.	111.6	1.2	-1.6	1.4	1.2	2.1	1.2	2.6	1.0	0.6	-	-
2009 Janv.	110.5	-0.6	-3.0	-0.1	-1.2	1.9	-0.1	2.0	-0.4	-2.1	-	-
Febr.	110.0	-1.6	-3.9	-1.0	-3.0	1.9	-0.6	1.9	-1.0	-3.5	-	-
Marts	109.2	-2.9	-5.1	-1.7	-4.0	1.6	-1.2	1.8	-1.6	-6.6	-	-
Apr.	108.1	-4.6	-5.8	-2.4	-5.2	1.2	-1.4	1.5	-1.8	-11.1	-	-

3. Preču cenas un iekšzemes kopprodukta deflatori¹⁾

	Naftas cenas ⁶⁾ (euro par barelu)	Neenerģijas preču cenas						IKP deflatori							
		Svērums atbilstoši importam ⁷⁾			Svērums atbilstoši izmantošanai ⁸⁾			Kopā (indekss 2000. g. = 100)	Kopā	Iekšzemes pieprasījums				Eksports ⁹⁾	Imports ⁹⁾
		Kopā	Pārtikas preces	Nepār- tikas preces	Kopā	Pārtikas preces	Nepār- tikas preces			Kopā	Privātais patēriņš	Valdības patēriņš	Kopējā pamat- kapitāla veidošana		
Īpatsvars (%)		100.0	35.0	65.0	100.0	44.3	55.7								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2005	44.6	11.9	0.9	17.9	9.0	2.5	14.4	111.6	2.0	2.3	2.1	2.4	2.5	2.4	3.3
2006	52.9	27.5	5.8	37.6	24.4	5.9	38.1	113.8	1.9	2.4	2.2	2.1	2.9	2.7	3.9
2007	52.8	7.5	14.3	5.0	5.1	9.4	2.7	116.4	2.3	2.2	2.2	1.6	2.7	1.7	1.4
2008	65.9	2.0	18.2	-4.3	-1.7	9.7	-8.5	119.1	2.3	2.9	2.9	2.8	2.5	2.5	3.8
2008 I	64.2	8.4	36.4	-1.3	7.2	31.6	-5.8	118.0	2.1	2.9	3.0	2.4	2.3	2.4	4.3
II	78.5	2.5	32.4	-7.5	-0.3	20.3	-11.1	118.9	2.3	3.2	3.3	3.6	2.5	2.7	4.7
III	77.6	6.8	16.2	2.8	0.6	4.3	-1.9	119.4	2.3	3.3	3.5	2.8	3.0	3.5	5.7
IV	43.5	-10.1	-7.7	-11.2	-14.5	-12.9	-15.8	120.2	2.5	2.1	1.9	2.4	2.1	1.4	0.6
2009 I	35.1	-23.5	-14.8	-27.6	-25.0	-17.3	-30.6	119.9	1.7	1.1	0.5	2.8	0.5	-2.8	-4.2
2008 Dec.	32.1	-17.2	-14.3	-18.7	-21.5	-18.6	-23.7	-	-	-	-	-	-	-	-
2009 Janv.	34.3	-21.0	-10.4	-26.0	-22.3	-13.5	-28.7	-	-	-	-	-	-	-	-
Febr.	34.6	-24.3	-16.1	-28.2	-26.6	-20.4	-31.4	-	-	-	-	-	-	-	-
Marts	36.5	-25.0	-17.7	-28.5	-25.8	-17.8	-31.7	-	-	-	-	-	-	-	-
Apr.	39.0	-19.8	-11.7	-23.6	-20.1	-10.8	-26.6	-	-	-	-	-	-	-	-
Maijs	42.8	-19.2	-8.9	-24.1	-18.5	-6.8	-26.6	-	-	-	-	-	-	-	-

Avoti: Eurostat, ECB aprēķini, kas balstīti uz Eurostat datiem (5.1. sadaļas 2. tabulas 7. aile un 5.1. sadaļas 3. tabulas 8.–15. aile), ECB aprēķini, kas balstīti uz Thomson Financial Datastream datiem (5.1. sadaļas 3. tabulas 1. aile) un ECB aprēķini (5.1. sadaļas 2. tabulas 12. aile un 5.1. sadaļas 3. tabulas 2.–7. aile).

1) Dati attiecas uz Euro16.

2) Dzīvojamo ēku ražošanas izmaksas.

3) Uz nesaskaņotiem valstu avotiem balstīti eksperimentāli dati (plašāku informāciju sk. ECB interneta lapā).

4) 2005. gadā.

5) Ceturkšņa dati par 2. (4.) ceturksni attiecas uz pusgada vidējiem rādītājiem attiecīgi 1. (2.) pusgadā. Tā kā daži valstu dati pieejami tikai par gadu, pusgada aplēse daļēji iegūta no gada rezultātiem. Tāpēc pusgada dati nav tik precīzi kā gada dati.

6) Brent Blend (piegādei pēc viena mēneša).

7) Attiecas uz cenām, kas izteiktas euro. Svērtas atbilstoši euro zonas importa struktūrai 2004.–2006. gadā.

8) Attiecas uz cenām, kas izteiktas euro. Svērtas atbilstoši euro zonas iekšzemes pieprasījumam (iekšzemes ražošana plus imports mīnus eksports) 2004.–2006. gadam. Eksperimentāli dati (plašāku informāciju sk. ECB interneta lapā).

9) Eksporta un importa deflatori attiecas uz precēm un pakalpojumiem un ietver pārrobežu tirdzniecību euro zonas teritorijā.

5.1.SPCI, pārējās cenas un izmaksas

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %, ja nav norādīts citādi)

4. Vienības darbaspēka izmaksas, atlīdzība vienam nodarbinātajam un darba ražīgums¹⁾

(sezonāli izlīdzināti dati)

	Kopā (indekss 2000. g. = 100)	Kopā	Ekonomisko darbību daļījumā					
			Lauksaimniecība, medniecība, mežsaimniecība un zvejniecība	Ieguves rūpniecība, apstrādes rūpniecība un enerģētika	Būvniecība	Tirdzniecība, remonts, viesnīcas un restorāni, transporta un sakari	Finanšu pakalpojumi, operācijas ar nekustamo īpašumu, noma un citi komercdarbība	Valsts pārvalde, izglītība, veselība un pārējie pakalpojumi
	1	2	3	4	5	6	7	8
	Vienības darbaspēka izmaksas ²⁾							
2005	109.0	1.2	8.7	-1.1	2.9	1.3	2.1	2.0
2006	110.0	0.9	2.9	-0.6	3.6	0.0	2.4	2.1
2007	111.8	1.6	0.9	-0.4	3.9	1.1	2.7	2.2
2008	115.4	3.3	0.0	3.6	1.9	3.3	3.1	3.3
2007 IV	113.0	2.5	0.6	0.2	4.0	2.3	3.4	2.9
2008 I	113.4	2.4	0.7	1.0	1.9	1.8	3.8	3.0
II	114.7	2.8	-0.8	1.4	1.9	2.6	2.8	4.5
III	115.7	3.5	-0.1	4.0	2.6	4.4	3.4	2.8
IV	118.3	4.8	0.1	9.7	2.1	5.2	2.7	3.3
	Atlīdzība vienam nodarbinātajam							
2005	112.3	2.0	2.4	1.8	2.0	2.1	2.4	1.9
2006	114.8	2.2	3.4	3.5	3.5	1.4	2.3	1.5
2007	117.7	2.5	2.7	2.9	2.9	2.2	2.4	2.4
2008	121.4	3.2	3.2	3.1	3.8	3.0	2.4	3.5
2007 IV	119.2	3.0	2.6	3.2	3.1	2.3	2.8	3.3
2008 I	120.1	3.1	3.2	3.4	3.2	2.5	2.5	3.4
II	121.1	3.2	2.9	2.7	4.0	2.5	2.2	4.3
III	121.8	3.4	3.7	3.1	4.5	4.1	2.7	3.2
IV	122.8	3.0	2.8	3.2	3.8	3.0	2.2	3.3
	Darba ražīgums ³⁾							
2005	103.1	0.8	-5.8	2.9	-0.8	0.8	0.3	-0.1
2006	104.4	1.3	0.5	4.2	-0.2	1.4	-0.1	-0.5
2007	105.3	0.9	1.8	3.2	-0.9	1.0	-0.3	0.2
2008	105.2	-0.1	3.1	-0.5	1.9	-0.3	-0.7	0.2
2007 IV	105.5	0.4	2.0	3.0	-1.0	0.0	-0.6	0.4
2008 I	105.9	0.6	2.5	2.4	1.3	0.7	-1.3	0.4
II	105.5	0.4	3.7	1.3	2.1	-0.1	-0.6	-0.1
III	105.3	-0.1	3.8	-0.8	1.9	-0.3	-0.7	0.5
IV	103.8	-1.7	2.8	-6.0	1.6	-2.1	-0.5	0.0

5. Darbaspēka stundas izmaksas^{1), 4)}

	Kopā (s.i. indekss 2000. g. = 100)	Kopā	Komponentu daļījuma		Atsevišķu ekonomisko darbību daļījumā			Papildpostenis: vienošanās ceļā noteiktās darba algas rādītājs ⁵⁾
			Darba samaksa	Darba devēju sociālie maksājumi	Ieguves rūpniecība, apstrādes rūpniecība un enerģētika	Būvniecība	Pakalpojumi	
Īpatsvars (%) ⁶⁾	100.0	100.0	73.1	26.9	34.6	9.1	56.3	
	1	2	3	4	5	6	7	8
2005	116.5	2.4	2.5	2.2	2.4	2.1	2.5	2.1
2006	119.4	2.5	2.6	2.1	3.4	1.6	2.1	2.3
2007	122.5	2.7	2.8	2.3	2.6	3.1	2.6	2.1
2008	126.8	3.5	3.6	3.4	4.1	4.6	3.1	3.2
2008 I	124.8	3.5	3.7	3.1	4.3	4.2	3.0	2.8
II	125.9	2.6	2.7	2.4	2.7	4.0	2.4	2.9
III	127.4	4.2	4.2	4.3	3.8	5.0	4.3	3.4
IV	128.9	3.8	3.9	3.6	5.4	5.1	2.6	3.6
2009 I								3.2

Avoti: Eurostat, ECB aprēķini, kas balstīti uz Eurostat datiem (5.1. sadaļas 4. tabula un 5.1. sadaļas 5. tabulas 7. aile), un ECB aprēķini (5.1. sadaļas 5. tabulas 8. aile).

1) Dati attiecas uz Euro16.

2) Atlīdzība (faktiskajās cenās) vienam nodarbinātajam attiecībā pret pievienoto vērtību (apjoms) uz vienu nodarbināto iedzīvotāju.

3) Pievienotā vērtība (apjoms) uz vienu nodarbināto iedzīvotāju.

4) Darbaspēka stundas izmaksas visā tautsaimniecībā, izņemot lauksaimniecību, valsts pārvaldi, izglītību, veselību un citur neklasificētus pakalpojumus. Datu pārklājums atšķiras, tāpēc komponentu aplēses var neatbilst kopsummai.

5) Eksperimentāli dati (plašāku informāciju sk. ECB interneta lapā).

6) 2000. gadā.

5.2. Produkcijas izlaide un pieprasījums

1. IKP un izdevumu posteņi¹⁾

	IKP								
	Kopā	Iekšzemes pieprasījums					Ārējā bilance ²⁾		
		Kopā	Privātais patēriņš	Valdības patēriņš	Kopējā pamatkapitāla veidošana	Pārmaiņas krājumos ³⁾	Kopā	Eksports ²⁾	Imports ²⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Faktiskajās cenās (mljrd. euro; sezonāli izlīdzināti dati)									
2005	8 144.1	8 022.7	4 667.9	1 664.9	1 684.5	5.4	121.3	3 113.8	2 992.5
2006	8 557.8	8 456.4	4 872.3	1 732.2	1 834.4	17.5	101.4	3 471.8	3 370.4
2007	8 998.6	8 859.4	5 063.0	1 799.5	1 972.3	24.6	139.2	3 740.7	3 601.6
2008	9 266.2	9 174.2	5 232.3	1 885.8	2 016.3	39.8	92.0	3 871.9	3 779.9
2008 I	2 312.1	2 279.5	1 298.5	461.4	511.9	7.7	32.5	982.8	950.3
II	2 324.7	2 291.5	1 307.8	472.8	509.9	1.0	33.3	988.0	954.8
III	2 328.3	2 313.6	1 319.0	473.4	509.0	12.2	14.7	994.2	979.5
IV	2 301.1	2 289.5	1 307.0	478.1	485.6	18.8	11.6	906.9	895.3
2009 I	2 239.1	2 236.6	1 291.0	482.7	461.2	1.7	2.5	808.0	805.4
procentos no IKP									
2008	100.0	99.0	56.5	20.4	21.8	0.4	1.0	-	-
Ķēdes indeksu veidā agregētie apjomi (iepriekšējā gada cenās; sezonāli izlīdzināti dati ⁴⁾)									
pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni (%)									
2008 I	0.7	0.5	0.1	0.4	1.1	-	-	1.6	1.2
II	-0.3	-0.5	-0.3	0.8	-1.3	-	-	-0.3	-0.8
III	-0.3	0.3	0.1	0.5	-1.0	-	-	-0.6	1.1
IV	-1.8	-0.8	-0.4	0.4	-4.3	-	-	-7.2	-5.1
2009 I	-2.5	-2.1	-0.5	0.0	-4.2	-	-	-8.1	-7.2
pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (%)									
2005	1.7	1.9	1.8	1.5	3.3	-	-	5.0	5.7
2006	2.9	2.8	2.0	1.9	5.5	-	-	8.3	8.2
2007	2.7	2.5	1.6	2.2	4.8	-	-	5.9	5.3
2008	0.7	0.7	0.4	1.9	0.0	-	-	1.0	1.0
2008 I	2.2	1.6	1.4	1.5	3.1	-	-	5.1	3.9
II	1.5	0.9	0.5	2.0	1.6	-	-	3.8	2.4
III	0.5	0.5	0.1	2.0	-0.3	-	-	1.4	1.4
IV	-1.7	-0.4	-0.6	2.1	-5.5	-	-	-6.5	-3.7
2009 I	-4.8	-3.1	-1.1	1.7	-10.4	-	-	-15.5	-11.7
īpatsvars IKP ceturkšņa procentuālajās pārmaiņās (procentu punktos)									
2008 I	0.7	0.5	0.0	0.1	0.2	0.2	0.2	-	-
II	-0.3	-0.5	-0.2	0.2	-0.3	-0.2	0.2	-	-
III	-0.3	0.3	0.0	0.1	-0.2	0.4	-0.7	-	-
IV	-1.8	-0.8	-0.2	0.1	-0.9	0.3	-1.0	-	-
2009 I	-2.5	-2.1	-0.3	0.0	-0.9	-1.0	-0.4	-	-
īpatsvars IKP gada procentuālajās pārmaiņās (procentu punktos)									
2005	1.7	1.9	1.0	0.3	0.7	-0.2	-0.1	-	-
2006	2.9	2.8	1.2	0.4	1.1	0.1	0.2	-	-
2007	2.7	2.4	0.9	0.5	1.0	0.0	0.3	-	-
2008	0.7	0.7	0.2	0.4	0.0	0.1	0.0	-	-
2008 I	2.2	1.6	0.8	0.3	0.7	-0.2	0.6	-	-
II	1.5	0.9	0.3	0.4	0.4	-0.2	0.6	-	-
III	0.5	0.4	0.0	0.4	-0.1	0.1	0.0	-	-
IV	-1.7	-0.4	-0.3	0.4	-1.2	0.7	-1.3	-	-
2009 I	-4.8	-3.0	-0.6	0.3	-2.3	-0.4	-1.8	-	-

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

1) Dati attiecas uz Euro16.

2) Eksports un imports aptver preces un pakalpojumus, ieskaitot pārrobežu tirdzniecību euro zonas teritorijā. Tie pilnībā neatbilst 7.1.2. un 7.3.1. tabulai.

3) Ieskaitot vērtslietu iegādi (izņemot realizāciju).

4) Gada dati nav koriģēti atbilstoši darbadienu skaitam.

5.2. Produkcijas izlaide un pieprasījums

2. Pievienotā vērtība ekonomiskās darbības veidu dalījumā¹⁾

	Kopējā pievienotā vērtība (bāzes cenās)							Produktu nodokļi minus subsīdijas
	Kopā	Lauksaimniecība, medniecība, mežsaimniecība un zvejniecība	Ieguves rūpniecība, apstrādes rūpniecība un enerģētika	Būvniecība	Tirdzniecība, remonts, viesnīcas un restorāni, transporta un sakari	Finanšu pakalpojumi, operācijas ar nekustamo īpašumu, noma un cita komercdarbība	Valsts pārvalde, izglītība, veselība un pārējie pakalpojumi	
	1	2	3	4	5	6	7	8
Faktiskajās cenās (mljrd. euro; sezonāli izlīdzināti dati)								
2005	7 299.2	144.0	1 482.3	441.7	1 540.5	2 021.2	1 669.4	844.9
2006	7 643.9	142.1	1 557.3	476.8	1 602.7	2 138.0	1 727.1	913.9
2007	8 040.4	151.9	1 643.5	514.7	1 673.0	2 261.7	1 795.6	958.1
2008	8 311.5	147.9	1 672.4	536.9	1 727.8	2 357.2	1 869.4	954.7
2008 I	2 070.2	38.6	423.7	135.0	431.4	583.0	458.5	241.9
II	2 085.0	37.3	425.6	134.7	431.0	589.1	467.4	239.7
III	2 088.6	36.7	422.3	135.0	434.5	592.5	467.6	239.7
IV	2 067.6	35.4	400.8	132.1	430.9	592.6	475.9	233.4
2009 I	2 012.6	36.1	359.3	132.1	420.5	586.7	478.0	226.6
pievienotā vērtība (%)								
2008	100.0	1.8	20.1	6.5	20.8	28.4	22.5	-
Ķēdes indeksu veidā agregētie apjomi (iepriekšējā gada cenās; sezonāli izlīdzināti dati ²⁾)								
pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni (%)								
2008 I	0.6	1.4	0.4	1.8	0.8	0.6	0.2	1.4
II	-0.1	-0.2	-0.6	-2.1	-0.5	0.5	0.4	-1.3
III	-0.3	-0.4	-1.4	-1.7	-0.2	-0.1	0.5	-0.4
IV	-1.7	0.9	-5.7	-1.7	-1.8	-0.6	0.2	-2.0
2009 I	-2.5	-0.3	-8.8	-0.5	-2.6	-0.9	0.0	-2.4
pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (%)								
2005	1.7	-6.5	1.8	1.8	1.5	2.8	1.3	1.8
2006	2.9	-1.5	3.9	2.6	3.1	3.7	1.3	3.3
2007	3.0	0.5	3.6	3.1	3.0	3.7	1.6	0.7
2008	0.9	1.7	-0.7	-0.5	1.0	1.8	1.4	-0.7
2008 I	2.4	1.2	2.7	1.7	3.1	2.7	1.3	0.3
II	1.6	1.7	1.4	0.3	1.6	2.4	1.2	0.1
III	0.7	2.3	-1.0	-1.2	0.7	1.6	1.5	-1.0
IV	-1.6	1.8	-7.2	-3.7	-1.7	0.4	1.4	-2.3
2009 I	-4.7	0.1	-15.7	-5.8	-5.0	-1.0	1.2	-6.0
īpatsvars pievienotās vērtības ceturksņa procentuālajās pārmaiņās (procentu punktos)								
2008 I	0.6	0.0	0.1	0.1	0.2	0.2	0.1	-
II	-0.1	0.0	-0.1	-0.1	-0.1	0.1	0.1	-
III	-0.3	0.0	-0.3	-0.1	0.0	0.0	0.1	-
IV	-1.7	0.0	-1.1	-0.1	-0.4	-0.2	0.1	-
2009 I	-2.5	0.0	-1.7	0.0	-0.5	-0.2	0.0	-
īpatsvars pievienotās vērtības gada procentuālajās pārmaiņās (procentu punktos)								
2005	1.7	-0.1	0.4	0.1	0.3	0.8	0.3	-
2006	2.9	0.0	0.8	0.2	0.7	1.0	0.3	-
2007	3.0	0.0	0.7	0.2	0.6	1.0	0.4	-
2008	0.9	0.0	-0.2	0.0	0.2	0.5	0.3	-
2008 I	2.4	0.0	0.6	0.1	0.6	0.8	0.3	-
II	1.6	0.0	0.3	0.0	0.3	0.7	0.3	-
III	0.7	0.0	-0.2	-0.1	0.1	0.4	0.3	-
IV	-1.6	0.0	-1.5	-0.2	-0.3	0.1	0.3	-
2009 I	-4.7	0.0	-3.2	-0.4	-1.0	-0.3	0.3	-

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

1) Dati attiecas uz Euro16.

2) Gada dati nav koriģēti atbilstoši darbadienu skaitam.

5.2. Produkcijas izlaide un pieprasījums

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %, ja nav norādīts citādi)

3. Rūpnieciskā ražošana¹⁾

	Kopā	Rūpniecība, izņemot būvniecību										Būvniecība
		Kopā (s.i. indekss 2005. g. = 100)	Kopā	Rūpniecība, izņemot būvniecību un enerģētiku							Enerģētika	
				Apstrādes rūpniecība	Kopā	Starppatēriņa preces	Kapitāl- preces	Patēriņa preces				
								Kopā	Ilglietojuma	Īslaicīga lietojuma		
Īpatsvars (%) ²⁾	100.0	75.0	75.0	67.4	66.8	27.6	21.6	17.6	2.6	15.0	8.2	25.0
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2006	4.1	104.3	4.3	4.7	4.7	4.9	5.9	3.7	4.8	3.5	0.6	3.6
2007	3.4	108.3	3.8	4.2	4.3	3.8	6.7	3.2	1.4	3.4	-0.9	1.8
2008	-2.3	106.3	-1.7	-1.9	-1.9	-3.3	-0.4	-2.2	-5.4	-1.6	0.2	-4.4
2008 II	0.0	109.0	1.1	1.0	1.0	0.3	3.4	-1.6	-2.0	-1.5	2.2	-3.9
2008 III	-2.2	105.9	-1.5	-1.5	-1.6	-1.9	-0.7	-2.9	-7.0	-2.2	-0.4	-5.1
2008 IV	-8.8	99.1	-9.0	-9.3	-9.5	-13.5	-8.7	-4.6	-11.4	-3.5	-4.4	-8.2
2009 I	-16.7	91.5	-18.4	-20.3	-20.6	-25.0	-23.7	-8.0	-20.6	-5.9	-3.8	-9.8
2008 Okt.	-5.9	102.0	-5.9	-6.0	-6.0	-7.8	-5.7	-4.0	-8.4	-3.3	-2.6	-6.0
2008 Nov.	-8.5	99.1	-9.1	-9.3	-9.5	-12.8	-8.9	-5.6	-12.1	-4.4	-5.4	-6.4
2008 Dec.	-12.4	96.2	-12.3	-13.2	-13.5	-21.5	-11.7	-4.3	-14.2	-2.9	-4.9	-12.8
2009 Janv.	-15.0	93.6	-16.4	-18.7	-19.1	-23.2	-22.5	-6.4	-17.9	-4.6	0.0	-10.1
2009 Febr.	-17.5	91.2	-19.1	-21.0	-21.5	-25.4	-25.0	-8.6	-21.8	-6.5	-3.7	-11.8
2009 Marts	-17.4	89.7	-19.6	-21.0	-21.0	-26.2	-23.4	-8.8	-22.0	-6.5	-8.0	-7.6
	pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi (s.i. dati; %)											
2008 Okt.	-1.6	-	-2.2	-2.3	-2.2	-3.1	-2.8	-0.4	-1.5	-0.3	-1.1	0.1
2008 Nov.	-2.6	-	-2.8	-3.0	-3.2	-4.3	-3.2	-1.0	-4.1	-0.5	-2.7	-1.3
2008 Dec.	-3.2	-	-3.0	-3.4	-3.5	-6.6	-2.9	-0.4	-2.8	-0.1	0.6	-2.8
2009 Janv.	-1.6	-	-2.7	-3.5	-3.6	-1.8	-7.2	-0.9	-2.2	-0.6	0.4	1.4
2009 Febr.	-2.2	-	-2.5	-2.4	-2.6	-2.5	-3.0	-1.7	-3.5	-1.5	-2.1	-1.3
2009 Marts	-1.2	-	-1.6	-1.7	-1.2	-2.3	-0.5	-0.8	-1.6	-0.6	-1.8	0.5

4. Rūpniecības jaunie pasūtījumi un apgrozījums, mazumtirdzniecība un reģistrētie jaunie viegie automobiļi¹⁾

	Rūpniecības jaunie pasūtījumi		Rūpniecības apgrozījums		Mazumtirdzniecība (izņemot autodeģvielu)							Reģistrētie jaunie viegie automobiļi	
	Apstrādes rūpniecība ³⁾ (faktiskajās cenās)		Apstrādes rūpniecība (faktiskajās cenās)		Faktiskajās cenās	Salīdzināmajās cenās							
	Kopā (s.i. indekss 2005. g. = 100)	Kopā	Kopā (s.i. indekss 2005. g. = 100)	Kopā	Kopā	Kopā (s.i. indekss 2005. g. = 100)	Kopā	Pārtikas preces, alkoholiskie dzērieni, tabakas izstrādājumi	Nepārtikas preces			Kopā (s.i. dati, tūkst.) ⁴⁾	Kopā
									Tekstil-izstrādājumi, apģērbs, apavi	Mājsaimniecības ierīces			
Īpatsvars (%) ²⁾	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	43.3	56.7	10.1	13.6		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2006	110.8	10.5	108.3	8.0	3.4	102.4	2.5	1.1	3.6	3.1	5.4	978	3.3
2007	120.2	8.7	115.1	6.5	2.8	104.1	1.6	0.0	2.7	3.5	2.4	970	-0.9
2008	113.3	-5.3	116.9	1.9	1.7	103.2	-0.8	-1.7	-0.3	-1.6	-1.6	893	-8.0
2008 II	120.0	-0.1	120.6	6.6	2.6	103.5	-0.6	-1.6	0.1	-1.6	-1.0	903	-4.8
2008 III	116.0	-1.4	118.6	4.3	2.1	103.0	-1.1	-1.8	-0.6	-0.9	-2.6	893	-8.8
2008 IV	94.5	-22.3	107.3	-7.5	-0.3	102.3	-1.7	-2.2	-1.4	-2.9	-2.4	826	-18.5
2009 I	83.5	-31.8	95.0	-21.6	-2.7	101.6	-2.9	-4.1	-2.1	-0.1	-6.3	822	-12.6
2008 Nov.	94.6	-27.3	108.4	-12.0	-0.8	102.3	-2.0	-2.3	-1.7	-1.9	-2.4	815	-18.2
2008 Dec.	85.5	-24.7	100.8	-7.9	-0.5	102.3	-1.3	-2.2	-0.6	-3.8	-1.1	822	-23.2
2009 Janv.	83.7	-34.5	96.0	-23.9	-1.3	101.9	-1.9	-2.4	-1.5	1.3	-5.6	775	-20.5
2009 Febr.	83.7	-34.2	95.1	-24.8	-3.9	101.4	-4.1	-5.4	-3.2	-3.9	-6.7	843	-12.7
2009 Marts	83.1	-26.8	93.8	-16.1	-2.9	101.3	-2.8	-4.5	-1.6	1.4	-6.6	847	-5.9
2009 Apr.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	879	-3.6
	pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi (s.i. dati; %)												
2008 Dec.	-	-9.7	-	-7.1	-0.1	-	0.0	-0.3	0.0	-0.7	0.1	-	0.9
2009 Janv.	-	-2.1	-	-4.7	-0.4	-	-0.4	-0.6	-0.2	2.6	-1.7	-	-5.7
2009 Febr.	-	0.0	-	-1.0	-0.6	-	-0.5	-0.7	-0.5	-2.3	-0.9	-	8.7
2009 Marts	-	-0.7	-	-1.3	0.0	-	-0.1	-0.1	0.1	1.1	-0.6	-	0.6
2009 Apr.	-	.	-	.	.	-	.	.	.	.	.	-	3.8

Avoti: Eurostat, izņemot 5.2. sadaļas 4. tabulas 12. un 13. aili (ECB aprēķini, kas balstīti uz Eiropas Automobiļu ražotāju asociācijas (ACEA) datiem).

1) Dati attiecas uz Euro16.

2) 2005. gadā.

3) Ietver apstrādes rūpniecības nozares, kur ražošanu galvenokārt nodrošina pasūtījumi; to īpatsvars ir 60.1% no kopējās apstrādes rūpniecības 2005. gadā.

4) Gada un ceturkšņa rādītāji ir attiecīgā perioda vidējie mēneša rādītāji.

5.2. Produkcijas izlaide un pieprasījums

(procentu starpība, ¹⁾ ja nav norādīts citādi; sezonāli izlīdzināti dati)

5. Uzņēmumu un patērētāju apsekojumi

	Ekonomiskā noskaņojuma rādītājs ²⁾ (ilgtermiņa vidējais rādītājs = 100)	Apstrādes rūpniecība					Patērētāju konfidences rādītājs				
		Ražotāju konfidences rādītājs				Jaudu izmantošana ³⁾ (%)	Kopā ⁴⁾	Finansiālā situācija turpmākajos 12 mēnešos	Ekonomiskā situācija turpmākajos 12 mēnešos	Bezdarba situācija turpmākajos 12 mēnešos	Uzkrājumi turpmākajos 12 mēnešos
		Kopā ⁴⁾	Pasūtījumi	Gatavo preču krājumi	Ražošanas proгноzes						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2005	98.2	-7	-16	11	6	81.1	-14	-4	-15	28	-9
2006	106.8	2	0	6	13	83.1	-9	-3	-9	15	-9
2007	108.9	4	5	5	13	84.1	-5	-2	-4	4	-8
2008	91.1	-9	-15	11	-2	81.8	-18	-10	-25	23	-14
2008 I	101.4	1	-1	7	10	83.8	-12	-7	-17	11	-12
II	97.5	-3	-6	9	7	83.3	-15	-10	-22	13	-14
III	89.9	-10	-15	12	-2	82.2	-19	-12	-28	22	-15
IV	75.8	-25	-36	18	-22	78.1	-26	-11	-34	44	-15
2009 I	65.7	-36	-56	20	-31	72.6	-32	-11	-41	62	-14
2008 Dec.	68.9	-33	-47	22	-30	-	-30	-11	-39	55	-14
2009 Janv.	67.2	-33	-49	20	-31	74.7	-31	-11	-38	58	-15
Febr.	65.3	-36	-57	20	-32	-	-33	-12	-41	62	-15
Marts	64.7	-38	-61	21	-32	-	-34	-11	-44	66	-13
Apr.	67.2	-35	-60	20	-25	70.5	-31	-10	-38	66	-11
Maijs	69.3	-34	-62	18	-21	-	-31	-9	-36	67	-13
	Būvniecības konfidences rādītājs			Mazumtirdzniecības konfidences rādītājs				Pakalpojumu konfidences rādītājs			
	Kopā ⁴⁾	Pasūtījumi	Nodarbinātības proгноzes	Kopā ⁴⁾	Pašreizējā situācija komercdarbībā	Krājumu apjoms	Prognozētā situācija komercdarbībā	Kopā ⁴⁾	Komerc- darbības klimats	Pieprasījums pēdējos mēnešos	Pieprasījums turpmākajos mēnešos
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
2005	-7	-12	-2	-7	-12	13	4	11	5	10	18
2006	1	-4	6	1	3	14	13	18	13	18	24
2007	0	-8	7	1	4	15	12	19	16	19	23
2008	-14	-20	-7	-7	-6	16	1	2	-5	4	7
2008 I	-7	-13	-1	0	3	16	12	10	4	12	15
II	-10	-17	-3	-3	-1	16	7	8	3	9	13
III	-14	-21	-7	-9	-9	17	-1	1	-7	3	6
IV	-23	-31	-16	-15	-16	17	-13	-12	-20	-9	-6
2009 I	-31	-36	-26	-19	-21	15	-20	-24	-33	-21	-18
2008 Dec.	-27	-35	-19	-20	-23	19	-18	-17	-27	-15	-10
2009 Janv.	-30	-35	-26	-20	-21	20	-18	-22	-32	-19	-15
Febr.	-32	-37	-26	-19	-21	17	-20	-24	-33	-19	-19
Marts	-32	-37	-26	-17	-20	9	-22	-25	-34	-23	-19
Apr.	-34	-41	-26	-20	-26	11	-22	-24	-32	-22	-19
Maijs	-34	-44	-23	-15	-19	8	-17	-23	-29	-25	-14

Avots: Eiropas Komisija (Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektorāts).

1) Starpība starp pozitīvas un negatīvas atbildes sniegušo respondentu īpatnsvāru.

2) Ekonomiskā noskaņojuma rādītājs veidojas no ražotāju, pakalpojumu, patērētāju, būvniecības un mazumtirdzniecības konfidences rādītājiem; ražotāju konfidences rādītāja īpatnsvārs ir 40%, pakalpojumu konfidences rādītāja īpatnsvārs ir 30%, patērētāju konfidences rādītāja īpatnsvārs ir 20%, un divu pārējo rādītāju īpatnsvārs ir katram 5%.

3) Dati tiek vākti katru gadu janvārī, aprīlī, jūlijā un oktobrī. Uzrādītie ceturkšņa dati ir divu sekojošu apsekojumu vidējie rādītāji. Gada dati veidojas no ceturkšņa vidējiem rādītājiem.

4) Konfidences rādītāji tiek aprēķināti kā uzrādīto komponentu parastie vidējie rādītāji; krājumu (4. un 17. aile) un bezdarba (10. aile) novērtējumi tiek lietoti ar pretēju zīmi, lai aprēķinātu konfidences rādītājus.

5.3. Darba tirgus¹⁾

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %, ja nav norādīts citādi)

1. Nodarbinātība

	Tautsaimniecībā pavisam		Pēc nodarbinātības statusa		Pēc ekonomiskās darbības veida					
	Milj. (s.i. dati)		Darba ņēmēji	Paš- nodarbinātie	Lauk- saimniecība, medniecība, mežsaimniecība un zvejniecība	Ieguves rūpniecība, apstrādes rūpniecība un enerģētika	Būvniecība	Tirdzniecība, remonts, viesnīcas un restorāni, transporta un sakari	Finanšu pakalpojumi, operācijas ar nekustamo īpašumu, noma un cita komercdarbība	Valsts pārvalde, izglītība, veselība un pārējie pakalpojumi
Īpatsvars (%) ²⁾	100.0	100.0	85.2	14.8	3.9	17.0	7.5	25.6	16.0	30.0
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2005	141.863	1.0	1.1	0.4	-0.7	-1.1	2.7	0.7	2.5	1.5
2006	144.179	1.6	1.8	0.7	-1.9	-0.3	2.7	1.7	3.8	1.8
2007	146.830	1.8	2.0	0.9	-1.3	0.3	4.1	1.9	4.0	1.4
2008	148.005	0.8	1.0	-0.3	-1.4	-0.3	-2.4	1.3	2.5	1.2
2007 IV	147.598	1.7	1.9	0.5	-1.6	0.1	2.4	2.3	3.9	1.4
2008 I	148.118	1.5	1.6	0.7	-1.2	0.3	0.4	2.4	4.0	0.8
II	148.237	1.1	1.3	-0.1	-2.0	0.1	-1.6	1.6	3.0	1.4
III	148.065	0.6	0.9	-0.9	-1.5	-0.1	-2.9	1.0	2.3	1.0
IV	147.598	0.0	0.1	-0.6	-1.0	-1.3	-5.4	0.4	0.9	1.5
pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni (s.i. dati; %)										
2007 IV	0.386	0.3	0.4	-0.7	-0.3	0.1	0.0	0.2	0.8	0.3
2008 I	0.520	0.4	0.3	0.5	0.6	0.2	0.1	0.5	1.1	-0.1
II	0.119	0.1	0.2	-0.3	-1.3	-0.2	-1.6	0.2	0.3	0.6
III	-0.171	-0.1	-0.1	-0.4	-0.5	-0.4	-1.5	0.1	0.1	0.1
IV	-0.467	-0.3	-0.3	-0.6	0.2	-1.0	-2.3	-0.4	-0.5	0.7

2. Bezdarbs

(sezonāli izlīdzināti dati)

	Kopā		Pēc vecuma ³⁾				Pēc dzimuma ⁴⁾			
	Milj.	No darba- spēka; %	Pieaugušie		Jaunieši		Vīrieši		Sievietes	
			Milj.	No darba- spēka; %	Milj.	No darba- spēka; %	Milj.	No darba- spēka; %	Milj.	No darba- spēka; %
Īpatsvars (%) ²⁾	100.0		77.9		22.1		50.5		49.5	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2005	13.718	9.0	10.674	7.9	3.044	17.5	6.925	8.1	6.793	10.0
2006	12.875	8.3	10.053	7.3	2.822	16.4	6.396	7.5	6.479	9.4
2007	11.651	7.5	9.114	6.6	2.537	14.9	5.734	6.7	5.918	8.5
2008	11.896	7.6	9.284	6.6	2.612	15.4	6.008	6.9	5.888	8.3
2008 I	11.388	7.2	8.893	6.4	2.495	14.6	5.614	6.5	5.773	8.2
II	11.602	7.4	9.056	6.5	2.546	14.9	5.790	6.7	5.812	8.2
III	11.935	7.6	9.316	6.6	2.619	15.5	6.067	7.0	5.868	8.3
IV	12.659	8.0	9.872	7.0	2.787	16.4	6.560	7.6	6.099	8.6
2009 I	13.767	8.7	10.772	7.6	2.995	17.6	7.307	8.4	6.460	9.0
2008 Nov.	12.646	8.0	9.860	7.0	2.786	16.4	6.552	7.5	6.094	8.6
Dec.	12.945	8.2	10.103	7.2	2.841	16.7	6.750	7.8	6.195	8.7
2009 Janv.	13.360	8.4	10.453	7.4	2.907	17.1	7.039	8.1	6.321	8.9
Febr.	13.757	8.7	10.762	7.6	2.995	17.6	7.306	8.4	6.451	9.0
Marts	14.183	8.9	11.100	7.8	3.083	18.1	7.576	8.7	6.607	9.2
Apr.	14.579	9.2	11.430	8.0	3.149	18.5	7.836	8.9	6.743	9.4

Avots: Eurostat.

1) Dati attiecas uz Euro16. Nodarbinātības dati attiecas uz fiziskajām personām un balstās uz EKS 95. Bezdarba dati attiecas uz fiziskajām personām, un tiem piemērotas SDO rekomendācijas.

2) 2008. gadā.

3) Pieaugušie – vecumā no 25 gadiem; jaunieši – jaunāki par 25 gadiem; Īpatsvars izteikts procentos no darbaspēka attiecīgā vecuma grupā.

4) Īpatsvars izteikts procentos no darbaspēka attiecīgā dzimuma grupā.

VALSTS FINANCES

6.1. Ieņēmumi, izdevumi un deficīts/pārpalikums¹⁾ (procentos no IKP)

1. Euro zona – ieņēmumi

	Kopā		Kārtējie ieņēmumi								Kapitāla ieņēmumi		Papild- postenis: fiskālais slogs ²⁾	
	1	2	Tiešie nodokļi		Netiešie nodokļi	Sociālās iemaksas			Pārdo- šanas ieņēmumi	Kapitāla nodokļi				
			3	Mājsaim- niecību 4		Sabiedrību 5	6	ES institūciju saņemtie 7			8	Darba devēji 9		Darba ņēmēji 10
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2000	46.5	46.2	12.6	9.6	3.0	13.9	0.6	15.8	8.2	4.8	2.2	0.3	0.3	42.6
2001	45.7	45.4	12.2	9.4	2.7	13.5	0.5	15.6	8.2	4.7	2.1	0.2	0.3	41.6
2002	45.1	44.8	11.8	9.2	2.5	13.5	0.4	15.6	8.2	4.6	2.1	0.3	0.3	41.2
2003	45.0	44.4	11.4	9.0	2.3	13.5	0.4	15.7	8.3	4.6	2.1	0.6	0.5	41.1
2004	44.5	44.1	11.3	8.7	2.5	13.5	0.3	15.5	8.2	4.5	2.1	0.5	0.4	40.8
2005	44.8	44.3	11.5	8.8	2.7	13.7	0.3	15.4	8.1	4.5	2.2	0.5	0.3	40.9
2006	45.4	45.0	12.1	8.9	3.0	13.9	0.3	15.3	8.1	4.5	2.1	0.3	0.3	41.5
2007	45.5	45.2	12.4	9.1	3.1	13.8	0.3	15.1	8.0	4.4	2.1	0.3	0.3	41.7
2008	44.8	44.6	12.2	9.3	2.7	13.3	0.3	15.3	8.1	4.4	2.1	0.2	0.3	41.0

2. Euro zona – izdevumi

	Kopā		Kārtējie izdevumi						Izdevumi kapitālieguldījumiem				Papild- postenis: primārie izdevumi ³⁾	
	Kopā	Atbildzība nodarbi- nātajiem	Sarp- patēriņš	Pro- centu maksā- jumi	Kārtējie pārve- dumi				Inves- tīcijas	Kapitāla pārve- dumi	ES institū- ciju veiktie maksājumi			
						Sociālie maksājumi	Subsī- dijas	ES institū- ciju veiktie maksājumi						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
2000	46.6	43.8	10.4	4.8	3.9	24.7	21.6	2.0	0.5	2.8	2.5	1.3	0.0	42.7
2001	47.6	43.7	10.3	4.8	3.8	24.8	21.7	1.9	0.5	3.9	2.5	1.4	0.0	43.8
2002	47.7	43.9	10.4	4.9	3.5	25.1	22.2	1.9	0.5	3.8	2.4	1.4	0.0	44.2
2003	48.1	44.1	10.5	5.0	3.3	25.4	22.5	1.9	0.5	3.9	2.5	1.4	0.1	44.8
2004	47.5	43.6	10.4	5.0	3.1	25.1	22.3	1.8	0.5	3.9	2.5	1.5	0.1	44.4
2005	47.3	43.4	10.4	5.0	3.0	25.0	22.3	1.7	0.5	3.9	2.5	1.4	0.0	44.3
2006	46.7	42.8	10.2	5.0	2.9	24.8	22.0	1.7	0.5	3.8	2.5	1.4	0.0	43.8
2007	46.1	42.3	10.0	5.0	3.0	24.4	21.6	1.6	0.4	3.9	2.5	1.3	0.0	43.1
2008	46.7	42.9	10.1	5.1	3.0	24.8	21.9	1.6	0.4	3.8	2.5	1.3	0.0	43.8

3. Euro zona – deficīts/pārpalikums, sākotnējais deficīts/pārpalikums un valdības patēriņš

	Deficīts (-)/pārpalikums (+)					Sākot- nējais deficīts(-)/ pārpa- likums (+)	Valdības patēriņš ⁴⁾						Individuālais patēriņš	
	Kopā	Centrālā valdība	Pavalsts valdība	Vietējā valdība	Sociālās nodroši- nāšanas fondi		Kopā	Atbildība nodarbinā- tajiem	Sarp- patēriņš	Pārvedumi natūrā ar tir- gus ražotāju starpniecību	Pamat- kapitāla patēriņš	Pārdošana (ar mīnusa zīmi)		Sabied- riskais patēriņš
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2000	-0.1	-0.5	-0.1	0.1	0.5	3.8	19.8	10.4	4.8	4.9	1.9	2.2	8.2	11.6
2001	-1.9	-1.7	-0.4	-0.1	0.3	1.9	19.9	10.3	4.8	4.9	1.8	2.1	8.2	11.7
2002	-2.6	-2.1	-0.5	-0.2	0.2	0.9	20.2	10.4	4.9	5.1	1.8	2.1	8.3	12.0
2003	-3.1	-2.4	-0.5	-0.2	0.0	0.2	20.5	10.5	5.0	5.2	1.9	2.1	8.3	12.2
2004	-3.0	-2.5	-0.4	-0.3	0.2	0.2	20.4	10.4	5.0	5.1	1.9	2.1	8.3	12.1
2005	-2.5	-2.2	-0.3	-0.2	0.2	0.4	20.4	10.4	5.0	5.1	1.9	2.2	8.2	12.3
2006	-1.3	-1.4	-0.1	-0.2	0.4	1.6	20.3	10.2	5.0	5.2	1.9	2.1	8.0	12.2
2007	-0.7	-1.2	0.0	0.0	0.5	2.3	20.0	10.0	5.0	5.2	1.9	2.1	7.9	12.1
2008	-1.9	-2.0	-0.2	-0.1	0.4	1.1	20.4	10.1	5.1	5.2	1.9	2.1	8.1	12.3

4. Euro zonas valstis – deficīts (-)/pārpalikums (+)⁵⁾

	BE	DE	IE	GR	ES	FR	IT	CY	LU	MT	NL	AT	PT	SI	SK	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
2005	-2.7	-3.3	1.7	-5.1	1.0	-2.9	-4.3	-2.4	0.0	-2.9	-0.3	-1.6	-6.1	-1.4	-2.8	2.8
2006	0.3	-1.5	3.0	-2.8	2.0	-2.3	-3.3	-1.2	1.4	-2.6	0.6	-1.6	-3.9	-1.3	-3.5	4.0
2007	-0.2	-0.2	0.2	-3.6	2.2	-2.7	-1.5	3.4	3.6	-2.2	0.3	-0.5	-2.6	0.5	-1.9	5.2
2008	-1.2	-0.1	-7.1	-5.0	-3.8	-3.4	-2.7	0.9	2.6	-4.7	1.0	-0.4	-2.6	-0.9	-2.2	4.2

Avoti: ECB – apkopotajiem euro zonas datiem; Eiropas Komisija – ar valstu deficītu/pārpalikumu saistītajiem datiem.

- 1) Dati attiecas uz Euro16. Ieņēmumi, izdevumi un deficīts/pārpalikums balstīti uz EKS 95. Iekšauti un konsolidēti ES budžeta ietvaros veiktie darījumi. Darījumi starp dalībvalstu valdībām nav konsolidēti.
- 2) Fiskālais slogs ietver nodokļus un sociālās iemaksas.
- 3) Ietver visus izdevumus mīnus procentu maksājumus.
- 4) Atbilst valdības galapatēriņa izdevumiem (P.3) atbilstoši EKS 95.
- 5) Ietver ieņēmumus no UMTS licenču pārdošanas un norēķiniem saistībā ar mijmaiņas un biržā netirgotajiem nākotnes procentu likmju līgumiem.

6.2. Parāds¹⁾

(procentos no IKP)

1. Euro zona – finanšu instrumentu un to turētāju sektoru dalījumā

	Kopā	Finanšu instrumenti				Turētāji				Citi kreditori ³⁾
		Nauda un noguldījumi	Aizdevumi	Īstermiņa parāda vērtspapīri	Ilgttermiņa parāda vērtspapīri	Iekšzemes kreditori ²⁾				
						Kopā	MF1	Citas finanšu sabiedrības	Citi sektori	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1999	71.9	2.9	14.4	4.3	50.3	48.7	25.4	13.7	9.6	23.2
2000	69.2	2.7	13.2	3.7	49.6	44.1	22.1	12.4	9.7	25.1
2001	68.1	2.8	12.4	4.0	49.0	42.0	20.6	11.1	10.3	26.2
2002	67.9	2.7	11.8	4.6	48.9	40.1	19.4	10.6	10.0	27.9
2003	69.0	2.1	12.4	5.0	49.6	39.4	19.6	11.1	8.7	29.7
2004	69.4	2.2	11.9	5.0	50.4	37.6	18.4	10.8	8.4	31.8
2005	70.0	2.4	11.8	4.7	51.1	35.5	17.1	11.2	7.2	34.5
2006	68.2	2.4	11.4	4.1	50.3	33.8	17.3	9.4	7.1	34.4
2007	66.0	2.2	10.8	4.2	48.8	32.1	16.6	8.6	6.9	33.9
2008	69.3	2.3	10.8	6.7	49.5	32.2	16.9	8.1	7.1	37.1

2. Euro zona – emitenta, termiņa un valūtas denominācijas dalījumā

	Kopā	Emitents ⁴⁾				Sākotnējais termiņš			Atlikušais termiņš			Valūtas	
		Centrālā valdība	Pavalsts valdība	Vietējā valdība	Sociālās nodrošināšanas fondi	Līdz 1 gadam	Ilgāk par 1 gadu	Mainīgā procentu likme	Līdz 1 gadam	1–5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem	Euro vai dalībvalsts valūta ⁵⁾	Citas valūtas
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1999	71.9	60.4	6.0	5.1	0.4	7.3	64.6	7.0	13.5	27.8	30.6	69.9	2.0
2000	69.2	58.1	5.8	4.9	0.4	6.5	62.7	6.3	13.4	27.8	28.0	67.4	1.8
2001	68.1	57.0	6.0	4.7	0.4	7.0	61.1	5.3	13.7	26.6	27.9	66.6	1.5
2002	67.9	56.6	6.2	4.7	0.4	7.6	60.3	5.2	15.5	25.3	27.2	66.6	1.3
2003	69.0	56.9	6.5	5.0	0.6	7.8	61.2	5.0	14.9	26.0	28.2	68.1	0.9
2004	69.4	57.3	6.6	5.1	0.4	7.8	61.6	4.7	14.8	26.2	28.5	68.6	0.9
2005	70.0	57.6	6.7	5.2	0.5	7.9	62.1	4.6	14.8	25.5	29.6	69.0	1.0
2006	68.2	55.8	6.5	5.4	0.5	7.4	60.8	4.3	14.4	24.0	29.8	67.6	0.6
2007	66.0	54.0	6.2	5.2	0.5	7.4	58.5	4.3	14.1	22.5	29.3	65.6	0.4
2008	69.3	57.2	6.6	5.2	0.4	10.2	59.2	4.4	17.5	22.1	29.7	68.8	0.5

3. Euro zonas valstis

	BE	DE	IE	GR	ES	FR	IT	CY	LU	MT	NL	AT	PT	SI	SK	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
2005	92.2	67.8	27.5	98.8	43.0	66.4	105.8	69.1	6.1	69.8	51.8	63.7	63.6	27.0	34.2	41.4
2006	87.9	67.6	24.9	95.9	39.6	63.7	106.5	64.6	6.7	63.7	47.4	62.0	64.7	26.7	30.4	39.2
2007	84.0	65.1	25.0	94.8	36.2	63.8	103.5	59.4	6.9	62.1	45.6	59.4	63.5	23.4	29.4	35.1
2008	89.6	65.9	43.2	97.6	39.5	68.0	105.8	49.1	14.7	64.1	58.2	62.5	66.4	22.8	27.6	33.4

Avoti: ECB – apkopotajiem euro zonas datiem; Eiropas Komisija – ar valsts parādu saistītajiem datiem.

1) Dati attiecas uz Euro16. Valdības kopējais parāds nominālvērtībā, ar konsolidētiem valdības apakšsektoriem. Nerezidentu valdību turējumi nav konsolidēti. Dati ir daļējas aplēses.

2) Turētāji – tās valsts rezidenti, kuras valdība uzņēmusies parādsaistības.

3) Ietver euro zonas valstu rezidentus, izņemot tās valsts rezidentus, kuras valdība uzņēmusies parādsaistības.

4) Izņemot valdības parādu, kura turētājs ir attiecīgās valsts valdība.

5) Pirms 1999. gada šeit iekļauti parāda dati ekijos, vietējā valūtā un to pārējo dalībvalstu valūtās, kuras ieviesušas euro.

6.3. Parāda pārmaiņas¹⁾

(procentos no IKP)

1. Euro zona – pārmaiņas to cēloņa, finanšu instrumentu un turētāju sektoru dalījumā

	Kopā	Pārmaiņu cēlonis				Finanšu instrumenti				Turētāji			
		Aizņemšanās nepieciešamība ²⁾	Pārvērtē- šanas ietekme ³⁾	Citas apjoma pārmaiņas ⁴⁾	Apstrādes ietekme ⁵⁾	Nauda un noguldījumi	Aizdevumi	Īstermiņa parāda vērtspapīri	Ilgttermiņa parāda vērtspapīri	Iekšzemes kreditāri ⁶⁾	MFI		Pārējie finansu sabiedrības
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2000	1.0	1.2	0.0	-0.1	0.0	0.0	-0.5	-0.4	1.9	-2.1	-2.0	-0.6	3.1
2001	1.8	1.9	-0.1	0.1	0.0	0.2	-0.3	0.5	1.4	-0.3	-0.5	-0.8	2.1
2002	2.1	2.6	-0.5	0.0	0.0	0.0	-0.2	0.7	1.6	-0.5	-0.5	-0.1	2.6
2003	3.1	3.3	-0.2	0.0	0.0	-0.6	0.9	0.6	2.1	0.5	0.7	0.8	2.6
2004	3.1	3.2	-0.1	0.0	0.0	0.2	0.1	0.1	2.7	-0.2	-0.4	0.1	3.3
2005	3.0	3.0	0.0	0.0	0.0	0.3	0.3	-0.1	2.6	-0.8	-0.6	0.8	3.8
2006	1.5	1.4	0.1	0.0	0.0	0.2	0.2	-0.4	1.5	0.0	1.0	-1.2	1.5
2007	1.1	1.1	0.0	0.0	0.0	-0.1	-0.1	0.3	1.0	-0.1	0.1	-0.4	1.2
2008	5.3	5.2	0.1	0.0	0.0	0.1	0.4	2.6	2.2	1.1	0.8	-0.2	4.2

2. Euro zona – deficīta-parāda korekcija

	Parāda pār- maiņas	Deficīts (-)/ pārpalikums (+) ⁸⁾	Deficīta-parāda korekcija ⁹⁾											
			Kopā	Darījumi ar galvenajiem finanšu aktīviem, kas ir valdības īpašumā						Pārvērtē- šanas ietekme		Citas apjoma pārmaiņas	Citi ¹⁰⁾	
				Kopā	Nauda un noguldījumi	Aizde- vumi	Parāda vērtspapīri ¹¹⁾	Akcijas un pārējie kapitāla vērtspapīri	Privatizācija					Ieguldījumi kapitālā
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2000	1.0	-0.1	1.0	1.0	0.7	0.1	0.2	0.0	-0.4	0.2	0.0	0.1	-0.1	0.0
2001	1.8	-1.9	0.0	-0.5	-0.6	0.1	0.1	-0.1	-0.3	0.1	-0.1	0.0	0.1	0.5
2002	2.1	-2.6	-0.5	0.1	0.1	0.0	0.0	-0.1	-0.4	0.1	-0.5	-0.1	0.0	-0.1
2003	3.1	-3.1	0.0	0.1	0.1	0.0	0.0	0.1	-0.2	0.1	-0.2	-0.1	0.0	0.1
2004	3.1	-3.0	0.1	0.2	0.2	0.0	0.1	0.0	-0.5	0.2	-0.1	-0.1	0.0	0.1
2005	3.0	-2.5	0.5	0.6	0.3	0.1	0.1	0.1	-0.3	0.2	0.0	0.0	0.0	-0.1
2006	1.5	-1.3	0.2	0.3	0.3	-0.1	0.3	-0.2	0.0	0.1	0.1	0.0	0.0	-0.2
2007	1.1	-0.7	0.4	0.5	0.2	0.0	0.3	0.0	-0.1	0.1	0.0	0.0	0.0	-0.1
2008	5.3	-1.9	3.4	3.1	0.8	0.9	0.7	0.8	0.0	0.7	0.1	0.0	0.0	0.1

Avots: ECB.

- 1) Dati attiecas uz Euro16 un ir daļējas aplēses. Gada pārmaiņas valdības kopējā nominālajā konsolidētajā parādā izteiktas procentos no IKP, t.i., $[\text{parāds}(t) - \text{parāds}(t-1)] \div \text{IKP}(t)$.
- 2) Saskaņā ar definīciju aizņemšanās nepieciešamība ir vienāda ar parāda darījumiem.
- 3) Papildus ārvalstu valūtas maiņas pārmaiņu ietekmei ietver arī pārmaiņas, kas rodas, nosakot datus nominālvērtībā (piemēram, prēmijas vai diskonta likmes emitētajiem parāda vērtspapīriem).
- 4) Ietver pārmaiņu ietekmi, kas rodas institucionālu vienību pārklassificēšanas un noteiktu veidu parāda pārņemšanas rezultātā.
- 5) Starpība starp kopējā parāda pārmaiņām, kas veidojas, summējot valstu parādu, un valstu parāda pārmaiņu summu pirms 2001. gada izmantoto valūtas kursu svārstību dēļ.
- 6) Turētāji – tās valsts rezidenti, kuras valdība uzņēmusies parādsaistības.
- 7) Ietver euro zonas valstu rezidentus, izņemot tās valsts rezidentus, kuras valdība uzņēmusies parādsaistības.
- 8) Ietverot ieņēmumus no UMTS licenču pārdošanas.
- 9) Starpība starp gada pārmaiņām kopējā nominālā konsolidētajā parāda apjomā un deficītu (izteiktu procentos no IKP).
- 10) Galvenokārt tiek veidoti no darījumiem ar pārējiem aktīviem un saistībām (tirdzniecības kredīti, citi debitoru/kreditāru parādi un atvasinātie finanšu instrumenti).
- 11) Neietver atvasinātos finanšu instrumentus.

6.4. Ceturkšņa ieņēmumi, izdevumi un deficīts/pārpalikums¹⁾

(procentos no IKP)

1. Euro zona – ceturkšņa ieņēmumi

	Kopā		Kārtējie ieņēmumi					Kapitāla ieņēmumi		Papild- postenis: fiskālais slogs ²⁾
	1	2	Tiešie nodokļi	Netiešie nodokļi	Sociālās iemaksas	Pārdošanas ieņēmumi	Īpašuma ieņēmumi	8	Kapitāla nodokļi	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2002 IV	49.0	48.4	13.4	14.0	16.2	2.9	0.9	0.6	0.3	43.9
2003 I	42.0	41.5	9.8	12.9	15.5	1.7	0.7	0.5	0.2	38.5
II	45.8	44.3	11.9	12.7	15.7	2.0	1.4	1.4	1.2	41.4
III	42.7	42.2	10.8	12.6	15.5	1.9	0.6	0.5	0.2	39.1
IV	49.2	48.2	13.1	14.1	16.2	2.9	0.8	1.0	0.3	43.8
2004 I	41.4	40.9	9.6	12.9	15.3	1.7	0.6	0.4	0.3	38.1
II	44.8	44.0	12.0	12.9	15.3	2.0	1.1	0.8	0.6	40.8
III	42.7	42.2	10.6	12.8	15.4	1.9	0.7	0.5	0.3	39.1
IV	49.0	48.0	13.0	14.2	16.2	2.9	0.7	1.0	0.4	43.8
2005 I	42.0	41.4	9.9	13.0	15.2	1.7	0.6	0.5	0.3	38.4
II	44.4	43.8	11.7	13.2	15.1	2.0	1.1	0.6	0.3	40.2
III	43.3	42.6	11.0	13.0	15.2	1.9	0.7	0.7	0.3	39.5
IV	49.1	48.3	13.4	14.2	16.1	2.9	0.8	0.8	0.3	43.9
2006 I	42.4	41.9	10.2	13.4	15.1	1.6	0.8	0.4	0.3	38.9
II	45.5	45.0	12.3	13.5	15.1	1.9	1.3	0.5	0.3	41.2
III	43.8	43.2	11.5	13.0	15.2	2.0	0.8	0.5	0.3	39.9
IV	49.4	48.8	14.1	14.3	15.9	2.9	0.9	0.6	0.3	44.5
2007 I	42.1	41.8	10.3	13.5	14.8	1.7	0.8	0.4	0.3	38.8
II	45.7	45.3	12.8	13.4	15.0	1.9	1.5	0.4	0.3	41.5
III	43.7	43.2	12.0	12.8	14.9	1.9	0.8	0.5	0.3	40.1
IV	49.8	49.2	14.5	14.2	15.8	3.0	0.9	0.5	0.3	44.7
2008 I	42.0	41.6	10.6	12.9	14.8	1.7	0.9	0.3	0.2	38.5
II	44.9	44.6	12.8	12.8	15.0	1.8	1.5	0.4	0.3	40.8
III	43.1	42.7	11.8	12.5	15.0	1.9	0.8	0.3	0.3	39.5
IV	48.8	48.3	13.6	13.6	16.2	3.0	1.1	0.5	0.3	43.7

2. Euro zona – ceturkšņa izdevumi un deficīts/pārpalikums

	Kopā	Kārtējie izdevumi							Izdevumi kapitālieguldījumiem			Deficīts (-)/ pārpalikums (+)	Sākotnējais deficīts (-)/ pārpalikums (+)
		Kopā	Atklīdzība nodarbi- nātajiem	Starp- patēriņš	Procentu maksājumi	Kārtējie pārveidumi			Investīcijas	Kapitāla pārveidumi			
							Sociālie maksājumi	Subsīdijas					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2002 IV	50.8	46.3	11.0	5.7	3.3	26.4	22.7	1.6	4.4	2.8	1.7	-1.8	1.5
2003 I II III IV	46.8	43.3	10.3	4.5	3.5	24.9	21.4	1.3	3.5	1.9	1.6	-4.9	-1.3
	47.1	43.5	10.4	4.7	3.4	25.1	21.6	1.3	3.5	2.3	1.2	-1.3	2.1
	47.1	43.4	10.2	4.8	3.3	25.1	21.6	1.3	3.7	2.5	1.2	-4.4	-1.1
	51.1	46.3	11.1	5.7	3.1	26.5	22.9	1.5	4.8	3.3	1.6	-1.9	1.2
2004 I II III IV	46.4	43.0	10.3	4.6	3.2	24.9	21.3	1.2	3.4	1.9	1.5	-5.0	-1.8
	46.6	43.2	10.4	4.8	3.3	24.7	21.4	1.3	3.4	2.3	1.1	-1.8	1.5
	46.0	42.6	9.9	4.7	3.1	24.9	21.5	1.3	3.4	2.4	1.0	-3.3	-0.2
	50.9	45.7	11.0	5.7	2.9	26.1	22.6	1.4	5.2	3.1	2.1	-1.9	1.0
2005 I II III IV	46.8	43.1	10.2	4.6	3.1	25.1	21.3	1.2	3.7	1.9	1.8	-4.8	-1.7
	46.1	42.7	10.2	4.9	3.2	24.4	21.3	1.1	3.4	2.3	1.1	-1.7	1.5
	45.7	42.3	9.9	4.8	3.0	24.7	21.3	1.2	3.4	2.5	1.0	-2.4	0.5
	50.5	45.7	11.1	5.8	2.7	26.1	22.5	1.3	4.8	3.1	1.7	-1.4	1.3
2006 I II III IV	45.2	42.1	10.0	4.5	2.9	24.6	21.1	1.2	3.1	1.9	1.2	-2.9	0.1
	45.4	42.2	10.2	4.9	3.1	24.0	21.0	1.1	3.2	2.3	1.0	0.1	3.1
	45.3	41.9	9.8	4.7	2.9	24.5	21.1	1.2	3.4	2.5	1.0	-1.6	1.4
	50.3	45.0	10.7	5.8	2.7	25.9	22.2	1.4	5.3	3.2	2.2	-0.9	1.8
2007 I II III IV	44.2	41.1	9.8	4.5	2.9	23.9	20.4	1.2	3.2	2.0	1.2	-2.1	0.8
	44.6	41.4	9.9	4.8	3.2	23.5	20.5	1.1	3.2	2.3	0.9	1.2	4.3
	45.0	41.2	9.5	4.7	3.0	24.0	20.7	1.2	3.7	2.5	1.2	-1.3	1.7
	50.3	45.1	10.6	5.8	2.8	26.0	22.2	1.5	5.1	3.3	1.8	-0.5	2.3
2008 I II III IV	44.4	41.3	9.7	4.6	2.9	24.0	20.4	1.2	3.2	2.0	1.2	-2.5	0.4
	45.0	41.7	10.0	4.9	3.2	23.6	20.5	1.1	3.3	2.3	1.0	-0.1	3.1
	45.3	41.9	9.6	4.8	3.1	24.4	21.2	1.2	3.5	2.5	1.0	-2.3	0.8
	51.6	46.5	11.0	6.0	2.8	26.8	22.9	1.4	5.1	3.3	1.8	-2.8	0.0

Avots: ECB aprēķini, kas balstīti uz Eurostat un valstu datiem.

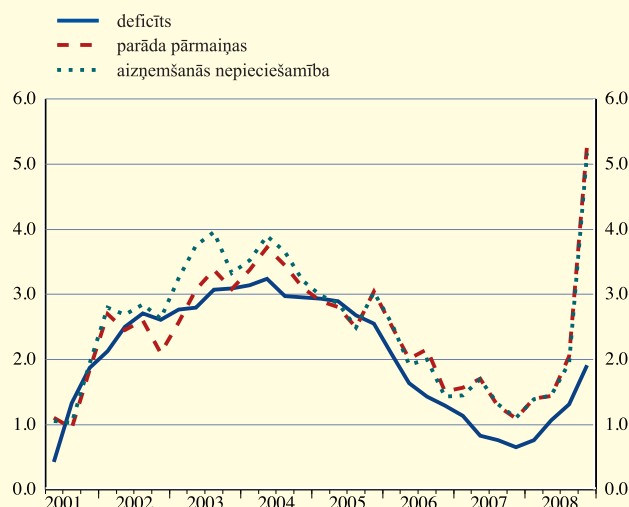
- 1) Dati attiecas uz Euro16. Ieņēmumi, izdevumi un deficīts/pārpalikums balstīti uz EKS 95. Nav iekļauti EK budžeta darījumi ar ārpus valdības sektora esošajiem uzņēmumiem. Citādi, izņemot atšķirīgus datu nosūtīšanas termiņus, ceturkšņa dati atbilst gada datiem. Dati nav sezonāli izlīdzināti.
- 2) Fiskālais slogs ietver nodokļus un sociālās iemaksas.

6.5. Ceturkšņa parāds un parāda pārmaiņas¹⁾
(procentos no IKP)**1. Euro zona – Māstrihtas parāds finanšu instrumentu sektorā dalījumā²⁾**

		Kopā	Finanšu instrumenti			
			Nauda un noguldījumi	Aizdevumi	Īstermiņa parāda vērtspapīri	Ilgtermiņa parāda vērtspapīri
		1	2	3	4	5
2006	I	70.3	2.5	11.7	4.9	51.2
	II	70.3	2.5	11.6	4.8	51.4
	III	69.8	2.5	11.6	4.7	51.0
	IV	68.2	2.4	11.4	4.1	50.3
2007	I	68.5	2.4	11.4	4.8	49.9
	II	68.6	2.2	11.1	5.1	50.3
	III	67.7	2.1	11.0	5.1	49.4
	IV	66.0	2.2	10.8	4.2	48.8
2008	I	66.8	2.1	11.0	5.0	48.8
	II	67.1	2.1	11.0	4.9	49.1
	III	67.1	2.1	10.8	5.5	48.6
	IV	69.3	2.3	10.8	6.7	49.5

2. Euro zona – deficīta-parāda korekcija

	Parāda pārmaiņas	Deficīts (-)/ pārpalikums (+)	Deficīta-parāda korekcija							Papild- postenis: aizņemšanās nepieciešamība		
			Kopā	Darījumi ar galvenajiem finanšu aktīviem, kas ir valdības īpašumā				Pārvērtē- šanas ietekme un citas apjoma pārmaiņas	Citi			
				Kopā	Nauda un noguldījumi	Aizdevumi	Parāda vērtspapīri				Akcijas un pārējie kapitāla vērtspapīri	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
2006	I	4.9	-2.9	2.0	1.3	1.1	0.1	0.6	-0.4	-0.4	1.1	5.2
	II	3.2	0.1	3.3	3.3	2.6	0.1	0.4	0.1	0.6	-0.6	2.6
	III	1.2	-1.6	-0.3	-0.9	-0.7	-0.2	0.2	-0.2	0.3	0.3	1.0
	IV	-2.9	-0.9	-3.8	-2.4	-1.5	-0.5	-0.2	-0.2	-1.3	-2.8	
2007	I	4.9	-2.1	2.8	1.9	1.0	0.0	0.7	0.2	-0.2	1.1	5.1
	II	3.7	1.2	4.9	4.9	4.0	0.0	0.6	0.3	0.2	-0.2	3.5
	III	-0.5	-1.3	-1.7	-1.7	-2.1	0.1	0.4	-0.1	0.1	-0.1	-0.5
	IV	-3.5	-0.5	-3.9	-2.9	-2.0	-0.1	-0.6	-0.3	-0.1	-0.9	-3.4
2008	I	6.0	-2.5	3.5	3.2	2.1	-0.1	0.9	0.4	-0.1	0.4	6.1
	II	3.7	-0.1	3.7	3.6	2.0	0.2	1.1	0.2	0.1	0.0	3.7
	III	2.1	-2.3	-0.2	-0.9	-1.6	-0.1	0.1	0.7	0.5	0.2	1.6
	IV	9.3	-2.8	6.5	6.5	0.6	3.4	0.8	1.8	0.0	-0.1	9.3

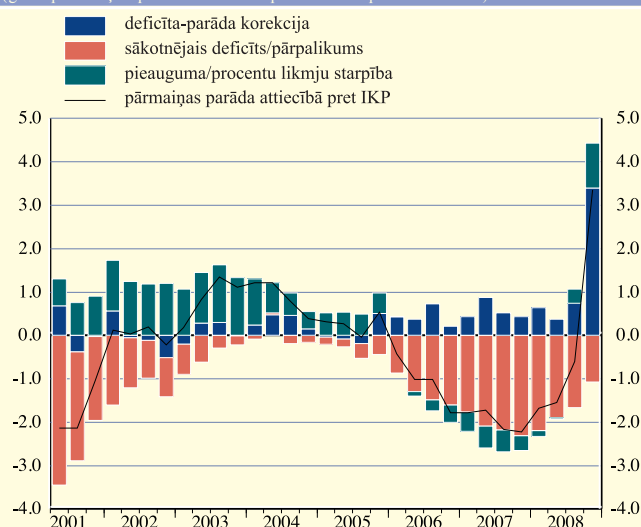
A29. Deficīts, aizņemšanās nepieciešamība un parāda pārmaiņas (četrus ceturkšņus mainīgā summa procentos no IKP)

Avots: ECB aprēķini, kas balstīti uz Eurostat un valstu datiem.

1) Dati attiecas uz Euro16.

2) Dati ceturksnī *t* izteikti procentos no IKP summas *t* un trijos iepriekšējos ceturkšņos.**A30. Māstrihtas parāds**

(gada pārmaiņas parāda attiecībā pret IKP un pamatfaktorus)

ĀRĒJIE DARĪJUMI UN POSTEŅI

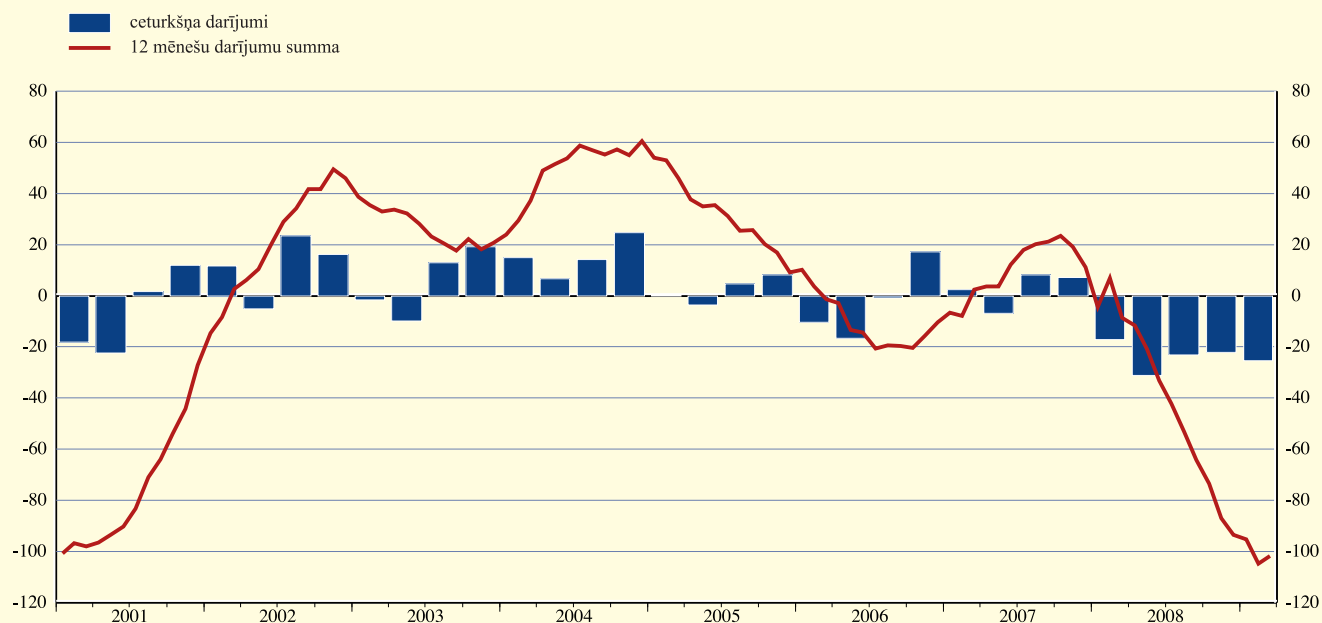
7.1. Maksājumu bilances kopsavilkums¹⁾

(mljrd. euro; neto darījumi)

	Tekošais kants					Kapitāla kants	Neto aizdevumi pārējām pasaules valstīm/neto aizņēmumi no pārējām pasaules valstīm (1. + 6. aile)	Finanšu kants						Novirze
	Kopā	Preces	Pakalpojumi	Ienākumi	Kārtējie pārdevumi			Kopā	Tiešās investīcijas	Portfeļieguldījumi	Atvasinātie finanšu instrumenti	Citi ieguldījumi	Rezerves aktīvi	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2006	-10.5	12.3	43.3	13.6	-79.7	9.2	-1.2	141.4	-157.6	293.7	3.3	2.9	-0.9	-140.2
2007	11.1	46.4	49.2	1.4	-85.9	13.7	24.8	41.2	-92.5	159.7	-67.0	46.0	-5.1	-66.0
2008	-93.6	-6.1	41.7	-32.4	-96.8	12.4	-81.2	313.6	-251.3	439.2	-30.9	160.5	-3.9	-232.4
2008 I	-17.3	-2.5	10.0	3.4	-28.3	6.0	-11.2	35.5	-75.2	88.6	-22.8	50.0	-5.1	-24.3
II	-31.1	6.1	13.1	-32.0	-18.3	3.1	-28.0	79.7	-53.4	27.3	-8.9	114.8	0.0	-51.7
III	-23.1	-9.0	13.4	-3.0	-24.6	1.9	-21.2	61.7	-35.9	121.5	-8.4	-17.2	1.6	-40.4
IV	-22.0	-0.7	5.2	-0.9	-25.7	1.3	-20.7	136.7	-86.7	201.8	9.2	12.8	-0.4	-116.0
2009 I	-25.4	-6.3	4.2	2.2	-25.6	3.1	-22.4	105.0	-52.4	144.6	10.5	-3.2	5.7	-82.6
2008 Marts	-6.3	1.4	3.3	1.4	-12.4	1.1	-5.2	8.0	-22.7	14.7	3.8	15.4	-3.2	-2.8
Apr.	-7.5	5.1	2.9	-7.4	-8.1	0.7	-6.8	25.7	-23.0	-17.9	-3.1	73.0	-3.3	-18.9
Maijs	-24.0	-1.6	4.1	-21.0	-5.6	1.9	-22.2	39.1	-5.4	1.4	-10.6	50.9	2.7	-16.9
Jūn.	0.4	2.6	6.1	-3.6	-4.7	0.6	0.9	14.9	-25.1	43.8	4.8	-9.0	0.5	-15.9
Jūl.	-4.1	0.4	4.3	-0.6	-8.2	0.9	-3.2	48.5	-1.6	29.1	-0.1	23.4	-2.3	-45.3
Aug.	-11.5	-7.1	5.0	-1.1	-8.2	0.5	-10.9	0.4	-11.8	19.3	-8.3	-1.1	2.3	10.6
Sept.	-7.5	-2.3	4.1	-1.2	-8.2	0.5	-7.1	12.8	-22.5	73.1	0.1	-39.5	1.6	-5.7
Okt.	-5.1	3.7	1.5	0.6	-10.9	0.0	-5.1	97.3	-10.9	135.3	17.7	-36.8	-8.0	-92.3
Nov.	-13.7	-4.0	0.9	-1.5	-9.2	1.5	-12.2	19.6	-53.3	60.2	-5.7	18.8	-0.4	-7.4
Dec.	-3.3	-0.4	2.8	-0.1	-5.6	-0.2	-3.4	19.7	-22.5	6.4	-2.9	30.8	7.9	-16.3
2009 Janv.	-19.9	-10.1	1.6	-1.7	-9.7	0.7	-19.2	51.2	-15.9	-7.4	5.8	63.3	5.4	-32.0
Febr.	-2.1	1.0	1.5	0.5	-5.1	0.9	-1.1	-3.4	-11.8	56.1	3.6	-52.5	1.1	4.5
Marts	-3.5	2.8	1.1	3.3	-10.8	1.5	-2.0	57.2	-24.7	95.8	1.1	-14.1	-0.9	-55.2
12 mēnešu darījumu summa														
2009 Marts	-101.8	-9.9	35.9	-33.7	-94.2	9.5	-92.3	383.1	-228.5	495.2	2.4	107.2	6.9	-290.8

A31. Maksājumu bilances tekošais kants

(mljrd. euro)

Avots: ECB.

1) Zīmju konvencijas skaidrojums sniegts vispārējās piezīmēs.

7.2. Tekošais kants un kapitāla kants

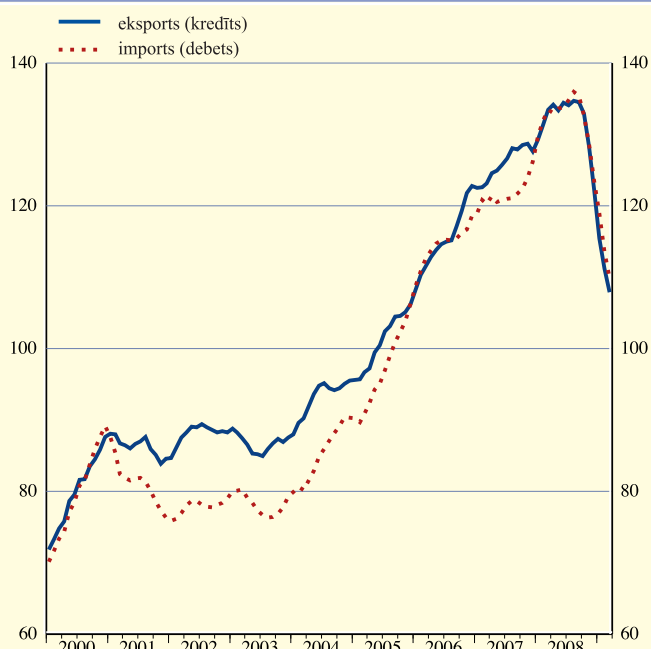
(mljrd. euro; darījumi)

1. Tekošā kanta un kapitāla kanta kopsavilkums

	Tekošais kants												Kapitāla kants		
	Kopā			Preces		Pakalpojumi		Ienākumi		Kārtējie pārvedumi					
	Kredīts	Debets	Saldo	Kredīts	Debets	Kredīts	Debets	Kredīts	Debets	Kredīts	Debets	Kredīts	Debets		
											Strādājošo naudas pārvedumi			Strādājošo naudas pārvedumi	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2006	2 423.8	2 434.3	-10.5	1 396.8	1 384.5	440.8	397.5	496.4	482.8	89.8	5.4	169.5	17.4	23.9	14.7
2007	2 686.1	2 675.0	11.1	1 513.7	1 467.3	490.3	441.1	592.3	591.0	89.8	6.4	175.7	20.5	25.9	12.2
2008	2 760.3	2 853.9	-93.6	1 579.3	1 585.4	504.0	462.3	588.8	621.2	88.2	6.6	185.0	21.1	25.7	13.3
2008 I	680.4	697.7	-17.3	390.3	392.7	116.9	106.9	147.1	143.7	26.1	1.6	54.3	5.1	8.9	2.9
II	709.2	740.4	-31.1	407.8	401.7	126.1	113.0	153.4	185.3	22.0	1.5	40.3	5.3	7.3	4.1
III	696.6	719.8	-23.1	403.1	412.1	136.2	122.8	143.8	146.7	13.5	1.8	38.1	5.4	4.8	2.9
IV	674.0	696.1	-22.0	378.2	378.9	124.7	119.5	144.5	145.5	26.6	1.7	52.2	5.3	4.8	3.4
2009 I	570.3	595.8	-25.4	312.3	318.6	107.7	103.4	123.7	121.5	26.6	-	52.2	-	5.4	2.4
2009 Janv.	181.5	201.4	-19.9	98.5	108.6	37.0	35.4	40.2	41.9	5.7	.	15.5	.	1.7	1.0
Febr.	193.1	195.1	-2.1	102.9	101.9	34.4	32.9	39.8	39.3	16.0	.	21.1	.	1.5	0.6
Marts	195.8	199.3	-3.5	111.0	108.1	36.3	35.2	43.6	40.3	4.9	.	15.7	.	2.2	0.7
	Sezonāli izlīdzināti dati														
2008 I	701.6	718.3	-16.7	400.4	400.5	128.1	113.1	151.2	157.5	21.8	.	47.2	.	.	.
II	702.1	718.9	-16.8	403.4	401.6	126.4	115.7	148.4	154.5	23.9	.	47.1	.	.	.
III	696.4	719.9	-23.5	403.5	406.4	125.8	116.5	147.8	154.9	19.3	.	42.1	.	.	.
IV	653.4	688.7	-35.3	366.4	370.3	123.3	115.8	141.8	154.0	21.9	.	48.6	.	.	.
2009 I	592.5	619.1	-26.6	323.7	329.7	118.7	110.4	127.8	134.1	22.3	.	44.9	.	.	.
2008 Okt.	227.8	234.7	-6.9	130.4	127.6	41.9	40.1	48.2	50.5	7.3	.	16.6	.	.	.
Nov.	220.2	235.8	-15.6	120.9	124.9	42.0	40.1	50.2	55.1	7.1	.	15.7	.	.	.
Dec.	205.4	218.2	-12.8	115.1	117.8	39.4	35.7	43.4	48.3	7.5	.	16.4	.	.	.
2009 Janv.	203.4	215.7	-12.3	110.1	114.0	41.8	38.0	44.5	48.1	7.0	.	15.5	.	.	.
Febr.	197.2	205.1	-7.8	108.3	108.7	38.7	36.1	42.1	45.7	8.1	.	14.6	.	.	.
Marts	191.9	198.4	-6.5	105.2	106.9	38.3	36.3	41.2	40.4	7.2	.	14.8	.	.	.

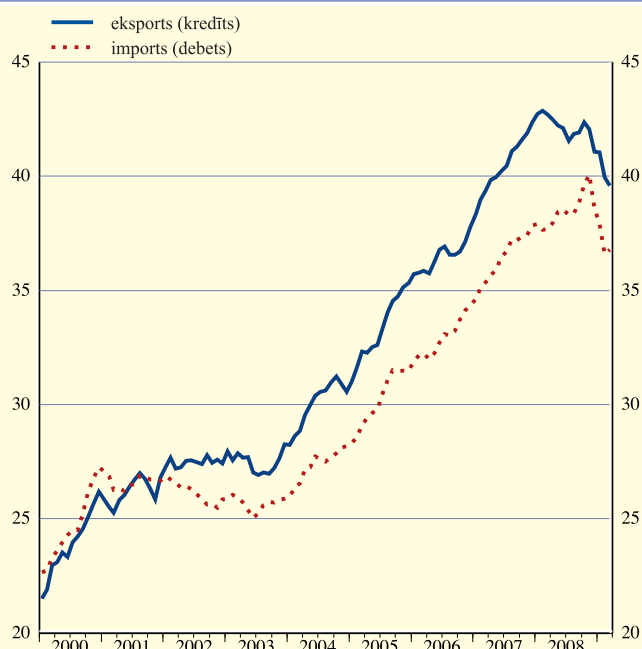
A32. Maksājumu bilance. Preces

(mljrd. euro, sezonāli izlīdzināti dati; 3 mēnešu mainīgie vidējie rādītāji)

A33. Maksājumu bilance. Pakalpojumi

(mljrd. euro, sezonāli izlīdzināti dati; 3 mēnešu mainīgie vidējie rādītāji)

Avots: ECB.

7.2. Tekošais kants un kapitāla kants

(mljrd. euro)

2. Ienākumu kants

(darījumi)

	Atlīdzība nodarbinātajiem		Ieguldījumu ienākumi													
	Kredīts	Debets	Kopā		Tiešās investīcijas						Portfeļieguldījumi				Citi ieguldījumi	
			Kredīts	Debets	Pašu kapitāls				Maksa par parādu		Pašu kapitāls		Maksa par parādu		Kredīts	Debets
					Kredīts		Debets		Kredīts	Debets	Kredīts	Debets	Kredīts	Debets		
					Reinvestētā peļņa		Reinvestētā peļņa									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
2006	17.4	9.8	478.9	472.9	182.7	41.4	111.5	36.6	20.6	20.2	39.2	99.1	103.6	91.5	132.9	150.6
2007	18.7	10.2	573.6	580.7	207.0	75.0	130.5	38.6	26.1	24.4	45.5	116.1	117.5	113.2	177.5	196.5
2008	19.1	10.4	569.7	610.8	192.3	65.8	126.6	43.3	30.0	25.7	42.8	124.4	123.0	129.3	181.6	204.8
2007 IV	4.9	2.7	147.7	141.4	52.5	13.8	31.2	6.9	7.4	6.5	9.4	20.6	30.7	30.5	47.5	52.5
2008 I	4.9	2.0	142.2	141.7	50.1	22.2	31.7	15.9	6.8	6.2	9.7	21.0	30.3	31.4	45.3	51.4
II	4.7	2.6	148.7	182.7	52.0	13.3	34.7	4.6	7.5	6.9	14.4	58.5	30.4	31.4	44.4	51.2
III	4.6	3.1	139.2	143.6	45.8	18.1	31.9	15.5	7.1	6.1	10.2	23.8	32.0	31.1	44.0	50.7
IV	4.9	2.7	139.7	142.7	44.4	12.2	28.4	7.3	8.6	6.5	8.5	21.0	30.3	35.3	47.9	51.6

3. Ģeogrāfiskais dalījums

(darījumu summa)

	Kopā		ES27 (ārpus euro zonas)					Brazīlija	Kanāda	Ķīna	Indija	Japāna	Krievija	Šveice	ASV	Citi
	Kopā	Dānija	Zviedrija	Lielbritānija	Citas ES valstis	ES institūcijas										
2008. gada 1. cet.– 2008. gada 4. cet.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	Kredīts															
Tekošais kants	2 760.3	999.7	60.5	85.8	518.6	277.7	57.1	41.1	35.9	85.2	31.1	57.2	103.4	185.8	404.8	815.9
Preces	1 579.3	542.5	36.4	54.3	233.6	218.1	0.0	22.5	18.6	65.5	23.5	33.8	79.1	91.8	192.6	509.4
Pakalpojumi	504.0	171.4	12.9	13.7	110.0	29.0	5.7	7.3	6.8	15.2	5.7	11.3	14.2	50.6	79.8	141.8
Ienākumi	588.8	222.7	10.4	16.2	162.1	27.4	6.7	11.0	9.8	4.3	1.8	11.8	9.8	36.9	125.4	155.4
Ieguldījumu ienākumi	569.7	216.1	10.3	16.0	160.3	26.6	2.9	11.0	9.7	4.2	1.7	11.7	9.7	29.9	123.6	152.1
Kārtējie pārvedumi	88.2	63.2	0.8	1.5	13.0	3.2	44.6	0.2	0.8	0.3	0.1	0.4	0.4	6.5	7.1	9.3
Kapitāla kants	25.7	22.3	0.0	0.0	1.1	0.2	21.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.6	1.4	1.2
	Debets															
Tekošais kants	2 853.9	904.0	47.3	85.1	439.4	228.0	104.1	-	31.8	-	-	100.4	-	180.9	391.2	-
Preces	1 585.4	435.9	30.4	51.5	176.2	177.8	0.0	27.9	14.3	179.3	20.9	55.8	111.9	79.2	143.1	517.1
Pakalpojumi	462.3	141.2	8.2	11.7	87.6	33.4	0.2	5.3	6.8	11.2	4.6	8.3	9.4	39.9	95.4	140.2
Ienākumi	621.2	212.7	7.7	20.6	163.5	11.9	9.0	-	8.9	-	-	35.7	-	55.8	144.1	-
Ieguldījumu ienākumi	610.8	206.6	7.6	20.5	162.0	7.5	9.0	-	8.8	-	-	35.6	-	55.3	143.1	-
Kārtējie pārvedumi	185.0	114.2	1.0	1.3	12.1	4.9	95.0	1.5	1.8	2.5	0.7	0.6	0.5	6.0	8.7	48.6
Kapitāla kants	13.3	2.3	0.0	0.1	1.2	0.2	0.8	0.2	1.1	0.1	0.2	0.1	0.1	0.6	1.3	7.6
	Saldo															
Tekošais kants	-93.6	95.7	13.2	0.7	79.2	49.7	-47.1	-	4.1	-	-	-43.2	-	4.9	13.6	-
Preces	-6.1	106.6	6.0	2.9	57.3	40.4	0.0	-5.4	4.3	-113.8	2.6	-22.0	-32.8	12.6	49.5	-7.7
Pakalpojumi	41.7	30.1	4.7	2.0	22.4	-4.5	5.5	2.0	0.0	4.0	1.1	3.0	4.8	10.7	-15.6	1.6
Ienākumi	-32.4	10.1	2.7	-4.5	-1.4	15.5	-2.3	-	0.8	-	-	-24.0	-	-18.9	-18.7	-
Ieguldījumu ienākumi	-41.1	9.5	2.7	-4.5	-1.8	19.2	-6.1	-	0.9	-	-	-23.9	-	-25.4	-19.5	-
Kārtējie pārvedumi	-96.8	-51.1	-0.2	0.3	0.9	-1.6	-50.3	-1.2	-1.1	-2.2	-0.6	-0.2	-0.1	0.6	-1.6	-39.3
Kapitāla kants	12.4	20.0	0.0	0.0	-0.1	-0.1	20.2	-0.1	-1.0	-0.1	-0.1	-0.1	0.0	0.0	0.2	-6.3

Avots: ECB.

7.3. Finanšu kants

(mljrd. euro un gada kāpuma temps; atlikumi un perioda beigu kāpuma temps; darījumi un citas pārmaiņas periodā)

1. Finanšu konta kopsavilkums

	Kopā ¹⁾			Kopā % no IKP			Tiešās investīcijas		Portfel-ieguldījumi		Tirī atvasinātie finanšu instrumenti	Citi ieguldījumi		Rezerves aktīvi
	Aktīvi	Pasīvi	Atlikumi	Aktīvi	Pasīvi	Atlikumi	Aktīvi	Pasīvi	Aktīvi	Pasīvi		Aktīvi	Pasīvi	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Atlikumi (starptautisko investīciju balance)														
2004	8 602.5	9 518.4	-915.9	109.5	121.2	-11.7	2 268.7	2 235.4	3 045.0	4 080.2	-37.4	3 045.2	3 202.9	281.0
2005	10 785.2	11 605.3	-820.2	132.3	142.4	-10.1	2 790.8	2 444.3	3 887.5	5 109.1	-21.4	3 805.8	4 052.0	322.5
2006	12 258.8	13 306.1	-1 047.3	143.3	155.6	-12.2	3 131.7	2 728.7	4 371.5	5 866.5	-20.8	4 448.7	4 711.0	327.7
2007	13 750.6	14 915.4	-1 164.9	152.9	165.8	-13.0	3 526.1	3 091.6	4 653.8	6 340.0	-10.2	5 233.5	5 483.9	347.4
2008 III	13 929.1	15 185.3	-1 256.3	150.5	164.1	-13.6	3 777.4	3 198.8	4 281.0	6 029.1	23.2	5 476.5	5 957.5	370.9
IV	13 126.5	14 847.4	-1 720.9	141.6	160.1	-18.6	3 753.7	3 185.7	3 747.3	5 978.2	19.7	5 222.0	5 683.5	383.9
Atlikumu pārmaiņas														
2004	740.8	888.6	-147.8	9.4	11.3	-1.9	99.2	151.2	389.4	494.0	-17.3	295.4	243.4	-25.7
2005	2 182.7	2 086.9	95.7	26.8	25.6	1.2	522.1	209.0	842.5	1 028.9	16.0	760.6	849.1	41.5
2006	1 473.6	1 700.8	-227.1	17.2	19.9	-2.7	340.9	284.3	484.0	757.4	0.6	642.9	659.0	5.2
2007	1 491.8	1 609.3	-117.5	16.6	17.9	-1.3	394.4	362.9	282.3	473.5	10.6	784.7	772.9	19.7
2008 III	229.7	288.3	-58.6	10.0	12.6	-2.6	112.7	45.7	-151.1	-20.8	27.9	223.2	263.4	17.0
IV	-802.5	-337.9	-464.6	-34.0	-14.3	-19.7	-23.8	-13.0	-533.8	-50.9	-3.5	-254.5	-274.0	13.0
Darījumi														
2005	1 329.2	1 339.4	-10.2	16.3	16.4	-0.1	358.4	152.4	416.2	543.3	17.3	554.9	643.7	-17.7
2006	1 680.0	1 821.4	-141.4	19.6	21.3	-1.7	417.4	259.8	527.6	821.4	-3.3	737.4	740.3	0.9
2007	1 896.7	1 937.9	-41.2	21.1	21.5	-0.5	474.2	381.7	439.5	599.3	67.0	910.9	956.9	5.1
2008	395.2	708.8	-313.6	4.3	7.6	-3.4	351.0	99.7	-14.7	424.5	30.9	24.2	184.7	3.9
2008 III	135.6	197.3	-61.7	5.9	8.6	-2.7	88.7	52.8	-60.9	60.7	8.4	101.0	83.8	-1.6
IV	-373.1	-236.4	-136.7	-15.8	-10.0	-5.8	50.5	-36.2	-155.3	46.5	-9.2	-259.6	-246.8	0.4
2009 I	-237.3	-132.3	-105.0	.	.	.	78.0	25.6	-58.9	85.6	-10.5	-240.3	-243.5	-5.7
2008 Nov.	-49.9	-30.3	-19.6	.	.	.	33.3	-20.0	-2.1	58.1	5.7	-87.2	-68.4	0.4
Dec.	-225.5	-205.8	-19.7	.	.	.	8.0	-14.5	-22.1	-15.7	2.9	-206.4	-175.6	-7.9
2009 Janv.	-14.3	36.9	-51.2	.	.	.	27.2	11.3	20.8	13.5	-5.8	-51.2	12.1	-5.4
Febr.	-110.3	-113.7	3.4	.	.	.	20.4	8.6	-21.0	35.1	-3.6	-104.9	-157.4	-1.1
Marts	-112.6	-55.5	-57.2	.	.	.	30.5	5.8	-58.7	37.0	-1.1	-84.1	-98.2	0.9
Citas pārmaiņas														
2004	-76.9	97.0	-173.9	-1.0	1.2	-2.2	-69.8	61.8	43.6	76.2	-25.8	-11.7	-41.0	-13.3
2005	853.5	747.5	105.9	10.5	9.2	1.3	163.7	56.5	426.3	485.6	-1.4	205.7	205.4	59.2
2006	-206.4	-120.6	-85.7	-2.4	-1.4	-1.0	-76.5	24.5	-43.6	-63.9	3.9	-94.4	-81.3	4.3
2007	-404.9	-328.5	-76.3	-4.5	-3.7	-0.8	-79.7	-18.8	-157.2	-125.8	-56.4	-126.1	-184.0	14.6
Citas pārmaiņas sakarā ar valūtas kursa pārmaiņām														
2004	-168.8	-96.4	-72.4	-2.1	-1.2	-0.9	-36.0	7.4	-62.3	-50.2	.	-61.2	-53.5	-9.4
2005	369.3	214.4	154.9	4.5	2.6	1.9	86.9	-18.2	136.8	118.1	.	126.9	114.5	18.7
2006	-321.7	-207.9	-113.8	-3.8	-2.4	-1.3	-70.7	11.7	-131.1	-118.0	.	-104.6	-101.5	-15.3
2007	-501.6	-244.1	-257.5	-5.6	-2.7	-2.9	-110.0	27.1	-194.5	-124.1	.	-182.2	-147.1	-14.9
Citas pārmaiņas sakarā ar cenu pārmaiņām														
2004	102.1	218.6	-116.5	1.3	2.8	-1.5	30.7	25.0	100.3	193.6	-25.8	.	.	-3.1
2005	288.1	327.5	-39.4	3.5	4.0	-0.5	60.7	48.6	186.6	278.9	-1.4	.	.	42.1
2006	297.0	309.5	-12.5	3.5	3.6	-0.1	61.2	39.4	215.7	270.1	3.9	.	.	16.3
2007	156.6	-63.8	220.3	1.7	-0.7	2.4	29.6	12.3	151.7	-76.1	-56.4	.	.	31.6
Citas pārmaiņas sakarā ar citām korekcijām														
2004	-10.3	-25.2	15.0	-0.1	-0.3	0.2	-64.5	29.4	5.6	-67.2	.	49.5	12.5	-0.8
2005	195.5	205.6	-10.2	2.4	2.5	-0.1	16.0	26.1	102.9	88.6	.	78.8	90.9	-2.2
2006	-181.4	-222.3	40.9	-2.1	-2.6	0.5	-67.0	-26.6	-128.2	-216.0	.	10.2	20.3	3.7
2007	-59.5	-20.7	-38.9	-0.7	-0.2	-0.4	0.6	-58.2	-114.3	74.4	.	56.0	-36.8	-1.9
Atlikumu kāpuma temps														
2004	10.3	9.1	-	.	.	.	7.8	4.2	12.8	11.5	.	11.1	9.5	-4.1
2005	14.9	13.7	-	.	.	.	15.2	6.8	13.1	12.8	.	17.6	19.5	-5.8
2006	15.7	15.8	-	.	.	.	15.0	10.6	13.8	16.3	.	19.5	18.4	0.2
2007	15.5	14.5	-	.	.	.	15.2	14.0	10.0	10.1	.	20.5	20.4	1.6
2008 III	8.2	8.1	-	.	.	.	12.2	8.9	5.3	6.6	.	7.4	9.6	-0.4
IV	2.8	4.8	-	.	.	.	10.1	3.2	-0.6	7.1	.	0.4	3.4	1.1
2009 I	-3.0	-0.1	.	.	.	.	7.3	1.1	-3.6	6.0	.	-9.3	-6.9	-1.8

Avots: ECB.

1) Tirī atvasinātie finanšu instrumenti iekļauti aktīvos.

7.3. Finanšu kots

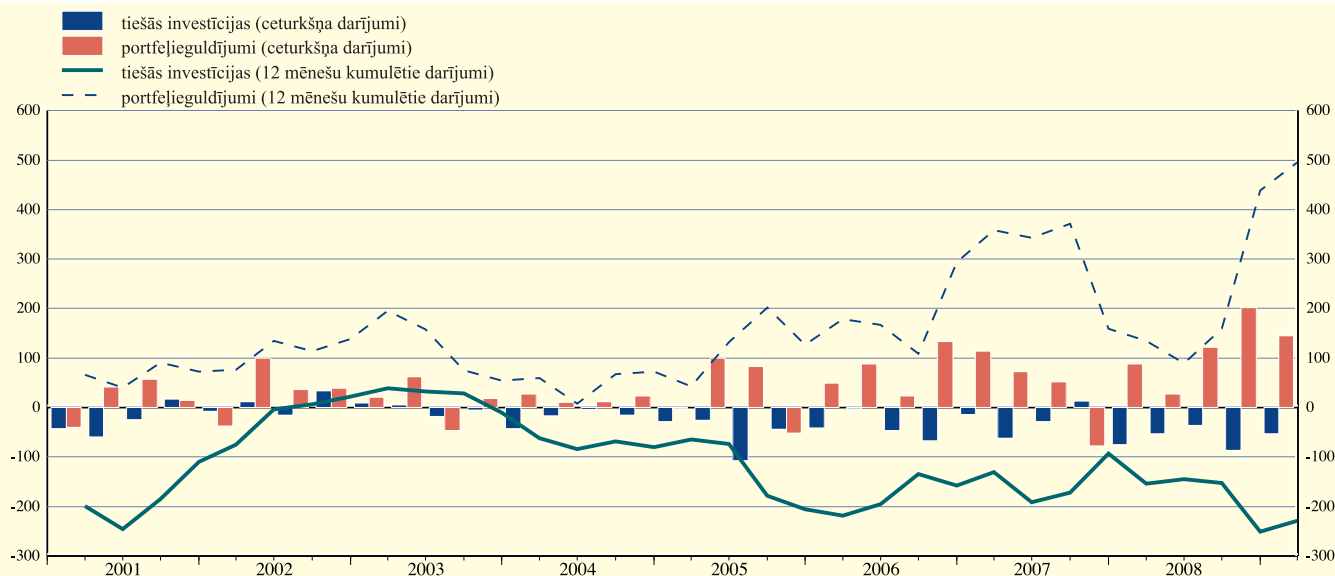
(mljrd. euro un gada kāpuma temps; atlikumi un perioda beigu kāpuma temps; darījumi periodā)

2. Tiešās investīcijas

	Rezidentu ārvalstīs veiktās investīcijas							Nerezidentu euro zonā veiktās investīcijas						
	Kopā	Pašu kapitāls un reinvestētā peļņa			Cits kapitāls (galvenokārt starpuzņēmumu aizdevumi)			Kopā	Pašu kapitāls un reinvestētā peļņa			Cits kapitāls (galvenokārt starpuzņēmumu aizdevumi)		
		Kopā	MFI	Ne-MFI	Kopā	MFI	Ne-MFI		Kopā	MFI	Ne-MFI	Kopā	MFI	Ne-MFI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Atlikumi (starptautisko investīciju bilance)														
2006	3 131.7	2 540.4	217.4	2 323.0	591.3	2.2	589.1	2 728.7	2 091.9	65.5	2 026.4	636.8	9.7	627.1
2007	3 526.1	2 844.3	246.4	2 597.9	681.9	6.3	675.6	3 091.6	2 343.9	69.1	2 274.8	747.7	14.9	732.8
2008 III	3 777.4	3 007.4	253.2	2 754.2	770.1	6.7	763.4	3 198.8	2 371.8	65.7	2 306.2	826.9	18.3	808.7
2008 IV	3 753.7	2 970.1	241.2	2 728.8	783.6	6.4	777.2	3 185.7	2 368.9	65.6	2 303.3	816.8	17.1	799.7
Darījumi														
2007	474.2	355.5	24.6	330.9	118.7	-0.1	118.8	381.7	267.4	5.2	262.2	114.3	1.4	112.9
2008	351.0	234.6	15.2	219.4	116.4	-0.2	116.6	99.7	69.0	-1.2	70.2	30.7	1.5	29.2
2008 III	88.7	65.7	-7.6	73.4	22.9	-0.4	23.3	52.8	30.9	0.8	30.2	21.9	0.5	21.4
2008 IV	50.5	35.0	7.1	28.0	15.5	-0.3	15.8	-36.2	0.7	0.0	0.7	-36.9	-0.2	-36.7
2009 I	78.0	36.4	7.4	29.0	41.6	2.2	39.4	25.6	20.3	-0.2	20.5	5.3	0.1	5.2
2008 Nov.	33.3	15.2	2.6	12.6	18.1	0.2	17.9	-20.0	-3.6	0.4	-4.0	-16.3	0.0	-16.4
2008 Dec.	8.0	7.2	2.2	5.0	0.8	-0.5	1.3	-14.5	2.6	0.5	2.1	-17.1	-0.2	-16.9
2009 Janv.	27.2	15.1	5.6	9.5	12.1	1.6	10.5	11.3	6.3	0.6	5.7	5.0	0.4	4.6
2009 Febr.	20.4	8.6	0.7	7.9	11.8	0.5	11.4	8.6	5.6	0.4	5.3	2.9	0.1	2.8
2009 Marts	30.5	12.8	1.2	11.6	17.7	0.1	17.6	5.8	8.3	-1.2	9.5	-2.6	-0.4	-2.2
Kāpuma temps														
2006	15.0	14.6	20.1	14.1	17.1	-2.9	17.2	10.6	12.3	10.2	12.4	5.5	-1.2	5.6
2007	15.2	14.0	11.1	14.3	20.1	-82.4	20.3	14.0	12.8	8.5	12.9	18.0	9.0	18.2
2008 III	12.2	10.2	1.1	11.1	20.6	11.5	20.7	8.9	6.4	1.0	6.5	17.2	15.6	17.2
2008 IV	10.1	8.3	6.2	8.5	17.1	-4.5	17.3	3.2	3.0	-1.9	3.1	4.1	8.4	4.0
2009 I	7.3	5.3	5.9	5.3	15.1	-6.5	15.3	1.1	2.0	-2.3	2.1	-1.6	8.1	-1.8

A34. Maksājumu bilance. Neto tiešās investīcijas un portfeļieguldījumi

(mljrd. euro)

Avots: ECB.

7.3. Finanšu kants

(mljrd. euro un gada kāpuma temps; atlikumi un perioda beigu kāpuma temps; darījumi periodā)

3. Portfeļieguldījumi. Aktīvi

	Kopā						Parāda vērtspapīri									
	Kapitāla vērtspapīri						Obligācijas un parādzīmes					Naudas tirgus instrumenti				
	Kopā		MFI		Ne-MFI		Kopā		MFI		Ne-MFI		Kopā		MFI	
			Euro-sistēma		Valdība				Euro-sistēma		Valdība				Euro-sistēma	Valdība
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Atlikumi (starptautisko investīciju bilance)																
2006	4 371.5	1 936.2	127.8	2.8	1 808.4	37.0	2 056.0	875.0	13.0	1 181.0	14.1	379.3	311.6	11.1	67.7	0.2
2007	4 653.8	1 984.7	145.2	2.4	1 839.5	44.6	2 231.5	937.4	15.5	1 294.0	16.9	437.7	350.6	33.9	87.1	0.5
2008 III	4 281.0	1 510.5	88.2	2.7	1 422.3	39.0	2 287.9	990.8	23.2	1 297.1	19.4	482.6	390.8	55.1	91.9	0.7
2008 IV	3 747.3	1 154.7	70.2	2.9	1 084.5	28.1	2 147.3	957.6	19.2	1 189.7	17.0	445.3	376.8	61.6	68.5	1.2
Darījumi																
2007	439.5	79.5	36.0	-0.4	43.6	5.5	282.5	153.6	3.8	128.9	2.0	77.5	68.5	25.0	9.0	0.3
2008	-14.7	-113.0	-55.4	0.6	-57.6	-0.5	91.1	49.7	6.9	41.4	2.4	7.1	24.9	24.5	-17.8	0.3
2008 III	-60.9	-51.3	-4.4	0.1	-46.9	0.6	19.9	-0.8	-0.2	20.6	1.1	-29.4	-33.0	-1.2	3.6	-0.2
2008 IV	-155.3	-49.7	-4.0	0.4	-45.6	-1.3	-59.6	-15.3	-4.5	-44.3	-0.5	-46.1	-19.0	-1.8	-27.1	0.2
2009 I	-58.9	-2.2	-7.5	0.0	5.3	-	-34.8	-20.4	-2.6	-14.4	-	-21.9	-19.1	-4.7	-2.8	-
2008 Nov.	-2.1	1.1	5.9	0.3	-4.9	.	-5.3	1.3	-1.4	-6.6	.	2.2	3.0	-0.8	-0.8	.
2008 Dec.	-22.1	-5.0	-1.7	0.1	-3.3	.	-23.3	-5.2	-1.5	-18.1	.	6.2	9.5	-0.5	-3.3	.
2009 Janv.	20.8	7.8	-0.2	0.0	8.0	.	10.9	7.7	-0.7	3.2	.	2.2	1.7	1.0	0.4	.
2009 Febr.	-21.0	-8.4	-3.5	0.0	-4.9	.	-12.8	-2.3	0.3	-10.5	.	0.1	-0.3	1.5	0.4	.
2009 Marts	-58.7	-1.6	-3.8	0.0	2.2	.	-33.0	-25.8	-2.2	-7.1	.	-24.2	-20.5	-7.2	-3.6	.
Kāpuma temps																
2006	13.8	9.0	17.5	0.9	8.4	22.1	17.1	24.1	15.8	12.5	9.0	21.3	22.2	220.7	20.4	-27.3
2007	10.0	4.0	29.0	-13.1	2.3	14.4	13.8	17.8	30.1	10.8	14.0	20.8	22.5	225.0	13.0	173.4
2008 III	5.3	-2.4	-26.2	6.6	-0.6	4.4	9.8	10.3	65.0	9.4	19.3	16.9	22.7	146.4	-5.8	-94.1
2008 IV	-0.6	-6.5	-37.8	26.0	-3.9	-1.3	4.1	5.3	26.0	3.3	14.5	1.3	7.0	94.5	-22.7	52.8
2009 I	-3.6	-4.6	-22.8	19.0	-3.2	-	0.8	0.0	-10.4	1.4	-	-17.6	-13.0	50.2	-37.1	-

4. Portfeļieguldījumi. Pasīvi

	Kopā				Parāda vērtspapīri							
	Kapitāla vērtspapīri				Obligācijas un parādzīmes				Naudas tirgus instrumenti			
	Kopā		MFI		Ne-MFI		Kopā		MFI		Ne-MFI	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Atlikumi (starptautisko investīciju bilance)												
2006	5 866.5	2 910.8	657.6	2 253.2	2 656.9	953.8	1 705.5	1 019.2	298.8	125.7	173.2	138.0
2007	6 340.0	3 103.1	754.7	2 348.3	2 917.3	1 128.0	1 789.3	1 113.4	319.6	153.4	166.1	142.5
2008 III	6 029.1	2 414.9	715.4	1 699.3	3 152.6	1 150.5	2 001.6	1 253.7	461.6	176.6	285.0	228.4
2008 IV	5 978.2	2 126.5	680.8	1 445.7	3 275.8	1 165.8	2 110.1	1 383.1	575.8	171.7	404.1	339.3
Darījumi												
2007	599.3	127.6	76.7	50.6	433.0	229.7	203.4	148.6	38.6	41.1	-2.6	8.1
2008	424.5	-77.1	93.4	-170.5	281.6	45.1	237.0	197.4	219.9	-6.7	226.6	198.8
2008 III	60.7	-73.6	-14.9	-58.8	63.9	10.3	53.7	54.8	70.4	-4.2	74.7	52.3
2008 IV	46.5	-45.9	17.8	-63.8	-13.0	-42.0	29.0	32.8	105.5	-11.0	116.5	108.7
2009 I	85.6	-53.2	-0.5	-52.7	110.4	14.3	96.1	-	28.4	-29.6	58.0	-
2008 Nov.	58.1	20.5	.	.	30.5	.	.	.	7.0	.	.	.
2008 Dec.	-15.7	-6.1	.	.	-29.0	.	.	.	19.3	.	.	.
2009 Janv.	13.5	-44.5	.	.	27.8	.	.	.	30.2	.	.	.
2009 Febr.	35.1	-5.9	.	.	35.1	.	.	.	6.0	.	.	.
2009 Marts	37.0	-2.8	.	.	47.5	.	.	.	-7.7	.	.	.
Kāpuma temps												
2006	16.3	12.1	17.5	10.6	22.9	25.9	21.2	15.2	1.5	21.5	-10.0	-11.2
2007	10.1	4.4	11.4	2.3	16.3	24.3	11.9	14.6	12.7	33.7	-0.2	6.6
2008 III	6.6	-2.4	5.6	-5.1	13.0	10.9	14.3	17.8	26.0	19.1	34.3	27.6
2008 IV	7.1	-3.4	12.8	-8.8	9.9	4.1	13.4	18.1	65.5	-3.7	135.6	144.4
2009 I	6.0	-7.6	2.8	-11.6	10.7	3.6	14.9	-	63.5	-22.9	147.3	-

Avots: ECB.

7.3. Finanšu kots

(mljrd. euro un gada kāpuma temps; atlikumi un perioda beigu kāpuma temps; darījumi periodā)

5. Citi ieguldījumi. Aktīvi

	Kopā	Eurosistēma			MFI (izņemot Eurosistēmu)			Valdība				Citi sektori			
		Kopā	Kredīti/ nauda un noguldī- jumi	Citi aktīvi	Kopā	Kredīti/ nauda un noguldī- jumi	Citi aktīvi	8	Tirdz- niecības kredīti	Kredīti/nauda un noguldījumi	Nauda un nogul- dījumi	12	Tirdz- niecības kredīti	Kredīti/nauda un noguldījumi	Nauda un nogul- dījumi
	1	2	3	4	5	6	7								
	Atlikumi (starptautisko investīciju balance)														
2006	4 448.7	14.1	12.7	1.4	2 937.6	2 874.9	62.8	120.0	14.2	58.2	15.4	1 377.1	187.9	1 062.1	395.6
2007	5 233.5	39.1	37.7	1.4	3 342.5	3 271.4	71.1	107.1	12.7	48.1	13.5	1 744.8	191.1	1 387.7	441.7
2008 III IV	5 476.5	34.2	33.2	1.0	3 553.1	3 477.3	75.8	100.8	12.3	39.9	8.7	1 788.5	199.8	1 365.6	371.0
	5 222.0	33.5	32.5	1.0	3 284.5	3 226.8	57.7	101.4	12.0	41.2	7.0	1 802.6	190.2	1 388.9	379.7
	Darījumi														
2007	910.9	22.0	22.0	0.0	548.3	541.0	7.3	-7.6	-1.4	-7.2	-2.0	348.3	13.7	292.7	38.7
2008	24.2	-4.3	-4.3	0.0	-31.0	-50.0	19.0	-7.0	-1.1	-6.7	-5.9	66.4	13.3	-5.9	-50.7
2008 III	101.0	-1.9	-1.9	0.0	81.3	81.3	0.0	-8.0	-0.1	-8.8	-8.3	29.6	2.7	6.8	-1.5
2008 IV	-259.6	-2.2	-2.3	0.0	-227.2	-240.8	13.7	-0.3	-0.3	1.0	-1.9	-29.9	-5.6	-23.6	-9.5
2009 I	-240.3	-8.3	-	-	-229.7	-	-	6.5	-	-	9.0	-8.7	-	-	-5.0
2008 Nov. Dec.	-87.2	4.3	-	-	-86.1	-	-	7.2	-	-	8.1	-12.6	-	-	-0.4
	-206.4	-2.3	-	-	-161.5	-	-	-7.3	-	-	-7.2	-35.3	-	-	-26.1
2009 Janv. Febr. Marts	-51.2	-2.4	-	-	-52.6	-	-	13.4	-	-	11.3	-9.7	-	-	-3.6
	-104.9	-3.6	-	-	-91.4	-	-	-7.8	-	-	-3.2	-2.2	-	-	-6.3
	-84.1	-2.3	-	-	-85.8	-	-	0.8	-	-	0.9	3.1	-	-	4.9
	Kāpuma temps														
2006	19.5	-37.6	-40.0	1.6	21.1	21.3	10.7	-5.5	-26.1	-4.3	24.5	20.0	3.4	24.5	8.5
2007	20.5	157.3	173.8	-1.7	18.8	18.9	11.5	-6.4	-9.7	-12.4	-13.1	25.2	7.4	27.3	9.8
2008 III	7.4	2.0	2.3	0.3	7.6	7.5	10.5	-5.1	-8.9	-13.2	-31.4	7.9	12.5	3.7	-12.5
2008 IV	0.4	-13.6	-14.0	5.0	-0.9	-1.5	27.0	-6.5	-8.6	-14.1	-45.7	3.8	7.0	-0.5	-12.0
2009 I	-9.3	-47.4	-	-	-13.5	-	-	4.2	-	-	37.8	-0.9	-	-	-16.4

6. Citi ieguldījumi. Pasīvi

	Kopā	Eurosistēma			MFI (izņemot Eurosistēmu)			Valdība				Citi sektori			
	Kopā	Kredīti/ nauda un noguldī- jumi	Citi pasīvi	Kopā	Kredīti/ nauda un noguldī- jumi	Citi pasīvi	Kopā	Tirdz- niecības kredīti	Kredīti	Citi pasīvi	Kopā	Tirdz- niecības kredīti	Kredīti	Citi pasīvi	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	Atlikumi (starptautisko investīciju balance)														
2006	4 711.0	116.3	116.1	0.2	3 484.8	3 430.4	54.5	51.6	0.0	47.5	4.1	1 058.2	146.8	819.6	91.7
2007	5 483.9	201.7	201.4	0.2	3 938.7	3 871.7	67.0	51.8	0.0	46.6	5.2	1 291.7	158.4	1 024.1	109.3
2008 III	5 957.5	371.8	371.4	0.3	4 197.0	4 126.6	70.4	52.3	0.0	48.8	3.4	1 336.5	170.0	1 062.0	104.4
IV	5 683.5	481.7	481.5	0.3	3 774.7	3 718.0	56.7	61.3	0.0	57.7	3.6	1 365.8	166.8	1 090.4	108.6
	Darījumi														
2007	956.9	91.4	91.4	0.0	635.2	630.4	4.8	-0.9	0.0	-1.8	0.9	231.3	9.9	224.4	-3.0
2008	184.7	280.0	280.0	0.1	-173.3	-191.3	18.0	9.4	0.0	10.8	-1.4	68.6	6.8	62.8	-1.1
2008 III	83.8	107.8	107.7	0.1	-26.9	-30.9	4.0	2.2	0.0	2.4	-0.1	0.7	1.5	2.8	-3.7
IV	-246.8	110.6	110.7	-0.1	-403.6	-416.9	13.4	8.9	0.0	8.5	0.4	37.3	-3.4	34.4	6.2
2009 I	-243.5	-84.2	-	-	-118.7	-	-	-1.6	-	-	-	-39.0	-	-	-
2008 Nov.	-68.4	-31.6	-	-	-52.6	-	-	2.7	-	-	-	13.0	-	-	-
Dec.	-175.6	11.4	-	-	-173.5	-	-	-0.5	-	-	-	-12.9	-	-	-
2009 Janv.	12.1	-59.1	-	-	99.2	-	-	2.1	-	-	-	-30.0	-	-	-
Febr.	-157.4	-28.0	-	-	-106.9	-	-	-4.9	-	-	-	-17.6	-	-	-
Marts	-98.2	3.0	-	-	-111.0	-	-	1.3	-	-	-	8.6	-	-	-
	Kāpuma temps														
2006	18.4	22.4	22.4	5.7	16.1	16.1	13.3	3.6	-24.1	4.2	-3.2	27.3	9.8	31.9	17.6
2007	20.4	79.2	79.4	-6.9	18.3	18.5	8.8	-1.6	29.1	-3.6	18.0	21.4	6.7	27.4	-1.5
2008 III	9.6	126.0	126.3	10.3	7.1	7.1	7.2	-9.6	54.1	-6.0	-42.4	3.0	9.2	4.0	-13.5
IV	3.4	140.9	141.1	20.8	-4.4	-4.9	26.8	18.2	-4.8	23.3	-28.1	5.3	4.3	6.1	-1.3
2009 I	-6.9	81.2	-	-	-13.6	-	-	16.2	-	-	-	-1.1	-	-	-

Avots: ECB.

7.3. Finanšu kots

(mljrd. euro un gada kāpuma temps; atlikumi un perioda beigu kāpuma temps; darījumi periodā)

7. Rezerves aktīvi

	Rezerves aktīvi													Papildpostenis		
	Kopā		Monetārais zelts		Speciālās aizņē- muma tiesības	Rezerves pozīcija SVF	Ārvalstu valūtas						Citas pra- sības	Prasības euro zonas re- zidentiem ārvalstu valūtā	Pasīvi	
							Kopā	Nauda un noguldījumi		Vērtspapīri						Atvasinātie finansu instrumenti
	Mljrd. euro	Trojas uncēs (mlj.)	Monetārajās iestādēs un SNB	Bankās	Kopā	Kapitāla vērts- papīri		Obli- gācijas un parād- zīmes	Naudas tirgus instrumenti							
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	Atlikumi (starptautisko investīciju bilance)															
2005	320.1	163.4	375.861	4.3	10.6	141.7	12.6	21.4	107.9	0.6	69.4	38.0	-0.2	0.0	25.6	-17.9
2006	325.8	176.3	365.213	4.6	5.2	139.7	6.3	22.5	110.7	0.5	79.3	30.8	0.3	0.0	24.6	-21.5
2007	347.4	201.0	353.688	4.6	3.6	138.2	7.2	22.0	108.5	0.4	87.8	20.3	0.5	0.0	44.1	-38.5
2008 II III IV	353.9	207.9	352.314	4.3	4.0	137.7	7.4	24.0	105.6	0.5	89.9	15.2	0.6	0.0	59.4	-59.2
	370.9	216.8	350.634	4.6	4.0	145.4	11.6	18.1	117.8	0.5	100.0	17.2	-2.1	0.0	188.9	-185.3
	383.9	217.0	349.190	4.7	7.3	154.8	7.6	8.0	129.5	0.6	111.0	17.9	9.7	0.1	253.1	-245.7
2009 Febr. Marts Apr.	419.7	263.1	349.401	5.0	7.6	144.0	6.7	5.8	135.1	-	-	-	-3.7	0.1	170.2	-153.5
	395.8	240.4	349.059	4.8	8.4	142.2	8.4	3.7	129.9	-	-	-	0.2	0.1	155.4	-141.4
	387.0	231.4	347.851	4.8	8.4	142.3	8.2	4.7	128.6	-	-	-	0.9	0.0	129.3	-116.6
	Darījumi															
2006	0.9	-4.2	-	0.5	-5.2	9.8	-6.1	2.4	13.6	0.0	19.3	-5.7	0.0	0.0	-	-
2007	5.1	-3.2	-	0.3	-0.9	8.8	1.0	1.6	6.2	0.0	14.5	-8.3	0.0	0.0	-	-
2008	3.9	-2.1	-	-0.1	3.7	2.3	4.9	-15.7	11.8	0.1	15.8	-4.1	1.3	0.1	-	-
2008 III IV	-1.6	-0.3	-	0.1	-0.2	-1.3	4.5	-7.7	1.7	0.0	1.8	-0.1	0.3	0.0	-	-
	0.4	-0.9	-	0.0	3.2	-2.0	0.5	-10.7	7.1	0.0	6.2	0.9	1.1	0.1	-	-
2009 I	-5.7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kāpuma temps															
2005	-5.8	-2.8	-	4.4	-44.7	-3.8	-2.0	-23.7	1.6	2.2	6.9	-7.9	20.5	-	-	-
2006	0.2	-2.4	-	11.6	-48.8	7.2	-48.4	10.6	13.1	0.0	28.4	-15.3	-73.2	-	-	-
2007	1.6	-1.7	-	7.3	-18.2	6.3	15.0	6.2	5.7	1.1	18.5	-27.5	-59.1	-	-	-
2008 III IV	-0.4	-1.3	-	-1.5	6.1	0.8	51.2	-36.7	6.1	81.6	16.6	-33.3	67.2	-	-	-
	1.1	-1.0	-	-2.6	104.7	1.7	66.0	-69.0	10.8	27.7	18.0	-20.7	-26.2	-	-	-
2009 I	-1.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Avots: ECB.

7.3. Finanšu kots

(mljrd. euro; atlikumi perioda beigās; darījumi periodā)

8. Ģeogrāfiskais dalījums

	Kopā	ES27 (ārpus euro zonas)						Kanāda	Ķīna	Japāna	Šveice	ASV	Ārzonu finanšu centri	Sarp- tautis- kās organi- zācijas	Citi
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2007	Atlikumi (starptautisko investīciju bilance)														
Tiešās investīcijas	434.6	-97.4	-4.0	-32.9	-277.8	217.6	-0.3	23.7	27.0	-11.0	112.6	-67.4	-37.4	-0.2	484.6
Ārvalstīs	3 526.1	1 285.8	37.1	82.5	916.2	249.9	0.0	91.6	30.7	69.1	350.1	684.4	391.6	0.0	622.8
Pašu kapitāls/ reinvestētā peļņa	2 844.3	1 012.7	32.3	55.2	710.0	215.2	0.0	67.8	24.1	57.8	292.5	525.9	366.1	0.0	497.4
Cits kapitāls	681.9	273.1	4.9	27.3	206.2	34.7	0.0	23.8	6.6	11.4	57.6	158.6	25.5	0.0	125.3
Euro zonā	3 091.6	1 383.2	41.2	115.4	1 194.0	32.3	0.3	67.9	3.7	80.1	237.4	751.9	429.0	0.3	138.2
Pašu kapitāls/ reinvestētā peļņa	2 343.9	1 127.8	33.6	93.7	988.2	12.1	0.2	56.6	0.9	65.7	181.6	552.6	267.8	0.1	90.8
Cits kapitāls	747.7	255.4	7.6	21.7	205.8	20.2	0.1	11.3	2.7	14.4	55.9	199.3	161.2	0.2	47.4
Portfeļieguldījumu aktīvi	4 653.8	1 371.3	68.2	139.3	995.5	97.8	70.6	82.5	42.0	241.9	132.4	1 493.5	630.2	26.8	633.3
Kapitāla vērtspapīri	1 984.7	415.3	11.4	45.9	335.4	22.1	0.5	20.3	39.5	141.7	115.7	635.1	285.3	1.0	331.0
Parāda instrumenti	2 669.2	956.0	56.8	93.4	660.1	75.6	70.1	62.3	2.5	100.2	16.6	858.4	344.9	25.9	302.4
Obligācijas un parādzīmes	2 231.5	781.0	52.7	78.2	505.6	75.0	69.4	58.6	2.2	63.5	12.9	713.3	303.1	24.8	272.0
Naudas tirgus instrumenti	437.7	174.9	4.0	15.1	154.5	0.6	0.7	3.6	0.3	36.7	3.8	145.1	41.8	1.1	30.4
Citi ieguldījumi	-250.4	-163.9	-155.4	-8.8	122.2	43.5	-165.5	-66.0	-45.3	-31.5	-54.9	-71.1	-91.2	-23.8	297.4
Aktīvi	5 233.5	2 571.9	104.5	72.3	2 242.6	141.7	10.8	23.5	35.0	81.3	266.2	840.1	516.8	57.5	841.1
Valdība	107.1	21.6	0.8	0.1	10.3	1.2	9.2	0.0	1.8	0.2	0.1	3.1	1.4	38.3	40.7
MFI	3 381.6	1 916.2	86.7	52.1	1 663.5	113.0	0.8	15.0	15.3	45.0	157.5	411.6	353.5	18.7	448.8
Citi sektori	1 744.8	634.1	16.9	20.1	568.8	27.5	0.9	8.5	17.9	36.1	108.6	425.4	162.0	0.5	351.6
Pasīvi	5 483.9	2 735.8	259.8	81.0	2 120.5	98.1	176.4	89.5	80.3	112.8	321.1	911.2	608.1	81.3	543.7
Valdība	51.8	28.9	0.0	0.3	2.4	0.0	26.2	0.0	0.0	0.5	0.8	6.3	0.3	11.9	3.0
MFI	4 140.4	2 142.4	249.6	58.4	1 660.0	72.6	101.9	81.5	62.2	89.0	247.6	525.1	523.7	66.8	402.1
Citi sektori	1 291.7	564.5	10.2	22.4	458.0	25.6	48.3	8.0	18.1	23.3	72.7	379.8	84.1	2.6	138.7
2008. gada 1. cet.– 2008. gada 4. cet.	Darījumu summa														
Tiešās investīcijas	251.3	83.4	1.1	3.8	52.7	25.7	0.0	4.1	3.7	4.7	8.7	84.4	31.8	0.0	30.5
Ārvalstīs	351.0	72.6	2.9	20.8	26.9	22.0	0.0	9.8	3.6	6.1	21.5	107.3	41.1	0.0	89.0
Pašu kapitāls/ reinvestētā peļņa	234.6	41.5	1.9	8.6	19.3	11.6	0.0	9.3	4.0	4.3	23.1	70.8	29.9	0.0	51.8
Cits kapitāls	116.4	31.0	0.9	12.2	7.6	10.4	0.0	0.6	-0.4	1.8	-1.5	36.5	11.1	0.0	37.2
Euro zonā	99.7	-10.8	1.8	17.1	-25.9	-3.8	0.0	5.8	-0.1	1.4	12.8	22.9	9.2	0.0	58.5
Pašu kapitāls/ reinvestētā peļņa	69.0	-3.8	-0.1	10.9	-16.5	1.9	0.0	3.5	0.2	3.0	4.9	23.3	24.6	0.0	13.3
Cits kapitāls	30.7	-6.9	1.9	6.2	-9.3	-5.7	0.0	2.3	-0.3	-1.6	7.9	-0.4	-15.4	0.0	45.2
Portfeļieguldījumu aktīvi	-14.7	79.9	2.3	-5.7	82.1	0.8	0.5	16.6	0.9	-6.4	-13.1	-54.7	-35.1	-1.8	-0.9
Kapitāla vērtspapīri	-113.0	-14.2	0.2	-6.2	-7.5	-0.8	0.1	7.2	0.2	-26.0	-12.8	-36.5	0.7	0.0	-31.6
Parāda instrumenti	98.2	94.1	2.0	0.5	89.5	1.6	0.5	9.4	0.7	19.6	-0.3	-18.2	-35.8	-1.8	30.7
Obligācijas un parādzīmes	91.1	93.6	-0.3	0.2	93.4	1.1	-0.8	8.9	0.3	-3.3	1.2	8.4	-41.3	-1.1	24.5
Naudas tirgus instrumenti	7.1	0.6	2.3	0.3	-3.9	0.6	1.3	0.5	0.3	23.0	-1.5	-26.6	5.5	-0.7	6.1
Citi ieguldījumi	-160.5	-303.1	10.7	6.5	-384.1	71.4	-7.6	0.3	14.7	40.9	22.8	-225.8	121.0	24.6	144.1
Aktīvi	24.2	-75.4	-12.5	0.2	-143.4	73.0	7.4	3.6	-3.1	17.8	-6.9	-44.2	27.6	-1.1	105.9
Valdība	-7.0	-5.8	-0.1	0.3	-6.8	-0.5	1.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.7	-1.8
MFI	-35.3	-79.2	-12.9	0.3	-142.0	69.4	6.0	3.0	-5.0	19.9	-5.4	-29.9	11.9	-1.8	51.4
Citi sektori	66.4	9.7	0.5	-0.4	5.4	4.1	0.1	0.6	1.9	-2.1	-1.5	-14.3	15.7	0.0	56.4
Pasīvi	184.7	227.7	-23.2	-6.3	240.6	1.6	14.9	3.4	-17.8	-23.1	-29.8	181.6	-93.3	-25.7	-38.2
Valdība	9.4	3.8	0.0	-0.1	-1.0	0.0	4.8	0.0	0.0	0.0	-0.4	0.2	0.0	5.8	-0.1
MFI	106.7	197.4	-23.8	-8.3	227.6	-2.0	3.9	2.7	-18.5	-23.3	-34.3	186.0	-108.0	-31.4	-63.8
Citi sektori	68.6	26.5	0.6	2.1	14.1	3.6	6.2	0.7	0.7	0.1	4.9	-4.6	14.6	-0.1	25.7

Avots: ECB.

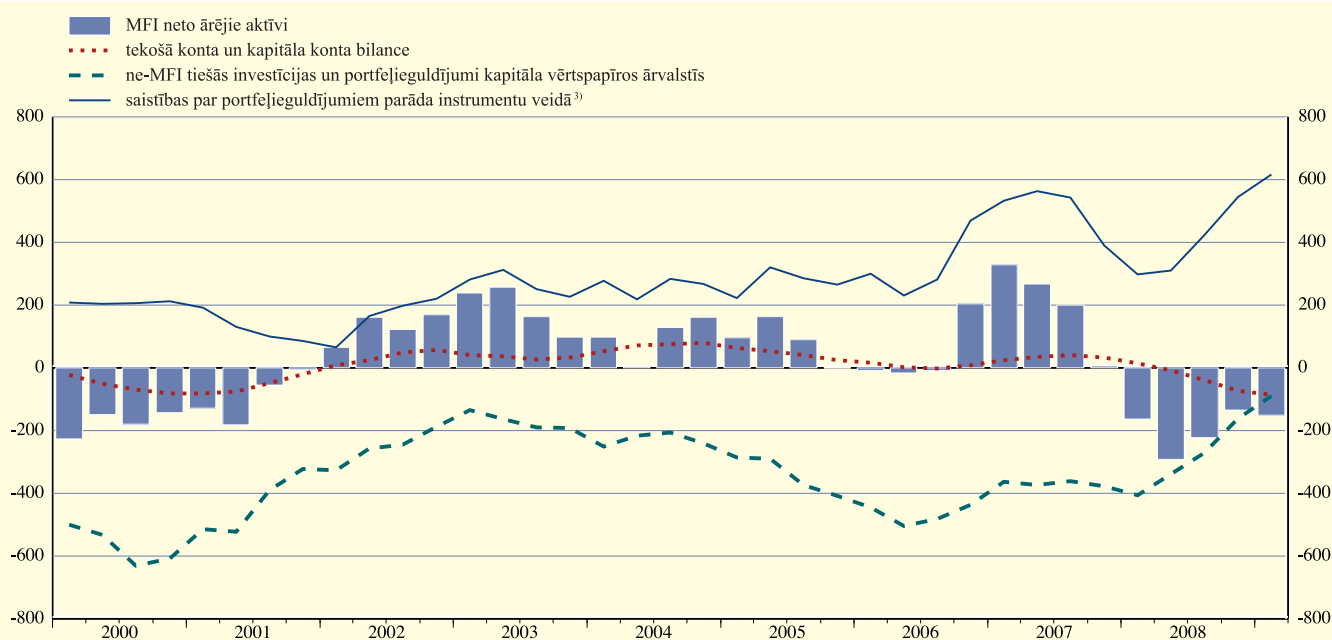
7.4. Maksājumu bilances monetārais atspoguļojums¹⁾

(mljrd. euro; darījumi)

	Maksājumu bilances posteņi, kuri veido bilanci ar darījumiem M3 neietilpstošajos ārējos bilances posteņos											Papild- postenis: darījumi M3 neietilpsto- šajos ārējos bilances posteņos
	Tekošā konta un kapitāla konta bilance	Tiešās investīcijas		Portfeļieguldījumi			Citi ieguldījumi		Atvasinātie finanšu instrumenti	Novirze	1.–10. aile kopā	
		Rezidentu ārvalstīs veiktās investīcijas (ne-MFI)	Nerezidentu euro zonā veiktās investīcijas	Aktīvi Ne-MFI	Pasīvi		Aktīvi Ne-MFI	Pasīvi Ne-MFI				
					Kapitāla vērtspapīri ²⁾	Parāda instrumenti ³⁾						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2006	7.9	-390.3	264.2	-282.3	237.5	468.9	-225.0	225.8	3.6	-138.5	171.8	204.9
2007	32.4	-451.4	379.2	-182.4	81.9	389.8	-340.9	230.4	-67.3	-64.8	7.0	6.8
2008	-74.1	-336.5	97.5	34.3	-127.6	545.0	-60.3	78.5	-30.8	-231.9	-105.8	-135.4
2008 I	-9.8	-156.3	91.6	-20.1	18.8	73.2	-68.8	43.2	-22.8	-23.8	-74.6	-85.9
II	-25.8	-39.2	-9.4	-85.4	-33.9	151.6	0.7	-14.2	-8.8	-52.8	-117.3	-127.1
III	-19.5	-97.0	52.1	22.8	-69.6	170.1	-21.8	2.9	-8.5	-41.6	-10.2	4.4
IV	-19.0	-44.0	-36.8	117.0	-42.9	150.2	29.7	46.6	9.3	-113.7	96.3	73.2
2009 I	-22.4	-68.5	25.5	12.0	-50.1	143.8	2.3	-40.6	10.5	-82.7	-70.1	-102.0
2008 Marts	-4.7	-18.3	-2.5	-22.6	-0.4	13.6	-33.0	23.2	3.8	-2.8	-43.8	-48.2
Apr.	-5.9	9.0	-28.0	-22.2	-44.7	52.9	-3.0	-8.4	-3.0	-20.2	-73.5	-73.9
Maijs	-21.1	-23.8	18.2	-44.2	-1.2	37.4	0.9	-5.2	-10.6	-18.0	-67.5	-69.6
Jūn.	1.2	-24.4	0.4	-19.0	12.0	61.2	2.7	-0.6	4.7	-14.6	23.7	16.4
Jūl.	-2.5	-38.0	22.9	7.1	-8.2	30.2	-1.7	14.1	-0.1	-44.4	-20.6	-11.8
Aug.	-10.6	-21.5	11.1	-2.2	-17.0	33.3	4.8	-9.1	-8.4	9.5	-10.1	-7.4
Sept.	-6.4	-37.4	18.1	17.9	-44.5	106.6	-25.0	-2.2	0.0	-6.8	20.4	23.6
Okt.	-4.4	-6.7	-2.1	80.0	-60.0	91.9	-18.0	43.9	17.7	-93.0	49.4	38.6
Nov.	-11.8	-30.5	-20.2	12.4	-0.6	69.5	5.3	15.9	-5.8	-6.1	28.0	14.0
Dec.	-2.8	-6.8	-14.5	24.6	17.7	-11.3	42.4	-13.2	-2.6	-14.6	18.9	20.5
2009 Janv.	-19.2	-20.0	10.9	-11.6	-60.7	45.7	-3.8	-27.9	5.8	-32.0	-112.8	-119.1
Febr.	-1.1	-19.3	8.5	14.9	-7.7	54.9	10.0	-22.5	3.6	4.5	45.9	33.3
Marts	-2.0	-29.2	6.1	8.6	18.3	43.2	-3.9	9.8	1.1	-55.2	-3.2	-16.1
	12 mēnešu darījumu summa											
2009 Marts	-86.7	-248.6	31.4	66.4	-196.6	615.6	10.8	-5.4	2.5	-290.8	-101.4	-151.5

A35. Galvenie MFI neto ārējo aktīvu norišu pamatā esošie maksājumu bilances darījumi¹⁾

(mljrd. euro; 12 mēnešu darījumu summa)

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

2) Izņemot naudas tirgus fondu akcijas un daļas.

3) Izņemot euro zonas MFI emitētos parāda vērtspapīrus ar termiņu līdz 2 gadiem.

7.5. Preču tirdzniecība

1. Vērtības un apjomi preču grupu dalījumā¹⁾

(sezonāli izlīdzināti dati, ja nav norādīts citādi)

	Kopā (s.n. dati)		Eksports (FOB)					Imports (CIF)					
	Eksports	Imports	Kopā			Papild- postenis: rūpniecības preces		Kopā			Papildposteni		
				Starppatēriņa preces	Kapitāl- preces				Starppatēriņa preces	Kapitāl- preces	Patēriņa preces	Rūpniecības preces	Nafta
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Vērtības (mljrd. euro; 1. un 2. ailei – pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)													
2007	11.4	8.9	1 505.6	738.9	326.2	401.3	1 282.7	1 491.3	914.1	234.5	323.4	1 021.2	227.5
2008	3.8	7.4	1 560.5	769.0	333.7	409.4	1 307.9	1 592.4	1 011.2	228.8	327.4	1 023.2	288.1
2008 II	8.5	11.2	397.9	197.4	83.8	104.6	331.5	404.7	258.2	55.9	81.8	256.3	75.9
2008 III	5.6	12.5	398.6	198.7	84.3	102.5	331.2	411.3	268.9	58.3	82.3	260.1	85.5
2008 IV	-5.0	-2.5	365.8	175.8	81.3	95.0	305.6	373.1	229.4	56.1	80.5	243.9	55.2
2009 I	-21.7	-20.9	310.4	.	.	.	259.0	321.9	.	.	.	213.9	.
2008 Okt.	0.2	3.4	129.1	63.4	28.2	33.3	107.9	131.4	83.5	18.7	27.3	84.0	23.1
2008 Nov.	-11.6	-5.4	119.6	57.5	26.0	31.1	99.2	123.9	76.0	19.0	26.7	81.3	17.4
2008 Dec.	-3.7	-5.8	117.0	55.0	27.2	30.6	98.5	117.9	69.9	18.4	26.5	78.6	14.6
2009 Janv.	-25.0	-22.5	101.9	48.3	20.9	28.9	85.7	108.5	62.8	16.1	26.1	72.6	11.9
2009 Febr.	-23.5	-21.7	103.5	49.6	22.2	28.3	85.8	106.4	60.1	16.3	25.6	69.8	11.1
2009 Marts	-16.7	-18.5	105.0	.	.	.	87.4	107.0	.	.	.	71.5	.

Apjoma indeksi (2000. g. = 100; 1. un 2. ailei – pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)													
2007	8.9	7.3	144.8	141.8	153.2	144.8	142.1	129.3	123.4	143.5	141.9	134.8	107.7
2008	1.5	-0.5	146.8	142.3	156.3	146.2	143.5	128.1	121.6	141.2	141.0	133.5	106.4
2008 II	7.1	2.3	150.6	147.2	158.3	150.0	147.0	130.7	123.3	140.9	144.3	136.8	102.4
2008 III	2.7	1.3	148.6	144.9	158.2	145.6	144.9	127.0	121.0	146.3	141.4	135.2	106.5
2008 IV	-7.6	-5.7	136.5	128.8	150.3	135.7	131.7	121.8	114.9	133.9	134.7	123.3	106.6
2009 I	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2008 Okt.	-2.7	-3.5	144.5	138.8	158.0	142.4	140.4	125.8	119.2	138.2	139.2	129.4	108.5
2008 Nov.	-14.2	-8.9	133.7	125.8	144.1	133.3	128.1	120.3	113.2	135.9	132.8	122.3	101.5
2008 Dec.	-6.0	-4.8	131.2	121.7	148.8	131.2	126.6	119.3	112.2	127.7	132.1	118.3	109.9
2009 Janv.	-25.0	-16.7	116.5	109.2	114.9	126.9	111.3	115.7	109.4	115.5	129.4	111.5	102.6
2009 Febr.	-23.5	-15.9	117.5	111.7	122.5	122.0	110.8	113.2	104.5	117.0	127.9	107.6	93.7
2009 Marts	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

2. Cenas²⁾

(gada pārmaiņas (ja nav norādīts citādi); %)

	Rūpniecības preču ražotāju eksporta cenas (FOB) ³⁾							Rūpniecības preču importa cenas (CIF)						
	Kopā (indekss 2005. g. = 100)	Kopā				Papild- postenis: rūpniecības preces		Kopā (indekss 2005. g. = 100)	Kopā				Papild- postenis: rūpniecības preces	
			Starppatēriņa preces	Kapitāl- preces	Patēriņa preces	Enerģija				Starppatēriņa preces	Kapitāl- preces	Patēriņa preces	Enerģija	
Ipatvars (%)	100.0	100.0	32.2	46.3	17.7	3.8	99.4	100.0	100.0	28.4	27.9	22.1	21.6	81.1
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2007	101.9	0.5	2.7	-0.5	0.9	2.6	0.5	105.9	0.1	2.3	-3.5	0.5	1.6	-0.3
2008	103.5	1.6	1.5	-0.4	2.4	25.3	1.5	112.7	6.5	0.2	-3.4	2.4	28.2	0.8
2008 III	105.0	2.9	2.5	-0.4	2.3	45.7	2.7	117.6	10.5	1.5	-3.5	2.3	42.8	1.9
2008 IV	102.7	0.8	2.6	1.3	2.8	-15.9	0.6	106.9	-1.7	0.9	-1.5	3.8	-8.6	0.1
2009 I	101.4	-1.1	-1.0	1.4	1.4	-31.7	-1.2	101.4	-8.4	-4.0	-0.1	2.6	-28.4	-2.4
2008 Nov.	102.9	0.9	3.0	1.9	3.1	-20.4	0.8	107.2	-1.9	1.5	-1.1	4.4	-10.3	0.4
2008 Dec.	101.0	-0.9	1.4	1.0	2.1	-34.1	-1.0	101.9	-6.6	-0.8	-1.5	3.0	-24.4	-1.6
2009 Janv.	101.5	-0.7	0.0	1.2	1.4	-29.4	-0.8	101.4	-7.8	-2.9	-0.9	2.5	-26.7	-2.1
2009 Febr.	101.5	-1.0	-1.0	1.4	1.6	-30.9	-1.1	101.6	-8.5	-4.2	0.1	2.7	-28.2	-2.3
2009 Marts	101.0	-1.7	-1.9	1.5	1.4	-34.6	-1.7	101.3	-9.0	-5.0	0.5	2.7	-30.3	-2.8
2009 Apr.	101.1	-1.8	-3.1	1.7	0.8	.	-1.8	.	.	.	.	.	.	.

Avots: Eurostat.

- Preču grupas atbilstoši plašo ekonomisko kategoriju (*Broad Economic Categories*) klasifikācijai. Atšķirībā no 2. tabulā minētajām preču grupām starppatēriņa un patēriņa preču grupas ietver lauksaimniecības un enerģijas preces.
- Preču grupas atbilstoši ražošanas pamatgrupējumu (*Main Industrial Groupings*) klasifikācijai. Atšķirībā no 1. tabulā minētajām preču grupām starppatēriņa un patēriņa preču grupas neietver enerģijas preces, un lauksaimniecības preces netiek aplūkotas. Apstrādes rūpniecības struktūra atšķiras no 1. tabulas 7. un 12. ailē sniegtajiem datiem. Sniegtie dati ir cenu indeksi, kas atbilst preču groza tirgum un nav vienkārši 1. tabulā doto vērtības un apjoma datu rādītāji, kurus ietekmē pārmaiņas tirgotu preču struktūrā un kvalitātē. Šie indeksi atšķiras no IKP deflatoriem importam un eksportam (kas redzami 5.1. sadaļas 3. tabulā) galvenokārt tāpēc, ka deflatori ietver visas preces un pakalpojumus un aptver pārrobežu tirdzniecību euro zonas teritorijā.
- Ražotāju eksporta cenas rūpniecībā attiecas uz tiešajiem darījumiem starp iekšzemes ražotājiem un citu valstu klientiem. Atšķirībā no 1. tabulā sniegtajiem vērtības un apjoma datiem nav aplūkots vairumtirdzniecības eksports un reeksports.

7.5. Preču tirdzniecība

(mljrd. euro, ja nav norādīts citādi; sezonāli izlīdzināti dati)

3. Ģeogrāfiskais dalījums

	Kopā	ES27 (ārpus euro zonas)				Krievija	Šveice	Turcija	ASV	Āzijas valstis			Āfrikas valstis	Latīņ-amerikas valstis	Citas valstis
		Dānija	Zviedrija	Lielbritānija	Pārējās ES valstis					Ķīna	Japāna				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	Eksports (FOB)														
2007	1 505.6	34.2	55.7	230.9	216.3	67.9	82.3	41.5	195.9	296.1	60.6	34.3	87.6	61.7	135.6
2008	1 560.5	35.1	54.2	221.8	231.5	78.5	86.2	42.9	186.8	308.3	65.7	33.7	100.7	68.3	146.3
2007 IV	383.8	8.6	13.8	58.3	56.2	17.8	20.8	10.8	47.5	76.3	15.9	8.1	22.4	15.7	35.6
2008 I	398.3	8.9	14.0	57.2	59.1	20.0	21.3	12.3	49.8	79.3	17.1	8.8	24.2	16.3	35.8
II	397.9	9.1	14.4	58.4	59.7	20.1	22.1	11.3	47.2	77.7	16.9	8.6	25.0	16.6	36.3
III	398.6	9.1	14.1	56.6	60.3	20.7	21.7	10.8	46.3	76.7	16.0	8.3	26.7	17.8	37.7
IV	365.8	8.0	11.6	49.7	52.4	17.7	21.1	8.4	43.5	74.6	15.7	8.1	24.8	17.5	36.5
2009 I	310.4	.	.	.	.	12.9	19.9	7.7	39.5	65.0	15.3	7.0	23.4	12.8	.
2008 Okt.	129.1	2.9	4.4	18.3	19.4	6.7	7.2	3.2	14.8	25.2	5.5	2.7	8.6	6.2	12.3
Nov.	119.6	2.5	3.8	16.1	17.5	5.4	7.0	2.7	14.7	24.6	5.3	2.7	8.1	5.3	11.8
Dec.	117.0	2.5	3.4	15.3	15.5	5.6	6.9	2.6	14.0	24.8	4.9	2.7	8.1	6.0	12.4
2009 Janv.	101.9	2.6	3.3	14.3	14.9	4.3	6.7	2.5	12.9	20.2	4.7	2.4	7.7	4.2	8.1
Febr.	103.5	2.3	3.3	13.9	14.4	4.4	6.7	2.5	12.8	22.0	5.1	2.4	7.8	4.4	8.9
Marts	105.0	.	.	.	.	4.2	6.5	2.7	13.8	22.7	5.5	2.2	7.8	4.2	.
	īpatsvars eksporta kopapjomā (%)														
2008	100.0	2.2	3.5	14.2	14.8	5.0	5.5	2.7	12.0	19.8	4.2	2.2	6.5	4.4	9.4
	Imports (CIF)														
2007	1 491.3	28.8	52.2	169.6	169.6	102.2	67.2	32.3	131.7	455.7	172.6	59.1	113.4	75.2	93.4
2008	1 592.4	30.2	52.5	165.3	185.6	117.7	69.6	32.2	137.1	477.4	184.1	56.4	139.6	81.0	104.2
2007 IV	385.4	7.1	13.3	42.7	44.1	28.6	16.6	8.2	32.5	115.0	43.6	14.8	31.0	20.3	25.9
2008 I	403.3	7.4	13.8	43.8	46.6	29.5	16.8	8.6	34.6	121.5	45.0	14.9	34.4	20.3	26.0
II	404.7	7.7	13.6	42.2	47.4	30.6	17.5	8.4	33.8	119.5	45.1	14.5	37.0	19.8	27.1
III	411.3	7.9	13.4	42.2	47.9	33.4	17.8	8.1	35.0	123.2	47.5	13.9	37.7	21.1	23.5
IV	373.1	7.2	11.7	37.1	43.7	24.1	17.4	7.0	33.7	113.2	46.5	13.1	30.6	19.8	27.6
2009 I	321.9	.	.	.	.	17.3	16.6	6.7	33.0	99.2	42.6	11.9	23.6	14.9	.
2008 Okt.	131.4	2.4	4.3	13.9	15.6	9.4	5.9	2.5	11.0	39.5	15.9	4.4	10.8	6.7	9.4
Nov.	123.9	2.4	3.8	12.1	15.0	7.9	5.8	2.5	11.2	37.6	15.5	4.4	10.1	6.7	8.8
Dec.	117.9	2.4	3.5	11.1	13.1	6.9	5.7	2.1	11.5	36.1	15.1	4.2	9.7	6.4	9.4
2009 Janv.	108.5	2.3	3.2	10.9	12.8	6.2	5.6	2.1	10.3	34.2	14.7	4.1	8.0	4.9	7.8
Febr.	106.4	2.3	3.1	10.4	12.7	5.2	5.5	2.2	10.9	32.2	13.8	3.9	8.1	4.9	8.7
Marts	107.0	.	.	.	.	5.9	5.5	2.3	11.8	32.7	14.0	3.9	7.4	5.1	.
	īpatsvars importa kopapjomā (%)														
2008	100.0	1.9	3.3	10.4	11.7	7.4	4.4	2.0	8.6	30.0	11.6	3.5	8.8	5.1	6.6
	Saldo														
2007	14.3	5.4	3.5	61.3	46.7	-34.3	15.1	9.1	64.1	-159.5	-112.0	-24.8	-25.8	-13.5	42.1
2008	-31.9	4.8	1.7	56.5	45.9	-39.2	16.6	10.7	49.7	-169.2	-118.5	-22.7	-38.9	-12.7	42.1
2007 IV	-1.5	1.5	0.4	15.6	12.1	-10.8	4.3	2.6	15.0	-38.7	-27.7	-6.7	-8.6	-4.6	9.7
2008 I	-5.1	1.5	0.3	13.4	12.5	-9.6	4.5	3.7	15.1	-42.2	-27.9	-6.1	-10.2	-4.0	9.9
II	-6.8	1.4	0.8	16.1	12.3	-10.5	4.5	2.9	13.4	-41.7	-28.2	-5.9	-12.0	-3.2	9.1
III	-12.7	1.2	0.7	14.3	12.4	-12.7	3.9	2.7	11.3	-46.5	-31.5	-5.6	-11.0	-3.3	14.2
IV	-7.4	0.7	-0.1	12.6	8.7	-6.4	3.6	1.4	9.8	-38.7	-30.8	-5.0	-5.8	-2.3	8.9
2009 I	-11.5	.	.	.	.	-4.4	3.3	1.0	6.5	-34.2	-27.3	-4.9	-0.2	-2.1	.
2008 Okt.	-2.3	0.5	0.1	4.5	3.8	-2.6	1.3	0.7	3.8	-14.4	-10.4	-1.7	-2.2	-0.5	2.9
Nov.	-4.3	0.1	0.0	4.0	2.5	-2.5	1.2	0.2	3.6	-13.0	-10.2	-1.7	-2.0	-1.4	3.0
Dec.	-0.8	0.1	-0.2	4.2	2.4	-1.3	1.2	0.5	2.5	-11.3	-10.2	-1.5	-1.6	-0.3	3.0
2009 Janv.	-6.6	0.3	0.1	3.4	2.1	-1.9	1.1	0.3	2.6	-14.0	-10.0	-1.7	-0.3	-0.7	0.3
Febr.	-2.9	0.0	0.2	3.5	1.7	-0.8	1.2	0.3	1.9	-10.2	-8.7	-1.5	-0.3	-0.6	0.2
Marts	-2.1	.	.	.	.	-1.6	1.1	0.4	2.0	-10.0	-8.5	-1.7	0.4	-0.8	.

Avots: Eurostat.

VALŪTU KURSI

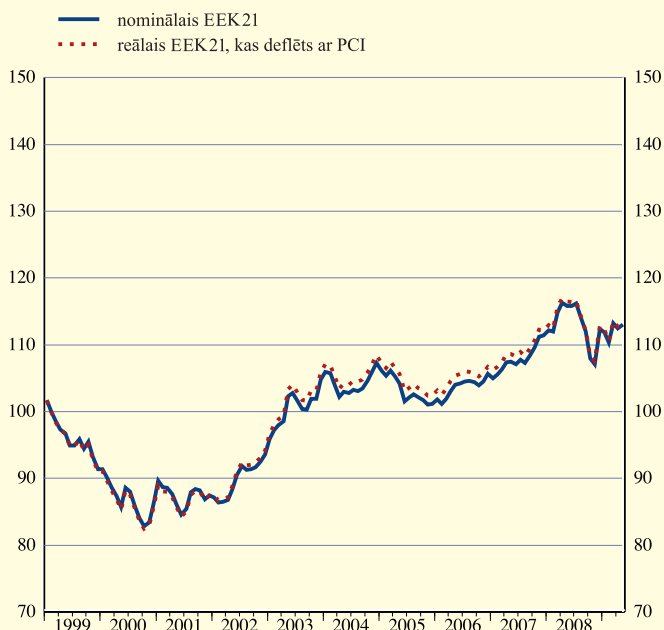
8.1. Efektīvie valūtu kursi¹⁾

(perioda vidējie; 1999. gada 1. ceturkšņa indekss = 100)

	EEK21						EEK41	
	Nominālais kurss	Reālais kurss, kas iegūts, deflējot ar PCI	Reālais kurss, kas iegūts, deflējot ar RCI	Reālā IKP deflators	Reālās vienības darbaspēka izmaksas apstrādes rūpniecībā	Reālās vienības darbaspēka izmaksas tautsaimniecībā	Nominālais kurss	Reālais kurss, kas iegūts, deflējot ar PCI
	1	2	3	4	5	6	7	8
2006	103.7	105.0	103.9	102.3	101.4	100.9	110.1	103.8
2007	107.9	109.0	107.8	106.4	104.5	104.4	114.3	107.2
2008	113.0	113.6	110.8	111.5	111.0	109.9	120.0	111.1
2008 I	112.9	113.8	112.1	111.4	110.2	109.2	119.6	111.3
II	116.0	116.6	113.9	114.4	113.6	112.7	122.9	114.1
III	114.1	114.3	111.0	112.5	112.7	110.5	120.8	111.5
IV	109.1	109.6	106.2	107.8	107.4	107.0	116.7	107.7
2009 I	111.9	112.2	107.8	-	-	-	120.1	110.5
2008 Maijs	115.8	116.5	113.8	-	-	-	122.7	113.8
Jūn.	115.8	116.4	113.2	-	-	-	122.7	113.8
Jūl.	116.2	116.6	113.2	-	-	-	123.2	113.9
Aug.	113.9	114.1	110.9	-	-	-	120.3	111.1
Sept.	112.0	112.1	108.8	-	-	-	118.7	109.4
Okt.	107.9	108.3	105.2	-	-	-	115.4	106.4
Nov.	107.1	107.6	104.2	-	-	-	114.5	105.6
Dec.	112.4	112.8	109.2	-	-	-	120.3	110.9
2009 Janv.	111.9	112.3	108.1	-	-	-	119.9	110.4
Febr.	110.4	110.7	106.3	-	-	-	118.6	109.0
Marts	113.3	113.5	108.8	-	-	-	121.6	111.8
Apr.	112.5	112.8	107.6	-	-	-	120.5	110.7
Maijs	113.0	113.3	107.9	-	-	-	120.9	111.0
pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi (%)								
2009 Maijs	0.5	0.5	0.2	-	-	-	0.4	0.3
pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (%)								
2009 Maijs	-2.4	-2.7	-5.2	-	-	-	-1.4	-2.4

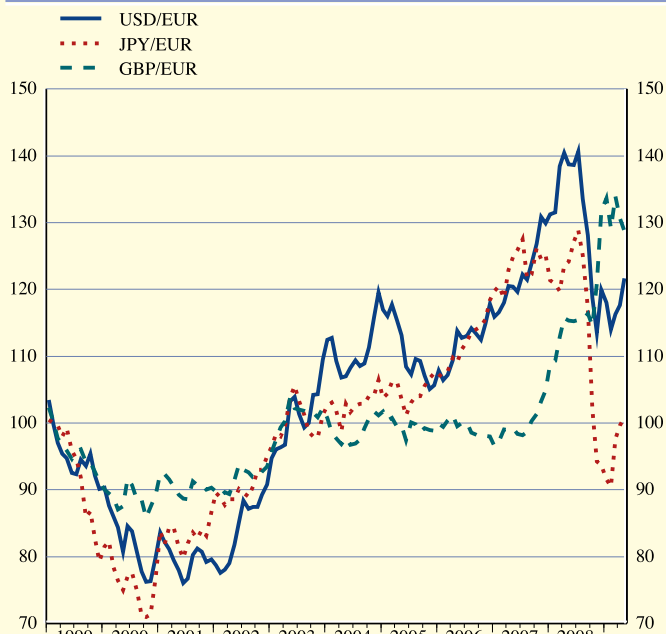
A36. Euro efektīvie kursi

(mēneša vidējie; 1999. gada 1. ceturkšņa indekss = 100)

A37. Divpusējie valūtu kursi

(mēneša vidējie; 1999. gada 1. ceturkšņa indekss = 100)

Avots: ECB.

1) Tirdzniecības partnervalstu grupu definīciju un citu informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

8.2. Divpusējie valūtu kursi

(perioda vidējie; nacionālās valūtas vienības par 1 euro)

	Dānijas krona	Zviedrijas krona	Lielbritānijas sterliņu mārciņa	ASV dolārs	Japānas jēna	Šveices franks	Dienvidko- rejas vona	Honkongas dolārs	Singapūras dolārs	Kanādas dolārs	Norvēģijas krona	Austrālijas dolārs
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2006	7.4591	9.2544	0.68173	1.2556	146.02	1.5729	1 198.58	9.7545	1.9941	1.4237	8.0472	1.6668
2007	7.4506	9.2501	0.68434	1.3705	161.25	1.6427	1 272.99	10.6912	2.0636	1.4678	8.0165	1.6348
2008	7.4560	9.6152	0.79628	1.4708	152.45	1.5874	1 606.09	11.4541	2.0762	1.5594	8.2237	1.7416
2008 III	7.4592	9.4738	0.79504	1.5050	161.83	1.6115	1 600.93	11.7372	2.1010	1.5650	8.0604	1.6955
2008 IV	7.4512	10.2335	0.83907	1.3180	126.71	1.5249	1 796.44	10.2191	1.9588	1.5916	8.9328	1.9606
2009 I	7.4514	10.9410	0.90878	1.3029	122.04	1.4977	1 847.59	10.1016	1.9709	1.6223	8.9472	1.9648
2008 Nov.	7.4485	10.1275	0.83063	1.2732	123.28	1.5162	1 783.12	9.8687	1.9183	1.5509	8.8094	1.9381
2008 Dec.	7.4503	10.7538	0.90448	1.3449	122.51	1.5393	1 850.06	10.4240	1.9888	1.6600	9.4228	2.0105
2009 Janv.	7.4519	10.7264	0.91819	1.3239	119.73	1.4935	1 801.97	10.2687	1.9742	1.6233	9.2164	1.9633
2009 Febr.	7.4514	10.9069	0.88691	1.2785	118.30	1.4904	1 843.90	9.9128	1.9411	1.5940	8.7838	1.9723
2009 Marts	7.4509	11.1767	0.91966	1.3050	127.65	1.5083	1 894.48	10.1138	1.9949	1.6470	8.8388	1.9594
2009 Apr.	7.4491	10.8796	0.89756	1.3190	130.25	1.5147	1 760.14	10.2229	1.9823	1.6188	8.7867	1.8504
2009 Maijs	7.4468	10.5820	0.88445	1.3650	131.85	1.5118	1 710.18	10.5807	1.9939	1.5712	8.7943	1.7831
	pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi (%)											
2009 Maijs	0.0	-2.7	-1.5	3.5	1.2	-0.2	-2.8	3.5	0.6	-2.9	0.1	-3.6
	pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (%)											
2009 Maijs	-0.2	13.7	11.7	-12.3	-18.8	-7.0	6.0	-12.8	-6.2	1.2	11.8	8.8
	Čehijas krona	Igaunijas krona	Latvijas lats	Lietuvas lits	Ungārijas forints	Polijas zlots	Bulgārijas leva	Jaunā Rumānijas leva	Horvātijas kuna	Jaunā Turcijas lira		
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22		
2006	28.342	15.6466	0.6962	3.4528	264.26	3.8959	1.9558	3.5258	7.3247	1.8090		
2007	27.766	15.6466	0.7001	3.4528	251.35	3.7837	1.9558	3.3353	7.3376	1.7865		
2008	24.946	15.6466	0.7027	3.4528	251.51	3.5121	1.9558	3.6826	7.2239	1.9064		
2008 III	24.093	15.6466	0.7045	3.4528	236.07	3.3081	1.9558	3.5768	7.1827	1.8235		
2008 IV	25.344	15.6466	0.7090	3.4528	263.36	3.7658	1.9558	3.8165	7.1752	2.0261		
2009 I	27.601	15.6466	0.7061	3.4528	294.19	4.4988	1.9558	4.2682	7.4116	2.1635		
2008 Nov.	25.193	15.6466	0.7092	3.4528	265.32	3.7326	1.9558	3.7838	7.1366	2.0342		
2008 Dec.	26.120	15.6466	0.7084	3.4528	265.02	4.0044	1.9558	3.9227	7.2245	2.0894		
2009 Janv.	27.169	15.6466	0.7043	3.4528	279.86	4.2300	1.9558	4.2354	7.3603	2.1233		
2009 Febr.	28.461	15.6466	0.7056	3.4528	298.30	4.6467	1.9558	4.2864	7.4309	2.1280		
2009 Marts	27.231	15.6466	0.7083	3.4528	304.14	4.6210	1.9558	4.2828	7.4430	2.2340		
2009 Apr.	26.774	15.6466	0.7093	3.4528	295.26	4.4326	1.9558	4.2041	7.4172	2.1277		
2009 Maijs	26.731	15.6466	0.7092	3.4528	281.93	4.4103	1.9558	4.1700	7.3515	2.1251		
	pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi (%)											
2009 Maijs	-0.2	0.0	0.0	0.0	-4.5	-0.5	0.0	-0.8	-0.9	-0.1		
	pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (%)											
2009 Maijs	6.5	0.0	1.5	0.0	13.8	29.6	0.0	14.0	1.3	9.5		
	Brazīlijas reāls ¹⁾	Kīnas jaunā renminbi	Īslandes krona ²⁾	Indijas rūpija ³⁾	Indonēzijas rūpija	Malaizijas ringits	Meksikas peso ¹⁾	Jaunzēlan- des dolārs	Filipīnu peso	Krievijas rublis	Dienvid- āfrikas rands	Taizemes bāts
	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
2006	2.7333	10.0096	87.76	56.844	11 512.37	4.6044	13.6936	1.9373	64.379	34.1117	8.5312	47.594
2007	2.6594	10.4178	87.63	56.419	12 528.33	4.7076	14.9743	1.8627	63.026	35.0183	9.6596	44.214
2008	2.6737	10.2236	143.83	63.614	14 165.16	4.8893	16.2911	2.0770	65.172	36.4207	12.0590	48.475
2008 III	2.4986	10.2969	125.69	65.797	13 868.99	5.0209	15.5214	2.1094	68.422	36.4917	11.7055	50.959
2008 IV	3.0102	9.0155	261.87	64.007	14 469.21	4.6798	17.1856	2.2829	63.653	35.9649	13.0786	45.904
2009 I	3.0168	8.9066	-	64.795	15 174.96	4.7259	18.7267	2.4498	62.133	44.4165	12.9740	46.038
2008 Nov.	2.8967	8.6950	242.95	62.144	14 984.85	4.5682	16.6735	2.2554	62.496	34.7964	12.8785	44.677
2008 Dec.	3.2266	9.2205	290.00	65.146	15 276.62	4.7755	18.0764	2.4119	64.505	37.8999	13.4275	47.107
2009 Janv.	3.0596	9.0496	-	64.510	14 802.07	4.7291	18.3762	2.4132	62.354	42.3282	13.1255	46.218
2009 Febr.	2.9685	8.7406	-	62.885	15 233.33	4.6466	18.6536	2.4851	60.832	45.8079	12.8005	45.156
2009 Marts	3.0198	8.9210	-	66.803	15 477.84	4.7949	19.1278	2.4527	63.105	45.1451	12.9870	46.667
2009 Apr.	2.9197	9.0110	-	66.047	14 552.65	4.7562	17.7645	2.3123	63.462	44.2135	11.8784	46.741
2009 Maijs	2.8232	9.3157	-	66.176	14 137.45	4.8057	17.9969	2.2663	64.600	43.5678	11.4475	47.241
	pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi (%)											
2009 Maijs	-3.3	3.4	-	0.2	-2.9	1.0	1.3	-2.0	1.8	-1.5	-3.6	1.1
	pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (%)											
2009 Maijs	9.3	-14.1	-	0.9	-2.1	-4.0	10.8	13.3	-3.4	18.1	-3.6	-5.4

Avots: ECB.

1) Šīm valūtām ECB aprēķina un publicē euro atsaucē kursu ar 2008. gada 1. janvāri. Iepriekšējie dati ir indikatīvi.

2) Jaunākais Īslandes kronas kurss attiecas uz 2008. gada 3. decembri.

3) Šai valūtai ECB aprēķina un publicē euro atsaucē kursu ar 2009. gada 1. janvāri. Iepriekšējie dati ir indikatīvi.

NORISES ĀRPUS EURO ZONAS ESOŠAJĀS VALSTĪS

9.1. Citas ES dalībvalstis

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, ja nav norādīts citādi; %)

1. Tautsaimniecības un finanšu norises

	Bulgārija	Čehijas Republika	Dānija	Igaunija	Latvija	Lietuva	Ungārija	Polija	Rumānija	Zviedrija	Lielbritānija
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
SPCI											
2007	7.6	3.0	1.7	6.7	10.1	5.8	7.9	2.6	4.9	1.7	2.3
2008	12.0	6.3	3.6	10.6	15.3	11.1	6.0	4.2	7.9	3.3	3.6
2008 III	12.5	6.5	4.6	11.0	15.6	12.0	6.3	4.4	8.2	4.0	4.8
IV	9.0	4.4	3.0	8.7	11.9	9.4	4.2	3.6	6.9	2.7	3.9
2009 I	5.1	1.5	1.7	3.7	9.0	8.4	2.7	3.6	6.8	2.1	3.0
2008 Dec.	7.2	3.3	2.4	7.5	10.4	8.5	3.4	3.3	6.4	2.1	3.1
2009 Janv.	6.0	1.4	1.7	4.7	9.7	9.5	2.4	3.2	6.8	2.0	3.0
Febr.	5.4	1.3	1.7	3.9	9.4	8.5	2.9	3.6	6.9	2.2	3.2
Marts	4.0	1.7	1.6	2.5	7.9	7.4	2.8	4.0	6.7	1.9	2.9
Apr.	3.8	1.3	1.1	0.9	5.9	5.9	3.2	4.3	6.5	1.8	2.3
Valdības budžeta deficīts (-)/pārpalikums (+) attiecībā pret IKP (%)											
2006	3.0	-2.6	5.2	2.9	-0.5	-0.4	-9.2	-3.9	-2.2	2.5	-2.7
2007	0.1	-0.6	4.5	2.7	-0.4	-1.0	-4.9	-1.9	-2.5	3.8	-2.7
2008	1.5	-1.5	3.6	-3.0	-4.0	-3.2	-3.4	-3.9	-5.4	2.5	-5.5
Kopējais valdības parāds attiecībā pret IKP (%)											
2006	22.7	29.6	31.3	4.3	10.7	18.0	65.6	47.7	12.4	45.9	43.4
2007	18.2	28.9	26.8	3.5	9.0	17.0	65.8	44.9	12.7	40.5	44.2
2008	14.1	29.8	33.3	4.8	19.5	15.6	73.0	47.1	13.6	38.0	52.0
Valdības ilgtermiņa obligāciju perioda vidējā peļņas likme (gadā; %)											
2008 Nov.	6.00	4.52	4.06	-	7.60	8.16	9.41	6.23	8.38	3.34	4.13
Dec.	7.76	4.30	3.50	-	9.03	9.00	8.31	5.70	8.38	2.67	3.37
2009 Janv.	7.14	4.21	3.44	-	10.64	13.95	8.76	5.46	9.23	2.80	3.17
Febr.	7.09	4.74	3.55	-	11.50	14.50	10.65	5.97	8.42	2.93	3.23
Marts	7.73	5.16	3.44	-	11.32	14.50	11.65	6.22	9.38	2.94	3.00
Apr.	7.24	5.25	3.50	-	11.15	14.50	10.63	6.19	9.77	3.18	3.16
3 mēnešu darījumu perioda vidējā procentu likme (gadā; %)											
2008 Nov.	7.89	4.24	6.08	7.25	12.19	7.86	-	6.74	15.24	4.50	4.45
Dec.	7.74	3.89	5.29	7.84	13.94	9.20	11.18	6.38	14.70	2.75	3.20
2009 Janv.	7.03	3.14	4.44	7.28	11.86	8.67	9.80	5.49	14.48	2.23	2.32
Febr.	6.61	2.50	3.86	6.90	10.65	7.19	-	4.69	14.61	1.52	2.09
Marts	6.58	2.49	3.28	7.11	12.08	7.11	-	4.30	14.49	1.16	1.83
Apr.	6.05	2.50	2.94	6.51	12.43	6.94	9.56	4.20	13.61	1.00	1.53
Reālais IKP											
2007	6.2	6.0	1.6	6.3	10.0	8.9	1.2	6.8	6.2	2.6	3.0
2008	6.0	3.2	-1.1	-3.6	-4.6	3.0	0.6	4.9	7.1	-0.2	0.7
2008 III	6.8	2.9	-1.5	-3.5	-5.6	2.0	0.1	4.9	9.2	0.2	0.4
IV	3.5	0.7	-3.6	-9.7	-10.4	-1.3	-1.7	2.6	2.9	-5.1	-2.0
2009 I	.	.	.	.	.	-11.8	-4.7	1.9	.	-6.4	-4.1
Tekošā konta un kapitāla konta balance attiecībā pret IKP (%)											
2007	-27.2	-2.6	0.7	-16.9	-20.6	-12.8	-5.3	-3.6	-12.9	8.5	-2.7
2008	-24.5	-2.2	2.3	-7.7	-11.2	-9.7	-7.3	-4.4	-11.8	8.2	-1.5
2008 III	-14.2	-3.0	4.2	-6.5	-11.0	-8.4	-9.2	-4.2	-10.9	9.1	-2.1
IV	-28.7	-5.2	2.8	-3.5	-7.0	-2.9	-9.1	-5.0	-8.3	7.7	-1.6
2009 I	.	.	.	.	.	4.1	.	2.7	.	10.5	.
Vienības darbaspēka izmaksas											
2007	14.2	3.1	4.2	19.8	27.0	10.3	5.2	1.6	14.6	4.7	1.4
2008	16.2	4.2	7.0	17.5	23.2	10.6	5.8	6.2	15.1	2.6	2.6
2008 III	13.0	2.9	.	19.6	24.5	12.0	-	-	-	2.0	1.1
IV	17.5	4.6	.	13.8	18.5	9.3	-	-	-	6.0	1.6
2009 I	.	.	.	.	.	.	-	-	-	8.2	.
Reģistrētais bezdarba līmenis attiecībā pret darbaspēku (s.i. dati; %)											
2007	6.9	5.3	3.8	4.6	6.0	4.3	7.3	9.6	6.4	6.1	5.3
2008	5.6	4.4	3.4	5.6	7.6	6.0	7.8	7.2	5.8	6.2	5.6
2008 III	5.3	4.3	3.3	6.4	7.5	6.3	7.9	6.9	5.7	6.1	5.8
IV	5.2	4.5	3.8	7.7	10.4	8.4	8.1	6.9	5.8	6.9	6.3
2009 I	5.6	5.2	4.7	11.1	14.6	13.4	8.9	7.5	.	7.7	.
2008 Dec.	5.3	4.7	4.1	8.4	11.5	9.7	8.3	7.0	5.8	7.0	6.5
2009 Janv.	5.3	4.9	4.4	9.8	13.2	11.5	8.5	7.2	.	7.4	6.7
Febr.	5.6	5.2	4.6	11.1	14.6	13.5	8.8	7.5	.	7.7	6.9
Marts	5.9	5.5	5.1	12.4	16.1	15.2	9.3	7.7	.	8.1	.
Apr.	6.2	5.7	5.5	13.9	17.4	16.8	9.6	7.8	.	8.5	.

Avoti: Eiropas Komisija (Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektorāts un Eurostat), valstu dati, Reuters un ECB aprēķini.

9.2. ASV un Japāna

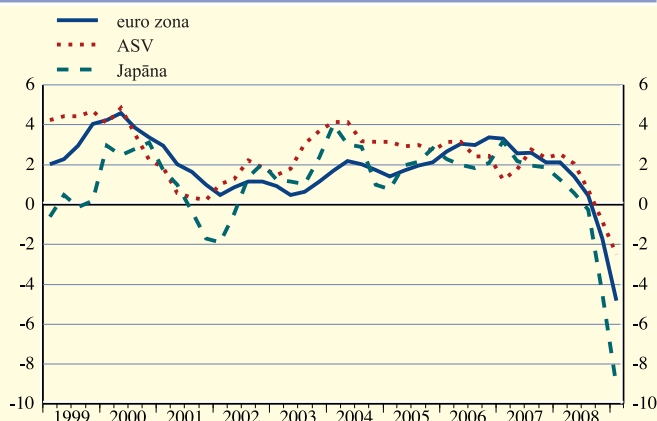
(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, ja nav norādīts citādi; %)

1. Tautsaimniecības un finanšu norises

	Patēriņa cenu indekss	Vienības darbaspēka izmaksas ¹⁾	Reālais IKP	Rūpnieciskās ražošanas indekss (apstrādes rūpniecībā)	Bezdarba līmenis (no darbaspēka; %; s.i. dati)	Plašā nauda ²⁾	3 mēnešu starpbanku noguldījumu procentu likme ³⁾	Valdības 10 gadu obligāciju peļņas pro- centu likme ³⁾ (perioda beigās)	Nacionālās valūtas kurss ⁴⁾ attiecībā pret euro	Fiskālā deficīta (-)/ pārpalī- kuma (+) attiecība pret IKP; %	Kopējā valsts parāda ⁵⁾ attiecība pret IKP; %
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
ASV											
2005	3.4	2.2	2.9	4.2	5.1	4.3	3.57	4.84	1.2441	-3.3	49.1
2006	3.2	2.8	2.8	2.7	4.6	5.0	5.20	5.41	1.2556	-2.2	48.5
2007	2.9	2.7	2.0	1.6	4.6	5.7	5.30	5.35	1.3705	-2.9	49.3
2008	3.8	0.9	1.1	-3.1	5.8	6.7	2.93	4.39	1.4708	-5.9	56.8
2008 I	4.1	0.0	2.5	1.3	4.9	6.3	3.29	4.48	1.4976	-4.0	50.4
II	4.4	0.2	2.1	-0.9	5.4	6.3	2.75	4.66	1.5622	-5.7	49.6
III	5.3	1.7	0.7	-3.9	6.1	6.0	2.91	4.69	1.5050	-5.9	52.8
IV	1.6	1.8	-0.8	-8.7	6.9	8.3	2.77	3.71	1.3180	-8.0	56.8
2009 I	0.0	2.4	-2.5	-13.9	8.1	9.6	1.24	3.03	1.3029	.	.
2009 Janv.	0.0	-	-	-13.6	7.6	10.0	1.21	2.75	1.3239	-	-
Febr.	0.2	-	-	-13.2	8.1	9.4	1.24	3.20	1.2785	-	-
Marts	-0.4	-	-	-14.8	8.5	9.4	1.27	3.15	1.3050	-	-
Apr.	-0.7	-	-	-14.3	8.9	8.5	1.11	3.17	1.3190	-	-
Maijs	.	-	-	.	.	.	0.82	3.54	1.3650	-	-
Japāna											
2005	-0.3	-2.1	1.9	1.4	4.4	1.8	0.06	1.49	136.85	-6.7	163.2
2006	0.2	-0.5	2.0	4.5	4.1	1.0	0.30	1.98	146.02	-1.6	160.0
2007	0.1	-1.1	2.3	2.8	3.8	1.6	0.79	1.89	161.25	-2.5	156.1
2008	1.4	1.7	-0.7	-3.4	4.0	2.1	0.93	1.67	152.45	.	.
2008 I	1.0	0.6	1.3	2.4	3.9	2.2	0.92	1.61	157.80	.	.
II	1.4	0.6	0.6	0.8	4.0	2.0	0.92	1.85	163.35	.	.
III	2.2	1.3	-0.2	-1.4	4.0	2.2	0.90	1.75	161.83	.	.
IV	1.0	4.4	-4.5	-14.6	4.0	1.8	0.96	1.46	126.71	.	.
2009 I	-0.1	.	-9.1	-34.6	4.5	2.1	0.67	1.24	122.04	.	.
2009 Janv.	0.0	-	-	-31.0	4.2	2.0	0.73	1.27	119.73	-	-
Febr.	-0.1	-	-	-38.4	4.4	2.1	0.64	1.20	118.30	-	-
Marts	-0.3	-	-	-34.2	4.8	2.2	0.62	1.26	127.65	-	-
Apr.	-0.1	-	-	-31.2	.	2.7	0.57	1.41	130.25	-	-
Maijs	.	-	-	.	.	.	0.53	1.38	131.85	-	-

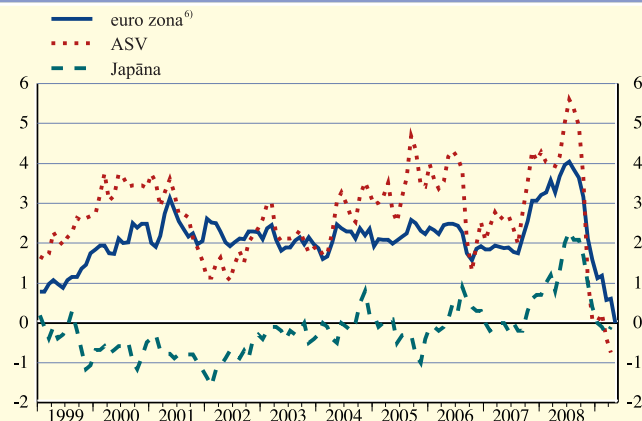
A38. Reālais iekšzemes kopprodukts

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %; ceturkšņa dati)

A39. Patēriņa cenu indeksi

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %; mēneša dati)

Avoti: Valstu dati (1., 2. (ASV), 3., 4., 5. (ASV), 6., 9. un 10. aile); OECD (2. aile (Japāna)); Eurostat (5. aile (Japāna), euro zonas valstu attēlu dati); Reuters (7. un 8. aile); ECB aprēķini (11. aile).

- 1) Sezonāli izlīdzināti dati. Par ASV – attiecas uz privāto nelauksaimniecības sektoru.
- 2) Perioda vidējās vērtības; M2 ASV, M2 + noguldījumu sertifikāti Japānai.
- 3) Procenti gadā. Sīkāku informāciju par 3 mēnešu starpbanku noguldījumu procentu likmi sk. 4.6. sadaļā.
- 4) Sīkāku informāciju sk. 8.2. sadaļā.
- 5) Kopējais konsolidētais valdības parāds (perioda beigās).
- 6) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

ATTĒLU SARAKSTS

A1.	Monetārie rādītāji	S12
A2.	M3 neietilpstošie bilances posteņi	S12
A3.	Monetāro rādītāju sastāvdaļas	S13
A4.	Ilgāka termiņa finanšu saistību sastāvdaļas	S13
A5.	Aizdevumi citiem finanšu starpniekiem un nefinanšu sabiedrībām	S14
A6.	Mājsaimniecībām izsniegtie kredīti	S14
A7.	Aizdevumi valdībai	S16
A8.	Aizdevumi ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem	S16
A9.	Noguldījumu kopējais atlikums sektoru dalījumā	S17
A10.	Noguldījumu kopējais atlikums un M3 iekļautie noguldījumi sektoru dalījumā	S17
A11.	Noguldījumu kopējais atlikums sektoru dalījumā	S18
A12.	Noguldījumu kopējais atlikums un M3 iekļautie noguldījumi sektoru dalījumā	S18
A13.	Valdības un ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu noguldījumi	S19
A14.	MFI vērtspapīru turējumi	S20
A15.	Kopējie ieguldījumu fondu aktīvi	S24
A16.	Euro zonas rezidentu emitēto apgrozībā esošo neakciju vērtspapīru kopapjoms un emisiju bruto kopapjoms	S35
A17.	Sezonāli izlīdzinātais un neizlīdzinātais neakciju vērtspapīru emisiju neto apjoms	S37
A18.	Ilgtermiņa parāda vērtspapīru gada pieauguma temps emitentu sektoru dalījumā visās valūtās kopā	S38
A19.	Īstermiņa parāda vērtspapīru gada pieauguma temps emitentu sektoru dalījumā visās valūtās kopā	S39
A20.	Euro zonas rezidentu emitēto kotēto akciju gada pieauguma temps	S40
A21.	Kotēto akciju emisiju bruto apjoms emitentu sektoru dalījumā	S41
A22.	No jauna piesaistītie noguldījumi ar noteikto termiņu	S43
A23.	No jauna izsniegtie kredīti ar mainīgo procentu likmi un procentu likmes darbības sākotnējo periodu līdz 1 gadam	S43
A24.	Euro zonas naudas tirgus procentu likmes	S44
A25.	3 mēnešu naudas tirgus procentu likmes	S44
A26.	Euro zonas tagadnes darījumu peļņas likmju līknes	S45
A27.	Euro zonas tagadnes darījumu procentu likmes un procentu likmju starpības	S45
A28.	<i>Dow Jones EURO STOXX Broad, Standard & Poor's 500 un Nikkei 225</i>	S46
A29.	Deficīts, aizņemšanās nepieciešamība un parāda pārmaiņas	S59
A30.	Māstrihtas parāds	S59
A31.	Maksājumu bilances tekošais konts	S60
A32.	Maksājumu balance. Preces	S61
A33.	Maksājumu balance. Pakalpojumi	S61
A34.	Maksājumu balance. Neto tiešās investīcijas un portfeļieguldījumi	S64
A35.	Galvenie MFI neto ārējo aktīvu noriņu pamatā esošie maksājumu bilances darījumi	S69
A36.	Euro efektīvie kursi	S72
A37.	Divpusējie valūtu kursi	S72
A38.	Reālais iekšzemes kopprodukts	S75
A39.	Patēriņa cenu indeksi	S75

TEHNISKĀS PIEZĪMES

EURO ZONAS VALSTU PĀRSKATAM

MONETĀRO NORIŠU PIEAUGUMA TEMPA APRĒĶINS

Vidējo pieauguma tempu ceturksnī, kas beidzas ar mēnesi t, aprēķina šādi:

$$a) \left(\frac{0.5I_t + \sum_{i=1}^2 I_{t-i} + 0.5I_{t-3}}{0.5I_{t-12} + \sum_{i=1}^2 I_{t-i-12} + 0.5I_{t-15}} - 1 \right) \times 100$$

kur I_t ir izlīdzināto atlikumu indekss mēnesī t (sk. arī tālāk). Līdzīgi aprēķina arī vidējo pieauguma tempu gadā, kas beidzas ar mēnesi t:

$$b) \left(\frac{0.5I_t + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i} + 0.5I_{t-12}}{0.5I_{t-12} + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i-12} + 0.5I_{t-24}} - 1 \right) \times 100$$

2.1.–2.6. SADAĻA

DARĪJUMU APJOMU APRĒĶINĀŠANA

Mēneša darījumu apjomus aprēķina kā mēneša atlikumu starpību, veicot pārklasificēšanas, pārējās pārvērtēšanas, valūtas kursu svārstību un jebkuru citu ar darījumiem nesaistītu pārmaiņu korekciju.

Ja L_t ir atlikums mēneša t beigās, C_t^M ir mēnesī t veiktās pārklasificēšanas korekcija, E_t^M ir valūtas kursa korekcija un V_t^M ir pārējās pārvērtēšanas korekcijas, tad darījumu apjomus F_t^M mēnesī t nosaka šādi:

$$c) F_t^M = (L_t - L_{t-1}) - C_t^M - E_t^M - V_t^M$$

Līdzīgi nosaka arī ceturkšņa darījumu apjomus F_t^Q ceturksnī, kas beidzas ar mēnesi t:

$$d) F_t^Q = (L_t - L_{t-3}) - C_t^Q - E_t^Q - V_t^Q$$

kur L_{t-3} ir atlikums mēneša t-3 beigās (iepriekšējā ceturkšņa beigās) un C_t^Q , piemēram,

ir ceturksnī, kas beidzas ar mēnesi t, veiktā pārklasificēšanas korekcija.

Tām ceturkšņa laikrindām, par kurām pašlaik ir pieejami mēneša dati (sk. tālāk), ceturkšņa darījumu apjomus var aprēķināt, summējot ceturkšņa trijos mēnešos veiktos darījumus.

PIEAUGUMA TEMPA APRĒĶINĀŠANA MĒNEŠA LAIKRINDĀM

Pieauguma tempu var aprēķināt no darījumiem vai no izlīdzināto atlikumu indeksa. Ja F_t^M un L_t nosaka tāpat kā iepriekš, tad izlīdzināto atlikumu indekss I_t mēnesī t ir:

$$e) I_t = I_{t-1} \times \left(1 + \frac{F_t^M}{L_{t-1}} \right)$$

Pašlaik par indeksa bāzi (sezonāli neizlīdzinātām laikrindām) ir noteikts 2006. gada decembris = 100. Izlīdzināto atlikumu indeksa laikrindas pieejamas ECB interneta lapā (www.ecb.int) sadaļas "Statistika" apakšsadaļā "Nauda, banku darbība un finanšu tirgi".

Gada pieauguma tempu a_t mēnesī t, t.i., pārmaiņas 12 mēnešos, kas beidzas ar mēnesi t, var aprēķināt, izmantojot vienu no divām formulām:

$$f) a_t = \left[\prod_{i=0}^{11} \left(1 + \frac{F_{t-i}^M}{L_{t-i-1}} \right) - 1 \right] \times 100$$

$$g) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Gada pieauguma temps attiecas uz norādītā perioda beigām, ja nav noteikts citādi. Piemēram, 2002. gadam procentuālās pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu aprēķina ar formulu g), dalot 2002. gada decembra indeksu ar 2001. gada decembra indeksu.

Pieauguma tempu atsevišķos gada periodos var noteikt, piemērojot formulu g). Piemēram, mēneša pieauguma tempu a_t^M var aprēķināt ar formulu:

$$h) a_t^M = \left(\frac{I_t}{I_{t-1}} - 1 \right) \times 100$$

Visbeidzot, rādītāja M3 gada pieauguma tempa triju mēnešu mainīgo vidējo vērtību (centrētu) aprēķina kā $(a_{t+1} + a_t + a_{t-1})/3$, kur a_t nosaka tāpat kā iepriekš formulā f) vai g).

PIEAUGUMA TEMPA APRĒĶINĀŠANA CETURKŠŅA LAIKRINDĀM

Ja F_t^Q un L_{t-3} nosaka tāpat kā iepriekš, tad izlīdzināto atlikumu indeksu I_t ceturksnim, kas beidzas ar mēnesi t , nosaka šādi:

$$i) I_t = I_{t-3} \times \left(1 + \frac{F_t^Q}{L_{t-3}} \right)$$

Gada pieauguma tempu četros ceturkšņos, kas beidzas ar mēnesi t , t.i., a_t , var aprēķināt, izmantojot formulu g).

EURO ZONAS VALSTU MONETĀRĀS STATISTIKAS SEZONĀLĀ IZLĪDZINĀŠANA¹

Izmantotā pieeja pamatojas uz multiplikatīvo dekompozīciju (sadališanu) ar X-12-ARIMA.² Sezonālā izlīdzināšana var ietvert nedēļas vienas dienas izlīdzināšanu, un dažām laikrindām to veic netieši, kombinējot komponentes lineāri. Konkrēti šo pieeju izmanto rādītājam M3, ko nosaka, summējot sezonāli izlīdzinātas laikrindas M1, M2 mīnus M1 un M3 mīnus M2.

Vispirms sezonālās izlīdzināšanas procedūras piemēro izlīdzināto atlikumu indeksam.³ Pēc tam iegūtos sezonālo faktoru aprēķinus piemēro pārklasificēšanas un pārvērtēšanas rezultātā iegūtajiem apjomiem un izlīdzināšanai, no kuras savukārt iegūst sezonāli izlīdzinātus darījumus. Sezonālos (un kotācijas dienas) faktorus pārskata reizi gadā vai pēc nepieciešamības.

3.1.–3.5. SADAĻAI

IZLIETOJUMA UN RESURSU VIENĀDĪBA

3.1. tabulā sniegtie dati atbilst bilances pamatvienādojumam. Attiecībā uz nefinanšu darījumiem kopējais izlietojums vienāds ar kopējiem resursiem katrai darījumu kategorijai. Tāpat arī finanšu kontā šo bilances vienādojumu atspoguļo katrai finanšu instrumentu kategorijai – kopējie darījumi ar finanšu aktīviem vienādi ar kopējiem darījumiem ar pasīviem. Aktīvu citu pārmaiņu kontā un finanšu bilancēs kopējie finanšu aktīvi vienādi ar kopējiem pasīviem katrai finanšu instrumentu kategorijai, izņemot monetāro zeltu un Speciālās aizņēmuma tiesības, kas pēc definīcijas nav neviena sektora pasīvi.

BALANSPOSTEŅU APRĒĶINĀŠANA

3.1. un 3.2. tabulā iekļautos katra konta balansposteņus aprēķina šādi.

Tirdzniecības bilance vienāda ar preču un pakalpojumu importu mīnus eksports salīdzinājumā ar euro zonas kontos iekļautajām pārējām pasaules valstīm.

Neto darbības rezultātu un dažādus ienākumus nosaka tikai rezidentu sektoriem un aprēķina kā bruto pievienoto vērtību (iekšzemes kopprodukts tirgus cenās euro zonai) mīnus atlīdzība nodarbinātajiem (izlietojums), mīnus citi ražošanas nodokļi mīnus subsīdijas

1 Detalizētu informāciju sk. *Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area*, ECB (2000. gada augusts) un ECB interneta lapā (www.ecb.europa.eu) sadaļas "Statistika" apakšsadaļā "Nauda, banku darbība un finanšu tirgi".

2 Detalizētu informāciju sk. Findley, D., Monsell, B., Bell, W., Otto, M. and Chen, B.C. (1998), "New Capabilities and Methods of the X-12-ARIMA Seasonal Adjustment Program", *Journal of Business and Economic Statistics*, 16, 2, pp. 127–152 vai X-12-ARIMA Reference Manual, Time Series Staff, Bureau of the Census, Washington D.C.

Iekšējām vajadzībām izmanto arī uz modeli pamatoto pieeju TRAMO-SEATS. Detalizētu informāciju par TRAMO-SEATS sk. Gomez, V. and Maravall, A. (1996), "Programs TRAMO and SEATS: Instructions for the User", Banco de España, Working Paper No. 9628, Madrid.

3 No tā var secināt, ka sezonāli izlīdzinātajām laikrindām bāzes perioda, t.i., 2001. gada decembra, indeksa līmenis parasti atšķiras no 100, atspoguļojot attiecīgā mēneša sezonālītāti.

(izlietojums), mīnus pamatkapitāla patēriņš (izlietojums).

Neto nacionālo ienākumu nosaka tikai rezidentu sektoriem un aprēķina kā neto darbības rezultātu un dažādus ienākumus plus atlīdzība nodarbinātajiem (resursi), plus ražošanas nodokļi, mīnus subsīdijas (resursi), plus tīrie īpašuma ienākumi (resursi mīnus izlietojums).

Neto rīcībā esošos ienākumus arī nosaka tikai rezidentu sektoriem un aprēķina kā neto nacionālo ienākumu plus tīrie ienākuma un mantas kārtējie nodokļi (resursi mīnus izlietojums), plus neto sociālās iemaksas (resursi mīnus izlietojums), plus neto sociālie pabalsti, kas nav sociālie pārvedumi natūrā (resursi mīnus izlietojums), plus neto citi kārtējie pārvedumi (resursi mīnus izlietojums).

Neto uzkrājumus nosaka rezidentu sektoriem un aprēķina kā neto rīcībā esošos ienākumus plus neto korekcija sakarā ar mājāsaimniecību neto kapitāla pārmaiņām pensiju fondu rezervēs (resursi mīnus izlietojums), mīnus galapatēriņa izdevumi (izlietojums). Pārējām valstīm tekošo ārējo kontu sagatavo kā tirdzniecības bilanci plus visi tīrie ienākumi (resursi mīnus izlietojums).

Neto aizdevumus/neto aizņēmumus aprēķina no kapitāla konta kā neto uzkrājumus plus neto kapitāla pārvedumi (resursi mīnus izlietojums) mīnus kopējā kapitāla veidošana (izlietojums), mīnus neražoto nefinanšu aktīvu iegāde mīnus pārdošana (izlietojums), plus pamatkapitāla patēriņš (resursi). Finanšu kontā tos var arī aprēķināt kā kopējos darījumus ar finanšu aktīviem mīnus kopējie darījumi ar pasīviem (ko sauc arī par darījumu radītajām tīrās finanšu vērtības (līdzekļu) pārmaiņām). Mājāsaimniecību un nefinanšu sabiedrību sektorā starp šiem balansposteniem, ko aprēķina attiecīgi no kapitāla konta un finanšu konta, pastāv statistiskā neatbilstība.

Tīrās vērtības (līdzekļu) pārmaiņas aprēķina kā uzkrājumu un kapitāla pārvedumu radītās tīrās vērtības (līdzekļu) pārmaiņas plus citas tīrās

finanšu vērtības (līdzekļu) pārmaiņas. Šajā kontā pašlaik nav ietvertas citas nefinanšu aktīvu pārmaiņas, tāpēc ka dati nav pieejami.

Tīro finanšu vērtību (līdzekļu) aprēķina kā kopējos finanšu aktīvus mīnus kopējie pasīvi, turpretī tīrās finanšu vērtības (līdzekļu) pārmaiņas vienādas ar darījumu radīto tīrās finanšu vērtības (līdzekļu) pārmaiņu (aizdevumi/tīrie aizņēmumi no finanšu konta) un citu tīrās finanšu vērtības (līdzekļu) pārmaiņu summu.

Visbeidzot, darījumu radītās tīrās finanšu vērtības (līdzekļu) pārmaiņas aprēķina kā kopējos darījumus ar finanšu aktīviem mīnus kopējie darījumi ar pasīviem, un citas tīrās finanšu vērtības (līdzekļu) pārmaiņas aprēķina kā kopējās citas finanšu aktīvu pārmaiņas mīnus kopējās citas pasīvu pārmaiņas.

4.3. UN 4.4. SADAĻAI

PARĀDA VĒRTSPAPĪRU UN KOTĒTO AKCIJU APJOMA KĀPUMA TEMPĀ APRĒĶINĀŠANA

Apjoma kāpuma tempu aprēķina, pamatojoties uz finanšu darījumiem, un tāpēc netiek ņemtas vērā pārklasificēšanas, pārvērtēšanas, valūtas kursu svārstības un jebkuras citas ar darījumiem nesaistītas pārmaiņas. To var aprēķināt no darījumiem vai no nosacīto apjomu indeksa. Ja N_t^M ir darījumi (neto emisijas) mēnesī t un L_t ir apgrozībā esošo vērtspapīru apjoms mēneša t beigās, tad nosacīto apjomu indeksu I_t mēnesī t nosaka šādi:

$$j) \quad I_t = I_{t-1} \times \left(1 + \frac{N_t}{L_{t-1}} \right)$$

Ir noteikts, ka indeksa bāze 2001. gada decembrī vienāda ar 100. Izmantojot vienu no divām formulām, var aprēķināt apjoma kāpuma tempu a_t mēnesī t , kas atbilst pārmaiņām, kuras notikušas 12 mēnešos, kas beidzas ar mēnesi t :

$$k) a_t = \left[\prod_{i=0}^5 \left(1 + \frac{N_{t-i}^M}{L_{t-1-i}} \right) - 1 \right] \times 100$$

$$l) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Neakciju vērtspapīru apjoma kāpuma tempa aprēķināšanai izmanto tādu pašu metodi kā monetāro rādītāju aprēķināšanai, "F" vietā lietojot "N", kas ir vienīgā atšķirība. Tā dara, lai atšķirtu dažādos veidus, kā nosaka "neto emisijas" vērtspapīru emisijas statistikai un aprēķinātajiem ekvivalentajiem "darījumiem", kurus izmanto monetārajos rādītājos.

Vidējo pieauguma tempu ceturksnī, kas beidzas ar mēnesi t, aprēķina šādi:

$$m) \left(\frac{0.5I_t + \sum_{i=1}^2 I_{t-i} + 0.5I_{t-3}}{0.5I_{t-12} + \sum_{i=1}^2 I_{t-i-12} + 0.5I_{t-15}} - 1 \right) \times 100$$

kur I_t ir nosacīto apjomu indekss mēnesī t. Līdzīgi aprēķina arī vidējo pieauguma tempu gadā, kas beidzas ar mēnesi t:

$$n) \left(\frac{0.5I_t + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i} + 0.5I_{t-12}}{0.5I_{t-12} + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i-12} + 0.5I_{t-24}} - 1 \right) \times 100$$

4.3. sadaļā izmantoto aprēķina formulu lieto arī 4.4. sadaļā, un tā līdzīgi pamatojas uz monetārajiem rādītājiem izmantoto formulu. 4.4. sadaļa pamatota uz tirgus vērtībām, un aprēķinu bāze ir finanšu darījumi, kuros netiek ņemtas vērā pārklasificēšanas, pārvērtēšanas vai jebkuras citas ar darījumiem nesaistītas pārmaiņas. Valūtas kursu svārstības nav iekļautas, jo visas ietvertās kotētās akcijas denominētas euro.

VĒRTSPAPĪRU EMISIJU STATISTIKAS SEZONĀLĀ IZLĪDZINĀŠANA⁴

Izmantotā pieeja pamatojas uz multiplikatīvo dekompozīciju (sadališanu) ar X-12-ARIMA. Kopējo vērtspapīru emisiju sezonālo izlīdzināšanu veic netieši kā sektora un termiņu komponentu dalījuma lineāro kombināciju.

Sezonālās izlīdzināšanas procedūras piemēro nosacīto apjomu indeksam. Pēc tam iegūtos sezonālo faktoru novērtējumus piemēro apgrozībā esošiem apjomiem, no kuriem iegūst sezonāli izlīdzinātās neto emisijas. Sezonālos faktorus pārskata reizi gadā vai pēc nepieciešamības.

Tāpat kā parādīts l) un m) formulā, izmantojot vienu no divām formulām, var aprēķināt apjoma kāpuma tempu a_t mēnesī t, kas atbilst pārmaiņām, kuras notikušas 6 mēnešos, kas beidzas ar mēnesi t:

$$o) a_t = \left[\prod_{i=0}^{11} \left(1 + \frac{N_{t-i}^M}{L_{t-1-i}} \right) - 1 \right] \times 100$$

$$p) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-6}} - 1 \right) \times 100$$

5.1. SADAĻAS I. TABULAI

SPCI SEZONĀLĀ IZLĪDZINĀŠANA⁴

Izmantotā pieeja pamatojas uz multiplikatīvo dekompozīciju (sadališanu) ar X-12-ARIMA (sk. 2. zemsvītras piezīmi S78. lpp.). Euro zonas valstīm kopējā SPCI sezonālā izlīdzināšana notiek netieši, summējot euro zonas valstu apstrādātās pārtikas, neapstrādātās pārtikas, neenerģijas rūpniecības preču un pakalpojumu sezonāli izlīdzinātās laicrindas. Enerģiju iekļauj, neveicot izlīdzināšanu, jo nav pieejami statistiskie dati par tās sezonālītāti. Sezonālos faktorus pārskata reizi gadā vai pēc nepieciešamības.

⁴ Detalizētu informāciju sk. *Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area*, ECB (2000. gada augusts) un ECB interneta lapā (www.ecb.int) sadaļas "Statistika" apakšsadaļā "Nauda, banku darbība un finanšu tirgi".

7.1. SADAĻAS 2. TABULAI**MAKSĀJUMU BILANCES TEKOŠĀ KONTA
SEZONĀLĀ IZLĪDZINĀŠANA**

Pieeja pamatojas uz multiplikatīvo dekompozīciju (sadališanu) ar X-12-ARIMA (sk. 2. zemsvītras piezīmi S78. lpp.). Iepriekš izlīdzina neapstrādātos datus par precēm, pakalpojumiem un ienākumiem, lai tādējādi ņemtu vērā darbadienu skaita ietekmi. Izlīdzināto darbadienu skaitu koriģē atbilstoši valsts svētkiem. Minētos posteņus sezonāli izlīdzina, izmantojot iepriekš izlīdzinātās laikrindas. Kopējo tekošo kontu sezonāli izlīdzina, apkopojot euro zonas valstu sezonāli izlīdzinātās preču, pakalpojumu, ienākumu un kārtējo pārvedumu laikrindas. Sezonālos (un kotācijas dienu) faktorus pārskata reizi pusgadā vai pēc nepieciešamības.

7.3. SADAĻAI**PIEAUGUMA TEMPA APRĒKINĀŠANA
CETURKŠŅA UN GADA LAIKRINDĀM**

Gada pieauguma temps ceturksnim t tiek aprēķināts, pamatojoties uz ceturkšņa darījumiem (F_t) un pozīcijām (L_t):

$$a_t = \left(\prod_{i=t-3}^t \left(1 + \frac{F_i}{L_{i-1}} \right) - 1 \right) \times 100$$

Gada laikrindu pieauguma temps ir vienāds ar gada pēdējā ceturkšņa pieauguma tempu.

VISPĀRĒJĀS PIEZĪMES

"Mēneša Biļetena" sadaļa "Euro zonas statistika" sniedz euro zonas statistisko informāciju kopumā. Sīkāka dalījuma un ilgāka perioda dati, kuriem pievienotas skaidrojošas piezīmes, pieejami ECB interneta lapas (www.ecb.europa.eu) sadaļā "Statistika". Tas nodrošina lietotājiem izdevīgu piekļuvi datiem, izmantojot ECB Statistisko datu nolikta (http://sdw.ecb.int), kam ir meklēšanas un lejupielādes iespēja. Papildpakalpojumi, kas pieejami iedaļā "Datu pakalpojumi", ietver pārlūkprogrammas saskarni ar meklēšanas iekārtām, nodrošina piekļuves iespēju dažādiem datiem un tiešu datu lejuplādēšanas iespēju koncentrētu *Comma Separated Value* (CSV) datņu veidā. Sīkāku informāciju var iegūt, lietojot e-pasta adresi: statistics@ecb.europa.eu.

Pēdējais termiņš statistisko datu iekļaušanai "Mēneša Biļetenā" ir diena pirms mēneša pirmās ECB Padomes sēdes. Šajā izdevumā iekļauto datu aktualizēšanas pēdējais termiņš bija 2009. gada 4. marts.

Ja nav norādīts citādi, visas 2008. gada novērojumu ietverošās datu laikrindas pilnībā aptver *Euro16* (t.i., euro zonas, ieskaitot Slovākiju) visas datu laikrindas. Procentu likmju, monetārās statistikas un SPCI (kā arī konsekvences nolūkā M3 sastāvdaļu un atbilstošo bilances posteņu un SPCI sastāvdaļu) statistisko datu laikrindās ietverti dati atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Tas norādīts ar zemsvītras piezīmi attiecīgajās vietās tabulās. Ja pieejami pamatdati, absolūtās un procentuālās pārmaiņas attiecīgajam gadam, kad euro zonai pievienojās Grieķija (2001), Slovēnija (2007), Kipra (2008), Malta (2008) un Slovākija (2009), aprēķinātas, par bāzi izmantojot gadu pirms pievienošanās un lietojot datu laikrindu, kurā ņemta vērā ietekme, ko radīja šo valstu pievienošanās euro zonai. Vēsturiskie dati par euro zonu, pirms tai pievienojās Kipra un Malta, pieejami ECB interneta lapā (<http://www.ecb.europa.eu/stats/services/downloads/html/index.en.html>).

Statistisko datu laikrindas, kas attiecas uz euro zonas mainīgo sastāvu, balstītas uz euro zonas sastāvu laikā, par kuru dati iesniegti. Tādējādi dati

pirms 2001. gada attiecas uz *Euro11*, t.i., šādām 11 ES dalībvalstīm: Beļģiju, Vāciju, Īriju, Spāniju, Franciju, Itāliju, Luksemburgu, Nīderlandi, Austriju, Portugāli un Somiju. 2001.–2006. gada dati attiecas uz *Euro12*, t.i., *Euro11* un Grieķiju. 2007. gada dati attiecas uz *Euro13*, t.i., *Euro12* un Slovēniju. Dati par 2008. gadu attiecas uz *Euro15*, t.i., *Euro13* un Kipru un Maltu, bet dati, sākot ar 2009. gadu – uz *Euro16*, t.i., *Euro15* un Slovākiju.

Ievērojot to, ka Eiropas valūtas vienības (ECU) struktūra neatbilst to valstu bijušo valūtu struktūrai, kuras ieviesušas vienoto valūtu, no iesaistīto valstu nacionālās valūtas ekvivalents pirms 1999. gada konvertētās summas atbilstoši pašreizējām ekvivalents konvertācijas likmēm ietekmē to ES dalībvalstu valūtu kursu svārstības, kuras nav ieviesušas euro. Lai izvairītos no šādas ietekmes uz monetāro statistiku, 2.1.–2.8. sadaļā sniegtie dati par periodu pirms 1999. gada izteikti vienībās, kas konvertētas no nacionālajām valūtām saskaņā ar to negrozāmiem kursiem attiecībā pret euro, kuri noteikti 1998. gada 31. decembrī. Ja nav norādīts citādi, cenu un izmaksu statistika pirms 1999. gada iegūta, pamatojoties uz nacionālajā valūtā izteiktiem datiem.

Ja iespējams, izmantota apkopošanas vai apvienošanas metode (ieskaitot starpvalstu datu apvienošanu).

Jaunākie dati bieži ir provizoriski un var tikt precizēti. Noapaļošanas rezultātā var rasties kopsummā un to komponentu neatbilstība.

Grupu "Citas ES dalībvalstis" veido Bulgārija, Čehijas Republika, Dānija, Igaunija, Latvija, Lietuva, Ungārija, Polija, Rumānija, Zviedrija un Lielbritānija.

Vairākumā gadījumu tabulās lietotā terminoloģija atbilst starptautiskajiem standartiem, piemēram, Eiropas Kontu sistēmas (EKS 95) un SVF Maksājumu bilances rokasgrāmatas standartiem. Darījumi attiecas uz labprātīgām apmaiņām (tieši aprēķinātām vai atvasinātām), bet plūsmas ietver arī atlikumu summu pārmaiņas, kas radušās sakarā ar cenu un valūtas kursa pārmaiņām, norakstītiem apjomiem un citām pārmaiņām.

Tabulās apzīmējums "līdz (x) gadiem" nozīmē "līdz (x) gadiem ieskaitot".

PĀRSKATS

Galveno euro zonas valstu rādītāju pārmaiņas apkopotas pārskata tabulā.

MONETĀRĀS POLITIKAS STATISTIKA

1.4. sadaļā sniegta obligāto rezervju un likviditātes faktoru statistika. Rezervju prasību izpildes periodi sākas galvenās refinansēšanas operācijas (GRO) norēķinu dienā pēc Padomes sēdes, kurā paredzēts sniegt monetārās politikas nostājas mēneša novērtējumu, un beidzas dienā pirms attiecīgās norēķinu dienas nākamajā mēnesī. Gada un ceturkšņa novērojumi attiecas uz gada vai ceturkšņa pēdējā rezervju prasību izpildes perioda vidējiem rādītājiem.

1.4. sadaļas 1. tabula atspoguļo rezervju prasību izpildei pakļauto kredītiestāžu rezervju bāzes komponentus. Rezervju bāzē neietilpst saistības pret citām kredītiestādēm, kas pakļautas ECBS obligāto rezervju sistēmai, ECB un tām nacionālajām centrālajām bankām (NCB), kuras ir ECBS dalībnieces. Ja kredītiestāde nevar sniegt pierādījumus, par kādu summu tā emitējusi parāda vērtspapīrus ar termiņu līdz 2 gadiem, kuri atrodas minēto iestāžu turējumā, tā var atskaitīt noteiktu šo saistību procentuālo daļu no savas rezervju bāzes. Līdz 1999. gada novembrim rezervju bāzes aprēķinā tika izmantota 10%, bet pēc tam – 30% norma.

1.4. sadaļas 2. tabula atspoguļo pabeigto rezervju prasību izpildes periodu vidējos datus. Rezervju prasību apjomu katrai kredītiestādei vispirms aprēķina, piemērojot atbilstošo saistību kategoriju rezervju normu rezervju prasībām pakļautajām saistībām, izmantojot katra kalendārā mēneša beigu bilances datus. Pēc tam katra kredītiestāde no šīs summas atskaita vienreizēju atvieglojumu summu 100 000 euro apjomā. Rezultātā iegūtās nepieciešamās rezerves tiek summētas euro zonas līmenī

(1. aile). Kredītiestāžu pieprasījuma noguldījumu konti (2. aile) veidojas no kredītiestāžu kopējiem vidējiem dienas pieprasījuma noguldījumu kontu apjomiem, ieskaitot apjomus, kas kalpo rezervju prasību izpildei. Virsrezerves (3. aile) ir vidējie pieprasījuma noguldījumu kontu apjomi, kas rezervju prasību izpildes periodā pārsniedz nepieciešamās rezerves. Iztrūkums (4. aile) definēts kā vidējais pieprasījuma noguldījumu kontu apjoma deficīts rezervju prasību izpildes periodā, un to aprēķina, izmantojot to kredītiestāžu datus, kuras nav izpildījušas rezervju prasības. Rezervju prasību atlīdzības likme (5. aile) vienāda ar rezervju prasību izpildes perioda vidējo ECB likmi (kas svērtā atbilstoši kalendāro dienu skaitam), ko piemēro Eurosistēmas GRO (sk. 1.3. sadaļu).

1.4. sadaļas 3. tabula atspoguļo banku sistēmas likviditāti, kas definēta kā euro zonas kredītiestāžu euro pieprasījuma noguldījumu konti Eurosistēmā. Visas summas iegūtas no Eurosistēmas konsolidētā finanšu pārskata. Citas likviditāti samazinošās operācijas (7. aile) neietver nacionālo centrālo banku EMS otrajā posmā ierosinātu parāda sertifikātu emisiju. Citi faktori (neto) (10. aile) ietver atlikušos Eurosistēmas konsolidētā finanšu pārskata posteņus. Kredītiestāžu pieprasījuma noguldījumu konti (11. aile) ir vienādi ar likviditāti palielinošo faktoru summas (1.–5. aile) un likviditāti samazinošo faktoru summas (6.–10. aile) starpību. Naudas bāzi (12. aile) aprēķina kā noguldījumu iespējas (6. aile), apgrozībā esošo banknošu (8. aile) un kredītiestāžu pieprasījuma noguldījumu kontu (11. aile) summu.

NAUDA, BANKU DARBĪBA UN IEGULDĪJUMU FONDI

2.1. sadaļā aplūkota monetāro finanšu iestāžu (MFI) sektora kopsavilkuma balance, t.i., visu euro zonas MFI saskaņoto bilanču summa. MFI ir centrālās bankas, kredītiestādes saskaņā ar Kopienas tiesību aktu definīciju, naudas tirgus fondi un citas iestādes, kas nodarbojas ar

noguldījumu un/vai tiem tuvu aizstājēju piesaisti no ne-MFI, kā arī kredītu izsniegšanu un/vai ieguldījumu veikšanu vērtspapīros savā vārdā (vismaz ekonomiskā nozīmē). Pilns MFI saraksts publicēts ECB interneta lapā.

2.2. sadaļa atspoguļo MFI sektora konsolidēto bilanci, kas iegūta, aprēķinot euro zonas MFI kopsavilkuma bilancu pozīciju saldo. Sakarā ar to, ka uzskaites paņēmieni ir nedaudz atšķirīgi, MFI savstarpējo posteņu summa ne vienmēr ir vienāda ar nulli; atlikums parādīts 2.2. sadaļas pasīvu 10. ailē. 2.3. sadaļā ietverti euro zonas monetārie rādītāji un atbilstošie bilances posteņi. Tie iegūti no MFI konsolidētās bilances, un tajos ietilpst euro zonas MFI turētie euro zonas ne-MFI bilances posteņi, kā arī atsevišķi centrālās valdības monetārie aktīvi vai pasīvi. Monetāro rādītāju un atbilstošo bilances posteņu statistiskie dati izlīdzināti sezonāli, un tiem veikta darbadienu skaita korekcija. 2.1. un 2.2. sadaļas ārējo saistību postenis atspoguļo ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu turētās 1) akcijas vai daļas, kuras emitējuši euro zonā esošie naudas tirgus fondi, un 2) parāda vērtspapīrus ar termiņu līdz 2 gadiem, kurus emitējušas euro zonas MFI. Tomēr 2.3. sadaļā šie turējumi nav ietverti monetārajos rādītājos un tiek uzrādīti postenī "Tīrie ārējie aktīvi".

2.4. sadaļa analizē Eurosistēmā (banku sistēmā) neietilpstošu euro zonas MFI izsniegtos kredītus sektoru, veidu un sākotnējo termiņu dalījumā. 2.5. sadaļa sniedz euro zonas banku sistēmas piesaistīto noguldījumu analīzi sektoru un instrumentu dalījumā. 2.6. sadaļa parāda euro zonas banku sistēmas turētos vērtspapīrus emitentu veidu dalījumā.

2.2.–2.6. sadaļā aplūkoti darījumi, kuri aprēķināti kā atlikumu starpība, veicot pārklasificēšanas, pārvērtēšanas, valūtas kursa pārmaiņu un jebkuru citu ar darījumiem nesaistītu pārmaiņu korekciju. 2.7. sadaļā atspoguļoti atsevišķi pārvērtēšanas gadījumi, kuri izmantoti darījumu iegūšanai. 2.2.–2.6. sadaļa arī atspoguļo uz darījumiem balstītus pieauguma tempus gada procentuālo pārmaiņu izteiksmē. 2.8. sadaļa parāda atsevišķus MFI bilances posteņus valūtu dalījumā pa ceturkšņiem.

Sektoru definīcijas sīkāk izklāstītas publikācijā *Monetary Financial Institutions and Markets Statistics Sector Manual – Guidance for the statistical classification of customers. Third edition* ("Monetāro finanšu iestāžu un tirgus statistikas sektora rokasgrāmata – ievirze klientu statistiskajā klasifikācijā. Trešais izdevums", ECB, 2007. gada marts). *The Guidance Notes to the Regulation ECB/2001/13 on the MFI Balance Sheet Statistics* ("Ieteikuma piezīmes Regulai ECB/2001/13 par MFI bilances statistiku", ECB, 2002. gada novembris) skaidro pieredzi, ko iesaka izmantot NCB. Kopš 1999. gada 1. janvāra statistiskā informācija tiek vākta un apkopota, pamatojoties uz 1998. gada 1. decembra Regulu ECB/1998/16 par monetāro finanšu iestāžu sektora konsolidēto bilanci¹, kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu ECB/2003/10².

Saskaņā ar šo Regulu bilances postenis "Naudas tirgus vērtspapīri" iekļauts postenī "Parāda vērtspapīri" gan MFI bilances aktīvu, gan pasīvu pusē.

2.9. sadaļā atspoguļoti euro zonas ieguldījumu fondu (izņemot naudas tirgus fondus) ceturkšņa beigu bilances atlikumi. Tā ir kopsavilkuma bilance, tāpēc pasīvu pusē uzrādītas arī ieguldījumu fondu akcijas vai daļas, kuras emitējuši citi ieguldījumu fondi. Kopējie aktīvi un pasīvi arī uzrādīti ieguldījumu politikas dalījumā (kapitāla vērtspapīru, obligāciju, jauktie, nekustamā īpašuma un citi fondi), kā arī investoru veidu dalījumā (vispārējie publiskie un īpašie investoru fondi). 2.10. sadaļa parāda kopsavilkuma bilanci katram ieguldījumu fondu sektoram, kuru nosaka pēc ieguldījumu politikas un investoru veida.

EURO ZONAS KONTI

3.1. sadaļā sniegti euro zonas integrēto kontu ceturkšņa dati, kas sniedz vispusīgu informāciju par mājsaimniecību (t.sk. mājsaimniecības apkalpojošo bezpeļņas organizāciju), nefinanšu sabiedrību, finanšu sabiedrību un valdības

1 OJ L 356, 30.12.1998., 7. lpp.

2 OJ L 250, 02.10.2003., 19. lpp.

ekonomisko darbību, kā arī par šo sektoru un euro zonas un pārējo valstu mijiedarbību. Sniegti pēdējā pieejamā ceturkšņa sezonāli neizlīdzināti dati faktiskajās cenās saskaņā ar vienkāršotu kontu secību atbilstoši Eiropas Kontu sistēmas (EKS 95) metodoloģiskajiem principiem.

Kontu (darījumu) secība īsumā ietver: 1) ienākuma konta veidošanu, kas atspoguļo to, kā ražošanas aktivitāte izpaužas dažādās ienākumu kategorijās, 2) primārā ienākuma konta sadali, uzrādot ienākumus un izdevumus, kas attiecas uz ienākumiem no dažādiem īpašuma veidiem (tautsaimniecībai kopumā primārā ienākuma konta balanspostenis ir nacionālais ienākums), 3) ienākuma konta sekundāro sadali, kas rāda, kā mainās kāda institucionālā sektora nacionālais ienākums kārtējo pārvedumu rezultātā, 4) ienākuma konta izlietojumu, kas atspoguļo, kā rīcībā esošie ienākumi tiek izlietoti patēriņam vai uzkrāti, 5) kapitāla kontu, kas parāda, kā tiek tērēti uzkrājumi un neto kapitāla pārvedumi nefinanšu aktīvu iegādei (kapitāla konta balanspostenis ir neto aizdevumi/neto aizņēmumi), 6) finanšu kontu, kurā uzrādīti finanšu aktīvu neto pirkumi (iegādes) un neto radušās saistības. Tā kā katru nefinanšu darījumu atspoguļo finanšu darījums, finanšu konta balanspostenis konceptuāli arī ir vienāds ar neto aizdevumiem/neto aizņēmumiem, kuru aprēķinā izmantots kapitāla kots.

Turklāt tiek uzrādīti finanšu bilances sākuma un beigu atlikumi, kas sniedz ieskatu katra sektora finanšu līdzekļos noteiktā brīdī. Visbeidzot, tiek atspoguļotas arī citas pārmaiņas finanšu aktīvos un saistībās (piemēram, tādas, kas rodas aktīvu cenu pārmaiņu rezultātā).

Finanšu kontu un finanšu bilanču sektoru aptvērums ir detalizētāks finanšu sabiedrību sektoram, parādot tā dalījumu MFI, citos finanšu starpniekos (ieskaitot finanšu papildpakalpojumu sniedzējus), kā arī apdrošināšanas sabiedrībās un pensiju fondos.

3.2. sadaļa atspoguļo t.s. euro zonas nefinanšu kontu (t.i., minētā 1.–5. konta) četru ceturkšņu kumulētās plūsmas (darījumus), arī izmantojot kontu vienkāršoto secību.

3.3. sadaļa atspoguļo mājsaimniecību ienākumu, izdevumu un uzkrājumu kontu četru ceturkšņu kumulētās plūsmas (darījumus un citas pārmaiņas) un finanšu bilanču kontu atlikumus, izmantojot analītiskāku datu sniegšanas veidu. Sektoriem raksturīgie darījumi un balansposteni izkārtoti tā, lai vieglāk atainotu mājsaimniecību pieņemtus finanšu un ieguldījumu lēmumus, vienlaikus ievērojot kontu pazīmes saskaņā ar 3.1. un 3.2. sadaļu.

3.4. sadaļa aplūko nefinanšu sabiedrību četru ceturkšņu ienākumu un uzkrājumu kontu kumulētās plūsmas (darījumus), kā arī finanšu bilances kontu atlikumus, izmantojot analītiskāku datu sniegšanas veidu.

3.5. sadaļa rāda apdrošināšanas sabiedrību un pensiju fondu četru ceturkšņu kumulētās finanšu plūsmas (darījumus un citas pārmaiņas), kā arī finanšu bilances atlikumus.

FINANŠU TIRGI

Euro zonas finanšu tirgus statistisko datu laikrindas attiecas uz tām ES dalībvalstīm, kas laikā, par kuru sniegta statistiskā informācija, bija ieviesušas euro (mainīgais sastāvs), izņemot vērtspapīru emisiju statistiku (4.1.–4.4. tabula), kas visai laikrindai attiecas uz *Euro15* (t.i., *Euro13* valstis plus Kipra un Malta; nemainīgais sastāvs).

ECB sniedz statistiskos datus par neakciju vērtspapīriem un kotētajām akcijām (4.1.–4.4. sadaļa), izmantojot ECBS un SNB datus. 4.5. sadaļa atspoguļo MFI procentu likmes euro denominētajiem euro zonas rezidentu noguldījumiem un kredītiem, kas izteikti euro. Naudas tirgus procentu likmju, valdības ilgtermiņa obligāciju peļņas un akciju tirgus rādītājus (4.6.–4.8. sadaļa) ECB sagatavo, izmantojot sakaru tīkla pakalpojumus.

Vērtspapīru emisiju statistika attiecas uz 4.1.–4.3. sadaļā aplūkotajiem neakciju vērtspapīriem (parāda vērtspapīriem) un kotētajām akcijām, kas atspoguļotas 4.4. sadaļā. Parāda vērtspapīri uzrādīti īstermiņa un ilgtermiņa dalījumā. Par īstermiņa vērtspapīriem uzskata vērtspapīrus ar sākotnējo dzēšanas termiņu 1 gads vai īsāku termiņu (izņēmuma gadījumos ar termiņu 2 gadi vai īsāku termiņu). Vērtspapīri ar ilgāku dzēšanas termiņu, ar izvēles dzēšanas termiņiem, no kuriem pēdējais ir vēlāk nekā pēc 1 gada, vai ar nenoteiktiem dzēšanas termiņiem klasificēti kā ilgtermiņa vērtspapīri. Euro zonas rezidentu emitētie ilgtermiņa parāda vērtspapīri tālāk tiek iedalīti fiksētas un mainīgas procentu likmes emisijās. Fiksētas procentu likmes emisijas ietver emisijas, kurās kupona likme nemainās līdz vērtspapīra dzēšanai. Mainīgas procentu likmes emisijas ietver visas emisijas, kurās kupona likme tiek regulāri mainīta, atsaucoties uz neatkarīgu procentu likmi vai indeksu. Aplēsts, ka parāda vērtspapīru statistiskie dati aptver aptuveni 95% no visiem euro zonas rezidentu emitētajiem vērtspapīriem. 4.1.–4.3. sadaļā atspoguļotie euro denominētie vērtspapīri ietver arī vērtspapīrus, kuri izteikti euro nacionālajās denominācijās.

4.1. sadaļa atspoguļo neakciju vērtspapīrus to sākotnējo termiņu, emitentu valstu un valūtu dalījumā. Sadaļa sniedz euro denominēto neakciju vērtspapīru un euro zonas valstu rezidentu euro un visās valūtās emitēto neakciju vērtspapīru apgrozībā esošos apjomus, emisijas bruto un neto apjomus gan visu termiņu, gan atsevišķi ilgtermiņa vērtspapīriem. Sakarā ar vērtēšanas pārmaiņām, pārklasificēšanu un citām korekcijām emisiju neto apjoms atšķiras no apgrozībā esošo vērtspapīru apjoma pārmaiņām. Sadaļā sniegti arī sezonāli izlīdzināti statistiskie dati, ieskaitot uz gadu attiecinātus sezonāli izlīdzinātus sešu mēnešu pieauguma tempa rādītājus visu termiņu un ilgtermiņa parāda vērtspapīriem. Sezonāli izlīdzinātos pieauguma tempus aprēķina, izmantojot nosacītā apjoma sezonāli izlīdzināto indeksu, kas neietver sezonālo ietekmi. Sīkāku skaidrojumu sk. tehniskajās piezīmēs.

4.2. sadaļa atspoguļo euro zonas rezidentu apgrozībā esošo vērtspapīru apjomu, kā arī emisiju bruto un neto apjomus sektoru dalījumā, kas atbilst EKS 95. ECB ir iekļauta Eurosistēmā.

Apgrozībā esošo vērtspapīru kopapjoms un ilgtermiņa parāda vērtspapīru apjoms 4.2. sadaļas 1. tabulas 1. ailē sakrīt ar 4.1. sadaļas 7. ailes datiem par euro zonas rezidentu emitēto vērtspapīru kopapjomu un ilgtermiņa parāda vērtspapīru apjomu. 4.2. sadaļas 1. tabulas 2. ailes MFI emitēto un apgrozībā esošo vērtspapīru apjoms pamatā salīdzināms ar emitēto parāda vērtspapīru rādītājiem, kas sniegti MFI kopsavilkuma bilances pasīvu pusē 2.1. sadaļas 2. tabulas 8. ailē. Visu parāda vērtspapīru emisiju kopējais neto apjoms 4.2. sadaļas 2. tabulas 1. ailē atbilst datiem par kopējo euro zonas rezidentu emisiju neto apjomu 4.1. sadaļas 9. ailē. 4.2. sadaļas 1. tabulā sniegto ilgtermiņa parāda vērtspapīru un visu fiksētas un mainīgas procentu likmes ilgtermiņa parāda vērtspapīru atlikumu starpību veido nulles kupona obligācijas un pārvērtēšanas rezultāts.

4.3. sadaļa atspoguļo euro zonas rezidentu emitēto parāda vērtspapīru sezonāli neizlīdzinātu un izlīdzināto gada pieauguma tempu (termiņu, instrumentu veidu, emitentu sektoru un valūtu dalījumā), pamatojoties uz finanšu darījumiem, kas veikti, institūcijai uzņemoties vai nokārtojot saistības. Tādējādi gada pieauguma tempā nav ietvertas pārklasificēšanas, pārvērtēšanas, valūtas kursa svārstības un citas ar darījumiem nesaistītas pārmaiņas. Pārskatāmībai sezonāli izlīdzinātie pieauguma tempi ir attiecināti uz gadu. Sīkāku skaidrojumu sk. tehniskajās piezīmēs.

4.4. sadaļas 1., 4., 6. un 8. aile parāda euro zonas rezidentu emitētās kotētās apgrozībā esošās akcijas emitentu sektoru dalījumā. Nefinanšu sabiedrību emitēto kotēto akciju mēneša dati atbilst 3.4. sadaļā dotajai ceturkšņa datu laikrindai (finanšu bilances, kotētās akcijas).

4.4. sadaļas 3., 5., 7. un 9. aile atspoguļo euro zonas rezidentu emitēto kotēto akciju gada

pieauguma tempu (emitentu sektoru dalījumā), pamatojoties uz finanšu darījumiem, emitentam pārdodot vai atpērkot akcijas par naudu, izņemot ieguldījumus emitenta paša akcijās. Gada pieauguma tempa aprēķinā nav ietvertas pārklasificēšanas, pārvērtēšanas un citas ar darījumiem nesaistītas pārmaiņas.

4.5. sadaļā sniegta visu to procentu likmju statistika, kuras euro zonā esošās MFI piemēro euro zonas euro denominētajiem mājsaimniecību un nefinanšu sabiedrību veiktajiem noguldījumiem un tām izsniegtajiem kredītiem. Euro zonas MFI procentu likmes aprēķina kā vidējo svērto lielumu (pēc atbilstošā darījumu apjoma) no euro zonas valstu procentu likmēm katrai attiecīgajai kategorijai.

MFI procentu likmju statistika sniegta jauno darījumu veidu, sektoru, instrumentu kategoriju un termiņu, brīdinājuma termiņu vai procentu likmes sākotnējās darbības periodu dalījumā. Jaunā MFI procentu likmju statistika izmantota to euro zonas maza apjoma darījumu procentu likmju 10 pārejas statistisko laikrindu vietā, kuras publicētas ECB "Mēneša Biļetenā" kopš 1999. gada janvāra.

4.6. sadaļā atspoguļotas naudas tirgus procentu likmes euro zonā, ASV un Japānā. Euro zonas naudas tirgus procentu likmes sniegtas ļoti plašā spektrā no procentu likmēm noguldījumiem uz nakti līdz 12 mēnešu noguldījumu procentu likmēm. Pirms 1999. gada janvāra euro zonas sintētiskās procentu likmes tika aprēķinātas, izmantojot nacionālās procentu likmes, kas svērtas attiecībā pret IKP. Izņemot procentu likmi noguldījumiem uz nakti līdz 1998. gada decembrim, mēneša, ceturkšņa un gada procentu likmes ir attiecīgā perioda vidējais rādītājs. Noguldījumiem uz nakti sniegtas starpbanku noguldījumu procentu likmes līdz 1998. gada decembrim. Sākot ar 1999. gada janvāri, 4.6. sadaļas 1. ailē sniegtas EONIA likmes. Tās ir perioda beigu likmes līdz 1998. gada decembrim un perioda vidējie rādītāji pēc šā datuma. No 1999. gada janvāra noguldījumiem ar 1, 3, 6 un 12 mēnešu termiņu sniegtas euro starpbanku piedāvājuma procentu likmes

(EURIBOR), bet līdz 1998. gada decembrim – Londonas starpbanku piedāvājuma procentu likmes (LIBOR), ja tādas pieejamas. ASV un Japānas 3 mēnešu noguldījumiem izmantotas LIBOR likmes.

4.7. sadaļa sniedz perioda beigu likmju aplēses, kas iegūtas no nominālo tagadnes darījumu peļņas līknēm, pamatojoties uz euro zonas centrālo valdību euro denominētajām obligācijām ar novērtējumu AAA. Peļņas līknes novērtētas, izmantojot Svensona modeli³. Tiek publicētas arī 10 gadu un 3 mēnešu procentu likmju, kā arī 10 gadu un 2 gadu procentu likmju starpības. Papildu peļņas likmju līknes (dienas dati, ietverot attēlus un tabulas) un atbilstošā metodoloģiskā informācija pieejama internetā: <http://www.ecb.europa.eu/stats/money/yc/html/index.en.html>. Dienas datus iespējams arī lejuplādēt.

4.8. sadaļā sniegti euro zonas, ASV un Japānas akciju tirgu indeksi.

CENAS, PRODUKCIJAS IZLAIDE, PIEPRASĪJUMS UN DARBA TIRGI

Lielāko daļu šīs sadaļas datu sagatavojuši Eiropas Komisija (galvenokārt *Eurostat*) un valstu statistikas iestādes. Euro zonas statistika iegūta, apkopojot atsevišķu valstu datus. Cik iespējams, dati ir saskaņoti un salīdzināmi. Stundas darbaspēka izmaksu, IKP un izdevumu komponentu, pievienotās vērtības darbības veidu dalījumā, rūpnieciskās ražošanas, mazumtirdzniecības un vieglo automobiļu reģistrācijas statistikai veikta darbadienu skaita korekcija.

Saskaņotais patēriņa cenu indekss (SPCI) euro zonai (5.1. sadaļas 1. tabula) pieejams, sākot ar 1995. gadu. Tas balstās uz valstu SPCI, kas visās euro zonas valstīs aprēķināts pēc vienotas metodoloģijas. Preču un pakalpojumu komponentu dalījums iegūts, izmantojot

³ Svensson, L. E., 1994, *Estimating and Interpreting Forward Interest Rates: Sweden 1992–1994*, Centre for Economic Policy Research, Discussion Paper No 1051.

Individuālā patēriņa mērķklasifikāciju (*Coicop/HICP*). SPCI attiecināms uz euro zonas ekonomiskās telpas mājsaimniecību galapatēriņa izdevumiem. Tabulā iekļauti sezonāli izlīdzināti SPCI dati un eksperimentālas, uz SPCI pamatotas administratīvi regulējamo cenu aplēses, ko apkopo ECB.

Uz ražotāju cenām rūpniecībā (5.1. sadaļas 2. tabula), rūpniecisko ražošanu, jaunajiem pasūtījumiem rūpniecībā, rūpniecības apgrozījumu un mazumtirdzniecību (5.2. sadaļa) attiecas 1998. gada 19. maija Padomes Regula (EK) Nr. 1165/98 par īstermiņa statistiku⁴. Kopš 2009. gada janvāra īstermiņa statistikas veidošanā izmantota pārskatīta ekonomisko darbību klasifikācija (NACE 2. red.) saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 20. decembra Regulu (EK) Nr. 1893/2006, ar ko izveido NACE 2. red. saimniecisko darbību statistisko klasifikāciju, kā arī groza Padomes Regulu (EEK) Nr. 3037/90 un dažas EK regulas par īpašām statistikas jomām⁵. Ražotāju cenu rūpniecībā un rūpnieciskās ražošanas dalījums pēc produktu galapatēriņa ir rūpniecības (izņemot būvniecību; NACE C–E sadaļa) saskaņotais apakšdalījums galvenajās rūpniecības grupās (GRG) saskaņā ar 2001. gada 26. marta Komisijas Regulu (EK) Nr. 586/2001⁶. Ražotāju cenas rūpniecībā atspoguļo EXW cenas (kurās iekļauta piegāde no rūpnīcas). Tās ietver netiešos nodokļus, izņemot PVN, un citus atskaitāmos nodokļus. Rūpnieciskā ražošana atspoguļo attiecīgo rūpniecības nozaru pievienoto vērtību.

Abu 5.1. sadaļas 3. tabulā sniegto neenerģijas preču cenu indeksu aprēķinā izmantotas vienas un tās pašas preces, bet atšķirīgas svēršanas metodes, no kurām viena balstās uz euro zonas attiecīgo preču importu (2.–4. aile), bet otra (5.–7. aile) – uz euro zonas iekšzemes pieprasījuma aplēsēm jeb "izlietojumu", ievērojot informāciju par katras preces importu, eksportu un iekšzemes ražošanas apjomu (vienkāršības dēļ neņemot vērā krājumus, ko novērojumu periodā uzskata par samērā stabiliem). Ar importu svērtais preču cenu indekss izmantojams ārējo norišu novērtēšanā, bet ar

izlietojumu svērtais indekss piemērots īpašam mērķim, analizējot preču starptautisko cenu spiediena ietekmi uz euro zonas inflāciju. Ar izlietojumu svērtie preču cenu indeksi ir eksperimentāli dati. Sīkāku ECB preču cenu indeksu iegūšanas aprakstu sniedz 2008. gada decembra "Mēneša Biļetena" 1. ielikums.

Darbspēka izmaksu indeksi (5.1. sadaļas 5. tabula) atspoguļo pārmaiņas darbspēka izmaksās stundā rūpniecībā (ieskaitot būvniecību) un tirgus pakalpojumos. To aprēķina metodiku nosaka 2003. gada 27. februāra Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 450/2003 par darbspēka izmaksu indeksu⁷ un 2003. gada 7. jūlija attiecīgā Komisijas Regula (EK) Nr. 1216/2003⁸. Dots euro zonas stundas darbspēka izmaksu dalījums pēc to komponentiem (darba samaksa, darba devēja veiktās sociālās iemaksas plus ar darbu saistītie nodokļi, atskaitot darba devēja saņemtās subsīdijas) un saimnieciskās darbības veidiem. ECB aprēķina vienošanās ceļā noteiktās darba algas rādītāju (papildpostenis 5.1 sadaļas 5. tabulā), pamatojoties uz nesaskaņotiem nacionālo definīciju datiem.

Vienības darbspēka izmaksu komponenti (5.1. sadaļas 4. tabula), IKP un tā komponenti (5.2. sadaļas 1. un 2. tabula), IKP deflatori (5.1. sadaļas 5. tabula) un nodarbinātības statistika (5.3. sadaļas 1. tabula) iegūta no EKS 95 ceturkšņa nacionālajiem kontiem.

Jaunie pasūtījumi rūpniecībā (5.2. sadaļas 4. tabula) atspoguļo pārskata periodā saņemtos pasūtījumus un ietver rūpniecības nozares, kuru darbību galvenokārt nosaka pasūtījumi, – īpaši tekstilizstrādājumu, celulozes un papīra izstrādājumu, ķīmisko vielu, metālu, kapitālpreču un ilglietošanas patēriņa preču ražošanu. Dati aprēķināti, izmantojot faktiskās cenas.

4 OJ L 162, 05.06.1998., 1. lpp.

5 OJ L 393, 30.12.2006., 1. lpp.

6 OJ L 86, 27.03.2001., 11. lpp.

7 OJ L 69, 13.03.2003., 1. lpp.

8 OJ L 169, 08.07.2003., 37. lpp.

Rūpniecības apgrozījuma un mazumtirdzniecības rādītāji (5.2. sadaļas 4. tabula) atspoguļo apgrozījumu, ieskaitot visas nodevas un nodokļus, izņemot PVN, kas aprēķināti pārskata periodā. Mazumtirdzniecības apgrozījums ietver visu mazumtirdzniecību (neskaitot automobiļu un motociklu tirdzniecību), izņemot remontu. Reģistrētie jaunie viegie automobiļi ietver gan personiskos, gan komercpārvaldījumiem paredzētos vieglos automobiļus. Euro zonas laikrindas neietver Kipras un Maltas datus.

Uzņēmumu un patērētāju apsekojumu kvalitatīvie dati (5.2. sadaļas 5. tabula) balstīti uz Eiropas Komisijas uzņēmumu un patērētāju apsekojumiem.

Dati par bezdarba līmeni (5.3. sadaļas 2. tabula) sniegti saskaņā ar Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) vadlīnijām. Tie attiecas uz personām, kuras aktīvi meklē darbu un tiek uzskatītas par daļu no darbaspēka, izmantojot saskaņotus kritērijus un definīcijas. Bezdarba līmeņa aprēķinā izmantotie darbaspēka rādītāji atšķiras no 5.3. sadaļā publicētās nodarbināto un bezdarbnieku skaita summas.

VALSTS FINANCES

6.1.–6.5. sadaļa atspoguļo euro zonas valdību fiskālo stāvokli. Sniegti galvenokārt konsolidēti dati, kas balstās uz EKS 95 metodoloģiju. 6.1.–6.3. sadaļa atspoguļo euro zonas gada rādītājus, kurus ECB sagatavo, izmantojot saskaņotus NCB datus, kas tiek regulāri aktualizēti. Tāpēc dati par euro zonas valstu valdības budžeta deficītu un valdības parādu var atšķirties no datiem, kurus izmanto Eiropas Komisija pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūrā. Euro zonas ceturkšņa rādītājus, kas sniegti 6.4. un 6.5. sadaļā, ECB sagatavo, izmantojot *Eurostat* un valstu datus.

6.1. sadaļa atspoguļo valdības ieņēmumu un izdevumu gada rādītājus, pamatojoties uz 2000. gada 10. jūlija Komisijas Regulas (EK) Nr. 1500/2000⁹ definīcijām (ar šo Regulu tika izdarīti grozījumi EKS 95). 6.2. sadaļa parāda valdības kopējo konsolidēto parādu tā

nominālvērtībā saskaņā ar Līguma nosacījumiem attiecībā uz pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru. 6.1. un 6.2. sadaļā iekļauti atsevišķu euro zonas valstu kopsavilkuma dati, ievērojot šo valstu nozīmi Stabilitātes un izaugsmes pakta ietvaros. Atsevišķām euro zonas valstīm norādītais deficīts/pārpalikums atbilst pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūrai B.9 saskaņā ar 2002. gada 25. februāra Komisijas Regulu (EK) Nr. 351/2002, ar ko groza Padomes Regulu (EK) Nr. 3605/93 attiecībā uz atsaucēm uz EKS 95. 6.3. sadaļa atspoguļo valdības parāda pārmaiņas. Valdības parāda un valdības budžeta deficīta pārmaiņu starpība – deficīta-parāda korekcija – galvenokārt rodas valdības darījumu ar finanšu aktīviem un valūtu pārvērtēšanas rezultātā. 6.4. sadaļā sniegti ceturkšņa dati par valdības ieņēmumiem un izdevumiem, pamatojoties uz definīcijām, kas noteiktas 2002. gada 10. jūnija Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1221/2002 par valdības ceturkšņa nefinanšu kontiem¹⁰. 6.5. sadaļā sniegti valdības konsolidētā bruto parāda, deficīta-parāda korekcijas un valdības aizņemšanās nepieciešamības ceturkšņa rādītāji, kas iegūti no dalībvalstu datiem, kurus tās iesniedz saskaņā ar Regulām (EK) Nr. 501/2004 un Nr. 222/2004, kā arī izmantojot nacionālo centrālo banku datus.

ĀRĒJIE DARĪJUMI UN POSTEŅI

Maksājumu bilances un starptautisko investīciju bilances statistikā izmantotie jēdzieni un definīcijas (7.1.–7.4. sadaļa) kopumā atbilst SVF Maksājumu bilances rokasgrāmatai (5. izdevums, 1993. gada oktobris), ECB 2004. gada 16. jūlija Pamatnostādnei par ECB statistisko pārskatu sniegšanas prasībām (ECB/2004/15)¹¹ un ECB 2007. gada 31. maija Pamatnostādnei (ECB/2007/3)¹², ar ko tā grozīta. Papildu atsaucē uz euro zonas maksājumu bilances un starptautisko investīciju bilances statistikā izmantoto metodoloģiju un avotiem

9 OJ L 172, 12.07.2000., 3. lpp.

10 OJ L 179, 09.07.2002., 1. lpp.

11 OJ L 354, 30.11.2004., 34. lpp.

12 OJ L 159, 20.06.2007., 48. lpp.

atrodamas ECB publikācijā *European Union balance of payments/international investment position statistical methods* ("Eiropas Savienības maksājumu bilances vai starptautisko investīciju bilances statistiskās metodes"; 2007. gada maijs) un sevišķo uzdevumu apakškomisiju ziņojumos *Portfolio investment collection system* ("Portfeļieguldījumu apkopošanas sistēma"; 2002. gada jūnijs), *Portfolio investment income* ("Portfeļieguldījumu ienākumi"; 2003. gada augusts) un *Foreign direct investment* ("Ārvalstu tiešās investīcijas"; 2004. gada marts), ko iespējams lejuplādēt no ECB interneta lapas. Papildus tam Monetārās, finanšu un maksājumu bilances komisijas interneta lapā (www.cmfb.org) atrodams ECB/Eiropas Komisijas (*Eurostat*) sevišķo uzdevumu apakškomisijas ziņojums par maksājumu bilances un starptautisko investīciju bilances statistikas kvalitāti (2004. gada jūnijs). Euro zonas maksājumu bilances un starptautisko investīciju bilances kvalitātes gada pārskats, kas balstīts uz sevišķo uzdevumu apakškomisijas ieteikumiem, atrodams ECB interneta lapā.

7.1. un 7.4. sadaļas tabulās dati tiek atspoguļoti saskaņā ar SVF Maksājumu bilances rokasgrāmatas zīmju konvenciju – tekošā konta un kapitāla konta pozitīvais saldo tiek uzrādīts ar pluszīmi, bet finanšu kontā pluszīme norāda uz pasīvu palielinājumu vai aktīvu samazinājumu. 7.2. sadaļas tabulās gan kredīta, gan debeta darījumi tiek uzrādīti ar pluszīmi. Turklāt, sākot ar 2008. gada februāra "Mēneša Biļetenu", 7.3. sadaļas tabulas pārstrukturētas, lai maksājumu bilances, starptautisko investīciju bilances un atbilstošā pieauguma tempa datus varētu atspoguļot vienviet; jaunajās tabulās darījumi ar aktīviem un pasīviem, kas atbilst pozīciju pieaugumam, atspoguļoti ar pluszīmi.

Euro zonas maksājumu bilanci sagatavo ECB. Jaunākie mēneša dati uzskatāmi par provizoriskiem. Dati tiek pārskatīti pēc nākamā mēneša skaitļu vai detalizētās ceturkšņa maksājumu bilances publicēšanas. Agrāko datu pārskatīšana notiek periodiski vai pamatdatu

sagatavošanas metodoloģijas pārmaiņu rezultātā.

7.2. sadaļas 1. tabula sniedz sezonāli izlīdzinātus tekošā konta datus. Ja nepieciešams, veikta darbadienu skaita, garā gada vai Lieldienu ietekmes korekcija. 7.2. sadaļas 3. tabula un 7.3. sadaļas 8. tabula atspoguļo euro zonas maksājumu bilances un starptautisko investīciju bilances dalījumu attiecībā uz atsevišķām galvenajām partnervalstīm vai to grupām, nodalot ES dalībvalstis ārpus euro zonas un valstis vai teritorijas ārpus Eiropas Savienības. Šajā dalījumā tiek atspoguļoti arī darījumi un posteņi attiecībā uz ES institūcijām (kuras, izņemot ECB, statistiski uzskata par ārpus euro zonās esošām institūcijām neatkarīgi no to faktiskās atrašanās vietas), kā arī atsevišķos gadījumos attiecībā uz ārzonās centriem un starptautiskajām organizācijām. Dalījumā nav iekļauti portfeļieguldījumu saistību, atvasināto finanšu instrumentu un starptautisko rezervju darījumi vai posteņi. Turklāt atsevišķi netiek sniegti dati par ieguldījumu ienākumiem, kas maksājami Brazīlijai, Ķīnas cietzemes teritorijai, Indijai un Krievijai. Ģeogrāfiskā dalījuma apraksts sniegts 2005. gada februāra "Mēneša Biļetena" rakstā *Euro area balance of payments and international investment position vis-a-vis main counterparts* ("Euro zonas maksājumu balance un starptautisko investīciju balance attiecībā uz galvenajiem darījuma partneriem").

7.3. sadaļā euro zonas valstu maksājumu bilances finanšu konta un starptautisko investīciju bilances dati balstīti uz darījumiem un pozīcijām attiecībā pret euro zonas nerezidentiem, pieņemot, ka euro zona ir vienots saimnieciskais veselums (sk. arī 2002. gada decembra "Mēneša Biļetena" 9. ielikumu, 2007. gada janvāra "Mēneša Biļetena" 5. ielikumu un 2008. gada janvāra "Mēneša Biļetena" 6. ielikumu). Starptautisko investīciju bilances posteņi parādīti faktiskajās tirgus cenās, izņemot tiešās investīcijas, kur nekotētām akcijām galvenokārt izmantota bilances vērtība, un citas investīcijas (piemēram, aizdevumus un

noguldījumus). Starptautisko investīciju ceturkšņa bilanci veido, izmantojot starptautisko investīciju gada bilances metodoloģisko pamatu. Ievērojot to, ka daži datu avoti nav pieejami katru ceturksni (vai ir pieejami ar aizkavēšanos), starptautisko investīciju ceturkšņa bilanci daļēji novērtē, pamatojoties uz finanšu darījumiem, aktīvu vērtību un valūtas kursu norisēm.

7.3. sadaļas 1. tabulā sniegts starptautisko investīciju bilances un euro zonas maksājumu bilances finanšu darījumu kopsavilkums. Gada starptautisko investīciju bilances pārmaiņu daļījums iegūts, starptautisko investīciju bilances pārmaiņām, izņemot darījumus, piemērojot statistikas modeli ar ģeogrāfiskā daļījuma un aktīvu un pasīvu valūtu struktūras informāciju, kā arī dažādu finanšu aktīvu cenu indeksus. Šīs tabulas 5. un 6. aile attiecas uz rezidentu ārvalstīs un nerezidentu euro zonā veiktajām tiešajām investīcijām.

7.3. sadaļas 5. tabulā sniegtais daļījums "aizdevumos" un "naudā un noguldījumos" balstīts uz darījuma partnera – nerezidenta – sektoru, t.i., aktīvi attiecībā uz nerezidentu bankām klasificēti kā noguldījumi, bet aktīvi attiecībā uz citiem nerezidentu sektoriem klasificēti kā aizdevumi. Šajā daļījumā ievērotas citu, piemēram, MFI konsolidētās bilances, statistisko datu atšķirības, un tas atbilst SVF Maksājumu bilances rokasgrāmatai.

Eurosistēmas starptautisko rezervju un attiecīgo aktīvu un pasīvu atlikumi sniegti 7.3. sadaļas 7. tabulā. Sakarā ar datu aptvēruma un vērtējuma atšķirībām šie skaitļi nav pilnībā salīdzināmi ar Eurosistēmas nedēļas finanšu pārskata skaitļiem. 7. tabulas dati atbilst starptautisko rezervju un ārvalstu valūtas likviditātes šablonu sagatavošanas rekomendācijām. Eurosistēmas zelta turējumu pārmaiņas (3. aile) atspoguļo darījumus ar zeltu saskaņā ar centrālo banku vienošanos par zeltu, kas tika noslēgta 1999. gada 26. septembrī un atjaunota 2004. gada 8. martā. Plašāku informāciju par Eurosistēmas starptautisko rezervju statistisko analīzi var atrast izdevumā *Statistical treatment of the Eurosystem's international reserves*

(2000. gada oktobris), ko iespējams lejuplādēt no ECB interneta lapas. Šajā interneta lapā atrodama arī plašāka informācija atbilstoši starptautisko rezervju un ārvalstu valūtas likviditātes šablonam.

7.4. sadaļā sniegts maksājumu bilances monetārais atspoguļojums, kurā maksājumu bilances darījumi atspoguļo darījumus attiecīgajā M3 ārējā atbilstošajā bilances postenī. Maksājumu bilances darījumi attiecībā uz portfeļieguldījumu pasīviem (5. un 6. aile) ietver euro zonas MFI emitēto līdzdalības un parāda vērtspapīru pirkšanu un pārdošanu, izņemot naudas tirgus fondu akcijas un parāda vērtspapīrus ar termiņu līdz 2 gadiem. Metodoloģisks skaidrojums par euro zonas maksājumu bilances monetāro atspoguļojumu sniegts ECB interneta lapas sadaļā "Statistiska". Sk. arī 2003. gada jūnija "Mēneša Biļetena" 1. ielikumu.

7.5. sadaļā sniegti dati par euro zonas preču ārējo tirdzniecību. To avots ir *Eurostat*. Vērtību dati un apjoma rādītāji izlīdzināti sezonāli un atbilstoši darbadienu skaitam. Preču grupu daļījums 7.5. sadaļas 1. tabulas 4.–6. un 9.–11. ailē atbilst plašo ekonomisko kategoriju (*Broad Economic Categories*) klasifikācijai. Rūpniecības preces (7. un 12. aile) un nafta (13. aile) atbilst SITC 3. red. definīcijai. Ģeogrāfiskais daļījums (7.5. sadaļas 3. tabula) parāda galvenos tirdzniecības partnerus individuāli vai pa reģionālām grupām. Ķīna neietver Honkongu. Sakarā ar definīciju, klasifikācijas, datu aptvēruma un reģistrācijas laika atšķirībām ārējās tirdzniecības dati, īpaši tie, kas attiecas uz importu, nav pilnībā salīdzināmi ar preču posteņa datiem maksājumu bilances statistikā (7.1. un 7.2. sadaļa). Daļa no šīs atšķirības rodas, iekļaujot apdrošināšanas un transportēšanas pakalpojumus ārējo tirdzniecības datu preču importa postenī.

Rūpniecības preču importa cenas un rūpniecības preču ražotāju eksporta cenas (jeb rūpnieciskās produkcijas izlaides cenas neiekšzemes tirgum), kas sniegtas 7.5. sadaļas 2. tabulā, ieviestas ar 2005. gada 6. jūlija Eiropas Parlamenta un

Padomes Regulu (EK) Nr. 1158/2005, ar kuru groza Eiropas Padomes Regulu (EK) Nr. 1165/98, kas ir īstermiņa statistikas galvenais tiesiskais pamats. Rūpniecības preču importa cenu indekss attiecas uz rūpniecības produkciju, ko ievie no ārpus euro zonas esošajām valstīm un kas ietverta Preču statistiskās klasifikācijas Eiropas Ekonomiskajā kopienā pēc saimniecības nozarēm (CPA) C–E sadaļā, un visiem importētāju institucionālajam sektoriem, izņemot mājsaimniecības, valdības un bezpeļņas organizācijas. Tas atspoguļo preces cenu, apdrošināšanu un vedmaksu (CIF cenas), neietverot ievadmu un nodokļus, un attiecas uz faktiski notikušajiem darījumiem euro, ko reģistrē preču īpašumtiesību maiņas brīdī. Rūpniecības preču ražotāju eksporta cenas attiecas uz visām rūpniecības precēm, ko euro zonas ražotāji tieši izveido no euro zonas uz ārpus euro zonas esošo tirgu un kas ietvertas NACE 2. red. klasifikācijas C–E sadaļā. Vairumtirgotāju eksportētās preces un reeksportētās preces netiek ietvertas. Indeksi atspoguļo FOB cenas, kas izteiktas euro un aprēķinātas uz euro zonas robežām, ietverot visus netiešos nodokļus, izņemot PVN, un citus atskaitāmos nodokļus. Rūpniecības preču importa cenas un rūpniecības preču ražotāju eksporta cenas pieejamas galveno rūpniecības grupu (GRG) dalījumā saskaņā ar Eiropas Komisijas 2007. gada 14. jūnija Regulu (EK) Nr. 656/2007. Sīkāku informāciju sk. 2008. gada decembra "Mēneša Biļetena" 11. ielikumā.

VALŪTU KURSI

8.1. sadaļa atspoguļo euro nominālā un reālā efektīvā kursa (EVK) indeksus, kuru aprēķinus veikusi ECB, pamatojoties uz divpusēju euro un euro zonas tirdzniecības partnervalstu valūtu kursu vidējiem svērtajiem lielumiem. Pozitīva pārmaiņa liecina par euro kursa paaugstināšanos. Svāri balstās uz rūpniecības preču tirdzniecību ar tirdzniecības partnervalstīm 1995.–1997. un 1999.–2001. gadā un aprēķināti, lai izskaidrotu pārējo tirgu ietekmi. EVK indeksi iegūti, 1999. gada

sākumā saistot rādītājus, kas balstās uz 1995.–1997. gada svāriem, ar rādītājiem, kas balstās uz 1999.–2001. gada svāriem. EVK-21 tirdzniecības partnervalstu grupā ietilpst ārpus euro zonas esošās 11 ES dalībvalstis, ASV, Austrālija, Dienvidkoreja, Honkonga, Japāna, Kanāda, Ķīna, Norvēģija, Singapūra un Šveice. EVK-41 grupu veido EVK-21 grupas valstis un Alžīrija, Argentīna, Brazīlija, Čīle, Dienvidāfrikas Republika, Filipīnas, Horvātija, Indija, Indonēzija, Īslande, Izraēla, Jaunzēlande, Krievija, Malaizija, Maroka, Meksika, Rumānija, Taivāna, Taizeme, Turcija un Venecuēla. Reālo EVK aprēķinā izmanto patēriņa cenu indeksus, ražotāju cenu indeksus, iekšzemes kopprodukta deflatorus, vienības darbaspēka izmaksas apstrādes rūpniecībā un vienības darbaspēka izmaksas visā tautsaimniecībā.

Plašāka informācija par EVK aprēķināšanu atrodama 2007. gada marta "Mēneša Biļetena" 8. ielikumā "Euro efektīvie kursi pēc nesenās euro zonas un ES paplašināšanas" un ECB 2. speciālajā publikācijā (*The effective exchange rates of the euro*, autori: Luka Buldorini (*Luca Buldorini*), Stelioss Makridakis (*Stelios Makridakis*), Kristians Timans (*Christian Timann*); 2002. gada februāris), ko iespējams lejuplādēt no ECB interneta lapas.

8.2. sadaļā sniegti mēneša vidējie divpusējie valūtu kursi, kas aprēķināti, izmantojot dienas publicētos datus par centrālo banku noteiktajiem valūtas kursiem. Pirmo reizi 26. ailē iekļauts Indijas rūpijas atsauces kurss attiecībā pret euro. Taču dati pirms 2009. gada 1. janvāra uzskatāmi par indikatīviem kursiem.

NORISES ĀRPUS EURO ZONAS

Citu ES dalībvalstu statistikā (9.1. sadaļa) ievēroti tādi paši principi, kādi attiecināti uz euro zonu. ASV un Japānas dati 9.2. sadaļā iegūti no katras valsts avotiem.

PIELIKUMI

EUROSISTĒMAS MONETĀRĀS POLITIKAS PASĀKUMU HRONOĻĢIJA¹

2007. GADA 11. JANVĀRIS UN 8. FEBRUĀRIS

ECB Padome nolemj nemainīt galveno refinansēšanas operāciju minimālo pieteikuma procentu likmi, aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi (attiecīgi 3.50%, 4.50% un 2.50%).

2007. GADA 8. MARTS

ECB Padome nolemj palielināt galveno refinansēšanas operāciju minimālo pieteikuma procentu likmi par 25 bāzes punktiem (līdz 3.75%), sākot ar operāciju, par kuru norēķins veicams 2007. gada 14. martā. Padome arī nolemj palielināt aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi par 25 bāzes punktiem (attiecīgi līdz 4.75% un 2.75%; spēkā ar 2007. gada 14. martu).

2007. GADA 12. APRĪLIS UN 10. MAIJS

ECB Padome nolemj nemainīt galveno refinansēšanas operāciju minimālo pieteikuma procentu likmi, aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi (attiecīgi 3.75%, 4.75% un 2.75%).

2007. GADA 6. JŪNIJS

ECB Padome nolemj palielināt galveno refinansēšanas operāciju minimālo pieteikuma procentu likmi par 25 bāzes punktiem (līdz 4.0%), sākot ar operāciju, par kuru norēķins veicams 2007. gada 13. jūnijā. Padome arī nolemj palielināt aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi par 25 bāzes punktiem (attiecīgi līdz 5.0% un 3.0%; spēkā ar 2007. gada 13. jūniju).

2007. GADA 5. JŪLIJS, 2. AUGUSTS, 6. SEPTEMBRIS, 4. OKTOBRIS, 8. NOVEMBRIS, 6. DECEMBRIS, 2008. GADA 10. JANVĀRIS, 7. FEBRUĀRIS, 6. MARTS, 10. APRĪLIS, 8. MAIJS UN 5. JŪNIJS

ECB Padome nolemj nemainīt galveno refinansēšanas operāciju minimālo pieteikuma procentu likmi, aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi (attiecīgi 4.00%, 5.00% un 3.00%).

2008. GADA 3. JŪLIJS

ECB Padome nolemj palielināt galveno refinansēšanas operāciju minimālo pieteikuma procentu likmi par 25 bāzes punktiem (līdz 4.25%), sākot ar operāciju, par kuru norēķins veicams 2008. gada 9. jūlijā. Padome arī nolemj palielināt aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi par 25 bāzes punktiem (attiecīgi līdz 5.25% un 3.25%; spēkā ar 2008. gada 9. jūliju).

2008. GADA 7. AUGUSTS, 4. SEPTEMBRIS UN 2. OKTOBRIS

ECB Padome nolemj nemainīt galveno refinansēšanas operāciju minimālo pieteikuma procentu likmi, aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi (attiecīgi 4.25%, 5.25% un 3.25%).

2008. GADA 8. OKTOBRIS

ECB Padome nolemj samazināt galveno refinansēšanas operāciju minimālo pieteikuma procentu likmi par 50 bāzes punktiem (līdz 3.75%), sākot ar operācijām, par kurām norēķins veicams 2008. gada 15. oktobrī. Padome arī nolemj nekavējoties samazināt aizdevumu

¹ Eurosistēmas monetārās politikas pasākumu 1999.–2006. gada hronoloģija sniegta attiecīgajos ECB gada pārskatos.

iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi par 50 bāzes punktiem (attiecīgi līdz 4.75% un 2.75%). Turklāt Padome nolemj, ka, sākot ar operāciju, par kuru norēķins veicams 15. oktobrī, nedēļas galvenās refinansēšanas operācijas tiks veiktas, izmantojot fiksētas procentu likmes izsoles procedūru, piešķirot visu piedāvātās summas apjomu, kā arī piemērojot galveno refinansēšanas operāciju procentu likmi. Sākot ar 9. oktobri, ECB arī samazinās pastāvīgo iespēju koridoru (no 200 bāzes punktiem līdz 100 bāzes punktiem) ap galvenās refinansēšanas operācijas procentu likmi. Abi šie pasākumi tiks veikti tik ilgi, kamēr tas būs nepieciešams un vismaz līdz 2009. gada pirmā izpildes perioda beigām 20. janvārī.

2008. GADA 15. OKTOBRIS

ECB Padome nolemj vēl paplašināt nodrošinājuma sistēmu un veicināt likviditātes nodrošināšanu. Lai to īstenotu, Padome nolemj: 1) paplašināt aktīvu kā atbilstoša nodrošinājuma Eurosistēmas kredītooperācijās sarakstu, kas būs spēkā līdz 2009. gada beigām, 2) veicināt ilgāka termiņa refinansēšanas operāciju nodrošinājumu (spēkā no 2008. gada 30. oktobra līdz 2009. gada 1. ceturkšņa beigām) un 3) nodrošināt likviditāti ASV dolāros, veicot valūtas mijmaiņas darījumus.

2008. GADA 6. NOVEMBRIS

ECB Padome nolemj samazināt galveno refinansēšanas operāciju procentu likmi par 50 bāzes punktiem (līdz 3.25%), sākot ar operācijām, par kurām norēķins veicams 2008. gada 12. novembrī. Padome arī nolemj samazināt aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi par 50 bāzes punktiem (attiecīgi līdz 3.75% un 2.75%; spēkā ar 2008. gada 12. novembri).

2008. GADA 4. DECEMBRIS

ECB Padome nolemj samazināt Eurosistēmas galveno refinansēšanas operāciju procentu likmi par 75 bāzes punktiem (līdz 2.50%), sākot ar operācijām, par kurām norēķins veicams 2008. gada 10. decembrī. Padome arī nolemj samazināt aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi par 75 bāzes punktiem (attiecīgi līdz 3.00% un 2.00%; spēkā ar 2008. gada 10. decembri).

2008. GADA 18. DECEMBRIS

ECB Padome nolemj, ka galvenās refinansēšanas operācijas joprojām tiks veiktas, izmantojot fiksētas procentu likmes izsoles procedūru, piešķirot visu piedāvātās summas apjomu arī pēc izpildes perioda, kas beidzas 2009. gada 20. janvārī. Šis pasākums tiks veikts tik ilgi, kamēr tas būs nepieciešams un vismaz līdz trešā rezervju prasību izpildes perioda pēdējam piešķīrumam 2009. gada 31. martā. Turklāt pastāvīgo iespēju procentu likmju koridors, kas, sākot ar 2008. gada 9. oktobri, tika samazināts līdz 100 bāzes punktiem ap galvenās refinansēšanas operācijas dominējošo procentu likmi, sākot ar 2009. gada 21. janvāri, tiks simetriski paplašināts līdz 200 bāzes punktiem.

2009. GADA 15. JANVĀRIS

ECB Padome nolemj samazināt galveno refinansēšanas operāciju procentu likmi par 50 bāzes punktiem (līdz 2.00%), sākot ar operācijām, par kurām norēķins veicams 2009. gada 21. janvārī. Padome arī nolemj, ka aizdevumu iespējas uz nakti procentu likme un noguldījumu iespējas procentu likme būs attiecīgi 3.00% un 1.00% (atbilstoši 2008. gada 18. decembra lēmumam spēkā ar 2009. gada 21. janvāri).

2009. GADA 5. FEBRUĀRIS

ECB Padome nolēma nemainīt galveno refinansēšanas operāciju procentu likmi, aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi (attiecīgi 2.00%, 3.00% un 1.00%).

2009. GADA 5. MARTS

ECB Padome nolēmj samazināt galveno refinansēšanas operāciju procentu likmi par 50 bāzes punktiem (līdz 1.50%), sākot ar operācijām, par kurām norēķins veicams 2009. gada 11. martā. Padome arī nolēmj, ka aizdevumu iespējas uz nakti procentu likme un noguldījumu iespējas procentu likme būs attiecīgi 2.50% un 0.5% (spēkā ar 2009. gada 11. martu).

Turklāt Padome nolēmj visās galvenajās refinansēšanas operācijās, speciāla termiņa refinansēšanas operācijās un papildu un regulārajās ilgāka termiņa refinansēšanas operācijās turpināt izmantot fiksētas procentu likmes izsoles procedūru ar pilnu piešķirumu tik ilgi, kamēr tas būs nepieciešams un katrā ziņā arī pēc 2009. gada beigām. Padome arī nolēma joprojām saglabāt pašreizējo papildu ilgāka termiņa refinansēšanas operāciju un speciāla termiņa refinansēšanas operāciju biežuma un termiņu struktūru tik ilgi, kamēr tas būs nepieciešams un katrā ziņā arī pēc 2009. gada beigām.

2009. GADA 2. APRĪLIS

ECB Padome nolēmj samazināt galveno refinansēšanas operāciju procentu likmi par 25 bāzes punktiem (līdz 1.25%), sākot ar operācijām, par kurām norēķins veicams 2009. gada 8. aprīlī. Padome arī nolēmj, ka aizdevumu iespējas uz nakti procentu likme un noguldījumu iespējas procentu likme būs attiecīgi 2.25% un 0.25% (spēkā ar 2009. gada 8. aprīli).

2009. GADA 7. MAIJS

ECB Padome nolēmj samazināt galveno refinansēšanas operāciju procentu likmi par 25 bāzes punktiem (līdz 1.00%), sākot ar operāciju, par kuru norēķins veicams 2009. gada 13. maijā. Padome arī nolēmj samazināt aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi par 50 bāzes punktiem (līdz 1.75%; spēkā ar 2009. gada 13. maiju) un nemainīt noguldījumu iespējas procentu likmi (0.25%). Turklāt Padome nolēmj turpināt pastiprināta kredītēšanas atbalsta principa īstenošanu. Padome īpaši nolēmj, ka Eurosistēma veiks likviditāti palielinošas ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas ar 1 gada termiņu, izmantojot fiksētas procentu likmes izsoles procedūru ar pilna apjoma piešķirumu. Padome arī pieņem konceptuālu lēmumu, ka Eurosistēma iegādāsies euro zonā emitētās euro denominētās nodrošinātās obligācijas.

2009. GADA 4. JŪNIJS

ECB Padome nolēmj nemainīt galveno refinansēšanas operāciju procentu likmi, aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi (attiecīgi 1.00%, 1.75% un 0.25%). Padome arī pieņem lēmumu par euro zonā saskaņā ar 2009. gada 7. maija lēmumu emitēto euro denominēto nodrošināto obligāciju iegādes tehnisko kārtību.

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS PUBLICĒTIE DOKUMENTI (SĀKOT AR 2008. GADA JANVĀRI)

Saraksts paredzēts lasītāju informēšanai par Eiropas Centrālās bankas atsevišķiem dokumentiem, kas publicēti, sākot ar 2008. gada janvāri. Pētījumu sarakstā, kas kopš 2009. gada janvāra pieejams tikai tiešsaistē (sākot ar pētījumu Nr. 989), iekļauti tikai tie izdevumi, kuri publiskoti 2009. gada martā–maijā. Publikācijas pieejamas vai tās var pasūtīt bez maksas, ja nav norādīts citādi un tās ir krājumā (kontaktadrese: info@ecb.europa.eu).

Eiropas Centrālās bankas un Eiropas Monetārā institūta publicēto dokumentu pilns saraksts pieejams ECB interneta lapā (<http://www.ecb.europa.eu>).

GADA PĀRSKATS

"Annual Report", April 2008.

"Annual Report", April 2009.

KONVERĢENCES ZIŅOJUMS

"Convergence Report May 2008".

"MĒNEŠA BIĻETENA" SPECIĀLIZDEVUMS

"10th anniversary of the ECB 1998–2008", May 2008.

"MĒNEŠA BIĻETENOS" PUBLICĒTIE RAKSTI

"Productivity developments and monetary policy", January 2008.

"Globalisation, trade and the euro area macroeconomy", January 2008.

"The Eurosystem's experience with forecasting autonomous factors and excess reserves", January 2008.

"The analysis of the euro money market from a monetary policy perspective", February 2008.

"Securitisation in the euro area", February 2008.

"The new euro area yield curves", February 2008.

"Business investment in the euro area and the role of firms' financial positions", April 2008.

"Short-term forecasts of economic activity in the euro area", April 2008.

"Developments in the EU arrangements for financial stability", April 2008.

"Price stability and growth", May 2008.

"The Eurosystem's open market operations during the recent period of financial market volatility", May 2008.

"One monetary policy and many fiscal policies: ensuring a smooth functioning of EMU", July 2008.

"Euro area trade in services: some key stylised facts", July 2008.

"The Eurosystem as a provider of technical assistance to EU neighbouring regions", July 2008.

"The external dimension of monetary analysis", August 2008.

"The role of banks in the monetary policy transmission mechanism", August 2008.

"Ten years of the Stability and Growth Pact", October 2008.

"Cross-border bank mergers & acquisitions and institutional investors", October 2008.

"Monitoring labour cost developments across euro area countries", November 2008.

"Valuing stock markets and the equity risk premium", November 2008.

"Ten years of TARGET and the launch of TARGET2", November 2008.

"Housing wealth and private consumption in the euro area", January 2009.

"Foreign asset accumulation by authorities in emerging markets", January 2009.

"New survey evidence on wage setting in Europe", February 2009.

"Assessing global trends in protectionism", February 2009.

"The external financing of households and non-financial corporations: a comparison of the euro area and the United States", April 2009.
 "Revisions to GDP estimates in the euro area", April 2009.
 "The functional composition of government spending in the European Union", April 2009.
 "Expectations and the conduct of monetary policy", May 2009.
 "Five years of EU membership", May 2009.
 "Credit rating agencies: developments and policy issues", May 2009.

STATISTIKAS KABATGRĀMATA

Izdod katru mēnesi, sākot ar 2003. gada augustu.

JURIDISKIE PĒTĪJUMI

- 6 "The legal implications of the prudential supervisory assessment of bank mergers and acquisitions under EU law" by S. Kerjean, June 2008.
- 7 "Electronic money institutions: current trends, regulatory issues and future prospects" by P. Athanassiou and N. Mas-Guix, July 2008.

SPECIĀLĀS PUBLIKĀCIJAS

- 78 "A framework for assessing global imbalances" by T. Bracke, M. Bussière, M. Fidora and R. Straub, January 2008.
- 79 "The workings of the Eurosystem: monetary policy preparations and decision-making – selected issues" by P. Moutot, A. Jung and F. P. Mongelli, January 2008.
- 80 "China's and India's roles in global trade and finance: twin titans for the new millennium?" by M. Bussière and A. Mehl, January 2008.
- 81 "Measuring financial integration in new EU Member States" by M. Baltzer, L. Cappiello, R. A. De Santis and S. Manganelli, March 2008.
- 82 "The sustainability of China's exchange rate policy and capital account liberalisation" by L. Cappiello and G. Ferrucci, March 2008.
- 83 "The predictability of monetary policy" by T. Blattner, M. Catenaro, M. Ehrmann, R. Strauch and J. Turunen, March 2008.
- 84 "Short-term forecasting of GDP using large monthly datasets: a pseudo real-time forecast evaluation exercise" by G. Rünstler, K. Barhoumi, R. Cristadoro, A. Den Reijer, A. Jakaitiene, P. Jelonek, A. Rua, K. Ruth, S. Benk and C. Van Nieuwenhuyze, May 2008.
- 85 "Benchmarking the Lisbon strategy" by D. Ioannou, M. Ferdinandusse, M. Lo Duca and W. Coussens, June 2008.
- 86 "Real convergence and the determinants of growth in EU candidate and potential candidate countries: a panel data approach" by M. M. Borys, É. K. Polgar and A. Zlate, June 2008.
- 87 "Labour supply and employment in the euro area countries: developments and challenges", by a Task Force of Monetary Policy Committee of the European System of Central Banks, June 2008.
- 88 "Real convergence, financial markets, and the current account – emerging Europe versus emerging Asia" by S. Herrmann and A. Winkler, June 2008.
- 89 "An analysis of youth unemployment in the euro area" by R. Gomez-Salvador and N. Leiner-Killinger, June 2008.
- 90 "Wage growth dispersion across the euro area countries: some stylised facts" by M. Andersson, A. Gieseck, B. Pierluigi and N. Vidalis, July 2008.
- 91 "The impact of sovereign wealth funds on global financial markets" by R. Beck and M. Fidora, July 2008.

- 92 "The Gulf Cooperation Council countries: economic structures, recent developments and role in the global economy" by M. Sturm, J. Strasky, P. Adolf and D. Peschel, July 2008.
- 93 "Russia, EU enlargement and the euro" by Z. Polański and A. Winkler, August 2008.
- 94 "The changing role of the exchange rate in a globalised economy" by F. di Mauro, R. Rüffer and I. Bunda, September 2008.
- 95 "Financial stability challenges in candidate countries managing the transition to deeper and more market-oriented financial systems" by the International Relations Committee expert group on financial stability challenges in candidate countries, September 2008.
- 96 "The monetary presentation of the euro area balance of payments" by L. Bê Duc, F. Mayerlen and P. Sola, September 2008.
- 97 "Globalisation and the competitiveness of the euro area" by F. di Mauro and K. Forster, September 2008.
- 98 "Will oil prices decline over the long run?" by R. Kaufmann, P. Karadeloglou and F. di Mauro, October 2008.
- 99 "The ECB and IMF indicators for the macro-prudential analysis of the banking sector: a comparison of the two approaches" by A. M. Agresti, P. Baudino and P. Poloni, November 2008.
- 100 "Survey data on household finance and consumption: research summary and policy use" by the Eurosystem Household Finance and Consumption Network, January 2009.
- 101 "Housing finance in the euro area" by the Task Force of the Monetary Policy Committee of the European System of Central Banks, March 2009.
- 102 "Domestic financial development in emerging economies: evidence and implications" by E. Dorrucci, A. Meyer-Cirkel and D. Santabárbara, April 2009.
- 103 "Transnational governance in global finance: the principles for stable capital flows and fair debt restructuring in emerging markets" by R. Ritter, April 2009.

PĒTĪJUMU BIĻĒTENI

Research Bulletin, No 7, June 2008.

Research Bulletin, No 8, March 2009.

PĒTĪJUMI

- 1016 "When does lumpy factor adjustment matter for aggregate dynamics?" by S. Fahr and F. Yao, March 2009.
- 1017 "Optimal prediction pools" by J. Geweke and G. Amisano, March 2009.
- 1018 "Cross-border mergers and acquisitions: financial and institutional forces" by N. Coeurdacier, R. A. De Santis and A. Aviat, March 2009.
- 1019 "What drives returns to euro area housing? Evidence from a dynamic dividend-discount model" by P. Hiebert and M. Sydow, March 2009.
- 1020 "Opting out of the Great Inflation: German monetary policy after the breakdown of Bretton Woods" by A. Beyer, V. Gaspar, C. Gerberding and O. Issing, March 2009.
- 1021 "Rigid labour compensation and flexible employment? Firm-level evidence with regard to productivity for Belgium" by C. Fuss and L. Wintr, March 2009.
- 1022 "Understanding inter-industry wage structures in the euro area" by V. Genre, K. Kohn and D. Momferatou, March 2009.
- 1023 "Bank loan announcements and borrower stock returns: does bank origin matter?" by S. Ongena and V. Roscovan, March 2009.
- 1024 "Funding liquidity risk: definition and measurement" by M. Drehmann and K. Nikolaou, March 2009.

- 1025 "Liquidity risk premia in unsecured interbank money markets" by J. Eisenschmidt and J. Tapking, March 2009.
- 1026 "Do house price developments spill over across euro area countries? Evidence from a global VAR" by I. Vansteenkiste and P. Hiebert, March 2009.
- 1027 "Long-run evidence on money growth and inflation" by L. Benati, March 2009.
- 1028 "Large debt financing: syndicated loans versus corporate bonds" by Y. Altunbaş, A. Kara and D. Marqués-Ibáñez, March 2009.
- 1029 "The role of fiscal transfers for regional economic convergence in Europe" by C. Checherita, C. Nickel and P. Rother, March 2009.
- 1030 "Forecast evaluation of small nested model sets" by K. Hubrich and K. D. West, March 2009.
- 1031 "Global roles of currencies" by C. Thimann, March 2009.
- 1032 "Assessing long-term fiscal developments: a new approach" by A. Afonso, L. Agnello, D. Furceri and R. Sousa, March 2009.
- 1033 "Fiscal competition over taxes and public inputs: theory and evidence" by S. Hauptmeier, F. Mittermaier and J. Rincke, March 2009.
- 1034 "The role of the United States in the global economy and its evolution over time" by S. Déés and A. Saint-Guilhem, March 2009.
- 1035 "The role of labour markets for euro area monetary policy" by K. Christoffel, K. Kuester and T. Linzert, March 2009.
- 1036 "Search in the product market and the real business cycle" by T. Y. Mathä and O. Pierrard, March 2009.
- 1037 "What do asset prices have to say about risk appetite and uncertainty?" by G. Bekaert, M. Hoerova and M. Scheicher, March 2009.
- 1038 "Are 'intrinsic inflation persistence' models structural in the sense of Lucas (1976)?" by L. Benati, March 2009.
- 1039 "Real Time' early warning indicators for costly asset price boom/bust cycles: a role for global liquidity" by L. Alessi and C. Detken, March 2009.
- 1040 "The external and domestic side of macroeconomic adjustment in China" by R. Straub and C. Thimann, March 2009.
- 1041 "An economic capital model integrating credit and interest rate risk in the banking book" by P. Alessandri and M. Drehmann, April 2009.
- 1042 "The determinants of public deficit volatility" by L. Agnello and R. M. Sousa, April 2009.
- 1043 "Optimal monetary policy in a model of the credit channel" by F. De Fiore and O. Tristani, April 2009.
- 1044 "The forecasting power of international yield curve linkages" by M. Modugno and K. Nikolaou, April 2009.
- 1045 "The term structure of equity premia in an affine arbitrage-free model of bond and stock market dynamics" by W. Lemke and T. Werner, April 2009.
- 1046 "Productivity shocks and real exchange rates: a reappraisal" by T. A. Peltonen and M. Sager, April 2009.
- 1047 "The impact of reference norms on inflation persistence when wages are staggered" by M. Knell and A. Stiglbauer, April 2009.
- 1048 "Downward wage rigidity and optimal steady-state inflation" by G. Fagan and J. Messina, April 2009.
- 1049 "Labour force participation in the euro area: a cohort-based analysis" by A. Balleer, R. Gómez-Salvador and J. Turunen, May 2009.
- 1050 "Wealth effects on consumption: evidence from the euro area" by R. M. Sousa, May 2009.

- 1051 "Are more data always better for factor analysis? Results for the euro area, the six largest euro area countries and the United Kingdom" by G. Caggiano, G. Kapetanios and V. Labhard, May 2009.
- 1052 "Bidding behaviour in the ECB's main refinancing operations during the financial crisis" by J. Eisenschmidt, A. Hirsch and T. Linzert, May 2009.
- 1053 "Inflation dynamics with labour market matching: assessing alternative specifications" by K. Christoffel, J. Costain, G. de Walque, K. Kuester, T. Linzert, S. Millard and O. Pierrard, May 2009.
- 1054 "Fiscal behaviour in the European Union: rules, fiscal decentralisation and government indebtedness" by A. Afonso and S. Hauptmeier, May 2009.
- 1055 "The impact of extreme weather events on budget balances and implications for fiscal policy" by E. M. Lis and C. Nickel, May 2009.
- 1056 "The pricing of sub-prime mortgage risk in good times and bad: evidence from the ABX.HE indices" by I. Fender and M. Scheicher, May 2009.
- 1057 "Euro area private consumption: is there a role for housing wealth effects?" by F. Skudelny, May 2009.
- 1058 "National prices and wage-setting in a currency union" by M. Sánchez, May 2009.

CITAS PUBLIKĀCIJAS

- "Bond markets and long-term interest rates in non-euro area Member States of the European Union", January 2008 (tikai tiešsaistē).
- "Oversight framework for card payment schemes – standards", January 2008 (tikai tiešsaistē).
- "The role of money – money and monetary policy in the twenty-first century – proceedings of the Fourth ECB Central Banking Conference 2006", February 2008.
- "Euro area balance of payments and international investment position statistics – Annual quality report", March 2008 (tikai tiešsaistē).
- "ECB statistics quality framework (SQF)", April 2008 (tikai tiešsaistē).
- "Quality assurance procedures within the ECB statistical function", April 2008 (tikai tiešsaistē).
- "ECB statistics – an overview", April 2008 (tikai tiešsaistē).
- "TARGET Annual Report 2007", April 2008 (tikai tiešsaistē).
- "Financial integration in Europe", April 2008.
- "Financial Stability Review", June 2008.
- "Labour supply and employment in the euro area countries: developments and challenges", June 2008.
- "The international role of the euro", July 2008 (tikai tiešsaistē).
- "Payment systems and market infrastructure oversight report", July 2008 (tikai tiešsaistē).
- "Letter from the ECB President to Mr Dimitrios Papadimoulis, Member of the European Parliament", July 2008 (tikai tiešsaistē).
- "Letter from the ECB President to Mr Ashley Mote, Member of the European Parliament", July 2008 (tikai tiešsaistē).
- "Legal framework of the Eurosystem and the ESCB. ECB legal acts and instruments", July 2008.
- "CCBM2 User Requirements 4.1", July 2008 (tikai tiešsaistē).
- "Simulating financial instability – conference on stress testing and financial crisis simulation exercises, 12–13 July 2007", September 2008.
- "New procedure for constructing ECB staff projection ranges", September 2008 (tikai tiešsaistē).
- "Commission's draft directive/regulation on credit rating agencies – Eurosystem contribution to the public consultation", September 2008 (tikai tiešsaistē).
- "Euro money market survey", September 2008 (tikai tiešsaistē).
- "EU banking structures", October 2008 (tikai tiešsaistē).

"Letter from the ECB President to Mr Mario Borghezio, Member of the European Parliament", October 2008 (tikai tiešsaistē).

"Letter from the ECB President to Mr Ashley Mote, Member of the European Parliament", October 2008 (tikai tiešsaistē).

"A strategic vision for statistics: challenges for the next 10 years – Fourth ECB Conference on Statistics, 24 and 25 April 2008", November 2008.

"The implementation of monetary policy in the euro area: General documentation on Eurosystem monetary policy instruments and procedures", November 2008.

"The Eurosystem policy principles on the location and operation of infrastructures settling euro-denominated payment transactions: specification of 'legally and operationally located in the euro area'", November 2008 (tikai tiešsaistē).

"Single Euro Payments Area – sixth progress report", November 2008 (tikai tiešsaistē).

"EU banks' liquidity stress-testing and contingency funding plans", November 2008 (tikai tiešsaistē).

"Government finance statistics guide", December 2008 (tikai tiešsaistē).

"Financial Stability Review", December 2008.

"Covered bonds in the EU financial system", December 2008 (tikai tiešsaistē).

"The incentive structure of the 'originate and distribute' model", December 2008 (tikai tiešsaistē).

"Recommendations of the Governing Council of the European Central Bank on the pricing of recapitalisations", December 2008 (tikai tiešsaistē).

"Recommendations of the Governing Council of the European Central Bank on government guarantees for bank debt", December 2008 (tikai tiešsaistē).

"Commercial property markets – financial stability risks, recent developments and EU banks' exposures", December 2008 (tikai tiešsaistē).

"Correspondent central banking model (CCBM) – procedures for Eurosystem counterparties", December 2008 (tikai tiešsaistē).

"Letter from the ECB President to Mr Robert Sturdy, Member of the European Parliament", January 2009 (tikai tiešsaistē).

Euro money market study 2008", February 2009 (tikai tiešsaistē).

"Eurosystem oversight policy framework", February 2009 (tikai tiešsaistē).

"Harmonised oversight approach and oversight standards for payment instruments", February 2009 (tikai tiešsaistē).

"European Commission's consultation on hedge funds – Eurosystem contribution", February 2009 (tikai tiešsaistē).

"Guiding principles for bank asset support schemes", March 2009 (tikai tiešsaistē).

"Letter from the ECB President to Mr José Ribeiro e Castro, Member of the European Parliament", March 2009 (tikai tiešsaistē).

"Letter from the ECB President to Mr Dimitrios Papadimoulis, Member of the European Parliament", March 2009 (tikai tiešsaistē).

"Letter from the ECB President to Mr Manolis Mavrommatis, Member of the European Parliament, regarding the issuance of low denomination euro banknotes", March 2009 (tikai tiešsaistē).

"Letter from the ECB President to Mr Eoin Ryan, Member of the European Parliament, concerning the recent widening of spreads between euro area government bond yields", March 2009 (tikai tiešsaistē).

"Eurosystem's SEPA expectations", March 2009 (tikai tiešsaistē).

"Housing finance in the euro area", March 2009 (tikai tiešsaistē).

"Euro area monetary and financial statistics: 2008 quality report", March 2009 (tikai tiešsaistē).

"Euro area balance of payments and international investment position statistics: 2008 quality report", March 2009 (tikai tiešsaistē).

"Manual on investment fund statistics", May 2009 (tikai tiešsaistē).

"EU banks' funding structures and policies", May 2009 (tikai tiešsaistē).

"Letter from the ECB President to Mr Ashley Mote, Member of the European Parliament", May 2009 (tikai tiešsaistē).

"TARGET2 oversight assessment report", May 2009 (tikai tiešsaistē).

"TARGET Annual Report", May 2009 (tikai tiešsaistē).

"The ECB's advisory role – overview of opinions (1994–2008)", May 2009.

INFORMATĪVĀS BROŠŪRAS

"The European Central Bank, the Eurosystem, the European System of Central Banks", April 2008.

"Price stability – why is it important for you?", June 2008.

"A single currency – an integrated market infrastructure", September 2008.

"The European Central Bank, the Eurosystem, the European System of Central Banks", April 2009.

"Price stability – why is it important for you?", April 2009.

TERMINU SKAIDROJUMS

Šajā terminu skaidrojumā ietverti ECB "Mēneša Biļetenā" bieži lietotie termini. Pilnīgāku terminu skaidrojumu sk. ECB interneta lapā (www.ecb.int/home/glossary/html/index.en.html).

Aizdevumu iespēja uz nakti (*marginal lending facility*) – Eurosistēmas pastāvīgā iespēja, kuru darījuma partneri var izmantot, lai saņemtu no NCB kredītu uz nakti ar iepriekš noteiktu procentu likmi pret atbilstošajiem aktīviem.

Aizņemšanās nepieciešamība (valdības) (*borrowing requirement (general government)*) – valdības neto uzņemtās saistības.

Ar inflāciju indeksētas valdības obligācijas (*inflation-indexed government bonds*) – valdības emitēti parāda vērtspapīri, kuru kupona maksājumi un pamatsumma piesaistīti noteiktam patēriņa cenu indeksam.

Atlīdzība vienam nodarbinātajam vai par vienu nostrādāto stundu (*compensation per employee or per hour worked*) – kopējais atalgojums, ko darba devēji izmaksā nodarbinātajiem skaidrā naudā vai natūrā, t.i., bruto darba samaksa, papildatlīdzība, virsstundu darba samaksa un darba devēju sociālās apdrošināšanas iemaksas, kas izdalīts ar kopējo nodarbināto skaitu vai ar darbinieku nostrādāto stundu kopskaitu.

Autonomie likviditātes faktori (*autonomous liquidity factors*) – likviditātes faktori, kurus parasti nerada monetārās politikas instrumentu izmantošana. Šādi faktori ir, piemēram, banknotes apgrozībā, valdības noguldījumi centrālajā bankā un centrālās bankas tīrie ārējie aktīvi.

Banku veiktās kredītēšanas apsekojums (BLS) (*bank lending survey (BLS)*) – kredītēšanas politiku ceturkšņa apsekojums, ko Eurosistēma veic kopš 2003. gada janvāra. Tajā iepriekš noteiktai euro zonas banku izlases grupai uzdoti kvalitatīvi jautājumi saistībā ar kredītu standartu attīstību, aizdevumu noteikumiem un nosacījumiem un uzņēmumu un mājāsaimniecību aizdevumu pieprasījumu.

Brīvas darba vietas (*job vacancies*) – kopējs termins, kas ietver no jauna izveidotas, brīvas darba vietas vai darba vietas, kuras tuvā nākotnē varētu atbrīvoties un kurām darba devējs nesen aktīvi uzsācis meklēt atbilstošus kandidātus.

Centrālais paritātes kurss jeb centrālais kurss (*central parity jeb central rate*) – katras VKM II dalībvalsts valūtas kurss pret euro, attiecībā pret kuru tiek definētas VKM II svārstību robežas.

Cenu stabilitāte (*price stability*) – cenu stabilitātes saglabāšana ir Eurosistēmas galvenais mērķis. Padome definējusi cenu stabilitāti kā euro zonas SPCI pieaugumu salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu mazāku par 2%. Padome arī darījusi zināmu, ka, lai nodrošinātu cenu stabilitāti, tā cenšas saglabāt inflāciju zemāku par 2%, bet tuvu 2% vidējā termiņā.

Citi ieguldījumi (*other investment*) – maksājumu bilances un starptautiskās investīciju bilances postenis, kurš aptver tirdzniecības kredītu, noguldījumu un aizdevumu, kā arī citu debitoru un kreditoru parādu finanšu darījumus/pozīcijas ar nerezidentiem.

Daļēja norakstīšana (*write-down*) – MFI bilanciē uzskaitīto aizdevumu vērtības samazinoša korekcija, konstatējot, ka aizdevumi kļuvuši daļēji neatgūstami.

Darba ražīgums (*labour productivity*) – produkcijas izlaides apjoms, ko var saražot, ieguldot noteiktu darba apjomu. To var novērtēt vairākos veidos, tomēr parasti to novērtē, dalot IKP salīdzināmajās cenās ar kopējo nodarbināto personu vai nostrādāto stundu skaitu.

Darbspēka stundas izmaksu indekss (*hourly labour cost index*) – darbspēka izmaksas, t.sk. bruto darba samaksa (naudā un natūrā, ieskaitot papildatlīdzību), un citas darbspēka izmaksas (darba devēju sociālās apdrošināšanas iemaksas plus darba devēja maksātie ar nodarbinātību saistītie nodokļi mīnus darba devēja saņemtās subsīdijas) par vienu faktiski nostrādāto stundu (t.sk. virsstundām).

Darbspēks (*labour force*) – nodarbināto personu un bezdarbnieku kopskaits.

Deficīta–parāda korekcija (valdības) (*deficit-debt adjustment (general government)*) – starpība starp valdības deficītu un valdības parāda pārmaiņām.

Deficīta rādītājs (valdības) (*deficit ratio (general government)*) – valdības deficīta attiecība pret IKP pašreizējās tirgus cenās. To aplūko viens no fiskālajiem kritērijiem, kas izklāstīti Eiropas Kopienas dibināšanas Līguma 104. panta 2. punktā un kas nosaka pārmērīga budžeta deficīta esamību. To sauc arī par budžeta deficīta rādītāju vai fiskālā deficīta rādītāju.

Deficīts (valdības) (*deficit (general government)*) – valdības neto aizņēmumi, t.i., starpība starp valdības kopējiem ieņēmumiem un izdevumiem.

Deflācija (*deflation*) – vispārējā cenu līmeņa (piemēram, patēriņa cenu indeksa) samazināšanās.

Eiropas Komisijas apsekojumi (*European Commission surveys*) – saskaņoti uzņēmumu un/vai patērētāju noskaņojuma apsekojumi, ko Eiropas Komisijas vārdā veic katrā no ES dalībvalstīm. Šādi apsekojumi tiek veikti, aptaujas veidā vēršoties pie vadītājiem apstrādes rūpniecības, būvniecības, mazumtirdzniecības un pakalpojumu sektorā, kā arī pie patērētājiem. No katra mēneša apsekojuma datiem tiek aprēķināti saliktie rādītāji, kas apkopo atbildes uz dažādiem jautājumiem, iegūstot vienu rādītāju (konfidences rādītāji).

EONIA (euro uz nakti izsniegto kredītu vidējais indekss) (*EONIA (euro overnight index average)*) – efektīvās procentu likmes rādītājs, kas dominē euro starpbanku darījumu uz nakti tirgū. To aprēķina kā euro denominēto aizdevumu darījumu uz nakti bez nodrošinājuma procentu likmju vidējo svērto rādītāju saskaņā ar sarakstā iekļauto banku sniegtajiem datiem.

EURIBOR (euro starpbanku kredītu procentu likmju indekss) (*EURIBOR (euro interbank offered rate)*) – likme, ar kādu visaugstākā reitinga banka vēlas aizdot naudas līdzekļus citai visaugstākā reitinga bankai un ko katru dienu aprēķina starpbanku noguldījumiem ar dažādiem termiņiem līdz 12 mēnešiem.

Euro efektīvie kursi (EEK, nominālie/reālie) (*effective exchange rates (EERs) of the euro (nominal/real)*) – vidējie svērtie divpusējie euro kursi attiecībā pret euro zonas nozīmīgāko tirdzniecības partnervalstu valūtām. Nominālā EEK indeksus aprēķina attiecībā pret divām tirdzniecības partnervalstu grupām: EEK 21 (ietilpst 11 ārpus euro zonas esošās ES dalībvalstis un 10 tirdzniecības partnervalstis ārpus ES) un EEK 41 (ietilpst EEK 21 un 20 papildu valstis). Izmantotie svāri atspoguļo katras partnervalsts daļu euro zonas tirdzniecībā, ņemot vērā konkurenci trešo valstu tirgos. Reālie EEK ir nominālie EEK, kas deflēti ar ārvalstu un iekšzemes cenu vai izmaksu attiecības vidējo svērto vērtību. Tādējādi tie ir cenu un izmaksu konkurētspējas rādītāji.

Eurosistēma (*Eurosystem*) – centrālo banku sistēma, ko veido ECB un to ES dalībvalstu NCB, kuras jau ieviesušas euro.

Euro zona (euro area) – zona, ko veido ES dalībvalstis, kuras saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu ieviesušas euro kā vienoto valūtu.

Euro zonas iepirkumu vadītāju apsekojumi (Eurozone Purchasing Managers' Surveys) – apstrādes rūpniecības un pakalpojumu sektora nosacījumu apsekojumi, kas veikti vairākās euro zonas valstīs un izmantoti indeksu apkopošanai. Euro zonas ražošanas iepirkumu vadītāju indekss (IVI) ir svērtais rādītājs, kas aprēķināts no ražošanas apjoma, jaunu pasūtījumu, nodarbinātības, piegādātāju piegādes laiku un iepirkumu krājumu indeksiem. Pakalpojumu sektora apsekojumā uzdoti jautājumi par komercdarbības aktivitāti, nākotnes komercdarbības aktivitātes prognozēm, nepabeigto darījumu apjomu, jaunajiem darījumiem, nodarbinātību, izejvielu cenām un noteiktajām cenām. Euro zonas kopējais indekss tiek aprēķināts, apkopojot apstrādes rūpniecības un pakalpojumu sektora apsekojumu rezultātus.

Fiksētas procentu likmes izsole (fixed rate tender) – izsoles procedūra, kurā centrālā banka iepriekš nosaka procentu likmi un iesaistītie darījuma partneri iesniedz pieteikumus par tāda darījuma summu, kuru tie vēlas veikt ar fiksētu procentu likmi.

Finanšu konti (financial accounts) – valsts (vai euro zonas) kontu sistēmas daļa, kas parāda finanšu pozīcijas (atlikumus vai balances), finanšu darījumus un citas dažādu tautsaimniecības institucionālo sektoru pārmaiņas finanšu aktīvu dalījumā.

Finanšu kants (financial account) – maksājumu balances kants, kurš aptver tiešo investīciju, portfeļieguldījumu, citu ieguldījumu, atvasināto finanšu instrumentu un rezerves aktīvu darījumus starp rezidentiem un nerezidentiem.

Galvenā refinansēšanas operācija (main refinancing operation) – regulāra atklātā tirgus operācija, ko Eurosistēma veic reverso darījumu veidā. Šādas operācijas veic katru nedēļu ar standartizsoļu palīdzību, un to termiņš parasti ir 1 nedēļa.

Galvenās ECB procentu likmes (key ECB interest rates) – Padomes noteiktās procentu likmes, kas atspoguļo ECB monetāro politiku. Tās ir galveno refinansēšanas operāciju procentu likme, aizdevumu iespējas uz nakti procentu likme un noguldījumu iespējas procentu likme.

Ieguldījumu fondi (izņemot naudas tirgus fondus) (investment funds (except money market funds)) – finanšu iestādes, kas izveido piesaistītā privātpersonu kapitāla kopfonde un iegulda to finanšu un nefinanšu aktīvos. Sk. arī **MFI**.

Iekšzemes kopprodukts (IKP) (gross domestic product (GDP)) – tautsaimniecībā saražoto preču un pakalpojumu vērtība, atskaitot starppatēriņu un pieskaitot produktu un importa tīros nodokļu ieņēmumus. IKP var sadalīt ražošanas, izdevumu vai ienākumu sastāvdaļās. Galvenie IKP veidojošie izdevumu posteņi ir mājsaimniecību galapatēriņš, valdības galapatēriņš, kopējā pamatkapitāla veidošana, krājumu pārmaiņas, kā arī preču un pakalpojumu eksports un imports (t.sk. tirdzniecība eiro zonā).

Ienesīguma līkne (yield curve) – saistības starp dažādu termiņu pietiekami viendabīgu parāda vērtspapīru procentu vai ienesīguma likmēm un termiņiem grafisks attēlojums konkrētā brīdī. Ienesīguma līknes slīpumu var noteikt kā starpību starp procentu likmēm darījumiem ar diviem izvēlētiem termiņiem.

Ilgāka termiņa refinansēšanas operācija (longer term refinancing operation) – regulāra atklātā tirgus operācija, ko Eurosistēma veic reverso darījumu veidā. Šādas operācijas veic katru mēnesi ar standartizsoļu palīdzību, un to termiņš parasti ir 3 mēneši.

Implicētais svārstīgums (*implied volatility*) – gaidāmais aktīva (piemēram, akcijas vai obligācijas) cenas pārmaiņu tempa svārstīgums (t.i., standartnovirze). To var iegūt no aktīva cenas, termiņa beigu datuma un attiecīgo iespēju līgumu izmantošanas cenas, kā arī no bezriskā ienesīguma likmes, izmantojot iespēju līgumu cenu noteikšanas modeli (piemēram, Bleka–Skoulza (*Black–Scholes*) modeli).

Inflācija (*inflation*) – vispārējā cenu līmeņa (piemēram, patēriņa cenu indeksa) kāpums.

Kapitāla konti (*capital accounts*) – valsts (vai euro zonas) kontu sistēmas daļa, kuras veido tīrās vērtības pārmaiņas, kas radušās neto uzkrājumu, neto kapitāla pārvedumu un nefinanšu aktīvu neto pirkumu rezultātā.

Kapitāla kants (*capital account*) – maksājumu bilances kants, kurš aptver visus kapitāla pārvedumus un neražoto nefinanšu aktīvu iegādes/pārdošanas darījumus starp rezidentiem un nerezidentiem.

Kapitāla vērtspapīri (*equities*) – vērtspapīri, kas atspoguļo īpašumtiesības uz akciju sabiedrības daļu. Tie ietver biržās tirgotas akcijas (kotētās akcijas), nekotētās akcijas un citus kapitāla vērtspapīru veidus. Kapitāla vērtspapīri parasti nodrošina ienākumus dividenžu veidā.

M1 – šaurās naudas rādītājs, kas ietver skaidro naudu apgrozībā un noguldījumus uz nakti MFI un centrālajā valdībā (piemēram, pastā vai Valsts kasē).

M2 – vidējās naudas rādītājs, kas ietver M1, noguldījumus ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem ieskaitot (t.i., īstermiņa krājnoguldījumus) un noguldījumus ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem ieskaitot (t.i., īstermiņa noguldījumus) MFI un centrālajā valdībā.

M3 – plašās naudas rādītājs, kas ietver M2 un tirgojamus instrumentus, īpaši atpirkšanas līgumus, naudas tirgus fondu akcijas un daļas, kā arī MFI emitētus parāda vērtspapīrus ar termiņu līdz 2 gadiem ieskaitot.

M3 pieauguma atsaucēs vērtība (*reference value for M3 growth*) – M3 gada kāpuma temps vidējā termiņā atbilstoši cenu stabilitātes saglabāšanas mērķim. Pašlaik M3 gada pieauguma atsaucēs vērtība ir 4.5%.

Mainīgas procentu likmes izsole (*variable rate tender*) – izsoles procedūra, kurā darījuma partneri pieteikumā norāda gan naudas summu, par kādu tie vēlas veikt darījumu ar centrālo banku, gan procentu likmi, ar kādu tie vēlas iesaistīties darījumā.

Maksājumu balance (*balance of payments (b.o.p.)*) – statistikas pārskats, kas konkrētam periodam apkopo kādas valsts saimnieciskos darījumus ar pārējām valstīm.

MFI (monetārās finanšu iestādes) (*MFIs (monetary financial institutions)*) – finanšu iestādes, kas veido euro zonas naudas emisijas sektoru. Šeit ietilpst Eurosistēma, rezidentu kredītiestādes saskaņā ar Kopienas tiesību aktu definīciju un visas pārējās rezidentu finanšu iestādes, kas nodarbojas ar noguldījumu un/vai tiem tuvu aizstājēju piesaisti no ne-MFI, kā arī kredītu izsniegšanu un/vai ieguldījumu veikšanu vērtspapīros savā vārdā (vismaz ekonomiskā nozīmē). Pēdējā grupā galvenokārt ietilpst naudas tirgus fondi, t.i., fondi, kas veic ieguldījumus īstermiņa un zema riska instrumentos, parasti ar termiņu līdz 1 gadam.

MFI ilgāka termiņa finanšu saistības (*MFI longer term financial liabilities*) – noguldījumi ar noteikto termiņu ilgāku par 2 gadiem, noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu ilgāku par 3 mēnešiem,

euro zonas MFI emitētie parāda vērtspapīri ar sākotnējo dzēšanas termiņu ilgāku par 2 gadiem un euro zonas MFI sektora kapitāls un rezerves.

MFI kredīts euro zonas rezidentiem (*MFI credit to euro area residents*) – MFI izsniegtie aizdevumi ne-MFI, kas ir euro zonas valstu rezidenti (t.sk. valdībai un privātajam sektoram), un MFI euro zonas rezidentu ne-MFI emitēto vērtspapīru turējumi (akcijas, citi kapitāla vērtspapīri un parāda vērtspapīri).

MFI procentu likmes (*MFI interest rates*) – procentu likmes, kuras rezidentu kredītiestādes un citas MFI, izņemot centrālās bankas un naudas tirgus fondus, piemēro euro denominētajiem euro zonas rezidentu mājražniecību un nefinanšu sabiedrību noguldījumiem un tām izsniegtajiem kredītiem.

MFI sektora konsolidētā bilance (*consolidated balance sheet of the MFI sector*) – bilance, kas sagatavota, MFI kopsavilkuma bilancē ietverot MFI savstarpējo darījumu neto pozīcijas (piemēram, MFI savstarpējos aizdevumus un noguldījumus). Tā sniedz statistisko informāciju par MFI sektora aktīviem un saistībām pret šim sektoram nepiederošiem euro zonas rezidentiem (t.i., valdību un pārējiem euro zonas rezidentiem) un pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem. Tā ir galvenais statistisko datu avots monetāro rādītāju aprēķināšanai un nodrošina pamatu regulārai M3 atbilstošo bilances posteņu analīzei.

MFI tīrie ārējie aktīvi (*MFI net external assets*) – euro zonas MFI sektora ārējie aktīvi (piemēram, zelts, ārvalstu valūtas banknotes un monētas, ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu emitēti vērtspapīri un ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem izsniegti aizdevumi), no kā atskaitītas euro zonas MFI sektora ārējās saistības (piemēram, ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu noguldījumi un atpirkšanas līgumi, kā arī to naudas tirgus fondu akciju/daļu un MFI emitēto parāda vērtspapīru ar termiņu līdz 2 gadiem ieskaitot turējumi).

Minimālā pieteikuma procentu likme (*minimum bid rate*) – zemākā procentu likme, ar kuru darījuma partneri var iesniegt pieteikumus mainīgas procentu likmes izsolēs.

Noguldījumu iespēja (*deposit facility*) – Eurosistēmas pastāvīgā iespēja, kuru darījuma partneri var izmantot, lai NCB veiktu noguldījumus uz nakti ar iepriekš noteiktu procentu likmi.

Parāda attiecība pret IKP (valdības) (*debt-to-GDP ratio (general government)*) – valdības parāda attiecība pret IKP pašreizējās tirgus cenās. To aplūko viens no fiskālajiem kritērijiem, kas izklāstīti Eiropas Kopienas dibināšanas Līguma 104. panta 2. punktā un kas nosaka pārmērīga budžeta deficīta esamību.

Parāda vērtspapīrs (*debt security*) – emitenta (t.i., aizņēmēja) apņemšanās veikt vienu vai vairākus maksājumus vērtspapīru turētājam (aizdevējam) noteiktā datumā vai datumos nākotnē. Šādiem vērtspapīriem parasti ir noteikta procentu likme (kupons), un/vai tie tiek pārdoti ar diskontu no summas, kas tiks atmaksāta noteiktajā dzēšanas termiņā. Parāda vērtspapīri, kas emitēti ar sākotnējo termiņu ilgāku par 1 gadu, klasificēti kā ilgtermiņa parāda vērtspapīri.

Parāds (finanšu pārskatos) (*debt (financial accounts)*) – aizņēmumi, noguldījumu saistības, nefinanšu sabiedrību emitētie parāda vērtspapīri un pensiju fondu rezerves (ko veido darba devēju veiktās tiešās pensiju iemaksas par labu darba ņēmējiem), kas perioda beigās novērtēti pēc tirgus vērtības.

Parāds (valdības) (*debt (general government)*) – kopējais bruto parāds (noguldījumi, aizdevumi un parāda vērtspapīri, izņemot atvasinātos finanšu instrumentus) nominālvērtībā gada beigās, kas konsolidēts starp valdības sektoriem un to ietvaros.

Pilnīga norakstīšana (*write-off*) – aizdevumu vērtības izslēgšana no MFI bilances, ja aizdevumi ir pilnībā neatgūstami.

Pirktpējas paritāte (PP) (*purchasing power parity (PPP)*) – kurss, pēc kura viena valūta tiek konvertēta citā valūtā, lai panāktu abu valūtu pirktpējas izlīdzināšanos, novēršot attiecīgajās valstīs pastāvošo cenu atšķirības. Vienkāršākajā formā PP ir vienas un tās pašas preces vai pakalpojuma nacionālajā valūtā izteikta cenu attiecība dažādās valstīs.

Portfeļieguldījumi (*portfolio investment*) – euro zonas rezidentu tādu vērtspapīru tīrie darījumi un/vai pozīcijas, kuru emitenti ir euro zonas nerezidenti ("aktīvi"), un tādu euro zonas nerezidentu vērtspapīru tīrie darījumi un/vai pozīcijas, kuru emitenti ir euro zonas rezidenti ("saistības"). Ietver kapitāla vērtspapīrus un parāda vērtspapīrus (obligācijas un parādzīmes un naudas tirgus instrumenti). Darījumi tiek uzrādīti pēc samaksātās vai saņemtās faktiskās cenas, no kā atskaitīta komisijas maksa un izdevumi. Lai īpašumtiesības uzņēmumā uzskatītu par portfeļa aktīvu, tām jābūt mazākām par 10% no parastajām akcijām vai balsstiesībām.

Preču ārējā tirdzniecība (*external trade in goods*) – preču eksports un imports attiecībā pret ārpus euro zonas esošām valstīm, kas izteikti vērtības izteiksmē un kā apjoma un vienības vērtības indeksi. Ārējās tirdzniecības statistikas rādītāji nav salīdzināmi ar eksporta un importa rādītājiem nacionālajos kontos, kur šie rādītāji ietver darījumus euro zonā un ārpus tās un arī atspoguļo preces un pakalpojumus kopā. Tos nevar arī pilnībā salīdzināt ar maksājumu bilances statistikas preču posteņa datiem. Papildus metodoloģiskām korekcijām galvenā atšķirība ir tā, ka ārējās tirdzniecības statistikā imports tiek atspoguļots, ietverot apdrošināšanas un kravu pārvadājumu pakalpojumus, bet maksājumu bilances statistikas preču postenī tas tiek iekļauts FOB cenās.

Ražotāju cenas rūpniecībā (*industrial producer prices*) – visu rūpniecībā (izņemot būvniecību) ražoto preču cenas (neietverot transporta izmaksas), par kādām ražotājs pārdod preces euro zonas valstu iekšzemes tirgos, izņemot importu.

Rezervju prasības (*reserve requirement*) – minimālais rezervju apjoms, kas kredītiestādei jāglabā Eurosistēmā iepriekš noteiktā prasību izpildes periodā. Atbilstība prasībām tiek noteikta, pamatojoties uz rezervju kontu dienas atlikumu vidējo rādītāju.

Rūpniecības produkcija (*industrial production*) – rūpniecībā radītā bruto pievienotā vērtība salīdzināmajās cenās.

Saskaņotais patēriņa cenu indekss (SPCI) (*Harmonised Index of Consumer Prices (HICP)*) – Eurostat aprēķināts patēriņa cenu pārmaiņu rādītājs, kas saskaņots visām ES dalībvalstīm.

Starptautiskās rezerves (*international reserves*) – ārējie aktīvi, kas ērti pieejami monetārajām institūcijām un pakļauti to kontrolei, lai veiktu tiešu finansēšanu vai regulētu maksājumu nesabalansētību, veicot intervences valūtas tirgū. Euro zonas starptautiskās rezerves veido prasības pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidenti, kuras nav denominētas euro, zelts, speciālās aizņēmuma tiesības (SDR) un rezervju pozīcijas SVF, kas ir Eurosistēmas turējumā.

Starptautisko investīciju balance (s.i.b.) (*international investment position (i.i.p.)*) – nenokārtoto kādas valsts tīro finanšu prasību (vai finanšu saistību) pret pārējām valstīm vērtība un sastāvs.

Survey of Professional Forecasters (SPF) – ceturkšņa apsekojums, ko ECB veic kopš 1999. gada, lai savāktu euro zonas inflācijas, reālā IKP pieauguma un nodarbinātības makroekonomiskās prognozes no tādu ekspertu grupas, kuri saistīti ar ES esošām finanšu un nefinanšu organizācijām.

Tekošais konts (current account) – maksājumu bilances konts, kurš aptver visus preču un pakalpojumu darījumus, ienākumus un kārtējos pārvedumus starp rezidentiem un nerezidentiem.

Tiešās investīcijas (direct investment) – pārrobežu investīcijas, ko veic, lai iegūtu ilgstošu līdzdalību kādā uzņēmumā, kas ir rezidents citā valstī (parasti, lai nodrošinātu īpašumtiesības, kas atbilst vismaz 10% no parastajām akcijām vai balsstiesībām). Tiešās investīcijas ietver pašu kapitālu, reinvestēto peļņu un citu ar starpuzņēmumu operācijām saistītu kapitālu. Tiešo investīciju kontā uzrāda euro zonas rezidentu tīros ārvalstīs veiktos aktīvu darījumus/pozīcijas (kā "tiešās investīcijas ārvalstīs") un nerezidentu tīros euro zonas aktīvu darījumus/pozīcijas (kā "tiešās investīcijas euro zonā").

Valdība (general government) – EKS 95 definēts sektors, kurā ietilpst rezidentu iestādes, kas galvenokārt nodarbojas ar privātam un kolektīvam patēriņam paredzētu netirgus preču un pakalpojumu ražošanu un/vai nacionālā ienākuma un līdzekļu pārdali. Šeit ietilpst centrālās, reģionālās un vietējās valdības iestādes, kā arī sociālās nodrošināšanas fondi. Šeit neietilpst valsts īpašumā esošas iestādes, kas veic komercdarbību (piemēram, valsts uzņēmumi).

Vienības darbaspēka izmaksas (unit labour costs) – produkcijas vienības kopējās darbaspēka izmaksas, kas aprēķinātas euro zonai kā attiecība starp kopējo atlīdzību uz vienu nodarbināto un darba ražīgumu (kas noteikts kā IKP uz vienu nodarbināto).

Vienošanās ceļā noteiktās darba algas indekss (index of negotiated wages) – tiešas kolektīvas vienošanās ceļā noteiktu pamatalgu (t.i., izņemot papildatlīdzību) euro zonas indekss. Tas raksturo mēneša darba samaksas implicētās vidējās pārmaiņas.

VKM II (Valūtas kursa mehānisms II) (ERM II (exchange rate mechanism II)) – valūtas kursa režīms, kas nodrošina pamatprincipus sadarbībai valūtas kursa politikas jomā starp euro zonas valstīm un ES dalībvalstīm, kuras nepiedalās EMS trešajā posmā.

